

1944

ભારતી સંઘનાં નવાં પ્રકાશનો

મહાભારતની કથાઓ	કૃષ્ણકેવ	૪/—
સુખની માલી	ધર્મર પેટલીકર	૧/૨૫
મુળગણ મોહકી	મુનીવાલ વ. નાથ	૬/૫૦
મલોમનો	"	૨/૫૦
નસુ નીકરની મા	"	૧/૨૫
અલોગ (નવી આ)	"	૧/—
વિશ્વામનુ વાવેનર	પનાવાલ પટેલ	—/૧૫
અજીવી	રોબાઈસ આપવાલા	૧/૨૫
કોઈક	શિશાકાન્ત	૬/૨૫
સુપ્રભાત (નવી આ)	"	૭/૨૫
મગમ મલોલ	"	૬/૨૫
અકુર	સાધનાર્થ પુત્ર	૪/૫૦
પુનર્મિનન	"	૪/૨૫
આત્મચિન્તા	'દિપ્તિમિત્ર'	૧/૫૦
અમર દીપ	જીવન પટ્ટાચારી	૫/—
સાધુ વિનયના મગાથી	"	૫/૫૦
અલ્પવાળ કેમ મહાકવિ? કે બે મો કહે	"	૪/—
મૂળ પદકાયા	જગન્નાથ તામર	૭/૫૦
આર્થિકની ભેલકેવાઓ (૬ આ)	"	૬/૨૫
અદલનાં સાદી	"	૪/—
અગાધાણી	મલગર	૪/૨૫
અવની વંટ	"	૪/૨૫
મીઠી વીઠડી (ભાગ ૧ & ૨) દેવગઢર મહેતા	"	૧૨/૫૫
મગનીની આરતી	"	૬/૨૫
પ્રેમશ્યામલિંગો	કર્મચાર્ય પુત્ર	૧/૩૦
માનવતાનો આદ	"	૪/૨૫
ભલવા કાળે કલ્પના	"	૧/૨૦
મામડાની કેડીએ	પીતા પટેલ	૧/૨૫
ધીર નસી	"	—/૫૫
ધરમ તારો મળાવ ૩	"	૧/૫૦
નવા આરતીની ગીરમ (પાન માગ) થી પંચ	"	૩/—
પીતાળ પોતની પેટ રાખીએ	"	૫/—
રોજાના પખી	જાનકુર આ નાથ	૧/૫૦

આસની કાવિયા	નવનીત એવક	૨/૧૦
ગોનની પીયુષા	"	૨/૫૦
જીવિયા પદાવ્યા	"	૨/૫૦
ધનનીના અપી	મંદિરનાથ પટેલ	૪/—
સાદિ વિવિધ	અનંતરાવ મ. રાવળ	૪/૨૫
મર્મકેવલિકા (નવી આરતી)	"	૧/૫૦
દિગ્ગજુ વર્ણાવધુ (ન આ) મંદિર પાઠક	"	૧/૫૦
કારવળાવ	રામનાથ મલુ ના પાઠક	૫/—
ધરમચાઓ ૧થી૫	સા નાથ પાઠક	૭/—
મવાર (નવી આ) 'કરેવવા મેડ થી	"	૧/૨૫
વનગાડીની સદિ (૧થી ૫)	"	૧/૨૫
પા રખા અને અમલ	કાલે કુરુલ	૫/૨૫
અખા (નવી આરતી)	"	૬/૨૫
મુનુદિલી	"	૧/૫૦
કવન-કવિયાન	રમાચેન ના	૧/—
સનગીતો-મોહગીતો ૫ મુદ્દા	"	૨/૫૦
વજ્રમા અને મે આગા	રમણિક પુત્ર	૨/૫૦
અનંત અને કિર્તિ	જા રાવ આમળ	૭/૨૦
દા અને નિમિ	"	૬/—
મહા કલ્પનર	કનામલ પટેલ	૪/૨૦
કેલી મન	પી થી મુત્ર	૨/૫૦
કાળકાયા	અનુભવે વીરમાળી	૧/૨૫
નોવકાવનો	"	૧/૨૫
અસલપાપ	મલુ ન મેડારમ	૪/૫૦
અમલ તારો	કિલ્લનાથ મ. મલગ	૬/૫૦
કળીમા	વિભવનુમાર પિવરી	૧/૨૫
અંકરે વીટયા રેવન	"	૧/૨૫
નારિય દીપ	મહાનલાલ પટેલ	૪/૫૦
ધારાપુત્રીના ખનનો	મલ પાઠક	૬/૫૦
નકની ગવે	કુલકુલનાથ ના	૨/૫૦
મેલના આદ	"	૫/—
વદના	આપાનાથ તારનાથ	૧/૫૦
નાથ આપ પોળી	મ. અમર નવાની	૨/૫૦
સુની પટી રે નીપર	મલગમ દાકર	૨/૫૦

મહાનગરપાલિકા

જેટલું

સંગ્રહ કરો

સંગ્રહ કરવાના સ્થાનો	સંગ્રહ કરવાના સ્થાનો
૧. ૧૦ મહાનગર પાલિકા સેવાઓ	૧૪. ૬
૨. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ	૧૫. ૬
૩. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ	૧૬. ૬
૪. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ	૧૭. ૬
૫. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ	૧૮. ૬
૬. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ	૧૯. ૬
૭. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ	૨૦. ૬
૮. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ	૨૧. ૬
૯. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ	૨૨. ૬
૧૦. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ	૨૩. ૬

૧. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ
૨. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ
૩. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ
૪. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ
૫. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ
૬. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ
૭. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ
૮. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ
૯. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ
૧૦. મહાનગર પાલિકા સેવાઓ

સેવાઓ

સેવાઓના નામો અને સેવાઓ

અમારાં અભિનવ પ્રકાશનો

નવલકથાઓ		નવલિકાઓ	
આંખ અને અંજન	૩ રૂ.	મીનપિયામી	૪ ૦૦
શ્રી રમણલાલ વ દેસાઈ		શ્રી હર્ષિદ પેટવીકર	
સર્વેશ્વર	૫ ૦૦	નારી નમણું ફૂલ	૪-૦૦
શ્રી શુભવંતરાય આચાર્ય		શ્રી સાગર ભારાદ	
વિશાળદેવ (સર્વેશ્વર નુ અનુસધાન)	૫ ૦૦	આલસાં	૫-૦૦
શ્રી શુભવંતરાય આચાર્ય		શ્રી અગ્નિદેવેશભાઈ	
રાજહંસ ભા. ૧-૨	૨૦ ૦૦	સાહસકથાઓ	
શ્રી 'ગાયક'		દારઝન અને એમિલા	૬-૭૫
સૂરસમાધિ ભા ૧-૨	૧૦-૦૦	શ્રી 'અનંત'	
(મહાભારત અનુસધાન) શ્રી રામદાસ		દારઝનની હકુમત	૪-૦૦
પૂણી	૬-૦૦	શ્રી 'અનંત'	
શ્રી 'કોવક'		કાવ્યસંગ્રહ	
		તુલસીદાસ	૩-૦૦
		શ્રી મુદરછ મેટાઈ	

એ વિશિષ્ટ પ્રકાશનો

માનવસૌરભ	શ્રી રમણલાલ વ દેસાઈ	૫ રૂ.
જીવનમાંગલ્ય	શ્રીમતી લાક્ષ્મીબેન મહેતા	૫-૦૦

મેા રૂપિયાના પુસ્તકો લેનારને પચાસ રૂપિયાના પુસ્તકો લેટ
આપતી અમારી અમૂલ્યૂર્વ શોજનાની વિગતવર માહિતી માટે

આજોજ સપડ સાધો

આર. આર. રોઠની કંપની સુંબઈ-૨

મિન્નેસ સ્ટ્રીટ કેશવ બાગ પો બો ન ૨૫૧૭

Grams LITERATURE Bombay 2]

[Phone 34341

દીર્ઘ-નવરચના અગ્રિમ ૧૬૧

રામતીર્થ બ્રાહ્મી તેલ સ્પેશ્યલ નં. ૧
(૨૪૭૫૬)

(२७२५५)

સમતીર્થ દ્વાદશી તેજ સ્તોત્ર ૧ ૧ કિમ્બી અને વનગ્નિઆપાદી તેજ
શક્તી ૧ ૫કિમ્બી તેવર કરવામા આવે ૭ સમતીર્થ દ્વાદશી તેજ
નિધિન કિષ્કેષ્ઠો ગ્લગ્લ્યા ગ્લગ્લ્યા તથા સરીરના કિષ્કેષ્ઠો ગ્લગ્લ્યા
ગ્લગ્લ્યાનાં, ગાથાનો દુ બાવા મહાકાયામા, આજોની ગરબી મોઢી કરવામા
તેજ દર્શિ અને વાદશકિત પંચારાત્રમા, ગાદ નિદા સાવવામા, ખરતા વાદ
અટાવવામા, સાગ સાગા કાળા અને તેજસ્વી બનવામા, સરીર પર માત્ર

કરવાથી આમલિને તા.કળી મ્યાપવામાં તથા' સરીરને કષ્ટપૂર્ણ બનાવવામાં દરેક રીતે અનુકૂળ છે. દરેક વખતે દરેકને અનુકૂળ છે.

મોટી બાલકી રૂ. ૪-૫૦ * નાની બાલકી રૂ. ૨-૨૫ બધી મળે છે
દયાલાલની મનાવનાર માટે દેશ પરજેલું પોસ્ટેલ તેમજ ગેલેરી ચાર્જ અસન છે

ઉમેશ યોગદર્શન પ્રથમ ખંડ

આ અગ્રણી શાળા નવા નીચેની સ્તરી પુરુષાની લઘુગ્રંથો સારી રાખવા માટે કે પ્રકા-
રના મહા-મોહન કર્મ આસનો માનનિક ઇલાજ, જ્યોત્ષ્ણ, સ્વરિત્ત્વ, મિત્ત્વ, વ્યાસર મિત્ત્વ
વગેરે અનેક ગરિત્ત્વ તથા રોમનિત્ત્વ, ધરમા રાઈ ની તેવા સુત્ર માધ્ય ઇલાજે મતાવે છે આ
મથમા ૧૦૮ થી વધુ મોટ આર્ પેપર ઉપર આર્થિક અને અત્યંત ઉત્તરથી મનોમોહન કર્મ તથા
આસનોના ફેલાઓ છે વોમનિત્ત્વો અર્થિત્ત્વ તથા છે દરેક ધરમા, વાચનાભવના, સ્તુત્ત્વ, કોળે અને
ઇશિવાત્ત્વના રાખના થોડા છે ફેલાઓ લેવા તથા વેળે વાચના સુખ અને શાંતિને અનુભવ થને
જો બુદ્ધશક્તી-નિર્મલી-મરાની-અર્થિત્ત્વ, કલાધામા મળાને, અર્થિક તકલીની કિંમત રૂ ૨૫-૦૦.
પાસેજ આર્થિત્ત્વ રૂ ૨-૦૦. મિત્ત્વરથી મેળવેના થી થી થી કરવા તથા

શ્રી સુમતીશંકર પાઠાકરમ ધુ મઈ-૧૬ તા.૧૫
૫ સુમતીશંકર (અધિક) દિ. ૬ ભાષાના
૬૦ અદિનાના પહેલા અવધાનિવાના અવધ
વાય છે

रामतीर्थ (हिन्दी भाषिक)
संपादक : श्री योगीराज कुबेरराय

આ સંપત્તિના નામ, મના વ્યાખ્યાયિકા, મેળ, મેળવ, કાલિ, મીના, કુદરતી ઈલાજ, મેળવિકિયા, માનવિક ચિકિત્સા. સાગા ચેલા કાલિએના અનુભવો, અલેક્સાન્ડર અને બાસ કાલિયા અને અલેક્સાન્ડર સાગ લેલા ચિકિત્સા રહે છે પાનાની સંખ્યા ૨૫૦ થી વધુ છે. જે વાર્ષિક લેવા-લેખ ૩. ૫-૩૦ ના કિંમતે ૬૫ નામના પૈસા વાર્ષિક ગ્રાહક કોલેક્શન માસમાં લેવા થઈ છે.

श्री रामतीर्थ योगाश्रम ६६४ (निद्रा रेटो) मुम्बई-१४ (भा.ग)

24/11/66 ★ 24/11/66 PRANAYAM—BOMBAY-14

Caty RYM

રામતીર્થ બ્રાહ્મી તેલ રસેશ્યલ નં. ૧

(૨૯૨૨૬૬)

આયુર્વેદિકે દવા

રામતીર્થ બ્રાહ્મી તેલ રસેશ્યલ નં. ૧ દિવસી અનેક વનસ્પતિઓમાંથી તેમજ
મલ્લીય પદ્ધતિથી તેવાર મુદ્રામાં આવે છે રામતીર્થ બ્રાહ્મી તેલના
નિયમિત ઉપયોગથી મનબળા શબ્દનું તથા શરીરના કિંમતનું બળવાન
મનાવવામાં, આંશોને દુઃખથી મગડવામાં, આંશોના ગરમી ઓછી કરવામાં
તેમજ દિવિ અને માદરુગિની વધાવવામાં નાદ નિત લાવવામાં ખરતા વાગ
અટકાવવામાં, વાળ લાંબા ઢાળા અને તેજસ્વી બનાવવામાં, મરીર પર માતીસ

કરતીથી આમીરિ તાઝગી આપવામાં તથા શરીરને કઠણુ બનાવવામાં દરેક રીતે અનુકૂળ છે દરેક
મનુષ્ય દરેકને અનુકૂળ છે

ભાટી બ્રાહ્મી રૂ. ૪-૫૦ * નાની બ્રાહ્મી રૂ. ૨-૨૫ બધે મળે છે
દવાબંધી મનાવનાર મટે ડેલ-પરદેહનુ પોષ્ટેજ તેમજ પેરીય માન અલગ છે

ઉમેશ યોગદર્શન પ્રથમ ખંડ

લેખક - શ્રી યોગીરાજ ઉમેશચ દ્રશ્ય

આ ગ્રંથમાં રામી તથા નિશીગી સ્ત્રી પુરુષોની તદ્દર્શની સારી રાખવા મટે ૭ પ્રકાર
રના મલ-શીવન કર્મ આંશોઃ માનસિક નિર્માણ, વસ્ત્રોપચાર સ્વચ્છતા ચિત્તિમા આદર ચિત્તિમા
વર્તેર અનેક મનિર્વર્ત- તથા શાનનિવારક ધર્મો ધર્મ છે તેવા સુબલ સાખ દર્શાવે બનાવેલ છે આ
ગ્રંથમાં ૧૦૮ થી વધુ ખેડ આર્ પેપર ક્રિષ્ણ આકર્ષક અને અન્યત ઉપયોગી મુદ્દોમિત કર્મ તથા
આમનોના ફેરારો છે યોગદર્શનો અદિતીય હથ છે દરેક ધરમા વાચનર લખા મુદ્દા કોપેને અને
કરિષ્તાતમાં રાખવા મેઝ છે ફેરારો લેતા તથા લેખો વાચના સુખ અને શાનિને અનુકૂળ થતો
જીવી મુખરાતી-દિ-લી-મરાતી-અવેશુ. બાપામા મળેલો. પ્રથેક નકલની મિત રૂ. ૧૫ ૦૦
પોષ્ટેજ ખર્ચ રૂ. ૨-૦૦ મિશ્નિર્વર્તી માનસી વી પી પી કરના નથી

રામતીર્થ (દિન્દી માસિક)

સંપાદક શ્રી યોગીરાજ ઉમેશચ દ્રશ્ય

આ મસિકમાં તન મન, આત્મિકાસ યોગ વેદાન, ભક્તિ, ગીતા, કુદરતી ઇલાને
યોગચિકિત્સા, માનસિક ચિકિત્સા મારા મળેલો તરુમિના અનુપવે, મળેલોના ઇનાને ખમ
ઉપયુક્ત અને અનુકૂળ માય તેરા નિર્મો રહે છે પાનાની મખ્યા ૧૫૦ થી વધુ હાથ છે વાર્ષિક લખા
જમ રૂ. ૫-૦૦ * છૂટ નકલ ૬૫ નવા પૈમા વારિ- તરુક ક્રાંતિક માસ રી પત્રી મોઃ છે

શ્રી રામતીર્થ યોગશ્રમ ૬૯૨ (સે દૂવ દેહરી) મું.મર્મ-૧૪ (આનત)

રેલેશન ૬૨૯૯૯ ★ રેલેગમ PRANAYAM—BOMBAY-14

Copy RYM

અમારાં અભિનવ પ્રકાશનો

નવલકથાઓ		નવલિકાઓ	
આંખ અને આંજન	૩-૧૫	મીનપિયાસી	૪-૦૦
શ્રી રમણલાલ વ દેસાઈ		શ્રી હમિદ રેહમાની	
સર્વેશ્વર	૫-૦૦	નારી નમાયું ફૂલ	૪-૦૦
શ્રી શુભવંતરાવ આગાશી		શ્રી આર. વ. વાઘેલા	
વિશાળદેવ (સર્વેશ્વર નું અનુસંધાન)	૫-૦૦	આલલાં	૫-૦૦
શ્રી શુભવંતરાવ આગાશી		શ્રી અરવિંદ ત્રિપાઠી	
રાજાહંસ ભા. ૧-૨	૧૦-૦૦	સાહસકથાઓ	
શ્રી 'કાલિદાસ'		દારઅન અને એમિલા	૪-૭૫
સૂરસમાધિ ભા ૧-૨	૧૦-૦૦	શ્રી 'સત્યમ'	
(રજાહંસ નું અનુસંધાન) શ્રી 'સત્યમ'		દારઅનની દુકુમત	૬-૦૦
પૂર્ણા	૪-૦૦	શ્રી 'સત્યમ'	
શ્રી 'કોલક'		કાવ્યસંગ્રહ	
		તુલસીદાસ	૩-૦૦
		શ્રી મુદરનંદ વેદાઈ	
બે વિરિષ્ટ પ્રકાશનો			
માનવસૌરભ	શ્રી રમણલાલ વ દેસાઈ		૫-૧૫
જીવનમાંગલ્ય	શ્રીમતી લાલુભદેન મહેતા		૫-૦૦

સૌ રૂપિયાના પુસ્તકો લેનારને પચાસ રૂપિયાના પુસ્તકો બેટ
આપતી અમારી અમૂલ્યૂર્વ યોજનાની વિગતવાર માહિતી માટે

આજે જ સંપર્ક સાધો

આર. આર. શેઠની કંપની મુંબઈ-૨

પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ • કેશવ બાગ પો. બો. નં ૨૫૧૭

Grams LITERATURE Bombay 2

[Phone ૩૪૩૪૧]

શ્રીમંતવચના એડિશન ૧૯૬૧

નવા 'સ્વાતિ પ્રકાશનો'

● સુવાણુ રેખા

૧૮ ૩ ૩ ૫૦
સિદ્ધાન્ત ભોળી

● નેતા અભિનેતા

૧૧ ૬
૩ ૨ ૧૦
જયતિ પટન

★

★

● મનોરમા

નવનકશા ૩ ૩-૭૫
શોધક મંડલ

● મનના મરોડ

નવનકશા ૨૧ મંડલ
શોધક મંડલ

★

★

● માનમર

ગાંધી મંડલ ૩ ૬ ૦૦
ખર ત વીર શ્રી

● મધુવન

શુભ રાત્રી ગાંધી નકશામાં
મનિનિર્મલ સમય
સા પાસે હરી ક દેવે

★

● એકલાતના કિનારા (નવલકથા) ચક્રવર્તી ભટ્ટી

૩ ૪ ૦૦

અમારું બીજું પ્રકાશનો

સિદ્ધાન્ત ભોળી

ચન્દ્રકાન્ત ભટ્ટી

● કચ્છકી બધ

નવલકથા
૩ ૮ ૦

● પડવા રૂબી ગયા

નવલકથા
૩ ૪ ૦

● અનંગરાગ

નવલકથા
૩ ૮-૫૦

● રેખા

નવલકથા
૩ ૩-૭૫

● રજનીગંધા

નવનિર્મલ મંડલ
૩ ૪ ૦૦

● ધ્યાર

નવનિર્મલ મંડલ
૩ ૪-૨૫

● રહસ્યનગરી

નવલકથા મંડલ
૩ ૪ ૦૦

★

● ઘટા ઘીરી વીરી આઈ

ત્રિવિધી નાટક ૩ ૬ ૫૦

ધીરેન્દ્ર દોશી

● દેવદાસ

૧૧ ૬
૩ ૨ ૫૦

● નીલા

નવલકથા
૩ ૨ ૧૫

● એકને ટકારે

૩ ૨-૦૦

★ સ્વાતિ પ્રકાશન ★

૨૨૧ એલુઆલ સ્ટ્રીટ

સુભાઈ, ૩

જિમ્મી નવલકથા માટે ફર

મહામહાલોલો અગ્રજી

૪૧ મે

ગામ નામ ફેરમાડે
તપાસીને ખરીદે

અં.

રાણપુર, અમદાવાદ ૧
ફોન ૪૧૮૦૨, ગામ લેંચા

પ્રા 'મધુરમ્'

અહો વિકાસ

એકાદ વેળા હું નિશાળિવાળો
કરે ગયો ત્યાં જ સવાલ પૂછવા
ગાથા તણી એ મુઠ્ઠવા જ મોઢો.

‘પ્રાચીન દાદો સુણ ચીનનો છે
પિતા ‘અર્ચાચીન’ ગણો જ એનો.
આઠી ગમેઁ જોરત આહુની ને
કરે જ ખાયા ગણ ખાતુ એને
વારોઁ ગધામાં અમદાવાદ એ
ધણો જ મોઢો તમ એ જ લણો.
વાસી શરૂઆત થકી જ જે છે
ગણો જ એને તમ આજિવાસી’

આજથી તવી આ મુલતા જ ખોલે
દિમામ : ‘શામાશ ! અહો એનોખો
માથો મુને આજ વિમામ કેવો !’

★

વિમામ મોશ

ફેવરની સુરા

પીધી પીધી સનીતની સુરા એ
ધણે નશામાં ગકતુર સુરના
ખાલી બની નાલ નાલી છવેછલ
સુમાવી એ જાત લય-કેદ મારી.

કરો તણી ખ્યામ છીપાવની ની
ઉપનાબરી તાનની સુજા ધાગ

વેશધને ચેનમાં જાન બટયો
મિલજથી રાગના વૈ મદીલો

રમે રમે દોટ મૂકી નશીલી
આલોલનોની વીચળી રમંતી
સ્વર-ગાલના માફક મિશરો ત્યા
સરોઁ અપી કાળતી એગળી ગઈ

મહેશિલનો તો પછી માંત આપ્યોઁ
હેતુ બરી મળ હું ઘેર લાવ્યો.

✱

‘ચલીલ’

કાન્તિ ન્યૈત

આજી રજી રોઁ રોઁ નમ રિગમ,
‘દીપતિ ન્યૈતિ’ અજન તનમના મા !

નનન મુખ નીરખી રમે મનમરી છપી,
પીચળી વલ આલમ કમિત ન નરામ

પીધુ મંતુ સપ ગીત સરે કેન મારીવી,
લવણ ચોગ, અમુનપૂર્વ રુચિત થામા !

મડપ રમે અદીઁ એક નરી પ્રમનના
મુ પ્રતિત પુષ્પ જેન કુપમરલના

કાળી ગઈ મિશાએ તણી ગનપનાદીઓ,
જુમપુરવાઓ વમે નિશ કયામાં

વિચત મુખનાન મુખ નુ લગીરે અમે,
અમુનનો એ ભર્ષ રોઁ અમ જાણતા ?

વળતી જલોત કન્તિની પીત, અન રે—
પવથી ખરા ટેપના ની મળી દામ !

★

શ્રી હમિત જુવ

આવ, વસન્ત

પકી ચાઈ દેવ મનેય ફેલે,
તેજી જ ચાઈ અથવા ન જાણે,
હતા હલુ.

આવ, વસન્ત આવ નુ !
કયલ છે આ મુલમ્બાદ ગાવો,
શીળી પીળી લીમડો, દુગળો
નક્કદ ખન્ધે ધાવળ, આવ આકળો
જાળાળાએ તદ, રે તાળઈ
મળામળી શી મમ્બીન મેરી,
હુટાઈ ભોળી તુલગી, કરેણુ
પાકી ફલય ચાઈ—સધાણુય નવ્ય
ફે, ફે નવ્ય, મુરમ્ય ધન્ય
છશે, થશે,

જ્યા પગલાં વગે તવ

પણુ છે વસન્ત,
ચાઈ અમ વય

આં પ્રેમમાં—પીંગડાં કંઠના વળ્યા
બાળ તમે જેવડે, કે કુળી રજા
છે ખડારથી, શીંગડાં ને બાળાજાળ્યા
ઢોવા લોકી,
(એ પા'ડ કે રાખ થઈ નવી લગ્યા.)
હલુ ત્યા

એના ને એ, ત્યા તવ ગાયલ—ગુ
હરે નહુ મધ્યલીનુ ચાઈ નહુ !
—કના હલુ :

આવ, વસન્ત આવ નુ !

★

‘મોહિનીચંદ્ર’

ત્રિફળ

હિતિના કચનમચ હિતો,
જન્મલક્ષ્મી ગીતમ વ્યવસ્થો,
નાગના નોતન આભરણો,
હુ તુને ઉલ્લસુ

એક વચન માટીના જટમા,
ને ઢાલ ચાપીના પટમા,
હિતિના નેત્રી તટમા,
આગીને હુગ્ધુ

આમ મનની ‘ધામ મક્તીમા,
આત્મ’દયિની ગરેત મટીમા,
ગુપ્તકલતની આતડીમા,
હુ તુને પગ્ધુ.

✽

‘અમેદધ’

સુસાં

કેમકે કલુ ! ગુપ્ત-વૃક્ષ-હાથે
આવી અગમ પગ અમ વ્ય માળે
આળા સ્ત્રી વર્ણ-પરપરમા
મનાઝ મીઠો મલ્લા ગિજાવ્યો,
આ પાડું, આ આપ અગી પટી જગે
એ મલ્લ કે ને ત ફરી કરેને
અબાન ને આજ અમે મિહુગના
કોતલના નિત્ય નિમમ્બ નેનો
એ મલ્લ છે ગુપ્ત નાં ચાઈ,
ને પગલુ કેવ વસન્ત નહુ ?

★

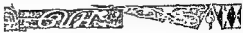

‘દાનદંડ’

આપડાને સેવાભાવે ઉપયોગ
ધ આ દેશમાં ઇતિહાસમાં વ્યક્તિઓની પોતાની
 શક્તિ સેવાસેવાના કામમાં ખરેખરી છે. એમણે
 સેવામાં જીવીને પરીકારી છે, ખરેખરી તે મરી ગયા
 પણ એની પાછળ નિરુદ્ધિમાં સમાવવા વડે પેશાબ
 નથી એમણે સમજાવતા હાથેવેળામાં હોવા છતાં નર
 હોવા છે થોડાકની કલ્પના રાખી નથી
 બિલકુલના ત્યાગેરાજ્યની ભાવના આ રવાન ગયાર્ક
 છે એ વડે ભાવે પુરો સાથે જની કાચાપિનીનો
 ત્યાગ કરી, દાન ગોળરવા અને જીવિતો ઉતર અકુલ
 મેળવવા આપુ હવેન મળ્યા છે ખરુ એનામાં
 આપડાનાથી તે થોડા જ એમની શક્તિઓ યોગ્ય
 સિદ્ધાંત વળાતમાં આવી હોવાએ કમળકે જ દેખાવ
 છે પરિણામે એની ડાચી સાધવાએ અને આશ
 મધાએ ડિલ્લિલિલ રવા છે
 ધિન્ધી સમાજે ખીમતરીઓએ એક વર્ષ બેમો વડે
 એમની જાતરીઓમાં ગોઠી હવેન આડુ એમની
 પ્રશ્નિઓ કોઈપણ થી નિશાળે બોલવામાં મેલા
 બાવલથી ને મરમ રમિ એમને સમજાવ્યા એની
 વ્યવસ્થા બીજા જાતરી મુલકે છે તે મેલાબાવના સ્થિતિ
 અકિર્ણિઓની આસન અને રાખાઈ સમજવા જોગ્ય
 ફુ એટલે એમણે કાઈ નીકી બાપુ
 આપુ સમજતા ગાંધીજીએ દેશના નવાઈ મામેલામ
 નવા વિચારને અનુમતિનારા છે તે સેવાસાહીઓ દેશના
 આગળ અવ્યા, પણ એમાંથી થેડા પાસે આપડા
 જીએ સમ રસરસ મળવા પછી નિશિવ કમ્પે
 અને ગળસાવાની પ્રયત્ન એવે મળે છે આપડાં અને
 એકનિષ્ઠ એમ બીજા અમાન પદ સેવાસાહી

કેટલુ કરી સો ?
 ભૂમિપાનના આ સેવાસાહી કેટલાક મેલાવાએ મેલાવા ત્યાગ
 પણ એમની નિરુદ્ધિમાં જાણી મારી માનમાંના
 પ્રયોગ ઉતર વિચાર થોડો થશે નિષ્ઠા રિરો કોઈને
 મલા ના રહી પણ આપડાં અને રાખાવાનો અમાન
 મ્લાજ આવા સેવાસાહી કાઈકેમે તાલીમ આપ
 વાપુ આપણે જ નીર રીત નિશાવના મળે
 આ સારી પ્રશ્નિઓને નિષ્ઠા જ જાતી એટલે તે માખી
 ભઈએ નીમે ત્યાગે બળે સમજવા આ મલાવા કરમે
 હોવા જીવુ કામે છે

આપડાની શક્તિદાય
 વડા રાજ્યને કુલ્ય કાઈકેમેલા નરુ છે મિત્રા એની
 અસરમાં અને રિજાગ્રંથમાં એમાં તાલીમ પામેલા
 ખાણુઓ મેલાવ છે અને કુલિયાના ફર ફરના દેશમાં
 જઈ કામચીરી જાતરી છે એમાં કમે તારા માંથી
 નિષ્ઠા કામ કરવાની અવિલંબ પ્રયત્ન કેનીરી મેલાવ
 કરી છે
 એમને ને સાનિસેલાની સ્વતા કરવા માગી છે તે
 એકાધી મરીમાંને વડે પણ કુલ્ય કારીગર નર
 જુલોમાંની કમે ને દેશના અવ ને ફેલા પેશાની
 એમ એવા કુલ્યવેળાએ તેમને મુલકે કરવા નેઈકી
 રેકોલા બાવલથી આ નેપનો રિવાસ મેળવવાની
 ને સારી નરકીય છે ભાવા પણ પ્રાંસિસ મેલાવાનુ
 કમ છે અને મેલાગ પણ ન્યાનિક વપરાવામાં હોય
 એવે રાખે છે નલા દાસનિયા મેર માટે પેલાતો
 સમજ અને સમિતિને રાજ્યમાંથી આપવા પરિચય
 બાવલ આ હોજીવન મામે મેલાગેલા કમ્પે એને
 બેવે થઈ જવાન આ પ્રયાસને આપણે મહાં વધા

દોષે બીજા દેવોને જાણુ માનિશી જિજ્ઞાસુ કરના
એમણે વિનવિ કરી છે અને એવો અવાગ વાગને
પહેલી રાત્રિ પુરુષ કીલ વાળવો નેહરે એ જર્મનને
તો રાજી ના ને

નિદેશની કાઈ સોજના આલે એકને ગાપણે પહેલા
પદ્મનીય મળીએ છીએ અને એમણે ગજકરુકુ દેખા
મેલુ મેલે એમ મારીએ પ્રતિ માનિશીએ વિચાર
આનંદીય દેખે છે એલ દેખે છે કાચા છે અને
મ તો મગારી છે આ પ્રાનતપા મગારી મગારી
મગારી કાઈને મગારી એનામાં કાપી નવ્ય તો
મેલી રૂ. ૧૫

પાદીનરે આપના છે અને દેશ મારી મગારી છે પાણુ
મેનાય આપના થા દેખે પદ્મવળા મેગરવળા કે
અમલકાદશાદી અલપવળા રીત ગાસી નઈ નમજી
મેનાને એ રીત તકા એવુ તે ગજકરુકુ મહા રાની
દેશ ત્યા નુધી જો એ ૧૫ ગજાવળા ગિયર અને
નઈ ગજાવળા મળે નઈ

એવું છે કેનેશી એ કાલકુળ ગાપણા વડે ગજીનની
અવા કરના મારી છે એમની પનગી મારે મલો
નુધી છે આપણે પદ્મજીએ કે પદ્મ કરાસા આ
કેનિશી ગાગેવળા કાઈ મહિ મેના કરો ગજાવળા
કાપના મેનાદી મારી મલો અને નમિનગીનુ કાઈ
આપણા પુણુ કે ઉપેશ પુણુ નઈ રોવા દે પુણુ
એને ગજમળી મારી કાવળા ગજાવળા મલારો
અને એ કાઈવાળી કાવળા ગજાવળા મળા અવા
કે ૧૫૫૫૫ અનુદેશ દેવકા આપનાવળા મળા

ભાવકાષે નિષ્કામણ દેશ

એક રીત ભાવકાષે ઉપરની ગાપણી જકા માર
મળે તે ભાવે ગાપણા એમો ભાવ કેની કાવળા
રી મળે છે એ ૧૫૫૫૫ નઈ ગજાવળા
પણુ અવા ત્યા ના તે ગજા મલુ અવા ગજાવળા
પણુ અવા ૫૫૫૫૫ કાઈવળા રાષી નામે છે
ગજાવળા મળાને માર મેળાવળાથી પાણુ દેખાતા
દેશ છે કે ૧૫૫૫૫ કાઈવળા મળા મળા

એક છે તારે ભાવકાષે ત્યા રાધાના સ્થાને ગજાવળા
ગાપણા આ પનુને મળાતા થી નામે એમને ગજા
વાળા અને ગજાવળા તોત ગુ રાધા એમ માને છે

આ ભાવકાષે એમ મેળા એમ ગજાવળા ઉપર એનુ
ગજાવળા મળે છે ગજાવળા પદ્મ રાધા છે ગજાવળા એ
લાવળા ગજાવળા મળે ગજાવળા મળાને ગજાવળા અને
એમ ગજાવળા મળે ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
મળે ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
મળે ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
મળે ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
મળે ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને

આમ હતા નહીં અવાગ મળે ૧૫૫૫૫ સવાળાને ગજાવળા
કરના મળાને ગજાવળાની રાધા અને ગજાવળા
વાળી ગજાવળા મળે ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને

ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને

ભૂગત અને દાસમણી

ભૂગતની દાસમણીમાં મારા મળાવળા દાસમણી
ગજાવળા કેમકે ગજાવળા મળે ગજાવળા મળાને
એ છે ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને
ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને ગજાવળા મળાને

અમરના કીરતી

આવડતને રેવાવાલે ઉપયોગ

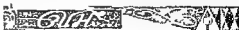
ધણી દોરોના પ્રતિભાગનો અભિભોજી પોતાની
 દક્ષિણે લેકેરના કામના ખરવી છે એવો
 એકાદાજી નરીની નરીકારી છે પદરોનન મનો શે
 પશુ એની પડા નિરોનીના મદામના વરો વેગના
 નથી એમણે રાજસાથા લાવેનના દેરા આ તર
 ઊડી છે મોગાની દરકાર રાખી નથી
 કિંદુ કમીના લગાડોગાડની ભારના આ પાન ગમ્મણ
 છે એ વેરે લામે પડુપે સપુ ભરી કમિન-મિત્રો
 ત્યાગ કરી રાત મેગરાસ અને પુત્રો દાર અકુળ
 મેળવવા આપુ જીવન મધ્યા છે ખાતુ એમણી
 આપનાયજી તો થોડાજ એમની રક્તિએ થોડ
 રિગામાં લાગવામાં આની દેવ એવુ કષ્ટકે ન રેવા
 પરિણમે એમની બની કાલોગો અને મારા
 પ્રથમે કિન્નાકિન્ના મધ્ય છે
 કિન્ના સમાજે મીલનનીએ એક વર્ત કોમે કરો
 એમની જરૂરીનાને ને એ કુવા આદુ એમની
 પ્રાપ્તિએ મેળાપગી નિશાદ અને દસાખાસ મેલ
 ભારનાથી ને મરસ રીતે એમણે ચનાના એની
 વ્યવસ્થા ખીને નાની મુકેલ કે એ મેગાજાના મધ્યે
 અભિભોજી આરજ અને સવાજુ સધમન લાવે
 દલ એકલે એમણે કાર્તી લીડે
 આપુ સવનન માપીએ દેહના વધારું માંગના
 નવા રિવાસને અનુસરના લે મે નેરજીકીગેનજી
 આરજ અધ્યા, પલ એમણે થેડ પડને આરજ
 દની એ સપ રરાગ મના પડી રિશિવ નેરો
 અને ગાજસના પ્રયત્ન નેરો મળાગે આરજતો
 એકનિષા એમ પડનેજ અગાવ પડે સેજાગવ

કેડું કરી રકે

જીવનના આદેશના કેલક સેરાવાલે એકાદા તર
 પલ એમણી લિલગવડ નેરોજી આપી માનના
 પ્રથે ઉપર ચિયાર ફોડ થો નિશા રિરે કાર્તીને
 મધ ના રવી પશુ આરજ અને સધમનને અગા
 ગમેજ આરજ મેગાજી કાર્તીકેરો તારીમ આપ
 વાનુ આ રીતે ગબીર રીત રિવાના નથી
 અને આની નરિષિખોને નેરોજી નેરો નેરો
 લઈએ પ્રેમે તારે જાહેર સમાજ આનંદના કરો
 દેવ એડુ લાને છે

અભિભોજી કાર્તીક

નસ રાજુને કુગ મ કાર્તીકેરો નેરો કે રિશિવ એની
 આરજ અને વિદાસમેળાએ મા તારીમ પમેજ
 ખાતુએ એકાદ છે આ કુનિલગ દર કુના દોરોના
 નેરો કામનીરી માનવે છે એમ તુરે પાર લીધા
 રિશિવ કામ કરનાથી અભિભોજી નમુજ પ્રેમને તારક
 કરી છે
 એમણે ને કાનિએનાની રમવા કરડ ખાતી છે ને
 એ-કાલે નરીની વરેજા પશુ કુગ કારીનર નવ
 જુગોની હમે નેરોજી અધ નેરો વેડોની
 એમ એલ જીવનથીએ તમને કાનવે કરમે લેઈમે
 લેડોના લાગનાથી આ એમણે વિષાસ મેળવનાની
 એ આની નરજી છે અધ્યા પલ પ્રયત્ન નેરોજી
 દા પુ છે અને પોરક પલ નરજીક રપરામના દેવ
 એકો સપો છે માનવગાનિના મેવ માટે પેનાનો
 અધ્યા અને નરજીકો ગડગમીએ આપના, પરિણ
 કમવવા આ લેડગલ માથે મોતનેલ સર્મ એરો
 લાવે વર્ત નાના આ પ્રથમને આપણે અર્થ વધા

ના રહે દમ ખેડત અને ખાતરનો વર્ગિત ના રહે
પાણીની તરતી ના રહે સારા વિચારના વિના દુઃખ
નો રહે માનવતાની ધરતી દલિતાની કુખ કમળિન
દુઃખના મોખિનિ અને માનવતા લેદરની નદે આપણે
નવી પ્રજા ઉછેરીએ તેમને ઉપમ ખાતર—સારુ
અનાજ, તાજા શાકભાજી, રસાયણ આનાના નેત્રો
એ પેદાન સમુદ્ધ દરો તેા દેસાંખર પામશે થી દુઃખ
ખામણ, ઈશનુ ઉપાનન થશે, એ કેવાન બરો ભો
એને આપેવી ભૂમિ પશુ એનાથી સમજાવવાની નથી
અને દુની તેમ પ્રકાશ આના જાણના છે

ભૂમિદાન એ દોશીદ પ્રજા છે—એના દવા કે ન્યાય
કશુ નથી જ્ઞાતવવાને શેષવાને એ નિષ્પત્ત પ્રયત્ન છે
એની આસપાસ રહેતુ આભવદાન જરી પુરાતુ
વેવગી ભારતનાવાણુ છે, એમ કાનિનો કથાવ હાથ
નથી ને જાનોત કોણે હાથે પીમગામીને મારી કે
સામનના મેરે મેરના કોગાથી ભૂમિદાન થાવે પાછા
દેવ તેા જુલમજા પેતી વળી દેવ તેા પંચાર
સાકારી ખેતીની વાત એમણે શરૂ કરી અને દુઃખ
ગામ્ય હાનકના મોટા ફાઈ અથે પડવા

ભૂદાને આર પહેલી દુઝિયામનથી ખેતીને દુઃખ હા
અંધાખા હોત કે ખેતીના પેદાને મરો વરે કાચપ હ
થતી અદકાલો દેલ તેા આરોપા વેને લાગત પડ
એમણે તેા જાનીત ઉપર કે રાષ્ટ્રીય ખેતરે છે તેવા
દલ વધરે કરાવતે અબ્દ કરો, એ કેલી નવાઈ
છે ! અણપણ, કાચા, અબ્દ અને માલસલિલે જાના
માલના ધરતી સોપવાની વાતો જાનીત છે અવજાણવા
એવી છે એમના વગરદરન અને શેષવાણુ સમુદ્ધ
હોત તેા કેવુ સાર !

જાનીતની રોમનગ્રાંથ માથી ખીજાની કેમ નહિ અને
કામદાની ગદ વડે કેવુ સરખ દોષ ભાવે ભૂમિદાનના
પ્રજાના સાત જાણે કેમ શીખે ના, જુના પાપકરોએ
દુઃખ ભીજે કામકામ શેષવા એમણે

જોઈએ છે—આમપુત્રના અધામા પછરો
આપણા જઈ સંકારનુ, અતે અનુ કિલ્લનુ કેવુ
જઈ કામ મળવપરક ઉપાએ લેવામ આપે તે ખાતુ

નથી ખતુ એ પુણુ નથી અમ્યાં કામ તેા પ્રાર્થ
ખાવણુ જેવુ છે કુખ્ય કામ તેા ગામની આપક
વધવણુ છે અને અનુક્રિત રીતે દરવાની, વેલદાહી
પદનિ કોરે ખાતરનુ કામ છે

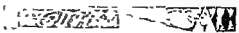
માલેજીને ગજવતુ સાધન રેડિયામા એમુ એથી
તરીયા તરફથી અમતા કુવાઈ પડુ દારિય ના
કેવુ એ તેા ખેતી સુધરે, ટોર સુધરે પેના
ખવાદા ના જામો લિવે અને ત્યા પદાપાસના
અમોજ કોગણ હવાય કાળને નહત અને ઉમગી
જાણી રાકાય લજાવવાની નેરી આગીસાની બગામ
ખેટાં ખચ નીચે જાય ત્યા ઉલોઈ રથપદ—આતુ
અને ત્યારે જામગાની જગીયારી દો

ખતુ આપણે ને એમને વલ આપવા છે, મતમતા
વરમ વેલના નાવલ છે મામપમાલેનો સોધ મેખની
દારા કાલાલ વધારવુ છે રેખાકેખીથી સમરના
માલસના પ્રચીતો વરપ્રાર્થા ઉમેગત આપણુ છે
અને પહેલાંના જાના વધારવા છે અને એ પડુ
મેલ દોષ તેમ એમની જ પાસે ભૂમિદાન જાવવુ છે !

મામગાં દાર્દ જોવા બેલા પામે ત્યા દાર્દ જોવા
કુજરે નર કારેસે ભેલકલ દુઃખ તેા જને દવાથી
કરી મજા છે કે બર્ષ આતુ ખેતરો તેા જુગી જઈ
નિર્મિ સનાન આપેતરાણુ અદ એથી શોક
સતોષાન એ જુરી વાત છે

કરવધારવાએ વિચલુગ
અને કાળાજુની વાત આવે છે ત્યારે આપણે ના
કરલ વિચા કરી જવાને કોરે પાના જઈએ છીએ
ઉપના બેનુભા વિચારી જાય એને એને નવા
આપણા વીમવા આપે જુના ના મીની ગ્યો દોષ
તોરે એમ જુના કાનો ભેજ કિવાવ કે નહિ સમમ
પૂરો થય અને નરા કે અધવલ મળત થવું પડે છે

એ આપણ એ વિચાર છે ભેકાર છે, જાગડ છે તેમજ
વેલકાલીના કલકલ-જાના કરે ભરવા પડે છે
ને જાણુ વારે વાપર વાલે કર વધારે મરે
અરીયાત વધ તેા એ જુરી કરવા અનેકરે એને

વિનાશ થયો ત્યો છે એ કારણે પ્રવાસો નથી,
સા વધારો જ તે સ્થાન ત્યાં કા મા ધરે જ
મુકેલી પહેલ્ય મહેલી જે છે છે કે હતી જે તી
પરજીવાન નથી વિનારી પ્રાચીન લાભ થતુ છે એ
કોરી પ્રજાનુ એ માન્ય મુલ્યુ કે મુલ્ય રાનુ હોવા
કોરી ભવિષ્યની વિના ધરવાની હાલતે અર્થા સિસ્ટમ
આગા આગની નામ જેલે પ્રિતિજ વેજના ઉભો
મના આલમો પીનવા દેમ તો મુલી નામ જલ્ય મેલુ
તુલો કોલો તો જુદા નરૂ બીમ સ્થિતી રહે છે
અન રના કાલની સ્થિત કે ન જાણી નર કે
માનવાના જાણા વધે કે ને માલ્યમને સપ્તામયિક
મલ્ય સીપાવ કે

અમાર પ્રવાસકથ એ લોકાન્તરીનુ મેલુ કાલ્ય કે
સ્વાધિયે જાતીયે તેલુ કે સર્વાધાય નથી અમા
મેલો કોઈ પ્રવાસ પ્રવાસી આજ પી ઢિગલ મોલરી
નરૂ છે અમે કોઈ નિગુળ જાણુ માન વાપરુ-
નજાન્ય થમે છે। મેન કેન નરોલુ

અમલકથે કથેલા આપાત

અમલકથ મા એક મુલી ઉપર જાણાત વધે અને
મેલો અમારને એ જાણી મેલ પરી ત્યા મ
આણી કથા ત્યા મજાન્યે કોરી રૂપ લીધુ એલેને
કિન્નાપ્રાણિ અલેકાનેકો કે જાણુ હોવા કે અલ્ય
અમારે પ્રાણ ઉપર મજાન્યે કથાનવાની ત્યા મેળની
કેલ કે અ મળી સીમત અમા ને મિનકથા લીધમેલો
મળી કે કોલ વાન જુને કે।

ના, મેલો જાન કુપતા નથી એ સુપ્રસાધ અલી
કોના નીતે ને મેલુ આ કે જ થા વલ્ય કાલોજ
થા મા ત્યર મેલિએ કે અલ્ય નથી કાલેને વેલુ
ને અલ્ય મલુ ત્યર કે અલ્ય મળી નરો નરો આવા
કેમનાથા કાલી જુન થતુ મળી મેલે તેલો મે
ત્યા લીધા છે જાને લોકાવની સ્વાસ્થ્ય નથી બાલસિદે
મેળી અમારી તેના અલેકાનેકો અલ્યન થામે વલ્ય
તેલો અલ્યનિ મિ મિ નાનુ આલેને મળુ નથી
એલો નો મેલો જાણી અલ્ય કથીને નામી નવારી

હતી

કલ છે કે મુલ્યકથ જા મા કોલ નિલો મજાન્ય
અમારી જાને કે ની મળી આગા મેલો સ્થાને
અમારુ સ્થાનુ ના અલ્ય થાકુ નાવી કે મળુ
અલ્ય મેલે ને અલ્ય આપાતે સ્વાધિયે નથી લોકેલી,
અલ્ય કોલકામની ઉભા થા વલ્ય રહે અને અલ્ય
કોલ અલ્ય વળુલુએ અલે એ પ્રિતિજિ ઉપવાનો
કે આલ્યનીના અલ્યવાની કે

આપાત્તી પાવીએ રિને કાલિયા મેલો અલ્ય છે ને
અલ્ય અલ્યે કે મેલો કે અલ્યવાને ના મેલેલ્ય એલુ
મેલ વાત લેમના મા કેમ ત્યા કે અલ્ય નાના
કુનાઓ પોલીસ સવાળની કાલ મેલ વેલો મળના
નરી ને મેલો મુનાઓમાની હામો ત્યા લાલમળુ
ત્યર વલ્ય અલ્ય કે મેલો ના થાનુ મળી ન છે

અજી ત્યા લેલાર્કે અલે આપરે કલ સીધી છે,
અલ્ય અલ્યના છે અલે કે મળમા મેલિની રિન
કેમ આલી અલ્ય કે મેલો વલ્ય લામો એમના
કેમલકથે વનાવવા પાલી કમલુ અમલકથ ના મારે
મેલિને પીઅપ મેલો અલ્યને અને છે થાકુ નેતા
તે આરા લોકાવતે એ પ્રવાસે લાલેલો અલ્યવાનાથી
વલે રહેલુ લેલો કે

કાલકથે અલ્ય અલ્યવાન

કોલિયાના આપવાન અલ્યવાન આલ્યવાનના અલ્યન
પ્રથા છે એમા આમલકથ હેર નો અલ્યો મળવાની
અલ્ય કે અલ્ય ની અલ્ય અલ્યે ને મેલો અલ્યની નથી
અલે અલ્યે નવાન ન વાલ્ય કે અલ્ય પીએલે નામો
અલ્ય મેલો અલ્યે મેલો અલ્ય પરીમામળો હો કે
અલ્યે મિનમેલુ મુ કે

કુ અલી જાન છે કે અલ્યનિ અલ્યેલી અલ્ય
અલ્યે જાન છે કેમલી અલ્ય અલ્યવાન વલ્ય છે, એમની
અલ્યે માન અલ્ય ની ઉપસોના અલ્ય મળી કે અલ્યે
કુ અલી જાન કે અલ્યનિ અલ્યે મેલેલી અલ્ય
કાલ અલ્ય કે અલ્યે આલ્યે અલ્યેલી અલ્યેલી ના

આદર્શ રાજ્ય સુધી એક વિચારણીય વસ્તી આપણને હવે મળી માનવને લગ્ન કરે છે
સમુદાયના લોકોની ઉદારતા જેવી અને ચોક્કસ કે કૃત્રિમતાથી થઈ તે જ કેરોલી બાબી આંખો
અંધારી થવાની અટકેલી સાક્ષી માનવતા પછી મરી પડ્યાની મરુતે આ માંગની
રાજ્યમાં દરેકને એ જોઈ ઉઠશે જ, તેણે આપણને કહેવાય છે

૬. મ. ૧૯૧૮માં જ્યારે પંચાયતો ઈશ્વરજીવ આત્મા તરફ ઝોતે વળગીને કેર માન્યાનિ પશુ દુધી જળ નેપા હોવા હોવા કારણે એ પેઠે એ કારને તાવા વર દેવાઈ નવા કચેરવા તો કાલકે ૩૩ દહા, પશુ માન્યાનાં તે મોલ પળી ગયો હોવા કયાં બાલકે રોમાં રવા ને માન્યાપ હોયી ગયા કયાકે બાલકે કોપી ગયા ને માન્યાપ રોમાં રવા કાલકે દેહાને ને કેવળ દેહ આત્મા રવા રોમને ખીનથી હોવાને કાલકે મી નિ ।

માનના મુખી રામજીભાઈના પર જાતે એક રિવાજ બાઈ રહેતી હતી તેને મેઝો એક જોડો માથે પાંચો જાડાં મનની વ્યથાનો પર નરો નરો એવું એમ થાય કે જગવાન જોડાને માથે કરે ને પોતાને ઉપાડી લે તો સારું પણ ભગવાન એ જ એ મિત્રની ઉપર ખાન આપે તો ઉપર જોડાની પડવા પોતે જીવડી જામ ને પડુ પડુ નરો તેમ, ભગવાન જોય કે પડી એવા તિસી સમી પ્રથના અવધને સાળાની જોય, પડુ એવું પણ કે એ વ્યથા એ પોતે માફ પડી અને વધ ને ઉતારના જીવડી પણ માર્ક જોડો રેતો હતો

કેશવજી દરે કાંઈ જ નહિ કુખી રાજાઓને સગ
પેલાને જા કાંઈ આ ગોષ્ઠી જાતો આપો છે
ગઈ હતી એવી વધુ અમુકી તો હમેશાં આ
રહેલી છેકેલે રાખેલાને કોઈકને સલામી નીધા
કહે કહે ત્યાં એ મોઢે થઈ આંગણો

પણ એક વખત મંજાને મુખી એ ડોઝીના બરમા
નવા ત્યાં થોડો વખત રોકાયા હતા કે તે એની
રૂઝિતે ભણા પડે ત્યાં

ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ପଞ୍ଜି ମୁଦ୍ରାଣି ଧାରା-ସ୍ବପ୍ନ ଓ ଶୁଦ୍ଧି ଟାଲି

તે જગત ઠીક રહેતા હતા અને ચાણકને બરાબર માળગતો મળી શકતા

નેલિઝા બાનના કે મુખી ભાણુ છે અને મુખી જ્યોતી
કુબી પવ્વ પદા જમ હોયને એક પ્રમથ ભાણે
ભાર પતી જોયતું ભાવનિગીદાનુ કહું કોન તો જોયને
ખજર પદન કે જોયતી કહેતી દયઃ એક વિભાવ દેખને
૧૪ જાણે જાનાઈ છે

૧૯૫૨ પડી જોવાનુંજેઠ કોણ મધુ કે આપણા કુખી
 જેલ તરિકાન રહેવા મુખી મનામ પાપના મજાકી
 વા, ખેળા જાણતું જે જો (૧) દીકરો આપણો
 પદ્મના પાતક દીકરાનું નામ આપણનાય કનુ મેલકે
 જ્યાં નામ જિજ્ઞાસુ નામ

[illegible]

અને એટલે આ ગુહ-પરચાળાની વંદી પસે
નાખ્યા હ ની પશુ, તેઓ સજા જ નિર્ધો નથી એવ
સચના એ નેવે સખવ કોઠા ચર્ચિ ગયો મન
સજા જાઈએ. હોય તન જ એટલે

શ્રી ગણેશાય નમઃ
શ્રી ગણેશાય નમઃ
શ્રી ગણેશાય નમઃ

અમની વાળે વિખવાઈ વધોડ થોડ હરનામી
સામોડન જનુ એકમે સર્ક મળો દોડો એને
મને ભાઈગોની તડેડા પડુ એની પડેડે મળાવ

માઠી એવું મન ખાટું થઈ જાય, એમના પાત્ર બધાં
સગા દિકરાને પાનડા દી મેં મારે ત્યાં નેરો એ
'માઠી' રાતે નહિ ? સઘી મઠિ પૂરવ નહિ એવું
થઈ નયું

એક સ્વિકારની વાત છે ને કિંમતે 'રાજકોશ' ને માન
લાવી આવ્યું બધું એની નજીની ત રાત્રી પગથાવડે
ગાળુ કે માર્યાં એની દીક દીક માર્યાં પગથાવડે
બપોરની સાંજ સુધી મેંને રોજે એકે દર રચી તે
નિમ્ન માટે મેંને ખાટું નહિ મેંના વખત રાત્રીએ
રોજે મેંનાવડે એવો પણ તે એમના 'મેંનાવડે' એવો
એકે નયો છેએ રાત્રીએએ એવું બધું કંટુ ? મેંને
તેમ પગ રોજે મારે ત્યાં 'ત' બાદ એવો એવો
તેમ બનકે એવો બાદ 'પગ' નવન્ય વાવડુ દીક
નથી ત્યાં તે ત સાડ બેઠેને તે એમ તમ એ ગળિયા
ખાઈ લીધું

પણ રાત્રીએ તેમ ત્યાંથી વાવડુ કે એમ એમ ને
કાળે પડેને તમ નથી મારે એવો દરને પોત
રોજીએ મેંનાવડે એની રોજી એને પોતે છતાં થઈ એવું
રોજી કિંમત ગયા તે બનકે જોઈ 'ત' એવો ત્યાં
રાત્રીએએ તેમ થી નિર્વુધ કરી ત્યાં પગ એક કે
એવે બધાને એ બધાને વડેઆણી નહિ પગને
વાવડુ એવો દી રો એ ત્યાં પગથાવડે નહિ

૪

મેંના દિન પડેલી વાત છે નામના એવો રાત્રી
દીક મધરાત્રીએ એની રોજી દીકરા પગ લગાવ
બધું થઈ ગયા હતા કેવળ એકે માથેની 'પાનડી
ઉપ' એવો પૂરવ મેંની રચી પણ રાત્રીએએ બધાં
એ બધાને બધાં ત્યાં સુરતે એવો બધાં રોજી રોજી
મેંના રોજી રોજી એવો એકે એકે કેવળ એવો ત્યાં
આમનું છે

બધાં એકે હાથે દીક રોજી એકે દીક રોજી એકે
જુલુઆના પાનડાએએ બધાં ત્યાં હતાં રોજી
રાત્રીએએએ એવું બધાં પગથાવડે એ બધાં
એવો પગથાવડે ત્યાં મારે એવું રોજી એવો

માથા બીની થઈ થઈ એ પડે એ પાડે દીક એવો
એ પગ પગ રોજી થઈ
પગ એ એવો પગથાવડે એવો ત ત ત ત ત ત ત ત
તેવે દર દર મુઠાં મેંનાવડે માથાં પડેને
બધાં રોજી એવું રોજી રચી છે કે એવું એવો હતાં

ત માર્યાં એકે જ્યાં પાનડા બધાં પોતાને રોજી
દીક રાત્રીએએ એવો રોજી તે તેના ત્યાં રોજી
માથા બધાં રોજી એવો એવો એવો એવો એવો
થઈ એવું રોજી પગ ત્યાં રોજીએ એવો એવો
બધાં 'પાનડી' હતાં

મેંને બધાં એવો મારે પગ ત્યાં એવો એવો માથાં
માથાં કે એવો 'માથાં' કે પગથાવડે એવો બધાં
કેવળ એવો એવો પગથાવડે એવો મેંના નહિ છેએ
તે એવોએ માથાં એવો

ખાટું થઈ એવો 'મેંને' એવો ત્યાં પગથાવડે એવો
એવોએ એવો એવો પગ થઈ એવો એવો એવો
—ત્યાં એવોએ એવો હતાં

એ એવો 'મેંના' એવો એવો એવો એવો એવો
પોતાના એવો દીકરાં એવોએ દીક રોજી એવો
એવું એવો થઈ એવો એવોએ ત્યાં પગથાવડે
દીકરાં એવો એવો એવો એવો એવો એવો એવો
એવો એવોએ એવો એવો

રાત્રીએએ પગથાવડે એવો એવો એવો એવો
દીકરાં 'પગથાવડે' પગથાવડે એવો એવો છે
એવો રોજી છે 'મેં' એવો એવો ત્યાં એવો એવો
મેંનાવડે

પગથાવડે એવો માર્યાંએ દીકરાં એવોએ એવો
પગથાવડેએ એવોએ એવોએ એવોએ એવોએ
એવોએ આમનું એવોએ એવો પગથાવડે એવોએ
પગથાવડે એવોએ એવોએ એવોએ એવોએ

રાત્રીએએ નામ એવો 'મેંના' ના એવો તેમ
પગથાવડે એવો એવો એવો 'મેંના' ના એવો

મેંના કે ત્યાં એવો છે એવો એવો નામ એવો
એવો એવો એવો એવો એવો એવો એવો

આહત છે ।'

પરમાણુદ કાર્થ સમજ્યો નહિ ને પિતાની આંખે
નેઈ રહ્યો

સમજ્યો નહિ તુ ? રામોદન આજગ વધ્યો
'મે કુ કહ્યું નવે' પરમાણુદ ! આ ઘરનો ખરો
મુખિક જ તુ છે નવે આજે આંખે એક વાર કરવાની
છે મારે કહ્યા વખતથી એ રત્ની હતી તો ખરે
નહિ દોષ પશુ ખરી રીતે તુ જ આ ઘરનો ખરો
મુખિક છે તુ મારે પુત્ર ■ અને આણુદ એ નો
કાઈકિને અનાથ યુગ આપણે દયાથી ઉઠેરિને મોટો
કર્મી છે કારણ કે એની આ ખરી મર્દ હતી એટલે
એ અનાથ ધનો મે કયા આપ્યો એને ઉઠેરો
મોટુ જ સમજ્યો ।

પરમાણુદ પિતાની યાદે કુતસમતાથી નેઈ રહ્યો
એને વળ નથી નવાઈની કાળી પશુ એની દષ્ટિ
તરત જ પિતા પાછળના કાશ્યા આરણ્ય ઉપર
મોટી મર્દ

પરમાણુદને ત્યા પાછળ દષ્ટિ હતો નેઈને ગામમાં
પશુ ક્યાં પાછળ નેઈ ને કોઈ મર્યો અને
દષ્ટિ ધબકી મર્દ આણુદ ત્યા આવીને િભો મ્હી
ગયો હતો

રામોદન એક પગથિ દોષ પામી મર્યો પશુ એને
પશુ કે આણુદ ત્યાં કપારનો કોષ દોષો નેઈએ
એને એટલે પાતાળી ખરી વાત પશુ સમજી દોષી
નેઈએ

એના મહેસા ઉપરથી એ ગપદગે આણુદ હતો
રામોદનને તો તમામ પક્ષી મેવાના શર નેઈ ને
કોષો મર્દ મર્યો આણુદ વધ્યો આણુદ મર્યો
આણુદ કોષ રહી મર્યો એટલે કિલ પાણુ દહ

'આણુદ ! તે આજ પરમાણુદને એવો અનાથ
કર્મી છે કે એને કિલ આની નથી એ કિલના રંગો
હવે પશુ તને કુ કહ્યું છે તે તુ ગામમાં લે
આજે તને કહી ■ છુ કે એ આ ઘરનો મુખિક
છે અને ખરી રીતે તુ આંખી કાર્થ જ ત્યાં તો

ખજ ન દોષ પશુ તુ કાર્થ નથો

'કાર્થ નથો ? ' કુ આંખી કાર્થ નથી ? ' આણુદ
વ્યથાથી મોટી કોષો પશુ તરત એ અમલ ગયો
પોતે તો આંખી કુ જ હતો

'ના તુ કાર્થ નથી ન મારે કાર્થ નથી તુને ખજ
નથી પશુ તને તો મે અનાથ આપ્યો ઉઠેરિને
મોટો કર્યો છે, મોટુ જ એ મારે મોટો દોષ છે
તુ કાર્થ અનાથને પુત્ર છ મે નવે મોટો
કર્મી છે '

પરમાણુદ એક પશુ કાઠ મોટી કાઠો નહિ, ને વાનને
તરત જ પાળી મર્યો નેઈને દયાપાથી જ અમલ
મર્યો એ જ પશુ નીચેથી ધાતી રતી મર્દ હતી તે ।
પોતાની ખરી અનાથ આજે આણુદ તેની આજામાં
આણુદ મર્યો મર્યા તે મર્યો મર્દ ખરી એને કોષો
આજે મર્યો પશુ પાલ ન હતો એને કાણુ કે એ
ખરખર અનાથ હતો ।

રામોદનને વધુ આજા આજે એને કહ્યું

એને દહે લે તુ રામોદન ઉપ દામ કિપારીન
ત્યા ત્યા સ્થાન પક્ષી આંખી નથી તો મીક પડે ત્યા
જ ત્યા તો કહી છુ

આણુદ મોલ્યા કિલ જ પાળી કરી મર્યા

પક્ષી કિલે અજામી ગામોદન મર્યા બહા
મર્યા લે બા આજા વાલી પડ્યો હતો અને ત્યા
કાર્થ નહિ ત્યા કાર્થ કોષો કાર્થ હતુ જ નહિ ।
એને કોષવાના પ્રખો જ્યારે ગયા રામોદનના
કિલના કિલ પશુ કે એ પક્ષી આજા બહુ મર્યા
કરી મર્યા

+

આ જાનો તો તો નીચી ગયા પશુ પરમાણુદ
અજારે લેતુ ક મેઈ એકો આંખી રંગો છે ત્યજ
એવાજા અસિલવાન વધુ દીન ' તુ પડે તો એ
કિલે કિલે પાણુને જમ ગયા એ કાર્થ કિલ
તે કોષ ખરી મર્યા એને રામોદનની મર્યા લે
સાર કરી નાખી પશુ પડે તો ગામની પામે લે

હાથી કે દગધરા વિનાની લક્ષ્મી તો મિલે થલે ઠેકણે
લેઈ દારી પશુ આ એક ન અપા મેડુ દુનુ, બધા
મેલે મેલે ખરેખર દરી રહ્યા દીડી । એને લાગુ
કે આ આવીયાન મહાનને માનિક ખરે લક્ષ્મી
પતિ હોય

તેમણેમા ત્યા એથા ફરિય રિયે ન લેયેા ડર્વા
આહવાઈ ન દીડી કપાલ લાગેા નરે ન પડ્યો
તે આગળ ને આગળ જઈ રહ્યો દનો ને બધે એને
લક્ષ્મી ફેરિયે દેખાતી હતી

જાહનના એક મહા એને બેઠવાનું કહ્યું નેહર
મથો તે નવાઈ પામતો દનો કે આ પ્રમાણે એને
હુશી યોજાતી લેનારો રાજ્ય દોઈ શે ?

પશુ હંક જા એ વિચાર કરતો હતો ત્યા જ મિલે
પોતાની માને દાઢ રેડી ઘણા માનિને જાણેનો
લેરો

હવે તો એ ખરેખર નરાઈ પામી મથો એડામાં
મેલા માનિક જ એ પુણુ . 'એ યોજાખે ? હ
આણુ દનામ ।'

'તે આણુ દનામ ?' ગમોહન આભો જાની મથો
તે હરમાઈ પશુ ગયો

'અરે, પશુ તમે તો લાઈ આટી કપાથી ? અને
આ બધું શું છે ? આ તમે કપારે મેળવ્યું । તમે
તો બહુ જાણુ કરી મે । આ બધું નંમ '

આણુ દનામ દાનિયા આખો 'તમારી પાસેથી
નોકળીને કુ બધું અપાઈ એમા તમે એક નથી
નવાઈનો અનુચ્ચ બધો છે તે તમને કહું તો આણુ
મહમ નમને મળશે

'શું ?'

'જેમ વિદાની કુલની સજિ હમ છે, સગીલની
રાજિ જેમ નેમરિક મણુમ ॥ મિત્રના કુલને
આપે છે પશુ મે ઉત્તરના આ રાત્ર સખતણુ છે
કે, જે હ પ્રમાણે સહી એ પશુ એટી જ કુલની
એવે બેડ છે ।'

'પશુ તારે લક્ષ્મીવાદના પ્રવેશ વળી લાવે છે,

એ બધું બોલુ ?'

'એ જાણી રીધ આસા જેની વાત છે માગ હમ
નવો આ અનુચ્ચ છે ખોલે પશુ દોમ પરડુ લક્ષ્મી
કુલની બેડ છે અને એલેવા માટે જે એને કુલની
બેડ તરિકે નથી રાખતા તે ઝિખારી ॥ માખરના
માટે નેમરિક કેટલા માનુમને જાની લેઈએ જેને
મે નથી વચી તે ખરજ છે પશુ જે કેડ પોતાના
જ લેખેવા માટે એને વધારે છે, એ વળી વધારે
મોડે જુઈ છે '

રામોહન તો એની આ વાણી સાંભળીને હંક થઈ
મથો પશુ આણુ દનામ । જાઈ । આ તો ન મનાવ
તેની વાત છે '

'હુ પશુ પડે ॥ નહેનો માનના હવે માનના થયો
પુ આ એક કુલની સજિ જ છે રીક પશુ એ
તો જે દોમ તે, હવે તમારી વાત કરે મોલો,
પરમાલદ મુ કરે છે ? અને તમે કેમ આમ નીકળા
પડ્યા છે, એ વાત રો ?'

'પરમાણુ હવે જિખારીમા જિખારી લેરો છે ।'

'પણ, તારે એ જ અનુચ્ચ રહે છે કે માણુસને
લક્ષ્મીની પશુ કુલની સજિ વરી દોવ છે તે તમે
દવે આડી રોલ

'પશુ મે તમારું અપમાન કરું તમને અન્યાય
કરો તમને રહેવાનું ન કશું ન રહેવાનું કશું

'જુલો, એક વાત કહું જેઈ જેઈને અન્યાય કરી
લક્ષ્મી જ નથી. આ તમે જે વાણી જુલો છો તે કુ
ક્રમો નથી એ આવી છે પશુ તમે તમે માનુ
અપમાન કરું ન દોમ તો કુ આ કપાથી
મેલવનારો દનો ? કેને ખરડ છે । તમે જ આ
સંતે મને આગળ તથાથી મેમ કે શીક વખત
કુલને, આણુસ માંમેા રી રતે રતો કરને મે હરી
સજા જ નથી તમે અને મ થા તારે મનના ખંડો
રિચાર એ આલેહ દના કે વેર લવુ એ એક પગ
હતી કુલની અધાણી (અ. પ.) પછી બીજે રિચાર
આનો—કુ પશુ જાતની જિ—માની કપાથી કરીને

આ બેટા પછી ત્રીજી ઓરી જી મનના એ બેટા પછી
 અને અમાની લીલા આપણુ ઇચ્છા નેક નેક થયુ છે
 ગયા લક્ષ્મીના મે નેક ને એક પાત્રો નિમ્ન અને
 ધનવાન બનાવી દેતા હતા જીવીકાવા તાના પાના
 પાના મે વેનુ હે કે એક પછે રતન પછી સર્વ વ્યય
 છે નેનારિના એક પછે એક સ્ત્રી વ્યા છે અને
 તેના અગાળ પાના મે એક પછી આપણે કે નહિ
 આપણે નેકે ઈશી ધનુ નવી આપણે જી તમા
 આપણે સંપુ જી તમા ઈશ્વરના મેલુ જી તમા એ
 મહાત એલુ જી તમા ઇતલ ઇતલ જી હેરે હેરે
 ઈશી મેકે છે

‘ના’ મરમોહન બોલે

તારે, આ ને હાલો એ કહી ન તમે એ તો
 તમે હશે અમ તો પછી હી નથી જુ ને પડુવાવ
 કરવા લગા કે અનુભવ મળ્યા એ અનુભવ જ
 અનુભવ ને એ અનુભવનો દુ પાપો છે એ
 અનુભવ વિના તો દુ આપણે બોલુ છું કો કરને
 એ અનુભવો કુ બનેલો રહેવાનો છું એ અનુ
 ભવ ■ એ જ મારી ભુવિકા હા એ જ અન
 ને આ જુ તા અને જુ આપણુ હતું મોટી
 વાન અનુભવનો છે અને અને મોટી ન કહ્યું તે
 એ પછે અને અમાની નાનો ને પછી મે નિર્ભય
 હશે તેને અને નવો માનના માનના આપ પમ
 પામતી નયુનીમા ને અનભી મળ્યા છે રતન હેરે
 વિસ વધીમા સિદ્ધિ ને સ્ત્રી ને સિદ્ધિ છે એ
 પછીમા

મરમોહન તે આ નાની આ દુર દુર આપણે
 જાણે આપણે પામી નેક એને અમ કે પામ
 ભર મરે આપણે હેરે એ એ જુ હેરે મુલક
 છે ને મરુ પેરે આપણે કે આપણે મળતો માલ ન
 આપણે પછી કોઈ, પાના નાક અનુભવ વિના
 અનુભવ નથી નથી ને એ ન મરે એમા સુ એક
 તો આપણે જી હેરે

તેરે હેરે આપણે આપણે ને તારે આપણે ન
 આપણે હેરે આપણે ને આપણે મળે છે

એ પાના એ તમારુ કલ્પન ને આપણનાને
 જુ ને એ એલુ મનના પાના આપણે તમા ને માર
 ઇતલ ■ ને વળત વળત નેલુ હેરે હેરે અમ
 જુ એ કોલ નેકની અનુ દેશ તો દુ હવા બોઈ
 બેલન આપે આ પોલ, એ એને નેલુ હેરે
 નેલુ આપે ને એલે મેલ ને પડુ હેરે આપણ
 હેરે એમ આપ હુ તમે આપણે આપણે આપણે
 બોલો છે

‘ના’ મરે

‘તમે અમારુ અને ને એલેલુ હતુ ને પાપો હેરે—
 હેરે મારા આપ પ્રેમનો મારા દેશો— ને એ અને
 હેરે આપણે હેરે તમે આપ મરે તારે ને એ ને
 ને પ્રેમનો આપણે આપ ને આપ આપ ને

અનુભવ આપણે નેકની મો ને મોટી તેમ ન
 મરે પછી અમ આપણનાને નેક તેમ અમાની નેકી
 એ વિવન એ આપણે દેશો નેકની આપણે જ
 એકો અપણે એકા અનુભવ એક આપણે નેક
 એને અપણે આપણુ હતુ પડુ મોનતો એકો અમ
 ને એકની એકે પછે આપણે અનુભવ ને આપણે
 નેકની નેકે હેરે—એકનો—એકની પામણે પામ
 હેરે નેકની નેકે

પડુ એકે પછે એકે આપણે આપણે આપણે આપણે
 આપણે એકે એકે આપણે ને એકે આપણે આપણે
 એકે આપણે આપણે આપણે

એકે એકે આપણે ને આપણે આપણે આપણે, એક
 મરે નેક વળતો આપણે આપણે આપણે આપણે
 એકે આપણે આપણે આપણે આપણે આપણે આપણે
 એકે એકે આપણે આપણે આપણે આપણે આપણે
 નેક, આપણે આપણે આપણે

સદ્ગુણનું ધાવણ

આ રીતે ભાવકોની કેળવણી કરે છે સરકાર પ્રાથમિક, પ્રમુખિક અને મેટ્રિક સ્તરે. આપણે જોઈએ છીએ કે જે સરકારી શાળામાં જાય છે તેને શિક્ષકો દ્વારા શિક્ષણ મળે છે. આપણે જોઈએ છીએ કે જે સરકારી શાળામાં જાય છે તેને શિક્ષકો દ્વારા શિક્ષણ મળે છે. આપણે જોઈએ છીએ કે જે સરકારી શાળામાં જાય છે તેને શિક્ષકો દ્વારા શિક્ષણ મળે છે.

‘પરંતુ એક નાનો બાળક જે જન્મે છે તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે. જો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે, તો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે. જો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે, તો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે.’

જો તેના ગુણો કે તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે, તો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે. જો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે, તો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે. જો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે, તો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે.

અમુક માન્યતાઓ સાચી છે, પણ તેઓ સાચી છે કે નહીં તે જાણવા માટે આપણે જાણવું પડે છે. જો તે સાચી છે, તો તે સાચી છે. જો તે સાચી છે, તો તે સાચી છે. જો તે સાચી છે, તો તે સાચી છે.

આમાં બાળકોના ગુણો જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે. જો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે, તો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે. જો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે, તો તેની જાત જન્મ પછી જ નથી બદલાય છે.

આપણે જાણવું પડે છે કે આ સાચી છે કે નહીં. જો તે સાચી છે, તો તે સાચી છે. જો તે સાચી છે, તો તે સાચી છે.

કીમી આપ કરે, તે કમલજી ભેજે છે પરંતુ આજ-
નનેક સમયેથી આજની જા સ્થિતિ મુજ સ્ત્રી
યદ્યે છે કેટલે સેમને પોતના આજિ સોપી મળ્યા
પોતાની ફરજનાથી મુજ મળતો જે મને જ વર્ષ -લા
છે તે હવે કમલજીને નથી આજની જેવડી તો
કેવળ પુત્રકોનો આનંદ, આજ આજનું વિશેષ નો
શરીરની તરીકે પુત્રના તરીકે પરંતુ માનવનો પોત
સફળતા—પ્રતાપિત્તતા દિદાનત ત્વે નિવ્યવહાર
જોજેને નો કમલજીનું પ્રથમ આનંદ આજ માનવ
હોઈએ તો અર કમલજી આજની ફરજ માનવની
છ માનવ જિન્દગી આ કમલજી નથી તમામ આજ
એ તેમ નથી

આમનું કદાચ પ્રાચીન ગોપાલુ બ્રહ્માના સાધનરજુ
મામી થઈને હારે નજરે પડતું હતું મુખ્ય પોષણનું
પરંપરાગત મૂળિયા વડે પ્રાપ્ત થાય છે થતીમાની
એના મુળિયા ઉમેરી નામી બનવા પ્રારંભને પ્રકાશ
એને એને તેનાં વ્યાપકતામાં જાય છે જમીન કોઈ
પ્રકારે નહિ આપનાર ગોપાલુના મન્થનમાં
નાજકોપે પાણી હારે મડો મળના ગોપાલુને ગળ
મારે છે, અને મળાપ મુળિયા હારે પડતીમાની મળના
રૂપકામાં નરેગ મારે છે મિહાપુનું કંઈ નેરે રેનાના
પાત વિના હીનાતુ તથી નેમ માલના નેમ ગોપ
મળ નખાએના નેરે મહાપાનું કાવળ વાળનાના
પાતમા નીલાય નેરે એવીજ બાળકના મેળામાં માત્ર
પ્રાપ્તિની આદર-મળિયા બંધ મહાપાનું કંઈ છે અને
તથી એ રેને પડે નેરે નખા મળકાના આનંદપદરજ
માલાખના સંગ મારે મરે નુબ વે આગ મળવે
નેરે આપનાના મન્થન નીલું છે વ્યાપી આનંદપદરજી
મેળવનીતુ કામ માળ્યર નેરેનું ની નેરે વડે
સાધના-સત્યપે નહિ આપનાની અવેગ મારે
હારે હારે નેરે માતાપ મળજી જાય તે નાના આગ
કાને કેમનાની સત્યાપદ અગ એ ગતોર મળકાને
કેરે એમનાઓ મળ થતી

આનો સમ્બંધત પ્રેમ જ જીતા વિશ્વ : વખત બડા

[illegible][illegible]

હારા એવી જ પ્રાપ્ત થઈ હશે તેમ યાદીને અમને નો ઉત્તરાચારો પાઠ્યથી પળાવેા થશે. ધર્મિ કથાઓ, પેના કથાવા એ છાનનુ કર્તવ્ય હોય તે બાળકોને સારા ચરકાર આપી ઉત્તેજા તે એનાથી ઠીક રીતે કોનરતુ કર્તવ્ય નથી ક્ષેત્ર કુ એ છાનનુ ઉત્તર કર્તવ્ય છે ધધાનુ રૂપ તત્કાલિક અમુતુ દેવ છે તે આનુ રૂપ સાથે રામે કામનુ પોતાને બને વરસોને અમુતુ હોય છે અને એ રૂપ અમુતુ છે

બાળકને જ્યારે ધરમાથી પ્રાગાપના છવનનો પ્રવા શુક અને અધારાને મીયા પણ ન અથવા હોય તેા ત્યારે ઠીક રાના પ્રાધિકારનો પાકરપત્તનો પાક બધાને તેમ જ એ છવનના વધુત્ત નહિ આગાપના છવનનાં એ આ યુગોને કોયે રૂપ અધિક સાક આગવાની બનિ આ પ્રાગાપણ હોય તે બાળકના એ જ રૂપે આનરાની બાગા એકુ યના રાપી રીકરપેકુ અપ્રાધિક અને નિર્ધવ બનતુ હોય છે. તેા એ બધી વનુનો મોટે બાગે એને ધરમાથી પ્રાગાપ નમ્યાં મળી હોય છે

માનવ એ રૂપ પોતાના બાળકને કુસલીની સરપાના મુખી બાળકના હોશિયાર અને રીકો પ્રાપ્ત કરાવવાનો હેતુ રાખનાં રશે તેા એ જરૂર પ્રાપ્ત થશે પરતુ પ્રાગાપ તરફથી ચારિત્ર્યપર પ્રાપ્ત થનુ નહિ હોય તેા એ પ્રાધિકારના રા નિરચારતા વગેરે યુગોને મોને ને ધધામાથી પન પ્રાપ્ત કરને એક સકા રવાઈ રશે પ્રાધિકારતા નહિ આ શોભા ને પ્રાગાપ તમુ યા રૂપે તેને તેા ઠીક રીતે પોતાનો દીકરો કમાઈ લાવશે તેમ રીકરતુ પરકમ દેખાશે પરતુ એવી રીતે પ્રાપ્ત કરના ધધાથી સુખ પ્રાપ્ત થતુ નથી વિશ્વાસ, નિશ્ચિન્તાનો વિશ્વાસ, મુખ વગર બાવાપીતો વિશ્વાસ વગેરે નિશ્ચીની બાવાગ પેના પાપ છે પરિસ્થિતે સુખની રૂપિત એટલી નિશ્ચિત મર્તિ બપ ॥ ૩ સદાચારુ સુખ ગરોબનુ સુખ નિરચારનાં સુખ હા પોષકાનુ સુખ એ કલ્પી રૂકરો પમુ નથી ॥

બાળકની ચારિત્ર્યપર વગરની કુસલી એ રીતે ઉત્તરા મહેન જીવી છે એવા મહેનથી પ્રાપ્ત પુર થના માવના હોય નો અને એ પોતાના તાઈ બાળ કોને નન્યાયા મુખી બાળ કુસલીની પ્રાપ્તિમાં દર પ્રાપ્ત પરતુ એ એ ચારિત્ર્યપર મુખ્ય માવના હોય નો એ કુસલી એમના નિના ઠીક આપી રૂકે તેમ નથી સરપાને રવાને બાગને રોપી ને છુટકો નહિ અનુભવે એ ઉપા રરવને સમજને અદા કરશે અને અમુતુ રૂપ પ્રાપ્ત કરશે

આ રિચાર પદ્યપક મોટ ભાર્તિને તે માન્ય હોય તેા પ્રાગાપ સામેથી નાના ભાર્તિને લાભા ને પ્રાપ્ત થતુ હોય તે મોખન એમનું આવા અનન કરને એક એ બાળકને ચરપે વરપી મો ૧૧ એક એ બાળકને ચરપે સરપી મો ૧૧ અને છે આ તમા રૂપ—આન કરવાનુ મો પમુ રૂકે છે તે સામુ પરતુ ધધાના વડીલો અને તેનાથી મોના ભાર્તિ બનેન એ એને રૂક પો રીતે મો ૧૧ આપવાનુ રીપ્પા રૂકે અને રૂકની તરીકે તેઓ ભાવત રૂકી પ્રાપ્ત કરતા રૂકે તેા બાગા બગર જાની મોખના રૂકે છે ને એમનાથી અનપરુ નહિ રૂકે રૂકો બાગા મોખન આરી ન હોય તેા એ સિદ્ધારના મો એને ધરની મોખ સાગ પ્રમ બુધ આપવાં એક એ અને નાજ કલ્પી મમરિને સારે ન મેં વાગી એક એ

આ એ ન કાપ ના રૂકે બાગાવાની સારાના મુક વાળી બાગા સરપી રૂકે તેનુ પમ રૂકે વાવન બનનું તથી આવા બાગાવાના પમુ મોર્તિને કાપ છે, નિશ્ચીન્તા બાગાવાના નિશ્ચીન્તા એના ચરપા ભાવ છે આ બાગ રૂકે મનોવ સમધની કુસલી બોમ પમુ અને ॥ બાગા એ છાન નવ રાગ છે એ કઈ જરૂર પમુ નથી રૂકે એનો મ રો આકાર આપવા રૂકિયારથી એવી રૂકિ એ ૧ મારુ પરિજ્ઞાન ગાલી ભાવ ને મોટે ના રૂકે કનુ તેમ મોખત હારા જ સિદ્ધા સરકાર મો તેા કાપ માગે પે

અનેકાણે પુનઃપ્રાપ્ત અને પુરતો આજ દિવસે હજી
હામણી વાત આવતા જ એ ફેર્ડિનાન્ડે ઉદાર પદી
'જુદાકાને અને અમીની કરી દેને કે તેમને',
ભારે પાડી દોડે ને આજે જ થર હોડી દેવા
તેવાર છુ ' અને ખીલે જ વિષે તેણે જોડકરી થડે
અરજી પણ કરી દીધી હતી !

કુન્ડલ્યુ આપવા મર્જ ત્યા સુધી થયો જાનાવિનાને
પામણેય નહોતી કે પ્રેમા નોકરી કરવા જવાની છે !
પણ તેની નિમનુકતો પત્ર આવ્યો ત્યારે એ પણ
વાચીને પુરા થઈ થઈ પિતા પાસે ગઈ પિતાએ
પણ વાંચ્યો જક પિતાના દેશમાં અનુભવ લેવા
લોકાર્થે આપ્યા હતા પુત્રીને જોડકરી મેળવવા માટે
શરૂં અગિયારમ આપ્યાં અને ખીલે દિવસે નોકરી
પર જવાની પોતાની એકાદી એક પુત્રીને પચસીસમ
માતાની મોટ ન વારતામ એકાદી જક પિત્ર એ ભલે
આવીને જમણી વળેને તેને મુકાનું ફરી આપુ
થાળીમાં પણ કમ્પાન્યોને પ્રેમાએ મદાનજને
જુલુ કે આજે મુ છે ' ભારે મદાનજે પિતાના
કુકરને મદારે જલે કર્યા ' તમે આજે જોડકરી પણ
પહેલીવાર ભવ ડો મોના હાઈની પ્રભાતી '

પ્રેમા પિતાને સાથ લાગ જમન કરો રહી ફેર્ડિએ
મુકો હામણી મનાવ માતા પિતાના કોરોની નાદિ
દેવ એવું જ એને તો લાગ્યું અને પ્રેમાનું દવ !
જા થયું એની કાવરન સ્ટેશની ધમધ પૂરી મર્જ
અને એ ધમરો જ એણે કે થાળા લેણે લેણે કામ
કરવા માણુ. કપાનીએ ખેડો જ વાર આની કામ
મરી અગિયાર મેળી એ મટે ધમધા અગ્રાવી અને
પ્રેમાની એ આજ ને જ જણુ કામ જેને જાગી સેવાઈ
અને કામને પવસ્થિત કરવાન સમજાતા મેળવી

પાચ વરસના તો કપાનીના કાનેકરેએ પ્રેમાની
પામરી એકાએક વધારે દીધી કપાનીના મેનેજર
નિર્મલિ મેળમે એટલી ઉમરાળા હતા એટલે એ
મેનેજર જ કાવરેટરો પાને કલ્પાઈની વરવરો પ્રેમાને
પોતાની જગ્યા પર મુકવા જાણવળુ કરી કાવરેટરો

તો પ્રેમા એવા મર્જીય મેનેજર માટે ના પાડી જ
માના હો ? મેનેજરનું એ હુલન તમણે તપ !
ગ્રીકાની લીધુ

પ્રેમાએ મેનેજરને એ હેટો અધારે જુના મેનેજર
પામેથી મળાવી લીધી ત્યારે મેનેજર પ્રમે પિતા
કુલ્ય જામણી નાકી નહી અને પોતાના પિતા જ એને
મેનેજરને એ દેખાતા હતા

આમન કાકુલાથી મુખ્ય હેટો કામળા પાને
પ્રેમાનું કામ પાટુ પડી થયું અને એ થોડા કામને
કાણે જ એનું મન થયું ને હુ દિવારે માં મામન
લાગ્યું એ વિચારેને નિર્મલિ પ્રેમાને ખુ જ અમિત
જનાની મુજી કેમીક વાર તો એ રાતની માત જાલી
પણ ન થઈતી

પિતાના અપાર્થ આ વાત આપ્યા પિતા એકે તેમ
નકોની પણ ઉમરાળા પુત્રી કમ્પ કદાને એ
જાણુ ભલે નવર ન મર્જી થા હજી એક માટે
પરખા ધરણી પ્રેમાની પધારી પને અધારે પિતા
આવિને એક તરે પ્રેમા ખૂમ પગથા પાની રઈ
ખૂન લાગીવક મની મેડી ખૂન વિમરજાપના
અનુભવી ત્રી નહેતે એ લુ હતા મગમગા અપારે
એ વી જાવી ' જુદાકા હમણા હમણાં નવેશીમ નથી
આતી

' મુ એ રઈ મકચો જુ એટલે ને આજે જાણે
તારી પામે આવી છુ પ્રેમા ' પિતાનું વામન
અનેકાણુ ભારે જાવી થયું દવ—પ મર્જી અને
પ્રેમાના ભારથી કિરે જ ત પેતાનું પદપણુ ભૂલી
પ્રેમા એટલી જ ઉમરના પ્રેમાના કાકી કે મિત્ર દેવ
એમ પ્રેમાને જકો પધારવા રા ! અને પીમાથી
પુત્ર આગિજા કાક અપામ ! મર્જ છે !

' ના રે ના જુદાકા કોલકિતમાં તા મારા પર દવે-
દવેના તાર લાગ છે ને પુત્ર પિતા કવરેટરો
પણ એક થમન નથી જના સ્વાર પથ મળી
મહુ એટલું જ મન માટે છે એ માણુ તો
એટલું થયું સુખ છે કે એ સુખ જ જાણુ છુ જરૂરી

ન શાલી છેડે એવું લાગે છે
 'કુ' ને નુ' । યા આજ્ઞા ખત્તા કે પેલા દેખ છે
 થેલા । પણ તારી એ વાત આપી ચાલુ દુ ન
 હુની શરૂ છે એટલા માટે કે અવાધી જેવું માર
 થાત છે એના વડે એવું જાણત વાચ છે અવાર
 સુખ લા એને ના કરી નહીં નથી ના ને ત્વાજ
 એને રાખે 'ક' મેળવે તરીકે । એકે સીકાથી થકી
 તારી જાણવાથી પધી દો, કામ પણ પૂરું નહિ
 હોય

મ નુ જાણવા હાકા 'કામજ' હને આરે નહીં
 નથી હોતુ થોવાન નતા જાણવાના હેમ છે એટલે
 જ 'ક' વાત વિના હવે નામી નહિ છુ અત્યાર
 મુખી સવાનથી સજા સુધી કામ કાનિ । નહોતી
 થા તી જાતનાની થોજ માત્રે 'ગ'ને એનેની નહિ
 અનુભવની જો જાને હવે માત્ર વિદ્યા માત્રી નજ
 છુ માર શરૂ નાહીને દેવક થઈ જઈ છુ આખી
 પત્રે માત્ર પાઓ જાણે એથી નહીં નહીં છુ

'એકેની પધી કાજી કામ છે નામ કીરી કેમ નથી
 નથી ? ખીલુ નહીં વિદ્યા તે નથી કામી ની ને

નાર શા વિદ્યા હોય કા । । તમે બને ખારા
 ગિર ન જાના છે યા મુખી માત્રે વિદ્યા જાના જેવ
 છે । તુ ' ગે તાજા સ્વરૂપ જાની જાણ થોઈ
 ની હતી

પિતૃકા દુઃખ જાણે તમને મારા મેલ એવ વાતને
 જાનના જાણની પ્રેમ આજ્ઞા મન અજાણ
 આજ્ઞા હેતુ દેખ છે અવાધી હેમક કઈ છે
 એ તુ અમલ નહીં એવી છે વેળા જારી નામ ને
 હેતુવાર પત્રેથી પત્રીના છે નમેવ જાણે નેતવાળી
 આપવા હુકા । હુને જાણી એક

એથી તુ વહ જાણા ? એમ કાઈ નુ આપી
 ગાજ નહીં એવી કુ । અવાધી મેરી કામીનો વહી
 વ હુ મરી નહીં છુ તો આ તો જાણવું થત
 અર્થે આ મારા તો આજ્ઞા નહીં જાણે 'ગ'

એકીક આજ્ઞા વિવક્ત છે, અર્થાત છે, એકે વધી
 વહ પત્ર હવે તો ને જાણી લીધો છે એટલે બને
 મુનેની આજ્ઞાથી છે જેમ કાર્દને તમે બને કરાવે
 ને ન જાને કાકાના પુત્રી જાણના મેળાના
 મારુ જાને હતી રહી

'પ્રેમ, નેત્ર પ્રેમ, તારી કાઈ ને કોણ તે તાર
 વાક્ય થી જેવું ન જેવું થા છે એટલે આજ સુધી
 તારા ક્ષિતિ દુખના મે જાણે તારી પાત્રે એ વાત
 કરી સુખ નથી કાઈને મારુ એ વિધે પુનઃપ્રારથ
 કરવાથી મે નતા કહેવી પત્ર તારી માનસિક પ્રવ
 રક્ષા આજે મને કા । ને વાત ઉચ્ચારવા પેરી
 રહી છે

તે નુ નુ લામ નથી મારી એટલે હેતુ
 થાઈ નુ

એવ છે પત્ર—આજે નથી પાણુ ' વિદ્યાના આજે
 જાણા પ્રેમને અમલનો નહિ એવે છે જાણુ મુખાનો
 એવના પિત્રને મેળાથી વિતરી નહીં વિદ્યાએ વધુ
 નજાતા કરી

તુ એવ નુ છંદ કે જામે બ ને જાણી આજ્ઞા
 વાઈ મે પત્ર માત્ર પર એવો દુખાગી છે હુમને
 વને આજે એવી નથી છે, તમે જાણી ની દીધો
 છે જાણુ નહીં તે જાણે દુખો આ જાણ મહત
 કરી ગઈ વત્રુ જાણે દુખો તો આ જાણવિત રહી
 રને તુ ન હુ કરી નામી મને પધી તારા ક
 નથી જાણાઈને જાણ છે તો વ જાણનાથી વધેવી
 તમે જાણે એવ તુ આજા વિવાદ ન કહે એ
 તારુ આજ મન ભને જાણુ પત્ર તુ આજ મન
 એ જાણના આજે નેત્ર નહીં લામ તારી અપજ
 આજ તો વને જાણ મારુપ—સકારાકીય થાત એમ
 નથી નેત્રે આજે આજાર તન આજા દમાવી રાખે
 જે જાણના જાણે રને પત્ર ' એવ પ્રેમ તમે
 આ વિવાદ નથી જાણવના ' મને એવી સાથે
 એક અનુષ્ઠ છે જે ને જાણ કાઈ પોતાન હોય ન
 નેત્રે મે એવો કુરવનો કમ તને અજાણી કે કુચિત

બાનરી જ શબો શો ?

‘તે વાત પહેલાં પ્રેમાએ લખના પ્રશ્ન વખતે કહેલી
સ્ત્રીએ આને બંને તેની મહેલમાં ન આવી
પિતાના મેરે એક બેઠાને એ સાંજનો રહી પધારી
રહી, બનના ઉભરી રહી

‘આપુ કહ્યું તે કશાકો કોઈ પાને જે મારા મહાન
વિચારો બંને કરી દીધા હો એ વિચારો કે સાચ
જેની નેપામાં ન નમ આગળથી હતી એને જ
એને કાલજ મેં પોરી મેં બનના હું એકતી બનવી
રહી છું આને નામરી પાસે આપથી મરી નિર્ધ
જના બંનેર યર્ષ માર્ક’

‘પ્રેમા નિર્મળતા ક્યા આવી ? એના ને નો એક
કાઈ એક કામ કહ્યું નથી તે તારે સરસાવાનુ દેવ
તાડુ વાન હિ નરવાનુ કારણ એ બંને એકતીથી થી
જુની રીતનુ જાણુ તારાથી બંને એક રતુ કે છ
સાન નિના છતી છતી પશુ તારુ કામ તારુ આનમ
તારુ છવન એકી રીતે હતી રહી છે કે બના તને
એકવતા બંને ને બંને સાને શક્તિભેનો ‘પતિ
શાયે કે વરામ સમત નથી થતો કનક સાથે વગુઈ
ભવ એના કાળને વેળાં માર્કવલુ બંને ગિર્મથી
જમ્ મારી રિના અસર ન સાંન પશુ તે ને કામ
પસર કહ્યું છે તેના તા એકવતા સહેવાન જ નહિ

‘પછ આપનાં ઉભરે ને મારે માટે તમારે એકતી—
બુની, પુત્રી શોધના જાને પાને ?

‘ના બેલા કે સા મહે રોજના ભડે ? તુ જ મેંથી
કાંઈ બનનાં નહીં કરી ગળ્યો દેવ તો જાણી
કે એકતી તરત વાન થાય’ પિત્રએ પ્રતીત વધુ
પ્રશ્નના પ્રવન કંઈ નેપે

પ્રશ્ન પ્રેમા એકતી પ્રાત-વિનાનુ સત્તાન હતી કે એને
સપ્તાતો ભવ વારનો મરો દેના એક વાર
ઉપારીની વાણીને એકતી ‘અસર અમત કઈ બને
કેઈપલુ કુતર તારે એકતી લખના ધરિદે મીઠા મુકા
માઠી નહોતી પડી એ કેઈની તરફ પ્રવળ લાગતી
વાની અગુલની રહી ? એકતી જ તેકે કેવું ?

અમતે તે પ્રેમા નથી આતું પશુ કે એ
નિર્ધાર મરી માર્ક છું એકતી તપાસ કરીને
જાણીશ તમારે એ મારે વડુ મિત્ર નહિ કરી
પડે’

‘મને તમારે પર વિશ્વાસ છે એકતી તો તારા મિત્ર
આકતે નમિત છું મેં આ તો તને માનનિક
પરિનામ વખતે મળતી બેઠામાં નહિ એ વે મર
અવગતનુ માપ કાપ તારી પાસે આપેને એ
માપ સાચુ પાડુ એકતી મને મરો ? છે આપી
પડે વડે પહેલની આવી દીકરી કેઈપલુ નિર્ધાર
કરતે એ લવ મિત્રા બેઠામાં વિનામે બંને સમજ
પૂરિતો જ હતો’

પિત્ર ત્યાંથી ઉભા થયા એકતી બાનરી જ હતી કે
પ્રેમા હવે ધીમે ધીમે વંચેલી વાત થોડી વારના
નીક કે માર્ક ૫ થી ૬ થી મેં મેં મેં મેં મેં મેં મેં મેં
પિત્રએ પાલની નીકે હતી

બીજે દિવસે પ્રેમા એકતી માર્ક પડી આપનાં એક
કુત્ર આવી કડ્યો વેળા જ મેંથી ભવ એના એ
કુત્રને જુદા પિત્ર એ તમત કોઈ/પથો ના પશુ તારે
સગની વાનમ અનુસાર તારા જ મરો પ્રેમા માટે
માર્ક મેં આપે ત્યા મુલમ મારે જુદા પિત્રા પ્રતિનિ
મરી ? જા દર્શિવેશમ બંને ઉધાદા અતિરિક્ત
મુરતે આપનાર આપનાનુ કે તેલવાનુ પશુ કહેવું
જુરી ત્યા વાન મેં સમજાત આપને મુરી જ કરી

‘આપે મને આપ નો નહિ ? ૫ મેં ભવ આપના
મિત્ર પ્રતિવરતનો પુત્ર

‘મને કેમ ન મેં બપુ ? પડુ બપુ વરસે નોડે
એકતી જાણી એકતી ન કાંઈ કેમ, મ નમા ?
એકવતાનુ માર પડી તારા પર સપેનો સમજ
મને જ નહિ પાછા તમે વેડા અડીથી તમારે
માપ રહેના જામ ગત્રા બંને તુ વાન બપાક વરે ત્યા
હવે પશુ ને ?

‘હા, છ આકતિયા પહેલા જ હું આપને છું

પણે મારી મેઘની અલ્પાઓ આ જ જાતના થઈ છે
 એમને પાંડુ ધર આપું જ શરૂ નાનું ન-વો
 મેઘની એ સી સ્થિતિ તે પહેલાં આપને મળી હતી
 એવે વાનિને વાનિ છુ આપની લલિતતા એ પારી
 રહે છે તે ને પ્રેમા ક્યા છે ?

‘પ્રેમા દમણ જ મેઘાંમિ થઈ તુ ખાલસાને છે જી
 અન્ય દેવતા તે નો સર્જન ન લખ
 ‘મો તેનો આશિષુ સંપાદુ આપો કે તાર જ
 લઈ આવીના

પિયામે સરસમુ આપું જોની જુલાનવે વધુ પાવો
 ન હરી વધુ પિયામે સમયા અપવી તે પાઈ કે
 ફરી તે વધ કે મોલક જાવો છે કે સ્થિતિ ? ‘મો
 મારાવું પુત્રી વીડુ

આવી તેમની થઈ છે તે તે કદું રાખને આપો
 પેઠાં રહેવાનું ક્યા રાખું કે ?

કદુ આ તે કદુ કે મે તે કદુ જીને જાને
 આપનાવું જી પડે એ ના પાડે કે કદેને સનીયા
 તે વાળી અપવીના જ મને ખોના મારવામા
 રહેવાનો છુ અમરક વચેની જાની ત્યા અમરક
 અપવીએ જી ક્યા આવી કે ? મોલકના આ જવા ત્યા
 પિત્તો મને જા વિનવ તો પ્રેમા મનુ અપવીથી
 જેને મેમ સમજાને સનકાને વિધા અપા છે

‘ત્યા આનેકમા વિધા મીયા પ્રેમાથી પચારીવ અપા
 મન અપા અને સમકામનુ પાલ આથી આપમે
 મેમકા ‘ત્યા વનુકાવ દર્શવેએ સેવકા -તુ ‘મેમ
 એ ના તો કા મારી લીડુ કે પ્રેમા એને કામકા

કે એવ પ્રેમાને નીકારી પ્રેમા મારેતરી આપના
 કામકાવે દેવ તા કલમજ અપાવો દારી એમ
 હુકા છે ?

‘પ્રેમા કીડ ઉપર એ બહુ અનર ન આથી કાયા
 કદની ગદા પાન તી પુના ઉપન દારી આપના જ
 પાનથી વાજ જી દારી કાર દારી થઈને મેમની
 તુ મારી ન લ કો મે મેરી વધા સારી મે
 પુત્રથી મોનકીમા ગયા અપનામા વિધા પોરવા અન
 કદકા અન

આન પચા આવી ત્યા પાનની મેરડીમાથી કામકા
 જા દારીની ના પચે મેરડાઓ અપનામા અપા
 આ પા અને તમ મે મેરડીમા પચા કદકા મારા
 અપનાવે જે દુલ અપુ મેરા મે તાર મેરડાને પાડે
 હરી ગદા અને પેન લાને રાવ ની મારી વિધા
 અપારી

જાલવી નામરી પ્રેમા આવી ત્યા વિધાનુ સનેવકા
 લાવતુ લાવ મેરડા દારીમાનુ મુજ મેમ અપ
 પાની જનુ એમા આપું કોમકે અપનામા થઈને
 ‘પ્રેમા તી આપે આ તી વિનવે રહેવનું પનુ દેવુ જાની
 અપનાવે આ પ્રેમા તી જે તેરડા મેરડી આપે
 કદુ પ્રેમાને વાલકને આપના કપવી રાંધી

પ્રેમાને તા પારથી વિધાનુ મુજકે કપકા રહેવનું
 અપાને તેને દારી ત્યાર એ અપનામા તા કિવન
 અપ મુજ વિધાને ‘પ્રેમા અને મારી આપના રહેવ
 સની ‘તો દાવ

કેલકારી કાર્યા પામા આપનાવે એમ સુ કામકા કુ મારી ક કિમકા ક કી પાલ અપનાવે જે વાર વાર ન મારી અપ
 એ મારી અપનાવું અનેક પાનુ વધુ લગુ ત્યા પાનુ લેવકા આ કુ એ પાનવા અપિ એ પ્રેમા કી દારી
 કે કો અપનાવે મેક મેરડામા નામકા આ કિવન ન અપનાવે મેરડી અપનાવે રેતરી આ કો કિવનને પાલ આ
 અપનાવે નામકિપાલ નીકારી કા પ્રેમાને રામકાવની આ ના કી કી વાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે
 અપનાવે અપનાવે -પ્રેમાને અપનાવે અપનાવે વનુ અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે
 એવી અપનાવે અપનાવે કુવન વા કા અપનાવે નીકારી અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે
 અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે
 અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે અપનાવે

બોઈમને મારી ઘેરેઘરમાં શ્રદ્ધા કે મુગ્ધા સ્થિતિમાં બે
 બાળકો ને બે મનના નહિવડા કોણા આંગેને વધારી
 વળતી પડ્યા મારે સમાપ્ત ઉપરના એક ગાંધારા
 મુઠા પો, બાલકના બાપની 'દેવડી' પોતે એકાંતે લેવડ
 કરે એ દર્શિયાન મારે કાઈ વાચનુ—વચનુ હોય તો
 નેમ કે વા એમણે સુચનુ એમણે અપણ બાલક
 મથે સોડીવાર તપન કરી આપુ કુટુંબ આત્મનો
 છુપવાદી દોરાઓ એમણે પેર પાસુ પાંદરાનોર આવી
 ગરેશી હતા 'લિફ્ટનાનાં આંગેના કાશા આ આં ને
 (Lifted red tent)' જામણી જ હોય છે
 'હિંમત મારો દુરતર રતતમા રમું ઠે એ આંકુ ર'
 'તારા બાલકો રૂડી વચના રમે છે' 'તમારા તરેશો
 રેશ હોય છે' રૂડે નેતોની રૂડિયા મારે ઉપર
 વરેશી પાંદરાની ગાર-પાય ને મના તમેડ મળી
 આંકે બાલકની મડલી બની હતી મેં વપારે હિંમત
 નેવડના જામણીને માલકીને તારી ઉપવચના
 આપે છે મેમ કુંડુ તારે દાંડીએડે એક જામણી
 પડી આવી ને જારી દાંડીયા જ તપાસવા મડી
 પડી મળી આપણા દેશમાં Mother's Day
 ઉત્તવાર Father's Day ઉત્તવાર નેમ નિ
 પતિનના દેશમાં Sister's Day (બહેન)ને Bro
 ther's Day (ભાઈ બહેન) ઉત્તવાર પણ મેળો
 ત્યાં Children's Day (બાળકો) પણ ઉત્તવાર
 છે એવો આપણે ત્યાં કેમ થાઉં ઉત્તવારો? છુ એ
 મારે કાઈ ન કરે

જામણી વડી પડી મેને કોઈમના જુડાને તો નારે
 એક ખરોડા બાળકો કમરે પસાર કરાવી કે દરેક
 આંદરિકને બાલકને અત્યવે એવ કરી જામણી પાસે
 રમેણમાં મારી વર્ષ

થાને નેમ વારક હોયો 'લિફ્ટનાના જામણીને કેમ
 પ્રકારના રોષ (hobbits) હોય છે' ને પ્રયત્નો
 જવાબ આપણા ની આતુર હતા દિલ્લી નરીપઈ
 હિં કલ્પા કરી જામણીને મારે મુરેશ હાલી મે
 દરેક બાલકના રોષ નિવે જુલુ તો બાંદીને શેકીયો

ખૂન રોષા હતા એણે શોધના આંકે પ્રકાર ને મિત્ર
 વચ્ચળ્યા દના ને મિત્રે મેડી થાય ને પાંડે તારે
 રોષા પેડે ફેરવી રહે એ મટે નેતરમાં રહેવ ધમ્મી
 હતી નેતેડને રીમણી મકા મેં મેમ હતા અપણને
 મસાલો જામણી સમીત મીમણો કોરોશોને
 હોપનાં કોઈ કરવાનો ને દોમને ત્યાંના ડાના કે
 મીમણી રમી એના ઉપર મિત્રાપણ કરી ફેર નીકે
 કચાની બાજી બાલકનો

અપણી વાણે જાનવાર મળી હતી ત્યાં કે બોઈમની
 હાલુ દોર્ન નજારા મેં દોર્ન આને એમણી તાલકી
 દોર્નકે આંકે પંરતન કરાવો ત્યાં મીમણ મેં મકા
 રમાણનાં બદલ આંકે જામણી 'પર ચર્ક' મકા
 હતુ મેં મેને આંકે બધા હાંનીય મેં ઉપર મેં મકા
 વધા મેં બોઈમ હોરે મારા મિત્ર મેં મકા 'મેં મકા
 મકા મકા મકા એ મરક મકા મકા ને મીમણ મેં મકા
 વચ્ચે એમણે બાલકે દારૂ વિષવા પ્રયત્નો હોરવા વિના
 પેદાશિત પેદાશને કે રમી વચ્ચેના બાળકો થવા થમી
 ના પડી હતી પતિમુકે એમણે મીક મીક હોરવા મકા
 પડુ પડુ પડુ મકા એમણી મેં મકા મેં મકા એક
 મકા મીક મકા મકા મકા મકા મેં મકા વકા
 હાંતર તમી થો

આંદરિકનાં પતિન મિત્રે મુકા જામણીએ મેં છે
 મીમણ મિત્રુકે મેં મેં મેં મકા મકા મકા મકા
 બાલકો મેં મકા મેં મકા મકા મકા મકા મકા
 દના મેં મકા મકા મકા મકા મકા મકા મકા
 વામણ આંકે દના પમેડ વર્ષ મકા મેં મકા
 મીક મીક મકા મેં મકા મકા મકા મકા મકા
 બોઈમને ખૂન જામણીને મેં મેં મેં મકા મકા
 મકા મેં મેં મકા મકા મકા મકા મકા મકા
 મકા મકા મકા મકા મકા મકા મકા મકા

જામણી જામણી મકા મકા મકા મકા મકા મકા
 મકા મકા મકા મકા મકા મકા મકા મકા
 મકા મકા મકા મકા મકા મકા મકા મકા
 મકા મકા મકા મકા મકા મકા મકા મકા

એક ભવમાં જીને...

જે પુ મહુદ્રાનુ સોલીય રજ, તેની જ ગમણી
સોલીય, નાકાંતભરી અને જેઠાન કાકા
પુત્રારી અને વીરનાભરી ખાસતી જિન્દગીની જેઠે
કામજલ સેખના ભાગરે જેઠા વિરામ જેઠા મો પતની
કરમચીએ પરથી લાને ! જો નાનકડા ગોખા
ગોઠપિયમ કીમીને નાનકડી આગેખાંતેમની રજિનું
તાકાલતુ તે બગડુ માર નોવા મને પળુ તેમ
ખતારે જે આજનુ દનુ, જે સુરમે દલો લે કલાતી
દિવાની બાથે ન મેળ લે નેવા પ્રવતિના !

માન કેવળ પર વૈભવમયી પડેલી, ઉચ્ચલી જાતી અને
જાતીએ વળગેલા હયાનાં રત્ન સામેલ વાગેલા કુંભમે
માથાના તાનકાના ઝાંઝ પર તાલ અને તારની
આપ્તમાનુ કોષિયા વગેરે ઠોઠાના ખાર ધરતીની
પારના તણ્ણપ્રધાની માઠ આવી જાય મૂકે વાગેલા
જાણી જમણી, જાણે કે દરતી પુનઃકોને જાણી આવી
ત્યા ન વાગેલા દેખાં કાનુકુલ જુની જાતેલેખ
ગીતીને લેખની રત્ન જાણી પડેલા પડેલા આપી જાય છે

આપના પાઠ માટે, બેઠકમાંથી પાઠ્ય મૂલ્યો, તેમજ
૫૨ કાપાને ટેબલો મિશ્રિત વડો સુરક્ષા ગ્રામીણ તંત્ર

જાહેર ધનુ કે હવે મુખ્યતઃ દુર ધનુ એ તે વેચિએ.
 ડી. ડી. જાનુ. પેન. આપ્યા એકઠા ઊપકરણો મળ્યા
 જાનુ. મળ્યા ઈ. મળ્યા. બધા સુઝવણીઓ બધા
 હતા. — મિત્રસ બધાવાને કારણે તે જાનુ. મેલવાને કારણે
 પેન. આકરિમક કારણોસર જ પાણુ વેળાએ નીકળ
 હોવાથી સુવર્ડેસ પામે સેલજન પીત્તનાની કાર્ડિ
 બધાવા ન હતી પીપરમીટ વડેવા પત્રો કેટલો
 ખૂબ જ નજર બધામાં પ્રવર્તીએલી આવી માત્રી
 સેલજનની બધાવા ન રહી એકવાર્ત કારણે સુખબધા

કામર સનાજી મેઢા જે ગાયક પડેતા મહોડા આગળ
પડેતા જંઘા જાઈ રહ્યો જે વાપરની સાથે વાતો કરતા
તે ॥ ખરૂંની જલ વાતો જલ્યુ મન જાણ જાન પર પડે
જે જાને તે આભે ઉછાડે છેવે જરૂર કરી મ'કાને
ઉછાડેતે મોવે છે વેળા વળી આવી છે જા કુ
ને તો મે ઉછેઈ મો મારા જ દાયે જાઈ ઉછેઈ /

કૃષકાને જોઈને મૂંઝેને તે મહાશયા મૂળની ધની
જાર આને દુત્યુ જોઈતી બનાવી આરો પડે છે
વારસા કહેજા દેખા ધામ્ય કૈ છે પો રાખરાવી
સાથે મહાશય તાકાજો પડોડે રજો છે આ જાને
જાનાજોડી ન બધાનુ જોય તેમ અચાનક જોડો થઈ
પાછો તે જ પાછોજાલ કળે આમ નજર કળેને કહે
છે ' તમે દશરથા જો તમનેવ મનના થતુ કહો કે
કેવો આ મનેજ છે ' કહેયોડે બાળેને તમને ધરધરી
જોયા જો પડુ આ વળ્યા જોને આરો તમે જ
વડોડો ને ।

જાતી પાઠો ને લેઈ શરિયાતના કોઈ કોઈ આજ્ઞા પાઠો
અને જસક ઓર અલગો પેનો વાપરે માન પડે છે અને
જાવા મિશાબાતના મુસાલે તુકાની હકુઆ અને બાત

ને વસિસ્ટન ડી ઓઆ જાનરીએ કે મુનત કોરપોર્ડ
 પડેલા રેસ્ટોરેશના જાળવવા માટે અહીં ૧૪૨૦નો રૂપ
 આપી નરે દાત જાને અમે વાશિસ્ટન ડી ની
 વિનવળે આસા જમખાનને ટેલિફોન કરી કે હુ મોકલ
 એ કેર જાગુ આવી પડે એક જુ ને ચેરપોર્ટનાં મેજ
 રાજીવ વાગુ કરતો મેકે જુ વજુ પતવ્યુ ત્યા તે
 ઓ ને વાસીમ રેખાજ અહીં પહોંચ્યા ને ઠહીતો ખમ્યા
 એના લોકાટના કોનર કાચે જાન સજાને ૫ જેખની
 ડીપર ચકાવની દુકાની ગમે છે માડીમા ચેરવોયો

કમળુલા તેજ નરપુત્રને અગ્રણી આપેલો એકી પત્નુ
 નિવસને હુમ્મન પુન જ મ્મુ નુ પો ન સ્થિતિ
 વારવાર દોષા કિન્નરની જન્મપત્નિ આ । દુષ્કેન આરે
 ધર્મલો ન તાવુ તે મા તાન કાલ ન્યસ્તના પામે
 આરી તેજ સંગીપ ત્રા ।

આ ધર્મીય વાટે વાટે વાટે મટેલી ત્રા કે આરી
 હાલીએ થિરક મા પાલવ નવ મા ફેલવ પદુ ,
 માનુ મીતર ધોમિતે સ્ત્રા । આરી ૦ ત્યાગીય
 તવામી અગત માત્ર આગી એ વ્યવસ્થાન હોવે
 ને મોડી જા ની ન્યસીનમા મે મુદ્રા ના પા ક્યા
 બાર ક્યામ ના પ્યર પતિય હેત્રી એકા રે વ્યવસ્થાને
 નાનમ અપામ કાગે હુર બાર દુષ્કામરમમે શર્ક
 આક રીનાતુ ધર્મનુ વરવેતર આપ મેરા જોતજા ઉપાચ
 મા । પૂકા ભને તે પાછો મા પકુ જઈ કપાસને
 બપમા ભાગે] પમ્મ । ધનીમા પારેરા આની
 કાગે વરતા પુત્ર ૩ કોઈ હુ નિમિત્ત ઉચ્ચ
 આમી નાથ કા ને વાતમા આક નકીમ અગારે
 આપતો પમ આનર નિમામ્મા ન્યા સમ્મનુ મે આરી
 માને દમ્મની કુવારી ક્યાને અમ્મરમે પોડુ જ મે
 ન્યુ કે નુવારી ધમ્મનિ । ધની નઈ મેકે, ને
 મે મરી ધની મામે રાગ કેન્ધા તે ને અચ
 કપન વ્ય રી આમરસા પેળા પત્નુ પુ હેત્રી આરી
 અન મે આ । ને તે ।

તો મહુના પાકા કરાગા કરતા કા મા અને ત
 ન્યારે નનાટો ના દર્શ તેવા નામ ન્યસની
 દુનિયામા ને કાઈ ને અનુભવેલો રાને નવ અને
 અકો અકે કોમો કાલ મામા ૫૨ ૨૨૨' આ
 મા મે પાકા પયા અને કમ્મના તાપ નાન
 વડુ કિમ રો પમ મે કિન્નર આગિ ત વજા
 પાલ દેન જોત ગા કી ન હતી પાલ આને કો
 નો તાપ વાનર અને આપી તે જ વાલ

અ ધર્મીયાપી તે ની જામુ ૭ । તે ન ।
 તે ના આરા મ્મકેત્રા ચીતાના નાન પો તે
 એકુ ૭ ને ૧ બાન કમ્મ નીવ તેજ દુનિયા આ

કે નમા કમ્મ ન્યનિયા અપામી મેરે ૭ ધર્મીયાપી
 તે ન નાન્યો દા માતુ આરી હાલી દેસીનુ માગ
 કેમપાળ દાસાત મુનુત અને ૭ ૧૧૬તુ ૩ ની
 બોર આ આવી મેર કાલે નરેના આગ ૧૦
 દમ્મનુ તેજ ની અને મે આમા દુનિયામા ૫ ૩ મધ
 ગમી મા ન્યસુકા દમે ૭ કે દુષ્કીન આપા,
 કાના વાગી લઈ ન્ય અને તવારી વ્યવસ્થા આપીને
 પર્કાઈ જાય કાના ન્યસીનો દાને હોડે આ
 'ધનીમા તેનવ દુષા મેરના ક' અને વ્યવસ્થા
 પેમા મળેરા

નમે નિમામ્મે નાપંથા અને બોલો ૧ મન ૩ વળ
 તા । આમ સકુ ની ની અગાર પિત્રા વચ્ચે અકુ
 કાઈ વાકા વાલના, અમોનતુ વગર આ કુ કે
 અને ન્યા વાલે વલેન ૧

અને નવારી ને ન્યસાદા રાદ નરે ૭ વગર
 તને ને ને દિદાના નાની વ્યવસ્થા ૭ વેરાય દાને
 દિવા તે કાલ આરી વાલો પડી તે અપ મવાનુ
 ને ૭ ને ન્યસીન આમે નાના દાને ૭ ૭

અમ વાલની ધર્મીમા નરે વેચી આગે પુન
 કપિય કીપત અને

વાન તે આપી પમ આગા ૭ વાગે ૭ ને મવા
 રકો આન નમ્મુ ૭ નમ્મમા જ ને ૭ ના
 પામે ૭ ને કો મુ વધારાની થીતો ને ૭ વારે આ
 કિન્નરુ જ ૭

તે સકુ ૭ ન્યુ મામ ર નિમામ્મે ૭ ની આકમે
 તેની ૭ કામા ૭ ની ૭ ને બની ૭ ના મમા
 ૭ ૭

તેની ૭ ૭, તેની ૭ ને રોમા ન્યસી ૭ દોરા
 અમી મુકી છે ૭ અમે ૭ ના નાકો ૭ કામો
 અમોલ દુકા ૭ અમોલે ના ને કાઈ દુકા
 ૭ તે દમ મળમામી પેમી લઈ ૭ ને માકના
 ૭ ને ની વ્યવસ્થા ૭ ની વાલ ને ને નવારી ને
 ન્યસાદ ના ના ને ની વ્યવસ્થા ૭ ને
 આની અમી ૭ ન્યસી વ્યવસ્થા ના એ આની

ધાતે લઈને આવે ને ને !
 મંથા પાડા તે આવો બ્રમ કરીને બોલે રૂપે અગ્રા
 ક્રેમા દીક દીક લાગે મંથાને અભિમાન બની ગયો હતો
 મંથાએને વેળાનુ કાર્ય બાન ન નહ્યું તેમ કયા કાન
 બિઠે આવ્યો હતો તેનુ જ આવે તેને વિનયરુ ન
 થયુ હોય !

ત્યાં તે સમયેના કેડા પસી ઊભીકાદી બાજુ લઈને
 આવતા હેય એનુ તેને સમજુ ત્યારે તે દરકાં અગ્ર
 પેલેલો, અને ખૂબારા ખાઈ, મૂળા રૂઝડે તાવ દેતો
 ઊભો મોઠો દહાર ઉભેર જ્યારે કુદાએ રાખીને અને
 આવે દાઢતો દહેણીની ઊભલી કરીને કીચી નાજરે
 ફેડી પર નાજર નાખી તે નાજરમા સૂઈની ઉભવા
 કરતાંય વધુ ઉભા હતી એક જ નાજરે તેને ઘઉંનુ
 વિનય, કાનગની કપારીઓ અને કીચેય મદુડા અને
 આના પર નાજર નાખી દીધી ઊભી ઊભી નજરમા
 આવ્યા, તેમની પાછળ બકરી, તેના બે બહેના અને
 કુતરી ઉભા

‘તમે કહ્યુ કોમ જ છે ?’
 શનાદએ કહ્યો જ ઉત્તર ન આવ્યો
 ‘ક્યા નામ તોધાવવા આવો ?’
 તેનાથ શનાદએ કહ્યો ઉત્તર ન દીધો
 ઊભી ઊભીએ મદુડાના ઊભામાં આવેને કહ્યુ તમે
 મદુડાને અડવા જ નથી ?
 ‘આમે લઈ આવ્યો કે શનાદએ લામે મજ કયો
 ‘આખા સામા આ છે !’
 શનાદએ જણાવવા કુદાએને કોઠા પકડી મેલ
 પર પેઢાઓ અને કાપા પર બાજ રાખી બોલવા
 ‘સામા આ ? સામા જ બલ મે ! જાણ મેર
 નથી બેઠે ?’
 ‘ના મેર આવે નથી !’
 ‘મેર રોમ આપ મેરોમે ચાતા દેવાની વાત !’

હોતી ઊભીને રનાદની આગળ તમા કતી સમજાવ્યુ
 ન પડે
 ‘પણ નાજરે આ જાડે

‘રી ઉભાજ છે ?’
 ‘ઝં ઉભાજ કમ નથી ? આવજા કોટે ખીનીએ
 અસર્ક ચઈ છે નાસ્ત્રા મૂળા આવી જા છે ને
 આજની મેરોમા ઘઠાવા તહેરા મજાનુ છે એ
 આજ મદુડા ને વાઢતો તો પછી તેલમા આ
 ધરણીમાં જન મે મેલવા દે ! આ મદુડા ને કપામ
 જ છે આ જ ધરણીમા નેય પડ્યુ છે શાગ્રી મળી
 માલમે નેતીન જેના જાલસાને લેખા કરવા મરણીમાને
 ખાડમે અને મદુડાનુ લેખા એક મૂકા ને કે વા દે !’

‘તો જાણે કયું ?’
 ‘કુચુ જવા ! કુચુ ? તેનવા આવજા !વાજુ કામ
 કામ મેલ જોયુ !’
 ‘સમજ્યો !’
 જો મૂળાની જાવમા આવજા સરજમે તાપ તે
 ખજો તોકાએ હતો તેની કમળા આવેને ઉભા પડ્યુ
 જાણી હતી રનાદએ છકરી કાશીને ‘યુ તને
 નય જાને કે ?’

‘શીનુ’
 રોપ કામ માલે ‘
 લપેતે જાણે’
 ‘એક લાખ જાણે !’ રનાદ નિમાનો ન પીને
 જાનો
 છકરી કોલી રનાદએ અર્પિતા રેખો પામી ન કહી
 ત્યા મારના મેચી માનુ નીરસુ મેરના મદુડા
 કીંમ રનાદની જેવી માલમે કેવારી માલમે નીચે
 આ રો અને મદુડા જામે આનીને મનાદને પડ્યુ
 દીનાસળી છે કે !
 હ તો મંથી પમુ દેવે જાવતમ તે જ મૂળાની
 બાણી આ
 પમુ રનાદના રેખાના આ ઉભાદને રેવે મેડુ ન
 પામી સમજો
 પેનો રનાદનુ જાલકની પામે આ મેો રનાદએ
 મદુડાના ચાના મનાદી મેરેય દીરાસળીની રેલો
 કાંતી તેના દાઢમા મૂળા પ પ ‘વરપ કેડુ’

જેવાકે છે 'વડાદ વડીક' એવી સીદી કેજ અને
 એના અન્નજી 'કુમ્મટી કુમ્મટી' એવો હોય તો જે
 મામાન્ય રીતે સન્નન દર્શાવવા માણગામના બાળો
 છે પણ આનાદ/કેવી માણગામના સ્વાદે માણે જાણે
 આનું તો અને કિયાગત્તા દાઈ ખાઈને એકાદ
 બીજા દર્શાવવામાં પળી બહુજનના ક્રાંદાઓ જે
 તેવાનું પલ્લનન થયેલ પદિમ એકિયા પર્વ
 આકિયા મિલે છે એ ગુનગલ અને સોનગલો કિયેના
 સુધી એવા મને ૥ એ પડુના રૂર્વ તથા પલિગામી
 તેના બાગા ઉજેના એવાના આના છે ગુનગલના
 પૂં કેનામન બહુજનને તેઓના જગ્યા આ તોગ્રમા
 જગ્યા છે આના પ્રજાનનો પડવ જેઓ દિગલુના
 માનાએ કોપરી જગ્યા છે

દેગીશ નીચાડીને પ્રાણને અંજાર પેશિમ માવચી વા
 થઈ શુદ્ધાર્મ માસ સુધી આંન ૩૦ ૪૦ બારેને તેપે
 નવાળ ભાગ પાનને કાઢાયામાં નાની પાની હાલને
 વળેને હજીન બધા ગેરફાળી કે ૪ - ૫ ને કમ્પા "શાન
 પ્રાણના વાતાવચાને ખાંડને જાણખખની વર્ષ માન
 છે તેના માળા પાથરા માટે તપો પૂજાં ધારી
 આવીલી કેની વધાર કહે છે અંજાર રજિવાપાની
 કેનીના વગર પચક હગે તેજી તપો મોટા પૂજાવના
 પાથરી તેના માળા સુધી પહોંચી ન રહે આંદેશ તે કુ
 રાખવાની ગીનટ તપો છે કેટલીક વાખત તેના માળા
 મિડાવ થવી જાપાર ખાઈસ કમ્પા ખાડુ ભોવાલા
 બાબ્યા છે તેના પેલાં ખાડુ દીરોડે રેષા ૪૦ નજી
 ખાડુ વધાર લીઆરા પડના રેનના પો કમ્પા વધાર
 આનેક વગી જોડીઆત હાં મેં ફો કેટલી વખત
 તેજી ૫૫૫ પોનાન કિરોને વધારી કમ્પા બાબ
 રેશિમા ખૂબ વધારા કે છે કે નાર કમ્પાના વેડા
 વગર જ ભોવાલા વધારે છે નજીવલ સરખા રવા
 મુગા સોડગી ૨૫૪ જાવે છે વાપામાં તોડા વાથો
 કે ખાવા જોધરા નીચાડા કિરોને વળેને જોધવાના
 કોમ તેજી આ કેની ની દીરાની આપણા તમા નજી
 કે વગર કદ જેવવા જાડે પોનાની માખ વડા માર

છે અને બીરી નરંગી નથી એવો દોષ ત્રી વ્યાખ્યાન
નબર ૩૬ નવાની આ ૧૬ નરંગીમ વાળાએ છે
અને જ્યારે આપમે તેના તૃક માન્યોઈ ખાતીએ
ત્યારે નરંગી આવવા ની સીક વગરના દેવ તેમ મીઠા
દેવા તમને છે ત્યાં દીકરી પાંચીની અને પોતાની
અપાત ખાઈ અપાત અપાત ને છે
દોષની રીતિની અંગેના ૩૬ Cent, ૩૬ rover
અંગેના છે અને સિદ્ધિની રીત અંગેના માદ
Charadrius alexandrinus (Linnæus)
એના એવો એવો

අපේ වෛරයා ඔබේවා

[illegible]

કે પીડા કરતાં બેલગામી આપે છે છતાં ફીલ્મફેસ્ટિ
 રેને ગમતો નથી એમ તેના નજરે કહી નક્કર થાય થા
 તેથી વળતર મેંડાઈ બહાર છે તરવાર પાને સરખા
 રાખી અને કહ્યા દોષ છે

આજ કોનામર જા ન ની અને સિમિ ૩ થોડી ન અપા
 ચોગાઈ મામતો આવી પહોંચે છે અને ખોડા તથા
 મોઢાતોને ગુનાર વળી ડાવાતો પોતાના આકારમાં
 કાઢી ઉઠાવાય છે જે એ જ પ્રમાણે બધારે ફીચા
 ગઈ આગે જે થતાં કોણના આપે છે ત્યારે જે પેન્સિલી
 જાતી અનતને લેપી કરે કરચનના કાના નાપી
 તમારી બનવાતો આગે મેગાઈ લે છે અને કાના
 ફરવા ને કાના પ્રગરો ફીચ-ફીચ હોઈ અવર
 ફીચ-ફીચ ફીચી જેવું નીચી મેંડા સામગ્રીના આપે
 ૨ આગે પ્રગરો નીચી ફીચા આગે નવે
 ફીચન છે જે વસો બિગન તેમ જ ફીચ
 જે છે જે

તત્ત્વ પ્રગરનું ઉત્તર પૂર્વ અને આકાશીયીઆમ યાજ
 છે તમારી નીચી વિચારના પ્રગર ખેડે છે નિમન
 આકાશી ઉત્તરના આગે પ્રગર, પ્રગરનો આપા
 અને તા તમા પ્રગરે આપે છે આપી નીચી પુ
 કા અને પ્રગરના ફીચ દાખો તેમ સમાવેન
 આગે ૨૫ ૨

ન ની મવનન પ્રગરના The volanthre અને
 આગે છે અને Numenius phaeopus phae
 opus (Linn) એમ વિગનિસ રીન આગે બધા
 માટે કહેનુ નોંધે

વિચારના ખેડો

આગે ફીચા ફીચી આગે વિચારના ખેડો ફીચી
 ફીચી પાના પેન્સિલી અને જેલના ઉતર
 પેન્સિલી આગે ૨ પીચિય આપતા પીચિયા
 જાતી ફીચીઆ કોઈ છે નરનાજ અપા રહે છે ત્યા
 ફીચી તમે પછી આગે ખેડો કરતા નવા મોડ
 અને ફીચી નવું રહે છે

વગર આગે નીચી આગે વિચારના ફીચી પ્રગર એક

કે આપે છે ત્યા તે અમાન્ય નથી અને આગે આ
 થો તે નેના કહેવો જ નથી આપે છે તે જ અમાથી
 પેન્સિલી છે

વિચારના ખેડોના નામે The European
 curlew નામે નુ Curlew કહેવાય છે અને
 વિગનિસ રીન આગે બધા માટે Numenius
 arquatus arquatus (Linn) કહેનુ નોંધે

ખેડો

અને નીચી ૨૫ વળ આગે ફીચી જેવું જ રહે છે
 તેથી ૨૫ ફીચા પાના કાના અને કાનામાં
 જેવો જાતી વળેની આપ દેલ છે ત્યા અનના તેથી
 જ નુનાથી રહે છે પીચિયા પાના ૨ ફીચી
 કાના નવા નવનના આગે ૨૫ ફીચી આ
 નવા અને કાના કાના આગે નીચી આગે ૨૫
 આગે વિચારના ખેડોના આગે છે તેમ જ ફીચી
 વધાર જાતી રહે છે આપ પાના ૨૫ ફીચી
 જે ૫ કહે ફીચી અને કાનાનાથી રહે ૩ અને કાના
 નવાજ અપા ૨૫ છે

ખેડોના વિચારના ફીચીઆ ગીચીઆ ફીચી
 થોડી અપનાના બેલગામી આપે ૨૫ ફીચીઆમાંથી
 આગે એક વળેના કે વીચી આગે નવા ફીચી
 છે એ સમયે ફીચીઆમાં ફીચી આગે ૨૫ સમાવે
 ૨૫ રામા કરતા અપા બેલગામી આપે છે તેઓ
 આમાની ગીચી અપનાના આગે ૨૫ નામા આગે
 ત્યા આપે ૨૫ પાના નવા ૫૦થી ૬૦થી
 આમા આ પાનાના જાતી અપના ના પાના
 આગે ૨૫ આગે ૨૫ તેથી છે તમા આગે
 ૨૫ નવા ૨૫ આગે ૨૫ છે ૨૫ વળના
 વળના પ્રગર માટે નવા માટે નામા આગે
 ફીચીઆ મેગા આપ છે ત્યારે તા આ પાનાના
 આમા ૫૦૦થી ૬૦૦ સુધી રહે ત્યા છે આ
 અને ફીચી પ્રગર ૨ વળના અને મરના મેગા
 દેલ જે નવા ૨૫ છે ત્યા નામાના આગે
 મેગા ૨૫ ૨૫ અને વળના પ્રગર મેગા

આભિનેતાવિદ્ય નામે દાન એવી વાર્તા ફરી કરીને ખરી પત્થે આ પત્રી આદેશ લલિતજન મામે લેતા
 મેળતા કચ્છી પર ચપા
 મીઠું દિવસે અનાર મારેમે નાટીવિદ્યાને એવાને રૂપન પર મૂંઝુ આ વખત બીજો ફાન વડખાદ
 રમ્ભને હામને મહેલા ભાઈના છે સમજેન । તેના કુલિયોભાગ્યિ ચલતીરવના ચાકમતા ન્યાયવિદ્ય
 નામે ફાન છુ ચુદાગમે એમ એના પગકંઠ કયો હતા કે જેમની લે નથી આમાનુ એક પગકંઠ છુ
 હવે તમને કહું છું

[૨] સ્વાસ્થ્યવિજયની વારના

ચુંદાગમે તેના ફરી રીંગ બન્યા એ વિશેષી
 યાન હવે આખને ખી બાજાપુ છુ
 એક મેળા સર્વેકમની મળવળ ભારતને વિષ આવી
 રહી હતી મર્દોશ્વમા ધામીવાર મળકિલ પત્ર મર્ધ
 નકતો દોવાવી જેમની પામે સમા નહેળી એવા ધામી
 નેતાએ આ ચાલણના નેતાએ કયા

સ્વોદ્યમા ઉદય થયો એવો ચમુનો મર્ધ
 'ઉદય નિજ તમે ધામ તો ભલે ટળર્યા મર્ધ'

તે પેતાના ઉદય ચમે ભેષ તા પામળા જ્યા હન
 વલે એમા કઈ વાધો નહિ નેતાગા ધામી આજ
 નેતાએ ભાનભાગમા એવાયા દત્તા

એ વખતે ચુદાગમે તેના નકતો જવા ભને નેતા
 નકતોના બન્યા એટલે એજને નકતોને નકતો ચુદાગમે
 વપવળી પદમાન પરી પછી ભી આવી ગીતો
 એકવાર લગત નામે એક સિદ્ધિ આજ પદમાન કતન
 શી ચુદાગમે ચુદાગમે મળત નામે જામ પલે
 આવી પદમાન તા જુએ કે તો ભાગ્યમા જ
 નજે નર પાગિને એવા લેવા તમે ભેટોના ગા
 ચાટા ટેળોના—

હવા ચલુના હાથમાં, મૂળ આટીના હાથ,
 ઉત્તમ જેણે ભેજને આપે ધામી વિચાર,
 ધામી ભેજના હાથમાં હાથની આટીના લાંબા,
 આજે ભાવુ મર્ધ ઉત્તર જેણે વાનાવળુ હાથેજ
 છત્ર આ ભેજને ચુદાગમે બધા વિચાર
 આપના હાથમાં
 ચુદાગમે કહે ચાલુ ભાઈ, હીસે છે આ કૃષી નવાઈ,
 લોકો કે જે જેણે વડાસ, આપણા મદિ હીસે ધામી

ચુદાગમે આ બધી ધમાન ભેજને મિત્રને કહેવા
 હાથમાં કે આજે ભાઈ આ બધું મેં મળતર છે !
 આપણા પડ જેન ભાગીને ભેજા આપણુ ભાગત
 દરેક નામે ભેજી ધમાન રી ગયા છે !
 ચુદાગમે મેં મિત્ર તમને કહે ભરે બધું ! આ
 ધમાન આપણે આજે રી જેણે મળતર મળત મર્ધ
 હર મને મળતા નેતા પાલિ આદિમહાસ આજે
 આવી પદમાન કતન આપણા છે એવા અમાપાર
 ભાઈ આપણા છે ભેજ આ બધી ધમાન છે આપણે
 તો નજર કાઢીને રીજે પદમાન કીજે કીએ
 આજે આપણા પાગળની આ નેતાની ન જા હોય !

મળતા નામની હાથેમામા જા જા આપણા હતા મે
 આપણા ઉપર ફીળોના કવને બનતા હેવાતા કતા

એ જોઈને ચૂંટણીવાળા ગોના પાટી છૂટ્યું એમણે
તો એક પથરા ધરતે આગ ઉપર ફેંક્યો પણ —
થોડો આગે પાલિસ કેરી, કાલી કુદી એક
પથરા ઠીસે સમગ્રના રેતો જાતો વાગ્યા છેક
પાલિસ કેર જમરા રેતો, પડી પાલિસ ફર
લઈ લાકડી આર થો સામો, ગરિયું એને ફર
ચૂંટણીવાળો પથરા ફર બેલો પાલિસ કુદીના
જમાદારની પાટીના વાગે પાલિસ ઠીસે આવી
પડી જમાદાર તો ખૂબ હોમ બસઈ નવો અને દાખા
કડો ભઈને ચૂંટણીવાળ તરફ આવ્યો ચૂંટણીવાળ
શાંતના જના હાથ પાછો જમાદારે મિલને પકડ્યા
બંને—

હાથ મળીને બોમ્બી થ-લી, અપર્યાયે નેચીપાકે
એક ભમચી પાક ફરબા, તાત તપા પળ વાપા
જમાદારે ચૂંટણીવાળી બેઠી પડીને એક તપાએ
લગા-યો, પથ્રા એ તપાના ચૂંટણીવાળને ઘાત પડ
આવી ગયા સાથે નાકુલાવાળ થોડી બેઠી બેઠી
આથો પથ્રા ફાડી અને પડીને પૂરી રેખાની પગથા
આવી ચૂંટણીવાળ નો ઘરખર મુજબ નાચ્યા જમણ
હવા જમ-આપના દાખાથી ફરવા માટે એમને
મળી કુદીએ ડી—

હાથે જોડના માટી માણી, થ ઠપા એના થાથ
તો થ પૂરવા કાંઈ લાગ્યો, એકે ના ઉપાય ।

દાખ પા પા પળ જમાદારે ભાગવાની જગલ મજા
ન જમાણી ફેરે ચૂંટણીવાળે દાખા પાલા માટે
રાખી પૂરવા માટે બાંધ કાઢીને જમાદારના દાખા
સાકાથી ઠીસા નાચીને અર્થ થવા જ જમાદારનો
ગુરો એકમ કાઢી ગઈ જશે.

હાથે કાઢી રીંગ ૨-૫૨૬થી, વજા થાકા જુદુવાય
માનવ થાય મુખ—વાલના કાકા કચાવી લાય ?

હાથેને વડ તો વજા જુદુવાય નાથ પડ થઈ ગયા
મે તો પડી બાપના જમાદારને તે માં જ રુ ?
જમાદારે મળે રીંગે પાનગીન બિરયાન સરખી

રીંધી અને લાચ ઠીસે છે એજ કાંઈને બમર ન પડે
એકલા થાકે ચૂંટણીવાળ જાહે નકરે જોએ વળો
કચા લાગે

આ વળને જમાદારના કાંઈનો રપર થવાના કાંઈ
બાંધીને ચૂંટણીવાળે મિત તરફ આમડી બાંધીને
મિત રેતના લેકિયા થોળાના લાગે મોજ હતો તેને
એમને એ રજકાસીએ પૂણ્ય પેના જમાદાર
આથે લાચ કાં છે તે લગા મિત મળુ છે ?

કચા કાં છે મિત તમામ, કચા થાકે વાત ?
કચા જાત છે તેવની, કચા મોટુના તાત ?
કહાંવી આરિયા બાક કહાંને, રહેતો કહાં એ રાત ?
નેજા છે કચા પથરા, કાંઈને ગાંધી ખાત ?

જમાદારની ભથ્થે લગાવાની રીતે વાત હરી મોના
તમામ એ મિત કાં તમામ જે એમના પિતાનું
નામ રુ જે કચાથી બાંધે જે કાં વળ જે કચા
પથરા તેના જ એ બધી વાત તમે કહો ?
તરફ તો તમે લાચ જ છે એવા હતા

તક તો છે તકડીર નો, તક જમનઈ છેક
લક લકડે તો પગકાં, તમે થાય અલક ?

જા પકાવા માટે તે તકર પકાવા આનંદે દુનિયા
માટે મૂની તપ લાચા પથ્રા પરેખર લકવાડી હતા
એજને પાનવા પથ્રા બાંધા હતા બંને આપના
લિહાલિય કેમકા કચો હતો આપના માગી લક મળી
દેલ જેમ લાચવાળ તકરમે કચુ, 'અરે મુરખાઓ,
તમે એનો નથી આપખતા ?'

જમાદારના ના પાટી તેણ તકરમે કચુ 'અરે,
બુ લાચી બુ લવો અરિયા ભારના ગયા છે મિત
જાજી કેવાલ વરજ પથ્રા બુ ના માટે લાકીયા કાઢી
મળા છે કે લેકી બનવા થોડા આ વાને ભૂની જશે,
એમના નેતાને ભૂની જશે । અરે અકનનવાળો । મે
પોને જ ભૂલવા નેતા થી પડિત અલિખાસા છે ।'

જગમ થોવી ગયા એ સાથે જ થોળાના 'અરિય
કચાન કી જા ના પોકાદે પથરા લગના થેકો

ਸੇਵਾ ਸ਼ਾਸਨਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਯੰਤ੍ਰ

આ પુનિક પુરાના ઉગ શિક્ષણ ધારેલી બાકાતે
મી ઈ એલ એક્ટુ નામ ન માળવતે
દાવ રે ન માની સકાય તેમી દુકીન્ન છે

Guide to the Philosophy of Morals
and Politics અને Introduction to
Modern Political Theory એ તેમના
અન્યથા નામ છે આ ઉપરાંત તેમના Introduction to Modern Philosophy The
Story of Civilization, The Story of
Indian Civilization, યુગોલ્લે તેમને વિવિધ
રિત્તે પણ ઓળખા છે

નિકામાની કક્ષામાં ભોમ્બુ ગયાન બાબો: ઉ નવા
સિવાન કે મનના તેઓ બે પ્રકારે ન હોય ન
મિલ્કત મિલ ન મિલેશન નિશ્ચિત સૈનિકા વિશેષતઃ કર
વામાં તેઓ બાબો: હતા

સેમના અવમાનનાં આગે આત્મનિક જનરલે એક
અસાધારણ પ્રતિભા મોહ પડી છે

૧૮૬૧ની અવધમાં જન્મેલા ગોપાલ દેવ ૧૯૫૩માં
દિને અવધાન થયું

૭૫૨ વિશ્વવિદ્યા યાત્રા દર્શનશાસ્ત્રજ્ઞ તે કુખ્ય માળા
પદ કપા કુખ્ય આદર્શ અને સિદ્ધાન્તને પકડી રાખ
વાની કે આધ્યાત્મિક દરમ્યાની તોષ્ટને આપના ન હોય
આવશ્યકિ અને વાસ્તવિક જગતના જનજી સેવક
અંગીજન પ્રસંગો આવે કયાએ ઉદાત્તતાના દશોની
તથા તોડા કાળના મૂલ્યના ઈર્ષાગ્રાન્થા સિવા
પ્રમાણ પ્રસંગે બધા કોની જાહેર માન્યતા હોય

‘‘ମୋର ଉପର ପଡ଼େଇ ମୋର ନିଜା ପରାଜୟ ହେଲାଣି ମା
 ଶ୍ରୀମତୀମାୟା ନିଜେ ସବୁ ଖାଲି ଲୋପ ନେଇ ଯା
 ଯେହାନି ପଡ଼ିବି ତେ’

પરિણામ ત્રિક અને ચતુરક દ્વારા એક દીર્ઘ રી. ૬ મેટ્રી-
કોડ વાળીયા છે આ આકારમાં અણુની તેમની આકારની
સંબંધિતને અણુની ગેર આપ નિર્ધારનાય કિન્ના છે અને
આવારે આ સંબંધિત રીતે છે

પર જોઈ શકે જીવનના દરેક સમય પરિસ્થિતિમાં
જીવનના નેપથ્યમાં, મનના રહસ્યમાં, જીવનના
વિશાલ સ્વરૂપમાં જીવનના રહસ્યમાં
સ્વર્ગના, રાજાની, અર્ધરાજાના અને સમાજના
વ્યવસ્થાના અર્થના દર્શન પામવા પુરતી
આ વિશેષ પદ્યો જોઈને મુદત પ્રકાશ ફરમાવે છે કે
કોઈપણ વાચક મુશ્કેલીમાં જિંદગી તેમના
અનિવાર્ય ઉપદેશો દ્વારા મેળવી શકે છે
જેવા કે છે

એકાદા કોઈકિયુ પુનઃક્રમા તમને લેખકના મનિયુન
અવતરના હવે નહીં સાથે આ તોમની વિશિષ્ટતા
જે પુનઃક્રમી આદર્શ અને સંસ્કારકર્તા અને હવે
લેખક આધુનિક સા. વિજ્ઞાનનો અભ્યાસ નહીં તે
એ. સજ્જ લેખક સ્વરૂપના વિશિષ્ટ વિષયો
આલોચન અત્યંત અગત્ય અને અગત્ય રીતેના હવે
જે આજ આલોચના કરતી વખતે તે આલોચના
એકાદા કોઈકિયુ પુનઃક્રમા તમને લેખકના મનિયુન
અવતરના હવે નહીં સાથે આ તોમની વિશિષ્ટતા
જે પુનઃક્રમી આદર્શ અને સંસ્કારકર્તા અને હવે
લેખક આધુનિક સા. વિજ્ઞાનનો અભ્યાસ નહીં તે
એ. સજ્જ લેખક સ્વરૂપના વિશિષ્ટ વિષયો
આલોચન અત્યંત અગત્ય અને અગત્ય રીતેના હવે
જે આજ આલોચના કરતી વખતે તે આલોચના

આમ કીર્તિ નિર્મિત્ય નામનો તે દાન નામક મરેલો
મોક્ષના થી બરી પડ્યો

[444]

શ્રદ્ધામુખિએ ની પ્રતિભા અને પણ અસુકલિદંત
કરવામાં આવી છે

એ બૂદ્ધિ મુદેસિધા પડિંગાએ સજ્જતભાવ અને બધા
રથામાં ફરી તેજ સ્ફુરતી રથ કરી આવીક અને
તેના બધાએ પ્રિય કિસમિયા મેરાનો બારતમ
સ્વજાન છે આજે કરવા પડે-ને ન્યુ સ્ફુરત
આવે છે પાર્થિવ કુખ-ભોજ કરવા આખરિય
ગિતન પ્રિય બાવનસમીએનું આન સરિશો પડે છે
આનોક અને મેના અવસરમાં કર્ણકુલગામે પરિગય
બારનવાસી રામે કરાયા નામ બારતમ સમિયન
ભવ્યતા મોદીને જોડે નય અને કમનસુખી પણ
મથા ફરી છે અર્ધ અર્ધ કામ અને મેમને બારત
વાસિનીએ સ્વર પુરતમે ગદ્ય છે

મામીન કથાને મેડા મેડા સામન્યો સમયાવા
પરેનો મથે વેપાર કોમો કથી ર કમ વસાન
મૈત્ર્યમ એકે કહ્યું, આમુલેક, પુરુષે નોપિત
ઉપરાત સારિય સમીત અને મિલ્લ બધા ઉ નમિ
નિશી, તે પડી ફરી રીતે જી સમય છે આપને
ઐતિહ્ય દલ અને ઉદ મેનતા મેવી છે રૂમી અને
આધ્યાત્મિક ચિત્તા છે કથી કથી છે ?

કોડે તે !! આ કમના બારતમ જનન પા પારત્ય
કમવધારામાં પડે પડે પડે પડે પડે પડે પડે
વિવેચન કહ્યું છે ખરતાય કોનાની સોપન-નીમિ આ
કન યોગપતાની રીત કરવાની આની છે બારત
નામિનેની આતમ્ય હાત પા મહાનુભવિયો વિચાર
મા આપનું નથી

બાપાન, મીન આ બાતની સપામાં કરવા કોડે
કાલાનું છે કે પુરોપની માત્ર આપા પણ કિસ
અને સામાન્ય સિતારની આતમ્ય કાલાનું બધી
મથ છે પર-સામાન્ય જીતિ નેત્રમાં બાવન કમ
મીને સત્તિક સમયાના આતમ્ય કદમ ન કહ્યું
કેવન કાપ બાગ તે પડત ન બધા પરિવાર
અને જીવનનો અધ્યાત્મ નીતિ દલનની માર્ગગા
મેળવી બારતવાસી માવી દલનઆદર આ બને

કળા સિલ્પ તે તોડિક કાળની અપેક્ષા ન રાખતા
પરતેક કાળની દિનિય વાતની બધાનો બને પેપ
જિલ્લ કલાનું-કુલિને અધિક આપા આપવાના
આવી છે આનિ-કુલિન અરપ મા ર માં આપનું
અને તે તરફ જ પ્રયાસે રા કમ મથા કમી
કમ બધાની જનન અપદ્ય આ કોડે બધા પર થાય
માવી તે બારતમા બધા અને દાન રાષ્ટ્ર રીતે
કામાનની બધી રીતે ઉપેક્ષા કરી એક મત પાનો
કુખ આ આધ્યાત્મિક ગિતનને જ માત્ર માન્ય ની
આપનું છે તનુ નથી જનન આયોજ અને પરતેક
કમ અને જનન બંધ આ કો ઘેર અને આ કામે
કામીને નિદાની દલવાની કેવળની આસાના આપે
છે રિપન કાલાનું મદે મન કુલન નીતિવાત
પણ ગળતાના આપનું છે

બમસન કોડેને લોકમત મદે બધાનું કાલાનું જ
નિલક મ કમીને ઉપેક્ષા આ રીતે નીતિ અને
આ વિદ્યાર આ વ કોડે કમી નથી

આપણા પરિવારનું મુશળ આપનું નાંકે કાન
આમુલેક કોનોપિય આ આધ્યાત્મિક પાધનના ઉપ
દેવ મથે જ સસારમાં પડીને બધાનું ફરી મીને
સ્વત્ત્ય કુખી જનન અધ્યાત્મન જનન કાળની નીક છે
તે મથુ જવાને છે

એક સ્વત્ત્યની સર્જનિક દાન નય અને પાશ્વત્ય
વિચારકાન કુખા બિતનનું જનનુ સ્વત્ત્ય દેવ વિધ
વિધ વલિએ વચ્ચે આનનાના મથા પર બધાનું
જાનના બધા થાય તે સિવાય નેવ કાળને નીક
ભોજ દલ

મરુલું બાતિયાનું આન આન-સાદીપના લેમ
અને આન આન વચ્ચે કોમોના અધ્યત્મ કમ કમ
કુદ અને કિસા વચ્ચેની બધાની ધરતી પર-કિસા
અગત્યની બધા આતે મ મિતનના અધ્યત્મ સાર
નથી કોડે

વધન આ અધ્યત્મ કાળે નીક થો

★

પાનેા પરમેશ્વરે હજારો હજારો જીવો નિરાશામળ ઉપજાવ્યું
'અરે, બતાવ બતાવ, કુશલ્ય કેવળા કરે છે એ
એણું કે તે આ નથી પણ પાછી ચોડી ? આને
સી આદર્શશ્રીને દોષરૂપ કોને અને એ પાપીયા
પીઠા પકોડે ?'

એ દિવસના આખા નખેણ પડેલ, શેઠાલ અંદર,
શ્રીએ આજુબાજુની ટેકરીઓ ને ખાડાઓ ખૂંટાયા
ગાળો પડ્યું વરુના દરેન કપાલ થઈ નવી આખરે
નિરાશ થઈ, મુકાના ગલ ત્રી પાછા ફરો ત્યાં
અનુદાનો નિમળ દલ્ય આ નહી અને એણે
ગેળ આજના થા નાખી કે આ સુઝા વેશન રજ
એડો, તોડાન હીનો ખખખા એને હઈ ત્રા
ચેતાની વાત જુ કરતાં કલિયાલ્લપૂર થઈ એણે
કેવડરુંક નખામ, 'અહીં વડુ અને ચોરના દૂધ
શિવાય બીજું બધું એ શુ ? ત્યા ખીમુમાં ને
પાસપાસાનોય પેટ નહી ને પાછળીય પગ નહી,
એખમ મામ એટલુ કે આ આતર કાપતા ખડાલ
એવા વજુમાળી શેઠાલ રાખરણ થઈ ભલ્ય જડ
અહીંની હમલ ફરી તો તાકાલવાન તેર દુનમે ને ?
અહીંના અહીં થડા સ્થિતિ તો કમાય ને કૈવલસાચ
એણે અપી અપી ?'

કેલ કુશલના મેળે ઉત્તમના ગરે બહુમુ, બુએ
કર્મ પાછો ને ખેડાક સિવાય દાન દિવા આલસાડી
દલિ આપણાં પડખનયા નહી ને તપે એ તાકાલ
આપણું આ બાળકોના આપણે અપણા જ દાન ને
જલુપા અડીતરી આપણાં અનિશ્ચયભરેલું કે કરાં ને ॥
કરનાં, આ આપણા જ અરેવનના આખરી ધાસ
કે ન મુદતો ?'

કોઈનાં મગડો તપ નોંધ વળાત અપાતા કમળી
આપણે ને ગેલ કુશલકિલ્લ નજ એવિન અ દુલ
અરજડી શેઠાલ, 'અમેય કા પાપ કઈ દશે તે
અલસાએ, આવ પોશિંગા એવા આ તેખ અપા
આંધે ખાડો ? એ ખખખાન મુરબા ? કા તારી
હમલ એની છે કે અહી જ પડી ગઈ એક પડે

એક દુન કાંડો તારા ખજો ? તુ સામી અને ?'
અમ બેઠાલ પેકાત એવા મુખમાથી ગેવા અપરનાદ
સરી પડ્યા એણે તો સાધોદોના શિલ્પો કમલ
અમા ને આમ ને તો ખઈ ભાપુના દાન કે
અનુદાના અનુદાન કેણુ નહી ને એની છાવને
મગલ નહી છતા ગેળ દિને એણે આજે ને ઉપાર
કાણો એ ને સા ॥ અર્પણામ અરના હો

શખને દાસ ખખખાલિ રીતે ને એના પદામની
કટાની ખર સરી મથે જા એણે ભાતે કામુના ભીંચી
મગલ એટલુ ને દુન કે અમમ મિથ લિલ્લા
કામલ અનુદો નેકા પલખા દને એણે એનો
આશિલ અને અદેશન કદેશા આપ ને આણ
નાપાક પેલનારને એણે એ જ થઈએ ખખખા કરી
દિલે દેલ તો મ આપો દેશી એને પડને રેલ પડ
પલખનના પોપામની કાંક પ્રવાહિરિ એને શાકો
પોપો મથે તેમ વનં તો મ એક કઈ ન કરી મગલ
તેલે આ અણે કમલે, એની સ્વાભાવિક હાલની
આડે આ થે

પોપાનો મુલેક અરજાએ કામુના રાખતા મેને
અમેલિ નરે નિલેલ કરું 'આઈ અનુદા તારે
એણે ન એણે નેનુ થડુ કા પોડી મથે છે ખડુ
કા ગરે અદેશન છે એણે કાનિની યાગો જા ?'

ચેતાની : જલ દાસનાં પકોડે કાંડા ઉડતા લીખાય
મુકા સ્વરે એ પાડી કાંડા, ગેવા મથા, ભાવનના
સાખ નાઈ કા કા પુ કે તુ લીંગા અડિમલાન
અથે નહી થઈ ત્રા તો કા મુર્ખ નરેશ આખની
ઠારે સહારે આ ખખખા મુખીના અસાદ નહી આથે
ને અરજા કુલને લઈ કા માલો નીચીવ ને આ સી
અજુ આજે જલે પપડે પડે તુ કોનો સીમ
અડિ

ગો અરેશને વિલાસ થતા પડો મુખાને પેાનના
પિલાને મિનતિ કરી કે અજ અપખનના મારો લેવાની
એને છૂટ આપવી પડ એ કા મગલ ન આપી ને
કિમ્મ, આપણના અરજાએ કાંક તેડો કે કે

આ અમો ઉમેશ કવો ' અબ્બાને ગાજી
 નેનાની ન ફાલી રોય તો એ બે બે બાવી ગવ
 એના મિત્રા આ તો ગણુ બધાને

આ બાબત તમ કમને તેરી દિવા ને બની રૂ પેશ
 વડુ એ એ ગવ પાણુ અંત પેડુ અર્ધ ને તે
 અનુભવ

બાની બાને ગામખાનો અનુભવ તેજી તાનુ
 જાની નાનીએ આપે ને રૂપકી કાલીન બુક

ન બુદ્ધ મારી મનઃ બોલો કહે છે એ
 આપની પસંદ દોલ લો મારુ એક પેડુ આપ પોણુ
 કાલ મરુ ?

એ અમ વગળ કહો તો ત્યા ન્યા મરના રી
 જાનો આરી મેને પકી મન પકી એના નવરો
 તપી નહ જાને સત્યજી મરે એના રી પોડ
 સારા વર્ષ પેશ વડુના પક્ષિ પાવા તોજી પડા
 મહા દુખા પાન વડુ મરુ નહી કાલુ 'બુની
 ફાલી ગાજીને એરી ' બુ હા નહી રી ' વડુ
 પેડુ તો નાનુ તો કાલ ને જાનાન અર્ધ એ
 પર્શર થયે તપુઆ આરી અગા

એ તપુઆ કલ મપાના તાપમા એ આપ પકા
 બાન તો મુ મરે પેલાના પિત્રો તા અપાનક
 કાચો ને વડુ તપાસારી કોક મરુએ હોતો એને
 'એ તપાસી તો અમજ પડી નહી પડુ એકાવા
 મુખાએ એના મનના કલુ આપ' જુલો તો
 મારા આ હ આપે હ

તપુના એવેજાના મહા પકો તો દેશ એક સમસ્યા
 માન આપને નામ પિત્ર-પા નાન વડાઈ ગયા
 પેડુ કાલુ મા ત તપુના ગામન કમિ કલ જ
 હાન કલુ કેમકી કહો એનો નેજા જ અપખે
 જતા 'માનેશી' પીણ ખર અપે એને કહી
 દેશા 'પેડા' હોલ કાઈ એના નાન પેને જોજો
 તામી કલ બાન નહી તાવા કરતો તો એ
 પોણો કલ એ ની રાત્રી રાત્રી વડુ
 મુજબે તો અપાએ મોતની ગામજી દિગા

બાજી ચોડ્ય પડુ એનો હાલ પામી પેવે જે
 એનો તપના ગવજી વડુ ન ના બેડા એવુ
 કલુ ના નાન આ નુ આપ તામી આપ
 જોજી 'આપ' ને એનો એ આપડ મહામા છે
 ન, એ પામી વહી જાત એને પા

અનુભવ તો ના આનુભવ રીતોની પિત્ર
 'આપ' અપીમા કમી ગઈ કે રીપના તપુના વડુ
 આપુ છે ને જેને એને રીતોના રીત છે

આ અનુભવ તપાસ આપ ના અનુભવ
 શ્રી પુત્રે અપખે દશ દામી રમકન પ ને એ
 તપુના મનેવા હોતો આ જ એના કાઈ કાલ
 લ રી પેલા આપે 'પાને' અહ કાવો ને
 તેરી રીત તા

અવુ પાસ અપખે અપુના મનકો ખમી
 અવ આપુએ ને આ નેજો માર મને અવ
 કાવા આ હ છે

એવુ નાન-પાપુ પડુ કાલ ત પડા ને ના
 એક ના મના સત્ય પામી તામી ને ખી
 જોજીને હો નીમરી આવજાના કલ કાલ
 'અપુએ' એવુ કલ મના ન મે નહી કાલુ
 પા પુ દાત એ કલ આ લુ માન તપુએ આપ
 છે મ એને આ 'આ' કો એ ના કલમાન
 છે ને મારી માર કે ગવ મનેપા' મે પાન
 છે, કલ તુ પેને કલ કલ પેડામાને તો તુ
 અનુભવ આ તપુ ના કાઈ મના તકી

તેનાના કાન ને આપના ગવ હોના લા
 અપુએ પાણે અપ એ અપુએ હોતો કે કાઈ
 પલુ માલ મને તેવો નહી દોલ તો ન પોતાના
 તપુના અપી આપ ગમે કે તાની ગાવ પુ
 એમ અપે તે કાલને એ અપુમાને આવજાવે
 એજાએ એવુ કલ રી તેનાના નાન નેજાએ
 એ નેજા કો અપુએ સમજતો હોતો આપ
 અપના અ નિવવુ દ ના માર ની રીતની
 રીત કાલ રી એ અપના અપ એવો વ

† દોઢા કે એ નિમન ચરને લાગુ પડે ખરે !

આવી પ્રજ્વળી વ્યગ્રજનો અગ્નિ પોતાના નભના
શીર્ષાથી ગયો અને ગગિની એલ્યા ઘણાની ગડ
પેખો પડી રહ્યો અ ઘણાએ દેવ કે ધર્મ વગેરે
ને માલ પાડી એકે વડુ પોતાના ગજુની લગ્યા
બહાર એ નીકળ્યો એટલે તેણે મહેમાનપણુ પુરુ
ધરો તે ને ૧૪ સપ્તે એકે પુરુ કરી દેણ આવે
એના મનો પાકો નિશ્ચ થયો

[illegible]

આખરે જાણીઆથી વ્યકાર આપતો ફરી ફરી
જાહેરી નાખે ॥ તેમ પોતાની કાપાને ટુટાવી
વગેરે તથા જીવન જરૂરિયાતો એ આખા પુણ્યમા
અપાત્ર ને અચૂક નિશ્ચયની જાણતા થઈ કે ત ન જ
જા દુષ્કારો જીવનની કાંઈ દેવની બદકી ॥ ૫૫ થયો
છેલેથી એ જાગી સુતનન નરતિ વડુના કામા પડાયા
કુમી થઈ અને એને વીધી નાખ્યું તરલ ન રો
હાંથી વ્યવર્તન નાખી એ અખડી પડ્યું
વિલગ્નપ્રમ નાખે કાંઈકે તથાથી દોડો આખો
ને વેરની આજ કાજારવા છો ॥ ૫૬ થી ૬૩ તથા
છેલે

પણ સોના મઘની ચલચાલ રહી મઘી નહિો નમી
 ને ડાઁ ખોલે તે પથોના તેા સોના કાને કથન
 ભડઃ ભઈ નાશના તે નજ્ના અલેશઘરે કોઁ-
 કોષની જૂઝ અથાઈ, અપઘુલા, ગારા પઘોઆ
 તે ખન કર્થ ઇ

[illegible][illegible]

‘ભિમ્-નંદરસના’ અંગે કેમપણ લખેના પત્ર-અવધાર કરતી વખતે કે લખાનમ મોકલતી વખતે, વ્યવસ્થામાં મુગમન થકે ને માગે, આપના રૂપર હંધર દર મહિમે વાળેના અપેના આ નં અને આપણુ પુરુ સરનામુ લખવુ કૃપા રેણ પ્રાર્થયો નહિ

પપુ હઈ જેના નિઃકુલ વિચારીત અને આગા
મીન કાંને આર ગજનના નાવનની પસારી તર
તેમના પદન પ્રેમ—અંતે દુશ્મની—સર્વ રીત અનુરૂપ
નિવરણે પવિત્ર દેવતાથી એવી કુન્નદા જન્મેનઈ રહી
તથા તેમનું તત્ત્વ સોનાથી એવી સ્થિતિજા જળારાઈ
રહી અને તે લોકોએના બની નકલો

સદૃશ ૨૫ મી હઈ આશિષ નિતિ ધનપાન સાધનમ
પન્ન અને સુખી હતા જમન દુર્લભિ નેમને સમ્ય
તરથી મારા જમીન અપરિતી બેઠ મળી હતી તથા
તેમના કમ્પાસ વાજમાનો તરથી સારી રક્ષણ અને
મજબાતપણિના— ૧૧૨ી કુરિદી ની—પાવકહતી પતિ
લુમિ પ્રગુણિમા તો પે પુર્વે એકાગ્રતા રાખી રાકવા
એમને ધધાદારી કરિ ન વળતું ૧૧૩૫ તેમજ કોઈની
પુજામ અથવા કોઈની નિદા ન કરવી પડી
કરિ ધોષ માર કમ્પાસ અને ની દેનજ અમકારી
હતા અને તેઓ તેમનું મહુપાન કરતા અનેકવાર
રહેનલાલ સુદૃશ્ય વન પેમે તેમને ત્યા પહોંચતા
હઈ કરતી વતુ આ હઈ કાલ્પી અને અરણી
વિદ્યાન લગા દોહલગમે તરવાન તેમની કમિયાનો
મૂળ મત છે

તેમનાજ સારે મા હાંમિ તો કીર્તિતાનોમા મુદન
લાલના અગાઈ મેગ હતા—નિમલ્લ નમન પાસ નાંપરો
લગા નીકળ્યા હતા, મે તેમને આઈ નાંખાને આપ્યા
નિમલ્લ નાં મગમે અંદરો કમિ કોપો

‘કુદેમા દસ કમી ૧૫ ગુણકે માગેન
થા મે હમીને કમી ૧૫ ગુણકે માગે
જેમ આપણે આગળ કોઈ આરમ્ભના એકોએ હોમિ
તો તેના કોણની મપીદાના જ ને કેમ પ તેનાથી
સુલભ નાનવે પડે મે—તેની જગાર જઈને નાંઈ સમુ
નથી—તેમ અગ્રે પ્રભુ પોતાના સંભવના જ વંચો
એકોએ

‘અવ હઈ કિલ્લે આજન દુદ લકી આપમ
બંડિને દર તો અપવી સુવનલ હી નહી’
મારે મકે નાં સમાદ નથી વળતુ કે લીધારી નથી
બનતુ—વારો બાન બનતુ કે નારો કમ્પાસ એ જ મારી

કેમ હે
ન વાલજા હે વાલજાને ન થે મતપાન કે રાદી દો
કેમ હી લો પહી ને કલ કે મરમીને કલ ના લો
અથ સસારપા મત તાગા રિના અને અને દુ
ભારી હો આહા એક તાં મુનાવા ૩૧ પીરે છે
મારે ભીજા તરે મારા મોખા આસ પાડી રડે છે

હમે તેજ વાજ વળવિન આપમ માન નમર બાબ
કિલ્લ સુવ કાલો મે નેમ, રેલોને કવર માળતમ
કે એકોએ જ જમનના દુ પુ મેમ નથી મેગ
મેગ પવિત્ર પદ કમ સુધી અનુના મગદરેમા
તથા લેવા સાંપે વરમણી રહી ૧૫ છે ૧

નમને મે કમ કમને અદા નહી લા
કેવળી મળ હે અરે લા મ હમા પાનાને
આપો વખતે અકાંતુ કે માનતુ કેમ કોક અકાંત
વગમતુ કમ છે ૧

‘જદ એકલ મે આલમ રહવા
મે વી એક વરહમી નહાલ હે
અનુપવી મુલ્કિ લ અનેકવાર અનુપવી સુતુ હોય છે
અને લેને તે અનુવિનુપ નાંપે છે

‘કલ કલને રહી માલ ૫ કોને પાઈ
એક વી લનમે મુલાકાત ન હોને ૧૫’
અને એ વગાડ લગી જો કમી કલો છે
‘કોરે હી નકલે ૧ જી લાલ મકા ના મુન
અવ દસ રાલ લેક હઈ લ કલો કલો’
પાપીએના ૧ પી ૫ અને એ લાલ રવીનાર પુ
પ્રપણાના હોયને ૫ રલ કરેલે નથી, તેથી, પ્રુ
અને જવર માફ કરેલે

લે કમની મે મરી ન મદિદ લ મદિદ
કામ નિચે ક હુ તે રૂપિતે વડુ કરે
અરિલ લે ૧ જા ૫ કોઈ લખામે ૧૫મા ૧ મુપિલ
કલાલ નથી—જમુ મકાનાં એકેનાડ જેવા જમનવ
આ કાકિઅન મનપાન છુ ૧

‘જિન દર કમર નિલિયે મન ૧૫ને વિદ્યાલ
મે કુ ૫ લોલ મે કલ મિલાલ નહી દે
અને કમલ ૩૧ મોડા કલ રામી છે એકે એક

તું છે પ્રભુ, અદિતીય દેવશક્તી આપણી પશુ તું મો
 થઈને તારુ પ્રતિભાવ સ્વીકારે

નેહલભ તેરી દર્શ દુઃ કા ન આ સહે
 આપના કપામનલ પુણે સુદ દિશા સહે

ભારે અમરુ અર્જુન મંદિર તારે અમે સનાતન
 નિદામાયી મોચિના વતસા અને સમાપ્ત આપો
 જીવનભર તારા મીઠા કરી પજુ તું ને પાનો દેશી
 પાપા મરણી સનાતન નિદામા પે રૂ ગણ

'પ્રાપ્તિ પદમસે માટે એ કામ તેજ ન કરો
 આશિર કે અમ અમ કે નાશાર સો નરે'

જીવનની રેકે સદગત-આપે વરણી અને અપુર્ણ
 સતેષ છે

'ન વેદો હ' અપને વિસ્તરે જે તમ્મ હર હરિ
 એ કહ્યુ 'જીવન આપે આ હવ અકલપ્ય સો નરે'

દમણી હનમુ દ' કેમ જુઓ છો કેમ રડો નથી

ન વે નાનારી રોડિસ છે ન વે નાકોમ મૂલી છે
 હવ કયા કાકો ખારે મલી હો આમ સુધી મે
 અપુર્ણાનિ માટે કોઈ મંદિર કે મંદિરમા આપા
 મેળવવાને બને કોઈ કુખી મનુષ્યના હક્કમા આપા
 મેળવે

'કામોએ ભી ન નાઈ મે કય કો ભી ન ભઈએ
 કિમને કિમીકે હઈ આ દોને તો રાહ કીડને
 વાયા કરતા વધુ મંદિરશાળી અને વધુ ઉપકારક
 મીલ છે

'વસ્તુ અગિયારે કે કુલ મેલેમ આ સુખને વહી
 કિસને કય સનવડો પાપા કે રાહા ખમોમ દે
 દેશપાનો છાનો કાસના નમુખજાને આકર્ષી ગઈ છે ખુબ
 અનુષ્ઠ તો કોઈનુ પડુ આપેઈ ધરાનો નથી

'સિદ્ધા બા તો કિય સ્થા ન પ્રાપ્તે
 કામિ રમે જ રે કેદરુણ ક'
 કોઈની ના મોખી રોમ તેમ મોખ તે દેશ રેમ
 આપ આપણા ચોક્કાના જ નવીનતા

નાના દે સો એ અપર દે આપ એ વસીર દે
 સગલિકવા કરીને તુમને અપની છો વસીર દે'

કાકે અલિકે કમી સકામ એવા પ્રેમ વિચાર કરના
 ચત પો નાવે મુદ્દા છે

અને પ્રેમિકાના સા ધી અસકલપુ કે મંદિરની આપણ
 આકર્ષિત નથી

'ન કુ કે પુલકા કિરકાર ક રે
 ન ભીય ક વમ્મામ બીકાર ક રે'

હે કિરકાર તારા પર ચારુ એવુ કોઈ ચપલ નથી
 કે કુ તને એમ કી સુકુ કે ત કોઈ મીન પર
 પ્રભુ આ નદી માલ મારી એક જ રિતની કં કે
 માત્ર આપણુ પશુ કરી તો પાન કર

'મે ન કી કહેવા કહી તુમ જોઈ માલ અપા કી
 બકી પાવર ઉત તરુ કી જી કી બા કી

પ્રેમિકા અને પ્રેમી પરાપર એક રીતને અપાકે જુઓ
 છે અંતે હરિના તાર પર એમના બનેલા જ મ
 સમસાયા મેકે છે ત્યારે મનુ મે નો અવ તર પર
 આમસાયા ઉવમટોમ મા બેન કરતા કે કેમ પરથી
 આવીને વચવા ભેગા ભેગ તેમ માટે

'વારે વિચાર વે રિય વા રનો વરકો રો
 હો ન કુલખિક અરે કિસ લામ રેમણ પર

રી કરની કિનાતુ અખમિત કેઈ અનુષ્ઠ પ્રિયા નદી
 પશુ રસ પ્રભુ જ હોવાનુ તેમ જ તેમનો પ્રેમ જીવન
 પ્રકરુ અનિષ્ટકર્તુ વરવાલ દોવાનુ તેમના કાબે મા
 સર્વ નેઈ સમા છે

હઈ સાકિયને શ્રે હઈ એકે નવી પ્રતિષ્ઠા અપી છે
 હઈ સાકિય મા એવા મોળ ઉદ્ધરણા અવક
 મહાપ્રભુ આ શ્રી હની સપરી એક દીવાની સમી
 નેકાઓથી પ્રકાશિત છે અને પ્રગમિત રહેશે ભારિ
 પેત્રોક્ષિત અસખ્ય નવે કિ કુ નરિયો તેનાથી
 અર્થદર્શન મળે એવ નેમના છે જા પર મહાન
 વપકાર છે

★

વિશે અગ્રવાસ દાસ 'લગ્ન' તેમજે એમ જાણાયું પણ ક્યારેય નિષ્કામ મોં અરે તમમ સ્થાનિક
 કે એકલા મિલનના બદ ૨૫૦૦ ૦૦૦ જેટલી પત્નીના અહિરખતર ૭૫૫૧ી જવાબમાં મળ્યા
 વિધવાઓ છે અને તેમાંથી ૫ લાખ જેટલી ૫૫૫૫૫
 કરતાં પણ એકથી વધારી છે પત્નીઓ નમસ્તે આ
 દુખી વિધવાઓને સહાયરૂપ નીચલાન હેતુથી કડક
 પ્રશ્નિ પૂરૂ ફૂલતોરે નહીં આવી છે

સામાર પ્રાપ્તિ-સ્વીકાર

આતવ સૌરભ અમલુસાપ વગેરે દેખાઈ ૫૫ ૩૨૫ કે ૫/૨૫ આપ અને આ જન અમલુસાપ
 ૫૦ દેખાઈ પાનાં ૧૬૨ કે ૩/૨૫ પૂર્ણાં જ્ઞાતક પાનાં ૨૬૦ કે ૪/ તુરંગાને પેટે પાપ
 ગિરીશ ગણાત પાનાં ૧૧૮ કે ૩/— —અગ્રેયન પ્રકારક અર આર દેખાઈ ૫૫૫૫ મુખાઈ ૨
 કિમ્બિ : સુરેશ ૬૦ ગેરી પનાં ૨૧૮ કે ૪/૫૦ જુનાવમ દેખી ઈમ્સન. અનુ. મુખાઈ ૧૫
 પ્રોપર પાનાં ૧૧૪ કે ૨/૫૦ ઉચ્ચાનમુખાઈ આતવઅચોત અમલુસાપ ૫૫૫ પનાં ૧૧૨ કે ૨/—
 —અગ્રેયના પ્રકારકે એમ પ્રાપ્ત મુ વડેસા મુખાઈની જાણામાં (બામ ૨ અંક ૩)
 ૭૦ ૩૦ દાખી પાનાં ૩૮૦ નિ કે અગ્રજની જીવનકથા અપિત ગિરેરી સકાયક દાખ
 રસિકમાલ દાખ પાનાં ૧૭૮ કે ૫/૭૫ —૧ તેના પ્રકારક વડેસા અચોતવ વિનિષ્કાપ વડેસા
 મિલનના જાણા ૧-૨ પીતન પેટે પનાં ૩૦/૫૪૨૮ કે ૧૧/૧૦ કીમાર-અસાજનમ
 પીતનના દાખ અનુ. ૧/૫૫ દેખાઈ પનાં ૧૮૫ કે ૩/૫૦ સૌરાષ્ટ્રની સોકકથાઓ દાખના બદ
 પાનાં ૨૩૬ ૩/૫૦ સૌરાષ્ટ્રની જોડનદમ રજુના પાનાં ૧૬૧ કે ૨/— કાનમીરાની દસ
 વાનાંમો : જોડન દાખ પાનાં ૧૮૦ કે ૩/— સૌરાષ્ટ્રની નિબંધિયા પાનાં ૨૦૮ કે ૩/—
 —જોડના પ્રાપ્ત દરિદર પુત્રાપાપ સગા અગ્રજિકાર લે. પ્ર. કનિલ વદ પેટા પનાં ૧૪
 કે ૧/૫૦ જોડના ૫૦ પોરનાદર પુત્રમોખા મુખા દમ એકે ૩/૫૦ અમલુસાપ મહેના વિદીયા
 અનુ. ગૌરીકર નગરી પનાં ૭૦ કે ૧/૭૫ વધુ ૧ પ્રાર મથિતિ વધી નિબંધ પુત્રાપ
 પાનાં ૨૧૧ કે ૩/૫૦ વોરા એ ૩૫૫૫ મુખાઈ ૨ નાના ઈંગોર માટે શી મગવો ૫૦
 આર એસ. બદ પનાં ૩૦ ન પે —/૮૦ આલુમકિત ભરમાસુર કે કદમલુકે ? મુખાઈ
 મહેના પાનાં ૩૦ ન પે —/૪૦ —૫ તેના પ્રાપ્ત પરિમલ દુરદ મુખાઈ ૧ એપેમાર્ગ મુખાઈ ન
 ૫૦ ન પનાં ૧૨૫ ન પે —/૮૫ નાથ જ સ્થાપ પુત્રા ૧૫, નીગરી આ અને આપુ સ
 રૂઝલમાઈ કલામ પનાં ૧૮૦ કે ૧/૫૦ અપજો જોડના પ્રાપ્ત આપીત પનાં ૧૪ ન પે
 —/૪૦ પ્રેમપન્થ કે દેખાઈ જાણતો વિદલ ૫ ૩૮ ન પે —/૮૦ —અગ્રેયન પ્રકારક
 નવજીવન પ્રકારન મળિ અમલુસાપ ૧૪ મહેનાવિજ્ઞાન પ્રવેશ મુખાઈ ૧૫ દાખ પાનાં ૨૮૮ કે ૫/—
 અનુ. જુક ક્રીયા અમલુસાપ જાણનાથી નવાવલ મે પનાં ૧૦૨ કે ૨/૫૦ જુનર પ્રધરન
 કાપીદા, અમલુસાપ સુમિત્રાન દમ પતના કેટલાક મળેલા પાનાં ૨૧૦ ૫/૫૦ મુખાઈની પ્રતિનિધિ
 કદાનિયા (હિંદી) ન એકવલ જળી પાનાં ૧૮૩ કે ૩/— જતેના નજાક મુખાઈ પ્રાપ્તિ
 રાખુઆપ પ્રવારમથિતિ અમલુસાપ ૧૫ મહેનારમા એકમ મ ૫૫ પનાં ૧૬૦ કે ૩/૭૫ આપિ પ્રકારક
 મુખાઈ ૩ કાપિદામ અને સ્વીદનાથ અનુ. ૩ મહેનારમા દાખાવર ૧૫ ૧૭ ન પે —/૩૦ કાપિદામ

એ કે કુટુંબને ટકાવી જાળવા માટે, ભવિષ્ય માટેની જવાબદારી સંભાળીને કાલું કેવી રીતે કરી શકે તે માટે ખૂબ ધ્યાન આપવામાં આવે છે નહિતર માગી મૂકી ખેંચાત મેદાન પ્રાપ્ત થાય તેથી જ રીતે રેત કો પાલ એક મોટું કુટુંબ છે તેને ટકાવી રાખવા આવિ નાનારિકે. નૈયાર નહિ ક્ષય નો મી દરમિયાન જે વિચારવના પ્રશ્ન મનાને જ ઉકેલવાના છે સમકાર તો યોગ્યતાઓ લક્ષ્યે, ગમલમા મુકોને અને વૈભવ પશુ ગમલશે પાનુ જાન્યથી જ સ્વચ્છતા બધારનુ નળાનુ હશે, માળખ પ તેના ઉછેરની જવાબદારી નહિ લઈ શકે તો શુ થશે ?

પાનુ બાળક હઈ જ અમરત નથી એમ સમજી તેના પ્રત્યે એવાવી ઉપેક્ષા જાળવના બાળકના નળાના બધારનુ અને બેદરકારી માટે જવાબદાર છે જ નવી દુનિયામાં પ્રવેશતુ બાળક જન્મે છે ત્યાંથી જ જિજ્ઞાસાથી ભરપૂર હોય છે તે સ્નેહ અને મૈત્ર્યનુ અનુભુ હોય છે પાતાને સવચ્છતા (Society) ની ખાતરી ન હોય તો લના મનમાં એમ મનનુ થએ છે કે પોતાનુ કેઈ નથી અને એટલે તે બહારથી સ્નેહ સેળવવા તપન કરે ■ જામ બાળક પ્રત્યે લગતે અનુભુએ વડીલો તરફથી ઉપેક્ષા સેળાય છે અને પીમિ ધીમિ બાળક સેળા ખાડામાં પડે છે કે બાલુ તરફુ બના નીતિ આનીતિનુ પાનુ (Discrimination) કરી શકતુ નથી

આવની પેઢી ને બાલુ દળી નહી છે તેના વિચાર માત્ર દગીએ તો અચાલ આવશે કે આપણે કયા વર્ગ દરમિયાન છીએ । નીતિનુ કેઈ મિત્રતા અનુ નથી. માત્ર એવશ્યોજ કરવા અને તેને માટે પૈસા કેમ સેળવવા વગેરે કુદરત બાજુ તરફ જ લઈ લેવા હોય તેનુ રહે છે કેળવવાની કૌશલ્ય અટ્ટી છે તે પણ કેઈ નિશ્ચિત ધ્યેય નજર મામલ બાજીને નહિ આને માટ અનુભવ-જાનતાએ અનુભવ થવુ પડેને ગમકાળી સાથે પ્રવર્તના મહકાર નહિ હોય તો કેળવના ઉદ્ધાર કેમ થશે ? પ્રજા વચ્ચેનુ દુરો તો અગાઉને પોતાની લગતી ગતાવરી પાછો હિંદુ મનનિતે ટકાવી રાખવા અને કેળવે સમુદાયનાવળ ચલ મળવળ, સમકારી, તદુચ્ચ અને નીતિમય પ્રવર્તની વચ્ચે છે તદુચ્ચ એટલે માનવિ અને ગણરીતિ રીતે જેનુ અનુચ્ચ તદુચ્ચ ન હોય અને આમાવિ પ્રવર્તિઓ મેળા બાય

વડીલો-શિક્ષકો ફરજ ચૂકે છે

રાજેન્દ્ર નાનો હતો ત્યારથી સોફની ખૂબ હતો તેના બીજા બાઈબરનોમા તે વચેટ હતો કેઈક ગયે લાડ તેને જો છા મળેલા અને રમતના વધુ પડતો ગંગા પચો રહેતો એટલે બાળ્યાસ તરફ કેઈક કસ જોણુ આપી શકતો બ્યારે ચીબા ગાળડો હોશિયાર, બહુનામા (નામર્સ) ડીક ડીક હતા રાજેન્દ્ર માઈમીમા બ્યાઓ પણ તેને ઉપર ચડાવવામા બ્યાઓ હતો

ધરમા તેના પિતાજી માહનલાકનો સ્વભાવ જજ તેજ હતો શરૂઆતથી જ એની માન ફાડ વૃત્તિને નેચો તિરકારના અને વારવાર તેને ટોકમા પજુ કરના જમા માહનલાકની કચ્છ તેને આગળ બાબુની વઘીલ કે ડોકટર બનાવવાની હતી પરંતુ એનો પ્રભાવ ભેઈને તેમને જૂબ નિરાશા ઉત્પન્ન થઈ અને એ નિરાશાના પ્રભાવે તેને વાનવાર ટોકમા 'એ નહુ કેવી હોશિયાર છે અને તુ તો સાવ હ છે તુ તો તારી નાનકે બેનથી પણ મરે બસ રખડવા મિવાય કઈ આવડતુ જ નથી' આવી પજુ હાલીત જુદી હતી પેતાનુ બાળક પરીક્ષામા નાપાસ થાય એટલે બીજા શું કહેશે એ પ્રશ્ન એને વધુ મતાવતો હોય છે એટલે એ બીકમા, ને બીકમા તે પજુ રાજેન્દ્રને ડીક ડીક, ધમકાવતી રાજેન્દ્રની પરિસ્થિતિ એ થઈકેન પેતે પાયા કરના કેઈક નીચા છે, આવડતુ જિનનો છે એવી એક માહ મળવામા બધાઈ ગઈ ધર તેને વધુ 'એ શિયાળુ'

લાગવા માડયુ અને માનસિક રીતે મુઠાયેલો રહેવા લા મે

આ પરિસ્થિતિમા રાજેન્દ્ર મહેનત કરતો પણ તેની ચાહમજી બધે કહ્યુંઈ ગઈ હોય તેમ પશ્ચિમા માડુ ન અવતુ આમ તે આઈમીમા જ ત્રણ વાર નાપાસ થયો માતા પિતા તો તેનાથી કટાળી ગયા અને શુરમે થઈને ઉઠાડી મૂકવાના પ્રયત્ન કરી રહ્યા હતા પણ એક વધુ તક આપવાનુ નહીં કયુ અને એહું બન્યુ કે એ જ વર્ષ તેના વર્ગ શિક્ષક પજુ બદલાયા તેમજે બ્યારે રાજેન્દ્ર ત્રણ વખત નાપાસ થયેલા છે તે બધુ ત્યારે તેનુ કરણ ચોધવા પ્રધામ કર્યો અને તેની તરફ વધુ ધ્યાન આપવા લાખ્યા તેને એકથે એકાલીને વાત પણ કરના તેમને કેઈક એવું લાગ્યુ કે તે ધરમા મુઠાય છે એટલે એમજે એને નિશાળમાથી જ માનમ ચિકિત્સા પાસે મોકલ્યો

ત્યા તેની સાથે વારવાર વાતચીત કર્યા પછી અને માળાપ સાથે પજુ વાત કર્યા પછી આવડા પડયુ કે તેના પિતાના કડક તેના મનમા એટલી ભેરથી કામ કરતી હતી કે અભ્યસ તરફ ધ્યાન કન્ડિત કરી શકતો નહિ તેના બીકિકે કસ (attending school) વગેરે લીધા અને માળાપ અને શિક્ષકના સંકટાનથી એક જ મહિનામા તેન મા ઘણું ફેર પડવા લાખ્યો પોતે ઠાક માળાક છે અને હવે તેને બહુતર ચડવાનુ જ નથી એ ખ્યાલ ખીમે ખીમે તેનામાથી નાબૂદ થયો

તેના પિતાને પજુ જેને જ્યાસ નહોતો તે

એમણે સમજાવ્યું અને જણાવ્યું કે ધરમાંથી
ખાજકને ટ્રેન-રેલ મળવાને શક્ય છે તિરસ્કાર
જો મળે તો હમેશાં તે નિરાશાજનક અને
એકાદી આવડતવાળું છે એમ માની મને
તેની જાન જો નાવન રહે તો સાતમા તાર
ખાજકને પણ વિકાસ કુધાર્થ થાય જોડનલાલને
મંદાકુરંદીએ આ નવું મમલું અને જાલ
આવે છે મળેન્દ્રની ઇચ્છાને કુધવામાં મળે
મહારાજો બાન બન્યો છે અને તેની તરફની
વર્તણૂકમાં પણ ફેરફાર થશે પરિણામે ૭
મહિનાની જરીકામાં એણે તો જર્મની તો
મીની વધુ માર્કેટ હતા તે પણ કિશક ખાન
તેની મુશ્કેલી હાય તે જણાવતો, અને પોતાની
આવડત પણ તેનો વિશ્વાસ એકો અને અવશ્યમમાં
કોઈપણ સર્વ મંડલો

‘કારવટી જોવા સદા હી જશે’
હીલ નેના અજ્ઞાન પૂર્વે કર્યા પછી હાં પદ
કામ કરણ છે એમ વિચારતી હતી તેના
ધરમાંની જરીકાની એવી ઇંછા હતી કે તે
નિશાળમાં કામ કરે તેવી તેને ઇચ્છા થઈ
મળે અને ધીરજ મુશ્કેલી ચોક્કસ આવે ત્યારે
લીલાની માનવતા જુદી જ હતી નિશાળમાં
જવાથી ધીરજે વિકાસ તો લવાને નથી જતા
કરતા આગાહિ કાર્ય કે નો મહેળે જાલ
આવે અને અમાનતા અંગેને હલ કરવામાં
પાડે પણ કઈક પાત્રનો કાળો આગી શકે
અને તેના તેને રત પણ હશે કેટલીક

સંજ્ઞા એવાથી તે કાગ તરફ તેને વધુ
કમહદી હતી
તેણે નક્કી કર્યું અને જોડ મનમાં ધારું
કાન મળી પણ રહ્યું જામના રમ હતો એટલે
તે મારૂ વિદ્યાથી પણ મળી શક્યાતમાં
નવી નવી હતી એટલે એકી મુશ્કેલી પછી
પરતું પીએ પીએ એણે મજૂર વિત્તારમાં કાન
ગર કર્યું અને નંમની બેન્કમાં તેમની માથે
એક થર્મિન, તેમની વર્ગ રફીને મુકતવતનો
જાલ આપવા માટેથી નાનંદા મહાનમાં
એકાદ ભરફ પણ દર્શાવતા અને ત્યજ્યા
કેળવવાથી મારી રીત સદી થઈ, અને ભવ્ય-
વાની અકરિયાત તરફે ઉપર ભાર મૂકી નંમને
આન નાનંદિ તરફે તેના કરવામાં મળી
મહારૂપ થઈ

આમ જોને શરૂઆતથી જ કાર્યમાં મહેળતા
મળી સદી હતી એટલે તેના ઉન્માદ વધ્યો
પણ આપણા સનાતનમાં એકે કમનંદીથી છે
જે મારૂ કાર્યનિક કાર્યકરને પણ એક જ
દિવસે જુદા છે, લીલાનું કાન જાલે વખાવા
લાગ્યું તેમ જીવન કાર્યકરને તેની ઇર્ષા થવા
લાગી અને તેના કાસની કદર મવાને શક્ય
વધુ ને વધુ રીકારંપા કરવા લાગ્યા મનુષ્યમાં
મતાર્થ મંડેલા દર્શણ અવાજ—રખે, એ
આગળ આવી જાય તો પોતાની કિમત ચોક્કસ
અકાશ—એટલે જીજી તો કોઈ જાલ કાલી મહે
તેમ નંમના ત્યારે જીવવામાં જીવી વાતમાંથી
પોતા કાલવા સડી પડવા કોઈ વાર કહેશે કે
‘લીલાને નો અમલદાર આવતા નથી, બોડે
જાલ વામકે છે અને નસારે માંડે નો આમ

કહેના હતા ? વર્ષેરે ચાપ્રિયુગથી કરવા મહત્વાં
લીધાને કાને વાત જાણ્યા વગર રહી નહિ. મેને
શરૂઆતમાં તે જુદા કુખ ધનુ અને કામ
મૂડી દેવાનો વિચાર મનુ કર્યો પણ વિચાર
કરતા ગમતરુ કે મનુષ્ય સ્વભાવ છે એટલે
એક જ વસ્તુ વિચારીને ન મેળી રહેવું અને
જ્યારે ઉપરની પૃષ્ઠને ત્યારે જવાબ આપી
દર્શાવે કાને અવગતી વાનો સાચી હોય તા
એ દી, માળણી ન માળણી કરવામાં જ મક્કા
છે એને તો કામ કરવું હતું અને એટલે જ
ખીનતુ આભળ્યા વિના ખુશીથી મનને મનાવી
કામ કરી શકાય અને એક વર્ષમાં તો તેણે
ચારેક લગામાં કામ શરૂ કરી દીધું. વિના
શ્રદ્ધા માળ લેવા માઠી અને લીવાની કાનરી
તેમને માટે આશીર્વાદરૂપ બની

રજામાં આવતી મુઝેલીઓનો મામનો ૩૨
માથી જ કામમાં ફરોહ મળે છે લીલાએ
જિંદગી વાનો મજાકારી નહિ અને બન્યું વધુ
એણે કે કાનરીની દષ્ટિ વિચારી હતી એટલે
એને કાને કઈ વાત જાણવા હીમી નહિ
કાણુ, એટલું તો કેખાતું જ હતું કે કામ
કઈ રતુ છે તેનો થયો તો મજબૂત બધાઈ
રહ્યો છે અને આવમ લીલાતુ કામ દીધી
નીકરુ

કાર્યની ધમશ માટે બીજો કોઈ વિચાર કે
ખીન કોઈની દીકાતુ નાન કામ કરનારને ન
હોય તો એ કામ દીધી ઊઠે કાર્યની જ્યોત
તો મહાપ જલગી જ ગઈ એને કોઈ હોલની
ન ગઈ કે એણે તેજ કોઈ જાણ ન પારી
શકે એમાં કાર્યરૂપી દિવેલ હમેશા મીઠાતુ

ગઈ એ જ કાર્યની માળી ફરોહ, કાર્યને
માથા ઉતાર આપુય લીલાએ આમ એ
લીલાને બનવા ન પાળી

ખાળક તરફનું મા માપનું ન્યાન
નાંચ વિચાર તો બહુ જ મોંઘા છે, નીક
વર્ષના થયો પણ તેણે ક્યારેય વિચાર્યાથી
મુત બાળનો બાળવા પ્રયત્ન નથી કર્યો.
આમ વિચારના મોંઘાપ કહેતા તેણે બાળને
એમાંથી જાનદ મેળવતા ખીનની મારફ
પાતાને છે કયો જ હોય નથી અને એ બાળુ
એણે કલ્પ એવાયુ નથી એવા વાતાવરણમાં
જ તે રહ્યો છે

વિચારના પિતા ડોક્ટર હતા અને તેની માતા
પદાએન શિક્ષિકાની નોકરી કરતા હતા આમ
બાળે માતાપિતા બહેલા, કેળવણી પામેલા
અને મસ્કાતી હતા છતાં થોડા મમમ પછી
તેમણે એણે તો પિતૃક કઈ મુનાએલો લાગત
માકયો તેની લખિયત સારી નહોતી રહેતી
એટલે તેમણે બંને તેની હવા કરવા માડી
ડોક્ટર એણે કે હવાની કોઈ અમર થતી નથી
અને વિચાર ચરીરે મુકાનો બન્યો છે,
પીધા પણ ચેતો જતો હતો એટલે મોટા
ડોક્ટર પામે લઈ ગયા ડોક્ટર કહે કે 'બઈ,
કઈ જ હઈ નથી તો પછી આમ થવાતુ
કાણુ થી ?' તેમણે ઉમેર્યું કે 'એને કોઈ
માનમચિકિત્સક પામે મોકલો જરૂર એના
મનમાં કોઈ મુત દૃષ્ટ્યન્ત રઈ હશે.'
ડોક્ટર મેને લઈને માનસચિકિત્સક પામે ગયા
તેમણે ડોક્ટરને જ એવો બોલાવી કનસાક
મક્કા પુછતા તેન જાણમાં નેમણે કહ્યું

‘તે નો જોગો છે ખુદ તો જાતીલ જ્ઞાન
માટે માલ જ્ઞાન છે એને એનું કંઈજ
જાન નથી’

અને શિષ્યને કહ્યું ત્યાં નેની વાન Cપઃ ૧
જગજીવ કે તો એક જો સૌપરીજો જાતીલ
જ્ઞાનને કુજની વાણી છે તેના કોઈ મજાની
પાને હતી તે સૌપરી તેના કાવચા આવી પને
વાણી તેને પૂછવાથી જો પા નાકમ પડ્યું
કે તેને તેમારી પરકરુ નમજાયેનું નહિ પર
માખતુ, બાહ્યની નિત્રો જોથી ડેટરુક
જાણવા મળેનું અને તેની નિત્રાના સૌપરી
વધી ગઈ હતી ને છબી મેને જોના પ્રયોજ
નજમાવેતો હતો નજમે પિતાને ના હતીકલ
જોવાના ‘જાવી ત્યાં’ પણ નવાઈ કમ્યા
મિત્રિ ૧૬ બાંકો તરત ‘વનજ પુ -’ જાગ
જોહું વળા આડે જોયે નેની નિત્રામા વધુ
તેજ ધને છે જાતીલવૃત્તિ (S) તેા દરજા
મેન ૥ (Instinct) છે ને તેનો મમર આવ્યો
ધિામ યાચે છે જોવે વખતે ને તેને માનુ
જ્ઞાન આપવામા વળી આવતું ને તે કહીતી
મિત્રાથી કિંવે અને જોગ છે કોઈ પણ વીજનુ
મધ્યમારુ જ્ઞાન બ્યતિને ખાડે છે પ્રગિયા
વર્ષની ઉમર સાથે પછી બાળક પછે ને વૃદ્ધે
નેા પક તેને જાતીલજ્ઞાન મનજાવેને આપતુ
જ કોઈકે તેની ને બગાડ અને નિરાતુ
નથી અને માની વસ્તુથી વાંદ જાની તેના

માલ નરજ પશુમાથ વધુ મમલુ મડે છે,
વિચારી નડે છે’

કોઈજ અને નિત્રિપામનેને પેતાની ભવ
મનજાઈ અને વિનુ નિત્રિમા પામીમાયુ
જાન જોગથી માથે રૂતે જોગયો

જાળક નવી મમજતુ એવ મમલુ એનાથી
કોઈજ અનિમાન લેવા જેવુ નથી હતીનમા
તે વચ્ચાઓ નહિ તો જાહ્યારો નમુ જાહુ
મેળવે છે અને પશુમાથે કુજી છાનુ માનુ
કર્વ ને કુ છે આજાપ તો જો જાણના પર
નાં જોતા પિયુષના પિતા વજનસપ નિત્રિ
ત્ય જો પેતાની પ્રમ અને માથી માનવી
વોજે જ્યા નો વિનુપ જાગમા વાંતો જર્વ
જ્યા જોતી વધુ જોજાહરી તેમો નેના હોત
તો કદાચ પશુમાથ વધુ બરાબ જાવન

‘જા મેને જાળ’ લગ્યુ આજાપતુ મેન
કાગર વિનિમ્લ મેને પ્રેમવુ જોઈએ જેથી
બાળકને એવુ જીવન મુજબ જાતીલજાનુ
પ્રોત્સાહન મળે અને માગાપને પાપ કો
મટિ પછી જાતીલજાનો વખત ને જાવે
જતવપુપુરકે કનકુ કરને અનજાપુવકે
આજકેવુ કંઈ વર્તન માટે જાત ‘મો’ જ
છે શિષ્યને પણ જોગ્યે જોગાઓ જોનય વળાક
મળવાથી અને તેના માતા-પિતાનાં મરેમા
જોગપ્રેમા બાવચો જીવનમા માટે જોને
વળાક વાણી મમજો મટી કમકે એ આટલુ
મરજ જાવી ગમ્યુ ન હોત

✽

વિદ્યુ સ્વેદમાથ પાલિપજી પાલ પ્રવા રામ્બર મિત્ર પ્રજા જાવન કુજી રવાણી ન જાવો રાખી - કે દરજીની
‘સિતિ’ આ પ્રજાના મનજાવે પ્રિત્તર આપવા માટે’ પ્રજાનમ થ વાનો નહિ નિત્રા ૧ કોઈ છે અને
વર્ષને દરજી તેમજ મિત્ર ને પ્રજામાં જો મિત્રાણી રૂપ કરતુ જાવને વેન દેવા જા રો જતવા
હોવા દેવા હ અને કે ૧ નેના જા જ, રાજ નીવડે કે તે જાવને તેવ જા જાજી જાની મેરી પુષ્પાપુષ્પિત
વિરે નેની ની માણી

વાચ્યો તેમના આ બેઉ પુસ્તકોમાં જોઈ શકો નહીં
એ છે સુદેને અવતરણચિહ્નોમાં કે પ્રાણી જીવોમાં
મુલાની સ્વ. ગાદી કાઠોળીની તેથી જ લક્ષણોમાંની
માદ આપે તેની રીત તે તે ગાદીમાં પોતાને ઉલ્લિપ્ત
અર્થસંહાર કે અર્થભગ તરફ વાચકોનું ધ્યાન દોરવા
માનવા વિચાર-માદધાન લેખકનું જ કામ છે

ઐતિહ્યકાળના ગદ્યમાં પ્રેક્ષાઃ બલવાન વિચારો ને
ભાવનાઓની મુદ્રાઓ સમાજનો મુલ્યવાન બોલ ધરી
જાતો સ્વ વાણીસાત સંદર્ભ આપી લખાણો પ્રભાવ
વાચન માટે સુલભ થવા લેખકોને હતા એ અર્થ સર્જની
આ રીતે થતી બળવળીનું કેટલુંક એવું એ માટે
નાણા આપનારને એકેય કરનાર સમજાતો નહીં
પણ કહ્યું તો જરૂરે સપાક મી નિષુલ્લ વીરજીવાઈ
દેખાઈને. એમને એ કાલ આપે આદરભાવ,
એમને આ કાલ મારેને કિસાક અને એને માટે
એમણે લીધેના સ્નેહભાવ, એમના પ્રવેશકાલક
કાળાણી, વચ્ચા મૂકી નેલિમ પાદપૂરો તરફ
તેમ પ્રેક્ષક સંજોને અતે અંત પૂરક અક્ષાકા તરફ
લેખકના જ વાચકો કે જીવંતોને સોંપી ઉઠ્યા ગયાને
મુલામાં તેમજ સ્વ. ગાદી માટેના પ્રસંગોદ્યાયો તથા
અભિપ્રાયો એકાદ કરી પાછો મુકનામાં ગયે દેખાય
છે એમના આ સ્નેહકર્મને આ પુસ્તકોને બહેણો
ઉપાડ તથા વાચનપ્રમાર મહેન કરો ।

સંવેદનશીલ :

[લેખક, મુદ્રણ તરફ આભાર, પ્રકાશક, આદર આપ
શોડી કેપ્ટી મુનર્ક, ૨ મુલ્ય, ૨ પા/-]

શી મુદ્રણ તરફ આભારની મુદ્રાઓના હનિકાઓ
જાતી નવલકથાઓમાં એકો વધારો કરેલી આ
કથા મોલકી વચ્ચા અતઃ અતઃ વાચેલા વચ્ચા
પ્રારબના સંવિકાવડી કથા છે એવો નાણક લેખક
ધોળકાના રાણા જરજીપ્રકાશની પુર નીરમ્ભકને
બનાવ્યો છે પાદધુની પૂરી અવનવિના સ્વિચોના
એ વીરમ્ભક તથા તેના ગજમ્ભક મુલાન નવિક
મિત્રો વસ્તુપાલ અને તેજ ઠાક કેવી રીતે પાદધુ ને

તેના રાજની હોયોકા દાખી કરનાર ધોળકા બોલોને
પકડી સ્વીયા વેગમાં તેને પાદધુ ને મુલસાતમાં જાહેર
જેવવાની ધડતી કિસા કરે છે, કેવી રીતે ખાત
અને કલ્પના ઇતિહાસ બદો કરી કરી ત્યા
આગિ મળી પડેલા રાખને રજાઓ કરી મૂકે છે આ
કેવી રીતે પાદધુ પર સ્ત્રી જાતના માણસના શોદા
પરમારો પરાજય કરી મુદ્રાઓના રાજને તેની
જારી તથા આમત્રી અતિથા પાછી અપાવે છે, તે
જીવંતી કલ્પનાઓ, વાણીકાઓ અને કેવીની લખાવડો
દમીક માફક પુરેલા ઉપયોગ કરીને શી આભારો
એવા વિવેકે નિર્ધાર્ય છે

વર્ણવાયેલા પ્રસંગો ખરેખર આમ જ બન્યા હતા
હતિ જ માત્ર, અને આભારોના પાત્રો ખરેખર
આમ જ હતા, એ તો કાણ જાણે પણ રનિકાક
આમ બન્યો હોય તે કેવું સારું, એમ કલ્પવાનું મન
મળી જાય એવી અમર શ્રી આભારની અતિશયક
નવલકથાઓના વાચનને અતિ જરૂર થાય છે રાધા-
કેરી અને મિલકાતવાલો પ્રભાવ બની જ નથી એમ
લેખકે આ કથામાં એ પાત્રો વચ્ચેના સવાદમાં રજાવ્યું
છે (અસ્પષ્ટ એક હનિકામરિતે પણ એવી સામે
કાલ મલકા સમય પડેલા પ્રગટ કરી જ છે) અને
કલ્પપ્રકાર તેથી મત્રી આકાશજ, આકાશની
પત્ની જયતસિદ મોલકી, આ તેની માણવાના
મુલાઓને પરણાવેલી દોડી જયમી, મોંગો રનાગી,
પાદધુના ગેક પેપાકા, એ સૌને સારા અને વીરમ્ભક
વસ્તુપાલ તથા તેજપાલના મુદ્રાઓના ઉદારતા
અભિપ્રાય અને પુરાણને પોતાની ગતિ પ્રેરક
અને સ્વામ્ય બનતા આવેખ્યા છે ખરા પ્રેરક અને
જાલક, અલ્પભાવ અને છે લવલપ્રકાશની નવી પત્ની
મોળીયાદ અને કાળીકોટ્ટીના કવિ જક મોલેશર,
જેનેય લેખકે કથાનું જાત બનાવ્યા છે એ જક રાજ
પ્રેરકિત નાર વર્ષ માસમાંથી પાછા આવતા પાદધુના
સંસ્કારિત તથા સ્ત્રી દુર્દેશ અને તે ભેટ પ્રતિક
તે મુદ્રાઓની દુર્દેશાળ્યો પાદધુ ને તેના રાજને

ઉમારવા તે તેને ત્યાં બેઠી જ્યાં વચ્ચેનાં બેઠી બેઠી
 પાસે જી સમુદાયમાં એવું નીચાં છે જ્યાં એ કાચેલી
 માનકાનિથી મેન માનવા તે પાછળની આખર રાખવા
 પાછળ આપેલો દોર જી, થયું ત્યાં તે એને લાગે
 નહીં હો તેજની વચ્ચે મોળીનહી જ્યાં લઈ
 મોળીનહી પડ્યા છે એ પોણા પાછો જ્યાં હો ત્યાં
 દો જુદાન એવે આજો આજી જ્યાં જ્યાં
 પોતાને થયે તે પૂન પોતાનહી જ્યાં બગે છે જે
 જી મળે જ્યાં નહીં હોતી પૂન મળી ન જ્યાં
 ત્યાં જ્યાં પાછાના આખા નહીં સધિતા દોર
 જ્યાં મોળીનાં જ્યાં એના જ્યાં જ્યાં
 દોનેજાર પૂર્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 મળે જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 તે તેજનાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જે માણસોને લીધાર જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જે તેજનાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જે તેજનાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જે તેજનાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં

મે સમજતા જે મને મળેલી બી આખાઈ માનવે છે
તે આખાઈ ક્યાની છે બહેનના અર્થમાં બાપુ હોય
તો જેથી એવી ક્યાના લાગકના જ મારે એવી છે
આ બીજી તરીકે કહીએ તો, આખાઈના જે આખાઈનાની
આખાઈ માનવી અને માનવીને મહીમાર કહી શકા
કાએ તો જ એના જેવી શરૂઆતનો આખાઈ કરી
મહાને લવશુભાઈના મોટીપાદ સારેવા લગતો
મહાશ તેને પાતામે જ આખાઈ કરો તેના આખાઈ
આખાઈ મારે તો જે એકલુ જ નહિ આખાઈ તે
તેજપાસ આખાઈ તે આખાઈ જે આખાઈની કા
કરી ને જે બીજાના જે આખાઈની જે બહેન
માખેપહેને મળત કહે છે અને માખાઈની આખાઈ
મેનાને એક આખાઈ કિયસના કુલાય પગલિત કરી
દે છે અને આખાઈની નાનકા વાલકુળને આખાઈ
પહેના જે આખાઈની આખાઈની આખાઈ પહેના

પાટણની આજીવની જોવાવાલા જાત્રી ભાવ છે તે વધુ
જાણુઈ ગયા હાલ જેનું નહીં નામ તે એમ તેા બદલવિસ
તળાવ પુરુ જાણને મો વર્ષ પદ્ય ન લખા હોય ત્યા
એ ગય હર બની અણ હોય એ જે અચિનત્ય વિદારાને
માથી એક મધુ પાટણના તા હોય જ નહિ, એવાના
ગેલ જ્ય નહિલે રોવડા પાટણની મેહેલે હર દેવગિરિ
ને જાણવાના જાત્રીઓ પડ્યો કહો મુજ હા પડના
હુમના ખાળ્યા કરના લેણીઓ કપા કરતો હોય,
જીવવા ને નેના સાધીઓ તે મેનિડા પાટણના જાત્રી
રેલ પડના જગતરાગ થા મુકામ હરે ત્યા જુધી
જાણવા પડ જાત્રીઓ જેવા જાત્રી મુજાજ, સાથે
પાટણનો રાજગણીલ જાત્રી નહર-વડા થાયા જાત્રી
હોય એ જાત્રી પડ જાત્રી છે જે લેખ ને જાત્રી
જાત્રી છે નહિ તેા જાત્રીના જાત્રી જાત્રી નહિ

કચ્છને આગિને ડાલેણ ને વસતીની જમાવટ કરીને
વાતીગમિલાનોને ખેતી શખતા શી કમાયાપતે માત્ર
કે જે જે કોઈને વાડેકેને કોયે કપારન કોયતી
કુતિજોમા રીક પ્રમખખુધ થને છે આ કથા નેમા
આપવાડ નથી કલકલ તે તેમની કમગતીને બેનિદાસિક
કથાકોર કરના વિવેક આલ વિશે કોયી થતી ॥
કોતીનાડ ૧૦ વીન્ધવલના કાલેન્દુ આલેખન અને
૧૦ દેસર પ્રમખખુધ વીરધવલ થને મ કોયેકો
તવેનેતો નવા ને આપો પ્રમખ તેમજ ૧ નાકવા
વિકલ પ્રમ કુમા મેલક પગના આ ૧૦૦૦૦૦૦
સવાડ કથાના આકપથા શખુલ તેમ છે ૧ માત્ર
વિકલ પ્રમખુધ શી આપાયે વીરધવલને કોઈકોઈ
કુસરી અને ઠાકનારી ૧૦૦૦૦૦૦ અને નાકવલ
આપવા આરે માપવા થને કુલ નાના કો-૧૦૦૦
કેસલ પેસ આપવા અને કોદારનાના પ્રમાવથી થતા
વિલેખપતી વાત વાડેકેની કાલેન્દુની તાલે નયકે
૧૦૦૦૦૦૦ કુલ થી છે આ અને વીધે તેમ
વેગીથી અરસી મૈત્રિ લીધે નયકેની કુલ સુવાવ
જી છે

જ્યોતનામ વિદ્યાનો-વિવેચકો-પત્રકોનો બરપૂર પ્રસાર માત્ર કરનાર વિશ્વમાનવ નવ પ્રચલ

દોઢ અબ્બાસી દિવસે ૩

દોઢ મનસીને ચેરક

દોઢ મરય કુદબોને અગર અવલ વાચન

[વિશ્વમાનવ દિવસિકા દર અઠક ૧ ૧૦૦]

સ પદક લોગીલ લ આધી

પદ નુ માત્ર મધમાધી અને માનવ (ને જ્યોતના)

વધિકા વિદ્યા ને જ્યોતના મહામાનવીની મધ

મધુ (મોતીવાલ આધી)

કરિયા શુદ્ધ ભેરી, શેષ, અવલક, આસન્નેયની

૧૦ કવિતાઓ

શ્રેષ્ઠા પ્રેમ વિધેની વિચારણુ (નવી જ દૃષ્ટિએ)

અમાર સુધામાન સવરો (દુરારાન

મહેત છ) મનવીનુ ભવિ (દો જ્યોતના

કલમ) ને શિક કમ (શિકો આવે પરિ

શય) (સ) કિમલ વના વિવેચન સમે નુ

વિવેચન (પ્રકાશક)

નિષ્કર્ષ પુનરુચનાની પ્રક્રિયા (જયમલ

નાર મળ) પ્રિટિમ રેડિવા અને અવાત અ

(દેવી ફરશે)

પ્રમથ આદી તરવરિક સ જ્યોત પ્રસંગ

પરિચય પ્રવેરક (અપા) ઉપ મહેતા કેશવજી

આર્થ (કામનસાદ બક્ષી)

મધુનિ ને પદક અપિસ લાગતીનુ બન પરિવલ

જુજગતી અવેવાપક મેલન

નવનિર્માણ સામુદિક વિદ્યામની કમોટી

પ્રમાન રાજના પંચાંગ

વિદ્યામની પદકા દાવક

વિશ્વમાનવ વિશિષ્ટાકો

૧૯૫૮ (૧) સર્વોદય વિજ્ઞાન (૫ ૧૧૩)

૧૯૫૯ (૨) માનવ અને પરમ જી (૫ ૧૨૮)

૧૯૬૦ (૩) જુજગતી દર્શન (૫ ૨૨૬)

૧૯૬૧ (૪) નવી નવલિકાઓ (૫ ૮૦)

૧૯૬૨ મા—

(૧) ગ્ની ક રાનાધિક અઠક (૫ ૨૦૦)

(૨) વિવાળી વિરપાક (૫ ૧૦૦)

વાર્ષિક લનાજમ રૂ ૬-૦૦ (જિ ૧૮)

[૧૯૧૧ ના પૂરા વર્ષના પ્રકાશને જ રવી ક

રાનાધિક અઠક મળશે]

નવાં તેજસ્વી પ્રકાશનો

દાવસ્કુમેના શિક્ષકો વિવાળીકાના વિદ્યાર્થીઓ તમા
અભ્યાસકાંડોને માર્ગદર્શક

સુસ્મર કાવ્ય લગ્નીન્ય પહેલા બે પુખ્ત

દવારામ

સ પદક અવેચક—દેવીશિક્ષક અરિમરા

[પ્રાચ્ય વિદ્યા મંદિર—મહાકવિના નિવાસક]

રામણ

રજુજગત પદક 'મનામા

[મ સ પ્રિનિમશ્ચી—જુજગતીના ગીત]

* જી કાવ્ય જિનિઓમાંથી ૬૦ પુખ્ત સ કલન

* જી કવિની કાવ્ય મુદ્રિતો પરિચયાત્મક લેખ

૨૪ થી ૩૨

દોઢ પુખ્ત કિમલ રૂ ૨-૫૦

*

જુજગતી સાદિ મયાં વિવેચનની નવી કેડી ખાડે

અભ્યાસ પ્રમ

કિચિત્

૬ શુદ્ધ ભેરી

રૂ ૪-૫૦

જુજગતી

કેનિક કમિસનકત નાટક

રૂ ૨ ૫૦

(સાદિત્ત આકાશની પ્રકાશન)

જુજગતીમા ઉનાગનાર શુનાબદાસ પ્રોફેસર

નૂતન કાવ્ય ભેળી

મકેલ - જમત પાકક

રૂ ૧-૦૦

અનોશુદા ઉચનમ

રૂ ૨-૦૦

તેજસ્વીય સર્લ કથામાળા

(રમણન વ સોનીની કલમે)

મ ગુણેશી

રૂ ૧-૦૦

વજુબો વ્યાખે દર

રૂ ૦-૫૫

ચેતન પ્રકાશન શુદ્ધ માયવેલ લિમિટેડ

ચમલ મંદિર પોળ વડોદરા

તા જે તરનાં 'ભારતી' પ્રકાશનો

મહાભારતની કથાઓ શ્રી કૃષ્ણજીએ મહાભારતના વિસ્તારમાં મહાભારતની કથાઓ ર. ૪/—

વિશ્વાસનું વાવેતર માં પચાસના પાંચે પાત્રોમાં મોટે ભાગે લખેલી પાંચ વાર્તાઓનાં નવાં અનિવર્ય નમુનાં ન.પે. ૧/૭૫

પીતાંબર પટેલની શ્રેષ્ઠ વાર્તાઓ ૧૦૮ વાર્તાઓના નવમુદ્રા વિગિજી હિમેશ જોશીએ સંપૂર્ણ સંગ્રહ ર. ૫/—

ભારતયાત્રા શ્રી મયનારાયણ નારાયણસાહેબે અમલ ભારતના નીચલામાં આનંદ પ્રમુખીનું ગ્રંથાનુસાર રૂબરૂ વિસ્તારમાં લખેલ ર. ૪/—

પાનખર અને વસંત મહાભારતના ગદ્યપદ્યોમાં શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ અને સ્વ. ૧૫૦ રૂબ માટે ગુરુદેવની નીચલામાં પચાસના અનુવર્તિત નમુનાં ર. ૫/૭૫

સાહિત્યનિકુષ મુખ્યદાનના પચાસનામાં પિરેયક પ્રી અનંતમાં રાવજોશી ને. ૮૪ ૮૪/૫૫

અંકુર આફ્રિકાની નાગીના નારેદેવ-મેળવ શ્રી ગણેશભાઈ પટેલનાં કાવ્યોનાં પ્રા. ૪૪ કા પટેલની પાંચનાં સાધિતો મ. ૪/—

માનવતાનો સાદ આનંદનામાં અનંતમાં ૧૦૮ રૂબની પ્રેરક રૂબનામાં ને. ૩/૭૫

સાહસની શોધમાં વિગિ. મહાભારત અને દિવસ દેશવે ને. ૪/૫૦

જીવન-ઝંઝાવાત નારિકાનામાં વેપિકા નારિકા નાગીનામાં શ્રી રામજીનાં નાધીએ ૪/૫૦

ખરતા તારા નાગીનામાં અને માં સિદ્ધિ નાં સિદ્ધિમાં પ્ર. મહેતાનાં પ્રવચન પ્રગટ ૪/૫૦

કામજિયાત કેમ મટાડેશો ? દે. જુલકારમાં પ્રવચન ૫/૫૦

છેલ્લાં આંસુ આનંદજીનાં પચાસનામાં નાગીનામાં હિમેશ કેવળી શ્રી કૃષ્ણજીનાં ૪/—

ગુજરાતી સાહિત્યના પુસ્તકો મહિની ગ્રંથોમાં સરસ્વા

ભારતી સાહિત્ય નામ (પ્રાચલેટ) સિમિટેડ ૬૪ નાધીએ અમદાવાદ, ૨

ધરતીના પ્રભને નવલકથામાં ગૂંથતા કસબી શ્રી દેવસકર મહેતાની નવી નવલકથા

સીની વીરડી

[ભાગ ૧૨]

લેખક

શ્રી દેવસકર મહેતા

જાને વાગાનું બેડ

મુદ્રણ ૩ ૧૩/૧૫

[રિપ્રિંટ થો ૨ ૧/૩૫]

મા-પરતી મારા લેખક
કેવા આવે બેઠ કરે હોય
ભાવેને કાનુક ઉપર મુક
કુ રેવાઈ ગયો છુ મારી
મેરો માહિતવની ફાન
મેવનકળા માનની હોય મે
વાને માન પચ મે તે મ
નાની વાચને પુનઃ
જાનવા લખવા કાળે ન
વાળેને બા રોય લીધે ને
ચોડી પરજીવનના પાપકા કુ
મકા મારા જાનો પ્રા
આજીવનના કાળ ના કાળ
માપી ન મને ગદી રહે છે
મરણીયેજાની કાળે મે જિતા
મે વાચી નથી-હુ માપ
કાળકુ છુ ને મર્યા નગે
કાળના છાની કિમ્મ
કિમ્મ કાળકુ પોલી કાળ
છુ મેલતની મોખીમાં મે મારી
કલમને કલેજા છે નાજા
મુજોરો મને સમવારો માર
ડ્યો છે લખવર મેલા મને
અણ-સમાયેરા જોવા
ડોનો મકર કાળ માત
નુજંતીના ગરજીમાં પરવાની
યો અજાણ્યા છે

સીની વીરડી

સીની વીરડી

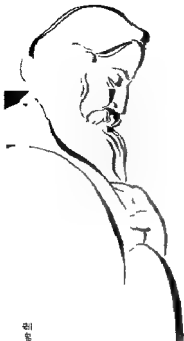
[લેખકની પ્રત્યાજ્ઞા]

— આજની નકલ મેળવવાનું મુખ્ય સ્થળ —

ભારતી સાહિત્ય સંઘ (પ્રાચલેટ) લિમિટેડ

૧૦ આર્મીસ્ટ્રીટ
કર્મોન્ડીય પ્લિમ

અમદાવાદ, ૧

શ્રી

તોમાર કીર્તિર ચયે મુમિ જે મહન નાક
સય લીધલેર રય
થમાતે ફેલિયા નાચ કીર્તિને તોમાર વારવાર
મધિન્યાર લાકુ

[નારી કીર્તિયોર તુ મહાન છે, જેટલે જ નારી
છાનતો ત્વ વારી કીર્તિનય અને તે પાને
પ્રાણી વાડતા આગમ તે અગમ ધરતો અથ છે]

તરી ઉચિરલાલ મો દયે
સપા ક જમનત પરમાર
વર્ષ ૧૯૫૨, ૨૦ મે ૧૯૬૧
સ પા મ ૨૨ ક ૩ ૭ ૩

ભા ર તી સં ઘ નાં ન વાં પ્ર કા શ નો

મહાભારતની કથાઓ	શુભોદ્ધ	૪/—
સુખની આવી	કવિર પેટલીકર	૧/૨૫
ચૈત્રસંસાર		૧/૫૦
સમસારની સુખાશ		૧/૫૦
પ્રેમસત્યાર્થ		૧/૫૦
સુભાગ્ય મોલકરી	સુનીનાથ વ સાહ	૬/૫૦
ભૈરવભાર્ગ (નવી આ)		૦/૫૦
નવ દીકરાની મા		૧/૨૫
વિશ્વસર્વ વાવિતર	પ્રજ્ઞાસભ પટેલ	—/૭૫
આશ્વપો	શિખાદામ આહુડાલા	૨/૨૫
કવનમધુ	અપન પરમાર	૪/—
કોશર	‘ઉમાકાન્ત’	૧/૫૫
અંકુર	કુલભાર્ગ પટેલ	૩/૫૦
પુનર્જિન		૪/૭૫
માથ વિનાનાં સગાથી જુલન યોગવિયા		૫/૫૦
કવિશ્વનાથ કેમ મહાકવિ? કા શુ થો દલે		૪/—
આદિકાની લોકકથાઓ (૪ ભાગ)		૧/૭૫
સકરના માથી	નગમનાથક	૪/—
ભગતી વાં	કાન્ત	૫/૭૫
મીની મીરડી (ભાગ ૧ & ૨) દેવસકર મહેન		૧૩/૩૫
મરતીની આરતી		૮/૭૫
મનવનાનો નાદ	કવિરભાર્ગ પટેલ	૩/૭૫
વોર પનલી	પીનાબર પટેલ	—/૭૫
મરમ તાગે મંદાળા રે		૧/૫૦
પ્રીતમર પરવાની મેઢ વાળીઓ		૫/—
મેળાના પખી	ભાગુદકક ઝાઝા, આલે	૪/૫૦

મે નવી જીજ્ઞાસા	નવનીત સેનક	૨/૫૦
જુનિયા પદાકથા	"	૨/૫૦
મરતીના અગ્ની	મથિભાર્ગ પટેલ	૪/—
આદિત્યનિકથ	અનલરાય ત રાવજા	૪/૧૫
ભારતવાચા	રામનારાયણ ત્રા. પાદક	૭/—
પ્રમકથાઓ ૧ થી ૫	ગા ના પાદક	૭/—
કનપર અને વર્મન	આને પ્રફુલ્લ	૫/૭૫
આશ	"	૧/૭૫
કવન-કવનવાલ	રમાબેન ગાધી	૨/—
કાનગીનો-લોકગીતોની મૂલપત્રી	"	૨/૫૦
ગામના બસે કા અમારા રમણિક પટેલ		૩/૫૦
આધના અને મિલિ	પ્રફુલ્લક જલકાદ	૭/૫૦
તુષા અને તુષિ		૧/—
સુઆ કવનર	સનાભાર્ગ પટેલ	૩/૫૦
કેવલી રાત	ડી પી સુબક	૩/૫૦
કઈ તો રાત નજાં ક		૩/૫૦
અશ્વતથા	અકુલાલ મેલાદકા	૪/૫૦
અલત તાગે	નિરુભાર્ગ મ મહેતા	૪/૫૦
કવિશ્વ	વિભવકુમાર મિલેદી	૧/૨૫
મીરે રીંદવા રવન		૧/૨૫
અનિત નીપ	મેલનમાલ પટેલ	૪/૫૦
ધારાપુરીનો ખલનો	મધુ દાકર	૧૩/૫૦
મનની વાં	કુશ્મુપ્રસાદ ત્રા	૨/૭૫
કોલા આશુ		૫/—
વર્ના	મામાભાર્ગ મામમાર	૧/૫૦
આદા આલ પાણી સ વસાલ લેવાળી		૦/૭૫
અની પડી રે મીતક	જલમામ દાકર	૨/૫૦

— ઉપરના નવા પ્રકાશનો ઉપરાંત અગાઉ બધા પ્રકાશનોનું સુચિયત મગાવો. —

www.jagadgururambhadracharya.org

આધુનિક યુગની સર્વાંગી સમસ્યાઓ અને સર્જન-અનુભૂતિઓનો પડથો પાઠ્ય દ્વિમાસિક

દરેક અભ્યાસીને ઉપયોગી
દરેક માનસીને પ્રેરક

દરેક મન્યા કુટુંબને સ્મરણ મનપ્રસન્ન પાઠ્ય

વિશ્વમાનવ [દ્વિમાસિક ૬૪ અંકે ૧૦૦]

સ પાઠક આગીલાવ માધી
માર્ગ-એપ્રિલ-૨૦૨૩

પહેલું પાઠ્ય નિર્ણયનો વિદ્યાગ (આર્થિકસર્જન)
અધિક-વિદ્યાર્થી, આર્થિકસર્જન (એ. અધિકાર સાથે)

૩ કવિતા (માનવિયન અર્થિક) (૩૧)

સેઓ માળાની દિવસ અને આજે (મુખ્યત
માધી) કપાકાર અને સમાજ (અનુસાર)

અમારો રાજ્ય અને આજનો કાર્ય (અનુસાર
દા) ૧૫ નવો કાર્ય-અનુસાર કોશ-અ (અનુસાર)

એકાદી કવિગીતાનું ગદ્ય (અનુસાર અર્થિક)

હુમ શેઠિય છે પાસરનાક પર મેર અમરિયા
અર્થિકના અર્થિક ૩ અનુસાર અનુસાર ૫ થી,
કરે ૩ થી અર્થિક-માધી કોશિકાના

નવનિર્માણ અમરિયાના આજ (અનુસાર
અર્થિક), અનુસાર ૫ કપાકારી રિશ્તીકારણો
૫૨ (અનુસાર)

પરિચય રિચેક ૧૨૫૫ (અનુસાર રિચેક),
અર્થિક ૧૨૫૫ (અનુસાર અર્થિક)
અર્થિક નાક (અનુસાર અર્થિક) અર્થિક-અર્થ
(અનુસાર) અર્થિકના આ-અર્થિક

દેખરિશ કો-અર્થિક ને અર્થિક (અનુસાર)
પાર્થિક અર્થિક ૩ ૬૦૦ (અર્થિક ૧૮)

વિશ્વમાનવ નિર્ણયનો અર્થિક અર્થિક

૧૯૬૮ (૧) નવોદય નિર્ણય	૪ ૫૦
૧૯૫૮ (૨) માનવ અને અર્થિક	૪-૫૦
૧૯૬૦ (૩) અનુસાર અર્થિક	૬ ૦૦
૧૯૬૦ (૪) નવી નિર્ણયો	૩-૫૦

૧૯૬૧ મા—

(૧) અર્થિક નિર્ણય અર્થિક	૬-૦૦
(૨) વિશ્વમાનવ નિર્ણય	—

[૧૯૫૧ ના પૂરા વર્ષના આર્થિકને અર્થિક
અર્થિક અર્થિક અર્થિક અર્થિક]

નવાં તેજસ્વી પ્રકાશનો

સાચસૂચના સિદ્ધાંતો, વિશ્વમાનવ નિર્ણયો

તથા અનુસારના અર્થિક

અનુસાર અર્થિક પહેલાં એ અર્થિક

દયાસમ

અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક અર્થિક અર્થિક

[અર્થિક વિશ્વ મહિર-૧૯૬૦ના નિર્ણય]

શામળ

અર્થિક પહેલાં અર્થિક

[અ. અ. અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક અર્થિક]

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક ૬૦ ૫૦૦ સર્થિક

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક ૨૪ થી ૩૨

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક ૩ ૫૦

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક ૩ થી ૫૦

અર્થિક

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક ૩ ૪-૫૦

અર્થિક

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક ૩ ૨-૫૦

(અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક)

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક અર્થિક

નૂતન કાંચ શ્રેણી

અર્થિક : અર્થિક પાઠક ૩ ૧-૦૦

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક ૩ ૧-૦૦

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક

[અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક અર્થિક]

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક ૩ ૩-૫૦

અર્થિક

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક અર્થિક, અર્થિક

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક ૩ ૩-૨ ૨ ૧-૦૦

વૈજ્ઞાનિક પ્રકાશન અર્થિક અર્થિક સિદ્ધાંત

અર્થિક અર્થિક-અર્થિક-અર્થિક

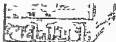
ଅନୁସନ୍ଧାନର ଉପାୟ

ଉପାୟର ଉପାୟ

ଉପାୟର ଉପାୟ
ଉପାୟର ଉପାୟ

ଉପାୟର ଉପାୟ
ଉପାୟର ଉପାୟ

અમારાં અભિનવ પ્રકાશનો

નવલકથાઓ	નવલિકાઓ
આંખ અને આંજન ૩-૨૫ શ્રી ગમ્ભીરાલ વ. દેસાઈ	મીનપિયાસી ૪ ૦૦ શ્રી ઉપેન્દ્ર પેટકીકર
સર્વસ્વર ૫ ૦૦ શ્રી ગુણુ ૧૧૧૫ આચાર્ય	નારી નમાયું કુલ ૪-૦૦ શ્રી સારંગ ખારેડ
વિશાળદેવ (૨૦૧ થી ૨ અનુબંધ) ૫-૮૦ શ્રી શુભનગરાય ગાચાર્ય	આબલાં ૫-૦૦ શ્રી અરવિંદ ગોખલે
રાજકુંડા ભા. ૧-૨ ૧૦ ૦૦ શ્રી 'રામદા'	સાહસકથાઓ દારઝન અને એમિલા ૪-૭૫ શ્રી 'સત્યમ'
સૂરસમાધિ ભા. ૧-૨ ૧૦-૦૦ (૨૦૧ અને ૨ અનુબંધ) શ્રી 'રામદા'	દારઝનની હુકુમત ૪-૦૦ શ્રી 'સત્યમ'
પૂર્ણા ૪-૦૦ શ્રી 'મીરા'	કાંચસંપદ તુલસીદલ ૩-૦૦ શ્રી મુદરજ બેટાઈ

બે વિશિષ્ટ પ્રકાશનો

માનવસૌરભ	શ્રી ગમ્ભીરાલ વ. દેસાઈ	૫-૨૫
જીવનમાંગદ્ય	શ્રીમતી લાલુગદેન અહેતા	૫-૦૦

મેં ઉપિયાનાં પુસ્તકો લેનારને પચાસ ઉપિયાનાં પુસ્તકો ભેટ
આપતી અમાગી અમૃતપૂર્વ ચોળનાની વિગતવાર માહિતી માટે
: આજે જ મંપકે આધા

અમાર. અમાર. રોઠની કંપની : સુબ. ઈ-૨

મિન્નેસ સ્ટ્રીટ : કેગવ જાગ. પો. બો. નં. ૨૫૧૭

Grant L. TILLYKE Bombay 2

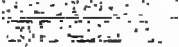
[Photo 24341

અ ક ન : મે '૬૧
સાળગ આંકે ૩૭૩

સામાજમાં ગરકાર અને

'જીમિ' : વર્ષ ૩૨
ન : ૧૦ મ : ૨૬

ગણિત

ક્રમ

મુ. ચ. ની

લેખક	લેખ	પાનુ
જી	કમ્પોઝ અને આચાર	૭
'મીનરિયાસી'	પી પગે પાલ વિનાની	૮
'મીનરિયાસી'	ગડો	૮
'મીનરિયાસી'	ગોમ ધણે	૮
કપી-નાથ કાકુર	કુ ખરે કનવરિય	૭
કપી-નાથ કાકુર	સુકાને રુક	૭
'સાલુ મ'	સમયના સૌર-ગી	૧૦
જાન-પદમાક	કનિષ્ઠ રવીન્દ્રનાથ કાકુર	૧૫
મજાજાક નિવેડી	મજાજરવાળને પગે પગે	૧૬
અનવર આગેવાન	રુદ્રેન્દ્રકે અમા પ્રમુખમ પુત્રી	૨૬
પજાજાક પદેજ	ગોલતો બરેજ	૨૦
કીન્દ્ર પેદશીકેક	પ્રકાશક	૩૫
સીખાદમ આપુવાજા	કુ મેક કાકતો મજા પ્ર (૧૦) અમિયારમી કકુર	૪૦
'કોનકકામ	અવનના સાધા મુદ્દાની પ્રતેક કનીન	૪૫
અમુકન ૬૦ રુકાઈ	કનિષ્ઠકે વણવા રુદ્રેન્દ્ર	૪૮
—	સામાજ આગિ-રવીન્દ્ર	૫૨
નાનુકાઈ કવે	અનુજા કા વેડન	૫૩
જાનનિકા પદમાક	પુત્ર મજ	૬૧
	અનવર વેડ	૬૨
	અવનના કવે	૬૩
	અનવર વિવાલેમા રુદ્રેન્દ્રનાથ	૬૩
	સુધામને નાથ	૬૫
ક્રી. ૦ કનિષ્ઠક ૭૧૦ કવે	અનવરનાથ	૬૬

* લલાજમ વરસનુ : સાદાગાન રૂપિયા
રિલેખાં ૬૬૨ રૂપિયા (લિ ૧૫)
* હર માસની રહી તારીમે નિયમિત પ્રયત્ન
માય છે
* વરસનાં એકિન્દ્ર કુલાઈ, વૈજાંતેન
અને જન-ધુઆઈ એ આર માસમાં
પ્રેકિન્દ્ર માસની આદેક માં સામાય છે
* ગી પી થી લલાજમ વરસ કલામાં
એ રૂપિયાની ખર્ચ થાય છે એ આદેક
જે ભાગવાનો દ્વાય છે એકે,
લલાજમ પુત્રુ થવાનો નેરિય મળે
તારે મા ન અને પુત્ર સરનાથ સાથે
કુપ કરીને મનીમાં રૂપી જ લલાજમ
મેકાંથી આપવું

* નવનાનો અકે મ માવની વખતે ૩૩
નવ પૈયાની દિવિયે બીજી બજરી છે
મજા અકે કોઈને મેકામાં નથી
* દરેક જાનના પગપદારમાં મા ન
અવરે પાલ બજરી છે
* અસ્વીજન લખાંજ પાક મેકવા
એકની દિવિયે બીજી બજરી છે
એ મિવાયનાં અસ્વીજન લખાંજો પદર
દિવસ પછી રદ કરાય છે
* અવરેખરને માટે, લલાજમ મેકા
થાનુ. લખાંજો મેકવાનાં અને ગીલ
દરેક જાનના પગપદારને સરનાથે -

'જીમિ-નવરચના'

બાવતી સાલિય સંચ (પ્રાયવેટ) લિ.,
૬૪, રાપીડા : કનિષ્ઠક મિજા
અમદાવાદ, ૧

પ્રકાશક દિનકામ મો દિવે અને મુદ્રક કનિષ્ઠકે અવનનાથ પદેજ સાથે ગાલિય અપ (પ્રાયવેટ) લિ. મિલિટર વર્ષ
૧૮, માર્ચનાં રુદ્રેન્દ્રકે વિજ અનકાવાઈ પ્રેકિટ કમ્પ અને નવલ મુદ્રામાય, અવનનાથ, અમદાવાદમાં બાપુ-
વત્રી દિવસમાં મેકાં લે અને ક પાકેક જાનનાં વરસ

‘ખાનપિયાસી’

પીંપરો પાન વિનાની

પીંપરો પાન વિનાની,

૩૫ છટાની છેલ્લો છોડે પેને,

૩૫૬૬ જાન વિનાની—

પીંપરો

બીની ખીલી એની ચૌવન ઠેરી,

બહેકી ઠોકે છે બહાર

રોમે રોમે એના નર્તન જાને

સુવકી ચાલ-ન—

રોમે જામે માન પુગાળી

—પીંપરો

વનહેવીના વશ ઠાડી,

વાયરો નરકંઠ થાય,

હાલ શુભાખી ટમચો ફેટે,

અગ અથે તુગમાય

વીચે જાણે વાનગી લહાણી

પીંપરો

તડકો

આ તડકો મો તડકાવે છે!

મીતિનું જ્યાં મિન્ટુ નથી ત્યાં,

મગજમાંથી ભરમાવે છે—આ

અલ્લ અલ્લ આંસિંગી આગામ,

લીમ તૂપા જમાવે છે

અમીવાઈલુનું જાખન જાળવી,

સપના કેં સરજાવે છે,

કો નાખનગી નારી પેટે,

તકમાળી અડખાવે છે આ

કામિની કોઈ કંઠેર પેટે,

અનલ ડોરા પલપલ પાય,

ફણા કાળજના સવેન,

કુષ્ક નીરસને શ્રે સમભય ?

શુભાન એવું અગને જઈ

વ ટોચે મૂળ ચડાવે છે—આ

શુષ્ક હૃદયના મગરો ઝંઘી,

લગી લ વરમાવે છે

મખમલ તાગડ આંઈ ગતેલા,

કુશિદાનિય નગારે ઠ

આખર તે પાને પીચાઈ જઈ,

વસલ વારાં લાગે છે—આ

ધોમ ધમે

આ ધોધમાર આ ધોમ ધમે !

આતુર જનમન ધનગી તણજે—આ

આ અનરાધાગ અખન વગે,

પણ પછી નનવતતા નરે,

કળુ કળુ અઆરા ગા રપજો,

તરસ્યા નેહા તલપડ નીરજે—આ

આ હેલ વિનાના દેહાગો,

તનમન તડપાવે તાપ નર્મી,

શ્રી વ્રતવ્રતા કોપાનિતો,

કો આભેથી અગાર ખર્ચો ?

આ અનલ રસે, જલથલ છલકે—

આ ધોધમાર

★

મે મમ્મની નાનાથી નાનીને આપતી નિહા ઝોળના વ ઠાકુની જાગૃતિ નિમિત્ત તેમના તે નીતા
અને જરૂર બે છે તમામ રહેતુ માતા વિષ ની દેવી સ્વભાવ રતી તમા ભાગ્ય રાખાએના તમા
અવગાહ સમયે પ્રાપ્ત થયેલુ પણ તેલુ આખરી ની ના નીચે અલુ મુમ્મનીને આદર ના જો
હાથ તમાના હિના એ પોતે નો આપયે સિલે મે દેહી ક એવુ અને તે જાન સુદાની યથુ નાથના ના ન
નેમની હુન્ના મ ના નેમના વ્યવસ્થા જરી આપનામા પોલી કા ન થાડુ નુ કુ અનો છતનાવેલ
એ હાથ વિષે રાહિ મુમ્મના ભાગ્ય સમયે છે એવ બધે સ્પિદ કરી થાતુ મે પા મમ્મની
ગીતો: ધરિ તા મમ્મના દવસ જર મુમ્મના મોહા ભાલી જતના મમ્મિ છે

દુ ખનો ઇલનાવેપ

सुखेंर आधार रात्रि धारे धारे
 पेसे छे आमार द्वारे
 पक मात्र भरत तार वेदोछिन्
 काटैर विद्वत आल
 आमेर मिष्ट अमीकत
 अ अकारे छलनार भूमिका लगदार्
 जतवार भयेर सुगोम
 नार कने छि विभ्याल
 नतवार हगे छि अनये पराजय
 पई डारजीन गिला
 जीयनेर मिथदा प कुडक
 शिशुकाण्ड डले यिजडिग पये वये
 पक निमीपिका
 भयेर विवित्र कलशछवि
 नृत्युर त्रिपुण शिष्य विकीर्ण नाधारे

હું ખની મ્મ અધાર-દારિ વૃં વારે મ
 હારે ગ્વાપી છે
 એનું જોઈ અતઃ જાત છે જોનું કહ્યું— જાતી
 અધારીવાળું ગ્વાપી અને આમની વિધિવિધ
 વિધિઓ જ વધારમાં એ જાતની રંગી છે
 ચોતારો છલના-વેળા જોતા ભય જુરખાતો
 જે જેટલી વાર ભરેતો ખોઈ છે, તેટલી
 વાર હું કાપો છું
 હાજરનો આ જુદાજુદા | તિલકવિધ તો
 આ સોપાવાળા
 જાળપણથી જ મ જે થયે થયે જાતની
 આલેલી આ જોખીપિકા, બચનું આ વિધિ
 ગણિત—
 અધારમાં આલેઆલેનું ગ્વા સંકુનું
 આત્મીય કલાવિધાત

સુકાનીને સાદ

कृत्ये जाति पासावा
 मामाभो लरणी हे कणधार
 तुमि हने चिरसासी,
 लवो लो हे कोडे पालि
 ममाभे पथ -रन्धि
 कोतिर घुमारका
 मुक्तिदाता नोमार लमा तोमार दया
 हने चिरपायेय चिरजागर
 हथ जेन भयोर सन्तनधुय
 विगट रिध बाण सेलि लय
 पाव सतरे निर्मेय पन्चिख
 महा अजापान

કે કર્ણધાર ! આમે જ પારાયણ માલિ છે
 મારી તરફી છે માર કે મારા ચિરન્મયી
 અને તારા મેળામાં લઈ લે ને મટાડે મેલિના
 મૂલ્યવાળને મકાશ જીવે અને મારો ડગાળાને
 હે મુશ્કિલ ! આ ગિર નાતુ ચિરપાયે
 તારી દાસ્ય અને તારી દયા રમે
 મુગ્ધના આ બંધને તૂટી જાયો ગિર
 વિશ્વ ' અને નમ્રાણ ધરુ મા નાચી લે
 જે મહાન અવધાનને મા । મરિચક
 નિર્જીવનાવી મારા મય તરના આમે

પરી થઈ છે
વિરાટના કંઈ બાબતથી ખાનસીનુ આ રિશટ થયું
નારી ખપી હિંદરના તો આનંદના અવલોકના બન્યો
છે એ હવે રાજા થયું નહોતું

આવીય આગવવાદ આ બાબે ખાલે ?

આનંદના સામ્યવાદી જાનો વિશ્વાસનું વહાલું છે.
પાંડિત્ય કે શાસ્ત્ર નીચાંની વાત છે કે જે સિને આવી
ચર્ચા કરનારા એ પાંડિત્ય હવે પીગયા, અને ન જરૂર
રસિકતા અંગેવાન સુગ્રીવની હાજરીમાં ! એ પાંડિત્ય
પામ નામ ને ગમ્ય એવા સ્ત્રોત પડ્યા અમરવાદનો
રાખીય ધારણે વિચાર મર્યાદા કે નહિ, આ દેશી
કોઈ વાનવન કોઈ વાનરિયન આનંદના વાદી કે
નહિ કે જે પછી એના વાદના બીજે રવા કે બીજા
આન હોઈ જ ના શકે !

લેનિનના મુખ પછી એની અગ્રિને કબજા સમય
મનિયના કેવા થત રમ કુલ્ય આ નમો આનંદ
કઈ એનું કામ કરી મળા બીન રમે થોને ગોણ
પરી કાલ્ય એવ કાલિનારી કાલિને કુલારડ નમુણ એ
બીજ એમો લેનિનવાદ ગોખરે આગળે અને કિંદ
મિલકમ કમોર વગર કેનાના થયો બનાવના આગળે
નિર્ભરતા પ્રુજને કોડી ન બધા આશિષના થયત
અગ્રિના રમુખવાદ વડા મેકના અને એના આગળ
ગાંધીના સામ્યવાદની પાલની કિનારી એના એ આગળના
સામ્યવાદીઓનાથી કેટલાકને આને એ દેખીતુ છે.

નમઃમુખના આનંદના પચેલા બતાવ્યા બોલે એ વખતે
એમણે તોમ પાસે હા હાથના હાથ અને એની
આનાનાની હોષાર ક્યથને રેખાનું પાછળા હાથ એ
કામ નામી ગુણધર્મની 'સાહેબની' ગાલવારી હતુ એ
વખત મેં એમની ગુણધર્મની ગેની હોઈ કે નાની
રેખાના નમઃમુખના આગળે ગાલવાદી કુલ્ય અવાજી રેખી
જન્મ એ પાંડિ પાંડિત્ય ના પડ્યા એ પુર્ણિને કરી
પડને ગાલવાદી—મગના નિવાર તથા રમુજ પેલુ કે
સામ્યવાદી મેલી અિલકમના રહેલુ કે
સામ્યવાદના કોઈ ગ્રંથ નથી એવુ તો આ અમરવાદના

કોઈ નહિ કરી શકે જ્યાં એ દહા નિવારના પચુ
અપાવે નથી, ને ચીનના પચુ નહિ ને તો અપુ
મે, આગળ છે એ કિંદરના પ્રયાસ આ સામ્યવાદી
કમકામ અમરવાદ આગળ છે, ને સ્વેચ્છા અનના નામે
કોઈનાર અવાજે આનંદના હાથે અવાજે ને કોઈ
કોઈ મળુ નથી કેવો આવેને તેની નાન બાળી
મજાણો છે ને તેન ગુણ ને એક સમય એવુ છે
ને તે એમના આપવાનિ આપવાનિ મિલક કમ
કેવ પાછા લેવા પડે તેના હાનિકામ આપણે
લોકે નમો.

પરનુ મોર અમર કિંદરના અપાતા ન નથી કમ
કમોર ના અમર પડવી અવતિ કઈ છે ને
અમરવાદના આગળ પડે ને પડુ એમને વિશ્વાસ
મુકબો મુકબ છે ત્યા પાળની લગતો મનિકામ
અને વર્તમાન પ્રતિ સિને હા મોલક નથી ત્યા
અનિયમી થી વાત કરવી કે

આપણે આ સામ્યવાદી મિલક-મિલક-માથીએ
મળુ છે એમના થવન પા નિના છે કિંદર તો
એમની જ મિલ એમના હાથે મિલકોએ પડુ અમર
પરનુ આ અિલક કોઈ પચુ ના પડ અપના થોવાની
જ ના લક્ષમ પરી નહિ કે એમનુ રમ અમર
અમ તાર પેરી મામલ ને આનંદીનાને એવુ પછી
અમરના વગર અનિને વેલી વગર વાર કાળની નથી
અને અમરના મેળુ એને જ નામે અમર મેળુ મેળુ
નિન નથી તપાસીને કને છે અને મેળુ નામી મેળુની
તો અનિને હાથે ના આને છે તાલન સારો પરી
અમર -કે ને

રમુ કમના વાદ અગ્રે અગ્રે અપુર—અગ્રે મે
એ આગળે હોમ તો ને એ આગળ સિ, અગ્રેના
નિલક સારને—પડને પડુ વિરે-પડના ગુદ હોમ
તો પડ એની પાળની વાત આમ્યવાદી મિલકને
તેથી નથી અને દુનિયામરના એમના વાદને નથી
પરિ અવાજ નહ મોળના રહેલુ છે મેળુ મેળુવા
છે ને મિલક હાથ કે અમર—અગ્રે મેળુના છે

ભોળાને કામુ યાચારે । પણ આવી વાતનું કલ્પાથી
આ તોય પોતે જાણવાનું કામ જાણી પડતું છે

આ વાતનું છે પાત્ર વિનાના નથી પણ એની
પાછળ એ શુદ્ધ હિંસાના આવી ને તેના જેવું તે
મેં ફરિયાદો મોકલવા કે સુધારવાનો નથી મોડાનું
તે એની દેશ છે કે દેશનું ખ્યાલ બીજા વાંદાએ
૮૫ બેસે તે નવા ને એ મેં લાઈ વળાવી
આપણે કે ગામના અંદરવાસ કે નવાનો આગમન
કેરના । તરીકે જ આ વગોળા-વેળાના અંધ વાંદા
છે એવાથી આપણું જીવવાનું કામ જ નથી

જાતવાનું આ તોય ફરિયાદોને માથે તપ એવો નીપજ
વાનો છે અમારો જ નેના અ-ગાવનું વિદ્યોત
સાથ થઈ ગયા છે અંદરનાં સિવાજન સંસ્કાર ને
પાળી પૈકારના જ વિચાર વ્યવસ્થા હવે તે
દમકાઈ જેટલે મોટા મોળાના મોળા મારેનો મુદ્દર
શયેથી રાજના કેરના નહિ કાળાનું આપણું
જાણવું તે મદારાપૂતી રાજને વલ્લ મર્ધ નાનું
જોયું અમારના પાણુ થવું જ ન્યાયનું ॥ જે
હિંમતે ને તમની પાછળી કેળાને તે નિષ્કે
આગલા નેર હ વાંતે, એટલે સ્વચ્છ જુનું નવાનું

એના પ્રતિને નેર કેળાને અર્ધ નથી દેશ ખોળા
દેશ તે જન નિધિવાનો છે જ તત્તા મોળાના
હીની હિંમતીનું સમયન હો ને પછી હીની પછી
જામ એની તાલ જેમ અગીત દાઈ નેકે તેમ
આપણે વિચાર કરવાનો રાજની એના હીનાં હો
એવી કેદ પાસે અગાવની હોય ને હીની વાંતે
જામ હ જ અગાવની એવી આપણે અગાવ રાજનાની
અરી કે આપણા મિત્ર ને મોળાના હો રવા
છે અંદર ।

સુધારી નવાનું જાણી વાંદા એના જાણી નાજી
માટેના પ્રતિષે વાંદા છે

મોળાનારનું અંદરના વાંદાની નથી
મોળાનાની વાંદા વાંદા જેટલે અગાવની નાજે વાં
છે અને અગાવનું વાંદા અગાવના અગાવની અંદર

સામા અગાવ મોળાનાર વાંદા એનું પડે છે મિત્રના
આગાવની વાંદા મોળાના છે વાંદા ।

એવો મોળાનાર વાંદા એ રાજના । મોળાનાના
કેના પછી એ રાજના સંસ્કાર કોઈ મોળાના વાંદાને
મદુ વાંદા મોળાનાર મોળાનાર મોળાનાર
આવી હીના ને એના કેદ વાંદાની કે નિધાનના પાંદ
જેન પ । આ અગાવના અગાવના મોળાનાર વાંદા
એવો ના વાંદા ને વાંદા એ મોળાના

કામ નામીનાર વાંદા વાંદા મોળાનાર વાંદા એ વાંદા
જાણે પાણુ અગાવની મોળાનાર વાંદા છે ।
એવો એ નામીનાર વાંદા વાંદા મોળાનાર વાંદા
એવો એવો અગાવ મોળાનાર વાંદા મોળાનાર વાંદા
વાંદા એવો મોળાનાર વાંદા એવો મોળાનાર વાંદા
વાંદા એવો મોળાનાર વાંદા એવો મોળાનાર વાંદા

હવે આ મોળાનારના વાંદાના મોળાનાર વાંદા ॥
એવો એવો એવો વાંદા મોળાનાર વાંદા એવો મોળાનાર
ની હીનાર ને મોળાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
દેના મોળાનાર ને ને આ મોળાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
વાંદાનાર ને મોળાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર

દેશ કેદ વાંદા મોળાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
જામ એવો મોળાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
દેશનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર

આ આગાવની વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર

અગાવનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર
વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર વાંદાનાર

પ્રદેશમાં મદદામલ દિનુ કાલ જો િડુ હોવાનું
ગેમને બાંધેલા રાખ્યું હતું ।

‘ નવરા મળવાના ’ ઉપર આકુલ એકલે

ખીન મદદામલનો વચ તેમ બતાવના એક વધારે
ચાલે જો । આ મેળા રીઝ કરીએ જાણુ ગઈ આમુક
ખાડ ઉપર પચાના મોડે ત્યારે એને જાણીતો ન
હતો જ મૂકે એમ તે એક પાનુ રાખનારો ॥ એક
જાન બાળક ગાય અને ખીજ કોપી નીકળે ત્યારે
આપણે વિચારવાનું-વિચારવાનું રહ્યું આજે કેવળ
મગા નવા રજવાડાં ગમવાયા છે ને એના અંતેક
મજાદીઓ દેશમાં મદદાર છે એમને ધગી સત્તાઓ
છે તે કલ્યાણ દો છે તે અને ગયા પછી એમની
કાઈ દો નથી મોડે રજાવડા રીઝ એમના ખરી-
ખરામ સમાર રિવાજ છે, ને એમણે ઉપાડેની કામ
ગીતી અપૂરી, શેરગી શાકીઆ અપાવ્યું જેની
જગ્યા તેમ જેથી નવાની બેની ત્યાર બાજ
વાની નથી

નેરે જેને આ જગ્યા મધ નવાં લીધાઓ મળાવે છે
ત્યાં ગાવા રજવાડાની થુ રજા મોડે છે એક નંદી
આનંદગાવાને તોરડાર મનવાની શેરગીઆર મુખાખી ને
દેશિયા નવાની અપો જાનથી ઉતરી રીઝ છે
એમની ગામ્યા હજારેલી છે, ત્યાં વિચાર મેળાવતા

રવા મદદામલનો છે એક તેથી વિચારનારો ।

‘ જોડે ’ એક-પાખીક મેડાને જગ્યા આપુ રાખી
આપણા લોકોને પ્રાપ્તપણો તાર નોંધેએ તે મે
કેવળીવાર જુવ જાણી આપે છે અમર સિમત દેવ
તો પડેલી એ મને આપણી મદદાર એવાર રિવાજ
કે તે જાણીએ કે એવારી મનના આવાજ નાણ
રેકારેલા પડ્યા છે । એ જાણના ઉપવાજ માણીએરીમા
જુવ ગાય છે નીકળે જોડાની ગીતે બાના બગરોમા
જુવથી રેવાલ છે આ પછી રાખોની ચાલ છે પલ
એ ॥ એવાર મદદાર એવારી બાના નાજ
મદદાર આવે

એને કેમ કાણું નરિ બાના ? આવારી ચુટાળીએ
તો કે શેરને જાણી આપેની જ છે પાનુ તે પડી
જે નથી રાજા મળાને નંદી ખુમારી બોલે નાણ
પામ મને તેમજ રાજ એ બને વચે જે રજા મળા
આજે રાજ પાનુ ગાણી જો રજા તારે રેકાર આ
દેશમાં મદદાર વિષા મદદાર બાના આપણા
કો વિચાર રેકારેલા આપણા એમની એ મળામળે
સેરી રાજ જગ્યા દરે ॥ વિચાર હવે ॥ નથી
રજાના બાજમાં રજાના ને એની એવાળીએ
કેવી જે તે વળી આપણા એ કે નવાની જોડા

કે જોઈએ મોર કાવ્ય, જહં સમયા રવિ.
શુનિયા જગત રહે નિરુત્તર હવિ.
માદિર પ્રદીપ છિતો સે કહિલો વ્યામી,
મામાર જોડુ માખ કોરિવો ના આમિ ’
ચક્રોત્તમ ઠાકુર

‘ ઉપાડી કેવળ આ લેશે કામ માડુ ? ’ પૂછે રવિ
અ ક્યા લાલે મુખી પ્રશ્ન રહે જગ નિરુત્તર
માદીને હીવડા નાના હોતો, લેણે કલે ‘ પ્રભો ।
માતાથી જે હશે માખ તે જો કરી જુકીરા હુ ’

એસી વર્ષનું આયુષ્ય જીવન સાથે ઝડપવામાં જ ગાળ્યું તેવા મહા-માનવ

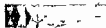
કવિવર રવીન્દ્રનાથ ઠાકુર

Rabindranath Tagore

સાગરે બારેતે ગળે વિશ્વના અન્ય દેશોએ આ વર્ષની ૭મી મેએ 'ગાલ્લી કવિવર રવીન્દ્રનાથ ઠાકુરની જન્મશતાબ્દિ નિમિત્તે ૧૯૮૧નું આયુષ્ય વર્ષ કવિવરની જન્મશતાબ્દિનું વર્ષ' મનાવ્યું છે. વિશ્વના જમની પ્રાર્થીકે વ્યાપ છે એવા એ મહામાનવને અજણિ આયવાજ 'ભૂમિ નવજ્યના' સાથે પૂરાવે છે. કવિવરના જીવનને આવરી લેતો આ કેપ ૧૯૮૧ના ૭-૮ મેનાગ્રંથે લલિતપદ્મના નાગીલા નવેનું હૈમિન્દ્રનાથ ઠાકુરનું અમ્ય પ્રગટ કરેલ અ કેમા આપેલ દલિની નિરુત્ત જીવની ઉપરથી અને અન્ય અધિકૃત અંગ્રેજી પુસ્તકોને આધારે તૈયાર કર્યો છે.

૨. રવીન્દ્રનાથ ઠાકુરના અવધાનની આગળે ૨૫ વર્ષ સુગમ માર્ગનો જ નહોતો યુવાન પછી તે આમા માનવન જેથી અને ગણપેથી રૂપાવ્ય છે. એ પ્રેમ પછી બાકે રહેને નેકોનાં કોમળાં નિખાળાથી અકિલવથી અનિત રૂપી પ્રકાશિતન અને રાગિનિતનથી તેમને અ પા દેને અને આપા રિયને દાવના મેકાડોને છે. અમ્ય સુદ્ધ એકે મોક્ષ મહામાનવના પદ્યુ વેવા નાંથી અને ઉચ્ચાના થના છે જેની અમ્ય વિલગ નથી. મન ૧૮૬૧ના તે આમ રિ છલો નાગીને પોમિને ક્યુ વાન્યે રવીન્દ્રનાથનો દાકા આ અન્ય વેગે જો દાન (દાનમ મન અન્યમને દા નો અલેસ રવા છે) કુટુમ્બ નિરામ સ્થાન નેવેલા ૧ માર્ગ નવર ૬ દાકાનામ કુટુ મે ૪ આદેતુ તે એ જ તેમનું જ મનાવે અને તા જ મન ૧૮૪૧ની ૭મી મેનાગ્રંથે કુટુ મે ૪ નામ નીવ પછી જ દોમ્ય અગાળ્યુ નીતુ આગવના એની વાગાથી ઘણા ખરો મન આવી ૨ જીનો દાર દાન દારુ ની દવાયના દાન સાથે દોમ્ય જ નીમણી દે રાવરે દોમ્યનામ દારુ લેત એ નામ આગવાજ આગેતુ

મિત્ર દે ૧૮૮૨થી જાતા મહામહેરીના ૫૨ મનામે પેન મોમવા મલત્ર લગે રવીન્દ્રનાથનો જ મ મથા દારુ દારુ નામ ૧૪૪૪ રીને જ મના નુ મિત્ર પોમ્ય અ અગાળ્યુ વાગીના વામ્ય દેવે નામ જ લા જાને મ રિ દેવેલા—કાર્યુવારીના ઈમી પનિયન એ ૧૪૪ વાગાના આગના ૧ મીની લેમ્યુના પ્રકીને ઈમી લલિત દે લાની ગા નુ અ વા લેન અને આમિત મના રામ્યે ગાગીનામો દેવે લલ અલ્યુના મલ્યના અન્યલસને અને તે ને નિત્રા નાગીને અલ્યુનામ વારા વીતુ મ વિ પિનાતી પેમ્યુ ૪ લલ્યુને લામ તેમને પ્રીતી, અમ્ય અગ વારી લલે અલ્યુ ગરી, મ વાગીમા અલ્યુને ની નિત્રા નેવેરી મોમ્યપત્રા ૧૮૦૪થી વીસ વામ્યા એટલી રામીન પિના ૪ વાગી એ જ લલ્યુને પન અલ્યુને રિલ્યુ, તી અન કાગિનિત્રા ને અલ્યુને વાર પિના આથે ને અલ્યુને લલ્યુનામ તારે રીલ્યુનામ આ ૧૪૪ અમિવાન વર્ષની ઉમરે મોમ્ય રાદે અન્યના મથ તાગી પિના આથે કાગિ અમીના વાગાએ નિલ્યુ એ નામ અલ્યુનામ અન અમ્ય મહિતા મિમાનપત્રા

કવિવર રવીન્દ્રનાથ ઠાકુર

કવિવર રવીન્દ્રનાથ ઠાકુર • ૧૫

નનાદિની ખાતે રચ્યા એ દરમિયાન પિતા પાસેથી
મરુતન બપોરેથી અચિત્ત અને ખસેડાયામનુ સ્થાન
એનું માન મળ્યું

તેજ વાની વંશ એ કનકલાની એટ ઝેરિશ્વર રૂપમાં
દાખલ થયા અને ખીરો બ વડે ચાલા નાગદાસેથી
અવલમ્બ થયુ એ ના પાને તેમની બગદારી ઠલિયા
અભિયાન નાગદાસેથી પત્રિકામાં પહેલાંહેવી
પ્રસિદ્ધ મર્મિ આગે એવાની બ મહાદામ્બિ રિષતરમાં
ઉત્પત્તિ રવી છે ત્યારે મોરહેના સમર્થિદ મટોસ
નિમિત્તે સોરિશ્વર ત્રિવિદ્યા ગ્રામની રંગ દિનિયેરે આ
મહાદાસ ભારતીય મરિરે અવલમ્બ આપવા કહ્યું કે
ફરે રાપુતે તેના પોતાના લેખના નાગદાસ પ્રખ્યાત,
પ્રતિભાની લેખિકા દોષ છે પદ્ય નવા લેખિકા
અરેખર મ ના હોવા નથી એવાનું માનવતવને નવા
રિચારો અને નવી ભાવનાઓથી અમુક કરી છે
અને પુ સુધી છાવળેના રાહ મીપેરે ના તેના બ
અડા છે રવીનાથ એ પ્રકારના માનવી હતા
તેમણે ભારિ પેદાશિને પોતાના પોપને અગળ લખા
લખીને અનુભવ કરી હોયો "—કરિશ્વર આ ભારિ
એમની ડિગ્રીના નવામાં બ નાણે સરેમર્મિ મળુ નહુ
એકાદશ્યરતુ એ મેલ બનાવી પવવા ઉનાડું અને
એ જ વખત બનકેત નામનું આક ખડમા વટેસાંગેનુ
દીર્ઘ કાવ્ય પદ્ય રચ્યુ છે ૧૮૭૫મા 'ભાતીકર
નામન મામિકમા પ્રગ્ન થયુ એ જ અગ્રનમા
'ભાનુભિક દાકર ના ઉપનામથી લેખણી પહેલી રચ
નાડી પલ્લ તેમને પ્રગટ કરવી ૧૮૭૬મા બીજી
વાર પિતા સાથે દિમાનવા પ્રવેશ થયા

ત્યાંથી પાછા આવ્યા ત્યા ત્યારે તેમણે અભિનેશ
તરીકે નાટકના કીર્તરાનુ ચાર કર્યું તેવના મોટા
ભાઈ સોરજનાથ નકુર અમદાવાદના દિગ્ગજ નાગ
દાસ તમને ભા ૧૮૭૮મા અચિત્ત ભજુવા ત્યા મા
માડીનાના મદાનદાએ નાંધાવેલ મહેલમાં એ ભજવતુ
નિવાસસ્થાન હતુ આખરમાળીના નીર એ મહેલને

બાંધીને પહે છે એ મહેલમાં ડિગ્રી રવીનાથ રહેના
આખા દિવસ મહેલના છેક ઉપર ના માળની ડોળડીમાં
રહીને નરકુન અને અર્ચક પુનઃક ઉદયવાવા ન હો
રતે મટેમી નાગદાસના આટા નારના અને કેટલીક
રતે એ જ ભજવનામાં રાષ્ટ્ર રહેતા રવીન્દ્ર મહીનની
સરનાન ના અમદાવાદના મહેલની બગીચીને ફાલે
અને છે બનામી સમીતને ના મોરિ પહેલો રવી
નવાથે મુજબની સાબદા તે તેની મેલ નરમિદરાયે
તેમની કાપરીયા જમુ તીધી છે અહી ના રવીન્દનાથે
વાતી રચની પદ્ય રાહ કરી આ રીતે અમદાવાદનુ
તેમના છાવળા મદદર મેરેા અને જ પોતાની
અભિયાન પીકરે છે

આમ ઘોડાક જ મ સુના અનના ડાકના સવર પછી
એ જ વર્ષના રાગગરમા તેમના એ ભાઈ સાથે તે
મિત્રક થયા સવરેક વરમની વરે ધનંદ ભાઈ પહેલા
તેમનુ પ્રવચ કે ન-પુસ્તક 'કરિ શકિની' પ્રગ્ન થયું
આઈટનની રૂકેમલ પ્રખર થયા ત્યાંથી મોટા જ
વખતમાં તેમને લખના બુનિસિદી કોરેજમાં મુ
વાનાં આયા ત્યા અમેરેકા માદિલ અને સર્ગીન
સીપ્પ મુગિવમની પેમરે અનાનનાર પ્રયાકલ
લિધી એકમન અમેરેકામાં સામગ્રી માટે પાઉસ
એક પ્રેમ-ભાવ પદ્ય બઈ લખેના અહી રહીને જ
એમણે ભાગ તરી' કરિના અને કુરોપના
પ્રવચપદ્ય લખ્યા

૧૮૮૦મા ભારતમા જાના પડી 'વાનિની પ્રતિભા
અને ભાષમુચ્ચા એ ને નાટકો રચ્યા વાનિની
તરીકે પહેલ નટકન અને આજ નવિ તરીકે નીળ
નાટકમાં તેમણે અને પ ન ભજવ્યુ આ નાટક લેશ-
સાકે ખાળેના તેમના નિગમ-રચારો જ ભજવાયુ
એ લેનાર પ્રેક્ષકના જરિકમચ મેરેક પના ફના
તે પ ના પ્રગ્ન મહેરમા પોતાના પ્રેક્ષક કસકના
મેરિકલ કોરેજમાં દોષર ચિમેરમા આ વે

૧૮૮૧મા એ મામમાં કાપદાના અપવાસ ખાદે ફરી
ધનંદ ભજવતુ નહી થયુ જમુ એ વિચાર ફરી

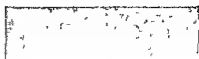

જાણથી મહાભયી જ પાછા કંગીને મસહીયા પિતાની
પાને વધા થોડા સમય માટે ચંદનગંગા જીવન જામ
જયે નીચીનન વચે ન્યા થોડા વખત મટે કવિયા
જાને નીચીની આગધિના માટે રથા તે પછી પિતા
બાળે કલદશા રહેવા મળ્યા ભજનની શ્રાવણની જોડેથી
મધ્યપ્રવાસી આગળ પડેલા જામ દાંધી ૧૮૮૮ના
થોડા વખત કામવાન વરકે અન્ય ડોહન સમીત
મળે દાંધી મેં ન ત મહેનો જમી રથા મેં મ્યા
મહમ મા થઈ

મન્ય રાષ્ટ્રી ઇલેક્ટ્રા ગ્રામ પુઝી નેમનુ ઇન્ટર રાષ્ટ્રિય. પુઝાનિ ની નામ ઇન્ટર પુઝી નામનુ) આ ને ઇન્ટર ૧૯૮૦ના ક્રિસમસની એ ટવી સમીપ કાલી કોન્ટ્રા ધન્ય કાપિ કાપો કાપાકાના અની નરીકે ને નીકાયા ને ઇન્ટરના બ ઇન્ટરવ અને તા ના વન્ય ૧૯૮૪ થી ૧૯૮૫ના ૧૯૮૫ના આ ને અભિનંદનો એ પાડુ તેના તમનુ રાષ્ટ્રી તાજી નેવલકવા કુટુંબ તામનુ નેવ માટલ અને ૧૫ રિપો વે ૫૦૦ તમનુ

૧૮૮૭માં તેમના પિતાનું આઠમીમાં વર્ષની કવચા
તે મુબઈ જઈને વાંદામાં રત્ન એમની પહેલી પુત્રી
જન્મીને જ ન જો જાયે થયો જિંજારમાં કન્યાજામ
મર્યાદા નીચા મજર વ્યવસ્થિતન માટે જ રચિયુ
બીજા એમના જ મટે કન્યાજન જવિવેચનનો પ્રયત્ન
કરેને એ જ અંદરમાં મિલિતાઈ ધનન અનુબધદે
તેમને વિદ્યુ નામના થા સ્ત્રી ઉપરને નજમ વસ્ત્રા
૧૮૮૭માં પહેલી વ ૧૧-૧૬-લીન જઈ તે આઠમી ની
જરૂરની સ્થિતિએ રહી

૧૯૮૯ની ૨૭મી નવેમ્બરે તેમના ઇચ્છા પૂર્વકે
નિવૃત્તિ લેવામાં આવેલા ૧૯૮૦માં નિવૃત્તિ લેનાર વચ્ચે
કે જેમાં આપણે જે વ્યક્તિઓના નામો મુજબને
કિનારે લખ્યાં અને સાર્વજનિકતાની આધારે સલા
મકામના તરફથી કોઈપણ વ્યક્તિ આપણને
સાબિત કરી શકે તે માટેની સાર્વજનિકતા અર્થે
પરિણતર પામી શકે તેવી સંભાવના અસ્તિત્વમાં

विषय-सूची

[illegible]

એ બે વાક્યોમાં એ મીઠા ની જીવન મીઠી પડે છે
જે એ , જી આપેલ એવાના મદદરતી મિત્રની

તેમનો મતલબ 'એનાર લરી ૧૮૬૧માં પ્રેમલ થયો
કિડુ સમાજ વિશે કેટલાય વિદ્યાને આધે લેણે દારૂ
ચર્ચા કરી ખેડૂતો અને ખેડૂતો વિશે ઠીક ઠીક લખ્યું
૧૮૬૨માં એમનો મતલબ વાલી કાલુશીયાના
'આધના'માં પ્રમિલ થઈ આ વખતે કલકત્તા પુરી અને
જુનિ-૧૨ ૫૫ ૦૪૬ આવા લેણે કલકત્તા ૦૪૬ને
ચિન છાપર લાગ અગત્યનો ખમ્મ એના કાલકત્તા નહિ
આ-૧૧થી પાન તરિયા તરે વળા 'વિદ્યપ્રમિલ'માં
આ અવસામાં રચાઈ

૧૮૬૨થી લેણે પહેલો નિનવ અગિય-એ-
ભારતમાંથી ૧૮૬૩માં બ્રિટિશ પાલુના પ્રમુખ હે એક
જાહેર સભામાં વાંચ્યો. તે પછી રાજકારણને સ્પર્શતા
લેણે પછે મળેલા ૧૮૬૪માં 'એનાર લરી'માં
નામી લાઈલી મિલિત લખી અને કાલકત્તા સીધી
સાદી જિલ્લામાંથી રાજકારણ અને સ્પર્શવાળો મળવ
નળની લેવાનાની જિલ્લા પસંદ કરી એમિલમાં બ્રિટિશ
ખામુડા અવસાનની રીકસકતમાં લેણે ખામ કલકત્તા
આવીને એ મહાન સાહિત્યકારને મિલકત વાલી જન્મ
જાલરિ આવી એ પછી એ જનીય અસિલ પચિસના
ઉપમુખ્ય ચૂંટાયા અને 'સાધના'ના તરિયા જન્મ
કરી જીકારી આ વખતે રીકસકત રોમને લેણે
સાહિત્ય જન્મને એનામાંના નવેન્નમ ખામમાં જોડી
નામે પત્ર સમાવનાય જ એ

૧૮૬૫ના નવેન્નમમાં સ્પર્શના જન્મ થયું એટલે તે
લેણે પછી અને રીકસકત કાપડી કુકાન આ રખડી
મીલમાં લાનીકારી ૬૨ કરી ૧૮૬૬માં જિલ્લા ૦૪૬
આવા ત્યાંથી કલકત્તા થઈને એમની માનીતી પદા
નહીને તરિયા આ-૧ ૧૮૬૭માં જન્મના પ્રાણી પરિ
પદ નોરમાં ભરાઈ તેમાં દારૂની વ્યાપી અને પરિ
પદનો જન્મ વકીલક અમળમાં સ્પર્શના એમને
આવડે રાખ્યો

આ જ અવસામાં એકમાત્ર નિલકો એવિલકમિક
અટલે રાખ્યો અને રિતિમાલુએ સરકારી પ્રધાનમાં
નીતિની આગળ કાઢી નિલક કડ આટે જાહેર કલે
કિલકત્તા નીકળ્યા

૧૮૬૮માં દાવમાં લેણેની જન્મ પ્રાણીય પરિવર્તન
જન્મમાં જન્મતા પાલુના સરકારી નીતિ તેમને
વળેલી કાઢી

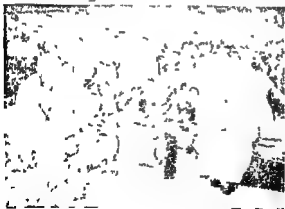
૧૮૭૧થી વર્ષ તેમના જન્મ ૧૫ મહત્વનું વર્ષ મળ્યા
દશેજ મારે સ્વકલુલ સાતિનિલક રહેવા મળ્યા અને
ખામની અમિલિતી એલ્લુપુરમાં અવસાનમાં રહે કરી
ભારતીય આજના પદનિતી આલતી આ રાજાના એ
જન્મે મિલક જન્મ અને રમત મળનામાં વિલ્લુલીએ
સાધે જ જન્મ લીધા એ વખતે તેમના જન્મની
મહત્વની આસિક મળેલી આવી પુકીમાં રિલિયા કિલક
નડુ ૧૪ બધેલેડુ મકાન નેડી દેડુ પડડુ, પોતાની
કિમ્તી સાવરેલી પડુ રેગની પડી અને એમના
ખનીએ મહાપુમીમાં જન્મ નવેન્નમ આ પહેલાં પડુ
દેડુ પડુ કરવા કાઢી આવી

આ વખતે ૧૮૭૧માં કલકત્તા ઉપનાત બાગકલના તની
તરિકી કરેલ પડુ એ અમળના ૧૮૭૨માં એમના
ખનીની જન્મ આ-૧થી કારેલી કલકત્તા ૧૫ પડુ
જન્મ રકમી નવેન્નમ અમિલિતીની અવસાન થયું
૧૫ વર્ષના રીકસકતે ૧૦ વર્ષની મળેને અને આડ
વર્ષના મળેને લઈને કલિ સાતિનિલક આવી પહેલાં
જન્મ આલિ ૦ જન્મ, ના લેણે લખ્યા એમાં તેમના
સહનર ખનીએ અલકિ આપેલ ૧૯ ૦૫માં મહત્વ
રેવેન્નાથનુ ૧૪ વર્ષની વળે અવસાન થયું

૧૮૭૬ની અગત્ય આ અવસામાં રેલ્વેમાંથી બની
દલી અને એના ભાગ્ય એમને ૬૫ નવીનનાય પડુ
એ અગત્ય પૂરે વેળ આપનામાં કોકામાં દલ પડ
આ બધી જાહેર પ્રમિલિત અને કરેને વચ્ચે એમના
કલકત્તા જન્મ નહોતા ૧૮૭૬માં એમના નેડા પુત્ર
રીકસકતે ખેતીકારના અગત્ય મારે અમેરિકા મોકલ્યો
૧૮૭૭માં સેલિયાનાની પુત્રી મીરાં નાને-કનાય મહત્વ
સાધે પરણી અને અમાર્ષ તે પડુ ખેતીકારના
અગત્ય મારે જન્મે અમેરિકા મોકલ્યો નવેન્નમમાં
એમનો જોડી નાને પુત્ર અગત્ય મોકલિત કોનેરાથી
જન્મ પામ્યા આ અવસામાં જ 'એના' નામની
એમની જન્મની નવલકથા અવાલીમાં કલકત્તા

‘પ્રાચીન ભારતીય સંસ્કૃતિના આદર્શો’ વિશે તેમણે પ્રવચન આપ્યું. બેરુત્તન અને હાર્દી યુનિવર્સિટીના હરિતે ન્યૂ યર્ક યુનિવર્સિટીના રોડર અડરસિયસના ઇન્વિટ ગયા ત્યાં અગ્રમામા એન્ડ્ર્યુઝ ગ્રાનિવેનના આપ્યા ૧૬ તરિકે રોડરપા દ્વારા ૨૨-૬૦૦૦૦ની ગીલ જીએ દરેક અગ્રેગે વચી રતી વાને વ્યા રીને રોડરના ધ એ ટ્રસ્ટ ગા દામા ખૂબ વ્યાવર જાની વ્યા હતા જૂનના અતમા વચનના એવન નર્મીય હોમના તે આ રીગન રોડ દા વચ વા અને ન્યા એક અરિતો રવા રામી અધોગે રો મુળ્ય વીરિને સાતિગિલન પહેલ્યા પૂલના રામીયો પંચી નિસાવ તાછજ ખૂબી હતી રામી નવેમરે માલના વચને મા પ્રવાસ માટે હતા ત્યાં ત્યારે રીતીવરિને મેલ્યા નેવન પાતિન રિ-રિંએ મમ વાર તેમજે સાબરના આપ્યા રોડરપામી આ પતિન રિક મેવનનાર રોડરનાય દરુર પ્રવન હતા રિમનનામા હરિરે મેલ વનોણુ પાતુ ભર્ત અવાર પુરી યાનિનિલેતના નિદુ સિવવ રાઈને એવન

નહોતો જાણતો આવો ધર્મસેદ અને યાનિસેદ સાવ જુરમિ હોક માટે યાનિનિલેતના દાર ખુદમ થયા. ૧૯૨૫ના માર્ચની રોડરમિ રાંધોજ યાનિનિલેતના સુવાસતે થયા ત્યારથી દર વર્ષે ૧૦મી મામ નો દિવસ ગાંધીનિ તરિકે આનો ખુબ ઉજવવ છે ૧૯૧૫ના જૂનમ તેમને નાઈટ નો ધર્મ મામે ૧૯૨૬ના મેરી ૨૦ સારીએ રાગૂત પછીને જાણનાર અવાસે હરિર, એન્ડ્ર્યુઝ, રીમવન અને મુકુલ રે મારે રિવડયા નવાવનાં હોમેના શ્રી મેવારજીભાઈ નામના યુવરથી વેપારીના એ મહેમ દ હતા નવાવનાં એ મધુ નકિત રવા ત્યારથી અમેરિકા મધીને હવર્થ દાપુએ ઉપર થઈને જાણના થયા અને ત્યાંથી ૧૯૧૭ના માર્ચમ ૬૫૩૨ પહેલ્યા રાજકામજીમી એ લગભગ નિલત થઈ ગયા હતા હતા રેમના કેટ થાવ નેનામેા કાવાસતી હત એ તેમનાથી અસલ થઈ ૧૬૫ રોડરેમના રેમના રેમે એ વચન લખ્યા ૧૯૨૮ના ડિસેમ્બરના ખાનીમમ એ વિષભારતીની સ્થાપના કરી પણ એ વખતે રાજકામજી જુલોજ પમો લીધો કોન અરિત નહોતે આ ખુબ નિદાણી રવા હતા ૧૯૨૮ના મેમા તમજે નાઈટનો ખિલામ મરહારને પાડે મોખો ૧૯૩૦મા વધિમ ભાગના અવાસે એન્ડ્ર્યુઝ અને કિતિમેલન સેન સાથે નીડળા ત્યારે રાખીડળા આમનખૂબી સાવરમની આમનમા એક રાન રોડાપા અને જાવારની માર્ચનાં મમાસન કહું યુવરાનામા એ વખતે તેમજે અમદાવાદ કંપની જાવનવર રોડરમ અને મુતની ખુબ મુનાના લીધો

શાંતિનિકેતનના આશ્રમની મુલાકાતે ગાંધીજી અને કસ્તુરબા

૧૯૩૦ના મેની ૧૨મીએ હરિ નેમના પાંચમા વિરોધ-પ્રવાસ માટે તાપડયા વચનના નાઈ

દના હોટેલના ગિનાયતને વીધે ત્યાંના લોકોના પડેલા નેટવો
તેમના કાચેતો આદર ન લેવો પળ સ્થાન-સ્થાનને
તેમને કોટલા બાંધાયાથી નાજાના ત્યાંના અમોહ
મના અને હેલન કનને ક્યા તોની પામે મોજા વ્યવે
કાવો થાવા હેલન તેમના હેલ નેલ અરુન ઉપર
હાથ ફેરવીને એ ગીતો સાંભળ્યા (પાને અધ અને
બહેલ દોરાને વીધે) આ અરુનના દાનાની
સાગ કિંમત કોલાર્થ મર્થ દાદિ ગાનનિકિતનના બાંધ
પછા પલ એ લાગના બોડાના દના અમેરિકાથી ગલ
આપુએ પમના અપ્પુ ' ગાગકાચુથી લ નિનિકિ
તની ફર શાંખ આપામે એ લાન ગાપુ નાઈને
કે શાંકારુ આપામે ખેમ નવી
ત્યાંની લાંબ, ભાંડની, કે માર, ગીતન ચઈને ૧૩
જુલકાંએ મુ ૧૬ કિમ્પા અને મીધા નાતેનિનન
નથા ૧૮૨૨મા જુલકાંની બાંધામીથી આપુનર
માનાની સરખાનુ ધીનિકિતનના કિંમતન સુ
૧૬૨૨મા હિસાબીના નિમજીવી માદાથી વિંદા માર
સુ ૬૬૬ હુમેમીનીએ તેમનુ આલત કુર્ ૨૨૨
અરેન્ડા રામા રામાના આલતથી માનનાકથી
અવા અને બને આજુ બાજુના અલગના જ રજા
નોર્થ અને ચીલ ઘઈને ૧૮૨૩ કિંમે નિનિકિતન
પાલ કમી
તે પડી રહિયા ચીન વગેરે કોનામા પળુ ૧૪૬ આ બધા
વિચારની અનેક કાકોમા તેમને લાગરને દગેના મુકર

રીતે ગજુ કુર્ નાનિકિતનના દેશ-વિદેશના અનેક
મદા પડેલા આની ગણ ૧૮૪૦મા કોલાર્થ દુનિ
વર્નિરીંગ ક્રીસ્ટલ મોર્થ વિદેશનાની પડવી આ ૬
એ ૧૪ વરસે સુદે મરના કીમપોન ગણ ૧૪ રજાકિ
અવગત કલકર માદાથીમા કલાર્થ ગણ ૧૪૬ તેમને
૧૧૬૫ લાનનામા ગાળવા ૧૫૬ લાંબા કિમ્પા ગોમની
તીથિન દુર્ગમી નિદિ કિંમતના એ આતિનિતન
માલવા

૧૮૮ ની ૧૪વી ક્રીસ્ટલે નાનિકિતનને એમને
અ આમાંના જ વર્નિ કિંમતે આમાં મેને તેમના
આ ૧૧૬૫ની કીમપો ૨૬ લાંબા કાંત્રિપુરાના
મદાલગણ તેમને લાન ગાપુ ૧૫૬ કિંમતથી
નરમ ૧૪ જુલકાંની ૩૦૬૬૬ મદાલગણ ૧૫૬ માર
ખાલેના તેમના નિરામલને તેમના ઉપર આપે
લન યલુ તે પડી એક બધા કિંમત ૧૪ કમી
જાગરે આ વિચારિતુ અવગણ ૧૫૬ ને નિરામ
નથાન એમી વડે ઉપર એમને ૧૧૬૬ એમી કોને
લા ૧૪ નિ/નિતો કિંમત ૧૫૬ એમી વર્ધના નાળા
પડી પલ લેલતુ મદાલગણ ૧૫૬ ૧૪ ગોલપનામાના
નીનિકિતન એક લાંબા મરિયા ગમના રજા કિમ્પા
૮૫૬ ૧૪ ગોલ કાઈ નિ દેશ તે તે રજાકિના
કોટને ૧૪ ક્રીસ્ટલ ૧૫૬ નિ ૧૫૬ તેમને આ ૬
કાલ ૬૬ લાંબાનુ અમુકિતે પૂર્વના સમગ્રતુ આપુ
અનિપાત કનાર આ મદાલગણ આપુમાના કોમી
બર્થ સુધી અવગ ૧૫૬ લાંબા અમુકા દના

શબ પલ કિમ એ કિમ્પાને અર્થ કાલની ને ?
કિમ ૬૬૬ મદાલગણ !
શબ ૧૫૬ ?
અરિ આની કિમ્પા ૬૬૬ અર્થ સમગ્રના લાંબા ૧૪ ૧૫૬ એ કાલ ૬૬૬ કિંમત ક્રીસ્ટલેવાયે ૧૫૬ કાંત્રિ ૬૬૬ કાંત્રિ
૧૫૬૬૬
ગલ કિંમત ૬૬૬
કિમ ૬૬૬ ૧૫૬ અને લાંબ ૧૫૬ મારે એ કાંત્રિ અર્થ સમગ્ર કાંત્રિ ૧૫૬૬૬ ૧૫૬ કાંત્રિ ૬૬૬ આખો
મોની કિમ્પા ૧૫૬ એ ૧૪ લાંબ

૨૧૦૬૬૬૬ કાંત્રિ

મજલાલ ત્રિવેદી મહાપ્રસ્થાનને પગલે પગલે

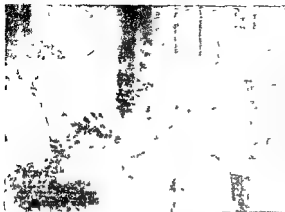

ગુજરાતના બહોળા ચિત્રકાર શ્રી મજલાલ ત્રિવેદી વીસ વર્ષ પહેલાં બ્યારે શાંતિનિકેતનમાં વિદ્યાર્થીઓએ અભ્યાસ કરતા હતા એ જ વખતે ગુરુદેવ સ્વીન્દ્રનાથ ઠાકુરનું અવસાન થયેલું. શ્રી મજલાલ ત્રિવેદી શાંતિનિકેતનની ગુજરાતી સંપદના મંત્રી પણ હતા એ મહાન પ્રસંગના સાક્ષી નગરિકે નેમનાં પુણ્યલેખનું મહેલન જ્યાં લેખકના મહાકવિત સાથે છે એ દરેકના હૃદયને ૧. ઘડીભર આત્મ સારનું કરી મૂકે સ્વીન્દ્રનાથ જેવા મહા મહાનવના સાન્નિધ્યમાં રહેવાનું ૨. સદ્ગુણાધ્ય મેળવનાર શ્રી મજલાલ ત્રિવેદીએ પોતાના એ કવિના સંસ્મરણો આલેખતા કેટલાક લેખો લખ્યા છે જે પુસ્તકરૂપે પ્રગટ થાય તો ખુબ ઉપયોગી નાવડે એ મહેલવના લેખોમાંનો આ પણ એક છે. શકાય

‘મા’ કે એપરિલન નામો કરાવેલુ છતાં ઘડી મયેસ કાપા ઉપર હવે એ પેરેન તો ? ગુરુદેવ છેલ્લા મહિનાઓમાં વારંવાર આ વાત કહી કરતાં પણ મજાધીઓ અને એકલેએ એ ઉપર કઈ ખ્યાલ આવ્યું નહિ ગુરુદેવે મન એક મહિના સુધી ના ઉઘમ્મ થઈ કરી પણ મજાધી કરીને ગુરુદેવના હૃદયમાં પ્રત્યે દેશવાસી ગંગાગંગા મહાન સર્જનની અભિનંદના વધુ ને વધુ જોર કરના પ્રતીક અનેક રોકેરોએ મળીને વડીલ જ કરી સીમુ કે ગુરુ દેવને એપરિલન કશું જ એ રોકેરની પેતરને જરા પણ છપ્પા ન હોવા છતાં સનધીઓ અને એકલેના વધના જતા જાય છે ગુરુદેવ જેવો મનમાં તાબે થયા અને કદાચીને જલ્દીથી પાત ઘીડ કે આ દેહ હવે તમારો છે તમી જોમ વીક વાચે લગ કરો. જામ્યાન ગુરુદેવની ૮૦મી જ મજાધીતિ અષ્ટાદશ ફાગુને જીવનવાનુ યાનિનિધને નહીં હતું એ લખ્ય મમારણ વખતે પણ તેમનું જામનાર અસ્થિત હતું સમારણ શરૂ થયો અને તેમને ગમ રમ્યા આરણ

આમ કરી આ જામિનિ લરીર ભયી પણ હતું આવી તેમને સમારણમાં ઘડી જરા જાયધીઓએ ના પાડી એકલેએ પણ ના પાડી પણ ગુરુદેવે કોઈનું સલામતુ જ નહિ મનારલમાં બેઠા નિદાશી અને નિદાશિનીઓના પ્રેમે જીમનામાં જોમ અપુ અને દરેકની ના છતાં જા તેઓ સમારણમાં આવ્યા ત્યાં અને સમીતની મરુવાતથી મજાધી અને હાર તેમની બેઠે અપણું મઈ મમારણની પૂર્ણાવધિ સુધી તેઓ જરા પણ ચાકયા મિત્ર પ ઉમવમાં પોમી જ જ્યાં ઉમર દરમ્યાન એક પ્રગટ બી મેસ સર્ગી તણ સર્ગ તેમની સભાવતા નહોતા તેમને હાથે સ્વીને જામ્યા કલેવામાં આવ્યું ગુરુદેવ આપનાધી સભાવતુ ન હોય તે કાને બુગળી મરિનું ? આ નીતીની ગુરુદેવને ધણ વાગી આવ્યું અને વિચારમાં પડી જ્યાં પોતાના અર્માં જઈને પ્રવિર કુતરતે એ છે આરી જિંદગી મારની પૂર્ણાવધિનો આ પ્રથમ પથવાળા એક મયર કપ બની ગયો છે શાંતિનિકેતન રમ્યા પડે જુનાધી શાંતિનિકેતન

ઉત્તરાયનમાં સર્જાતું અનોખા ધન કરતા નૃસંહ

પૂન ધાત્ત્ય શુદ્ધેશી તરિયન વધુ ભગવા આદી એક આને આપનામ વરદાન ખાસતા આની કે શુદ્ધેશી એ પૈત્રાન કરારવા નામે નકા લઈ જવામાં આવનાર કે હર કમળાને લખના પદ માટે કિન્ રાખ્યુ મા (તેમના બાળ ના) ટાપર રહેતુ એ વાળી દુરેક આવી બેઠા

શીએ દિનકે કોઈય થતા આજખના તે- વિદ્યાપીએ અને આપાપી નેમના જાને કિન્તાવના આ દગર થઈ થયા શુદ્ધેશી આજનામ રસનેગ ગેવિતા વૃક્ષના પર્કો જાણે ગિય વઈ નવા દતા આજખના પાછેઓ પાણુ જાણે પેતાને કરાર કરી ગની વિર ન આપવા લેતા આજખ તેમના વદાવા ગળે લગીખના

પાકુખના અને સાલગીવિ લગા તેગણે અને કાળો લખા લગ જે ગવો જુ શુવવન જાણે વિવય આપતા હન તેમને રાખાતુ અલિ વંદાતુ ના આમવી પર મગુ જાણે નાગુ લગુ નેગ એમજી જુવના હેલવા દિવને વિવગાજી એવો વાન ઉતારાપતુ પધુ નેન્ટેજ અને આટુંજ લાગવા માંકમો

કાકલિયનનો અમય થોડો મોટર ઉતારાયુ ના ગિવાનવાનાના પારપા પમે બીજો ગાખવામા વધારી નવુ અગ નાની મળેલે તેમને મોટામા મુલક વ લા અપના નાના બાળકજો આદીને વદ માલુખ પાણુ વિવય આપવા સામેત હો

શીમી ગનિએ મોટરને કહારવા આ આવી નીચ ના પધગાઈ મોટરની અગ તેમની આજુ બાજુ મુરે દનામ અગ નકન ન બે નવા દીવા બીજે પુર એન મુલવત શીમી વિનામ અમ કુ નખતા પત રશીદનામ વડે મેલ ના શુદ્ધેશી અર્થ

જાણ અને અર્થ બોલે અગવામા દરેકને મિ દાલ નેરી અગ આજુ ઠી વિદાય શીમી બીજમ શી એમની કેવા વાળે પાણુમવા ઉપર સરા થ મા દોષ એવો કાની વાગ થોડે અગવાની મુગીઅનિ દોર અગવાન રમલ એ મદાકલિએ પોના હો તપોજુમિને છે શી મદવા કરી આને આમલ છે હો

કસલવાના લખને પેતાને જ નિવાસવાને થઈ નવા એ જાર કિવમ તેમને આજાગ આજો ગમી જુસાઈએ જમાજના પ્રમાણ નાનું હા સિતિમેદન બેનજીએ નમતુ આજખને ન્યું બીજમ જાને કહારો તેમની લાલગીમ સ રેલ દતા પધુ જુવવન પુર્ણ થતો દતો બેટી કાણુ ગાણી ને

શુદ્ધેશી આજખ હેલવા પડી તેમન થઈ થીના મગવાર માટે નાજખના વિદ્યારીએ આજખ વડેર અન્ય પ્રલિએ છોડીને એદીય પાને દેનકિન આગળ રાગાકરે વગા જગ ન નેન એન મા હમી આજખે ગીમિનની પડી વની આને એદીય નકાગ મેદી રિગલી વદ આજી નકુ ખખ અ ના

‘શુરેવ ૧૨ ને ૧૪ મિનિટ શાંતિથી મથા નિદ્રામાં પેડવા છે’

આશ્રમ આયોજક રાજા ખાડવો તેમના વડાના નિદ્રા સીંચી નિરુત્તર બન્યા આશ્રમમાં ઘોડાઘોડ ચાલ્યાં શુરેવના મૃતદેહના કેવી રીતે દર્શન થાય? નૌ વિચા રમા પડ્યા આનંદના વ્યવસ્થાપકની સેવામાં જોડાઈ સવારમાં તીર્થ શ્રી સિતિમોહન સેનનો ‘જ્યુ ક્રિસ્ટ’ નિદ્રામાં અને નિદ્રાચિન્તેશના ટેળા મેરી વડા ‘અમારા શુરેવને આવી જાવો અમારે આશ્રમની દર્શન કરવા છે’ આશ્રમમાંથી કાઢવા એવેલા બે માથાઓ શુરેવના એક ૧૫-૭-૫૦ ને બઈને પાડા દે છે એ કામને રોકવામાં આ પેડ તેમજ લખ્યું હતું ‘મારી ઉંઠી અભિવાદ છે કે મારા મનદેહને આ પશ્ચિમમાં શાંતિનિકેતનમાં મારા રહેવામાં ન્યાય ‘ઉત્તરાયણ’ની પાડળના કાગળના આધાર ના મદદગારના મકાન પામે જ અતિ સરકાર દેને જાણ સેક્રેટરી કમિટી છે બી ગણ્યું

મારી એક કાચ પથ્થર દત્ત એની નીચે લખ્યું હતું મારા મુખ પડી આ કાચના મદિદમાં મેલી સીંચાને ને પહેલા આ મીનપથ કાચની આડના આનંદી ક્રિસ્ટને જાણ ન થવી ભેઈએ

સખા સમો આપો આશ્રમ મદિદમાં પૂજ્ય શુરેવને મદાનપિ આપવા કાગળ લઈ ગયા મુક મદનના બાદ શ્રી સિતિમોહન સેન શ્રી મદિવકલ શ્રી દત્તારી પ્રમાદ દિવેદીલ વગેરેને બધા અનુનિયો આપવા માડી

‘આપણા શુરેવ કમળ વિષે મારે એકાદમ રહી ગયા છે આપણાના લાગ્યા ઉભરવા અને રોડીઓને એવ પામે ૫ અને એ જ બહનરિને કિનારે કે બેરે મદિ તેને ગ્રેમ અને પૂજ્યશ્રવ વગેરે અને ન્યાં તેમજ પૂજ્યે બાનાપિયા, કાઈ ભગિની અને પત્નીને દેવ પચ્છુતોમાં ખગો લેતા તેજ મજવા કિનારે તેમજ સવાનુ પસદ ક્યું

● શુરેવને સાદ નામનું આ કાચ રીંછે પડે છે

અને ઠાન-ઠાન મળવીઓ—

‘હે મદાપણ! જે તપે જામિમાં તે આશીસ આશીસ વડો મુખી ગાળવા કરી તે જ નોંધમિમાં આજે શુરેવનારી વિભ લેવા આપો છે તારો દેવ અને જોઈ શકતા નથી જ્યાં અમે અનુમત કરીએ હોય કે જાણીઆ જાણીએ કયા ગોઠે તારી મામે જિત્તી રહીએ? અમારી પાને નહી ગાળવા કે નિર્મિતતા કે જેના બાજુએ અને તો કાઈ ગણી રાગે ન્યા મુખી તારો મદાપણ ગણી વચ્ચે કને ત્યા મુખી તારા મરજોમાં માથુ રાખવા જોડાઈ શકિત પથ અનુદાતા નહેતી

‘જે એક આજે તે અમારુ કહ્યું છે ત્યાંથી તરી નિર્મિત વાળાં આભવા જોડાઈ પથ અમારી મોઝવા નથી શુરેવનારી સમજા જિતો છે હતા આજે તારા નિર્મિત અભવાને રપઈ અમે અમારા અપિત દામે નથી કરી શકતા

‘હે તંબાપન હં નમસ્કાર શુરેવ તારી સાથાને પૂજ્યશ્રવ અમારી દુન્યા દુન્યાતા અને અવિનવા નહ કને આ અમાને નિર્મિત નિર્વાઈ અને શકિત માળી બનવા કે જોઈ અને તારી વાણી કીઈ થઈએ’

શુરેવની અતિત ૧૯૦૫-૨૦૩૫ વીન લઈને મે આશ્રમમાંથી જીવે દિલો સારે કમકામ રવાના થવા

કમકામથી પૂન ટેલફોન આપે છે ‘શુરેવના મનદેહને શાંતિનિકેતન નહિ પહોંચાડી શકાય

કમકામનો અમારે જાણ્યો રાત્રિનો એક જ અવાજ છે કે શુરેવના મનદેહની મગાવા કિનારે જ આ નિષક્રિયા મરો જોખના મનદેહને આવી થી અમે નહિ લઈ જતા જઈએ લાગે મારજોડાની મેદની તેમના મૃત દેવતા દત્તે કિતી પડે છે મૃતદેહને શાંતિનિકેતન પહોંચાડો ગે એવ જોખના છે’ આ રીતે કમકામની અન્યથે શુરેવના મનદેહને કમને લઈ લીધા

મુખ્ય પડે છે કે જે કાલક કમકામના તેમના નિવાસ

રતી-દ્ર-કાવ્યમાં પ્રણયમાધુરી

રૂપીન્દ્ર પોતાની નવો ગેસ્તાનિની વેગિનિની બનાવે
રિશ્તપ્રકૃતિના ગુચારવાળુ નિરુણુ ક્યું છે
ત્યાં એમણે વિચની પ્રેમતલપ અનુભવિઓને પાલ
એમથી જ કુસળતાથી પોતાના કાવ્યોના ચિત્રિત
કરી છે

પ્રકૃતિના ગીતોમાં ફરિરે ફેલાસનાથી પર એવી
પ્રેમની વિશુદ્ધ ભાવનાની અભિવ્યક્તિ કરી છે તેમના
પ્રણય ગુણોમાં કામોન્મતી અનુભવ નથી એની
અહર અમે નેહનો ઉછાળા ડોહા પલ્લવનાર નો
અ મુજ ન રવર કરતી લરી જ દેખાય—પૂપરથી મોળા
નહી આપણે મેમથી રેડી રસવાનથી વાળે

ભાલો એમ મળિ નિશુન થતને
આમાર નામુદી લિખિયો—તોમાર અનેર મ હિરે
આમાર પરણે જે માન ભાજિ છે
તાહાન તાહરી, સિખિયો—તોમાર અરણુ મ જિરે!

[તે અર્થ! એકને એકને નારા ગળાદિમાં
મારુ નાન અગિત કરી લેજે મારા અવરમ જે
સંગીન લહેરન ગળુ છે એનો ત્યન, નારા પવ-
તુપૂરના મધુના થી ઘીખી મેળે]
મિત્રાણની આ રેડી અરુણ ભાવના છે! જેની
સરળ હળ રેડી અવરણી છે આ અવના!

* શ્રીએ પ્રભાતે કવિનામાં નવિત મિત પતિ-પત્નીના
પ્રેમનુ મિત કવિએ ક્યું છે તે કે ૧ પ્રેમજ
પવિત્ર અને મુનુડુ છે તે ભેદિએ—

મધુયામિનીતે અયોત્નાનિશીથે
કેજ કાનને મુખે,
ફેનિલોચન ચીવન સુરે
ધરેછિ તોમાર મુખે ।

પ્રણય નવામીર જાનુ મીતોના રચિતા! કવિના રચિત
નાવની પ્રણયમાધુરી મદદ અમે તો રિશ્ત પ્રેમની
અધુનીત નાનો પ્રતિયવ આ લેખમાં કાચવ નો
લેખકનો ન્યાર વ સદા અને છે

તુમી ચેચે મોર આપી પરે
ધીરે પાડ લરે છો કરે
હેસે કવિયા છો ચાજ સુખનભરા

સરસ ગિરિઆધરે
કાલિ મધુયામિનીતે અયોત્નાનિશીથે
મધુ આવેશભરે ।

તવ અવશુદ્ધ ખાનિ
આમિ કેટે રખે છિન્ દાનિ
આમિ કેટે રખે છિન્ વરે તેમારે
કમલ કામલ પાણિ ।

ભાવે નિશીલિત તવ નયન મુગલ
" મુખ નાહિ છિસો પાણી !
આમિ શિથિલ કરિયા પાશ

તવ આનનિત મુખખાનિ
મુખે મુચેછિતુ છુકે આનિ,
તુમી ચકલ સોહાજ સરેછિલે મળિ

હાચી-મુકસિત મુખ
કાલિ મધુયામિનીતે અયોત્નાનિશીથે
નવીન મિલન મુખ ।

[કાવે વાર તીમી આગવરને સ્નિત્ય અનનીમ ઉપનની
લવ કેજ તરે તે પ્રિરે! ઉપમી ચીત્તસુર શે
નારા અધરે પર પ્રેમપૂર્વક ધરી દત્તી અને તે
વાર નયો મારા નાનોમા પરાની ધીમી એ સુરા
પાવ દરખા લઈ, અભિમ મધુ આવેશમાં તું
વાર ચૂબોલણી મરસ વિશાધરેથી એ મદામદારી
અઈ અને એ વારા મુખ પરો જૂજ ધીરથી
ખસેડી નખીને વારા કવચકમલ હાથ માગ હે]

૧૩
૭૩
૭૩

સુરી એમી લીધા એ સમયે તું જાણાવે-તમા દુષ્ટી
મર્દ, બને આખા અપહીસી છિન્નિત્ત દરો જાને તે
વચન તુ મુખથી મેલે પણ તાર ન ભોળી ઘડી
ભણે, સુખના નખ વર નોડેજા આપતો ત્યાર મે
મોરે પાન-નખન કીડા કરીને તારી કેતળાવિ
એનો નાખી ઘડા ઝૂલેલા મુખને મુખેથી ખડા
મુદ્દા-મનુ આખી મીડુ, અને તે આપ તમામ
મુદામને દમી-દમીને વધારી લીધા તારા મધુર
દાસ્તની ડુવડીએ દેખતી તેમ પાડતી રહી-
કરનાઈ કે ન મચનાઈ જવાના કુણે તે 'આઈ'
કાલ્યા આટે સુખ મોહુડુ
ભણે, મામુર અને મોહર નુઝાર વળ-ફેવ 'પાનિ
કાંતી આ વચનામા નુઝાર ના છે 'મણિ એ
પ્રખરે' નામથી ન ખપુ છે કે, તેમાં નાગી મોહરના
મે ચિત્રો ને-મોહ 'પાનિ' (તે આપણે ઉપર જોઈ
અ્યા) અને મીડુ પ્રમાણુ । રાનિના ગિલગુમા
આ તારી પ્રેમની રૂપે વચાને હ અને પ્રાત કાળે મેની
રૂપે વચતની માહતીરની મધરને પતિના દાધેથી
ધોનની ડવડની માડ સુરા તે આનંદથી થી ને
છે-કાલુ એ મહુરનિર્મલા છે, રૂપ અને નાની
પાન પ્રનિમા । કોઈ ન છે પાચાને વિના
આનંદાનને કાલુ કરી લે છે । એના અગુ
કરવામા મેલ વિમેયના છે, મોનાથી પુનનીદામના
મોહમા કુ ને-

મનુરિ વાહન બિહુ આવલ દાહી,
ધિય તન ચિત દહિ કર બાધી
મજન-મનુ તિરોઈ તયવનિ,
નિજપતિ નિનહિ કહોસિમ સૈનનિ ।

ગોરામીઠની સીતામ એક મોર વાચલ છે, પાનુ
રવીડની આ નાગી પી, મનાર, પ્રલભની વચલ
અને ઉગમ મર્નિ ને । એના નાગ દેખા કે પનિના
વન પા । તે પનિની આગેગા ને આગડ લુણે
છે, તેને મોગમ અપાને માનવને-તે ૨૬૨ ઠી

મે છે એની સમુખ મોનાની પ્રાઈ વાહિન ૬૭૭
નવી મેના-પનિની સનુદિ ૯૨ મેનો મોનાની દેના
છે-સનુદિ અને નાગ ને ।

પાનુ મેલનાની રજોભા ઉમરની મણિ પાને છે-
અને મોનેની પ્રમાત મે ને-એ માને ન નાનિ
અવધ પાનુ પનિવર્ન પાને ને, દેના દહની ને
પનિનુ મનાર ચહાવી વહી ને છે-

આનિ નિર્મલવાય માન ઉવાય
નિર્મલ નહી નીર

આન અવધાન મુખવચના
મલિયા છે મંદિ-મંદિ

નુમી બામ કે લેલે સાધિ
કો તુલે છે મુખ મલિ
કરે દેવાલય તલે ઉવાર રાનિની
આનિતે ઉં છે બાનિ

એઈ નિર્મલ વાય માન ઉવાય
ભાનુનિ નીરે માનિ,
રૂવિ નવ નિચી મુલે લેખા
નવ અગુલુ મિહુર-રેખા
વામ વામ બાહુ મેલી મેખ વચ
તરુલુ ધનુલેખા

એકિ મમતમથી મૂલિ વિધાનિ
પ્રમાને દિનેડ દેખા
સને પ્રેમગીર કપ મલિ
નુમી મેને છે પ્રાપ્તદિ,
પ્રાતે રજન દેનીર મેરો
નુમી મુમુખ દરિલે દેના

આમી સજમ જરે રમે છિ દાંડમે
રૂરે ૨૪૦૧૧ શિરે
નિર્મલ નહી નીર.

[આજ હો કાળે સ્વચ્છદ વહેતા વાલુના નદી
 વિનારેથી તુ આજ કરીને પાત્ર વળી રહી જો !
 તારા હાથમાં ચૂરેલા પુષ્પો છે ધરાયત્ર એ ગમો
 સુદર દેવગરિમા અસીના સ્વરમા ઉતારાં મનજી
 વધારી બહુ રહી છે અને આ નિર્મળ વાલુ સાન-
 પ્રમાન અને નિર્જન નરીમા જો રાગિણીની વચ
 સમારેવી છે દેવી તારા સેવામાં (આવરિના)
 સિદ્ધરનો કેવી લલ રેખા દીલી રહી છે—તારા
 કાળ હાથમાં પીટણાએલુ મન-વચન જાહેરે પાનપદ
 જન્મ મેળે છે ખરુ આ શુ ? આ કેવી મનમનસી
 મનિને વિકાસ પ્રકાશને પદોર નુ ભંડી રહો છુ !
 નાગેશ્વરી ! રાત્રિ સમયે તુ પ્રેક્ષી પનીને મરી પાસે
 આવી હતી અને અન્યારે—આત કાળે દેવી મનિં કપે
 હસતી તુ કેવી રીતે મારી શુ મુખ આજી ? આજ
 આ નિમિષ નિર્મળ વાલુ સન પ્રદર અને નિર્જન
 સરિનાતલ પ તારી કમલો કુ ના જાતો દૂર
 ઊર્જે છુ !]
 કવિરે પવિત્રના અને મહુરતા આ વિના હાથ
 પર ઊનારી છે તે અદ્ભુત છે આ એજ નારી જ,
 પ્રિયમતી આજા રિરે પાપ કરી રતિ મેળા હાથથી
 શેવનમુરખની પ્યાસી વિવાલ જાગે પી મર્ધ રહી—
 પરતુ એમકી પ્રયુધની મહુરતા છે, ભગ્ન છે !
 અને આત કાળે એ જ નારીમાં જાગે પવિ નદાપો
 મરતક મુનાવીને સન્માને છે
 પ્રયુધની આરતા કેવી આજુના હોય છે ? એમા

કેઈ સિમ્તા કે જુહાઈને વેણાવ સ્થાન નયો
 અસી છે કેવળ મે હદની એમકારના અને
 અન્ય પ્રેમ અને નારી હૃદય—મે તા સમય
 આજ રતુ છે તે રહેશે એજે તો સદા અર્ધ
 પ્રિયને જ જીવનને એકમ ! આગળ દવ મુળેને
 એવા જ સજ્જનો અર્ધમા સર્વત્ર ગમર્ધો હોય
 છે મન તન ધન જીવન સર્વ સ્વ પોતાના પ્રિયમતી
 અર્પિત કર્યું છે પરતુ અર્ધો ને નયમાવનાને
 હવ સરિનાતુની લેખિ ? દારા નારીહૃદયમા થા
 છે જો તો અદ્ભુત છે પેતાને સર્વત્ર પ્રેમ
 પ્રિયમતી મારજે અર્પોને તને (નારીહૃદયને) હાથ છે
 કે, મેળુ આપુ કે અર્ધ છે મેવ એમકુ ॥
 આટલા મદાન પ્રિયમતી ! એની નનરમાં 'એનો
 મનોમદન કેલો મોહક ને મદાન છે ! આ ૧૮
 તા કે પનથી પનથી છે કવિરે પ્રેમમા હમેશા
 ત્યામ આરનાતુ સ્થાન અર્ધમા માધુ છે અને
 હોક રથે કવિએ આ જ જાનપતે અન્ય થઈ છે
 વેળીના દૂર નામની કવિનર્મી કવિએ પ્રયુધની
 પુનિત જાગનતુ સર્વે પ્રેમ પ્રિય અર્પિત કર્યું છે
 જેવા ત્યાગ અને પ્રેમના ને સાક રતા છે તે અર્ધમા
 અભિનય છે—
 'સખિ, શુ વેનિત આરને આ મીને આન્ય જશે ?
 અરે, કદ જઈને મારી આ નેમીનુ પ્રેમ એના
 સરજુલા અર્ધો દે ! અને ને તે પછી—'કેલો
 આપુ ? ક્યા ઉપવનુ છે ?' તો તને મારા સેવન
 છે ને તુ અને મારુ નામ આપે તો !'

આવશ્યક હતા વધુ નથી ॥ ખરુ એ પ્રેમ હોમા કવિનર્મીનિ મિત્રવિત 'Vedatol' 1000 મેટ્રે કે જાન
 કવિ જુદી નિત્રવિત પ્રેમ અને તેજુ કરતુ એઈને એ જ પ્રેમનાં ભવન કાલિદાસ પાદાંજી તમ મે માગેમાં કે
 ગદા ॥ પ્રેમ વિવાલ ન મળુને રૂર રેને મરતર્ધ અરિયલ સ્તો નયો.
 —૧૮ મે ૧૯૫૬ રંગરૂર

બોલતો બહેડો

કોલુકલરી = હુન રહુને જુનકો કાલોલે ત્થા જુન કો હી હુમથ છે
લખ ન છે ને પીકી સારી તો ખુલ ન આવી જાશે - ખા. ભાડીયા વાતે
કાલે એક એવી ગિલ્લો દુદર નવી વેલે છે કે કોલુકને સાચા ન તો
રુખર ભાગે દ કલે

‘ને’ આ છે માહેમ, બોલતો બહેડો’ એ વિચાર વંતક
સાથે ફરતા માનના એ મેડુંતે બહેડાનું એ-
‘જાણજાણ એક દે-પાડ્યા એકું
એક તો મિતનો બહેડો? દાન ન જ અમારી હનેજાને
વધારે એક હતું, એકા વળી વધા ભાઈની આજીવણ
મને કોઈક એ- કમ્પાચે ને પૂછ્યું ‘વળી બહેડા
તે બોલતો કો? ’

‘હા હા માહેમ, આ કંઈ નીચે અમાનું છે ને કાલો
ચોક્કાના રાને કે’ હ બાળમ બાળ એ હ સખા બે છે ‘
અમારા ગણમાંની પીપડા બહેડાએ દલી માર્યો
માર્યો ‘માર્યાનું રમિ ‘બુલોએમ આ બાળમાંના
હવે સજાએ લગા માડી છે

‘ના, ના સાહેબ, ખરી વાત કે’
‘અત્યા બાઈ, ખનું ખુલ થું કમ સજા લગત કતો કે
એમને થું સકારી એનીવા લાખાનાલ કીખત્યા ॥
કે પત્તણે ન ચો-પાગેવા રસ લેવા કરના કે?’ મે
હતું બહે, આ માનમાંગોના ‘હોલ તારકેયો’ વધા
દાન આને ન વેલ્લન માળા રજા હતા

‘માહેમ, હા ને પાપ-પુન્યક લેખાલ લેખાલ દેખા’
‘એડુંતે એની અક્કન થવાની
‘નને, જલ્લા, માલુસ ખજ ને છે નહિ કિલ્લ ને
એકો મિતજીવના મેપાગા ને કોઈ ‘જલુ પત્તણેવો
એક ન છે પડી—’

પીપડા વચ્ચે બોલો. ‘જલુ કા તો આ કોરેસ
કાકારી કે પાંખાએ જાગજાગેલ કિલ્લા કોઈ
એની દેખા’

એડુંતે ના બપાડાનો વજુ એક ને માહેમ, લમે
ભવેવા કહી પાલ ન ન માલ ॥ વાકી ગમે તેડું એક
વલડું બોલતું ન હાય ને આ બહેડાના કાકી વાકી
મ વડું માલડું દ કલેક દ મો થું સખાને ને’

ખડુ લાલ નાથનું, અમે તો લગા ગાવેનના ન
તરી માનના પડી બોલતા બહેડાના તો માનિમે જ
‘ની રીતે જ પડી એ ને કેડી વજુકાની વાતની પાન
કરી ને શાખા વજુકાએ પેનાવા ઉપર મોઢી પડી
ને હોડીના આશુ પાખા હતા એની ઉપર મોં નાવ
બોડાગ એ બધી વાત અમે આ ની-ને માની ન
લોખી ને?’

એ તો હવે યુન નેવા અડુ તુ એક લોલનાયલ કેડી
આવે છે જલુ આ તો નાવરે નેપાના કાવલ છે ‘
ને આ પડી એકે એ-જલુ કાખયા પડી મરી અમ
માના નેમ કો આપ કરેના આશુમને અકી
હાસી ‘કલ્કલ ક્યાં પછી એર કીખી ની, તો નોકો
ન.વા પડી વાતની આલ વલે ગયાની વલત દની
અને મેડું ઉમેલું’ તો પ એ ન માનના હો તો
‘તુ તો તમે આ માલેવા મહિને માલ દા ને
સાદી તો દીક છે, એલલામા કાંત ને લાંત એ પોપ
અમ છે તો—નાવરે બહેડ ને લે માનના ન પડી’

અલ્લા પીપડને તો ના ન હોડી હાની પડુ ॥
અમે એની કીલ્લો ‘હા, હા, ના’ ને મુનીને
ઉમેલું ‘હા લે અમે કલ્લ કલ્લ કે મા તો પછી
તારો અમ બહેડો જલુ આશુ દેખ નાકે નુ અમને
દાન માઈ આરી દોઈએ તો ન નજર ખમ આપને
‘આરતો ને? પેમે ત્તો મહરી માનને હનો

‘કારે લેખા આવશુ!’ એ નહું
તો પાછો વળી આવાય બધમન એવો અડીનો
અ-એપેલ કોલ ‘પત્તા ને આપજા આપ શુ!’
જલુ સદ્વાએ ગામી ન તો પાપ મહરી દો ના
આપડું પાડુ કે ન આપડું પાડુ પત્તા અને
આપના વ

પાળીના જાગવા રાને નથી પાવરીને ઉનાળાની

હવામા આમણે દારૂના ખાદ્યકામો ઉપર પરી હતા
પોરના ચેડા મારવા દતા ત્યાં જ એ ખાદ્યકામો આવી
લાગ્યા ત્યાં મેંદ નો પેનો જ લે મિતો હવે કેઈ
ભાગે પોર પડાયો હોય તમ આગો એવો મિલકતા
લાગ્યો * કાંઈ એવું હેમ તો પરી લો ખાદ્યકામો
આ પછી વાનો (કુડી) ઉપરથી જ દેખ મેં હોય
અટ દારૂમાં કાઈ દમિયાર એવું હોય તમ લઈ લો

કોણ જાણે કે એ તો એમની જમીન આસપાસ ભોરીયી
કે પંચી લાકડામાં એના અભિનયનો જનુ ગણુ—જો
અમારા જ હો' તે—દેખો થોડો બરે તો ભૂતી જ
મેળ હતા તે જોતરે જ હતો કા તો—અને સારી
પેટે વળદુતાર હતા કે અમારા દરિયાયાર આપણા ઉપર જ
કામના આવે એવા અને બદલાન છીએ હાથ પીધું
ચોપાત્રી ખાડીએથી લાકડી વીધી તો ને પડ્યાના
ધારિયુ રાખી સુતેના મુખી જે સેથી ધારિયુ માણુ
કનુ આવીએ છીએ જના મ કોડીએ પથુ નેચમાં
પોય એક મોટું લાકડાં રાખુ

પ્રજ્ઞા આઠ ધર્મોના રાજે સુખી બનશે આ રીતે જન્મ
દેખારા કે પેલા જે જન્મને આપણને આપી રી પાલ
■ એ ધર્મોથી પૂરી લાઈ જે પરી જન્મની જમન
આપતા જન્મ 'જોને દેહ રસિકઆઈ' દેહ જાની
છાંદગનિયા ન કરતા આ જને ભાઈ બાઈને એકને
જાનાંજાનાં દેહ્યા આવશે'

શ્રી તો રાત—એમણે જાણીને પાછો સોંપી
 પડેડો । જાણેજાણેજાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે

અન્યાય નહીં મ ડાડી પીપુડી સુ સુ દુ એ એ
મહુ મને તો જેન જેન જેન પડે ધનુ નામ પાકવો
પડુ ગુણ જેન જેન પેશ ફાટામોલુ બસુ એથી
બનવું ગુણ તેમ તેમ અને નાજો ફાટા મેમર મદદમાં
કીડ વીડા ખૂ પડા નાના દેખાંજો ફાટા કલિયા
વાતાવરણમાં ફાટા રવા દેખાંજો એમ ન વાનવા
માડા એવડ દેવ ન જોઈ જોઈએ ના બેડર

વાનાવસ્થામાં જમને બહુ સેતરવા ખાય
એના વળી પેલા એ અધુ ઘટોય એક માની નીચે
ખસાર્પે ને કિંબા રહી ગયા—આદે કરકે જોના ને
જોનલવા આ સાથે જ મીઠું મશ પામે શરો
ભારે થ કે કિંબા આવ મહે પૂતો હોય તેમ કાળ
યને પૂડના લાગ્યો શુ છે કે મેં જોના રવા ।

६. जल शक्ति प से कने पने लु—छानपी तो लुभा
नाभी कर्षि समान्तर ओष न हनु ओसे कान्ध
५५३ ' सु से '

કાંડ એમ નેત્રુ શાત્રે હે એ જા ય પેદ
નહીં કામે—એ વતહુ ' ને પત્ર ઉપાખ્યો હેડે
આ પેની ઘંતી ઉપરથી નથાર દેખારી

જાણતી એ ત્યાંથી અમને જરા દીક લાગ્યું ખરે
નો ડહેવણુ મનેવ ચડ્યું, ' પડ્યું બાઈ, તમે જોશન -
ચાલતા કેમ નથી ? ભૂખ જાણીને તારી જમ કૈયી
કાઈ બીક છે કે શું ? ' પચ્ચ ખો લાગ્યું કે એ સે જોવ
જાણેજાણે કોકાર હમ્મતી કાઈ દમાધું તીમે ખૂશ
જની રેલા હતા

આમે જ્યાં પેરી રેતરી ઉપર જઈ ઊઠ્યા, જુનામાર્ગમે
જુઓ 'જુઓ હવે આ નદી ભગી પે મેઃ જુઆ
લાલા દેખાવ એ બાંહેલો બહેલો નેઈ રહ્યો હવે
એની ઉપર'

માત્રાથી માંડે તરફ નજર નખાઈ મઈ ધરતી ઉપર
 હોય અધારાં, તે ગાથા ઉપર ફાળી અથોડીની
 કાળો સરખા દમ દમ કરતા તારાં ને એ મેલે
 વચ્ચે છાંયી ફિતિલે ફાળી અધારપડેડાં માથે નાખી
 ઊભો મોખનો પડેડો ।

આપને જ ને વિનિષ્ઠ યશ્વિંદુરો ને બહેડાના મધ્યમાન
મધ્યમ કાષ્ઠિકે વળતું વ્યવસ્થાનો પડી પેરી ! બા. સ. યે
જ જમાના દેવગાં જાતની એક વ્યાખ્યા કે પેરી
કરી પડી

જાતીક વાર થઈ ને પીણી મોટી બહોળે ' જોયે
રસિક ભામે !

ગાથા ૪ એ નવે દાખા મળે ' એ તે સાહે !

બાબરો મુઠ્ઠા (મે) ઉઘાડે છે હો કે ?

બાબરે પાઠા ખરેખર એવું તપ્પા અર્થ ને આ રાખે
તો મિલના કા અપો મોટો લખાણ થકુ જેના
અપા-પાઠામાં બહુ મતાકુલી રચના છે નીચી
કેવે આવી લેખ થઈ મેમ

તે પત્રે નવાબાઈ એ ભરે શાસન તર્ક ભાગ્યો
અરણ્ય એ પેના સાધોદાને મેડા ભાગે બન
ભાઈ ખાબર છે ને આના બ અજાણ આ ભોળા
બહેનશી મીલ પત્ર ઉપર ખર્ચે ત્ર ને દોરેના રાજ
માણ કાટી નીચરો તા એ ?

હા આ ભાઈ! મે હા હ તા કચાક અરેરા દલો
ને માનના આપો ત્યારે ભેગુ તા કામનામ વડા ઉપર
વડ તોડ કે છે એ માન તો આપ્યું અપ્યું ફામ
એવું લાગતુ તુ ને ભાઈ—કહેતા એણે વાળી તરક
કાક કરી એવો ભેડા ભાડામાં તો કે આ ભેળસ
બહેન પામેથી મારેના દેવ નથી ન આક આક બન
કની ફરમા તકે ' મેણે અપાભાઈ તરક મો કેરબુ
' પડ્યુ ભાઈ બનના પાદરિયે તો ભાષાએ બીન્
હા અવાજના બ નામને બેનરી કીધુ હા ?

'કાક મે કમલો વાનરી?' ને પ્રશ્ન
'એક ખૂબો છે કામના—કાકના આના પાદે એકે'
શન ભાઈએ કહ્યુ

'ચરે તો મે આ ભેળના બહેનની કાળી વાળ
ભાડના દરો ?' મે પૂછ્યુ

'કાકે બધીય આટલ એ તો એક કાળી કોકરો મન
કે તા 'તો કે કેડો ભાભાઈ, કાવળુ કરીને ભેગાં!
કહી તે વાળે વનાગો વાગે નાક માપ જન્ય એકો
કહ્યુ કે મિત્ર શખરી પાદે એકે પત્ર મન
કામના થઈ નાનુ 'કા તો આટલે બી વળા તો ?

મે નુ ?' વીધુને જુડ
'જાલ ન દેમ કલે ખાઈ ગયા તો એ જ વડીલ
કામનાઈ! કાગ રડી બ પડે ને ?'

ત્યા તો બહેન તરક તરક કરી મહેતો મ મહી ભેજ
કાકને 'કો ને રનિડ! આ વળા તો કેડા

બધ તપ્પા ?

અભાઈ બડા દલ્યા જે તો આને છેલ્લી નાતા
માને છે જાળી અગાન અરે ? માટે ન કે છે ન
રખે તા ભાઈનેના કા પત્રે બાબરો મેની માટી
ઉપર મેમ છે ને વેળા લેના તર કાઈના કિપાકે છે
ત્યા એકે મોકામના ત્યા અવળા ખર્ચે કેડે છે

કાવળુ એકે પડ્યુ એકે આપુ વામરી પુલિ આ
બધ માનવ ની ના પાકી દતી તો બીડ માનુ તરક
આને આ નહુક આ જુગ્યા આને અવાજના
કાના ભ બ વંદે આ બુકને જાલે વજરના નાખના
જુપ ના કેડા દલ્યા

એક વિચાર થો પામે નહીં ને કોઈ ને તા બર!
પડ્યુ દુ વીધુને પુડ પુડી નરી ના 'મે કિયા ?'
ત્યા મે મ કેડી ન પેના મે ભાઈ આ બેલી વિધા
'કેનને કામેય મેલી મનાવિયા કરના નકે વામના
કાવે વેર બાપના જુડ પડે !'

કાવરી કામે આટલે વાળ વિધા રુનાથી કે કેવળ
તરક કેમ જામ વામના પડે કા વડના તો એકે
તમ ના તો રુના કિયા પડ્યુ બર વાળો માકલો
કાક દલો 'મન મન આનરી કિ કે મ માલે કાલે
વેના મે બધુએ મે અવળા કોકરો મિ મન કાવરી
કેડા તો—

એકે એકે આના નામે આ બેકર વાનાવડના કાઈ
અવળ અવળી જામ મેવે એકે કાક પડી
'મન કા આ મના ?

અભાઈએ મ મે અવાજ આપકને બડે 'આભો
કાઈ કાકા આને બચા ? આપને નકિ ?' આમ
કહી કામે અભા આ મે નામને આભા આ
અભા કાક મના પાડવા

બેકર એ મિ કામનાના અભાઈએ કહ્યુ 'આ
તો કુખોના લાલે છે આ પામ વળુનો
બાપને છે !

અભાઈ અમને બધે કામના કરેના દેમ તેમ મેલ
'જામુ જુડ પુડ્યુ એકે કામ માળુ ને વાળને મેન

આઈનો સદ કાઠી મકા પેલા અભિષેકા મેલાવી
આપો—

તો તે વળી પેનો કાંઈ અમારા કાળાને અમે
કાપી મૂક્યા 'અરે કપાલ કો કે મવાણાઈ હા'!

'આ તો પણ મુખાં જ લાગે છે' મે કહ્યું
તે અપામાઈએ વિમલ કરીને વળી દાઢ મ રાંજવાળા

આપો 'અરો મુખી કે કુલુ?'
'એ રુ કશો તો અમાર લગી લગા અમુસ?'

મુખીનો અમાર ક દાલેને હનો
મે અપામાઈને કવું એમને અલી ભોલાવો 'ક' હવે

શિક્ષણાઈ મેનાવે છે'
તે પછી ગમ્યામાઈના કપા પ્રમાણે બાર-પાંચ ગાળનો

શાયે મુખી અમારી પમે આવી લાગ્યા પેનો મુસન
માન મોહિયાત પણ હતો

'જુઓ મુખી, આ શાની આજ આ ઉપર વરતઈ
રહી છે' મે કહ્યું

'અપે આઈ, અમે તો પેલી હનુમાનગણી રેખાએ
મહીને જોયું છે એટલે જ તો મેક આ લોડા

અમાર લગી આપ્યા નઈ તે મુજબ-વિવાહ કરીને કપા
મહેકે તો નથી મવા' એમ કરીને આ જાન દારને

હાઈને રોપવા નીકળ્યા મો હેડા હવે આવી વરુ
તો વગલો લેવી પોલી છે'

પેનો અપ વળી પાડો અમાર ઉપર નાજો અમાર થઈ
મેકો પણ પીછા ખાજુ સેકે માથુનોની આ દર

દિખન પણ આપની દલી એક એ લગી બાલકાગી
પેલા જમાદારને મે દાખુના રસના અવાલ કરી

'તુમ બી રને કો જમાદાર?'

'મે તો ઈન ખાતો સે—મેરી પામ તો કપા હે ના
સાન, હસ લીધે નહિ રાન'

મે મે પેલા કોઈ ન સાળો એ રીતે કહ્યું 'તો
માનો, જઈશ ત્યા'?

'નહિ સાન! મનિત કે છેના અપજ નહિ'
'અરે પણ તમારી પાસે તો કપા છે ને?'

પીપુરે કાનુ

'શા લેડિન સાન, મે તો મેરી ખુશી વિશાલ?'
લોધે માર આન અપ—

'પણ અપલી પામેન વિકાળ જેટુ થોડક છે'
અમ કદા પીપુરે કોરેજમા વાજેલા એક મમરી

પાન વળતે મેકે કરેલા અગ્રાનારી એક મમરી
અપલી અદરા માલો અવનત, થેડી પ્રતાપના

પછી 'જુઆ મુખીકા નમે બપા ઘોડી દિખન
કરે તો હું મારા મને નેરે લખને અધે ત્યા હાઈ

અઈ અપે જુએ તો ખરા નમે સવુલી અવાન
હું ને રસિકાઈ ને સવુલી પાળા કપા પછી

જમાદાર જે તો જુએ ને આ સથે ને ખાતરી ન
ચલી દેવ તે ને આ સાથે જ મેકે પણ

ખાતરીની હદના વડો પાડી મન લવધો જાણે |
મૂં જા, મંદ બદ કુખાંડી નાન —બદ જેરી

અવર કે મે જા તાવ, તરિય, મોલિયા મોતારિયા
દાંધા તુલિય મોલિયા દર મિખો અજીપુ મદ

—તે તાનમાં આવી નના મુખીને કહ્યું મોમે
કાજો મેકે છે એ જા મારને?'

મુખીએ કહ્યું : 'ના બાઈ ના આપણે તો કાઈ નથી
હાલો—'

'તો બને જાણી આપણે પામે જઈને મેકેએ ને
ખરા મુખીકા' પીપુરે કવું

આ પછી તો મે પણ મુખીને દિખન આપી
તે પછી જમાદાર પણ મને પાનો મપો દેવ તેમ

મોની નહલો 'મો તો મુ પાંડા જેવે તો થઈ
હસિકે છેના નહિ હે હારી કેમકર મને આમિશે'

અમારે પીપુરે તો પમ જ ઉપાડી મારા પણ મેકે
હાથ મેઓ ને મન પણ ચર કરી દાંધા 'શીન

મને ચદા ચર્ન, સ્વ જ ચરે પાન મને પાલી મને,
તેનીસ કોઈ દેવના—સગાલામ વેપ મલક મને

કાંકિની શાકિની નોંધી મને એમ સપ કે ઉપ
દેવન કે દેવ અદેવ મને |'

અમાર કરનાય ખોસ તો અમારે આ સોજામા રહેલ
લવના જુને લખવો હતો

દરમિયાન મ કોડી તો અપારી સાથે જ હતો પણ

જાણકારે પાલુ પેશા જાણને આપણ કમતા કલ્યાણ થવ
ઉચાર્યો હતો અભય કે નહેરો હો। તે 'ટે
ઉત્તમ' મરો કી મે મે તપા પાળા દુરાનુમારી
મામ મે 'તે' ના ક્યા કા ન

પાલ અને પાનુ કે પેના વધુની ભવ અભય આ
મેાડને પાપકામા બરી કાનાતા ભવ વિરોધ કમખ્યા
લો ન મરો ન એ અભયી પાળા પાળા મેના
કામા દના

મરા વળત મુખીને અભયમા નો પાનુ ન રો
અને ભાઈ તમે 'પણ નરેશભી કમ' મે 'વળુ-
પીધુઅભયિ' અવુ અભય કે મ દા સાધ્યા પછી -

અમ પલ આરા આનરો નો મ અકુ અમ અમ
મનેને આરો ને કાકા ' મે 'પીએની ભવ
પા નો પંથુરે અકુકાન નાક કોમુ' હા હા।

'અમ નો અકુકા પછી—આ ના ભાના લી ના નહિ
પા। મરેના પાનુ કો કા આ પેના ભવુના
પાકે કો કોમુ કાલ પાળા આરા મગા નર અમ
કાના પાળી પાળા કો -ઈ'?

'હા અઈ હા - નેટ કે કહે પાનામાના આ
પલ આમકા પાસે મનેને મેઈ મો ને ને મેઈ ભવ
ને મુખી અમે નર અઈ ના દના

અઈ મામ કોમુ મેઈ મે કે મે મે ને મીમુર આ
કમે કાપુસો કો કને મી આમકા વધ્યા ના તેમ
આ અઈ પાલ થો ક આ કકો ની મે કક
પીધુની મરો અમે અનાનકી કિઅની કીવે ને
મેકક નુ ને મે નાના પીએનીને કઈને પાળા
પાળા મેનાઈ રુપ દના

મેનાની અમકા પાસેકે કામે કો પેમે આનટા
પોર મુખીની અમકા માની એ અઈ આ કિમા નકી
અવ મેઈ કામી મે કક મકાન ગમે આ કાના
અઈના પાળા કાપઈ પા ના કાના—અમે અમેવી
મઈ ની કે મેઈ ને કાનાઈ કોમ।

પછ ન લો પેા નાનાઈ—અનાઈને મઈ અમા
મરોડી મેનાઈ કે ન નુ ની વનારો પેની નાનાએના

આમને મેઈને આમકા નાનુ પાળો પાળા પેમા
નાનાનો પા ને ને મેના આ અમા અમા
અમા આ ના અમા દના કોમુ નર નહિ પુમકા
પા અમે કાના કે ના દના ને કામા—અમા
અમે નકી અમાના નાનાનો દના આ ના કો
કી મેના મેના પેમે અમા મેના ને આ મે
અ અમે મેના આ ને મેના અમા મેના
અમા આમની મે ના કી કાપાઈ કી વળત
અમાનાઈ મુ ને કમુ ને નાનાઈ કામી
વરા અમા પાળા મેના મેના પાળા કાપાઈ રુપ

કે આ ન પાળા—અમા આ કે મે ને અમા કામ
પેના અમાનાઈ કા ને મે મે આમ કામ
'કોમ ને ના કોમ'?

ને અમા અમા મેના ના કિમા મેના અમા
વળા—અમા કી કોમ નો આ ના નામે કાકી
કાકો દના તેમ અમા ના અમાની અઈ
કે ના અમા પાળા મઈ પાળા ના મુકા નુ કા
મેના મેના પાળા

કકુકા ને ને ને
ને ના ને અમાનાઈ કી મેના મેના દના કો

મુખી અમાનાઈ મેના મેના મેના નો પાળા
અમા ના ના અમા અમા આ પાળા પા
અમા કીવે અમાનાઈ અમા આ નાના અમાના
અમાના ના ને ને ના અમા કોમ અમા મેના
અમાની કીના અમા ના કી

આ નો પીધુરે અમા વના મેના આ નાના
અમા નહિ ના ના કી નાના

કાના અમા ના ના મેના અમા નાના
કીવે મે અમાના અમા મેનાના અમાના કોમ
કી વળત પાળાનાઈ અમા નાના કોમ
અમાના કાના અમા અમા અમા નાના પાળા
અમા નાના ના મેના

ને અમા ના ના અમા નાનાના નાના અમા નાના

‘નહિ આજ બહુ આપ જેણે છાપ મે રે છે ઉસ પડિત કે મે હી પાક પવનચિત્ર કે કલારમે-’

તે ત્વા ને એ મે જ્ઞાન પદેશ પગી મનવીના સરખે અવાજ આ વા ‘એ નવે (ના) આકમી નવે (ના) જગદન આ મે જોતે છે’ (૩) હાંઓ પારવર- !

આ સાથે ને પાપ એ પાપ હટી ચલેલા મુખી વચેરે આગળ આ વા ‘જે ના કુણું હાંઓ જીવે ? આશવચે ?’

‘હા કાકા હા ?’ (૬) આશવચે હાંઓ માત્ર હાથે (આથે) ને આશવચે રો (નવી આશવચે) ?

છનાં પેલા પ્રધા મજદાર રજા દત્ત મનમાં જાણે આપ ન દોષ જાણે જાણે પાણી ! જોડાના રે વાસી મે હાંઓ નીચા નીચા નીચા માફ કાંઈએ જોતુ જોય

જૂલની આશી મે જોતે ને દોષ એ જોત નીચે નહિ તો-આ જોતી હોતે એટલી જ પાર

‘એ આ જોતી આકમી !
આ સાથે ને જોતુ જોતવાના પાના કપે જાણે દોષ ને એક લાના માણે સરખે અગળો પદાર્થ તણુઆ એવંતા નીચે જાણી પાનો એકા કળો પળુ જોતવાના કિવાની જાણે સાથે પુગી ને કલા આ જોતવાનો’ મુખાકાકા જોતે આઈ (કદત) નહા આદા જા (જોવા) સ્વદી પાટ (પાટો) !’

હાજુ પેલા મજબૂતોને વચેરે હતો—જોતે જોય ! ને માટે ને મુખાંએ સવાલ કપે દાણા પલુ ને આપ જોતા રૂ કામ—માણુઆજુના ના આજોવાળોને જીવવાવા ને વેરતો તો ને પાર ?

‘ના જાણી ના જાણુ કુ (૬) ને જાણે મહુકાસેને જીવવા જાણુ ! પલુ આ ને—આપ જોતે એ નીચે જોતો અર્થનન સમા જોતોએ અમાત નરે એ જાણે માણા હાથના સરકતુ વેરતો જાણે એક મોટુ વાતણ ને હીસવતી અમા મુકે કલાન સરખે કાઈ પદાર્થ જોતે એ જાણે અમા જાણી અનનનનનનને અમા નરે જાણે એક જાણે નરે જાણે અમાને વારો આજો ‘જુ જાણે ને આ જાણે માણે આજો આજો દો ?’

ત્વા તો આ જાણેને અમાની પાસે આજો માત્ર પેક દોષ જોતી આજોવા વાતને જાણે દોષી નાંધો ‘ની માત્ર તો જાણે આજો કુ (૬) તો જાણે (પાણ) જાણે આજો તો !’

તે આ આ સાથે ને મુખાંએ—જોતુ જાણે કે એ જાણે નીચે જોતોને મદદ આપતા કલા કે કેમ ને— પીપુર એકને પાણી ને જો પાણી તે જોતો ને નહુ તમાજા એક સાથે મોટી પાણા ‘હાજુ કિયાગા ! અમાને જાણે જીવવાની આજો !’ ને મો સરખા પાણી મારે તો જાણવાની રજા આજી ? મુખાં વચેરે આ જાણેને ને મો માત્ર, ને જોતે ? પીપુરની પાણી ?

કવિશ્વર રવીન્દ્રનાથ ઠાકુરના લખેલા આ જોતવા સો-દર્શ જોતવાને હાજુ જોતવા વિશે કહી દેવા મર્મન નાકાને દરેક સમયે સર્વે કો હે મારે ત્વા ‘જાણેને’ ને એક સરખા (Noble heart) દર્શન આજોવાના અશરો જોત નીચેને હોતો તે આજો વચેરે મે મારી નેવે જોતવાના જાણે મોટા અજોતવા અશર-નરના કોને જાણવા પલુ એક મન મહુ નહિ એને જોતવાને જોતવા ને જોતવા રવીન્દ્રનાથના અશરો કોણે નેવા ત્વા જોતી આજોવા મદદ આજુ આજો મદદ એને જાણે જોતવા ‘કેટલી જાણે ? કેટલી જાણે ?

પશ્ચિમ જર્મનીની હરિષ્ણતાલો

પરમાન-ટેમ ૧ કપર એક હોઈ હતો છાત્રો
ઓ એની છાત્રી બોલી નાખી અને એક
 નાપુ યોગ્યગામ મોડની આગે દસ પિનિટા
 તે એ નાપુ કપરને પ્રેરવાજાઓ દેસણ આવી
 ઘરે રોનુ નિનન ચર્ચ મધુ અને સારસર આપણ
 ચાલી પતિનના રોજના રોજની હરિષ્ણવચા
 એરેનુ આ એ પશ્ચિમ જર્મનીની હરિષ્ણવોની
 કાર્યક્રમનો પુરવો દતુ

એ હોઈ રેસરો લામ હતો કે રેસરુ કેમર હતુ
 એ નહીં હવાનુ હતુ એ બાપનના મોરસાઓ
 હેવાન નુદયે લેલો નમે નેટય ચેતરાવોનો હતો
 કેમી તે કે રસ મામિન માપ એ સર્જન તુરત જ
 ભગદની પ્રમિયો કાદી નાખી કાકે પ્રયોગના માન્ય
 મેશને જતા પુ કે એ કેસ લખેનો હતો એટલે
 તુરત જ સ્વપ્ના માનવાર મર કે થામા આવી જે
 મરે એ હેરામ મંગલકામા આલેખો અને એ કેમની
 આજ્ઞા ક.થામા આવી તે જર્મનીની હરિષ્ણવોને
 અજ્ઞીય છે

અપારા પ્રતિનિરિખાળના કલ્પો સળે-હેકેવર્ષ
 કુનિવર્મિનીની હરિષ્ણવ એવા મલ્લ હતા આમ
 અહરના કોનોની આરસર માટે એ હરિષ્ણવો સખ્ત
 કરનામા બાનેરી કે અપારા પ્રતિનિરિખાળનો રવા
 રાજાને એ મનિન વિભાજના આરેકેવર્ષના ત્રી-
 મરોએ એક દવાખાનુ એટલુ જર્મનીના એ દવાખાનુ
 ત્રી-બાળેય હોઈ માટે ઉત્તમ મજાપ છે એમાં
 મર્મલવન રંગે ગાળના ૧૫૦ ખટના ૩ અને
 બાળી માટે ૫૦ ખટન છે સ્ત્રિઓ રોજેનુ
 નિનન કડવાની ઉત્તમ સારસર એના છે અને વગી
 નીચી વિશ્વર્થિઓને એ જવાવવાની પધુ મુન

તાજેલખા બહિનનાં જગતનાં તર્જીવીસે થાનુ વર્ષિક
 સમીક્ષન પત્રેલુ આજ્ઞાતોની ૧૨ ડીકેસેએ માન હરિષે
 તેમા કિલ્કીપા હવેત્તવના નિખાળ ડી મહેમ પતુ દવ/
 નાવ દિવસનો જગત હરિષ્ણવોનો - કયાસ અહી છે

સરસો કે તુરત જર્મણી માગકોને સામાન્ય મેપ
 રેસરો સામે ગરસ રીતે જાળવવામ આવે છે
 પશ્ચિમ જર્મનીની હરિષ્ણવોને મા એક મેષિયા ૧૫૫
 એ એટલે તથા નરસામી વાપેસામા તર્જીવી વિરો
 થીને રિજાગુ આપવા પે મુનર સગવડો હોય છે
 એ હરિષ્ણવોના નિખાળ દ્રાખરો અને ઉચ્ચ રાજાનો
 ને સારસર આપવા હોય છે તે વિશ્વર્થિઓને એવી
 રીતે જવાવવામ આવે છે કે કામગાળા વિધેય ન પડે

એક વખત પુ આલનમેનુ એ.પરેશન નંતો હતો
 એ.પરેશન-ટેમ ૩ ઉપર કેમેરા જગતો હતો મોપ
 રેરન દવ યા પહેલા એક ખટન કનારને એને
 જવાવર મેકરાર્થ આ પે અને નગમેરો દેગ
 લેરામા અલના એક વાજુ એ.પરેશન પૂરુ થયુ
 અને બીજુ બ.પુએ કિલ્ક-કાકેમનારી-મર
 આવી મર્ષ અને એ એ.પરેશનના મેકા રિજાથીઓની
 મખત પહેચી મમા વળી ન્યારે મર્ષ અમુક પદ્ધતિ
 રિજાથીઓને જવાવવાની હોય છે ત્યારે રિજાથીઓને
 હર્ષની આમપસ મેકુ વગીને નીચુ નથી પડતુ
 એ નવી જદતિતુ એ.પરેશન નેઓને કોનોજન ઉપર
 જવાવવામા આવે છે હરિષ્ણવોની પામે એક કસ
 અડમા વિશ્વર્થિઓ જમા થાય છે અને નિખાળોને
 હાથે થાનુ એ એ.પરેશન ટેરીવીજનના પાકા ઉપર
 જુએ છે

કામગાળના આગેન થારેની વંમા ચેત્રાના હેકા
 અસાતનામા આરસરી કેટલીક હરિષ્ણવો પળ અને
 નોઈ હતી એમા કામગાર હોઈઓની ને સભાજુદે
 સારવાર માપ છે તેની મર્યા ઉપર પુરે કાપ પડી
 એમાંની કપીક તે અવજન છે અને એમાં કામગારને
 ઉત્તમ સારસર મળે છે

‘વોટ ફોર ની પાતી બૂમ,
ભાઈ-બહેન કરે લૂભાલૂભ
ભાવ વાંધા મટાડના ફેરા
છપ-મોટરો કરતી ફેરા.

ચૂંટણીનો રંગ લગ્યો જોતો છપ ‘વોટ ફોર ના
વપેડા સવા સાન્ન્ય કહેવાના ભાઈઓ કટેપાટી બંદો
સાથે ખભેખભા નિવારીને વોટેર કરવા લાગ્યા છો
દવાગન દિવાળે ને છપ મોટરો તથા મોટર કચેરા
આટોરે! આ થયા અને મોટરોનું મહત્તર એકમ
વધી ગયું તારે લાભ ખસી તરફથી જો ચૂંટણીવારને
ઢોળા રાખવ માં આભ્ય

મનમન પૂરું થયા પડી જીટણીગવ જાડી મોટી બ,
મનોએ ચૂંટણીના જોડો થયા પરંતુ ચૂંટણી પડી
ચૂંટણીવારને પદા ભરત્યા આટો જોત એક પત્ર લખ
ફાંધી મોટી રક્ષાની લાલચ આપવામાં આવી તપ્પી
એમણે તરત પક્ષ પકડે કરો. પશુ તુ મહત્તર છે !
ટોચાં જો પુરુષ ખરેખર ફક્ત

એમને તો સરખા સુઘડા પક્ષ
હાથ બધાપે તે સાચા તોત,
એ જ ખરી મુદ્દાની વાત !

ખરો ગળગુપ્ત તો કાપડા જેવો નહિ નહિ નહિ નહિ
ભાવનાર દોષો જોઈએ એમ નિવારીને જો ચૂંટણીનો
પક્ષ બદલી નાખ્યો

ચૂંટણીવારને નવો પક્ષ નીતિ નિનાનો ખસ દને
એમાં લેવાનાર માણસો માત્ર ચૂંટણી છતાં જ
પોય રાખવાનું હતું જ્યાં એ પક્ષ બદલાવાના
મનની જેમ ગમે ત્યાં જો તે પક્ષની સાથે જોડાવું
કરી શકે એવો ફોર્મીડ પક્ષ બને એ પક્ષમાં જો
વિરોધ કરવાની એક જ નીતિ

લગાણા ઉપર પાકી પ્રીતિ
ગમે તેની સાથે કરે જોડાણ
રેતીમાં જ ચવાવે વહાણ
સાકુની નિદા નિજાની રહુનિ,
એવી વાતે એની ચૂંટી

રોજ રોજ નેતા બદલાય
‘વાનગય કાશીએ વાય

ચૂંટણીવારને એ નવા પક્ષમાં ચૂંટણીનો દલા
નેત્રો વધારે દલા અને એ નેતાઓ રોજ એકનીએ
કરતા વિરોધી ભાવો કરવા હતા
ચૂંટણીવારો ત્યાં પડ્યા પક્ષ કરી મનુ રોજ
ભાણે કરવનું જો મોટરોમાં કરવનું કામ એમને
ખૂબ વમનુ એ પાતી જોડાણની નીતિ ન એમને
એટલી જાણી નથી તરીકે એક વિવન પોતાના પક્ષ
ચૂંટણીવારને મળેને મેમજો એક ત્રીજા જ પક્ષ સાથે
જોડે હું કરી દણ

કામજો બદલે છે જેમ સાથ
નદી પુલ જેમ બદલે બાપ
ચૂંટણીવારે બદલે પક્ષ
રૂપિયા હાથા બધાં લાક

ચૂંટણીવારે પોતાના પક્ષ રા વક્ર કાઢી અનુવાર્તિઓ સારી
અર્થો લાગ રૂપિયામાં પક્ષવારનો કરી લીધો તો
અતવા એમને જોત જૂના પક્ષોને માથો દેવાનો
કમકમ રૂં કરો એ પક્ષો નવા મંદિર પક્ષ
ગીત્ય જોઈ કરવા માટેની મળવણ કરી કરવાની હતી
એ જ આ રીતે એમણે પોતાના હાથમાં લીધી અને
દેખા ભરત્યા અને સોજાવણિયા પર જ છપવા બને
કમકમ મહત્તર જોઈ સાથ મેળવીને આલો કામકામ
સરવતારથી પૂરો કરો કામમાં અને દેગમાં ચૂંટણીવાર
આન જાણી રહ્યું

દરિયો મરે સંજાની ચૂંટણી બારતા એ મંદિર પક્ષ
જો ચૂંટણીમાં એ જ ઉમેલાર તરીકે ઢોળા રાખ્યા
એના પ્રતાક તરીકે ચાલેનું નિદ રાખ્યું
માથામાતામાં છે ગુનું લગા

મરખા માનું કામગીર ને ચમ્પા
જાણ મારે તો વ ખર કહેવાય
અંકી બાપ તો વ પૂજા થાય

ચામચ ગળગુપ્તના પક્ષ ગુનું છે ખાવાની વાત
આને ત્યાં એ કાળો અને પડવાનો સરખા ગળે

ઉ ખેતે તેને ગોધુ ખાવવાની એ લેવા છતાં એને
મા બેઠેલામ ખાવે છે અને એ લેવાયે પાપ ના પાતુ
નુકસિન બે બાળમ છે આમ એવાની સંસ્કૃતિઓના
સુદૃઢગિચ્છ તરિકે ગાય ખુ. ગેળી પી

એ સુદૃઢીમા સુદૃઢીતમ સુદૃઢી આવા પાપ આપી
ધારાજામા એમના પાત્રના જે એક ના માનવી હતા
તેથી એ વિરોધવાએ અગુરુ એલો રૂની ત્યાગ
પણ ગરબવાની રાત્રી મળીને એમને વિરોધપણના
કરોતરી નામ નેત્ર નાનાના

વિરોધ કરવાના કાપમા સુદૃઢીમાથી તોડે નડેએ
એ બધી માનવાનો વિરોધ એવા લાગુ

વિરોધ કરવામા છે હાંડુ શુભ

આકાંઠા બાપુચાતુ ના કંઈ કુખ

અમા કહેતા હોય લગાડે 'હા'

આપાંત્ર એકલે કરેલી 'ના'

અને તેના પારી થોળના થોળ ખજુ બગા બધા હા
કહેતા હોય એમા આપાંત્રે હા પાડવાને ના પારી દેવી
એવી લગતુ કામ એ સુદૃઢીમાને થજુ ગળી ગજુ

સુદૃઢીમાને એમને પણ ધનિક મેળોને પણ દળે
કાઠાવાની પાપને બાળેથી 'અપહિલ' હતી નહોતી
તે મેળ મોક્ષના રિત્તો આપવાના હતા ભીલ

ખોળના સિદ્ધાન્ત રેખા આર લગી બાળજી એવા
હતા ત્યાર સુદૃઢીમા આ ના પાત્ર નિ નોડે
રેખા આડે આજી પાપ કહેતા હતા એવા નવા

પણમા સુદૃઢીમા નામ થજુ માનવ પજુ નોખને
એનાથી સનાપ ન થયો આ ધનથી હા

સનાપ દાય તે માણે નર,

અના વગરના સેવણ નર

એની ખુશી તેના વડ,

ખુશી વગરના પહેલે કેઠા

સના વગરના ધનનુ શુ મામ હા મામ એવા તે
ધન તે એની મન કાવે છે આપના બધા પહે
કે જા સનાપડે નિરાય નાના મળેલા નરી
તરલા રના નાઈ સુદૃઢીમાને સનાપણમા દુનવા

માટેની બાળીમા મોંઘર નાઈ
એવામા જ એક લખન સનાપની પારીના ફેલાક
ધારાજાએ મોંઘરના પજુ પવડા કરી નાખે
આ મામ મામે અવિદ્યમા દુખાત મુકાનને
વિવિધ રૂપ નામ સનાપના તપ રિવિધમા સરવે
અમા અમો વડે ગણ એ વખતે મુકાનમા અમા
અમા કરવાની સરવે શ્રી સુદૃઢીમા એમના પાપ
મિંહા સાથે સનાપણના વડાઈ ગયા
એવા વખતમા હો—

એટા અમોહા બાળે એક

આર લાધી મેવડેહા

પાપ ભાણુ ને માત બાળી

નાઈની લખાણમા અમા બીજા

એ વખત—

હિંચા હિકરને માકલવા પરદેશ,

નાઈ ત્યા સેવડાબ્યા રૂપ

સરકાની પેસે ક્રીધા પ્રવાન

હુવાદાન ક્રીધા પાપ પમામ

વખન હીત સાતમે ને વીમ

ઉપદેશની ના વાંધી રીમ

રોજ બહાર પાડુ નવજુ સુવ

કેને ના પાપે નિવડે પૂત્ર !

સનાપના સુદૃઢીમા પૂરેપૂરા અમારે વડા 'હીમ
અમારો પજુ એવો હાપ તે એવા નો એવા મામા
કમે એમા નાં ભાણુ, ઉપદેશ ઉપદેશ
અમા મામા રેખાએ અમા કરમા ન કરી પમામા
એ બનિશા રૂપ પડા આર પમામા અમારો
મામા હતા તેને અમા મેમા મીઠાઈ પાપા મામા

ત્યાર પાત્ર એ સુદૃઢીમા અમારો ત્યા મુધી
અમારો અમારો હામા નાઈ

આ પ્રમાણેની વાદના પત્ર કરીને પદવિભવની નામે
કાલ કલુ સુદૃઢીમા એવા પડાની નરના મોકાને
એવા એવા જ માણુ પડેરી ના

આવા કવીને એ કાલ દપ કરતાં પારી પારી

[અમા]

[૨૦] અગિયારમી સફર

Once a fairy wept
Her tear was named life

આ જે વર્ષો આ હોર્સ્ટે! રા મૃતુ છે /
આત્મન્ય રાત્રી એ બાપેના અને રાત્ર
સ્થાનાવ ધરાવેના આ આશુસ આ રાં કાં મુન કાં
મીના બસારી રહો છે /

'હાર્દન'ના બે જન્મના આ પ્રવેશનાની સાથે જ આ
અન્યા આ બે પ્રાંતે, માત્ર મૌનવત્ની જલમણદી
ઉપર લીધેલી આવાના પરિવેશની જેમ શિખરી આન્યા
—આદા! આમ્મ! /

અને લેના જ હોર્સ્ટે મોની બાપો
મે હૃદય

—Guten abend horst!

—Guten abend, Aftam! Kommu hurb
er, kommu zu mir!

હોર્સ્ટે અને પોતની કને મેળાદાસ એના જર્મન
શબ્દો જૂમના કલા એ આજીવ મેલવન લઈ રાત્ર
હતો પોતાના રાત્ર ઉપર હોર્સ્ટે ઘાટી નાર જેવી
મુખચાપ બીનેની બીજરની બાટની બેઈ માત્ર ખન ॥
પ્રશ્નો પોતાનો ઉત્તર મળા ગયો

—વાત શી છે હોર્સ્ટે? વર્તમાની જાણવણી માની
રહી છે કે શું!

મારુ આ વાત જ અજાણતા જ એ હસી પડ્યો મારી
પોત ઉપર નેત્રથી પડ્યો માનો

—વર્તમા!

આ શબ્દનું નાહીય હોય ઉચ્ચારણ કવી પડી એજી

બીજરની બાટની પોતાના પામના નાંધી અને દામ
પામના ક્રિયા કરી બટકી આરા મુખ સામે પરી
અને કમુ

—આ બીજરની બાટની પામના અંધ એટલે બાપ /
વર્તમા! સમજાવ આમ્મ!

આટલું જાણ પડી એજી બીજરનો બટકી હોર
પરી પંચર જુદ મરમમ વા અને ફરી હોર્સ્ટેન
મીન વચકાવા મરી પાડી એને મુન કા બેત્ર
બટકી દીરાને ઉપર મર્મ પોમના મરમમની જેમ
આને દામ વચ્ચે બીનની પેક કરી માપ અને અને
તો બાહ્યે મરમનાનો પન કરે

—સમજો આદામ! આ અમારુ જોગીન! મંત્રો
અર્થ મેરો મવ ॥ કે જાનને જે ગાનુ હોય તે
માન્ય હોય પારણ હોય તે મયો હોય મો કમુ
હેય તે મયો કરે જરુરી કે મરા / કુ ના મા
મનુ માનુ જ કરેજ નહેતો હૃદયે હૃદયે /
આ છે અમારુ દેશનું ગિમ્પાન લોગી! અમાર
જર્મનીના મોગીને કમુ મરમ હોય છે નમાર
વિદુરજાનના મોગીને કમા હોય છે /

કુ આગળના લોગીને રિતે કંઈક કહુ તો એજી
હી પોતાનું જરુરી જરુર આગળ મરમ કુ
વિવેકજી ગિમ્પાન મરમને રહો અને એના નાંધેની
મરમની મરમને રહો

બેજરના કવી કઈ અમે મે જ નહેતો અન
'હાર્દન' વાસીએ પચુ પોતાનું જોગન લઈ રહો
કલા જમુ પચુ પીરુ અને નહેત કરવો એ મરમ
નમે માત્રા 'હાર્દન' ના વિષયોનું ક્રિયા હોર્સ્ટ
કેટલાક હોર્સ્ટેના કામ નહેતોની બાટની મરમના કરે

[illegible] $\frac{1}{2}, \frac{3}{4}$

—સોરઠ, તાલુકા મોહમીન નો તુ પડી જાતી
 પશુ તાલુકા મોહમીન કંઠે રાઈ રહ્યું છે
 એ દમી પડ્યો એવું દલાય એવું જાણવું નવાના
 પાન નમિ નુશણી રત્ન કંઠે જેવે મગ કી ૬
 પોનાના મોહમીન માટે મહાનુભાવ નવા પાડેલ મંત્ર
 પશુ બાલ્ય અને કી રંદરી મદન નાથ લેરામ
 પેહો એનવાની બીજાની બાઈની નજર પડેલ જેલ
 કોઈને લેખી કોઈ મે વડ પીએ પડી ની ગાય

પૈાજાનું કૅલેબરન લેખન "દાન નુ આન" = ૧૨૦
આનુન ૧૯૫૫ ૧૬ એપ્રે આરી ૫૫ ૬૦ ૩૫
ધુઓ: આપો

આપણે જાણીએ છીએ કે આ જગતમાં જીવનનો અર્થ શું છે, તે જાણવા માટે આપણે જાણવું પડે છે કે આ જગતમાં શું થઈ રહ્યું છે. આ જગતમાં શું થઈ રહ્યું છે, તે જાણવા માટે આપણે જાણવું પડે છે કે આ જગતમાં શું થઈ રહ્યું છે.

इ. स. ५७० ई. ३३३ ई. ३३३ ई.

—શ્રીમ. આ તારી શ્રીમ. ની જગતી પુત્રી ૨૫

એના અંદરના ભાવ ના બની ગયા નાનીકેમ
 વાણી કે તેની નાણી નેના અને વુગેખા ઠીક ઠીક
 અંકિત થોડો પોઈકોનના વાળી મગાણુ પુણ્ય-ભરણુ
 અને આપણે હાલ ની ગણ નીક

—याच जगातून त्याका ! आ ! तिलाही लो !
 तिलाही लो ! तिलाही लो ! तिलाही लो !
 तिलाही लो ! तिलाही लो ! तिलाही लो !

ॐ ह्रीं क्लीं पद्मो नमो भगवते वासुदेवाय

ਸਿੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸੋ ਕੌਰੇ ਪੈਰਾਵਾ ਬਾਅਦ

—“ଆମେ ଏହି ନିଜ ଆଦେଶାବଳୀ ଆମ ବିଦ୍ୟାମାନି
 ଶାନ୍ତିର ସମସ୍ତ ନୀତି ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ
 କେବଳ ଏହି ନୀତି ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଓ ଏହାକୁ
 ଗ୍ରହଣ କରିବା

—ଆମ ଦି ସଭ୍ୟମ୍ ଆ Philosophy ମଧ୍ୟରୁ
 ଏକ ଅଟେ ଏହା ଆମର ଏକ Philosophy ଅଟେ Sophia
 ଯେଉଁଠି ଆମର ଏକ ଅଟେ

ક નિનકીયો રામિ - અથ પુરુષી રીતે સમગત
તે ખેડેના એ મેના ગ'ત

—આ દિવસથી જ્યાં જે જાન મરે ત્યાં સમજાવ
જોઈએ અને જો કે જા માટે જોઈતા જેકોઈકો હોય
તે જોઈતા ત્યાં જ રહે જોઈતા જોઈતા જોઈતા

[illegible]

મા ને યુનિમિટીના સભા ધર્મો ગાળ્યા
દે ને રત્ન કાલ આ ઇ દિવસે દીવાલર બુલ્લારા
નિગાળે છે એ જાણી દે પદે કલકે આજી જી તે
ગુણ અપર નાન આ ને

આપની જિ. ની — ગે. ની મુદત આ બે મંત્રી
આપની જુ. દ્વારા બંધી

— ૬૧ — ગાંધી ઉમ, ની ૩

—ଆମେ ମଧ୍ୟ ତମ ପାଇଁ ସମସ୍ତ କ୍ଷମା କରିଛୁ ।

—ને હજી વીન બસને પૂરા કરી નથી અને એ
મારી જાણથી નિ: શી માથા ખા-સના સિને ફા ડે
વેલ રા.જ ના મારે ભાવે હે :

254 41

ଶ୍ରୀମତୀ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ

—*ସାମ୍ବଲ ଟୁ ଏସି ଷ୍ଟେ

આહુતી જેવું પડી ને કાળો રહેતો

—એક વિનિર્મિત દુ પત્રે આપેલ ચાલતો મલો નહિ

જોડ ભદ્રાના સંપર્ક : ૪૧

એ ઝૂમી માથે ગયો અને ઝૂમી ચાલી પાછો આવ્યો
 એના હાથમા નારિક ખાટો પાસપોર્ટ હતો
 —આમ, આ મારો પાસપોર્ટ લે! પછી તુ
 માનીશ કે આશના મે ફેલા પ્રાસો ખેડા છે
 એણે ટેમડ ઉપર પોતાનો પાસપોર્ટ મેડ થો એક
 પછી એ પાતા ફેરવા માડ્યા
 —જો, આ મારો ફોટો આ મારું નામ
 ફરી પાનુ ફેરવ્યું
 —જો આ મારો પ્રાપ્ત પ્રવાસ
 ત્રીજુ પાનુ
 —જો આ મારો બીજો પ્રવાસ
 પાનુ ફેરવાતા ગયા
 —આ ત્રીજો આ મોનો આ પાસપોર્ટ આ છો
 આ સાતનો! એના હવે માને છે કે નહિ?
 એણે મરી કામે જેમ્સ એના અવાજમા ગરના સમીક
 હતો જમ્સે સિદ્ધાન્ત અધારી પોતાના મહેમાનોને
 પોતાનો પાસપોર્ટ દેખાડ્યો હતો!
 એના નમ્રતા દાખનો આભાગીઓએ પાસપોર્ટના પાન
 ફરી ફેરવા માડ્યા
 —અને આ આડો પ્રવાસ આ નમો અને આ
 હાથે! મારો આ મરી મવાસ!
 એજમખાના એક ખૂણાના ટેબલની જુરફી ઉપર
 જનમ જનમનુ પાવન એચારી પોતાના બીપરની
 માટલી માથે મેરોના ઘરડો ગર્વે ભેરી લેખો
 —આહમ, ભોયો અમારો આ બહુરુ જર્જન
 નારિક? —મીઠા પાણીનો નારિક?
 મી દમી વાપા
 આ હાથ જમ્સે દોર્ડના કાળજમા મોસરુ લેરી
 મધુ કારની નિર્મિત દિખાવે એના વગ ઉપર
 અપમાન મરી અચૂતપણા વળિયા રમી દીધા એવા
 અવાજનાં કહનાનો રગ પેરાસ માડ્યો
 —આમ, આ લોકો નહિ જાણે કઈ નહિ નને
 પણ આ મારો પાસપોર્ટ જો! આ કઈ જાતની
 પાસપોર્ટ નથી કિયાડ મોર્વ, કેમપાડ, નીક
 તેમ જ અન્ય રેશિ સુધીના પ્રાસો મે ખેડવા છે

ખાસ પાણીના જાગેલો બોચા છે મીઠા પાણીનો
 ખાસપોર્ટ!
 એનું વગન અમીન બની ગયું
 મે દોર્ડને સાતન અપરા કયુ
 —દોર્ડ, મે તો કાર્ડ અમરની મરુરી કરે છે મુ
 કાર્ડને આપજે આપખાતા તમો?
 એ કયુ મોટો નહિ
 એણે બીપરની બાંધી ઉપાડી અને નેના આપનો
 મુદ ગમડાના એના નમોની મરખી વધુ ગો
 બનાં અર્થ હતી મે કયુ
 —હવે બીપર ઉર મે કહી માર કોલા પી કોલા
 એ દમી પ મો એ કોપો અને કોલા કોપનાં એક
 આખી પાવ આ નોમો કઈ બાબે એકી સ્વાશે
 એણે એક બટરી ખાલી કરી દીધી
 મે અમ પૂજુ
 —દોર્ડ, તારા મતિવા કમા રહે છે!
 —પૂર્વ જર્જનીમા
 —તારે ભાઈમહોર ને?
 —હા લેલો પશુ પૂર્વ જર્જનીમા છે
 —તો તુ અદી એકેલ જ છે?
 —હા
 —હા તુ કયા કામ કરે છે?
 —અમર બનાવતો ફેરોમા આમ, મે જમીન
 ઉપર કપારે કામ કર્યું તમો મારે કોલન બનુ
 હવે, જલુ કુષ મરખ કે પૂર્વ જર્જનીન થી નાથી
 આવેલો આવેલો અધારીરો હું! મેના ગાલ પેડા
 કામે વાનનો છુ અકમ તુ નહિ માને, આ પહે
 લેરી તાર હુ જમી! ઉર કામ દોશ, આ
 પહેલરોસેતાર હુ પાણીની રિસાપ છઉં
 દોર્ડ ભેજવો તારે એની તજર અસારતવાર રમે
 કાની જાતી તરફ દેરલગી ગેલો અને મેવ મારી તજર
 રમેકા તરફ દોશતી એ જ અતર વરખની એરિક,
 પોતાના જમણા અચૂનો નમ આરતી બીજી લોક
 અને અર્થ દોશતી લીરો આવે હ તુ અતુ મરકની લોક

આર વાગે બોલના એકબીજા સાથે આઠા અગિ
 ધાર વાગ્યો છે જોઈએવડા ગેર મેલે જઈને
 જાણ રાખી રહો હશે પેણા બારે હોઈ જાણે
 —Mahlzeit Adorn !
 —Mahlzeit Adorn !
 હોઈ જોઈએ નહિ
 જે પૂજ્ય
 —મર્મ રાને આ એકલા આ મરે ઘણા પાડો હોય ?
 —એકનીએ અમને પાડી પાડ્યા
 —અમને એકને કોને ?
 —મને અને એકિમને
 —તો તુ એકિમની કમલ

—તુ એકિમની કમલ હશે
 જમે યુગપુષ્પ યુગપુષ્પ વાગે હશે
 હતા તે જેવડી માગ્યો યથા એક
 હશે તે આ પાડો. 'મર્મ' નાને
 એક કોઈએ કમલને ઉઘાડ્યો
 એકનીને આરોગ નજર હોવાની
 કમલે ઉઘાડીને તેણે પતન તોયે
 નજર નાખી અને મને લાગ્યો
 'લાગ્યો' હોઈ જાણીને એકિમ આવી

હોઈ પૂન હશે
 અને એક મોહીયાર મુપચાષ એકી
 રવા, મને એકે જાગ્યોના ડાયા
 ખીજાના હાર નાખ્યો અને એકે જાગ્યો
 આગે અમલ હશે મને પૂજ્ય
 —આ મુ છે ?
 જે આપ્યું કહ્યું
 —હારજન !
 એણે હારજો નહ્યું
 —આમ આ રહે છે આપ-જન જવાનો જીવ
 આપ-જન હારજો મને ધારનાર બાજી આપ-જન
 હાર મને પોતાનો હારજો કમલ જે ને વાત બોલ્યો

હાર મેરી નહિ લાગ્યો કુ હમી પાચો
 —આમ તો વૃથા વાગે આનને ? મે એક જાણ
 આને નીચ બાહરી બીજાની હાર વગાડી છે આપ,
 તારા નેહરે હાર મારી !
 કુ કરી રહી પાચો
 એ હાર માર્યો
 —મોલ જન લાગી ક નહિ ?
 એણે પોતાનો હાર વાગ્યો
 જે એને મારી હાર આપ્યો નહિ

આર વાગી મુપચા હાર
 જોઈએવડા પાણી ભાઈ મોરો હશે

મેં જુગપુષ્પ યુગપુષ્પ એકે એકો
 હોઈ પોતાનો જોઈને મર્મ રૂનો
 હશે આપ-જન આપ અને નજાર,
 એક મોન પાણી એકે જોઈને
 હારી રૂન હાર કુ એકી રહે મને
 —હોઈએ આપ-જન જોઈને છે ?
 એણે જાણ્યો આપ્યો નહિ
 —મુલ જાણે છે ! આરો બીજારને
 બાજે વાન નજાર ઉપર હાર આપ-જન
 છે કે મુ ?
 એણે જોઈને વાન ઉપર હાર જાણ્યો
 આર નજર રૂનો નહિ. જાણ્યો પાણીની

મર્મ જોઈને આપ-જન રૂનો હારી !
 મે કહ્યું
 —હોઈએ, હાર આપી બેઠી, આપ-જન
 જે છે
 મે એકી જોઈને મારે આપી એકે એકે માપ
 આપ-જન મે આર મુલ લીધા મે મારી પીટ કેરની
 અને એકે એકે જાણ અમલ હાર પાચ કમલ
 પાણી નહિ હોઈ આ તે આર કાને પાણી
 પાચો આપ-જન આપ-જન મોરો હારો પાણી

એનું અને હું એજી શામે હોર્ટ બગીચેથી ગયાં
એ બોલ ઉપર હતા પડે તે પછે-ઈ મેં એને ખરી
બાથમાં લીધી બાળ એકમે બાળનાર દોડી આવ્યા
મારા અને અમારા કાચી વડીલી ત્રિવેણી એજી
એના બાળના લખવા માં સસરાં બિચારી ગઈ હતી
એના મોટે કીચના મોગે ૧ વર્ષો ગયા હતા એનું
મરીર તમ બની ગયું મન ઉપર ખેંચ આવી ગઈ
હતી આજે ઉપર અડી અડી હતી એનું વન લોગે
તરમોત બની ગયું હતું એનો અર્થ જવાબ હું મ
ગણે હતો તમા પાતાનું ભોજન લઈ રહેના મોઢા
બચના બચનો અરહી કિંચા

—એવ આજ એને બે વ ઉપર પડ્યો રહેવા કે
એને અડકતો નહિ રિંગેલરમેય હાથ જમોડના નહિ
હું રસોડા બધું દોડી મોકે અને લાઈમના વાદેર
એક મિનિ એમ્બ્યુલન્સ કાર ખાટે રેપિડેન્સ કંચા
બાળ પાડી

આ કાળજી ૧ પાવન પા નસમ કમરી અને પાળે
નથી આ કુલ્ય પ્રમગ મરિયાને થયેના અડકત
કાચા રિના ખારી મન રહી શાલી નથી

હોર્ટ ભોજનખંડી ભોમ ઉપર અતોષ ૧ પડે તેને
એના મોટે કીચના મોગે ૧ વર્ષો ગયા હતા એનું
મરીર તમ બની ગયું હતું એના બાળના ખેંચ ઉપર
ખેંચ આવી રહી હતી આજે ઉપર અડી અડી હતી
એનું વન લોગેના તેમજ શાસોજવાળની પીડાને
કારણ થયેના કાનકીમાં તરમોગ બની ગયું હતું એ
આખરી દમ મર્દ રહી હતો

અમે—એટલે કે હું અને એકમે બાળ નો-અ કુળના
કુળ આપદેમ દેઈ દોડી કરી જા હતા—આખરીના બાળ
શાલિતે મોતનું ભોજન લઈ રહ્યા હતા કાચા—
પ્રતીના અખાલના દોડના આખરી વેળા બધો આયો
મણવાસ કાચા એ બાળના બચોને કાચે નહિ પડ્યા
કાચ ૧ આ દોડના હતી હોર્ટ મરિયાને કે અચાઈ
આચેની કાઈ માલખીની જેમ તરફડો હતો—આખરી

દમ બચતા હતો અને મોટા ભાગના 'લાઈમ'વાલીને
શાલિતે મોતનું ભોજન આપેલી રહ્યા હતા
પાવન મિનિ પીની હતો કે રેપિડેન્સની લાલી રણ
દેઈ દેઈના વાંચે વાંચેવાના હતા હા હા એ
લાઈમવાલીને આપવાન કરી છે એમ્બ્યુલન્સ કારની
બચર

હરી પાવ દમ મિનિ પીની મર્દ
હોર્ટ રૂકિનિલોબ અપરમામા તન્દ્રી રહી હતો, અને
એજન મર્દ રહેના લઈમ વાલીને મોતની ખેંચ
મેં નાખી મેનાન બેજન ૧ કુ કરી રહ્યા હતા
બચો તેઓ કામ કરી વડે પોતાની મોટેને ચાલી
રહ્યા હતા

હરી રેપિડેન્સની લાલી રણ
હરી વાળમીન
નિનિંગે પીની રહી હતો
હોર્ટના દોરે જાસ વડે ગદ આક્રમ કરી રહ્યો હતો

પોલીસ કે એમ્બ્યુલન્સ કાર બચો મેકેના કાઈ
કુર્લિ દન મિનિંગે પીની રહી હતી 'લાઈમ વાલીને
પાતાનું ભોજન લઈ રહ્યા હતા હોર્ટ' એવ ઉપર
પાવો પાવો પોતાના આખરી દમ બની રહ્યો હતો

આખરે એમ્બ્યુલન્સ કાર આવી અગે પોલીસે
લોન્ડને હોરિપટના બમેરમા આ પો
બીગે દિવે એ સ્તન પામ્યો

*

આનિક કાપ ને નોન લીલી
આકીમ વસવા એક કુર્લિ લાઈમના નિધોર્ડ
ઉપર મન કુર્લિ દો ને કારણે લાઈમના વડે તરફડી
એને લાઈમ લોડી બચની મોટિમ આપવામા આવી
હતી એજી એ મુર્કે મિનગ મર્દ રિંગેલર વડે આપ
ધાર કરી પોતાની જવાબને અને આપેલા હતો

અમે બાળિ વ મોગે આ મણાસર વાલી રહ્યા હતા
ન અ અર્થ હતો

—નેની કમર એકેવીસ વચનની આ હતી

પ્રદેશમાં હાથગાળા જે રમવા થયા હતા તેના થઈ રવા
છે નરના મનના રના થયા છે ત્યા નમીનના થયા
નથી એને છે । સિવ મ તે જીજ્ઞુ એક વાવન વ્યા
પ્રદેશમાં મારી થઈ નેમ નથી

છપ મના પર દોલે જાતી હતી રસા પનો કમર
છપડી થો દતો વજો વજો દાઢાં પડ્યા હતા
એક બે જાણને મીમે દ કો કીટો તુકો અને નાનુ
મરન છુ આ યુ તેમ પર નો કાકરા વિડતા હતા એ
નેઈને એક જાઈ જાણેરમાં જાતી થોડી કીડ્યા

‘આ રસો ખન ને પૂતુ એક વર્ષ થયુ નથી એટ
લામાં રસો રીરે કરાવવા જોવા થઈ ગયા લેખના
પૈસાનુ આ પાગી નથી તે મુ છે । સવકતમ । તમે
જ્યારે ને જ્યારે કહો છો અકારની રીડા । કો
ખુ આપ સામે પ્રમના પૈસા નેકાપ ને રે જુપ
મહેતુ ’ આ કોન્ટ્રેડરને તો જોખમાં પડી હો જોઈએ

એક જાણીતો સમજાનુ પહો ખીજા જુ । રહે કે
ખયા પ્રિડા । જાતી તદ દતો

આ તે પાળીક વડયા રીપામે દ છે કે પ રીક વેગટ
હીપ દમિન્ટ આવો રસો પાસ પાપ જ કેમ
‘રસો પામ કરનારો માજેએ ક વજો કમીએ કદ
કાવે જોઈએ એકાને લ કાતી દે તો જ્યા પડતા
થઈ જાય ’

‘તો ટ્રેડરને લાખ ને લાખ દડ કરવો જોઈએ
અને દમ પાંતી દેડી દેડી જોઈએ એ વડર આ
લોડા રુપરવાના નથી

આ કાઈએ તો રૂપ કુ મપડ નકુ કુ રાપડના
પૈસા વેકાપ એ તો કયા નાગરિકને કોઈ દેવમાં
કામ થાય છે તે કરના ખજા ધાપ છે લાચ પ્રવન
વધી છે આ જાંતુ માથુ જત તે માટે વ્યાપણી
લેકારી કઈ જાવાગદારી જ નથી ।

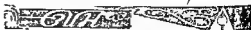
લાચ લેનાર અમલદાર પશુ જાણણા મેટા છે,
આપનાર પશુ આપનો જ લાઈ છે કમચેરી તો
આપ હી પ્રમની છે લોકો લાચ લેનારને જાણે છે,
આપનારને જાણે છે ‘જા અલેક્ટ્રિકલના કપાલ નેનો

પ્રતિકાર થો નથી

લોડા બનતા હોય છે રીડા કરતા હોય તેને અનુ
બંધિએ નાણેરી કરી પૈસા બનાવ્યા ॥ અનુ
કળા ખમર કાં છે એ કે ન્ટ્રેડમાં લાચ આપ
ખુમ કમાણી કરે ॥ મેકો આ જલુ અનુભવ હો
છે જ્યા એકા એકા અમતને જ પ્રમખાન જ્યા
॥ તેને જ મચપ પ્રધાનથી પામે એકાં છે તેણ
દધે કપારેક ઉદ્ધાટન પશુ રખાય છે એ લોકો
આ રીત જાગ જામર-મી, નાણે-તેની, લાચ પ્રવન
ખાજા કરતા હોય તો એ જાતી કઈ રીતે અટકે

કુણના એ હતીકે આ બીજી કીડાની રીડા કરના
આ રે દ કલના આ અમ રહ્યા એવા જ એ
શ્રેષ્ઠતને પ્રમખરકાને લઈ આવ્યા દતો તેમજ અમ
દાવાદમાં ખાડ પનાયા, માકનુ કારખાનુ છ
વચ્ચે ખાંતી તલી હતી જ્યારે કાવાનમરખાવી ને
મરિડામાં જ લાખ થ નેમ કાં દતો એમજો એ
જાણમે રસો જથો હતો તેમાં લાન પશુ કાં
હો ને સમજા મનની આવી અધિકી ગામ
કરો હોય અને મારે પાને પ્રતિષ્ઠા આપો હોય
એ અમ જ જાતીલના પનમથી, કઈ રીતે મુખ થઈ
કો ? જીવનના જ્યા થ થો બધાઈ થયા છે તેતુ જ
ભારે કુખ છે

અમળ પેસે રસો નમો થોડા ॥ પામ કરનારે
તો લેખના પૈસા જ વેકાપ એવુ કહું છે એને
જાણવ જ ન થઈ રહે જલુ લેતા તો પ્રધાને
જાતે કરી જોઈ તપાસી એ ખામખાં કીડા લેખ
જોઈએ અને રસો પાસ કરનાર અમલદારને નસા
કરી પેર મેમાડો જોઈએ કોન્ટ્રેડરને કક કરી એ
પૈસામાંથી એવો નવેમરથી તેવાર કરાવે જોઈએ
અને તેને કોન્ટ્રેડર તરફ કામ કરતો બધે કરો
જોઈએ સરકાર ને અપા એક એ કેમ કરે તેથે
સ રો દાખો પેને આવી અમતમાં અરજીઓ થાય
॥ પશુ બીનુ મ દેવા છે અો લાચ લેનાર કે
લાચ આપનાર છે કી જાય છે લખે લાય આપી તે

સાક્ષિત થાય કે ન સાથ, પણ રહેલો તે નજીક જાય છે એ તો દરેકને છે તે જ એ જ સુધ્ધ પર વધુન થવા જોઈએ અને જરા નહર આમરેનું સખત નાથ થયો જોઈએ આ બામતમા પ્રકારના અને સિત્ત્ય પ્રાંતના અનવધારો તો જરૂર અનુકરણીય પ્રાંતોને મેસાડી રહે

બાકી લાચર રૂપન વધી રહ્યું છે પરી જુલો આપના મરણે અને અતીતિમા માર્ગે ધન મેળવનારની અદેખ્ય પ્રતિભા તરિકે કુપો જોઈએ મેવાના આ પ્રામથિય જાતી કુપર થઈ તપી સમાજનું તે જ અધુ સ્થાન મહાર આપરો

પ્રમાણ ખાતમુજબ કે જે અમા સમાજ સનુ ઉદ્ધારના જે એવા કઈ જોડકુ નથી જે નિર્મિત પ્રધાન વેચે વચ્ચે આવે છે લોપા તેમની મુતીવીએ રજુ - ૧૫ છે પ્રધાનથી પછી જોડકાને ખાતમ આપે છે સમાજ મે તેને એવી તક પુરો પાડે જે અનન્ય, અનાન્ય અન્ય પણ અવાજ મેલ નહીં. જો માર્ગ સાધી નાન્ય કામ્ય પ્રમાણને એ વિશેષ રાવે ખુબ ખુબ

જલ રહે તો લોકો જ ખાતમુજબનો કે ઉદ્ધારનો આપક રાવે છે તાલો પ્રધાનથી વાજ ને જા મેલુ એક મમ ને અધિકારી એવી પછાત મુદ્દાના જ સેવા થઈ ગઈ છે જેલે મ કરમજ પ્રધાનથી પેલાના માનના શાખાના કે વાંચકના કે બીજા કેઈ નિર્મિત મેવાના પ્રેમ છે

તે લોકો આ નવા પ્રેમના છે તેનું કે અન્ય કે એ કઈ લોકોને કહે છે અને ઉદ્ધારના રાવે ના નિશ્ચા પ્રમાણે તેમ કાલે જા જાણે ના જાણે ના જાણે પ્રતિનિધિયા પણ ને સમાજ સમી મેલે પણ ન જે અમમ રહે પણ આવા રહે ખત ને પ્રમાણ આવે તો માનના કૃતિદરે આદ્ય આવે, કી એમ થી સહેમ આવે બોમ અમલદારો આવે, કિયા રાજેના પ્રમુખ અને બીજા અધિકારી આવે નથ પર એવાની વચ્ચે ન રહે એવાના અમા ઉચ્ચાર આવે બાબાના પ્રેમ સાથ કામે દેવાન લેવાર કે

આ લાખાને આપ પણ અમા લોકોને પણ આ લોકોને હોમ જે એટલે તે રીતે કાલેકને કે લોકોને ૫૦ પ્રમાણે આવે તેને જ તેનો અરિયા છે

તે તો આનો અનંતરે અનુભવ કરી છે ખુબ રાજેસથ અનંતરેને પણ નાખતી કે પાંત પડી નથી પ્રમાણે ગરવા એટલે અદે સમાજના પુરો થયો અમારો ઉદ્ધાર જા લાખના આ ૧૦ જે લોકોને સાચી સમાજ આપણે જાતી કઈ પડી જ નથી પ્રમાણે સાકે કાલે, સાચે અમા મેલે દેહા પદાના એ જ અમા એક અન માર્ગ પાતુ કે રેકાર એક માન તેને જ નાન થયો છે

આના અમા લોકો પા પદ પડે છે લોકોને દેવે તે લોકોને તે નિ અમા અમાના અમા અમા એક અમાના નાચી રિતિનું ઉદ્ધારના આપણા અમાની લોકોને રિતિ અમા અમાના દના કે અમા એકની મેલે લોકો દના મલા જાતી વાતુ સાચાને એ એક અમાને છે એમને પમાવત અમા પા અમાની મલા પા પ્રેમ અને સુધ પ્રમાણ એ પાત મે વચ્ચેની તેમ ના માર્ગ જા નાખે કિયાના નાકો પાત નોકોને તેને જ એક અમા નિર્મિત કિયાના ના નાખે એક વના કલા અમા વને હામા અમા અને આ નાખતી રે દના લેવા ના ના પા મા અમા ના અમાનાની ના કાલેકે માટે અમાની છે એવા અમા એ દેવાને જે અને એ લેવા અમાની રિતિ નિર્મિત જે પાતુ મુલે જ અમારો નથ છે એવાને ઉપમા માપ અને સમાની અમાની અમા અમા એ સમાની નાખતી માટે અમાના કલા અમા આ માત્ર પ્રમાણ અમા અમાને પ્રેમે પમાની પમાનાના છે એવી અમાના માર્ગ એકે લોકોને લોકોને લોકો આવે છે એક અમાના કિયાના લોકોને સમાના આ પ્રમાણ તે કિયાના માટે પમાની દના લોકો તે આ ઉદ્ધારના પમાની બીજા વોસ

દરિયાકાંઠે વસતાં પંખીઓ

કાળપુત્ર ગરેલા અથવા કાંચી-આથ
તરૂં કાંચી કોઈક મોટા આ કાળપુત્ર ગરેલાની
ત આથ પાળી અને કાંચી રહે છે અને તેનો
વનવાટ પાળીને હોય છે આ ગરેલા કેટલાક
પંખીની આથ સહેજ ઉપર બાળુ વળાકે કાંચી જ હોય
પરે છે રમવા તે અર્થ સુધી સુધાની અને છેડે માળી
થાય છે હાલા રામેડી રમવા જાયણુ આ પંખી
પોતાનો આથ પાળીમાંથી કોઈક મોટા બોલે
પેઠાં કપૂં હોય એવું જણાય છે તેો આજાબવા
મોની ખાસ નિશાની તે બોલ પૂઝીયા આવેલ
કાંચી પડે છે તે કે આ પંખીની પૂઝીને જાણી
હોનાં નથી પણ જ્યારે કોઈ છે ત્યારે તેના આવેલ
કાંચી પડે છે પંખી દેખાય છે પાળના આવવા મોટા
પીઠાં કળા રમવા અને તેના આવેલ સહેજ પડે
પણ તરન જ દેખાઈ જાય છે કાળમાં તેના પંખી
પૂઝીની બહાર સરી પડે નીકળે છે તેના સિવાય
રમ માથા અને કાંચી ઉપર અસ કમ્પર્ષ આવે છે
જ્યારે પીઠ સાં રાખેડી કમ્પર્ષ રમવા હોય છે
પોતાના ઉપર રામોડી પોતા અને પાળ કળાસ ઉપર
આવે છે ઉનાળામાં આ પંખી ગાયા પડે કમ્પર્ષ
રમ કાળુ કરે છે તથા પડના તથા પોતાઓ સહે

દરિયા કિનારે જાયને જાયે છે તેમ પંખીઓની પણ ખાસ
જાણેલ વસતા દરિયાકાં હોય છે આમાં અર્ધ પડીને
અવસાનુ જરિયા બહોલ પડી-વિલાસ વન કાંચી
જાયે મોટા મોટા કરે છે

કાંચી આવે છે અને આ કાંચીમાં કેટલીક વખત
આમાં બહોળી લીડીમાં દેખાય છે આમાં પ્રાણો
રમ આજાબને આર્થથી મે ખાસ સુધીમાં લેવા
અથે છે નાની ઉમ્મરના કાળપુત્ર ગરેલાનો રમ
પુખ્ત વયના પંખીના સિવાય રમ નથી હોય છે પણ
મળા ઉપર અને કાંચી ઉપર વધારે તથા સહે
કમ્પર્ષ રમ આવે છે
કાળપુત્ર કાંચી-આથના વસવાટ નહીં કાંચી
તથા કાંચી ઉપર છે તે તમા હીડા પાળી લેવા
વન કાંચી સિવાય દેખાય તમા તમા ખાસ ભેદ
આવે છે કેટલીક વખત મોટા અવર ઉપર પણ
દેખાય છે સામાન્ય રીતે આ પંખી રમ ચારી નથી
જતા નથી આવેલા પંખીમાં સમુદાય તથામાં અર્ધ
જાય છે તેની કાંચી આથ પડે મોટા ઉપરથી
તે તથા દેખે તે તરન વનકાંચી આવે છે તથા
પડે છે તથા દી હોય દી હોય અવર કરે છે
એકાં મે ખાસ વળાની જુલમી કરવાને સખ
આવે છે તથા દીકલ દીકલ કરવા પાળી કાંચીને
કેટલીક નથી કાંચી આવવાને આવવા તેનામાં
આવે છે આજાબ તથા મોટા સુધીને આવેલ
અ સખ ચારી આવે છે

માઈકે દર બીજા રમવા ખાસ જાણ કરવાનું હોય
એકો તે તે અવસન કરી બીજા થયા
મારી તજુબી વચ્ચે પ્રધાનથી સાથે કાંચીને ઉડવા,
અને લેવા કાંચા અને માત્ર નીચ બોલના લોકો જ
રવા સહા તે હજી રમ ચી હોયે દરેક વચના
હતા અવરવા નિર્ણય લેવામાં હતા જતા એની
ન તે કાંચીને પડી હતી ન તે લોકોને પડે હતી
આ અવસ કયા લોક જાયે । પ્રધાનની ઉદરિયવિ

વચર સખ ન ચાય કે મોટા તથા નરે એ લોકો
કુવનનો પડવા એ પ્રધાનથી એ મોટા આર્થે
લોકો પડે તે કાંચીની સેવાને અવર છે આ
પડવામાંથી વહે તથા વહેની તરી નીચ પાળુ લોકો
અને લોકોને પણ કાંચી લોકો એ મોટાની સહચારી
કાંચીને પ્રધાનનો પ્રધાન નથી અવરને સાથ
મુકી સખનાર્થે લોકો એ તથા પ્રધાનના પડે તથા
આ મોટા નહીં અવર તે પ્રધાનના નવનુ પડે
અને કાંચી મુકો વચરે

કાળપુત્ર ગરેશ્વ પ્રજ્ઞાન હુણિષ અને પત્રિમ એમ
પાત્રા શામ છે અને હિમાચા વૈશ્વવના નિશ્ચિત
અપરિશ્વ અને શરણના સ્વામી તથા છે તમા કન્ય
સૌશર્ય અને યુગતવનો અમરિત થઈ અપ દે
વર્ણની સમપતિ માટે લેખેનાં જ બી જાપણુ પાત્રી
કાળ શિખર આવી તથા છે બની વાનુ કન્યેસ વર્ણત
અપવત્તવાળા છે મોડાના મેહા મવાઈ શાલમા તમે
આપણો પાત્રીકો ઊંચી અપ છે
અપનો તમા લેલે અપાદા અપુરીવા અપ ભીના
કામના અને પાત્રીના અપ કુપરનું છે આ
ગરેશ્વ પશ્ચ પોતાની માત્રી ચાલેલે ઉપરોગ અને
માત્ર દેશમા રાને છે અને અપના લખેલે અપ
ગરેશ્વ પાત્રી કોમ તો પોતાના અપરી નાન પશ્ચ
પાત્રી અપ કુપર દે છે અપના મનિ અપા
અપી શીલમા દેશમા છે, અપુ મુખદેશી આને માટે
અને પાત્રી અપા ની મેળો પરા લેખ અપે અપના
અપ અપી નાનના અપના અપ છે અપના અપની
તો નાન શીલમા અપરી તો પાત્રી અપના અપ
અપા દે છે

આ પ્રજાના અણપુત્ર નહેનિ The black tailed
godwit મહેરામા આપે છે અને Limosa
Limosa Limosa (Linn) એ એક નિમ
નો નામ છે

୪୫।୧୨୨୭ ଗଠିତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଶାଖା-ଆଞ୍ଚଳିକ

આચાર્ય તેજી મગધ તે કાશ્યપુત્ર મગધથી આ નરિન
મગધ કહિને ત્રીજી જગમુન ન તેની માતાન્ય ખામી
મગ તો આચાર્ય તેજી મગધ તે નરિન કંઈ ન પમુ
તેની પુણીઆ મગધ જાનિ મગ ન મગધો આયે ઇ
જાની રમણ તે મયેરિનિ ચલોર ટપકાણે પીખા
પડોર ક્યાઈ ડે ને આવ ખાન દેડે જગા કચર
જગા વગર વગર નાપિતી દેવ છ નવલે ને શ્રી છે
ત્રીજે તેજી પુણીઆ રડેના કીમ મોજગા નેજા
આવકાવી તેમજ પાખ્યા રડેને શિવિલ જોર ડા તે
કોતીજ નથી મન નામ કોજ ત ન મડે કોજ

અને પાનથી દેવાય છે. કળી તેના જન ખણી બિડનાના
પ કાંઈકો ૧૬ ને ચોક્ક બાદ નાંકતો છે

[illegible]

મનનન માટે ત ઉત્કર્ષ થશે" ૧૫ મુદ્દા એશિયામાં
પ્રોત્સાહન માટે એ એવું હતું કે ૧૯૭૧ માં બ્રિટિશ બંધનમાં
ઉત્તર કિર્ગિઝાસ્તાનમાં સ્થાપિત થયેલા આશ્રમમાં
ફોલોવાનું આશ્રમ ૧૯૭૧ કે નોન-ફોલો ફોલોવાનું
આશ્રમ નામના ૫ થી ૧૫ વર્ષના લોકોને લેવામાં
આવે છે ૫૫ નો આશ્રમ ૫ થી ૧૫ નો નુસરીયા તો
૧૫ થી ૨૫ નો આશ્રમ ૨૫ થી ૩૫ નો આશ્રમ છે
૩૫ થી ૪૫ નો આશ્રમ છે

ਧਰਤੀ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੰਛੀ The bar-tailed
Godwit ਫ਼ਾਰੋਸ ਦੇ ਪੰਛੀ *Limosa lapponica*
lapponica (Linn) ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਭ ਤੋਂ

સુધી. ૧૫-૧૬

જેટલા કળા શિક્ષા મોટા હોય તેમ જા પિલિડિંગ રહ્યા
ખાન દરેક પત્રી સ્વાસ્થ્ય નિયમ-પ્રમાણ તેમ જ મોગ કા
મને રહે જુના પીપાસાથી પાન મને રૂપાદાર
સ્વાસ્થ્યના તત્ત્વ જુના તરવારો જાન હો ને હો
વાર નિયમ પૂજા લીધા સંસ્કારના આચાર નથી
પ્રાપ્ત થાય પીપાસા અપાસ પાન પ્રમાણ નથી
લીડ, પેડ મુજબ સારા હો
પ્રકાર લોકો પીપાસા ને પીપાસા રહ્યા ને હો
તો સ્વાસ્થ્ય ને હો અને કલક ને હો અપાસ

ଉତ୍କଳ-ସାମ୍ରାଜ୍ୟ

॥ सविता दे वसन्ता प मीमा : ॥

‘ચક્ર ચક્ર’ નેવા માછલાનાં બાવે છે શિયાળામાં
આ પખીને પીઠ ઉપર અને બાજુમાં ચરસ રાખેલી
કપ્પાઈ દીગોએ રેખાર ॥ અને તેની ચામ રાસ
પગ ફરતા સબી જણાય છે આ પખી પાંખ ફાટી
વખત મીઠામાં નેવા મળી આવે છે આવી એમ
જણાય છે કે તેને મીઠા પાણીકામ વધારે પસંદ છે
ત્યાં તે પાણીનાં અને કાકાનાં છજજાટુની જે ભરે છે
તેમાં બીયાનો પડ્યુ સમાવેશ કરે ॥ આ રાખેલી
રાતી-પગ પોતાનાં પ્રજનન માટે ઉત્તર યુરોપ અને
એશિયા તરફ ચાલ્યા જાય છે અને શિયાળામાં લાંબો
પ્રવાસ બેઠી ફીફીકા બારતનાં દરિયા કાંઠે અને કુંગ
વચકાઈ બાવી પહોંચે ॥ સોગડુના તે જવરને જ
નેવા મળે છે

રાખેલી રાતી-પગને અંગ્રેજીમાં The Dusky
Red Shank કહેવાય છે અને વિજ્ઞાનિક રીતે
જોવાખાતવા માટે Tringa erythropus
(Falles) એમ કહેવું બેઈએ

રાતી-પગ

ખેર કરતાં કરતાં મોટું અને માંના પલવાણુ આ
રાતી-પગ તેની રાસપગની નાકગી ચામ દે ચામ
તેના વચવાયાની સળનટમાં ખૂન જ ચળકાટી ચામ છે
અને મૂળમાં સામાન્ય રીતે આછી નાકની અને છેડે
કાળી રહે છે અને ખાનો રમ જડ્યુ રાતો રહે છે
જે રમ ઉપરથી તેનું નામ પાડામાં આવ્યું છે
પીઠ ઉપર કપ્પાઈ રમની બહાર પીઠાથ જાણેલી રોમ
॥ એ ઉપરાંત તેના કાળા તલ્લાં જાણ્યું છે જાણ્યા
દીડોએ પણ ફેખાય ॥ પણ શિયાળામાં આ રમ
તદન એક સરખો પીઠાગયો ગણેલી થઈ જાય
છે આખો કપ્પાઈ રમની રહે છે અને કળી પાતળી
રાતી લીલી ફેખાય છે જની અને પેગળા સોફે ક્ષિણ
જડ્યુ તેમાં જોઈ પછી કપ્પાઈ રમની જાણ્યા બારીક
છાંદો જણાય છે કોડે છે ત્યારે તેની કોડે ૫૮ અને
પછી કાકા પીઠા અને બીજાકર મોગી આટુનિ
પાળ્યા માફ વરતાય છે જ્યારે તે જાણ્યે મિડે છે

તારે ‘ટ્યુ-ટ્યુ’ નેચો અવાજ કરે છે
વધી પડી રાતી-પગ આપણે ત્યાં મામાન્ય રીતે
આવી જાય છે અને કોઈમા પડ્યુ રેસાક પખીઓ
આવી ચણેલા જોવામાં આવે છે શિયાળામાં તેના
ટોળા ફીઆકાંડે અને ગીઠાનાં અવરનાં પાંચ
પાણીનાં બરેલા કવાગ ઉપર અને નદીનાં મુખ ઉપર
તથા મીઠા જળાશયોનાં કિનારે ચરતા ફરતાં જોવામાં
આવે છે સામાન્ય રીતે રવસાવે તે ખાસ કરીએ
નર્મી પણ હદ વધાર નહીં આવવા દેવામાં આવતું
નથી જે ખાખેલન દરિયાકાંઠાનાં કોઈ પખીઓ
જોવા મળે છે પડ્યુ વસ્તીવાળા તળાવકાંડા ઉપર તે
જલ્દા નહીં આવવા દે ॥ તેના ઉડાનવાણુ બ
પખી ઘણી વખત તે સાવ જમીન અથવા પાણી
ઉપર જ ગોડું જોવામાં આવે ॥ સ્વભાવે સતકથાવી
છે પડ્યુ રેસાક વખત મીઠા પાણી કાંડે જોવામાં પડ્યુ
ફેખાઈ આવે છે

એશિયા તરફનાં જાય છે તેમાં ૧૧ વર્ગની કુસાફરિતો
અથવા થાય છે ત્યારે તેઓનાં સારી મેઝી રાખ્યા
સમુદ્ર કોડાં થાય છે ખના કાંઈ કાંઈ પખા જૂન
જુલાઈ મહા સુધી આપણે કાંડે મિડ્યુ નથી પાળી
કરોલર જે વિચાર આવે કે તેમનાં પોતાનાં અથ
આલો કોળનાં દશે ૧ પડ્યુ જડ્યુ કાંઈ કાંઈ વખત
તેના જમ્યા કે કીર જેવામાં આવ્યા નથી તેમ
આલો પાળીકાંડાની છજાત ખાઈને ચેદ ભરે છે

પ્રજનન માટે આ પખી યુરોપ એશિયા માઈનર
તિબેટ, કાશ્મીર વગેરે મધ્યેએ ચાલ્યા જાય છે તેમાં
એ ફરજ જાણી તરત જ શિયાળામાં બારત અને
દર મૂવનાં ટાપુઓ ઉપર પહોંચી જાય છે મુજબ
સોગડુ અને કપ્પાઈ તે સામાન્ય પ્રવાસી પખી છે
ફીઆકાંડે તો આ પખી અમદાવાદ જ ચરતા રહ્યાં
જોવામાં આવે છે

રાતી-પગને અંગ્રેજીમાં The Red Shank કહે છે
અને વિજ્ઞાનિક રીતે જોવાખાત માટે Tringa
totanus (Linn) એમ કહેવું બેઈએ

નદીઓ વગેરે ઉપર ફરવું જોઈએ જ્યાં ને એકાકી કે સમુદાય જોવામાં આવશે એ કે તે ગૌરવદાયક હોય એવું સમારે આનુંકે છે પૂર્વ ભરતોના અમરે તે ગદા-પગના મધુદયા અને ખીજ તેના સર્પ સાથે દેખાય છે બોલેલા અમરે જ્યાં આરામ કરી છે ■ એ વખતે પેતાનો એક પય ઉપાડો લે છે આ પ્રમાણે એક પય બેસે રાખી આરામ કરેલા અમરને નેમામ ફરીઆઈ જળમગનો સ્વપ્નાર છે અને ઘરની સાથે એક પેા કેકડા બાત ને આરામ ને આરામ રહ છે, વર્ષોની અમાપ્તિ સાથે આવી ગિલાના પીનાની કિનારાની સ્વપ્નાત્મ તેઓ આપેલા દેન જોઈ આરામ જાય છે એ કે ઉનાળાના મહિનાઓમાં ના મધુક્રમાસિકલ સાહેબે તેઓને જોયા છે જુ વેન

છાત કે જ્યાં તેઓ સાહેબ સોધી શક્યા નાશે છતાં ડર લાગી ગયા પછી તમને જ લાગી જાય છે અને તે વખતે 'ટી-ટી-ટી-ટી' જેવા અવાજ કરે છે તે વેરમાઈ ગયું છે એ જ રીતે જ્યાં તે તેનું મહુ જીનુ નીનું કરે છે ત્યાર પહે છે બીજા ધણી સમાવી આ જાતની ખાસીયત ■ પાણીની કચ્છા ઉપર જ્યાં વ્યતીત કરે છે

કુરુષ અને ઉચર એકમાત્ર પ્રજાન કરી દક્ષિણ આફ્રિકા જો આખા આરતમા નાવી પહેાવે છે લીલા-પાંચ અથવા ટીમટીમને અમેરિકા The Green Sheen કહેવાય છે અને Tringa Nelularia (Gunnerus) એ એનું વિશિષ્ટ નામ છે

સામાર પ્રાપ્તિ-સ્વીકાર

ખિસ્તન—એન એકિમિયથ લેન્ડબ્રુક * ૧૮૬૧ પાના ૫૭૩ ૩ ૧૦/૮૦ ક્રિસ્ટિયન ઈનોવેશન સર્વિસ થાલુકપુરી, ન્યૂ ઈન્ડી, ૨૧ માર્ચ ૧૯૫૫, ન્દાનાનાય ક્રિસ્ટિયન સર્વિસ કરે શુક્ર પાના ૧૩૮ ૬ ૨/૫૦ મહાસર્વિસ ન્દાનાનાય સર્વિસ સર્વિસ આમવાત ૬ વર્ષગકો કપારે યુને. કરે છે ૧ દમામહેન ગોઠ પાના ૩૩ ૧ મે —/૮૦ કોર્ટનની કપા: જ્યાં પહેલ પાના ૩૨ ન પે. —/૪૦ —ગનેના પ્રકાશ પરિચય ટ્રસ્ટ સુનર્વ ૧ કોર્ટિય એક સર્વિસ પાના ૧૨૬ ન પે —/૭૫ મુજરાત અને આયોજન. કોર્ટિય પરીન પાના ૪૮ ન પે —/૨૫ સીટ પંચવર્ષીય યોજના પના ૮૯ ન પે —/૨૫ — નેના પ્રકાશ સુનર્વ એક કોર્ટિય સર્વિસ, અમાવાત ૬૫૫૫, એગીયામ મોડેલ પાના ૧૨૪ ૬ ૩/૫૦ મનોમુદા કિસન, પાના ૩૨ ૬ ૧/— મકેટ જ્યાં ૧૭૫ પાના ૩૨ ૬ ૧/— મુજરાતી લોન્ડોન અનુ. ૨૫૫ ૧૧ સોની પાના ૧૩ ૬ ૧/— લખાઈ બારે થય: લેખક-અનુ. ઉપર મુજરાત પાના ૩૬ ન પે —/૭૫ — પશ્ચિમના પ્રકાશ એન પ્રકાશ મુક નામના જ્યાં ના સુખી • લેખક અનત ગો. મેડે અનુ. ન્દરવાન જ્યાં પાના ૧૩૩ ૩ ૩/૫૦ પશ્ચિમ-સર્વિસ ઈન્ડી, ૬

‘ ઈર્મિ-ન્દરવેના ’ અંગે કોઈપણ જાતનો પત્રવ્યવહાર કરતી વખતે કે લવાજમ મોકલતી વખતે, બધવચ્ચામાં સુગમના પડે તે માટે, આપના રેપર ઉપર ઠર મહિને આવતો આપનો ગ્રા. ન અને આપનું પૂરું સરનામું લખવું કચારે જૂલ્યો નહિ.

૧ ઊત્તરું સંવેદન

‘દા’ કલનપાદ્યેન ।

દા મેરો ૧. એવું છે ?

મહાત્મા કહે ! હરી એકે કહ્યું

હું આપણું મુ તમારું એ કરું તેમ ને મારું એ
દાનનમોરે પુરણું કરી નવદિક જેવી ખાનથી
માન્યર થઈ પશુ હરી આપણા ના બોલો કો
કહ્યું એ દાનના મેં તરક લેઈ જતો ને પડી
એ દાની જાતો જા જાને જાવીએ લેઈ વાળો
જાલો એ પડ્યું જોયતો રતો એને ને મેલું હતું
તેના બે ત એ કહાય મેલતો થી નીકે વડરનું
એને મેકાઈ હતી આપણી હતી એની આ બે છેડે
જાની નાન થઈ ને ત્યાજ દી

તમારું નામ—મા રતું મહુલન પરીખ બોલત
ને ? મારે એના નામની કાપતી મરુતી મામે પડી
કેદારી કામ છે મેં પરીખ ?

અહીંની થવા એકે નીચી નજરે કહ્યું

મુ આપણ છે ?

રેડીએ અને ની જીવન સામગ્રીનું મુખ છે ? જો
પરીખ નહીં અને પડી વાત કરે આપણી તક બાદ
એકે કહ્યું મેં આપણું છે ? આપણે ન થવા
રોપ તે એવા કેમ તમે તપાસ છે
ખાન છે અને મિત્રો એકા તમે એ કહેશો તે
આપણી રહેને તમારી જો મુકાવ છે ?

હીથી મુખાન નુત જઈ મેકો એકે જાન થાવી કમાન
કાં મનન થઈ કામ થાવા મેં કહ્યું પડી મેલું
મિત્ર એ ને તે લેમ તેમ મકાન તરક જેલું મેલવી
આપણે મા લઈ રહો પણ આપણી વાદ મન્યા
નીમ્યાને નીકે

એને મારું તમારે એ એલું હેવ ને ને-અકક
એ આપણે એના ઉપજ કરી મકાન એના

હકલો જાને એના કે-કામ હકલો આપણા મેલ છે એ ના કાલે
મુલના તેમને કાલેકાસ આપણે જાવી થઈ પડે છે બાને મેમાથી કે મે
કાલેકાસ જાનીથી પશુ થઈ એવ એવી દલીલ મેલ છે નહીં થવા પશુ
જાનના એક કાલેકાસ મેલે કાલેકાસ દલીલને આપ ?

ખાલ્ય વિષર કામ મકાનો હુલ તમારો કરત બહુ
મેલો નથી અને તમારો દેખ નહીં લેતે થ ના
એકે
આપણા જેને હુમલ મુકાવો અઈ વો મેલ હુમ
કમાલ થાનો મળી મેલ કમાલ મેલ થવા—વિના-મરુતું
ને મોવિલા

મકાનમાદેવ મારે—

હા થા મુ કહેલું છે તમારે ?

મારે મારે આપણ લેઈ જો એનો અવાજ
તમારો કેક કોનમા મેલ વિના મેલ એ અધીમ
કામ એ કાલેકાસ આપણે મેલો પશુ ને તપુ મેલે
હવે જાવી રામેલ—કામ બાને કેદના કામો કે મકા
નામો મુકાઈ થાવી મેલેલી વાત નીકાનો મારું હતી એ
જાલો મુકાઈ ઉપર મેલે મેલે જાલો એના પડ
મારે આ કાલ

તમે બન મુકા—મેલો વાત થાવે ?

મે વા થાવ

તમારી તરુલીના થા જાવી મકાન છે, ખાનીની
મિત્રવ કેમ છે ?

મારો કાલ્ય મારી છે

બને નહીં અહીંનાર ને નવી ને એ તમને મેલ
મેલ છે ?

બહુ વાત—મકાન મેલ અને છે મહુલન પડેલી
વાત મકાનો હુલ ઉપરથી પડતલી મેલે થાવી જાન
મેલ કામના રખા એના મેલ ઉપરથી મેલ થઈ

એકે અહીં લાવી થાવ ? તમારું મેલે મેલ

કાલી થાલું જોન પડી થાવે એની આખા બાદી
ખાલી અઈ વાલી થાવે પેના કમાન મેલ ઉપર
મરી થાવ

એનાની રહેવી બીજા મારું મેલ આ વે ને મારું

સાથ ના લાગે. એમના બધ છે ?

‘ હે મોરી બેન પશુ છે

એમણે ૧૫૬ ઉપવાર કર્યો છે ?

મૈન

દાકાર બિના થયા અરે ટેમને આગે દઈ આગળ
આબ્યા છુઓ લાઈ, એમને તપાસ્યા સિવાય હું
કે જણાવી ના શકુ અગત્ય ને—

શુવાન હમો થયો સુત્ર બાદીયો સરકત શુવાન હતો
મરહોરી પશુ લાગ્યો

‘ પશુ મારી વાત તે તમે—

‘ તે હું સામગીય, પત્રુ ને પહેલા એમનાં વાત ક્રીક
લાગે ત્યારે બને આવાજ ’ કદા દાકાર બારણું
ખોલ્યું, બીજા દરબને અદર આવ્યા છિયારે કયો
ના ૧૩/૬ અધુર્યાન બીજો થયા એને ધનુ કહેલું હતું,
પશુ મેં હજી બુદ્ધ નહોતું. ફરી વાત, એમ મનમાં
મોઢરી એ બહાર નીકળી ગયો

એની પત્ની માર્ગો

એ જમ્મ મોર લઈ ફાણી નો હતી જ જણવાનો
ખૂન શોખ હતો પશુ છોડી કીધું હતું બરહામ
ધાવથી હતી અને પાડોગીઓ એનાથી ખુબ દયા
શી એની કમર શી એનાં હાથોડી, શી એની સજા
વટ । બધા એનો કાચ આડે ત્યા શુદરના ફેલાવી
કેક કળામ નીપજાવું

અધુર્યાન રાતે ઘેર પાડો ફેરો ત્યારે એ ક્રીક થય
શીની ખાખી નાખવા મથતો હતો દાકારની ખુશ
કાત માર્ગોને સજાવાનની દરો પશુ કનુ—ના કૂની
દિધામાં એ જાગ્યા સાવાત્ર કામો ગળા શુનો કનુ
હતો અર્થમાં એ ઠી રેખી ઈએ જળ, નેકાં છકાને
કેકણે મૂક્યા એને કાચ મો ઘેરા સાચુ નેપાળ
આવા, ને પોતે આ બનાવકા લાગી

એમ એ જળા રહા જોળ્યા નિવમ મુજબ મોરલની
એક બાજુ પૂરી કરી માખી દેતની દરકોતોનાં વચો
કરી પશુ અધુર્યાનથી પેડે વાન ના ચૂઈ તે ના જ
ધઈ હોઈ બારણું બધ થયું ને રીતે પશુ એકાં ધઈ

‘ માર્ગો ’ અધારામાં અધુર્યાનની છબ હીયડી ૧૬
વાર વારી મોરી મેનને ૫/૧૪ જાણ ૩ નહીં ।
એને તે જ્યારે આવવાનો કયાથી મમય મરે ?

‘ મચી જળી ને જનુ વે નથી ’ પધારીના બેસ
માર્ગો બોલી

‘ કમ કર્મ મુઓ વાગ્યો છે ? ’

‘ ના, રે ના મોડી રે । સાથે હું મોઢાં કરવા
હતી પશુ હું બધારે જઈ ત્યારે બધા એકી એક
વાન ઉપવારની ઉપવારને કરે છે એવો મારે હું
જનુ નથી ’

‘ એકી તે શી વાત કરે છે ? ’

‘ છોમ્મની એ ’ માર્ગોએ અધારામાં પશુ અધુર્યાન
કરી હું શુદર બા ને હું પીરની જમણે માથ
ને રાખજી વેળામાં હીડ-દોરા બધાનું ’

‘ મને કહે તે તરત જાઉં ’

‘ ને જળોને મે કયા ના પાડી છે

માર્ગો, જનુ કહે છે । ’ અધુર્યાન બધારે ડોરો થયો
પશુ માર્ગોએ એને પાસે શુવાડી ઈયો

‘ એ તો ફર છે જનુ તમેય ને બાવી વાતો બરી
રહી કરવા લાગી જ્યારે તો મારે કંપાલ જનુવડું નહીં
રહે મારાથી તમાનું મો શી રીતે મધ કરાશે ।
તમનેવ આ વાત કયાથી—’ એના બજારો કયો

રતો હિયથી ખાલ વારેના માર અટારા ધાધાદ
કરતા નીકળ્યા એ પડે ૧૬/૬ એ સિનેલમી ફેરિયું
બીલ મોટે અવાજે વચાવા માણુ વાગેલીનીનીનીની
મુરત્તપિયાં રોપેન શેલ આપુ હતું

અધુર્યાન માર્ગોની મોડી મેનની મગી આબ્યા ને કાલ
રતાં વાન કહી કિતુ સરવાળુ આપુ

‘ જનુ હોશિયાર દાકાર છે એના દાસે મજો જઈ
છે, કેલમના આસીસેક મરે છે એક વાર ને તમે
માર્ગોને સમજાવેને વઈ જવ ને—

‘ કેમ એ તમો જાવનો ? જનુ કહી છે તો ’

‘ તમે એને કયાં નયો જોવાખર્તા ? એવે મે કહું જ
નથી, તમાના ઉપર જ હોડણ છે તમે વાનવાળી

એનારોડુ કપાટ ઝાઝાગ મારતું હતું. પગની ઉપર સફેદ ચાત્ર પાથરેલી હતી વીળગીનો દોંગા જે રંગે મોઢાવેલો. હોય એ રીતેજો મેહકર્તા મોઢાવેલો હતો એમજો દલદો અદર જાણ મારે પડેો મહેજા જેમ પોતે રિંગેસ કચો

માર્ગે જતી થઈ પશુ એ આગળ ના વધી. 'તમે તમામવાય છે એ નો હુ જાણુ છુ નહિ.તમે આવી સુધી આવત કેમ પશુ રહેવા દોને '

કેમ એમ ? તમે જાણુ નિરાસ થઈ જશેઈ જાણુવ છે પશુ તો એ જ પર્ષ સન્મને થયાં હતુ તમારી ઉમ્મર છે એમ તારી જવાની જુર નથી સીખામી છે એ ખાતર પડે તો એની દવા થાય દાકતરે જમાવ્યુ

'થઈ દરે ?' માર્ગીએ હાથ હટકારીને એ રિચાર જ જાણુ મેકા દીપી

'જુએ! દાકતરસાહેબ મારે કવા જવા કાઈ નહી કરાવયુ '

'પશુ કેમ ? સત્યાન થાય તો તો તમને મને ને !

'ના, નહિ મને ' માર્ગીનો અવાજ મુનક મનો એજો દાકતરની વિરમય પામતી આવો આગળથી દશેજો કેરડી—પૂજા મહામતથી ' અને એ જગ મ નહિ મને હુ આવી તે મારી બહેનને રાજો રાખત—એવા દક્ષકમતથી જામવા, એો હુ જાને છેવડુ પશુ તમને શુ કામ જાણતી વાત કડુ '

દાકતરની મુશ્કે મદાનિને જોરથી પકડયો 'શુ ખરેખર તમારે સત્યાનની ખજા નથી ! આની આ તો મે પહેલી જ જોઈ માર્ગીએ, પુરુષો તો મેમ જોયા ॥ કે સત્યાન ના હજો એમને એમની જ જાણ ના મને કે ઉપાધિ ના કાવે કદાચ એ લોજી જવાળાદારી મોથી હતો દરો પશુ આ ? આ તો મોજા પાથ રીને કેવનો પ્રાર્થના કરે છે કે પુત્ર કે પુત્ર કે પુત્રી આપવાં એ તો જગવાનના દામની વાત ॥ પશુ એવી ના પાડતી એ નહિ મને એમ કહેવુ—કાઈ આ મારે વ્યાજબી હોય એમ હુ માનતો નથી '

દાકતર પીરે પીરે પાલત ખુશી ઉપર મેમ જેમ ઉપરના પાથામતથી એમજો પાણીના મે જૂલ્યા ભાં મે દામમા પાતી પેન લાંબા

'તમારે શો વિચાર કયો, માર્ગીએ ?' એ મરી આગળ મૂકયા 'જે વિચાર કરો તે મમરમા નિય કરમે આ કાઈ મમદારનુ બાબત નથી હુ જુજુ તમને કે કેમ સત્યાન નથી જોમનિ ! કમી બીક પડે છે—

'ના ના બીક રોની ?'

ના, જ મે કદાચ કદાચ તમને એમ જોય કે કેમ એમો જાર ઉપાદારો, કેમ લેક આગળથી જુજુ થકારો, કેમ પ્રસતિ થશે મે વેલના કેમ વેલો એમથી જુવારો કે મરી જવારો ? એ જુજુ અતરે તો એનુ જાણપાણન પરી રીતે થતું હ એ જાણુ જાણુ રહે તમારે જાણુ—'

માર્ગી રડી પડી એવી આજમાથી વ્યભુ દપાયા થાયા. પાથર થડે એ મુજા માર્ગે ત્યાં ફતલ થડ થયા એનુ મમદારનુ અમ મુજા થાયા દાકતર રિચાર પાથા એમજો એવી તો થી જુન કરી કે આ સીરે આપાત લાગે એમનુ કીમિ બીજા પાનાવા પાણી લારી આપ્યુ

'ભો, માર્ગીએ પાગી પીએ મને શી ખમ ? જાણકની ના પાલત હોય તો— મારી આજુ કહી છાર મેકી

'જાણક મને ના જોઈએ ! મારે જોઈએ, દાકતર અજોળ પશુ હુ શુ કડુ ? તમને કેમ કરીને કડુ ? છારીરિક જોડ નથી અને કે નથી એમને એ વાન હુ બરોગર જાણુ છુ પાણુ એ વાત મરુમીકની થઈ કહે જા મારે સજાવરી ?' એજો દાકતરને મામે સરાસ કચો

દાકતર સજાનુશિસ્તી જોઈ ગયા કે મોહા વિલ એમજો પાણીના પાસે લારી એવી મામે થયા 'સત્યાનની કુરની છમ્પા હોય એ જ સજાવિક છે ના હોય તો જ સિચિત મણામ એવી છમ્પા મારે પડિને છે ને અને ॥ અને તેમ જાણ—

‘એવું શું છે ભાઈ’ એના કુ ને આ કમળાપત્રના
 પત્રુ તા દોડે એટલે છુ રાખી બેઠા લગભગ છુ
 વધુ તમાની ને કોઈ જુદાજ વાત છે જાણાર કે
 કે સ્વસ્તી મંત્રની વચ કે નહીં નહીં બધું નેમ છતા
 ને જી સજા થો કોઈ શુ રહ્યો છુ કેમ જાણવા
 છે ‘ તમારે મન વિષયની થોડો ઘાત લખ્યો થો ને
 એને ચોટી ચાલુલત મળશે સમજા છે કે મિત્ર તરફ
 ઉપદેશી વધુ માફ કરેલાં ।

માનીતા માટેથી છુટકુ કરી વધુ નવું એનો મોટો
 જાણેલો એની વાગી ડે- ઉજા કીતો મુશળ દેતા
 એવી વાતો મળીયા સિદ્ધિ દેખા રોજી નાથ વચા
 આ દલી નામ કે મણામાં એકેર આ બદલ નહોતું
 ને મણામાં દુષ્કારી કુમાર બધે પાનાની દલી
 કમરથી વાળ ત એક ના સરખા હંદકા એવો હાર
 કમોર હમી નાજા હોય કે એવી વાતો આજ
 મિયા ઉપર લીની તલોર કે તરે બચી કે ના
 માળ સદા તલોરો આવી આવી દેખાડી માનીતા
 બાલ મુઠ્ઠી ચાલ દો કે હજુ જાણેલાં બાલ
 એવા રોજે

‘દમીશ્વરનો જાણે બેઠા બેઠા’

વધુ માનીતા ના પાડી એવું માનીતા મહા ભરી
 પછી મીતે કદા તમારે જાણે કેવ દીકુ છ
 મશીનિત તમારે પ્રેમ જનુ મળે છે ને નાજા
 તેવું છે ‘ જનુ શોભતા જાણવા આજુ મુખ મુજ
 છે નોમ તમારો જાણે આજે આજે જાણે રોજ
 છે છે ને ।

માનીતા દા પાડી પહેલી જ વાત કે મજા મળકી
 ‘તો પછી ને મુખો પુરું વચા છે જનુ પદ્ય
 આપવા રોજી તા તમારો બીજા સમજાવેલો દલી
 બાળે જિ ગી વચા જાની સાથે

બાળ તો નવું કમળા-આજે માનીતા જાણ
 સને ૧૫લી વચા કે કોઈ વાંકે મારે કુશલ
 વધુ કોઈ જાણે એવી જાણે એવી જાણે
 રજા-

દે । કોઈ તમારો પાનીની ?

દા એના નો જાણે એ. જોખને જોખવતો થતા
 તમારો જોખ વેલું જાણે તા ના પડે પાન
 જાણે તમા ના નેહકુંડ રિસ ના નેમ જાણે
 એક તા જાણે જાણે થતા જાણે એના સર્વે
 એના કે

જા પાડો એવો જાણે આજે તમારો જોખ
 જાણે જાણે નેહકુંડ રીસ પાણી પાણી
 દિલન પાણી કેવ જાણે ને પ્રાણાતી નાજા
 એક પાણીને જાણે તમા જાણે મના જાણે તમા
 એવી જાણે જાણે

તમારો જાણે તમા જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે ‘ વધુ જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે

જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે

જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે

‘દા પછી ?’

જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે

કુનિય ખરે હમતી હોય એમ લાગતું એવામાં અમારે ખતોને કહી એકવાર મળવાનું થયું ત્યારે એ કહે

માર્ગી દલુડા શું મોડું થયું છે કે જે તું કિન્નરભૂતથી જુના રહી ગયેલા તો નહીં પડી શીદને છદ્દ લઈ બેઠી છે તો મેં જીવનને કે કેમ કહી પસંદી મણીશ ? ને યસાઈ ચર્ચ જયે તે પછી કપારેમ આપણે એમાં શિખરી રહીએ.

‘મેં કહ્યું કે આનો આશય નહીં કરું તે શું તું માગે ત્યાં કરશે ?’ અને એ મહત્તમ હતા એમના કાર્ક મિત્રના કિન્નરમાં એવું ‘મેં જુ પછુ કે જે છાક રીને જે પસંદીને તો જો એ વળી મીન એકે થોડો અને પહેલાને ચાલે એને પેદાના તરિકે રીકારેવા પહેલા કે પનાં આયો સરથ ખાત પછુ દય એવા મેં એમને કહી એક વર ચાક ફેરવાયું.

અમારું—કે એમને અમારે દુ છુ—અમારું તોય કરી સડા છે ખરી ?

‘એમણે ના પાડી અને પૂરો વિશ્વાસ લીધો પણ બીજાનું શું ? એ શું મેં કરશે ને ?’ એમણે પાણી કે આશય અપીને કાઢ્યું પૂજવાનું હતું ને જોની પહેલે જઈ એમણે પુનઃમા કરાવતા ? એ કરતા ને મારીને નિકાલ કરી પાડી ને પસંદી એમણે છાકિલ વળ્યું.

ચૂંકોને નહીં હવે એના ઉપર પાડા માથાં હવે એકને લાકડે કીડીને બાકીને પડે પાડો હે વળી જુને ને પાડી મળીથી એવા સાસ થયેલા મેં ઉપર પડેની પછીએની સીધી કેપાગે પડી હતી અને એના કિન્નરી હતાની ને ખિતવાની મળીની કેપાએ જુડી પાડી ખાત એમની હતી.

‘હા પડી તમે એની ખાતર બાળક તથા હેવા વૈમારી કરી નહિ ?’

‘બીજું શું કરું તમે જ કહેલો અરે એક જવાબ એ કર મરવા હોતા એકે વરછાડી હતું તે મારી મુનોખનને પર ના રહે મારે નો પતિ કે સતત—એમ થી એક બી પસદ કરવાની કપરી કહેલી આવી

ને એમાં બાળકને જાતું કરવા મેં કહ્યું અને બીજો તમારા સરખા એક સખલ્ય ડોકર કને મવા એમણે રિનખપૂરકે જુજુ એ ખા ૧૧ પડી ત્યાં તો અમારે પતિ નરકિ જ વ ન કને પછુ ડોકર ના આત્મા પડી એક લેડી એમરને મળ્યા એરે જુજુ એરી જ સતત આત્મા જેવે કામડે તે અમારે જ મથો ને આમ છુ કરે મેમરી દુ ધેર ચર્ચ

અને પડી ખમ થયા એની જ વેરે ? એ મા મેં એમણે જાતું નહિ ને ?’

‘હિં તે મુ જળી એર ખાત એની જ ખાતર મેં સતત નેરેનું તથા દીધું / તે પછીયે શું એ અને તથા ફેર ? ના, કાકાર સાહેબ અમારે એવે તો નથી પડી અને પસંદી તે દુ રર છાકી, અમારા ધેર ચર્ચ નમિલખ બને રર હતી ?’

કાર્ક રીધો નહેલે એણે ખુબ માગણ લીધી હતી થર તો અમે બુલ્લિ મળી પહેલેથી સખલ્ય હતું જુજુ પની તરિકે મેં એમના પચ દીધો ? કાલે જો મારા શરીરમાં કપારી છૂદી તે દિવસે અમારે મળી જુજુ વ તો કરી કરે ?

‘માર્ગી આપણે ઉલ્લાખડની માથ એ નીડીએ તું કહે ત્યા જઈએ નેરીતમ મહુરી મોમયા કે કાકર

મેં કયુ પસંદી દિવસે છે જવ રી પછુ મેને ઉપ વડી હતી એ વડે કે સતત થયા પડી જમણી તે એકથી મળ નહિ અ ને એરે તે અમારની ખાતર મહુ પલ સતતની એકથી ની પાને મરો છવ અળભળી ઉરથો ખુજુ જાદ્યા ૫ અને જામે આને કરીથી એ તમાની ક કે મેરી રેના ચર્ચ મહુ મહા બપુ ખરુ ચર્ચ મહુ

પાડો ખી એને પાડી મનારે પછી રીનરી પછુ એ સતથી ને આજ સુધી મેં એની એક વાત નથી જ કહ્યું મળી તે નથી જ રાખાં બંદે ને અમારે જિદદથી આમ જ નીલે બે ને મેજા અરે એની કાકરુએ જવા રી પડે જુ નથી મનાની કાકર

‘હાજર જોના ?’ હાથને ત્યાં હાજર મિત્રના કોઈ નદિ મારાથી તમેય શ્યા મટે છૂંચાવો છે ? મારે કરવે માં પરીચ જલુ માની જેને ખરી વ્યાખ્યા બધા રાત કરી છે એ તો કુ તખતો હુ—જોનાર ને મરી વત એવો મન હો—પુરા ખાલી દોને એકમે છુ થાય ॥ ને ।

‘જલુ તમે કહો ને કુ ભાવનાઓ ને શાહી ?’

શાહી ને વળી આવી પત્ની એવજા જાતવો મી પરીચ, જિન્દગીમાં મરેન છે, એવી મને ખબર હતી. જલુ એ આતુ તીક ને જાનત હોઈ શકે ને તેો દલેજ જાણુ પડી એમલે ટૂંકમાં થાત કરી ને જાતી રેઝા એ જાતો સમજાવે જલુ કલ્યા

‘જાઓ મી પરીચ રોજ કલો, ભક્તિ કરો કડાવ એ રીઝો આડુ છે તમારે કે સવનના કાળ ફરીથી મરો એ ખુન મા છોને, એવી લિજગત લખ

કરના એર છે’

મયુરને એ રાખે સાચાજા ત્યારે જા સુકઈ મઈ મઈ હાં દોઢ બાજા હતા મલુ રો પાતુ દુગુ લલકને પતે એ ત્યાંથી જલુર ની હોત ને પહેવાઈ જોમ એવો સમાર અવજા માડવો મારીં ફરે એના ઉપર ને હેજાઈત વરખાવે છે તને એમા થાતુ ટૂંકા દેખાય છે દલે એ મારીં પામે બિલ્લા મરો નથી એ જાણ મો છે કે જેનુ મર્મ થયા છે એના મા ઉપરનો પાતા ઉમેજા લાજમ નથી

જલુ છપો મકાલના દાઘમાં એક કરા ભ વુ એ મારાંની મીંહી દતી એ છે મખુ દુગુ

માકરખાઈ તમે તેો થલુ કર્યું, દલે કે વિરોમ કરવાની જર નહિ રહે, મારી જેમ અમોર પણ એ થાત મગી મરે ॥ ઉપર કહે ને અમે બને એવો સદમ નીવડાએ તમારો ઉપકાર નહિ છુડુ

નમારો મેન, મારીં

મારો પુત્ર અવકાસ જરાજાઈં જાડી રજો કે એવી ત્યાં પતે બચર પડી ત્યાં મારે કજૂન કરુ મોર્મએ કે હુ મારા આતુ ન રોજી રાજી ત્વર પતી ને કોઈ બનુ—મોમોના એનુ અપૂર્વ સ્વામત રેઝાવેરની મમા કેમનિનમા સ્વામત વગેરે જાલો સ્વપ્ન હેય તેમ લાજતુ પતુ એ દિલ અપારી આખ સામેથી અમારુ સમજ છવન પગાર થયુ પુરી માત રાંતે દલો ત્યારે જીલુ વિષકુદ હાડી નીકળુ, અતે અમારા મટે ભવર રખત અખ્યા કુ જાગી સયે એક મારી પ મૂપાપા રમેતી હતી કારણ કે નામોએ એમારા સામુદિક એવરને મિત્રને માં કરી નાખ્યુ હતુ એ લેતોને એવજા જરાખાઈ હકી કાઢ્યા હતા ૧૯૪૨માં અમારા કુદજ પર એક ભારે આખા આની નામોએ પુરીતા એક માઈ અને એવને પશ્ચિમ ભણી ઉપાડી કલ્યા લગાઈ પુરી થઈ ત્યાર પડી જ અખતે બચર પડી કે મોરિયેન હેનિકાએ એમને મિત્રની જાવડીમાંથી જાતી તીકા હતા

નાના પુરીએ જૂખ અને દાઢ બને જોવા હતા મોએનક એમામાંથી જેમ નામોએની હાલપડી થઈ કે તુરત જ શ્યા ત્યાં મારે થઈ અને પુરી નિશ્ચયે જવા માગ્ય પોતાના જાજલ સમપના તે વહીવટના બાકા પા એમી મિત્રને અને ત્યાંજોના નજીક જવાવેલો તેમજ પોતાના કિલકને કિલાવુના મદાચ રાધનો તીધર કરવામાં જલુ મઠક રહેલો

નાનપણમાં પુરી અમલખાઈં રાજો એવો મખા આપેલો મરે પીજગત જ એ નરિમા તરના પડો એને ૬ મોન અને પોલીવેલો જલુ મોન હતો

પુરી કોઈ અપીર મારાંનીને વજા થ એમા અમેરિકાથી વહેલા થયેલા મખાચાર જાગીને અખતે ખૂન રમૂજ થઈ હતી ના જામે અંગીજાના વજા નહી અમારુ તે લી તખાવે અને કિમાનેનુ છે કે જેલુ મરશાવીને જ નહિ જલુ અમા અપીરદારીને ઉપનાની પાડી હતી

અખતો આમાનીના (પુરી આમાનીની માતા)

આ બાકી નાના હોર છે ત્યાં કેવા મુદર હોય છે। નેમનુ નિર્દોષ કાલ્ય, નિર્દોષ વાતો, નેમની કાકી કાલી બાપામા આખળી આપણે અનન્દ પામીએ છીએ। હાલ કાલીએ છીએ અને મર્ગ પશુ લઈએ છીએ પરનુ એ જ બાળકની કાળનીમાં મને તેમ જોવાના, ક્યાંક તેને ખાસતા, ધમકાવના વિચાર થાય નથી હતા તે વખતની આપણી વાલીમા જે કોરના હોય છે તેની બાજુ ઉપર શી માનસ થી દશે તેનો કદી પણ અચાક કપ્તા નથી આપણે નાનક બાળકને અણસગળું અને ક્યાંક અણસદ અમલુએ છીએ એટલું નાતુ બાળક, —નેનામા મનજગદિ જ ક્યાંથી હેમ ? માત્ર નરસુ પાળવાનાર માત્ર ન હોય એટલે ગમે તેહું જોલીએ છીએ અને પાછા અવિધ્યમા તે મારો માણસ બને એમ મનથી છંછીએ છીએ

બાળકોએમાં માત્ર ખાવાનું પીવાનું અને મારાં કપડાંની જ કોટડી જરૂર નથી બાળક તે મનસુ અણસુ હોય છે અને જુન જ સામગ્રીવાલું હોય છે તેને આપી રીને મનજવાની જરૂર છે મોટા માણસની માફક તે પણ અમાનસિય છે, તેને નાની નાની બાળકમ્મ મનભાવને કામ લેવાને બહોલે ધમકાવવાથી, નિરન્કારવાથી તે મનલા તે મનમા પણ મનાર છે ઘરમા તેની દિમાન નથી, જરૂર નથી, વાગરનુ છે કોલુ તેને અવારનવાર લાગ્યા કરે છે, દુ બી ચાલ છે અને નેના મનમા અમુક અપિગેશ અધાર્થ લગ્ય છે ક્યારેક એની અમર બાળક ઉપર એટલી ગંધી થાય છે કે માત્ર થયા પછી બધું જાગરું થાય તે કોઈ વિચિત્ર, જેને આપણે અસળ માણસ કહીએ છીએ એ ડાઉનિંગ બને છે અને તેની પાછળ પોતાને નામની અલિંગિયા ઉપર છુપુ તેમ જ છે આનુ કામલુ પછી તે મનજાનુ નથી ગતે બાળક—અપિગેશ જ તેમ કાલીએ છીએ એટલે વીરોહિએ એ અણસુ ન બોઈએ કે બાળકને પણ ‘અમાન’ કામ છે એ સ્વમાનને બાળક એટલેગેશ એટલું જ વહાલુ અને અદ્યતનુ ગણે છે એના સ્વમાનને ક્યારેય હાલુ ન બોઈએ કે હાલુવા રેવુ ન બોઈએ બાળકની એ જ નાચી અદ્યતા હોય એ અદ્યતન આપણે મનથી સ્વીકારીએ છીએ તો જ કાલુ વાર એને અમલમા મરે હતા નથી કોટડે જ કદા બોલીને બતાવવા કવતા એને કિયામ વહેલી મૂકી બોઈએ

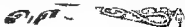
ઉદરમાં દેવ

કુટુંબમાં નવુ બાળક જન્મે એટલે આનંદ તો થાય જ તેની મા પણ પુત્રપુત્રાલ હોય અને તેમાંય કુટુંબની વ્યક્તિઓનો આનંદ જુએ એટલે વધુ કુટુંબને રીતપ્રવા પણ જાણક એક હાથે અને અને તેને કારણે જ ઘણીવાર તો જાળકનો મરો થાય.

નીના અને રીટા બન્ને કાકા-કાકાની છોકરીઓ — બહેનો હતી નીતા કરતા રીટા જે વર્ષે મોટી હતી નીતા પાંચ વર્ષની થઈ એટલે તેને બાળમ દિશમાં મૂકી. બાળમ દિશમાં તો જાળકને ગમે તે રીતે રખવાય હોય અને તેમાંથી જ કાણવાનું હોય. રીતમર સ્ટેટ-પેન લઈને તો નળન એકઠા થૂંટવાનો ન હોય. નીતાની માતા કેલામબહેનને જલસો જલસી બણાવવાની જૂજ હોંશ હતી નીતાને કંઈ આવડતું નથી એણે તેના મનમાં થયા 'કશું હતું. ત્યારે નીતાને સ્ટેટ લઈને એકઠે થૂંટવાનું ગમેતું નહોતું. મેજ સવારે કેલામ-બહેન નીતાને મારીને, ધમકાવીને એક કલાક કાણવા બેસાડતાં અને આંડ શીખવતા રીટા નાની હતી અને બાળમ દિશમાં જતી હતી ત્યારે પણ સ્ટેટ-પેન લઈને એની એમે બેમતી. અને કંઈક કંઈક લખ્યા કરતી, એટલે ધરમાંથી જેની પામે બધા તે તેને શીખવતા. થીમે પીમે છાતું કે કંઈ પણ વાંચવાનું જુએ તો બેટલું આવડે તેટલું વાંચે અને પૂછતી બધા એને કુદરતી જ રમ હતો એટલે તે પેટું જલસી ગીતો મૂકી કેલામબહેન રીટાને વિકાસ ભેઈ મનમાં

બાળનાં હતાં એટલે નીતાને તે ધમ. જલસી રોશિયાર બનાવવા બણવા બેસાડ. હતાં. ક્યારેક રમનામાં હોય કે બહુ. બેસવાની તેની છાત્રા ન હોય ત્યારે નીતા બહુકાર નહિ. કેલામબહેન મારતાં પણ મને અને કહેતા કે 'રીટા કેવી હોશિયાર છે અને તું તો ડાળું જ રહીશ.' આમ મારી ધમકાવીને નીતાને કેલામબહેને આંકે, કહે કંકડાટ મીખતી રીયાં અને 'મારી નીતા નિયમિત બણવા બેસે છે અને મારુ છું. મ માને છે' એમ કહી બીજાની વ્યવસ્થા ગીરા લેવા લાગ્યા.

નીતા મોટી થતી ગઈ પણ એના મનમાં એક એ પેસી ગયું કે જા કહેશે તેમ નહિ મું તો માર પડશે અને રીટા કરતાં વધુ હોશિયાર થવાનું, નહિતર કોઈ કહેવાઈશું. પણ મારે માથે તેને એમ થાય કે રીટા પણ રનક બધ છે તો એના બા એને કેમ ધમકાવના નથી અને મને જ મારી બા કેમ ધમકાવે છે? કેટલાક પ્રશ્નો એના મનમાં ઘર કરીને બેઠા અને પીમે પીમે તેનામા દ્રેષ ઉદ્ભવ્યો. રીટાની સાથેની બલ બાળની હરિયાદ બેઈ થવા માંડી અને ઘરમાં આને કારણે કાકા શરૂ થયો, માંતિથી કોઈ નીવેડો લાવી શકાય નહિ. નીતાનો પદ્ધતિસર થયો ભેઈ, તે વિકાસ પણ થયો નહિ. કારણ કે વાંચર બેમે ત્યારે પણ તેના મનમાંથી રીટા પ્રત્યેક દેખ તે ફર કરી ચકતી નહોતી. એક વાંચેલું ચાટ રહેવાને બદલે ન વાંચેલા બેટુ જ મરેતું અને નાચતી વખતે બીજા ન વિકાસમાં અટકવાની

હાથનાં કર્ચાં

દરેક બ્યારિયા છુનારી છેવી એઈએ અને
પેતે એમ માને કે ધીજાએ એ પડુ અને
અતુમરતુ એઈએ તો તે ધીજાના સ્વમાન
આનંદ પણ વધુ પડતુ કહેવય

પ નાખડેન એમના જાનાના પ્રમાણે ઠીક ઠીક
બગેલા હતા પરંતુ નાનપણથી તે સ્વતંત્ર
મનજના અને સ્વમાની હતા લગ્ન પછી પણ
એવા કુટુંબ વર્ણે હતા કે તેમની સ્વતંત્રતા
જળવાઈ રહી તેમનામાં બુદ્ધિ અને અવગતની
સાથે અત્યંત ધીમપણુ પણ હતું એતે ઘરે તે
રહી કુટુંબના શાષ્ટ કમાવી ગતતા રનોઈ
અને ભગત-દુશ્મનમાં તેમની વિવિધતા
એઈને ધીમતને શીખવાતુ અને ધનુ એવો
જ રત એમનાં વાચન પ્રત્યે હતો ઔખીત
પણ હતો એટલે જાતે વાનગીઓ જાનવીને
પણ કોપ પૂજા કરતા

અટલુ મહુ હોવા છતાં પન્નાબહેનના એક
મોઘે અવજાનુ હતો સ્વભાવે નીચા હતા
અને કોઈનું કંઈ તેમને ગમતુ નહિ એને
શુભે અર્થ જતા ઘરની બ્યારિઓ તો પા
મકન મરી ગઈ વધુ બદ્ધ રની બ્યારિઓ તો
મોની હપ્પામ ? જરૂર પડે તો બીજાની મદદ લે
પણ તેટલું શામ ગમે જ નહિ એટલે બીજા
બ્યારિ પડે તમ તેમ જાણવા માટે
જામ જ સાથે ગળાધ બાપી શકે પણ
એટલો જ જાતરી તેડી પાડુ શકે પોત
સમયમાં જ તેમના સ્વભાવથી પરિચિત હતા
તો કોઈ તેમનાથી દૂર રહેવા જ પ્રયત્ન કરે
આટલી આવડત સાથે પાન બીજાનો પ્રેમ

છતવાને અટલે તે મૂલુ જ મેળવી શક્યા
તેમના સત્તાથીજ સ્વભાવે કુટુંબમાં પણ
અણબનાવ હોયે કર્ચો ખુદ તેમના બાબડે
તેમના ન રહ્યા અને જાની બંના કાઠવા
હાથના મગજુ બાબડે તેમના જ હતા અને
વારનાના મેળાવેલો સ્વભાવ—સ્વતંત્ર મગજ
પણ તેમના જ હતો એટલે તામે અવામાં
ભાડી ન મૂકેશુ આમ પન્નાબેનના આવડત
હોવા છતાં સ્વભાવદોષને કળે કોઈને
પોતાનું કંઈ જાગ્યા નહિ નહિ એમના
છવને શાન્તિ કે કુટુંબની કોઈ બ્યારિના
છવને સતોષ નહોતો

પન્નાબહેનને ત્યાં શાષ્ટ વડપણમાં પૂળ મુગલી
રહુ હતુ પોતે એકલા હતા હાથ પગ
લગે ત્યાં કોઈની જરૂર પડે પણ તેમનું
સ્વમાની, સ્વતંત્ર સીબાજી મગજ કોઈની
દુક મેળવી શકેશુ નહિ એ વખતે તો તેમના
માનસુ કે પોતાના જ કર્ચાં મરબ્યા પાને
જાનવી રવા છે

નવા રિવાજોમાં રૂઢિગતતા

કલ્પનાની આશ્ચર્ય વર્ષગાઠ ઉમળવા તેની
બધી જ સહિયરને જાણવી હતી નિશાબની
અને સગા મળાવીની એમ બધી જ ભેગી
તર્ક કલ્પનાના અને તેના કુટુંબના આનંદમાં
બાજ પડાવવા આજના હતા બધી જ
બહેનપણીઓ સાથે લેટ લઈને આવવી હતી,
કલ્પના અને તેની જા બધાનું આગળ કરતા
હતા ઉભર અને વીખા પણ આજના વર્ષગાઠની
પાર્ટીમાં જવનો તેમનો આ પરંતે જ પ્રમજ
હતો તેઓ જાને નાનકડી એટ લવી હતી

સૌએ કલ્પનાને અગ્નિદત્તો અને ભેટથી
નવાણ. ભેટ બધી જ ત્યા ગોઠવી રીધી
અને પછી તે પાટી ત્રણ ચર્ક, ગીતોના
નાનકોટા પ્રાચીન પણ શકે સ્થાને અને બધા
જ્યાં થેર જવા બેઠ્યા ત્યારે તેમને કલ્પનાની
બાબે 'ટોચન' તરીકે હાથરૂમાલ આપ્યા અને
બધા વિદાય થયા

કલ્પના પૈસાદાર કુટુંબમાંનાં એક હતી જ્યારે
ઉમા અને વીણા નવજન વર્ગમાંના હતા.
વર્ષગાંઠ ઉજવાઈ અને તેના બધા બપોડે
ભેંઈને બળેતા મનમાં પ્રથમ બેઠાં છે આપણે
આવી રીતે ઉજવી શકીએ ? અને ઘેર જઈને
બાને બધી વાત કરી પછી કહ્યું 'જા,
આપણે પણ ગારી વર્ષગાંઠ ઉજવીશું અને
મારી બધી જ બહેનપણીઓને બોલાવીશું'
બાએ એ વખતે નો હાથ હાક કરી એમને
ખ્યાલ જ હતો કે ઉમાને આજે જ્યાં પ્રથમ
ઉદ્બવશે એ જ્યારે ઉજવણીના મુદ્દમાં હતા
ત્યારે તેને નોડી પાઠવી ટીક ન લાગી પણ
એની વર્ષગાંઠ આવે એ પહેલા મનસ્વીની
ઘણી પરિસ્થિતિથી એને વાંકેડ કરી એને
એ પણ શમજાવ્યું કે આપણામાં એટલે
બધા બધાં ન થઈ શકે એની ખ્યાલ આમ
મોટા નાના વર્ગના તફાવત બતાવવા દુઃખ
પણ મધુ બાબકો નાના હોય ત્યારે બધાની
સાથે હશે મળે, એમાં વિભાજન પડાય જ
કેમ ? પણ જ્યારે મળ્યા વિકેડ ત્યારે એ
વિભાગનો ખ્યાલ કરવો જ પડે છે

અને આમ ઉમાના મનમાં એક અવિ બધાઈ
ચોતામાં કંઈક ઉભૂપ છે એમાં પૈનદાર

બહેનપણીઓ પામે નાનમ અનુભવ
લાગી થોડા સમય એના કુમળા મન
ઉપર ટીક ટીક અંદર મઈ અને એક
મનને સતોષવા ખાતર ઉમાની બાબે તેની
વર્ષગાંઠને દિવસે માન એની પાસે જ
બહેનપણીઓને ઘેર બોલાવા અને નાનકી
પાટી ગોઠવી ઉમાને કંઈક મતોષ થયે
કલ્પના વગેરેની પણ ખૂબ આનંદથી તેમ
ભાન લીધી અને બાંહે એક પ્રકારનું પુર
મધુ તેમ ઉમાના જીને સતોષ થયે

ઉમા બહુવામાં ખૂબ હોશિયાર હતી પહેલે
નવર અવસ્થા લાવનારી ઉમાની કલ્પનાને
ખૂબ માયા હતી એ રાત્રે કલ્પના પે.
સાસ્તર હોવા છતાં ઉમાને ટીક લાભ ઉકવલી
રમણ બહુના સી મોટા થતા હાથમાં ખરી
છેડા વર્ષમાં આવ્યા

અત્યાર મુખી કલ્પનામાં પૈસાદાર ગરીબોનો
આસ ભેજ નહોતો પણ હવે મોટી શરૂ તેમ
તેનમાં પૈસાનું ચાક્ર ફેળાવા લાગ્યું તાત
વાતમાં તેનું પ્રશંસન મળું ઉમા હવે નો મહત્ત
સમજતી હતી એટલે તેનાથી આ બધું મહત્ત
મળું વહિ પીએ પીએ ઉમાએ તેની કેટલીક
વાતો ઉપર આનંદ દેવાનું શોધ્યું કહ્યું
વાચવાનું વગેરે વધુ હોવાનું બહાનું લાંબી
તેને ઘેર જવાનું પણ શોધ્યું કહ્યું કલ્પનાની
રહેઠણી, કલ્પણી, વર્તન, વ્યભાવ બધામાં ફેર
પડી ગયો હતો અને અનુકૂળ જ કલ્પની તેને
વધુ પ્રિય હતી એટલે સ્વાભાવિક જ ઉમા
તેનાથી દૂર રહી શકતી તે સમજી શકી કે
બાએ પહેલા કહ્યું હતું તેમ પૈન ના તફાવત

તેમને ફર રાજવામાં ધણો મોટો ભાગ બંધ છે

જૂના નીતિનિયમે તોડી કેટલોક બાળકો હજીવો કરવાના પ્રયત્નો આપાત્ત મનાજ્ઞામાં ચાલી રહ્યા છે. તેનાં માથે જ 'આવા નવા પરિવારો' લખાત ચક છે. આ વેલે એક જ નિવાજ નથી, પણ ઘણા છે. લગ્નનાથી જૂનું એવું ઘણું એક ડ્યું અને એથીયે વધુ અર્થાત્ત નહિ ઊભું રહ્યું. આજના મોઢાસારીના જમાનામાં મામાન્ય વર્તનને તો હેલુ કરીને પછી બાળે દુનિયાના નહિવા આ મોટાઓની ખાહજ મનદાણુ' પટે છે એના કરતા જૂનું કંઈ સારું હતું એમ લાગે હવે કયા મુખી આખ-મીયામજા કરવાં ?

સુધારાને નામે

છવનમાં આદર્શ અચત્યનો ભાગ ભજવે છે કેટલાક રિવાજોને નાખુદ કરવા પાતાના દેશી જ માટલાત કરવી પટે છે. છવનમાં આદર્શ હોય, આદર્શને પગલે જાણવું હોય તો પહેલા પોતે જ વર્તનમાં ચૂકવું પડે. માત્ર જાનો કરવાની કોઈ જ ફરિયાદ તુડી શકતી નથી.

નીલમ અને પુરમેશ પગપગ પરિમલમાં ત્યાગ્યા, વિચારમાં મ મ્મતા દેખાઈ અને છવનમાં એક આદર્શ રૂપ જનવાની બનેલી બાળના દેખાઈ બનને લાગ્યું કે એક બીજા સને એકસાથા દુવનનું મેલ પાર પડી મહાત્તી અને આદર્શ લગ્નછવન છવીયુ બનને એ તકલી કર્યું, વડીલાની મસતી મેળવી અને લગ્નને દિલ નગરી આલ્યો લગ્નમાં

જોડો અર્થ ન કરવો નિયમ મળતો પડકાર ન લેવી, અમુકની વધાવે જમાડના નહિ અને બને તેડવી આદર્શથી લગત કવુ બનને એ માને રહીને આ નાહી કર્યું હતું નીલમે તેને તેજ વાળ રૂડી, ઝીને માટેથી બાળે હજીવો વધે લાગ્યો

આ બાળુ પગેના મુડી વનિનિતિમાં મૂળે સેતા મનાપિત્તને પચકામી વાત કરી ત્યારે તેણે મખલ વિદાય કર્યો પાતુ પચ જાના કરવા નહિ એવી મુડી રીને તેમણે વન કરી પોતાને ઘેર પડતુ લગ્ન નવનું હતું એટલે બીજાને દેશી લીધેલુ તો નવા મજાથીમાં મહેલુ ન મટે તોમ તેમણે મહમ રમી હતું પચકેથી પોતાને રેડી જ બધો વચકાર કરવા હતું પચ તેમ જ નાહ્યું નહિ અને લગ્નને નિયમે જ તેના પિતામ દેવાઈને મારીએ, કાલ મગે આપવા કવુ, અને એવા ત્રીડા બીડા બંતા ભવકાર વચા હતું.

નીલમ મતના જૂઝ મુનને ભાઈ હમગ લેવતી હોડી રિગિ બઈ પાડે છેડી વડીએ બાલીને ન મળકવુ એમ મચતુ નેમણે આગ્યા ને બાલ જ વચકાર કર્યા પડ તેના મતને કમ કોણે થયો નહિ પાતાની બાળના પચ ન આવે તો બીડુ ને મ કપાનાર ! આદર્શ આદર્શ રીને સુધારે કરવાની બૂમે પાડીએ ત્રીજે પચ કેર આવે છે તરફ પાછા પડી બલ ડે, બીજા ઉપર વ લગતુ કરવા મોટા બાલણે 'પાપે વચકારે મરમા શુડુ જ વર્તન હોય છે

અંથાવલોકન

અનોજનન

[લે સુનાંધાન વ સાકે અ ગાંધીય આદિત્ય મહિર,
મવલિંગો ચડનો, સુરત ૩ ૫/—]

‘લે પોવન’, વામ અને આખલુ’, ‘નધિસળ’
અને ‘એક માળાના બચુ પોથી’ જેવી વર્તમાન
અપ્રાપ્તવસ્થાને અર્થની સાચી નવજગતઓ દાગ
પોતાની નવજગત વિચારનિરૂપણ પદ્ધતિ અને આધુનિક
કુલ્યોની સમજણો આપેખવાના કૌશલ્યો પરિચર
આપનાર પીઠ લેખકની આ એક વિશેષ સામર્થ્ય
નવજગત આપણને સાપડે છે આપણે તે તેમની નવજો
કરતા ‘મામા એક વિરોધતા છે તેમ અગ્રજ અને
વચ્ચુઆપોજન પદ્ધતિની નવીનતાની લેખક પોતે પણ
વાંચીને એક પાન—વાંચીના ભર્તે ખજો અને વચ્ચુ
પ્રસાદેલુ સંપોજન પ્રજુ પંચ—ની મર્જાના વાળા
વચ્ચુની મચો અને મિત્રાવર્તિનો દેર વાંચીના આ
સુધી પોતાના વાંચના રાખે છે અન્ય પાથે પોત
પોતાની આપણે વાંચીએ મેખાને નવજગતે છે તેવી
ને વાંચી યા ગોને જાગતાની એક કહી રખ બન્યા
છે પચોજનમાં વાંચીને તેજુ વચ્ચુ બાપુરામુ દેખે
અપ્રજુને આરમે કુરુદસ અને અને પ્રજુનુ ‘અ તે
‘પેના પાખલુ પાં પડુ’ તેમ આપા એકાએક
આપ્રમજિંગ સમજાવડીલાઈ પળના કુ સુ રકલ’
એકા પ્રમો વામગત વિચારના વધી બન એવી કુલ
પળા મુનીઅર્થએ આ ના આ બળાવી છે એક
નવીન પ્રમોગ નરીક આ પદ્ધતિ આપણાગ્રજક છે પણ
એકા નવજગતકા કે કુદરતી અનુસધાનની મળ
આનતી નથી લેખકને વચ્ચુજગતે આપણગ્રજક કેલક
કુદિમ અને ગાંધી ઉપાધ્યે મેજાના પડે છે પાંચોને
અગ્રજુ વચ્ચુને તેમની પાંચીને પોતાની મુજાગે
વોજાનવા પડે ૩૩ મેખાની સુવચને બચુ પડે છ કે

તેમજો પચ્ચર આકાશાત ગોટા કલવલો પડે છે
લેખકનુ તે મળે અન્યથા પચ્ચ પાંચો વચ્ચે પચ્ચ
એકા આકાશાત ઉપગમવો પડે છે. એકા મળિ
લેખક સાથે છે વાળ કરે ને મુનોઅના કુલી રીને
લેખકને ત્યા મળેએ અને ને વાંચીના પ્રેમના છે
કે એ અપ્રજુને ત્યા મુજાવના અને પોતાનો મેજો
આપણ—વચ્ચે વાંચી વાંચીએ તેમજા એ વાંચ
અન્યા કુજાગે અગ્ર રમ બાપુ ૩૩ તેની પાછળ
પાછળ કરે, પચ્ચુ સુવેળના નામી મળે તેજુ રમ
વાંચીના પાછળથી વાંચી કામ ને સાકુ વળા વાંચ
મુધી રમજા મળેલ કરકાર ન કા મેજુ ન ની
તેની કુવેળા મેજો ૩૩ અપા સાંજે કુવિમ બની
રહે કે નો પચ્ચુ મેજાની મળિને નાંચ આપા
એજુ નો અગ્રજ ૩૩ પડે વાંચીના અપા નાંચ
પ્રતીનિકર વાંચી રહે તેજો આરે પાંચ કાજાલ તેમજો
લેખકે છે એ કે લેખકે બનાવે ઉચ્ચ વિરમજ કાંચ
વાંચીના ન મેજુને લેખકે અપી વાંચીના અગ્રજી
અર્થને અગ્રજ વચ્ચુ મુજાગે મળ વાંચી સ કીડી
અપ એકા રી રક સુધી અપારી ન મેજો એ
આ તે લેખકે ને નરીક આપોજન પ્રજુ છે, તેની
પાળ લઈ, જકુ લેખકનુ કુખ અગ્રજ તે છે તેજક
નીસ લેખકે અપણા આપણિંગ કાંચાવચ્ચા, કુક
અપણના મુજાગે અને મુજાગેના કુખાકાજાજા
કે કેરકાજા અપા એ નેના મીડી રોની એકાથી વાંચી
લેખકકાજા તેમજો પોતે ન ‘અપાજના માં કુક
છે, મેજાજ એકાજે કામ કામનમાના એકાકાજાજા
અપા કાજાજા કુજાગે નાંચે આપ કાજાકે મનમરેજ
છે ‘અનોજનન’ નવજગત કુજાગે પ્રજામિ અને
નવજગતે એકાજાજા નવજગતનુ અપણ
મળુજાજા અપણાની પાંચા આપણે રકા છે,
તેમજી ને પ્રજામિને નવજગત કુજાગે પ્રજાજા
નરીજાજાજા અપણ—એ છે નવજગત ‘અનોજનન
આ પ્રજામિ નવજગત એકાજા, અપાજા વાંચી કે
કુજાગે અપણી આપણે આ અપણા પર અનન કર્મ

તેના કાપના કે વાળો ખાંડે ને અપાત્ર કોટ્ટી કરી
 ફેલાવુ વળ્ય અંદાર તે રીતે તેમની પેશ્વળા કરી,
 નવલકથાના ભયકરો પાલે બે પેશ પોટીને તેઓ
 નવલકથાના સ્વરૂપમાં શુ દાનો વેપકાંત્ર પ્રવર્તે છે
 આપણે કરીયું કે નર્ત્યાન રામાયણનના કેટલાક
 અનોની વાચનરિક ગ્રામી ભવ્યકથાઓ આરોહકના છે
 એ જીવનમાં વાપુ પવિત્રતા કેમ તેનું મનોભાવિક
 અને આત્માવિક વધે તેનું વિવેકાનુ લેખા કુજાનાના
 કામની નજરો છે અને આકર્ષિતો બન સુધી વાળીના
 મોડાના ને મદ નિર્ણયી નેર ય વહેતા પ્રવાહ તેમની
 નાક, હાથ, સમતોલ નિરૂપણુરૂપીના સ્વરૂપી નમ્યા
 છે વિનિતના મુગામિની, બરોજામની, હા જાન
 માદની એમ જુદી જુદી બ્યક્તિઓની પ્રવૃત્તિઓના
 અને નગોના જીવનની રક્ષા હાથે તેમણે પોતાનું
 પ્રયોજન નિહ કરના પાશુ કે પુરાણ મુત્તાઓના
 અર્થ પચાડે તેવા લગભગ અવર્ણન રૂપના રાને
 નાના નાના નાકના વધા જેવા ક્રિયાપાત્ર સંગોના
 જીવન કેવળા નાનારો ગળી થયા પછી હમ અષ
 થાઈ ચમુ તેમ મતાર્થનાંક હાથે તપામી લેખક
 મુલાનેને પ્રાયશ્ચર્યની વિશ્વાસ આર્જ નાં કરાને છે.
 હુકમ-મુરનીના પ્રાથમિક વ્યવર્થક જગીરો આવાવેશ
 ને સંગ્રહ, દામ છે એ આધિપત્ય વિશ્વરૂપિયનાને
 ધરિત અધાન મતીરા પામ્યું હોયું નહીં મનન બધા
 ચેતનન પ્રેમ જાતી લેરાની ઉનાકા મળા હુકમ-
 મુરનીનો અના હોમ છે આધી બે મુગામિની
 મુવેશ્વર અને ઠે માલશ્વરુ નામ યોગના રાજાને
 દુરનના અધીના મુકા ઠે નાજુ અધાવાક છે
 ધનવી કે પ્રાનવશ્વરુ હા મરખના વિષયક મના ને
 ના અવગાના મુરુન કપતીઓ રિરે પાલુ લેવુંકે એવો
 અવગ, સંગ્રહા વિષય નાજુ છે આકર્ષક વધા
 કાના મુરુનના હાથ લેખે અવુકા અને વિષયક
 કુલના અધામિતે રતઅન દુરનના અધામ
 આલેખી ના અમુ- નેરેશાધ, બલિ માવેશાધ, નાગી
 વડે રૂપીકાન વહે છે અનુ દાખલે છે વળી

આર્થિક અને શૈક્ષણિક વ્યાપકતામાં કેવળ અધિકારીઓ જ નહીં
 સુધી છે તે તેમણે વિશિષ્ટ સુવિધાઓ, વ્યવસ્થામાં મેળે,
 મારી નજીક, આગળેથી તે વચનમાં કાઢી, સુમનવાદ,
 સુદાસિની ક્રમાદિ બધે હોય નિરૂપ્ય છે નવનવા
 વ્યાપકતા સુધારામાં, ગરબુદાસિની નીચામાં, વ્યાપક
 છે, ખર્ચામાં આગળેથી નિરૂપ્ય અને વ્યાપક
 સુમનવાદમાં સુવચનમાં ખર્ચામાં ને રહેવા નવનવા વિશે
 સુન શી નીચામાં કાઢી લઈ પાન વિચાર અને
 તદ્વિચારમાં નીચામાં ઉપ છે

[illegible]

पुनर्विचार

[लेखक-अनुराग देव साहू - मोदी आश्रित-भारत
भारत प्रिन्टिंग प्रेस, कोलकाता, ३ / ८०]

‘अणाम्’ इति ‘अद्’ इति ‘अणाम्’ इति ‘अणाम्’ इति ‘अणाम्’
‘विने’ इति ‘विने’ इति ‘विने’ इति ‘विने’ इति ‘विने’

સુવે ઉનેમ એના ક્રિયા હમ્મમાં પ્રત્યુચિત આવી
 ન મનાતા નવનો વાંદે છે સમજના સમજા અત
 કા-પેશા કાનના કરુણતા, આશર્વાભાવે અને પ્રત્યુ
 તનને। માર કાકાના કાકા કાકા ' ' આજ માતા
 બાપુ કાકાને સોના પ્રેમના પાનદાર કાકાકાને કાકી
 ન્દી ના મુખના કાકા-કેળ ' ને ' નોમ આ
 અમરી મુખ આમ આ બાનથી કવિને કુખ થાય છે,
 તેથી ને ' આનુ કુ ' ના ઉદ્ધાર કાકે ૧ પત્ર ' કુ
 નિમિત્ત રવી આપુ કેમ મારે ? ' ની નિસામણ
 કાકા કે, નથી તે ' સમજ સમજે ' તે છે આ કાકા
 કાકા અમુકના નથી કેમકે ' કુ-ચોટ વાગે, પછી
 થી ના પેટ ? ' અમુક ન નહિ, ' અમુકના અમે
 તેમ મનપારના ' તે છે એકને કવિને વિચાર છે કે
 ' મુજ મનને મારી મણુ ' , અને એમ ' સમજના પા
 નિનની વાન ' કુદની મનોની ' વાગના ' કિત રેલુ
 છવારી કે ' જે આકરના મોનો, ગીતો, સમનો,
 પ્રતિનિ-પ્રત્યુ અને શક્તિના કાવ્યો તથા અવગતિનું
 અને આભવિતના ગાઓ-એ અર્થના કવિ
 સમ, ભાવક, નેતરીક, અમુકપૂર્ણ, કિત કાવ્ય
 ક્રેકિયા કરી ને છે આમના આર્થ અને વિરહના,
 વાળીની અમના અને વરણના, વિચારની ગળીના
 અને અમેરિકાના નામ અવકાશે ને કાનકીક્રિયા
 માફ સોઈ એ શિકારી નિમિત્તના મુખ્ય સમજ છે
 એના નેતરીકે ચોટવાયા છે ' આનો તર્ક ન, કુ
 કાવ્ય, કાકા કાકે ? ' ' કવે અનિરહાસ્યે કુલિત
 ખાને મેંથી પ્રાન કુ સમજા ભવિતિ ' લારી ફરી
 છારી ? ' ' કાના આગળ એ કરાવ વન વો જેવું
 કારોને ભવા ? ' નહી સતતી પકિતેભા વાન્યની
 ચોટ સપ વ છે કવિના અમના-ગીતો પત્ર જૂની
 મોકાણી લેમુકે તથા કાવ્યના કાકી અને કાવ્ય
 કાવ્ય છે ' રાવરી ', ' નો કે કુદુક ', ' આગ
 કે ગોનો ', ' લોમ મળ્યા વો વસ્ત્ર વાદ્ય ',
 ' ગો અમી ફેરિસા ', ' એવ ' વોરેની કુસેવા,
 વહુમાપુ, પ્રામી મજુલા નેતરીકા ॥ કવિને

પામુનો: કૃષ્ણ નથી કમનો ગમ નહી, પ્રાકૃતિ
 પુષ છે. કવિના અમેર ન જુદાવાયા અને અમ
 ભાઈ કે, પત્ર તેવું કિત વ એવું તથા કાવ્યને વસ
 કવ્યના અમુકકાકીના અને કાવ્યના નિનપૂર્ણ
 વિતો અર્થવાક કવિને કાવ્ય મોટી મળે છે પત્ર
 કવિના કાવ્યકાકી કવ્યના છે એમની અમુકપૂર્ણ
 પોદુપકાકી ન, નેતરીક મુખા પત્રકાકી નથી એ કા
 ના વાન છે ' પ્રેમના સન ' એ મુકાકા પત્રના
 પ્રસિદ્ધ અમના કવિના નવુ ૨૨૨૫ અમુક છે
 તેમના કેઈ કેઈ મુકાકા નેતરીક પત્રના મોનો છે
 ગોટ રે, પ્રક કાકા કવિનો આ નાનકો વક્ર
 ' આમ ' નેતરીક કવિના અમુકપાકી કિત અને
 મનિતુ સુખ્ય નેતરીક કરાવે ॥ સમજ કાવ્યે પ્રે
 કાવ્યના કાકી કવિની કાવ્યના અને પ્રો નામકાવ
 કાવ્યના ' આવાક-પુ ' નેતરીક છે પ્રે વિષ
 પ્રસાદ વિવેક, પ્રે અનવાક મારા, પ્રે મારકાક
 કાકી વોરેના કાકા વિદ્યારનામની મુજ આ પુત્ર
 કાકી કાકી અમુકકાકી છે
 અમુકપાકા :
 વિં મુકાકા મેંતરીક પ્રકાન ભારતી સાધિત મુખ
 કિ, અમનાકા ૩ ૪/૫૦]
 તુલ્યમકા અમનાકાકી, મુજ વપની કાકીકાકાના
 અને ભારતીકાના, કાકીની પેટીની આકાકાના અને
 મુકાકાના તથા એ વારે મેંતરીક મુકાકા અમના, પ્રેમ
 મોઈ આકી આકાકા ને ગનિતના આ સમજની
 વાળીકાની પ્રેરનાના મુખના કિ નેતરીક મુકાકા
 અને મુખ કાવ્ય કવન કે મુકાકાના વાવવમુખ
 અમના વિદ્યારના કાકાકી એને ' પુત્રા કામ કાકી કે
 વિચારના ૨૫૨૨૨ની આકાકાના તેમના વાળીકાકા
 વસ્તુ કિત છે એવી એમના પાકે પત્ર મોઈ
 એમના કવારકા, વામા, અમના, કાકી, કા
 કાવ્યકાકી અને કાવ્યકાના અમનાના મન આને
 આપા છે આકાકા અને તેના વિચારના મુખ
 આમની આકાકા ૨૨૨, કાવ્ય કાવ્યે ૨૨૨, ૨૨૨

શામે તેણે રતન કમળ પ્રિયો ગર્ભિણી બાળા આજે
 રણીની આ ગામી મનમોહી નિર્મલાની પોષી
 મુખ પિનારાણીને આકર્ષિત કરતી, ગોળી
 લગાવી જુલમ પામી પડે એવી જોડી
 નામ જાણે કાલિદાસ મનમોહી પોર્ન
 કિન્નરો ઉભી દગલી ફેરવે તે
 જુલમ લગાવી લે તે મનમોહી
 નામ જાણે કાલિદાસ મનમોહી
 પોર્ન કિન્નરો ઉભી દગલી ફેરવે
 તે જુલમ લગાવી લે તે મનમોહી
 નામ જાણે કાલિદાસ મનમોહી
 પોર્ન કિન્નરો ઉભી દગલી ફેરવે

[illegible][illegible][illegible]

લેખકશ્રી આ બીજે વર્ષના અંક ૭ માંથી ૭૨ અંકો
જીત્યા હતા જે બધા લેખકોમાંથી ઉપર પાંચમે સ્થાને છે.
જી. આર. ૧૨૪ વર્ષના લેખકના આઈ. એન. ૧૨૦ પેન્શન
રેશનિટ થવા પૂરવશથી ના. રૂ. ૬૫૦૦ રૂ.માંથી ઉપર
લેખકને ૭૨૫૦ રૂ. - પાંચમો મોક નામાં, ૩૭૫૦

કૈલી અને લાખાની મલકથી નજીક હાલનના કાચમથક દરિયાકાંઠાથી અંધારા ખાન જે જેને વાતો કલાનુ જીવન તેમના આત્મા સગીનપણે રોષાયુ છે, આકર્ષિતપણે ને પાશર્વ પશુ છે, પાતલના પ્રકૃતિના આદેશન દરિયાની જલનતા અને ધેરિખલી, અનુભવોની જલુલ તાની અને રિનેયની મિડિ સક નજરની નેમને જલર છે એ એ પ્રાપ્ત થયે તે તેમનું વર્તિત્વ કોઈપણ છે અતિમ દીપ :

[ને મોહનના પેન પ્રકાશ ભારતી ચાલિત્વ મધ ૧૧, અમરાવત ૩ ૪/૫૦]

પાટણના પતનના અને કરણોપાની કારના સમયનાં ઐતિહાસિક ભૂમિત્ર ઉપર જે યુગને ની પ્રભુપદ્યને ગૃહની આ વાતોમા વણુ કા પતિત અને વાનાવરણુ જ્ઞાનાત્મક છે તુર્કીના કેમપૂર્વના ધસાનના જલુલ રાની પચાદશી પાટણની વારામતા મજુધેતા એક કુતીન શિની રોકાના પ્રેમને ને એ છે અને તેની મુક્તિઓ મવાના મનેમથને નવે છે એ શિ-પની મુદેન સિ રીમે ગેદવેમા વિવાદને નક્કરી નાભની થના એક વીર રસિત જ્ઞાનમા પોતાની પ્રેમમાય દાગે છે મુદેન કોઈ પાટણને વરવા છપ્પે છે એ વાન જ્ઞાનમા જ ભાઈ વારામતા દારા એ પ્રેમાને મેર આપી નેનુ રામજ કા-નાનો નિર્ધુવ કરે છે વારામતા એમા નિર્ધા જ્ઞાના પ્રેમી અને મિલથી વચ્ચે દુહુલ માવ નેમ સિની જ્ઞાના ધસમ છે, ત્યાં તા પવનો મજુલ ધસારા કરી પાટણના જ્ઞાનદરામ કરી નામે છે, મજુલેકને કિલ્લી નર્મ તેના ફેદના પીછા વાંકી નામે છે સિ પીની જ્ઞાન જોષિતને જ્ઞાન તરિકે કડી જવ છે, જોષિતિના વાગન પુલ્લ રને છેડાની હાવે છે મજુ તેમ પારેની સમ્ય જ્ઞાનમા અદર નિર્ધુપની ખાતે જ્ઞાન પામ્પુની કરુણ દુર્ગતા રને । પેતા પ્રેમાને એના સૌજ્ઞાનમા સદેશ પહોચારા માલી નીકરે છે

વાતોનું આ પ્રમથોતક કાનુ જલુ છે અનેક વખત વારાઈ નયુ નેમ લેમક આ મોખમા

પોતાના દરિયાકાંઠાનું, વર્ધનસકિનું, સરખ સાદિયની ગમારગમાખીનું અને રોડીની મેલું રુધિર સિન્દોને એને પોતાની રીતે જલુ બનાવે છે જ્ઞાનોની ઘડ વાતોજ્ઞાનમા બેની જવ છે જ્ઞાનમાની તવગમતા અને વિહવગતા મરી વાનાં કચનમા નજીક જ્ઞાની રહે છે તકલીબ લમ જ્ઞાન અને પાટણના રામ રાણી, મેલપો અને ન પુરુષોની જર્મિલ આવડાઓ તમા મનેરથોના નર રિદુએનો વાતોજ્ઞાન ઉપર જ પોતા જલુલ થા છે વાતોજ્ઞાન પ્રવાહ તોડે દનિકામ, સમ જલિયુ અને વર્ધનદેમા વચ્ચે ગેદરાતો નથી પ્રસમે રજ મવ જ્ઞાનના જુ મુમારના કરુણના કે મિમજ્ઞાન મજુલેકના આવાસમા નામિયન મિલ્લીન કે વાગન વિજવમિજ્ઞાન મિલ્લીન રોમાવ્ય છે આવાગન મજુલ આવાગાર ઉવાન જ્ઞાનકેશ શવનમુદ વગેરે વર્ધન નેમા લેવક ઉપર મજુલ સાદિયની પ્રમળ જ્ઞાન છે અપની ભાત અવદારો તર્ક વગેરે મજુ કચ મેલાના સમયને છાત કરવા પરીખ ને પિલાએતા નીનાનુ મરી ને પતિજ્ઞાને પ્રસવતા મિમજ્ઞાન કે જુ જુ મિલ પશુ સભરિત કામે છે કરુણકેવ મો કીવાનમીના પાતેરને તેમજો જ્ઞાન જ્ઞાન આપે છે અને કરુણના જ્ઞાન વિપાદ જ્ઞાનને જલુ રી કુલજનાથો લેખે આપેલા છે દનિકાસની રિમો અને પાતેના કર્મ-કાર્મોની પામળ કામ કરી જ્ઞાનએને તેમજો જોષિયની મજુલમા રલી રેમી છે તેમજની વાતોજ્ઞાની મુક્તિનુ પ્રમાણ જલુલ છે જર્મિનતા મુલ તરન સુધિ નેમા માલી ઉપરના જ્ઞાનપદને તેમજો ખરેખર ને પ્રમળ કરો છે પાટણ વાતોમા કેઈ મદરપમતાનુ, કૈલમજ્ઞાન પ્રમળ સમ જ્ઞાનને તેનુ એકે પાન નથી વતી પા વાતો મુધી મદ જનિએ મતકાલી માવે છે જ્ઞાન પાટણના જ્ઞાનમા કાલી નર્મ દેવ મારી નર્મજ્ઞાન એમ લશચિત્ત ખાતી રિચિય રીતે દારે છે આપી વાતોજ્ઞાના કરુણ અને જિનાસની ગમરને પૂર્ના

નવાં 'સ્વાતિ પ્રકાશનો'

● મુવર્ણ રેખા	નાક : રૂ ૨-૫૦
શિવકુમાર જોષી	● નેતા અભિનેતા	નાક :
રૂ ૧-૫૦
જયતિ પટેલ
★			
● મનોરમા	નવલ-ધા રૂ ૩-૭૫
મોહનભાઈ મકડ	● મનના મરોડ	નવલિકા-મંપદ
મોહનભાઈ માંડ
★			
● માનસર	ગદ્ય મંપદ રૂ ૬-૦૦
બરુત વીરાધા	● મધુવન	શુદ્ધ રા.ની ગદ્યો : નવલિકા
પ્રતિનિધિ સંપાદ
રા.પાલક : હરીન્દ્ર દવે

★

- એકલતાના કિનારા (નવલકથા) ચંદ્રકાન્ત બક્ષી રૂ. ૪-૦૦

અમારાં બીનાં પ્રકાશનો

શિવકુમાર જોષી

ચંદ્રકાન્ત બક્ષી

● કંચુકીબંધ	નવલકથા
રૂ. ૮-૦૦	● પડવા કૂળી ગયા.....	નવલિકા
રૂ. ૪-૦૦
● અનંગરાગ	નવલિકા
રૂ. ૮-૫૦	● રોમા	નવલિકા
રૂ. ૩-૭૫
● રજનીગન્ધા	નવલિકાસંપાદ
રૂ. ૬-૦૦	● પ્યાર	નવલિકાસંપાદ
રૂ. ૪-૨૫
● રહસ્યનગરી	નવલિકાસંપાદ
રૂ. ૪-૦૦		
★			
● થટા બીરી બીરી આઈ			
	ત્રિઅક્ષી નાક રૂ. ૧-૫૦		
● દેવદાસ	નાક
રૂ. ૨-૫૦	● શીરેન્દ્ર દોશી	
● એકને ટોકારે	નાક
રૂ. ૨-૦૦	● નીલા	નવલિકા
રૂ. ૨-૨૫

★ સ્વાતિ પ્રકાશન - ★

૨૨૬, મેન્શન સ્ટ્રીટ

અંબઈ, ૩

તા જલ રવાં 'ભારતી' પ્રકાશનો

સાહ્યભારતની કથાઓ આ ધ્રુવોનુજી મહાશયના વિશાળ સાહિત્યકાવ્યો
લેખા-કવચી સંતોનો નવો સમય ૬/—

વિશ્વાસનુ વાવેતર આ પાઠાલ પટેલે પાવેતર સરો જામ સખલી પાથ -
વાવેતરે નો નવો સચિત્ર મચલ ૧/—

પીતાંબર પટેલની શ્રેષ્ઠ વાર્તાઓ આ વાર્તાઓના સમયના વિશિષ્ટ
કથેશો કર્તો નવો મજલ સમય ૬/—

ભારતયોગ આ રામનાથયજ્ઞ નાનગદ મ પારકે અમય નાગના નોધપાત્ર અને
પ્રેક્ષણીય નવજાત કરેલુ રિગ્વેદના સમય ૩/—

પનખર અને વસંત મહાગદ્યના નાળીના વોતમેવર અને લેખક નવ માને
મુગ્ધની આ જયના પરમારે અનુસાધિત નવલકથા ૧/૨૫

સાહિત્યનિકષ અવગમના પ્રમુદતામ વિવેચક શ્રી અવગમના સવગમો નવો જ
પ્રજા વલેજો વિવેચન-ભોના મજલ મ મલ ૩/૨૫

ગાંધી આત્મકાવ્યો નાળીના રિગ્વેદ નેપથક શ્રી કાવ્યાચાર્ય પટેલના કાવ્યોનો
પા જ આ પથેની કવિતાવાના સાચીના મચલ ૩/—

માનવનાનો સાદ માનવનાના મજલના મજલ હમી રેરક દવનકથાઓનો
આચાર્ય શ્રી પ્રેક્ષણીય પટેલે કરેલો નવો સમય ૩/૨૫

ભોતની પીણુમાં કિંગોરા માલમ અને વિશાળ રેવે નેપથક શ્રી નાનાના
મજલ સંભોની મજલે નાવમકથા ૩/૫૦

જીવન-મંજાવાત નારિકાઓના લીખકો તરીકે અવગમના શ્રી કથાઓના મધીએ
મનેનુ સખીય કવનપાથોના પ્રિયની નારિક ૩/—

જરતા તારા મનેના નાળા નિલ્લી શ્રી વિલુખક પ મોલકોના પદ્યના મજલ
અને નવો મનો મચલ ૩/૫૦

કળાજિયાતકમ મટાડશે ? આ જીવનના નવેલ દુર્ભાગી કવિના નવો
કવિનાના મટાડા નાળા નાળાના પ્રિયોના મુગ્ધ ૬/—

છેલ્લાં આસુ સામાજિક નવલકથાઓના નાળાના કરેલો કરેલો શ્રી કવિનાના
અવગમના નવો નવલકથા ૩/—

મુજગલી માનિયના પુનઃકે આત્મી અનિલ મરેજા

વાનનાં સાહિત્ય મધ (પ્રાથમેક) વિમિટ ૧૪ માધ્યકા અમદાવાદ ૧

ગુજરાત રાજ્યે ઈનામ પાત્ર કરાવેલી કૃતિઓ પૈકીનાં અમારાં પ્રકા..

શ્રેયોભાર્ગ

ભવની વાટે

ત્રણુ દીકરાની મા

અમૃતપાત્ર

શ્રી યુનીસાસ વ
શાહકૃત

શ્રેયોભાર્ગ

મનસિન
નવી આવૃત્તિ

શ્રી યુનીસાસ વ
શાહકૃત

ત્રણુ દીકરાની મા

મૂલ્ય રૂ ૩/-

મૂલ્ય રૂ. ૫/૭૫

મૂલ્ય રૂ ૧/૨૫

મૂલ્ય રૂ ૪/૫૦

ગુજરાતી વાચકોમાં જે વાચનની ઉચ્ચ હદને આપણે જોઈએ છે તેને કારણે એવું કેટલુંક આદિત્ય જર્નલ દ્વારા પ્રકાશિત થયેલું છે. આ મહત્વની ગણ છે. શ્રી યુનીસાસ વર્ષમાન શાહના ચિન્તનનકર અને વિચારો પૃથક પૃથકનાં એવું જ આ મહત્વનું પુસ્તક છે. આ જૂનાં માળામાં પ્રથમ આવૃત્તિમાં ખીજા પૃષ્ઠા વધારેલા એવાં આશુનું આ મહત્વનું પુસ્તક જરૂર વમાવવું મને

આવશ્યકમના પ્રકારે થયા મેલી આ નવી નવલકથામાં કનૈયા નિધાની જે હાથ લેવા ઉપર ખરે છે તે કોઈ કાલે જુલાય એવી નથી. તેમાં કથા નાવકની આત્મવ્યવસ્થા અને આવૃત્તિ કુણુ અનુભવ તો કથામાં અદિત્યક દર્શિતોયના પ્રતિકરણ છે. વાતીરસના સમયવાળી આ નવલકથા વાસ્તવિક પણુ બને છે એટલે જ એ પાત્રો નેજા જ નૃષી પ્રવાસી દેવાથી વાચકને રુચે

ગ્રીક અને એલુ સમજતા વાચકો મને જે આમળાને વેદે મળ્યા તેવું સાદુ અને સ્વચ્છ વાચન છે તેમાં આ પુસ્તક મહત્વનું પુસ્તક બન્યું છે. આમાં આવતી કાલની વાતોમાં આપણા પૈક સાહિત્યકારે શ્રી યુનીસાસ વર્ષમાન શાહ જે સૌથી સરળ ભાની વહેવાર છે તે દરેક વાચક પચાવી શકે, સમજી શકે, જીવનમાં ઉતારી શકે. દરેકને વાચતી મને તેથી આ જ વાતોનો રસ છે. મંચક છે

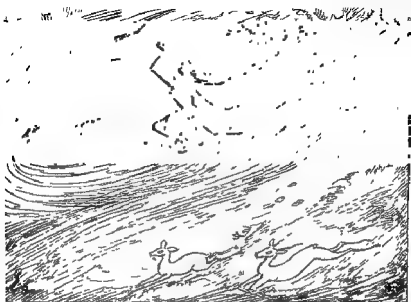
આકર્ષક કથા વચ્ચે સંવિધાન ઉચિત મંચક મૂલ્યની અમલમાં આ સરળ મધુર ભાષા જેવી જ અનુભવ જેવારેકની વર્તી એને સરળ કથાનિકે બનાવનારો વાર્તાકે જ સમકાલીનકની મેલવળે આપણામાં એવી મહત્વ મૂકી ભાષ છે. જે જે હી હીને વાચવાની હીજ કરાવે એકલક દર્શિત્ય સર્જકની આ નવી વાતો એટલે જ વચાવી દરેકને મને

આવૃત્તિ નકલે મેળવવાનું શુભચ રમણ

ભારતી સાહિત્ય સંઘ (પ્રાયવેટ) લિમિટેડ

૪૫ આપ્તેરેલ
કર્નાટકા સિદ્ધ

અમદાવાદ,

૨૫ મુલ્ય

ચિત્રકાર બાંકુ મજાપ

લગ્ન ઇશ્વરભાઈ બો દલે ન સધાદત્ત જીવજીત પરમાર

૧૨ મે ૬૩ ૩૫૫ ૧૧

૨૫ મે ૬૩ ૩૫૬ ૩૬૭

બા ર તી સ ઘ ના ન વા પ્ર ઠા શ નેદ

નંદ બ રેનની કચ્છ	ધુમકેટુ	૬/—
ડુખની માણી	ઈશ્વર પેટલીકા	૧/૨૫
વૃદ્ધ સ્ત્રી		૩/૫૦
સરકે રેલી મુલામ		૩/૫૦
પ્રેમમઆમ		૩/૫૦
પાને પાનગ	૫ લાલ પોત	૩/૨૫
નવુ મેલી		૬/૨૫
મુળરે બ સાલજી	સુા સ વ સહ	૬/૫૦
મે મ ગ (નનો ગા)		/૦૦
વજુ હીક ની મા		૧/૬૫
દિશામનુ રવેર	જલ શ ૪૫૫	—/૫૫
મનુષ્ય	૬ મા મ બ છુવ ના	૩/૨૫
શુભનકુ	૫૫ ૫ ૫૫૫	૪/—
મેકર	ઉમાક ન	૬/૨૫
મંકુર	કામ મ હ પોલ	૩/૫૦
પુનમિત		૪/૫૫
સ ય વિનાન મમાધી	કુપન રોકરિંગ	૫/૫૦
કર્મકલ રમ મ ૧ મે ૨૩ જુ મે ૬૬		૪/—
આરકાશી મોહકલાલ (૪ બ શ)		૬/૫૦
મહન માણી	મળન ૫૫	૫/—
બા શી વટે	સાવજ	૫/૫૫
માડી નીરડી (બ મ ૧ ૨) દે ૨ મે મેન		૧૩/૫૫
ધરનીની બ મની		૬/૫૫
માનન મો સહ	નિશ્ચય હ પોલ	૩/૫૫
૫૨ ૫૫૫	૫૫ ૫૨ પોલ	/૫૫
ધન મારી મેનાળ ૨		૧/૫૦
૫૧ ૫૨ પોતની કા ૧ ની ૫		૫/—

ગેળ નર જન્મી	જાનકરે મરા ૦૫ ૫	૧/૫૦
મેત્રની ખીજ માં	૧૧ પીત ૨૧૫	૨/૫૦
બુનિયા પદાકન		૨/૫૦
ધરનીન આમી	મણિ નામ પટેલ	૪—
માદિ રનિકા	અનનાય મ રાવળ	૪/૨૫
જાનકયાય	મમનાર ૧૩ ન પાક	૫/—
ધમકામણે ૧ મી ૫	૨૧ ન ૫ ૧૩	૫/—
પા ૫૨ અને વલન	અને કુટુબ	૪/૫૫
રવામ		૬/૫૫
કુવન કસવ ન	રમ મેલ ૨૧ શી	૬/—
બા મિત્ર મેડી વેલી જુ પી		૨/૫૦
મળમા મને છે બ મારા કમિયુક પોન		૩/૫૦
મળન અને મિલિ	પ્રદા ૫૫ ૫૫	૫/૫૦
૨૧ બી તુલિ		૬/—
સામા કુતાર	મન મ હ પોલ	૩/૫૦
કેવી મલ	ની પી મલક	૩/૫૦
વજુ મો રમ બાકા છે		/૨૫
મળનપાન	મળન ૩ મેનાડી	૪/૫૦
અર નારા	કિ/૫૫ ૫૬ મેના	૫/૫૦
કુલીમ	કિ/૫૫ ૫૬ મેના	૫/૫૫
મોરે વેટિયા રમ		૫/૫૫
અનિમ દીપ	મેનામનાય પટેલ	૪/૫૦
ધારાકુરીને અમને	મળ ૬૫૦	૬/૫૫
મતની જ મો	કુમારમલક બા	૨/૫૫
છે બા આમ		૫/—
નળા	મેળ બાઈ બા/૫૫	૬/૫૦
અ કા મ મ પ ણી	અ વમન મેનામી	૦/૫૫
મની ૨ મે ૨ માર	પનરવામ ૬ ૫	૫/૫૦

છ

— ઉપરના નવા પ્રકારનો ઉપસત અમારા બધા પ્રમુખોનું સહિયર મનાય —

બાગની સાહિત્ય મથ (પ્રાયવેઠ) લિમિટેડ ૧૪ સપ્ટેમ્બર ૧૯૫૧ ની ત્રીજી રિજી અમદાવાદ, ૧

અમારાં અભિનવ પ્રકાશનો

નવલકથાઓ

આંખ અને આંજન - ૩-૨૫
શ્રી રમેશલાલ વ. દેસાઈ

સર્વેશ્વર ૫-૦૦
શ્રી શુભવંતરાય આચાર્ય

વિશળદેવ (અર્થેશ્વર) મનુસ ધન) ૫-૦૦
શ્રી શુભવંતરાય આચાર્ય

રાજકુંડા ભા. ૧-૨ ૧૦-૦૦
શ્રી 'સત્યમ'

સૂરસમાધિ ભા. ૧-૨ ૧૦-૦૦
(રાજકુંડા સંપૂર્ણ મનુસમાન) શ્રી 'સત્યમ'

પૂણી ૪-૦૦
શ્રી 'કેલક'

નવલિકાઓ

મીનપિયાસી ૪ ૦૦
શ્રી ઉચિર પેટલીકર

નારી નમણું ફૂલ ૪-૦૦
શ્રી સારંગ ખાતે

આભલાં ૫-૦૦
શ્રી અરવિંદ ગોખલે

માહસકથાઓ
દારઝન અને એમિલા ૪-૦૫
શ્રી 'સત્યમ'

દારઝનની હકુમત ૪-૦૦
શ્રી 'સત્યમ'

કાવ્યમંત્ર
તુલસીદલ ૩-૦૦
શ્રી સુદરશ બેટાઈ

એ વિશિષ્ટ પ્રકાશનો

માનવસૌરભ ૫-૨૫
શ્રી રમેશલાલ વ. દેસાઈ

છવનમાંગદ્ય શ્રીમતી લાલુબહેન મહેતા ૫-૦૦

સો ડિપિયાનાં પુસ્તકો લેનારને પચાસ રૂપિયાનાં પુસ્તકો ભેટ
આપતી અમારી અમૂનપૂર્વ યોજનાની વિગતવાર માહિતી માટે

: આજે જ સંપર્ક સાધો

આર. આર. શેઠની કંપની : મુંબઈ-૨

પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ : કેશવ બાગ - પો. બો. નં. ૨૫૧૭

મદનમલ્લો એનું કુલ

શ્રેષ્ઠ કુદારોલ બનાવવા માટે

એમ. એન. હેડમાર્ક

દીનીપંડી

આમ એમ હેડમાર્ક
તથાલીન ખરીદો

એમ. એન. હેડમાર્ક

રાયપુર અમદાવાદ ૧
ફોન ૫૧૮૦૨, માન લેખ

નવાં 'સ્વાતિ પ્રકાશનો'

● સુવર્ણરેખા	નાટક : રૂ. ૨-૫૦
શિવકુમાર ભેષી	● નેતા અભિનેતા	નાટક
રૂ. ૨-૫૦
અપ્પાનિ પીલ
★		★	
● મનોરમા	નવલકથા રૂ. ૩-૭૫
ચોહામહા માકડ	● મનના મરોડ	નવલકથા-સંમલ
ચોહામહા માકડ
★		★	
● માનસર	અઝલ સંમલ રૂ. ૬-૦૦
ખરડન વીરાણી	● મધુવન	ગુજરાતી ગમ્મો નહમોનો
પ્રતિનિધિ સંમલ
સપાક : હરીન્દ દવે

★

- એકલતાના કિનારા (નવલકથા) ચંદ્રકાન્ત બક્ષી રૂ. ૪-૦૦

અમારાં ખીલ પ્રકાશનો

શિવકુમાર ભેષી	ચંદ્રકાન્ત બક્ષી
● કંચુકીબંધ	● પડવા ફૂળી ગયા.....
● અનંગરાગ	● રોમા
● રજનીગંધા	● ચ્યાર
● રહસ્યનગરી	
● ઘટા ધીરી ધીરી આઈ	★
● દેવદાસ	● શરેન્દ્ર દોશી
● એકને ટકેરે	● નીલા

★ સ્વાતિ પ્રકાશન ★

૨૨૬, મેમ્બુઅલ સ્ટ્રીટ
સુબર્ષ. ૩

રામતીર્થ બ્રાહ્મી તેલ સ્પેશ્યલ નં. ૧

(૨૬૨૨૬૬)

આશુર્વદિક દવા

રામતીર્થ બ્રાહ્મી તેલ એવળ નં ૧ હિન્દી પોતે વલ્લભનિવેશાથી તમને સ્વસ્થ પદનિર્ણય નેપાત્ર કરવામાં આવે છે રામતીર્થ બ્રાહ્મી તેલના વિવિધ ઉપયોગો નીચેના મંત્રાવલિ તથા નરીના ક્રિયાવલિ અનુસાર અપાવવામાં આવેલા દુઃખોથી મુક્તિ અપાવવામાં આવેલા ૧૨મી એપ્રિલ ૧૯૨૫માં તેમજ દરિદ્ર અને યાજ્ઞિક વધારવાના નાદ નિલ લાવવામાં આવેલા માત્ર અટકાવવામાં, પણ લાગુ મળે અને લેવાની બનાવવામાં થઈ ત તમામ

દવાથી અમીને તાલમી આપવામાં તથા સરીત હાથુત બનાવવામાં થઈ રતિ અનુકૂળ છે હરે માતુશ હરેને અનુકૂળ છે

મોટી બ્રાહ્મી B. ૪-૫૦ નાની બ્રાહ્મી ૨ ૨-૨૫ જલે મલે છે
દવાથી નવાનાર મહા દેવ-પરદેહ પેકેટ નેમર પેકેટ નામ અમલ છે

ઉમેશ યોગદર્શન પ્રથમ ખંડ

લેખક - શ્રી યોગીરાજ ઉમેશચંદ્રજી

આ પ્રથમ ભાગી નવા નીચાની રીતે પુત્રાવી તદુપચી આવી રાખવા માટે ૫ પ્રકારના મધ-નોંધનું કાર્ડ, પામીને માનવિ-ક્રિયા નવીપચી સર્વક્રિયા વિનિયમ આકાર વિનિયમ મિત્ર આંકે નિતિયર્થ તથા ગવનિયમ કરવા થઈ ગઈ તેમજ આખર મિત્રાન બનાવેન છે આ પ્રથમ ૧૦૦ થી વધુ એક આઈ પેપર કીપ આઈ- અને અન્ય ઉપયોગી મધ્યમીન હર્મ તથા આઈનીના કોષ્ટકો છે નાલવિધોને અટકીને મધ્ય છે જે જરૂર, લાગનારના નહીં કોષ્ટકોને અને ઉપયોગના રાખવા એવન છે કોષ્ટકો તથા લેખ લખવા રાખ ૧૧૧ થઈને અનુભવ થશે અને શુભરાતી-હિન્દી-મગધી અંગ્રેજી ભાષામાં અમલ. પ્રત્યેક નકલની કિંમત રૂ ૧૫ ૦૦ પેકેટ નામ રૂ. ૨-૦૦ અંગ્રેજીની મો લઈ ની પા પી કંચ નથી

શ્રી રામતીર્થ યોગાશ્રમ સુબર્બ-૧૪ તમથી
"રામતીર્થ" (શબ્દિક) હિન્દી ભાષામાં
દર શ્રી હરે મહેલા અમલમાં મળે
અપ છે

આ અંગ્રેજીના નવ મહા આમળિયસ લખ વેળા બહિન નીચા કુતની મંદાવે, યોગવિદ્યા આનંદિક વિનિયમ આ વેળા ન્દીનેના અનુભવે બેલા ૨૫૦૧ પામ કિયુત મને અનુકૂળ થાય તેમજ વિનિયમ છે ૭ જાનની સમ્યા ૧૯૫૦ થી વધુ કોષ્ટક વાર્ષિક કલા-જમ રૂ. ૫-૦૦ કુલ નહીં દુધ તથા વેળા વાર્ષિક આપ માર્ગિય આપી બની ગઈ છે

શ્રી રામતીર્થ યોગાશ્રમ હાલ (એડલ રેલ્વે) સુબર્બ-૧૪ (ભાગ)

લેખક ૧૨૮૯૯ ★ ટેલીગ્રાફ PRANAYAM—BOMBAY-14

હિન્દી-તમલના વૃત્ત ૧૬૧

અમ ક ૩ જૂન '૬૧
સળાગ અ ક ૩૭૪
મમાજઆ સંકારે અને

'જિમિ' . વર્ષ ૩૨
'નવરચના' વર્ષ ૨૬
સાંસ્કૃત્ય પ્રેરણ સામયિક

કેમ

સુચના

સેખ	લેખ	પાનુ
■	મન અને સામ્ય	૭
દેવજી રા. મોહા	વહની ધરાની	૮
ચિત્તા	ખાતર	૮
જોડાણ ૧ મિથે ૧	અ	૮
'પાસાયે'	પરવને	૯
'મુષાટી	અનુવર્તે	૯
પ્રી. નિ. વિનયજી પટેલ	સીમનુ ખાલ	૯
દેવજી રા. મોહા	પરવી અને પ્રસન્ન	૯
રાજકમ	અમયની શીર-નીર	૧૦
પૂરોત્ત	કાંઈના અર્થન સ	૧૧
ઈન્દ્રો પેલહીત	૨ જાઓ કે હાથ નીર	૧૦
પજા હાલ પટેલ	કલા	૧૩
બાકુલ મિયાદી	અત્યંતીય દુલુ મેકપટ ૧	૧૮
નંવકશમ	અમર મ રી હર્મી	૩૧
—	સાચા પ્રામિ-વર્ણી	૩૪
નવનોત સેખ	હાથ અતોચી	
	[૧] નમસ્કારની વાચા	૩૫
અલ્પજી ૮૦ દેસાઈ	દરોઆંગના ન્યુ ૧ પીએ	૩૭
અન્યત્રાય રુપ	હોલીડે કેમ	૪૧
ઈન્દ્રજીવોઈ પટેલ	દી ગુલમિના વાવન	૪૧
પ્રી. રં. મહે દ. ૧૦ મ. ૪૮૪	સાદિ ન સમુપા	૫૭
અયતિતકા પરમાર	હા.મ.વજ	૬૦
	પુરેપથી સવાયી	૬૧
	હાઈવેનો પોલ અર્થ	૬૨
	અભામિની અવરુની	૬૩
પ્રે. ઈ. પ્રવરન હા. હને	અગાવોહન	૬૪

✱

- ૧. નવાજમ વરસનુ સાંસ્કૃત્ય પ્રિય વિદેશી ૬૭૧ રૂપિયા (રિ. ૧૪)
- ૨. જર માસની ૧૬૧ તારીખે નિમમિત પ્રાદ મ. મ. છે
- ૩. વરસનાં એમિસ ન. હાઈ મોટરે ન. અને અનુઆરી એ માર માસની ૭૬૧મુ માસની માફક મહિનામાં છે
- ૪. વી પી થી અવાજમ વસન કરવાની એ વધુ સારો ખર્ચ થાય છે એ માફક જ માસવાનો રોય છે એટલે અવાજમ પૂરુ થવાની નોટિસ મો ત્યારે જા ન અને પૂરા સરન મા સાથે કુપા કરીને મ પ્રિયારથી જ અવાજમ મે કરી અપાવુ
- ૫. નમસ્કારો અ ક મગાની વખતે ઉપ નવા પેસાની રિફોર્મ બાંકી નક્કી છે મહત્ત્વ અ ક હાઈને મે કરાવો નથી
- ૬. દરેક વ્યવસાય પ્રત્યક્ષકારમાં આ ન લખાયે ખાસ જરૂરી છે
- ૭. અર રીફુ અખાલ પાલુ મે વસા રેલેતી રિફોર્મ બાંકી નક્કી છે એ સિવાયનાં અરોફુલ લખાયો ૧૬ રિપસ પછી ૨૬ કરાય છે
- ૮. જોડે-ખાલ મોટુ લાગતમ મોકલ તાલુ લખાયો મોકલવાનુ અને મીન દરેક વ્યવસાય પ્રત્યક્ષકારનું અર પ્રમુ

'જિમિ'—નવરચના

બારની સાદિત્વ અ. મ. (પ્રવેદ) રિ. ૧૪, રિપોર્ટ ૧૬૧ રીડ મિજ અમદાવાદ, ૧

પ્રકાશક ઈ. પાલ વ મે. દવસ અને મુદ્રક કલિયાણ દલપતરાઈ પટેલ માર્કેટ બાજી તાલિયન રુપ (પ્રવેદ) જિમિ ૬૧ વી ૧૪, ચાલીરે ૩ ફર્નાન્ડેસ રિવ આઈ વાઈથી પચિસ કડી અને મ. મ. મુદ્રણકલ સરવેશ, અમદાવાદમાં ૬૫૫ વર્ગી ઈપાસાય મી. ૬૧ અને સ. પાલક મલન પદમાર

દેવજી રા. મોહા

વસતી ધરાની

અમે શિલાઓ ઝિરિના કિરીટ
રહી સુહાવી કમુ એ સુભાષ્ય !

ત્યા એક દી
પૂતી ધરા ને નમસ્કાર દેવા,
અને અમે ઘોડી-તોણડી શિલા
ખદેરીને આવી પહો તળેમીમા !
પરંતુ યાત્રી પતિના અમે રહે
નિજ પથ ટેકની

દૂકે ચડે, પાવન દેવ ઈને
થઈ વળે, ને નિજ પુરુષરૂપમાંથી
કરી જતર શા અમનેદ પાવન !
ન કિન્તુ ભાગ્યે જામ એ વરુણ સુખ !

ત્યા એક દી
ગાડા મહી ઊપડીને નહી-તટે
અમે ગઈ સૌ રમના કમાનની
ધની 'તો એ માહી ગઈ જુવાઈ
ને ગામને એક બીજાથી સાધના
ને ગાનવીને ગનુજેથી બાધતા
અમે શિલાઓ ખળી સેતુરૂપ !
દયાપિ એ બાધ્ય ટકણ નહી ચિર !

ત્યા એક દી
નહીમહી જળખર પૂર આબુ
ને પૂલ પૂર-યો મધળી શિલા અમે
તથાઈ ને બેઠી સમુદ્રને તળે !
ખમી ખમી ત્યા પછલટ પાણીની
થઈ અમારી કરચો, બ-ચા કણો
રેતીતણા, ને જળલોહનીજવા

બહાર ફેંકાઈ મથા સમુદ્રના
એ ચોળને-આવત વિસ્તૃતે તટે !

અહી અમે ગામત ચોગતા અમ,
વિમાસના ભાવિ, મટી રજા હના
સભારતા સૌ સુખ ભૂતકાળના !
ત્યા એક દી
પ્રલોપ વેળા નર-નારીઓના
જુદો પધાર્યા કરવા રવાના,
ને એમના એ પદરખાંથી અમે
જે ધનના, ચૈતન જે અતુલ્ય,
તેમ લાહી હા, અવધિ સુખોની !
નથી તમના અવ કોલશૂબની,
ઉરે વસી જો વસતી ધરાની !

★

• શિલા

આંતર

અપમાનોના મથક તાપ થઈ
સૂકાતું, કરનાકું ને બળી ગયું
વ્યકિત્વ જે સુરેલીએ ઉગાડેલું બાગમ ને
અને એ મનુષ્યે ફરીથી
ભૂતકાળના પાટામહી દાદી દીધું
કે જેના આતરપટે વ્યકિત્વ

નહુ નહી ખીલશે

★

એકલાલ વિવેદી

ત્યા

હોડી ગયો રૂપ પ્રિયાનુ જોવા,
વેચાઈ મારા દગ ત્યા ગયાં બે

★

‘પાશાશય’

પાનથને

શ્રીએ ધોમ બેસાવના કુલ નળે છાને વિનામો લઈ
બાબાને નહિ હીન ગદ્ગદ કિતિ આ જવા મળે છે પશિ
એ છે તરુ છામ, એ પ્રકૃતિ છે કર્તૃવ ત્યાં વશી
પ્રવિશાન્તિ નલે, તદા તરુ જાણી છુછાય દોતી નથી

★

‘શુધાશુ’

રજુવગડો

વિનામો એ શરીરો લીંબા,

બુલબુલ શુધાબને પીધો

શુધ રે બરિયુ ને કુટ્ટિ કાળ,

માતો રે હવડો—

પરી ગયો રજુવગડને પાળી

બુલબુલ પામે રજુ રે રુ,

ફટિલુ નિર્વળ ને કોટ,

બીજા નવનેરુ રે અમાળ,

માતો રે હવડો—

પરી ગયો રજુવગડને પાળી

ધોખાડી નોખા રહીએ

બુલબુલ શુધના ના શરીએ

બીલનાને ખાતો રજ છે લખ,

માતો રે હવડો—

પરી ગયો રજુવગડને પાળી

શુધે તદા ફેરવ મેલી,

શરીને નઈ રૂધ ફેલા,

પગા એ પૂરવા પોલાણ—કાળ

માતો રે હવડો—

પરી ગયો રજુવગડને પાળી

★

મેા મોવિ હાઈ પટેલ

સીમનુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

મેરી સીમનુ માતુ ખાણુ

★

નવરથના

ચાર કોવ્વ ૯

સમયના ક્ષાણ-ગીત

જેના હિંમત રહે અમર

આ નદો રે નદોર ! ભારતીય યુગપાતા
જ્યાનવિદ્યાના ફરફરા લાગી છે

મહાત્મા રવીન્દ્રનાથ ટાગોરની રાજાધિ દેશના ઠેર ઠેર
ફિલ્મવાઈ અને પરદેશના જન એમના છવ્વન તેમ જ
કવનનાં શાશ્વત મારા આવીછએ કીકજ કચુ કરું
દે દેને બાએ હમ” અણે લગ્નના રસીકના
સાથ મથા માનવતાના મૂલ્યો એમણે સ્વચ્છ કરે
આખા, પીકિત પ્રત્યેકની મારા એમણે ટગર કરી
દીધી, દેવ ને જાલ્ય દર કરવા એમણે જ ઉપરને
પાસાપાને પ્રકાર તથા આસાદન કરું અને મનુને
હમણા મેઝે આવાસના એમણે જ શીખવ્યું
આ કવિએ પ્રેમ અને પ્રેમીઓના ગીત લખાવ્યો,
એમની એકબી કરી, એ જાની મનુસાધી જન
કાના ખાયા કપો, એમના દેતાના દીરા કાપીકપી
પાસાદાર ને તેજસ્વી કપો એની જગીમી મિટાઈ દેશ
દેશના મિત્રતાના માનવીના મનના પ્રેમની બલતીચિર
સર્જનકર્ત્રએ વિશાળ ઉદાર જગતના શકિતમાન બતાવ્યું

એમણે રાષ્ટ્રીયતાને વાંકી રાષ્ટ્રનીમી ગચ્છા કરી
સ્વાયંત્રતાનું સ્વરૂપ આતંત્ર્યુ રાષ્ટ્ર પછી રાષ્ટ્ર
આધીનતાના પુલન પ્રમાત મિત્ર તથે એ રેખાઓનું
રદરદા એમણે નખા કરી બતાવ્યું રાષ્ટ્રો ॥ પુણ
દીર્ઘા આત્મરાષ્ટ્રીય મર્મના રાષ્ટ્ર અને રાષ્ટ્રકાળક્રમારે
ખાંડના સવન ગીત થા

એ કરી સ્વદે દાને ખાને મનને, રાષ્ટ્રી—જામ
આખેના વિશ્વ હિંમતે પ્રાચીન ને અધીનનાર
મસાન કલાર હેવા બ થા જાતકાળના ઉત્તમ પ્રતિ

નિધિ એવા કાવિ ॥ પાનકર્ક થયા કવ્ય બની જા
ધરા બપો એ વિશ્વો, મ થ બનો આ કુલ ને
એમના રૂપનાં છવ્વન થયો

રીન્દનાથે આઈ પ્રતિજ્ઞાનુ ગાન વિપ્રમન્યુ રવાનુ
તે વિપ્રમન્યુ જગતજનોએ એ બીનુ આ છે કર્ક
જાગ્યાન આડી નો પરપરા આખને આરોતે ઘેરે
એક નથી અસ્તરકાએ વારતાની જા—અનુભવ
જા દીર્ઘા પાસાર થયે નાપમનરિત કરે મન
નીવા મન, અસ્થતકાના એવ ઉનારો ને આ રિધે
ફોવને રમવા થયે એનું મનોદર બદારો

નિરંજક મોરેલ લગ્ન રોકિયા વાણીગન—કુળીના
આ એરેથી રવીન્દ્રની વીધાનુ મધુર મોરવમધુ” નન
એમ કિતવથા રવાન આનંદો રે નરનાર ! સર
તરી મનપરામ જગતજનોકમ કહેરી કીરે છે !

જામત મ કરાવની વાળી

જાલ કંપર જેવા નરનાર પડી ગયા છે ને જાલકાના
કલવાન ચિદા દમખા જાગ્યા છે એ એકને પમ
આનંદ વરે ॥

જુના ઉપર આક્રમણ થય તારે એ સલાન કલો કે
એ દેશના વતનીઓને કાનિનો કલ ખરો કે નહિ !
કુટ્ટર ને રીને અભાગીક થયે હને એ રીતે થ
એ એકનો જ આડી રોડે આનો જાગ્યા એક જ
ખાંડ છે કંને તેનું ગાન, કંદુ બા તેનો દદ
આ વિનાર બેતેમર નથી કુપાળના મનુષ્યરો વાન
નરા રાધે અરેશિ જાલ ને આકાળને મર્મ
દાશિ લઈ કેનાક રાજ્યો ખીનનાં ને અરેશિએ
સવ દેશનો આપણી સરમાર પાસે કપુખાની ખાસ

વેલવી દર્શનો અને તે ગાટે અધાધુધીવાળી પડાવતો
—કર્તા સુધી આપણે એને વળગેલા નહીં છીએ ! એને
ધર્મ કેવી રીતે માનવો તે એનીયે સ્વતંત્રતા કર્યા સુધી
ટકાવવી ?

ના, એ મનીષ દલે મળ્યા લોઈએ ગુજરાતને લાડ કરી
કરીને એ પાણી નહાના તો દલે એ કાનાનો પહેન
પણ ગુજરાતે કરવી લોઈએ વળા કાક થવું પડે તો
તેમ, નિષ્કુર તઈને પણ પ્રભાઈ આજી ! સલાળના
લોઈએ રાજસાથથી નહિ પણ વેલગમનથી આ
તમાગાએટો મનથી અહમ પાકો એમના ચોથા વાળ
તે અગળા પન સૌની સમક્ષ છતાં કવચ લોઈએ
નહિ તો મદનગા, ધુપ્પ અધાનો કેટ પ્રાનોને ને
અમલકાશે માન મેલમાત્રાએ રીતવળા રહેતો—ઓ
કેવરાનું બૂની વડી

બાળકોનું હકનાથ

રાષ્ટ્રસંઘની સંઘા તરફ બાળકોનું હકનાથ પ્રસિદ્ધ
થયું એ તરફ આપણું ધ્યાન જવું લોઈએ બાળ વર્ષ
પહેલાં પ્રસિદ્ધ થયેલા મનવહિના મહેનતાના જેવું
હોવા છતાં આ વખતે બાળકો બાળકોની જરૂરિયા
તોને વિરોધ વિચર કરાયા આ પો છે બાળકોનું
શરીર અને બુદ્ધિ બંને કાપ્યા હોવાથી એની વધુ
જાણણાં દેવી લોઈએ, અને એને વિશેષ ૫૫ મનવ
લોઈએ આ સિધ્ધિ જ મ પછી મો મેલ મન
પહેલાં મેલ માનવીની હને જે સર્વોત્તમ છે તે એને
એના સનાનો કાળે ન્યોત્તર કંવુ રહ્યું આપણો
જાણે સરકારી, રાષ્ટ્રીય સરકાર એમ સકલ મન
બાળકોના હકનું સમર્થન કરવું જોઈએ બાળકોનું વિલ
જાણવામાં સમાજનું મનર થાય જ છે
બાળકના હકને વિચાર કરી તેમ એનો ૨૦ એની
જામ એનું કુળ, એની ખાતિ એના ધર્મ એન
રાષ્ટ્ર કે સમાજ કે જ મના કારણે મનિષિયતિ એવો
કોઈ બામ નાવો ના લોઈએ સર્વ સત્યોત્તમા
બાળકની સમાનતાને સ્વીકાર એવો લોઈએ નામનું
કે રહ્યું, બગીકું કે જાલથળું. અંગ્રેજી કે દા

સીનું મીનનું કે અંગ્રેજીમાં બાળક—૫૫ ને જે
કેવર કે હેકરી જમ્મ અમાન હક પસારે એની વેળ
થઈ છે

એનો મારીટિક કિલસ કે બુદ્ધિનીતિ આ બાળ
લિલ નિડામ કકળ થાર એને તમામ મેલવો મળે
લોઈએ મેલુ જ નહિ પણ એનું માનિયન જ
વળું લોઈએ એનું આરોગ્ય એટલે જ મ પડે
ઓ જામ પડી એની માનનું અતિમા જુ મ
વળું લોઈએ જેમ એ બાળી પોપલ મે તે
માનવી સારવાર, માનસિક આન વિનિગ અને મ
નવી સાવક મળી લોઈએ, જે બાળને હારી
કે માનસિક પાડ દેશ તેની આમ સારવાર બ
સલાળ અને આમ પ્રકાર ! મિલકત મળવું લોઈએ
કોઈ અમલ રહ્યું અલેમ મિના બાળકને એની જાણ
વિષય હ પાછી ના કકળ કુદ મના હેલ અને સારક
એને મનસ લોઈએ અને નીતિપાલની દે પડે
લોઈએ ન્યા કુદ પડી સાક મકળ ના મેલ
એની દરકાર રાખ્ય તમકરી દેવી લોઈએ
આ બાળને કિલકતી પૂરી તક મેલ મેલ તે ફરિ
યાન અને અત હોય લોઈએ એની બધી મનિગ
પડીને ઓ એ સમાજને ઉપયોગી અને જવળ ની
જાનના લાલક બાળ તેનું કારુ ! સકલ મનમ
રહ્યું કે રાજ વાટે બાળકોનો જ હક પ્રધાન છે
એનું વેચાણ ના જ થઈ શકે, એના ઉપર માલન જ
થઈ, એનું સેવા ના જ કરી શકાય બાળકો પડ
તેનું કરાની પ્રવાન કુદ મેલ એનું અમલ કરી શક
છે, એની સાચાર જસારે મારવાળ બાળી રથા છે
એનું જાણપોપલ કરવાળા બાળકને એની માનના મની
મળવી મેલવી જાનના રિકામ નડેની નો ફરી
રથા છે કે માલ માનના વહેતો આ પૂરવકો છો
આમલ બ વિ નામકિ ચકા માટે નામલક નામ
મુએ અને એમને જોઈએ બાળકી કે એ મળુ મેલુ જ
આમ માળકોને અતિમા સમાનતાને જોતે તમ એમ
નિર્ધારક મેલુ જે જાનનું જમ્મ થવું જમ્મ એનું પડ
ના મનને !

બરે હાકુમતી કેડી બધી

વરના અગ્રમના ભાવનો દિગ્ભ્રમ ભોલો દંકળ ઝાળાનો
બારે દબે કેળાઈ પામેના વરે સ્વાદે જમ નાને ને
પૈસાપાજ કે ભાગવજ થનાજી કુલેજા જુર પૈસા પામે
તુ કે સતાર પામે છે પાટી છે ના તો તો વરસિદા
ભાઈ પટેલ નવાના વરને હાકુમતી કેડી ત કે
મેળાખાળા દસ બને વરની અગરે આસી મેલ
તા નવવવા બારે ડબાકો નો દબો પાકુ એ એ
નર્તી અપુદુ કબુ હેમ નો ચેચાનો સિન્ન
મટી નાખના કેઈ દેરેરી નુ વરને દેવ એવ
જગ્યા છે એ રિતો હાકુમ નાભાર સ્વના વગર ત

૧૦ સગરે પકુદામી પ્રતિવધા ગાંધે પગર
કરી છે દુક ભગવના એવે ભગવાન જાવ એ એમ
ભણી છે એ પડા પોરોમની-દબાવે રાડકા-પગર
મે ભાગવેમ થરાડ મ્હા યાર છાગરનાથા જ
ને એમા હાકુમતી નેડી છે ના એને બાપો
આરકોનો નેડીએ એકસર પકુદામી-પગર ને
કાપેલા કરી પડી મેકોને ગુનામિતે જમ મગ
પગરકે તો જાનો કજાર ખાલો કમવરી નવગી
મમ ની નેડા હો પગર દેવે ભગીનાઈી જતા
નમતી વગ એમને રતુ નગરની નેડે છે ના
બાગેજો છે જન ના રીતો જા નોડે રિતો
જનુ મારે મારે માનવાનો

સામાજિક રિવાજ પાનવા અટે કાવો એ નો સમય
તરી એ માય ના ખામારકે કાપેડો છે ના
એના કાપાકાકુ જે નેમનાકુ કે કાવે અગ્ર
નેડા છે અને કેમરકાકી અગ્રોજી ના વગર
ચેલુ કવ ભવા એવી નેડા એમા રીત જે ન
એ એક અગ્રી કે-વીકે કાવે નવાર નાવે વેગ
બુદા રિતો જા નવાર દેવ વગીત એ કાવે નેડે
એના નેડે નુ અગ્રિત ગ્રાગ છે-એકવાવવી
બીએવિં કાપાકાકુ જન ના મળવા ૨૦-૫૦
બને આના વગર ત કાવતી નાગી રહે સમાજમા
માર્ગ મુકતી પ્રતિદા રમરની દબો ના અર્કે વોડ

બાગ જનુ આભો જ નેડી છે નો જ નિવારે
પરિવાર નડવ નોડે

અમુક અમુકિત એવનાની નરક

નિન્નવાડા આનવાડી અગ્રિવેડામા ૫૫/ પ્રતિ
નિન્નિવેડામા માલ ૧૧ વગર દબો રી ૧૦૫
નગી ૦૦ ૦૦ ૦૦૦૦ હાકુ મેમાવી ૩૩૦ વગર
દબો કાચી ના ની વગર દબી એકાને કે
બાગર ૧૦ કરી ને એમા કાગર કાગર ૨૦૦
પગર પ્રતિનિર ૧૦૦ ને ના ૧૫ વગર વાગુ ૫
જનો પાનવા જાલ ના બધા દબો મેમા તો પાનવા
જાલ ના અગ્ર ૫ ૧૫મા અગ્રવરી માથુમે
અગ્ર નાવ કાગર દે દબી કેડી નરી કાગર દબો
ચેલવી ૦૦ ૦૦૦ કાગર ને ૧૫મા અગ્ર પગર
ગમા કાગર છે ૧૦૦ નાલ મેકી રી ભરે
અને ૧૦૦ નુ મગ્ર મેકી રી એવી વધારે
બીલ રિતુ વીમા ને ૨૦૦ જન ના અગ્ર
વર્ધમારી કાગર છે અગ્ર મુગ્રિયાવ વગર
૨૦ આનવા છે ને જનની એમાવી ૨૦ આનવા છે

આ અગ્ર નાનવાડી પગરી છે એ પ્રતિનિવેડા
જન ના રીત પે જન દબો નેડી નેડી નિન્ન પગ
૧ ૧૦૫૫ જુવાન મુગ્રિયાવેડો એવના નાનવા
અગ્રોજી આવા ના એવના ૧૦૦ આમારી પગર
કાગરકે રતે છે પગર ૧૦ અગ્રોજી કાપાકાકુ
૧૦૦ ૦૦૦ ના ને આ ૧૦૦૦ નાનવા નરી એ એકને
પગર નિન્ન મેમાનો મેમા આપાકે રિત કે

કાઈ ૫ પગરકાકા રિતિ નવીન મુગ્રિયાવ અગ્ર
૧૦૫૫ દેડુએના કાગર ના નેડેડો તા કાગર
કે એમા જન નરી એવના ના નાવો મીત બુદુ
કાગર ને જનો નાગર કાગર એમા ૧૦ કે પગર
અગ્રિયાવ કેમાના ૧૦૦૦ જનો ને જનો એમા
મામા ૧૦૫૫ ને ૫ આમા તા આ ૧૦૫૫ ને
નમુ નકા ને આમા ૧૦૫૫ નરી નાગર કે એમા
ને રિતિરકા આમારિક નાલ નરી

શું મનાજવાદ કે શું સામ્યવાદ—અમાજનાં રાષ્ટ્રે
સ્વામી બનવાના ગામના પાલક આપી રહે, એ માટે
કાયદેસર સુધીએ, પશુ વેપારમાં સામુદ્રિક ચેન્દ્ર વાલી
ના રહે ત્યારે જાણવું જોઈએ કે એક નાજ બચાવો
એમની જમ થવાનો નથી, એમણે પાણીને સીકારવું
જોઈએ કે એમના વિતાવના ક્ષિપ્તકાંડ તત્ત્વ નથી—
માન નથી, અને નેત્રાં સિત્ત સમ્યક્, પરિસ્થિતિની
માનુરૂપતા, એ આલેખનો—એ બધું ટોચા છતાં એ
હોદ્દા માટે ઉત્તર પડોશવાની નથી

૨૪ ઈ, અગ્રપૂર્ણતાં રહે પડેલ્યા !
જાર્જીય પરંતારોડવાની દુકાની ગિરનારની વિખર
માથામાં જાનપૂર્ણતાની (૨૬,૮૫૦ ફ) રેખ ઉપર
૧-૫-૬૨ ના રીજ પડેલી સમી, એ પાલકુ દીક
દિલી ગીરને કરમે સિપાઈ મર કમ કે મેનના ઉપર
વિજય રંગબોઝ એમ કહેવું મેળવતું નથી ત્યાં પડે
જવું સહેલ નથી, અનેક રિક્તો ના છે એ દલીલ
હોના છતાં સિપાઈ ૬ કમી કુખનો નામ, એ જાન
મોયે એમણે જ લીધા ત્યાં ટોચને જાનરીને હારાવે
હોય એવું તે જાણ નથી માનવીના પુત્રાથને અપદ
થવા એ સિપાઈ જો તો આવી ગયા છે એ જાન
આપણે તે એમનાં સમી છીએ

અને છે કે જાનનાં દુકાનીએ આ પમો જે સાધનો
આપે ત્યાં છતાં તેમાન વજામનાં સમી આ દેશ

માજ બનેલા હતાં એમની સાથે કોઈ પરેશો
જિન્દગી તો દેશ જ નહિ આ દુકાની જે દિખા
ઉછ પડેલી ત્યાં પડેલા કોઈ પડેલી સમી નથી
એ નિખર પર પડેલીયુ થવું સુધી ને એમ માની
પડેલીની એક એ દુકાનીરે ત્યાં જવું મોકરે સમી
હવું એ જાણ બહારમાં લેતાં બારનીય દુકાનીનાં આ
નિમ્ન 'નુ મૂલ વધે છે, ને શિખરનું મૂલ વધ
વધે ૥ ૭૨૫૫ કે એ હવે આપણા પરિચયમાં આવી
સમી છે

આ દુકાની જાર્જી કોષમાંથી તેવાર થઈ છતી હવે
પરંતારોડવાની ગિરનારની નામગિરનું કમી એમ આપણે
છેલ્લું એક પલ થવા છે ને થવા જોઈએ આ
જુઓ આમેમાં દેશને મોઈએ અને જાણ-
કેરેલના વિચારમાંનાં વિચાર ઉપર એની મલક
અસર પડી જોઈએ પરંતો દૂર દેશ ત્યાં જાવો
કે નહીં કાયદેસર પ્રવાસ રોજ શકાય જુઓનાં
પુષ્પનેને ખજાન થઈ આવી એજનાંએ અત્ય
થવી મોઈએ પશુ જાની રાજાએ આવે ને પડેલાં
એની કોઈ જાહેરાત લાગનાં આપણે કરી જાણ
નથી ત્યારે એમના ઉપર પ્રીય કરાનાં સુમે છે કે
પડી 'માર્ગ પડેલાં આબાસકનાં જામન થાય ત્યાં
ધીરજપુર- ૨૬, ૭૦૬ થેલી રહેવાની આપણને રેખ
પડી મઈ છે શું !

વિજયાર પુત્રીનાં જોનાંનિસ જામની ૩૫૨ નજરે ૬૦ જર્જીય થઈ ત્યારે એક દિવસ એક પુત્રી લખેલી જામની
ફરજાત કોટો એક પડ રોમને મલકા આ પલકા લખું હવે 'આપણા પુત્રની એક મલક વિપ્તિ વરીકે હ
વમને જવું છું કુ વમાસ સગીમાં છવું છું અને આજ થાએ-પલકાં વમારે, જાની બરેક છે હ જાન વિપ્ત
લખના જાનીન જ જુવન રહે કુ વમાસ પ્રાંતી મારી જાજી આપણા સનજીવને જારે કુખી જવાવે.

આ મકાન સ-દિવાકે પુત્રીને જાણ જાણનાં લખું— જે જવું પુત્રની પડી થવામાં લખને રત છે એમ ને
મને લખું એન તો ને જારે વતારી કાંચ રત પર જાણ વિપ્તારે કોઈ દેશ પલ લખ શા પલ જાણ અને એમ
જાણ છે કે વમને માન મારા સગીમાં ન રત છે એકે જારી બહારમાં બહાર થવાનાં મે-પુત્રીનું 'માથી
એક પાણી ફરીને લખને મેળવું ન'

કુટુમ્બ આવી ગઈ હતી કે, માણસ મોને મોનાના મનને માણ મનાવે કે કામિ નથી અને મારા મનમાં કા રોક ચાપ ? પણ ને અને તેમજ ના કામને — શેડના પડા પા નજી હવામાંથી કિચકા હોય તેમ આનંદા હતા

જ્યાં જુઓને ઉત્કૃષ્ટ ને । ગઈ ગયા હતા ઉજ્જ મધ તમા પરાક્રમ ગણાવુ પદો જાણે મુક જની ગયા હતા જાણેનો કેઈ દિનામ ન દતો સો સોના મનમાં આદે નેમ હીન આચરુચિને કુરો દેવ આપીને, બમ ' પેટ પછીને હામદસ ' કરાના લાનમાં જ મરતે જતા

એક વખત ત્યા દારિદ્રમાં કાલુ સુખિઓ આવા એમના નામ વિશ્વામિત્ર, કબ્બ અને નાન્દ એ મને સુખિઓને કેદવા ઉત્કૃષ્ટ ખન માલિને તેજા એમના મનમાં એ વખતે એક છુટો છુટો કે કાઈ રજુ કિના સારાસાર રિતે બિલા ને ને જુના નજ નથુ જાણિઓ સરકિતરી જન છે, પુખ્ત છે, એમ માને ને પણ નાન બમ એ તો મોતોએ છુટો પા પાસના કામમાં લાગી ગયા

સામ નામે એક માદાને એમને સોની જેમ સજુનાયો તેનુ પેટ મેકુ દેખાય તેડુ કરવા માટે પેટ ઉપર લોહનુ મુમર પાપુ, ને પછી નામે જાણિ રિતરકન્યા લેાય તેમ દામ લેઈને કાઠિઓની આમે ગણ અને મનમાં લમના ને મરતરી કરના ને મોટેથી સ્વીજ નમતાં મખરના એ માલયા ' હે જુન્ય યુનિવરસ ' અને સામલ્યુ છે, કિડાવને તમાગા જેવા પુરુષા તેજા રા છે તો અમારા ઉપર રૂપા કરીને કલે કે આ બજુની કોને શુ આરો ? પુત્ર કે પુત્રી ? એને પુત્રની બકુ જા ઈન્કા છે '

સુનિઓએ એક ને વખત તો તેમના કહેવા ઉપર ખાન ન આપુ પણ તેમ તેમ નો આ કારે આનંદ આપનારી મજરી ચરો, એમ મનમાં ને મનમાં પ્રસાદના અને બકુ જા રિતમનાથી જાણે મોતના હોય તેમ, વાર વાર એક એ માડા તેજા

જોનાવ જાણા સુનિઓએ પછી કલ્યુ ' આ નવ રીતજ અધક અને કુલ્લિકરનો આ લખારો વાર છે, ને અને આનો જ વારસો છે, તો હે માલો ! એ એક લોખંડા—મુગચ—ને જનમ આપશે કે ને મુમર તમારા જે ના જાણે ચરતી મરતી ! સાર્વનામ લાગે ! એ સર્વનાસમાંથી ગરી તરશે માત્ર એ જ—મનરત અને જનાર્જન ! તમે મધ પી મેકુઓને કાઈ નાખના આપાથી એ જાનરો ! '

પછી સુનિઓ તો ત્યાંથી આપા મળા જુ પછી કાકુધને કાં આ વાત આવી, તો એમણે બધને કલ્યુ કે વગુ ભવદ્ જની ગઈ છે હવે ચેતના દેવ આવા મરતમાં ને દિકમે કહેરો પિગાના કે ના નમરિમાં કાઈએ સુરા ને આસર ખનાવવા નહિ પેવા પણ નહિ અને હતા તો કાઈ જનાયો તો તેને દેનક દડ જ મારો !

મજબૂતને જાણે એ નિભમ બધા પામતા ખજુ થવા આ પ્રમણે જારિ અમનજવને ખાગા માટે બધાને પ્રવ ન કરવા માગ્યો

પણ દારિદ્રાની લ્હામણ કેક જાણે મો કેરલા થરો લો : પરનો મજા તેરથી રાત્રા દાના, સુઈની બાક ખામ રમમેરી દુઝામા નજરે પડતા લના, ચિપામિયા, કુતંગ અને ધુવડ વધી પડ્યા હતા

જાલ કે સમર પાને લેવા માનતો : હોવ કિવા આ કેનરાથી માલુમાં ખજુ રાકામાં પડ્યા હતા ન સમતત્ય તેજા ભવ બધાને જાગતો હતા : કામ જે બજો ને અને કાઈ ભણુતુ ન હનુ, બધા ન સમગત તેજા ભર હેળી રત્રા દાના ભરનામ સીકુજુ મનમાં ને મનમાં ગિતરો છે કે, આ હબીસમ્મ વર્ષ ' માટે મે માંધારીને ને આપાથી મરતરી સાપરામી કરી હતી, તે માથી પડાનો સમય પજુ પાડી ગયા છે

જુનુ એથી વધુ તો એનના મનમાં એક વાત કીવી નીકળી છે

માલોનો આવી ઉજ્જ જાના એ સમિયા વખત પછી ઉપર ગાસા કર, તો તો મરતી જ ઉજ્જના ગઈ જતા

[illegible]

૧૨ હવે જાન શાશ્વતો ૪ નામ નામ—એ જીવનને
સર્વનામ રહે પદાર્થને ઉદ્ધારક કેળો કરી શકે તે
પહેલાં એ વાચ્ય ૫૫માં નામ એ જ વાચ્યને સાદુ છે
શબ્દાર્થ પદ્ય એ છે ક્ષિતિયો પદ્ય પદ્ય કે જે
પ્રાચીનો શાકાહાર કરૂં પદ્ય વાચ્યને એકપદી વિષયો
કેવોડ એ નો મુદ્દાગતોને જાણી ૪ મારે શાશ્વત
કેવે આપે નામ રીમાત્ર
એવે ક્ષેત્રે એ કાવ્ય રંગીની રંગાને મુદ્દાગતી પદ્યને
વાચ્ય રંગી રંગી

શ્રી સ્વામીજી ક્ષમા કરજે. ઉપાસકોએ જાણવું જોઈએ કે શ્રી સ્વામીજી
પાતા કુવાનો વિચાર શ્રી કૃષ્ણ જીની આજ્ઞા પ્રમાણે
પાળવેલા રહેવા જોઈએ. પદ્મ નિર્મલ

[illegible][illegible]

પ્રથમ પાઠે બોલે તોમ મના થવા આર્યુ 'મ' અર્થે
તો આપણે થવા આર્યુના પાત્રવર્તિને મેં વર્ણવે
આપણે-મોજ કી નામકે પ ક ટા માં એ માન
નહિ મથે તા રહ્યોને દર સામે હો
એવેને મો જોડ આપણાન આર્યુ મથે વાદ
એ, મુજુ-આર્યુ પદી અપા અર્થે તા તાવાનિ થો
આર્યુના આર્યુ અને આર્યુના નવીપના દર આર્યુના
આર્યુના આર્યુના, નહ આર્યુ એવર આર્યુના આર્યુ
આર્યુનાના આર્યુના આર્યુના

આને એ અજ્ઞાના કાનમાં એ ધરતી માં ૧૫૩ મંડળ,
એ બીજાનું અધ્યાત્મ ડરેડાં મંડળ પોતપોતાના
બાળની પાછળ રાખી મંડળ

મુખપાન પાન-મૂનોના નિગારા ની રસો તેા અવાન
કુકુમ અને કિલકા પાં ના ભાવના મુકાશ નેમને
ભાંડ પાનુ નાન ના અગરજાન નુ ભાન તેનાં પંડાને
મુકાશ નિગારા ના અવા ના અવા અવા અવા અવા
આને મ્ય સેપે ના પાં નેપાથી ના પંડી કાવો
નિગારા અવાજને કાવનાને નિગારા પાં મો
મવા પેર ના જિવા પાનપાની ના પાં પોરોન ના ના
ના અવાજને તે કોરોનના ના અવાજને આને પાં

[illegible]

અવધન બંધિયો જો બોલ્યો—જ્યાં જ હૃદમાં પરી
વળા પિતા પત્ની પુત્ર પિતાને બાપ માપને
હંસવા જ પડશે મહામનુષ્ય મરનારી નય નાકે

કહે યજ્ઞ. પ્રભુન, અનિરુદ્ધ મારવકિ આન, મદ—
 બધા જ કાચાઈ ગયા તે એ અર્ચનાશાસી કોઈ જ
 નમ્યુ નહિ.

છેવટે એ નાશમાથી બચ્યા દારક, “શીશુલ વળુ એ
 તથુ જલ્યા અને મેર્યા બાલમ ભવરામ આનાથી
 પહેરેથી જ નાસી ગયા હતા એટલે એ બધી ગયા
 હતા એક ખાન પ્રાને અદનાને બિડી ચોતખસો
 ચિતામાં એ બેઠા હતા કાચે શીશુલ, જલુ
 ત્યા આબ્યા પમુ બ્યા સરનાચના પ્રકરે બધાને
 જાણે બાખાં લાંબા હેમ નેમ એ બધા મૃત જન્મ
 બની ગયા હતા કોઈનામાં કોઈ મોવાનાથી જાણે
 શક્તિ જ રહી ન હતી

પછી શીશુલે પોતાના આરવિ દારકને કહ્યું ‘હવે તું
 સાર ઉતારને હરિનાંદુરમાં જ ત્યા જઈને બાળે
 આપી બની ગયો બ્યા મીરા પુવાલ પાકવેને કહે
 અને અનુનને કહે, એ આંહી મોન મારવે—મેવી
 ભવરયા જવાતુ એમો કહે’

દારક તરફ રમ વધને હરિનાંદુરને આનેં જાપડયો
 બધુને માટે ઉવે દારિકા જાણુ કનુ એથીએ બાળે
 એમનુ રક્ષણ કરનાર કોઈ જ કહ્યું નહિ એટલે બધુ
 દારિકા જાપડયો પમુ કહ્યું તો એ જાણે હતો
 ત્યા રસમાળા એને કોઈ કિઠારી મે હતી નાખ્યો
 એને હવે શીશુલ પોતે જ દારિકા જવા લેવાયા
 હવે તો બ્યા સરનાચના મમાચાર ત્યા આપવાના
 હતા તે ગ્લાસલા પોદાચે, ત્યા રહેવા સીચો
 બાળે એ બધાને કોઈ મળે એવ કાણુ કહ્યું
 પાલેની બધી જ રક્તિ આપાં ગઈ હતી
 એટલે પોતે પાછા ફરે ત્યાં સુધે બાળામી આંહી જ
 શોખવાતુ હતી, એ દારિકા જવા લેવાયા
 દારિકા એ પડેઆ પમુ જાણે હવે એ દારિકા
 નામી જ ત્યા રહી ન હતી ત્યા કોઈ મકાને આન
 ઉસવ ન હતો નગરી આપી જન્મ જણાવી હતી
 સેકડો અને સકમોની મખામા કરના પેલાસામી
 તેજવી મહારથી પાલેઆમી કોઈ જ નહોતું પડે

ન હતો

પછી શીશુલે પમુ પિતા વસુદેવને મર્વ જાણ કહ્યો
 એમને હવે નગરી આવ્યા દોઢી હતી એમના આ
 જુનો સ્પર્શ કરીને એ તરત જ પાછા ફરી જા
 માળા હતા અને એમણે એટલા વનમા તપચરે
 કરવાનો નિર્ણય ગઈ લીધો હતો એમણે દારિકા
 નગરી તણ હેવાનો વિચાર કર્યો. સેકડો રહે એ અને
 બાળકો રુદન કરવા મર્યા ‘આપી અનુન આપી
 રતો છે એ તમને હવે રક્ષણ આપશે’ એની આપા
 મનસલ જનાઈ શીશુલે એમને કહી અને કીર
 આપી ત્યાર પછી એમણે આ આવ્યા દોઢી હતી
 જેની નગરીને ઉતારવે તણ લીધી એમને એક કમ
 પમુ હવે બ્યા નગરીમાં રહેતું ગમતું ન હતું એમને
 એ ખડેર સમી જવાની હતી

શીશુલ જ રમ પાસે પાડા આના પમુ ત્યા ને
 એમણે પમુ કહે છે ની દીપે દને જાણે કોઈ ખાન
 મેલ ત્યાર ત્યાથી નીકળીને મમુ નરદ આ પે પે
 એવુ દરેક શીશુલની દિલે પાણુ આમ, બનામને
 કહે પમુ પડી ગયો

એકવા એકાદી શીશુલ કય બનીને વિચારમા ને
 વિચારમાં વનમા આપ નવા

એક ગામાએ એ લોડીયાર મેકા સેંગો ને સકસો
 મકાસીએ ને નગરીમાં પૂમતા હતા તે નગરી
 છેનુ તરફ જન્મ ખડેર રૂપ એમની દિલે જાણે
 પડી રમુ હતું

પોતાની સમજ પૂગ થયો છે પોતાનુ કામ પૂરું
 થયુ છે એક કમ્મ પમુ જાણ હવે નાન, એક
 કોઈ આન નમો, કોઈ માર પમુ નથી કોઈ કો
 પમુ નથી પોતાનુ કામ પૂરું મયા પડી મદાકાની
 આપાને આનદસી સીકારનાજા જ સમારતી પેલા
 વધારે છે, તેજસ્વિની પડ પડ રક્ષાપે છે એમને
 એમણે હવે કમ્મુ કે એમની પમુ વિદાયવેળા
 આવી નવા

આવેક અને વૃષ્ટિએના છેલા સરનામોને વિચાર

પ્રવાળાની અસર એમ ક્રેલ છો માય છે તેમ રિશ્ત
 હુએને પણ માય જ, એ રીડાગીને જ માય જ મુ
 આ મુજ પુઝ બોલસાની મયાન ઉપર નિર્જર છે
 એટલે એનો ઈન્કાર મી રાતિ થઈ શકે ?

નિત્ર એ તો હવે મળ્યું મુ પુનુ મયાનને
 ઉપયોગ પોતાક હોયે બેઠું એ એ દિલિ જ બધા ન
 હોય અને એનો હાથક જાગે તરીકે જ ઉપયોગ થયો
 હોય ત્યાં એને મુગડુ સહજી કડીને આ કપે રીડાગી
 લેવામાં કઈ એવ નથી ?

હુ એવું કઈ બાંધે મુજ કે ?

નિત્ર 'એ તો રાત્ર ખાનુ તેમ છે જો મોટે આને
 હરેક શાળામાં એ વૈભવમયો નજરે પડેલો હોય છે

હુ 'તમારી શાળામાં એકાદ છાત્રનો જો આપો.'

નિત્ર 'જાનુ શાળામાં બાળુનો હક વરનો એક
 વિદ્યાર્થી વીડી પહેરી શાલમાં હતો નર્મ-ચિદાને
 થયું કે આપને નાનો ડાકો વીડી પહેરી નામે અને
 રમવામાં કાઈ વખત મેવાઈ ભવ તે કરવા ન પહેરી
 નવે તો ભાઈ વાળી નાના હોકાને બેઠેલા પહેવાવા
 ૥ બેઠેલા અને જાહેરી પુઝ નહિ નાગી એમણે એને
 વીડી ન પહેરી શાલમાં કહ્યું છતાં વિદ્યાર્થી બીજે
 કિવને પહેરી નહોતો એટલે એને હરી વાક દેવાયું
 આ એમને હોય તેમ બીજાં કિવને વિદ્યાર્થીના
 પિતા રાખામાં આવી રીક્ષક સાથે ઉદ્ગાર્થ વી વર્ષો
 અને આપણે એમને કઈ કહેતા રવ તો એમણે
 પશુ અપમાન કયું

ભણે આ પ્રથમ એમની નજર સમજી ભલે કે બની
 જ્યો હોય તેમ નિત્ર નક્કિ જાગી કાઢી આપે વજર
 બાંધે શેડી કાનુ નર્મ રજા મળેને કેટલો આપત
 મો હોય તે હુ જેમની મુખમુત ઉપજાવી ગમજ
 શાપો એનો પડે પાડ્યા એ બોના કિમ્મને
 નિત્રાર્થીના પિતા વચન કહેશને પશુ અધિકાર
 નહિ ! શિક્ષક એને કાઈ શિક્ષા કરી ! હાથે છતાં
 એનો હજી અભવજા મોટે એને જા આ અપમાન

વેવાનુ હોય તે બીજા કઈ ધણ તરી કરત એ
 કેટલો સાચાર કહેશય ? બીજા ધણમાં તો એને
 બધામ લેવાર એજા ઉપરી હોય છે જાહેર જગી
 તે વિદ્યાર્થી, વાલી, કેળવણીમાં આ અપાર્થ અને
 કેળવણીમાં દરેક એજા બધામ માગી મે અને
 રક્ષણ તા ખાસ કરી મો નહિ '

હુ - 'એકાદ આજુમ મુખ્ય માય તેમ બોલ
 છું કે ?'

નિત્ર રિશ્તોની એવવાયુક માટે વિદ્યાર્થીઓ કા
 વાન પાડી મો અને તેને ડર કરવા અપમાન પડ
 કરી નહિ તે એજા વિદ્યાર્થીઓનું મગા પેશાદિત
 હોય તો મમ કરીને વાલીના વર્તનને નવેડી કહે
 એક કિવના અપમાન કરી હરીયા કાઈ વાલી બાહુ
 વર્તન ન કરે તેવું વાતાવરણ મહાઈ શકે પરંતુ વિદ્યાર્થી
 જાગે કેવલ નિદ્રાક સામે હકવાનુ મગાન બીડીભવ
 ત્યારે એમણી કઈ સાર પરિણામ ન આપી શકે

હુ 'રિશ્તાર્થીઓ એ તરફ ખ્યાન જાગવામાં
 આવે તો ?'

નિત્ર ખ્યાન જાગવામાં આપુ છે અને તેનું પરિ
 ભુત કઈ નથી બાહ્યુ એટલે તો કહી શકું હુ જે
 વાળી નિર્મ આજેકે રિશ્ત મ કરાવેલો હોય ત્યાં ખ્યાન
 કુટુંબમાં પોતાના ઈશગમાંને એમાં મળેન ન થવાનો
 આજા આપે વિદ્યાર્થી મગાનો જાગી કહે કે એવ
 કરવા બઈશ તો અમારી વચ્ચે આગા પડી કરે
 આપાનું સર્જન વધી ભવ '

હુ મજાત મનાવવા પશુ એવું જ શુદ્ધ હોય છે
 હક મટે એ બાળા હોય છે હજા માટે એ પાનના
 સનો હોયે કાઈ દગાપુ સાચી નાના હોવા નથી '

નિત્ર કાંઈ સામરે ન જાવ અને ગાડીની શુ
 નિયામક કે ? મગાના કાઈકેરો પેને જા ફરજ મટે
 અવજા ન હોય ત્યાં બીજાએને એ શુ કહે ? અને
 કહે તો કેવું ઉપજે ? શાલીએનો ઉદ્ગાર્થના દાખમાં
 તે આજા જાગ્યા હોય છે વધુ તો વિદ્યાર્થીઓ
 જાનના હોય છે અને પછા વિદ્યાર્થી મગા રચના

માર્યા તેણે એ સ્વચ્છ નદી વધતા જતા એ કિડી
 કાલ વચ્ચેની ઊતારાવ વધે જાય છે દિવસોના
 મહોરો પ્રાપ્તો સ્વાસ્થ્યના મહોરો બોલે છે એટલે
 નદી પણ એવો જ એ વોડાર્ડ બનાવવા
 જાણુરી નવાજે છે તિલક નામણે તથા આમ ગળ
 જાવરા એક પછીપછી પાડે તોય ઉતારાવ એ
 ટકી જાય વિરહ આલેખ છેક તો પડે તો સાંભળુ
 તુ પડે જુએકે રો પડાકે કે જે એ એ જુ
 હોઈ શ્યા સુખ

કેરી રીતે

કેસ એક વખત આખા ધોરણ મિત્ર સંસ્થાનો
 1 મો બોર્ડ ઉપર મળતા હતા અને એક વિષય
 શીક્ષકો કહેતા હતા નહીં એમને વાતચાચે
 માને બોર્ડ ઉપર જઈને સ્વાસ્થ્ય અને કેરી નવું
 જેવું જોઈ તમારું જોઈ કરતા હતા જેણે કહ્યું કે જે
 રીતે તે જાણ થાય ન એ જોઈ જાય ન વળ
 માથે કોઈમિત્ર કમર મળતું જે ઉપર પાડવા
 હોઈ શીક્ષકો તરિકા મળે જાતે કહ્યું—આ
 કૃષી એ રીતે બોલે તકિ શાક કે જોઈ એને જોઈ
 તકિ કર ત્યા મુખી કે મારી જાત છેક વિષય કહ્યું
 હ અને એકદમ વચ નહીં—પણ

૬ નેતાના પાત્રો એ એ સ્વાસ્થ્ય, વચ ને એ મહત્ત
 કોઈ શિક્ષક વિગતોને આજુ કાઢવાને અને બાને
 રિવાજો મમલ જેણે જાણી પડવામાં પડી એ
 પરિપૂર્ણ નુ આ મુ

મિત્ર 'આવાર' બાળી સ્વાસ્થ્ય નાઈ એ

૭ કેરી રીતે

મિત્ર આખા કમર જેણે એ તરત આખા
 શિક્ષકો આજુ કાઢી દેવા કહ્યું અને રિવાજોને
 માની જતા કહ્યું અને મહત્ત જે નેતાને જે
 ખસત વાગવાને સ્વાસ્થ્ય મોવામાં અને જેણે
 કરનાર નામ ને પા નહીં એને શિક્ષકો પાડી
 આગળ કહ્યું પડ્યું એ એકને એ ન વચ જેણે
 રિવાજો બોલ્યા એ જોઈ રીતે સ્વાસ્થ્ય જે

૮ જાણે કમર જાણી પિતાને કહ્યું ૯ એને
 ૧૦ ને માની મહત્ત ૩ આજુ એ ૪ અગાઉ
 મળે જોઈ જાણે છેક એ એકને એકને કહ્યું
 એકને નવારે જાણે મારી નવારનાં આજુ નુ મારુ
 હોત 'તે પિતાનું એ ન આજુ લા પડી અગાઉ
 જેણે આજુ કમર શી ને જેણે 'જેણે એ જાણ
 નિર્મિત પાને જોઈ એકને રિવાજોને બોલારીને એ
 રાજો એકને મહત્ત એકે શિક્ષક અને આખામાં
 રીત ૪૦—માણી નાની વળને એક ૩૫ જુ
 વચ એક

૬ કમો જેણે મારી કહ્યું ૭ જાણે જેણે તો પડી
 નહીં જેણે ૮ ને નવારનાં હોઈને એકને એકને
 ૫ જાણે જાણે વચ આજુ એ જાણે મહત્ત
 મારી એકે ૧૦ જાણે ૧૧ જાણે મહત્ત આજુ
 નિર્મિતને આજુ નહીં ૧૨ જાણે ૧૩ જાણે
 જેણે શિક્ષકો વચ એકે જેણે એકે આજુ
 જેણે શિક્ષકો વચ એકે ૧૪ જાણે આજુ
 જેણે શિક્ષકો રિવાજો અને જેણે તમે શિક્ષકો
 મોવામાં એકે જેણે આજુ રિવાજો ૧૬
 ન હોઈ એ જાણે આજુ મહત્ત આજુ આજુ
 ને આજુ નાજુ પાડી

૬ જાણે જેણે શિક્ષકો આજુ ને આજુ
 ૭ જાણે મહત્ત એકે એકે એકે નુ મહત્ત જેણે
 બની જેણે

૮ જાણે જેણે જેણે એકને વચ ને ૧૦ પડે

૯ મહત્ત આજુ આજુ આજુ મિત્ર વચ
 મહત્ત જેણે હોઈ નહીં ૧૦

૧૧ કમર જેણે ૧૨ જાણે તે ૧૩ જાણે
 રિવાજો એકને મહત્ત હોઈ ૧૪ જાણે શિક્ષકો
 મિત્રના આજુ આજુ આજુ

૧૫ તો આજુ નહીં ૧૬ જાણે ૧૭ જાણે
 આજુ આજુ

૧૮ જાણે ૧૯ જાણે ૨૦ જાણે આજુ આજુ
 નહીં જેણે ત્યા નહીં ૨૧ જાણે નહીં રિવાજો ને

આશા ધારીને જઈએ અને જાનુમને સુખનલય કે
 વાણુવરનું કારખાનું છે પહેનેથી વેબે આ નખચિત્રનો
 ખમસ હોત તો હું આમાં કસાત નહિ વળી માર
 કસાતમાં દાખલ થઈ ત્યારે આપની દરની સિદ્ધિ ન
 હતી એટલે અમતના ખાસ ન હતો પરંતુ હવે તો
 સિદ્ધિ અને આદર બનેનો લોખ થયો છે આ કયા
 જઈને માર અદરો ને કપનું સુકેત છે બાણુવરની
 ખમસમાં કિમત ઉપજે છે તારે બાણુકિને તે કી કરોને
 મેયાનું હાઈ આપનું એ વાપીઓની મોદિયા છે
 પરીક્ષાની કિમત ૩ એને તો વેન કેન પ્રકારે
 પાસ કરવી તે વિદ્યાર્થીઓનું હા છે ખરી
 રીતે બાણુ હવે થોડા વિદ્યાર્થી અર્થો દગ
 બધા પરીક્ષાના અર્થો જે એટલે વિદ્યાર્થી કરના
 પરીક્ષામાં જ કોવાય કેમજી મળે જાય એ ખેમ
 મળે છે એટલે પરીક્ષા વળતે નખમ સંપાદને માર
 વડા મની—પ્રમુખ બાણુ હવે છે વાડ જ મીખડા
 મળે પછી જો કહેવનું ?

હું ‘આચાર્ય’ ને મળિયાનો અને ખેમનિષ્ઠ લોખ
 તો કેર પડે’
 મિત્ર ‘એની જરૂર અચર પડે છે પરંતુ આરે
 બાણુનું વાનાવણુ જોનું બકડનું ભય છે કે એવા
 આચાર્યને પશુ દીલા પડના નિના આવનું નથી
 અને ને સકિતના તો ન હેલ ને તો, નખલ પશુ
 મેરી ઉપર હોય તેમ કિસકો જ કનકયા કે આજે
 તો રિયનિ એવી થવી ભય છે કે આચાર્ય વિદ્યાર્થીની
 ખુશામન કરના હંપ છે કઈ વાવાડેકુ જરે તો પોતાનું
 ખરાન કેખાય એ બીડે આચાર્ય વિદ્યાર્થીઓ સમજા
 નખનું ભય છે અને રિદકિ પારે કકડ રહે છે
 કેળવણીખાતાનું પશુ એ જ દુખ છે પ્રમ કે
 વિદ્યાર્થી તરકપો કાઈ દરિયાદ આવી કે સિદ્ધિ ઉપર
 મરી મેસે છે, પણ જોને રજાનું આપવડ એના તખર
 રહેતા નથી આચાર્ય પાને ખાલ અધિકાર જેનું જ
 રહેતા ઇતુ નથી અધિકાર બધા કેળવણીખાતા પાસે
 અને ફરને બધી રિક્કિ અને અધ્યાપને બધે’

મે અપસુના વારે તેવો અચન ક્યો ‘તમનેચાઈ
 વસત પુરા થયા, તહિ’ નિન મખલ જગા મે ૧
 ‘હું જુવાની મેસરી મયાના ચિદ્ર તરીકે નિન
 બાણુ કરે છું એમ તમને કાને છે ?’
 હું ‘આજે સિદ્ધિનું પ્રમાણુ વધી રલું છે પ્રખર
 એવે નવો ભગવા છે આપનો બાણુ ને કેલ
 પ્રમાણુ ઘટકુ નથી, જનક વધુ છે ઉડારીને
 સખ્યા કીક કીક વધી રહી છે એ બંધ કમર
 પીવાને બધે નિરાદા મેરી વળે તારે સહેને યક
 ભય કે ચાલુસ મોતાના જુવાનોના સિસો બદલી
 એ બાળી દુનિયા આવી મઈ તેનો અપોસ કાલ
 મઈ ભય છે એના વખતના ને મેસનું તે એનેમી
 આંખ નરા તખામ જેનું મારો છે અને તેમ કા
 કેખાનું મુલેક બી ભય છે’
 મિત્ર ‘હું જુવાનું અને નરા જુવાની રીતે મેસો જ
 નથી આપને બાણુતા તે વખતની કકાઈ જખાણ
 જેવી છે તેવો જાય હું મેસો તખા સિદ્ધિની ક
 કાઈ જોખ મેસી છે, તેમ વિદ્યાર્થીની ઉકાઈ જ
 એટલી જ બાડી છે મિદ્યાને ને દેનું છે તે અચન
 વધી જતી વિદ્યાર્થીઓની જ બાધો વધુ સહન થઈ
 રલો છે તેનું કઈ નથી આપણી બારિ પ્રમ જેવનું
 ભાવને અને પોતાનું અમાનને જવામ ર મનીને વા
 તેમ કાઈ ચિદ્ર અને કેખાના નથી તેનું જ દુખ છે
 અને કલમ એ દુખ વધુ પડનું થયું હોખ તો મેનું
 કારણ એ છે કે હું વિદ્યાર્થીઓની વચ્ચે પ્રતક્ષ હી
 રલો છું’
 હું ‘તો આપની કેભમીમા હું કેખા કરે
 જોઈએ ?’
 મિત્ર ‘એક ન એક ને એવો કાઈ ચોક્કમ માર્ગ જો
 કેખા નથી કેખાવાસ સિદ્ધિને ઉપર સીધી સમ
 ઉપર અરકારે કાપ મુકપો તેથી અને જાય કે મે
 પનલ સિદ્ધિની ભાચારી એકી કરેને પરંતુ સરક
 દારા વાલની કેળવણીમા પજા પૂરેનો અતેવ જાય
 તેનું હેલુ નથી આપ મપુઈ મિત્ર તો એવ
 ખમ પછી નથી હું તો મેસનું જ મળે કે હ

செய்து

[illegible]

‘બા, મને બિન્કટ આપ ને ?’ આંકે
ત્વના અરવિન્દે ધરના પેગલા કંઠુ
હામણા નેર જો તને આશ્વા હવા ઘેટા
પાએ પ્રેમથી કનુ
માનુ આ તો અમારે કુલાલી કવળી છે’

આ નામથી જાની આખોમા મેંદને જાહે
મેંદના આવી જીવિ

કે 'ત્યાં તો એમ જ ર' ને કે 'યા
ખિંકુડને ઉભારી કરી તારા બાઈબાબોને
પાલકાવા' કે '

¹ 'अवधारणा' अथवा 'उत्पत्ति' अथवा 'उत्पत्ति' ।

દીકરાના એ ઉપર નિર્દોષતા એજ વા બધા
મૂંઝાઈ. ‘અજ દિલા, તુ નો મોખા ઇ એ
ઇ હસ એમ કહી કહીને તને છેતરી ખાય છે’

[illegible]

ગોલ્ડ મિન ગામ પાછી માતા નગરને એ વિપવરો
 નધિનો કાચનો કોડો ને નરિ ને પાછી જીવન સિદ્ધ-
 મેરિને મજાવાનુ વાનુ ત્યાં ૫ વ્યા સવાલ ઇગમ
 ૫૩૬ કડનો એકના એકનો દોના અમર નેલ વ્યવરો

દિક્ષાના એ ઉપર જ્યાં સગા વાનપી
મુજબતુ ની આવી બાંને મનગળા પડતા
કમ્ 'જોરણ નાં, જાં જાં તે! અમે
પાસ જાં મેંજાં નાંને હાં ની હાંનાં
જાંને જાંને

* હા, પણ એમ કમને તારા બિન્દુ એમને
એતરી જાવા છે, બેટા *

‘ ઘણું એવું એમને બાળ લાવવાના છે કે
કે છેડું એળી, અચોક્ક વોળ, મનુષ્ય મચ્છા
ને માણવી મનુષ્યી સર્વ આવશે. ’

‘અને તારે યજ્ઞભાગ મિત્રુદ સહ જવાના,
એમ જ ને ? કેટલા ?’

‘ પાપ જનુ રમીએ મોલે પાપ જ મોલે
ને બા ’

ପଞ୍ଚମ ଅଂଶକୁ ଛାଡ଼ି କଟକ ସ୍ଥଳରେ ଗ୍ରହଣ ହେବ

કે જમ થા! દેરાદા શ્રદ્ધા જમ! તે મનસુખી વરન
 ને પદનુ નમસ્કરણ રીતે નેત્રાદિ ત્રિસાગી ચોખા ધિનને।
 ક્ષિપ્તને દિશને તપને વચ્ચે જાન કિન્નરો પ્રચેતે।
 ચોક્કસ થા જો એ વચ્ચે અવગતતાના મેકામનાના
 મોટા વરણામીપણ વચ્ચે અંગે સમજા નૈદ કિન્નરો
 ખમજાદા છ તેજ અને જા। નેત્રા વચ્ચે છે
 ત્રિસાગી કેમજી મામનાના મળે છે તેવું તપી રહ પાક
 એ મોટા જા છે નમસ્કરણને મળે કિન્નરો દર્શિ
 ગાપાનિ પોષાદા મામજાના વચ્ચે મામી નમનાની હોપ
 ના ખમજાદા મામજા નેત્રાએ જા મામ અમિતગત
 ચોખાના મામજા હોપ નેત્રા ખમજાદા તેમજ ને
 ત્રિસાગી મળે વચ્ચે

મેથી દાઝ મરી મેય કબાલના કબુ 'અપી
અપી ને કાકરી ગોળ ! એમા તારે પાચ
ગિરકુટ આપવાના ઠીક બાઈ !'

'પણ છેલ્લે પાચ ગોળી લાવવનો છે '

'પૈસાની ને !'—બાની દાઝ પળે પળે વધતી
જતી હતી રસોટા તરફ મો ફેરવતા કહ્યું
'નહિ મળે ના આપણે એવી ઉબાણી નથી
દેખી '

અરવિન્દ ગરીબકુ મો કરી ઉભર ઉપર ભીનો
રહ્યો બોલ્યો 'આટલો જ ફેરા આપ, બા
પછી હું નહિ રહું '

દાખમા મસાલો કરી રહેલી બાએ જણાવો
પડ્યો

'હું લાખ કરીશ તો ચ આજ હું નથી
આપવાની તારે ખાવા હોય તો જેમ અદર
ખાઈશ એન્દા આપીશ પણ લેકોના છેકરા
મા ઉબાણી તો નથી જ કરવી '

મા દીકરાનો ઝગડો આબાની બાળની દુમમાથી
અરવિન્દના પિતાએ ઘડખ કેડે કહ્યું
વિચારમાં પડી ગયા હોય નેમ રમેડા બહાર
જોમા રહી ગયા

અરવિન્દે ઉભર મોળી અદર જતા કહ્યું

'લે લાખ, માયા ભાગ્ય તારા દેખતા અહીં
જ ખાઈ જઉં, પછી નો ગસ '

'ને આ પેલા છેકરા અદે લઈ જાઉં એમ
જ ને ?' ને રાડ પાછી, 'નીકળે છે આજ
હું ? હવેથી તો ભવિષ્યમા તારા હાથે આ
મિલકતની ઉબાણી કરાવવી હશે તો જ આપીશ '
અરવિન્દને સમજ ન પડી ■ ગું કહેતી
હતી ને કઈ રીતે એને રીઝવવી ને સાથે જ

એ અકબાઈ બિલ્લો, ઘોલો તો પણ અમ
અણના, 'પણ તો અમારે ઉબાણી રમી છે
ને ઉ ઉ . ઉ ' ર.વા માલ્યો
બા વધારે તાજ જાની 'આજ તો હું ન
કેં માયા રણે, પણ આપીશ જ નહિ ને
આમ આગ કરીને રે જ હું મને છેદર કે
ને પેલા છેકરા તને દેતો છે '

હું સહેલા અરવિન્દે રહતા રહતા પાંચ
હઈને જમીન ઉપર પછાતું મૂક્યું
આ સામે જાને કાળને પણ દેને ને પ્રમદે
તો રથે ! પણ તો ચ બી લીની તો નય
પડી મન સામે નહી પણ ક્યું આમ
કરી કરીને છેકરા કરે ધાગાકરો જ નથી
ને બાલક લાગી ' આજ તો હું એ
કેઈપણ ખિસામે નથી આપવાની તારે ને
જે જ ને ગણા બે ખાઈ હોય તો અપુ પણ
છેકરા બેશુ તો નહિ જ આમ કરી મને
એ તને છેતરી પાચ છે જોતો નથી એ
કાયા નિત તવા નવા મુઠ્ઠા ફેવા કંઈ છે
ના ? આજ તો ઉબાણી, તો આજ ફેરો
મેળાની મીઠાઈ જો, તો વળી મેલાય સ'ને
મહુ સદુના આવણા મેલા કરીને—પણ હવેથી
તો હું કયું તને આપવાની જ નથી ને !'

પણ અરવિન્દ આ બધું કઈ આગળો ન
હતો એણે તો લાલીના પદમથે પર મે
મનનો હોય નેમ પણ મનવા મદ્યા મહુ
અપતો હોય તેમ હું ચ પગાડવા કંઈ કરી
ને શરીરને ચણ કપડું મનતો હોય તેમ
મનવા માડ્યું રુકન જરાડા તો માહુ જ
હતા 'ના મારે તો ગિરકુટ આપ ઉ

કે ઉં મિસ્કેટ લાવ'.

માને આ એકના એક હીકરો હતો, એટલે વાણવિક નીતે જ એનો છુપ કપ વા ડાખ્યો. મ્હુ હીકરુ મુકે રોડ દીકરો બનડોતો હતો. પડલો કાળજી કડક કડવ ને પ્રયત્ન ચાલુ રાખ્યો.

મરવિન્દના પિતા એ નરી આગળ અટવાયા છતા હતા જાને જેમ રીકરાને સુધારવાની મૂલ્યમ્હુ હતી તેમ એમનામા પત્નીને સુધાર ની અકળાનમ્હુ મારી રહી હતી. 'જને પત્ની' નાજ કેની નીતે અમમમમ્હુ કે કાઠિને પાવવાનીને મૂળ્ય જાને એ માડુ પત્નુ ક ધિક્કુ ધાઈને આકેલવાનો લેખ્ય એ જોડુ છે.'

હીકરાની ધમપછાક અમમ્હુ ચઈ પડતા જાએ એને મારવા લીપા. ત્યા જ પિતા એકાદના મારવા આગળ જઈ ઊભા, ■ છે પલુ ?' આ આવે જ જાને પોતાની અકળામ્હુ પતિ કપર વેચાનો મારજો માર્ન મ્હા નવે ખરડી લોડી 'અડના તો નમે જ એને આ માગુ અપાવી અપાવીને બચડી મારે છે માડુ કાપુ માનગ નથી, પલુ અ જે આ બકલાના ઉકરામે કેલ ક રેલુ એ સાચવુ છે?'

'હવે છોડરા ને કુ કેલ કલવાના હતા? આપ ને કો મારે છે જી.'

એને ખાલુ કોય તો કાલુ ના પડે છે, પલુ અ ને લોક ના છેકલ મગાવે છે ને કે છે કુ કે ઉભાની કવવી છે 'કરશે એમને ને હગુ હમે આ પ આલ' આમ હી પિત એ અરવિન્દને જોલો કર્મો

કપડા જ એરતા કહુ 'લે જા, તારી જા આપે છે.'

અએ રીમ્હા ને રીમ્હા પતિના કાયમ વિમ્હુતનો કળો ચલાય ને પતિએ એમણા ફાય વિમ્હુટ કાઢી અરવિન્દને આપના રવાના કર્યો, 'ભાગે કરો ઉભાડી.'

અરવિન્દે હમે પને રંગડુ વડાવી હપીરુઈમા રડો. હાલ તેમ દેડ લનાળી

આ પછી પતિએ પત્નીને જમ ગિયામમ્હુ આડી છોડગ ઉપર આવી કરકાઈ તે કોય? અમ નો જીવો એ હીલો ને કહે અનમે કાય.

'પલુ આમ એ મૂળ્ય પાતો: કાય છે એલુ કુ?'

'એટલે કે અરવિન્દ પોતાનો સ્વાર્ન નથી નમજતો એમ જ ને?'

'હાને જા રવાઈ અમમને, કાય તો અમના બલ આ વિમ્હુટ એ લઈ તમ જ પશે?'

પલુ એ તો—આપનુ ઇકડુ વિમ્હુટ પાલ છે તે વિમ્હુટ લઈ અમ ને બીજુ ઉકરુ અમ્હા ખાનુ કોય નો અમ્હા માવે ને બધાએ એ એક જ ચીજ લાવે તો એમા પછી ઉભા જીની મજા મી?'

પલુ આ હલીલ પત્નીને મળે કોતરે એમ હવું જ નહિ તો પતિને નમે સાત ઉતરી શકે એવી આજા પલુ એને હવે ન હતી જી. અને રીમ્હા ને રીમ્હા તે રમડા ખકર નમ્હા અવી આપના ચતા બોલો 'તમે એમ મનવાના જ નથી પલુ આલો મેડા

ઉપર જે બધા આ પૂરણથી આગળ જ રહે
 ॥ એટલે જાણ તો હવે નજરે લેઈને
 પછી જ કો' કે તમારા દીકરાના કેટલી અક્ષર
 છે, ને કેવોક એ સ્વાસ્થ્ય મળજે છે !'

પોતે બધું ભેઈ લાગી બેઠા હોય એ રીતે
 પત્ની હસ્યા પત્ની પાછળ દોરાવા કહ્યું
 'બહે, ચાલો !'

ધમ્મ ધમ્મ હાલ ચડતી પત્નીને બડબડાટ
 થાકુ જ હતો 'માનતા નથી પણ જોએ ને
 તથે, એ બધા પક્ષા કેવો જોને પટાવી
 ખાધ છે !'—

ને એક જથ્થા ઉપર ગયા પત્નીએ બારી
 આગળ ઊભતા પત્નિને થવું બહુમા ઊભવ નો
 ઈશારો કર્યો, વાતો થવું સભાળી હતી

બધા મળીને કમેક ઊકરા હતા એમાંથી
 પામ્ય કુઠાળાના બેઠા હતા બારીના એમના
 ખભા ઉપરથી પેલા કુઠાળાની વચ્ચે ગેરહાજરી
 પાદડા ઉપર મૂકેલી વાનીઓ નરસે લાલચ
 નજરે લેઈ રહ્યા હતા

આરેક વર્ષનો એક છોકરો એ વાનીઓને
 ફેરકાતા પાદડાની પામ્ય બાજેમા વહેલી
 રહ્યો હતો 'આ હવે !' તમારી બાજમા
 આ આબા અણ ! ક્યો અરવિન્દભાઈ આ
 તમારા બાગનો ગો ! તમે ચોક્કસભાઈ
 આ તમારા બાગનો ગોડનો કવો મળાવો
 , ! ને ભાઈ આ ચે'લી ફરાના ખીંચવું
 વળને તો અડધું અડધું જ ગિરકુટ હા કે
 . !. ગીતું પછી ફેરને કરે છે ? ને હવે
 આબો વારો આ ગારી ગોળીઓ વહેવવાનો
 ...લો માહતીએન, જ્યો નકર ગોટિબહા

ખાલી ખાલી જશે વાતકના પાણી પીવા'
 ને પછી આ લગ પાડનાર ઊઠનાએ બીજી
 વાગતું પીરસણ ફેરબુ ન ફેરબુ ને થેડી
 થેડી વાનીઓ બારી હોવા છતાંય વહેલ
 વાત બધ કરી દીધું પોતાનો ભાગ સલામત
 કહ્યું 'બ સ, વહેવાઈ વધુ હવે ઉપાડો
 ચેતવનાનો ભાગ ને પેલા મદિરના એટલે
 એમી ખાવા માટે જોડો'

પત્નીએ આટલી શેવથી બચકતી આજો પત્ની
 નરસે ગારી

ત્યા તો એક બીજા છોકરાએ વહેલનાર ઊકરા
 સામે વાગો ઉઠાવ્યો 'ને આ વધુ એ ?'
 એ વહેલનાર પહેલા અરવિન્દ ગોલી ઠોકો
 'ને આ બધા ચો ફાડી રહ્યા છે એ નથી
 જોતો ? કેમ છેડું ?'

આ મમજી અઈ કે છેડુંનો વિચાર એ બધા
 જેવી વાનીઓ મા ફાડી રહેલાને વહેલવાનો
 હતો જ નહિ પણ મું કરે ! બીજા ભાગી
 દરેક થકુ અરવિન્દની વાતમા ટાપચી પુગવી
 લેકા 'હા ખરી વાત !'

છતાંય છેડુંએ એક-એને આપ્યું ન આપ્યું
 (ને તે થયું પોતાની વગના જતા એવાને)
 ને ત્રીજને તે પૂલકારી જ કાઢ્યો 'આબા
 આટલી હાથ ધરતા ચેરથી ભાગ તો લાબા
 નહિ ને !'

ઉભાવીવાળા ગીત બે છોકરાય, હાથ ધરી
 રહેલા એ ત્રણેક છેકરા નરસે કરડી નજરે
 જોતા છેડુંની વાતમા ટપચી પુરાવવા લાગ્યા
 'હા ! એ વળને તો કે' છે મારી ભા
 નથી આપવી ત્યારે લેવા કેવો ચપ દેનોડને
 હાથ લાગે થઈ બધ છે !' ને એ બે છેકરા

પણ પોતાનો બાથ ખાનગી આવા છેડે થઈ જાય
રવાના થઈ ગય

રહી એક અરવિન્દ ને ડાબુ બાથે છે જા
છેડવાના વિકાર રહેતા મો એઈ ને ને જમે
તેમ પણ જોણે ડાબા સ્વા પોતાના લાભમાંથી
બધા વગેરેની એકેક વાપરી એ એક
હાથમાં મૂકી દીધી પણ ઉપકાર કહ્યું
'હવેથી લાખમાં રહેશે હો નમ રી જા નહીં
ન અથે તો જાગતી થાણું છેવટ' ને
ચાલેનો થયે

આ માથે મહેજ પાછળ જિભેલા પતિએ
પત્નીની મૂરત ઉપર નજર નાખી
અને—એ ચિહ્નથી સ્વપ્ન ઉપર આનંદની
એક આછી વાગાં પચસપેકી એઈ ને ને
જમે તેમ પ્રમથન વરને પોતે પણ હજારેકથી
ચાલના થયા

જાનુ થવ ન હકુ છેડવામાં હતું
અરવિન્દે પેલા છેડવાને જણા—ખાણી આપમાં
એ છેડને નાનું ગમ્યુ ને એટલે જ કો
એમને ચીકવવા લાગ્યો કો લાવ્યું
કહ્યું નહીં ને મરુતનું ખાણુ છે

એની જ ઉમરની માનતા એકીક છેડાઈ પડી
'ત્યારે તોને બાઈ કુ લાગ્યા તો? ને તો
પ એને પાણે મરણો ભાગ'

'ને આ જોરદાન પાના તો નુ લાવી હઈશ?
છેડકો આપો કાઢી
'તે મને ના પડી નહીં તો કો? કો તો
આ કાટેલા ને એવા લાગ્યો છે ને હું તો
કેંક ઉપર ચડાને'—

છેડકો વચ્ચે જોતી અન્તાને વળી વમારે

ચીકતી અન્તાનું ખાણુ એટલે હું તો
લાગે મને

'તોય નામને તો આ અવિન્દે આખ્યુ'
છેડકો એ આને મૂકી જા પોલી કેખાડી
'પણ એમાં પિન્ડુ' તો નહીં ને?' કહેતા
છેડકો એ 'ઈ જમે ચાલનાની એક પાણુ
હઈને બાથ ખાતા મેલવા લાગે 'એ
કો' 'કુ મીનુ મીનુ ધગડ લાગે છે'
પેલા બીજા એના પણ ચીકવના સમય,
કો 'કેવુ પચસ પચસ' કો !

અને પછી તો અરવિન્દ નિવાળના આ નજીક
છેડકા છેડના જ પડેલા પાણા કાઢ્યા છેડ
છેડકોને નુ એ એકે માલકી વડા નાખે
દુનો અને પછી અમને આકો જોરથી
જોડવાના મેળવતે હોતો 'નાહ! નાહ!

મીડુ મીડુ ધગ ખા આહ! આહ!
મીડુ મીડુ ધગ ખા

ત્યા તો ઉપરથી જનો ગવાજ માંડ્યો
અરવિન્દે 'કે મેરુ માલ પેકી શાન્તાને
ને કો જાનુ છેડવાનેય લેતો નાખ મારે'
ને વાત મઈ ખાગી ગયેલા અરવિન્દના
હાથમાં બાકો નામ લ્યું નિહાળી
મુખી મૂકી કહ્યું 'કે માપ આ ખવાને
અંકુ, 'ત્યારે—

અરવિન્દે અને પેન જાળેકાના દિવસ જ
નહિ ખદગ રી આગતી એવા પિના અને
જિન્ડુ નાખી ખાલ્ય કંતાર પાના અત્યંત
પણ આનંદની એ નામ જ ઉડતી મારો
ઉપવાર્ડ રી ગતી

'જાલકા ખાણી

✱

સરસ્વતીચંદ્રનું બોલપદ !

‘હા હરી વાન જે લઈ! ટીકર વધ! બોલુ
કાઈ નહિ !’

‘કેમ ? શું થયું ? તરુ કાઈ દેખાયું ?’

‘ના રે ના મારુ તે શું દેખાયું પોર ? હું તે
સરસ્વતીચંદ્રની વાત કરે છું

‘કયા સરસ્વતીચંદ ?’

‘પેલા મોખર્ધનરામ નિશાધિવાળા ! ના કોણખ્યા ?’

‘પેલા ચાર ભાગની જગત કાં જરી સર-સ્વતીચંદ ની
નન-રકથાના કથ નાયક સરસ્વતીચંદ ?’

‘હા, તે કોમળે શું થયું ? એમની તે કાઈ કંઈમ
જોડે વાન આશની ?’

‘અરે, પરશુરાવુ દાણ પૂરે છે ? સરસ્વતીચંદને આ સ
મગ્રો રૂપેની પડે યમકદાનો

‘કાઓ !’

‘અરે રૂપો તે રૂપે ! આ જ ભયભાષ્યો મિત્રક
રોને ખાજી અટાં મરે છે એ જાણ્યો મો વાસી
કોઈ રથા ને ‘સરસ્વતીચંદ’ની વિષ ઉતારવતું નહી
ચઈ ગયું

‘વિશદિન ટાણુ બનશે ?’

‘એ જ વળી કુમુદ ને કંઈમ નીચું ડાણું ?’

‘અને વાતી એની એ જ રાખવાની ને ?’

‘હાલો ! ને કે ચોક્ક દેરફલ કરવા એક કમિટિ
નીમઈ છે ?’

‘કેમ થયું ! ખણુ અને વાલે છે ‘સરસ્વતીચંદ’
રેવ જગે ?’

‘હે ?’

‘હા ચોક્કમ ! રોડોને એ ઉત્તમમાં મગજ જ નહી
પો પેલા દુદી પડો તે પ્રાણુમગે દગ્ગી જશે ને
બોજ મારી નવવડયાઓનીય વિષ ઉતારવા વગરસો

જા જા રમે, ધુવડાં ભેગા, પહેનેયો જ અપમુકનિવાળ

કુખાની નવજક કાઓના એ પેાળનું આગતુ મગાન જમાવો
ચુકેલ છે તેજ ખાલપટ ઉલ રવા મ રોને કાલ નિષ સીનેરો
તેણ કરવામાં આ પળુ ના રોગા નિખં રિડાકાર પૂન સદન
વઠે રુદ્ધ નવજમા ક તેરી આ કીમ પતીવી રાવે છે

‘પ્રમી કા વા માંઓ છે તે ?’

‘સાચુ કહુ છું ! સરસ્વતીચંદ લોડે ને તરી મને !
ચાર ભાગના જગતો પાતાં પૂરાં કરીને છેક છેવે
નિવારે ગદ્ય નહીં કરે છે કે કુમુદને થલવું અને
જ્યા એક ચૂના કરવા જાય છે ત્યા ખરે દણે પારે
પડી જાય છે !’

‘પણ તે એમાં શો વાધો છે ? રાત્રે જોવી પો તે
સરસ્વતીચંદને જોવા તમા કે મેકોના પિતાપિતુ ?’

‘પરતુ કંઈ કદ છું કે આવી વાતો વેડોને જમશે
કેમ કરીને ! જે કામ પડેલું કરવાનું હોવ તે મર
આવીચંદ હેતુ કરે છે ! જે કામથી દિગ્ગી વારીને
મરખાલ થઈ હોય છે તે અઠ ઠાવં મરતીચંદ હો
છેતે ને તેજ કુમુદને નહી પણ કુમુદને તે પદ
ખાંતો જોવા

‘ને તેમજ કુમુ-આવીને કીમલ કરે છે !’

‘પત્રી શું થયું લોકોને મગા આવે ? કિત્ત પૂરી
વરો તપરે રોષે માનસે બા નો ઇતરખ ખાઓ !
સરસ્વતીચંદને અને કુમુદને પ્રેમ થયો છે હવે કેવ
ખા કાધર ના પાડો, અથવા તે બોલે કે ઇકદમિ
આવીને કુમુદને ?’

‘પણ કેઈ દરજી છે જ નહીં ! સરસ્વતીચંદ સિવાય
કુમુદ માટ જોતો ઉમિદાર જ નહોતો !’

‘અને રામ ત્યાં પ્રવુપરિકાણુ કેમ કરીને થશે !’

‘પ્રભુવિરોધનું નો પહેલા ચઈ મરો દોષ !’

‘કો ? સરસ્વતીચંદ કુમુદ અને પ્રમા થનનો ?’

‘દાઓ

તે જોમા સરસ્વતીચંદ વાને પ્રમાદધનનું ખૂન કરવા
આને અમરા પ્રમાદધા સરસ્વતીચંદનું ખૂન કરવા
આને ને કુમુદને રાખું આને ને એ મીસ પો
વીખનાં કુલખમાંથી રીરે સ્વર પડી જાય અધેરી

મનિએઆમો એ બાળી ફરે

તો મન મધાવે પરી ૧

અને તો જ હિમ નેરવિષ વરો, રુચન જનનિઓ
ઉત્તરારો તે પ્રિતા નહીં

‘તારૂં ભંજુ વાર, કનાવ હે ! એક કદને તુલ્ય પત્રી
નીનારઓ વખનાગમોની ઠગિદિના છુટી મને

‘હોસ તો વરૂં છે પશુ તાર મળે તો ને ? પશુ
કુમારે વો રિ ન આટે સરસ્વતીવદની વાતો ફરીવી
મનવાતી હોય તા આવી મળુ

રિશ્તકર, એકર, એક્ટેનીઓના નામના લીલ આવી
મળ—પત્રી એક પાપ નાનકે પડે પાવો છે !
સરસ્વતીવદ ૩૧ આચો, ૨૩ સેસ, મો પચ્ચી
કિમોસોર નેરો હામે મોપરીઓને સંબોધે તમે
કર્મ પશુ વાપતા રા તો વચ્ચે આપીને રીડ
નામે એવો મો પત્રવી કાઢીને ખતી નવા જેવો
હો પશુ છુટિમા પૂરો સોધો સારનાને ૪ ૧૦૦
કિનામ ભાઈ સન્નવિષય તારી બા તણુ મિનસથી
ખાતી થા તને તારી પત્રીયે ઠગિનાઓ લાજવા
‘ધંડુ’

હાપતી કનકેર વળત પછો એ દર દર જેવે કિનામ
પારીયે મલકાને મુખારી નંગા સરસ્વતીવદ ૬૨
આવે એક ભાઈ કેરવેની બાતી પત્રી છે પીલે કાચ
હામો છુટો છે

આવી ગીત આવે આરાગ ૬ ધન્યાર નવી,
સમા નહીં ‘વરો વણુ

કેનામા કાનકે પત્રી મપકિરવા મકિરવો તીન આવી
નકાકેવના મકિરની કાઢીને આડીમા કુલ્લ અને એનો
મખીએરો ‘હો સખી ભાવન આપે વિષા ૧
આવે નું હા મળ મરસકીવદનાં એ એક્ટેર મેં
હોય છે એવુ આવે છે આપગી કિનના એ વહી
કેળે આવે સુચ કર્મિને કુલ્લ વનર ને બળ મળ
લીવદ મકિના એક્ટેર એમાં રહે

આવી એવ કુલ્લે આવે સરસ્વતીવદ મકિના

એક્ટેર મેરિને ૨૩૫ જેવુ એ રીં એક મનન નામ
અને કુલ્લ થેર હોજા ૫૨ એવ મેંસે બીજી મન
આ ૧ ‘કાલી છુલ હે કાલી છુલ છે કાલી નામ
કુનિય છે— એ ગાન

આકાશ પત્રી મેરિને સમજાઈ એવ હોય છે આ એને
તેમ છે

ચોટી વાર પહો કુલ્લ મલકેરની વાટીમા કીરી છુલ
પીનુસ આવે એ અને સરસ્વતીવદ મલકેર પાડ
જાના તમારવા હોટીમા એક્ટેર મલકેર ૩૭ મેનનામા
ચક ભેરે ભ ને જાલુ ગીત નામ કુલ્લ થેર જાલ
સરસ્વતીવદ ૫૫ કુલ્લના મલકા છુલ્લિમને થેર જાલ

પલ નહીં, કુલ્લ પત્રીયે મલકેર એ તા રીક નહીં
એન રામે ૧ રિશ્તવતરને થેર જા કુલ્લ હોય છે
પશુ વિષાવતુ એન પ્રમાદવતના એક વરજાવવા
આને છે કાલુ રિશ્તવતુના બલજાનુ માર્ગ
પ્રમાદવત જાલે દેલ છે ૧૫૫ ૫૫૫ રાપીશુ ને
વાતો જાન્યાર બાથને

તો આમ કુલ્લ થેર જાલ સરસ્વતીવદ ૫૫ છુલ
જેને એને થેર મલકા ૫૫૫ એવ મેરિનામા મપચની
ચક એકે નેકે આમ પાડ ને જાલ મેરિનામા કુલ્લ
એવ એવ આમ પાડ ને બલક એન કિનામા ૫૫૫
એકે રોકાવી મિનને લીખી કાલ અને વાલુ
નીન ગાલ

કુલ્લ એકેસા કર્મ જાલ ૫૫૫ મનવસ ૫૫૫ મલકેર
કારે વાતો જાપઓ આકેના મલકેર સરસ્વતીવદ કુલ્લને
જાને, એમના પાવાના રિશ્તર થાન, પશુ પત્રી કુલ્લ
નેરો એમના પત્રી થાન ૫૫૫ એકેને હવે નું થાલ —
કીને રિશ્તર મલકેર થાને ૫૫૫ કુલ્લ મિલુ જા મનવ
મેલે કુલ્લની મોપત્રીને સરસ્વતીવદ ૫૫૫ મલકેર
આનો હાલ છે એ કુલ્લ નેરો જાલ છે એ વળુ
નું સમજા મેલે છે એ થા હોટીને પાલી જાલ છે
ત નહીં કિનામે રિશ્તર, થાસા ૫૫૫ મેન થાલ છે ને
પત્રી નહીંમા પશુ જકે છે કુલ્લ સરસ્વતીવદ નેરો
નામી જાના વળત નીની દેલ છે એમ બાજકને

પાછળ પડેલા પ્રમાણ ૧. પશુ નદીમાં પડતું થઈ છે સરસ્વતીચર પશુ કુસુમની ચેલોને પૂરું ચક્ષુની આંખોને વળગતર નદી કિનારે આવી પહોંચ્યા હોય છે એ પશુ નદીમાં પડતું થઈ છે આમ જણે જાણુ નદીમાં પડે છે એટલે મેન્ડીસર જાણે છે નદીમાંથી કુસુમને માછીમારે બચાવી લે છે (પ્રમાણ ૧ પૂરી નવ છે કારણ એ ૬મી ન નવ તો પાછો મુશ્કેલી જાણી જાય.) માછીમારે એક ટેન્ક કંઈ અલ્પ કાંઈ પ્રમાણ નર્મિતને આપ રહે તથા રમીન લેવાનું આ ખાતુ જાણવાદુર વિજગતુર ખાતુજાણેને પાપા હોય છે એ કુસુમને કહેવા જાય છે કે 'જેમ મે તો જાણુ જા રહા છું, મેરી અનિમ કમ્પા હે ફિ. વ. કે કુસુમ જેવાથી એક જાણુ તો સરસ્વતીચરને જણુ પાછાંને છોડશે જાણુ દેના જેવો નથી પશુ જાણુ નહીં' કુસુમ રહી જડે છે અને એક મીન જાય છે

હવે મુશ્કેલી એ છે કે આ કુસુમનું શું કુસુમ ? જોને કાંઈની જોડે તો પાછાવરીજ પડશે ને ? એટલે આજણુ એક કરીએ અરસ્વતીચરને ગોપતા જોને નાનકે બાઈ આ પો હોય છે (મુજ ગોપર્ધન નાના પુત્રાકમા તો સરસ્વતીચરને નાનો ગાદ ૪-૫ વાનો હોય છે પશુ જોરો છોડશે કુસુમના પ્રેમમાં ન પડી શકે એટલે આખો જો વીઝ-જાણીસ વય તો રાખીએ એવડી ઉંમર રાખ્યા વિના છોડો નથી કુસુમને કાંઈ

કુવારી રખાએ ?) એ કુસુમને પગવાનુ નહીં કોરે છે જાને એક કુસુમ જાય છે માછીમારેને ત્યાં કુસુમ અરસ્વતીચર જાણુ એક કુસુમ જાય છે આટલામાં ૧૬,૦૦૦ ફટ દિ-મ પૂરી થઈ થઈ છે એટલે અહીં 'The end' મુદ્રી હેલુ જો ૧૪૦૦૦ ફટ ન થઈ હોય તો વળી સરસ્વતીચરને ફરીથી ફટ જાણીમારની કન્યા સાથે પ્રેમમાં પડેલા, કુસુમ પાને ફરીથી જેવડા જેવડા તુ ગીન નવમ્પતુ ને જેવડા જાણીમારની છોડરી ફટ ફટ દરિયાપાર એકની મેડીના બેનીને સાલી જાય અને અરસ્વતીચર અને કુસુમ પાછી જાય એમ આ ન બાનવો એ તો કેટલા ફટ દિ-મ વાપરવાની ॥ અને એકટરને પૂરતો વખત છે કે નહીં ગોના જર આજ ર રાખે ॥

જમ આટલા ફેરકાર કરી શો અને પાછી જુઓ કે સરસ્વતીચર ? મેકમ આઈસ ડીટ જાય છે કે નહીં ! પશુ સાચુ કહું કે સરસ્વતીચરની વાતી લખ્યા મડે નીખાયેલા જણે સાદિ વારો મેરા છે કે આખીય દિવસ જાણ્યાન કુસુમ અને કુસુમ બે તેને અરસ્વતીચરથી કહેલા કોઈમાં કોઈમાં કન ફટ ફટ રાખશે અને તમે જ કહો એવી ડિઝી દિવસ પુણ્યજી કાનના આજે માને ખરી ?

સરસ્વતીચર ની દિવસ ઉનારનારા આખુ જાણે નો આર, ન લખજો તો હાં ! હાં !

✽

૧૯૧૦-૧૯૧૧ વર્ષ દરમિયાન ૧ દેશકમા ૪૦ અબજ ૫૪ કરોડ વસ્તુઓની કાચણ અને દેવક પાછાં મળીને ૨૫૦૦ અનાજી દે ફેર ફરી એ એ જ દિને ૩ કરોડ ૯૦ લાખ ૬૧ હજાર ૯૨૨ મેકમા અને ૬ કરોડ ૩૦ લાખ ૬૩ હજાર ૬૩ ડોલ નાંવના
૧૯૬૦ના સિદ્ધિગી ૧૯૬૦ના સિદ્ધિગર સુધીમાં ૧૯૬૧ નવો ચેતક એકિમિઃ આજવામાં ખાઈ છે ખાઈ ૫ ૧૯૬૧ ચાળના દરમિયાન ૨૦ હજાર નવો ચેતક બં દિવો ખૂલી છે

‘ જીર્મિ-નવરચના ’ અંગે કાંઈપણ જાતનો પત્રજાવહાર કલ્પી જાઓ કે જાણજામ મેકસલી વખતે, જાવજામા સુગમના પડે તે માટે, આપના રેપર ઉપર હર મહિને આવતો આપનો શ્રા ના. અને આપનું પૂરું સરનામું લખજી કચાદેય ભૂલયો નહિ

હવેમા પશુ, ન મને પુત્રનીકા કે ન મને છાપાં ન સિંહા
એક કબૂતર હતુ પશુ તેના પર બહિર્ય વાળનાં હતા
મે જ આગી ખાતા હતા કે ક ઘટ બેઠાનુ દેખાતુ નથી
મે સડજા હોર કરી

‘ભાઈ! મહી છાપા નથી ખાનના ?’

‘અને છે ને ! એક દેનિક આવે છે ગેવર માનિક
આવે છે’

‘તો ક્યાં છે ?’

‘એ તો સરપચને તો એમની દુકાને જો

‘તો આ પુત્રનારવ માને મટે એવુ છે ? બેઠાને
સા મરે અને ઠાકરાને પતા રમતા મટે ?’

‘મારી આ દીકાથી મે બહાં જતા બોધ પડ્યા
મે તો ન મે પા પશુ એક જથુ સુતા હતા ને બેધ
કઈ મે આ

‘સેરકામ ! આ તો ઉનાથા છે ને , ને આ સમિન્દ
જ્યા કે હા ભાથે છે ને પડ્યા નીએ છીએ હામ
દાણે તે કુપુ નવુ ડેવકે મહી મૂકામે આવે !’

પુત્રનારવના આવવાની કુશભ નથી આવે છે તો
સુતા મટે આ મનોબળિ નામને ત્યાજે મળ્યા કરે ?
મહી નામોમાં પુત્રનારોના મહાને ક્યા છે પશુ
પુત્રનારવના ક્યા નથી મહાન ક્યા પક પુત્રનીકા ન
આવે બેસીને વાંચવાની પુત્રનીકા ન આપે મ સિંહ
બી હાપા મુશવાન ટેમ્પ ન આવે પુત્રનીકા મટેના
ક ઘટ ન આપે અને તેનું સંચાલન કરવાર અગપાલ
પશુ ન મને મેટમે પડુ બોતાં તો મહાન કરામે
પુત્રનારવ મટે તો પુત્રનીકા દિશા જર છે એ
બાઈને એક મ મને કામને આપ ! મે કહ્યું

‘પુત્રનારવના મહાનના ઉદ્દાસન નિમિત્તે મરે એ
મનમાં જવાનુ સેલુ ત્વ લેકીને ત્વ સામન-
સામમી મટે મપી ! કરી એક જલાએ ટેમ્પ આપ
વાની નહોતા કરી ખસ જલુએ એક એક પુત્રની
કામવા બે જલુએ એક એક બાકડો કપા તે
એક બાઈએ ધરીયાગ આપવાની કબજાત આપી
પશુ મુશવેલોએ એક એક ક ઘટ આવવાની સમી

આપી આમ પુત્રનારવની સામમી ઉદ્દાસન મેટમે
જ મપી મઈ

પુત્રનીકા મટે માને કરાર કરી કે પચામત તો મરે
આપે જ પશુ સામમી હાન મેસ મ આવે તો
કબાલ વનગ દસ અને ઠાકરાના લમમા પામ
મપિયા પુત્રનારવને આવવાના આ કામને વર્ આખરે
બોલીક રકમ મરી રહે છે આને ત્વ નવુના પામ
કબટ મ્યા છે બીજા મે બાક મે વપા છે અને
પુત્રનીકા પશુ મેટમેટ મઈ છે

મને બાને છે કે નામના કામ આ રીને ક્યા ભેઈમે
લેકામિલ કામ નોડાને મહાનના રમ ભેન કરાર
ભેઈમે તેમ મેમની આ રીને સદાપ પશુ લેપ
ભેઈમે પુત્રનારવના મહાન પાછળ નેડોને ઉમર
દર્શામે છીએ એકે ઉત્પાદ લેકી વામતા કર
વામા દેખાતા નથી અને પુત્રનારવ તો નોડોને
સિદ આ સમકારી વ અને પડુ પાછી નામની પામ
તે ત્વ હાન રહેરી ભેઈમે તેનું વાનાવરમ કરારી
લેવુ ભેઈમે એકે ને વામત કરે એકે ઉમર
અવધાન લેઈમે આશા રાપીએ કે ના
નવમ પુત્રનારવ આ આ અર્થમા માનની પામ
વના રહે

*

આમાન રીને તો હુ લમમા જોતા નથી પશુ એક
રોડીની દીકીનુ લમ હતુ એમની માથેના કાન
મેરી અદમીય છે કે ત્વ જવાનુ નહારી લકપોતલ
મહા આ મિર આમ તો મિલિન અને રિવેરી છે
બેકા મર્મી ન કરાર ભેઈમે તેનું મનનાર છે
તેમને લમમા પિનાચીના મગ પાછળ વરકુ ન કરી
નામમા સારો દાખો બેગાડોના આ લમ પ્રકર
પશુ તેમને સાતઈ તો નિ પશુ રિવેરી તો નર
દાખલો મને તેમની આર્થિક સિધતિ સાર હી
એકે તેમને પામ ભેન તો મામને આજ નામે
તેનો મડપો લાલો કે બેનદ ખર્ચ કરી દાન પશુ
તેમને ‘ગેમલુ’ ન જુઈ હતુ

જાનને આવનાનો મમમ થઈ ગયો છતાં જાન આવી
નહિ એવી અગતે મૌનો ચિંતા થઈ કે કેમ કહ્યું જાન
આની નહિ

મામત પૂઠપરેઠ થવા લાગી કહેલીઓ આધાધાણ
થાતી ભાગ્ય

‘એ વેદાંતે કઈ કરેડાંડું છે ?’

આવતા આવનાના દાતા કે એમ દી મા ?

‘એમ દી નુકસી કડી છે ખરો ?’

‘કેટલા વાગે આવવાનું કરેડાંડું હતું ?’

તેને તે કહ્યા હતા મારા એ મિત્રો તેમ છતાં
મુશ્કેલી મારાં નહિ હો ત્યાં ‘હું જાવામ આપે
મોમને કહ્યું

‘સેવકનામી ને રવાઈને કહ્યું એ અમલકાયા ? નમે
પેમ હો નહિ સંક્રામ પડશે નહિ નામ આ તો
છે આર આઈ કહે ? પાચ વાચ્ય નાંકળશે નોયે કિલ્મ
આમના પહેલા આવી પોકેવડો

પર એમને તે વડ પડ્યો હોતો ! એમના આઈએ
કઈ કાવ્યા ગઈ ? કહે યાને પેલા આ મીઠા પથ
એમ દી કરો એ બધાનો પ્રેમ લેનો તરાં આવા
પ્રેમને પેલાનો વિચાર કરતા એવાનું ? ? કીડનાના
વચના ઠકા ન વાગે તે પછી યાને ખરિ કમાન ?

એમને કાઈનું માન્ય નહિ ને કીયોમા કઈ એસ
દી તેમનાની આના દાતા પગુ કહ્યું એમ દી કેમ
આની નહિ ?

જાનજાને મમમ થયો : સોઈ પગુ નેવર કડી જાન
કહ્યું કેમ ન આવી ?

મૌના કે ક પર આ અવધ મી રહી હતો એક
જાન પાને સાધ્ય દલી ત તે ! સાને ખર કવક
સેવકો

આટલા કવક પછી ત્યાંથી એક જાન ગાલેલો આજનો
મેલો ખજા આપના કે એમ દી વચને આવતા
વાધામા ખમીરી કે કુચવર કહ્યું એ મળેલો જલ્લ ચાવતી
નથી લેતીએ જાતરી લગુયે ધક્કા નાનો, પગુ રેત
માંચી ખમીરી જ નથી પગી દીધેલ ત આવી ચક ?

‘તો પછી મેલી કેમ વળા ? આલેલ આવવું હતું ને ?’

‘એમ દી ક્યાં પછી આજના તો કેમ આવવા ?
એમ દી વાળાએ જ હોજલ તો કવકે ભેદ એ ને ?’

‘એ કવાર ન હોજલ કવ આઈ મમવાનું કડી
જાન ને પગુ વચનું મૂર્તી પડ્યું જાય છે’

વેલઈને પગુ મોટર મેલાતી વડ માડેલો દતો તેમની
એમ દી દેહરાતની ત્યાંમા આવી માંડવાનાનો
શવ અદર વયે જાને દતો જાન આનાનો કવાઈ
જમનો કવાઈ અને જાનનું મૂર્તી લગવાનો દેવી રીતે ?

એ ને એ વચન ભીન મામમને ચિટ્ટી આવી બેવાલ્યો
કે મૂર્તી આપુ જાય છે તો તુરંત વડે

આ પુ મામ દેવાનો થાડું છું કહ્યું જાન નવી આવી
અનાના એમ દી જાડી આ જાનના કો ચકા છે
કે બીજા નાહી લાવે ને જાનને સઈ જાય એમ દી એ
પેમ મીંધા છે તો જોલ્યો આના નુ કરવા જાય ?

હું મારા મમમા આ ચિંતાખિનાનો તમી રહ્યો
હતો મોમ પેલા મિથામિથાનો જીવગમ નહિને
ભેદ એ છે જલ્લ આપવું મદર મિથામિથાન
મેલેનું છે તે કવુ કવુ લક્ષીય છે એ જ કવાનું નથી
એ જાડી આઈ હટે પડતી જાન આજતી આવી હોય
તો મુ જાડી અવાનું હતું ? બીજા એમ દી નાથો
આવાનાની દલી ? હવે ત મર કરનાની તુલ્ય કે રક્તો
વડમનો હોય ?

એ ને એ કેલ છે ? એક બાલુ મોંધનાગીની કુમે માઈ
કે મને બીજા બાલુ જાન પ્રેમને મ વા આપના
ખચો હર છે તેમનો ‘વડ નો ખચ પથુ કેવો
ખમત અને કોલ છે ? એમ દી મા ખજીખજી
મેલની પે કવાઈને પાવે એમા ને એમા જ પાડનાને
હતો ! ને આ તે કવ મોટું અવર હતું ? શેજ
આવીને આવ જા હર છે તો જાનમા કેમ ચાલીને ન
આવી સકાય ?

દલ્યા આપતો, અમા ! આપતોની મીઠા કરવામા
જાન આવાની ? કોપઈ સાવજનાનો ‘ખજા કાને

આનો કે કાપવર દેવે એણે ઠી ગીયેર કરી રહેલા
આ રો છે એટલે આવે છે

પણ સહનિત રા ? અમારુ થઈ ગયુ રીરાજતી થઈ
હવે જન ન આનો ?

ગોર મદાગજ પદા કહેતા ફેન કે મારુ એકથિ
મણુ જાવ છે લગનુ સુત્રાં મનરાઈ જાવ વા
સાડુ

પણ કહેવુ શુ ?

ત્યાં જામને ગોદરે ધમકાશે અભાગો બેચાર જાવ
કેવા ગયા એક કોનો ખમરો જતો દતો તેને કોનો
શખો કાપવરને મિનતી કરી અને જે ખાતે ને
આપીશ કહી પેની જાનને સર્પ આવવા કમળુ કડું
હા ના હગા હગા તે કબર થશે ગામના બે જાણુ

જાવર ખેડા

છેવટે જાવ આ અમરામા આવી આડી એવી વપરો,
વરને ખામરામા લોધો

એક બાણુ વાંકો નિધિ રા રાઈ, બીજા બાણુ
જાલી જાવાકાની પુનરુચ ચાડુ રાઈ

એસ હી ના મોદમા વેરાઈએ લીને ફેગન કાઈ
એ હી તાલીકાઈ મુડી દીપા એ તે; વડ કરવડ
બાણુએ રાખી વેરાઈ તે આદેશમ આડે બનવે
જાતા દતો

એસ હી વાણ પર ફેમ કરીશ એને ખાવ પાડી
ફાઈએ એકાન્તમા પૈયા લાઈ ફેમ જાનને મમપર
ન પહોચે એ અમરો છે શુ ? એસ હી ને
તો ખમર પાડતાં તે પાડશે પણ અમને ખાવર પાડી
દીધી તેનુ શુ ?

✽

સાબાર આજિ-સ્વીકાર

૧ શુજરાતમં મા'ની ન્યારસથા ૭. શુજરાતમા પુરોની ૦૪૪૨૨થા ૩ શુજરાતના બદો
૪ શુજરાતની સિચાઈ થોજના ઉકાઈ થોજના ૬ થમતી અને મેષો થોજના ૧૬૧૧ ૨૧૧
થોજ થોજના મની થોજના હાનીવાસ થોજના કાકાપર થોજના ૫ લોકમાના નનીકા ૧
ભાવનગર, ૭ થા ૭ આપકુ શુજરાત રાજા અને આવે અમારુ મ નાની મદરે મલ
ઉલોગ ખન, અપવત્ત અને અક વિમાય શુજરાત સહિત મ નિરી વેર નિર નકતે મુનિય
૮ મી શુજરાત (અથે) ૩ ૧/— ૬ વોલર મનીવાય એન્ડ ફેનેલ મ્હીમ્સ ૧૦ જાન
જમીન મુધારણ થોજના—એમના પ્રાણક માલિની ખાણુ શુજરાત મલ્ય અમદાવા ૧૫
વાવનગાડી ૧ થા / એમનાઈ બવસાર ફેના ન. પે —/૪૦ અવસ શુક કીરો અમ રા
આક્રિયા અપાણુ નાથી મહેદ દેલઈ ખાન ૩૨ ન થે —/૪૦ ૨૨૧૧૬૧ શુ છે ?
હાંદાવા ૫૪ પાના ૩૨ ન. પે —૪૦ —જાનેના પ્રાણક પનિયકન્ટ કુઈ ૧ ૨૧૧૬૧ ૧૧—
૧ શુજરા પાના ૨૮૫+૩૦ ૩ ૧૦/— (નિશામહેદ કુજરાતમા આગળ પન ૨૮૪ ૩ ૫/—
સુરસમાધ ૧-૨ સપા પાના ૨૦૫+૩૦૦ ૩ ૧૦/— —જુજના નાસાક આર. આર
રોડી કપતી શુજર્ ૨ —કોલો (મરણ) મેજુ સમગદ નિવડ, ૭ પના ૧૧૨ ૩ ૨/૧૦
મોરમા રનવ એવાની એક એક, શુજર્, ૬

આપણે આને ફોર શોર ને સના રૂપે લેવ
ભાર ખેલના મુજરી જણાયું એમે આવાની ગણા
અમે માનના એ ન ઉપર છે ખર્ચે અટલો મોટો.
એથી મારે લોહી તારે વાપર માર પાટો !
અપમ વર્ગની રાની તમને શી ખબર પડે ?

આમ કહી એ ચાલુસ ગણો દેને પ્રજાથી ચાલો
મથે ચૂટણીરાયના અર મોટીએ આ ગમી
નિમને નોખી લીધી જેટની ગણો નેથી કલમ
એટલા લખી

ચૂટણીરાય આમન આપના

રજાના એ મોટી દુન આવી દુકાનના મન
છેવડ એક મોટા શેઠ મોટા કાના ચૂટણીરાયે નહાની
નડક નહને પૂછ્યું, 'તમે ચૂટણીરાય કોને અર
અપવાના છે ?'

શેઠ વરિયા, 'તે રેશનીય નામે એને જ મન
આપીશ કેમ કે-

રેશનિ ગમા થોડા કાચકો પ્રજાના થાના તેર
'શિખન નજા વેપાર મહી, છે ઝાઝી લાંબા સમે- !
કન્ડશીવની મદ મગી નો આવી ઘરમા કાર
જયો જયો આ રેશનિય માર

જય જય રોકે જામરે !

આમરે તો રેશનિયને લી જ નીવા મહેર છે ખનેમ
નોટોની થોડીએનું ઉપાદન અમણુ મર્જનમ છે
માર મરિને એક કાર વધે છે જે રેશનિય નાખવનું
વચન આપશે એને જ અમે તો મન આપીશું

ચૂટણીરાયના અર મોટીએ આ કપડે નોખી લીધા
ચૂટણીરાયની કમનાથી નીચે નેપ થકી કે રેશનિય
કોની રીતે કાખન કર્યું એ તાસરા નડે એક
કમિશનની નિમણૂક કરવાને કાળ થ રાજમાના મુકશે
કમિશન નીમવાની વાતમા ચૂટણીરાયને ખૂન રસ
હવે કમિશન વિના ગળ ના મર્જ શકે એનું જ એ
આનના દના એમનું કહેલું હતું કે-

કમિશન, હુમાર, સાધણ,

વચન ને પાશવું ઉદ્ઘાટન,
એ ભેલોત તો ની ન હારના વંકાપનિ શયલુ !

આ પછી ચૂટણીરાય આમન વધા રસ માચના
અમને અને પોતોને ઉદાર કેમ માવ એના વિવા
રમા એ કુળી ગણા કદા એવામા જ એમની મન
એક છેલ્લે અપવા મોટાના કાપમા મધી રેપ
લીઓ હતી એ ને પછીએ બધી પડી મર્જ

ચૂટણીરાયે ખજો પપાવાના પૂછ્યું, 'અર ખખડા
અટલા બધા ખૂતનિ થાના છે ?'

ખખડા મોટો આ ચાર ચાપકી ઇનિદામની ર
અમા એક મુજરાતો હનિદામ બીને લાગને
હનિદામ ગીએ જાતને હનિદામ અને એક
સ્વાતમ્ય જામને પ્રનિકાસ છે આ આ ચોપરી
બુરાગની છે એમ એક અમારા ગિરલાની મુજો
છે બાજુ મુજરાતથી, બીજી રીતે અમેરિકાની,
ચોથી

ચૂટણીરાયે અર સેકરનીને કહ્યું, 'આ જે કહે
તે તમે નેથી રેલે ખાનુ માનુ અને છે હુ આપા
જ્યો છું

આમ બીડી ચૂટણીરાય આમન વધા

માર પાના અની જરી એમને ચૂટણીરાયે અપ
મેલસ રડે ખાતરના નાખી એક જમાએ બુલી
મિતલું પેલાનું નાખ કોડુ એને એક જે માલુમે
એમને છામે મેલે મારો દેવા કાપમા ને વડરી જો
એમના ઉપર આરોપ મુકવા લાખા અને એક જમ
તો એમના અર ઉપર ધની પડ્યું બધો વાર
બાખુથી એક એમને નાજો દેવા લાખા

કોઈ એમનું કમળો પોળો કે દહામે રાપી
લીસ કૈયથ વચ્ચે જાલે સપડાઈ કોઈ શાપી !
ચૂટણીરાયની આ તો કારે મુડી મર્જ અર્જ જેમ
તેન કરીને છપ ખખડોને લાખા, પશુ લેલસપા
રૂબો હોય એને એમને પૂરો ખખડા આવી મથે
હવે બીજી દિલે લોકાપા આપવાની મુશ્કેલીએ
છેવડ નિચાર કરવા મારે એક કમિશન નીમવાની
એમણે જાહેરાત કરી અને કામે લાખા

આમ કરીને તીરખાડા નામે કામે નમરમયાની વાન
મૂરી કરી અને દપ કરતો ખરી પચો

★

દરીઆકાંઠાનાં વધુ પંખીઓ

લીલો કુટવારી

આ એક એવા પંખી આ લીલો કુટવારીનો પાખ
કાગીર પડી કાપાઈ અને પંખા ઉપ
ખોલા દરકા મારે છે જમુ ના રમ ઉપ ધૂર્
કેનાત પડેના ઉપ તે તે અક્ષરો લાગે જમુના ઉ
પેલાનત આગ મેલે રહે છે પાખુ ડાંગીયા નીચે
સીલો મારી જમી આલે છે મેલે પૂછડીયા માળી
પડી રહે છે

સિવાળીયા તેના આમાન્ય દેનાર યેના કલ્યાઈ રમ
વાળો દેખ છે અને પાખો વધુ મેલે અપાન ડાંગી
ર માળી જમુના છે આમ માળી મેલાઈ, પાન માળી
સંધ્યા દેખ છે વધુ મેલે તે તેને ડાંગીયા નીચેનાં
લાગે વરતાપ છે ઉનાળાના તેના આમો રવ
લીના પાખે રાખેલી આપ છે ઉપાન આપ કાલી
મામા રમતી ફેલ બધા છે નર આમ અપાન કા
અને રમતા રહે છે

લીની કુટવારી દરીઆકાંઠાની પાખે ધમેકા નીચા
ઉપર વમલવાળી છે બાળો તે મેલેકાકા નહી
અને નહેલાના કામ, તળાવ માં વહેને જમુનારે પમુ
તેનાના આલે છે આપણુ પી મળાને બે છે છ ત્યારે
આલીઅનની કાંઠા કાઠી 'દરીઆ-વીર-વીર' આ
દે છે આ પંખી વધુ પાખીઆ અને કેમના મળી
જવાલથી પોતાનું પેલ ભર છે

ઉપર એનિયા અને કુપાકા કેનાન નહે પહેલી
મળ છે એ કામ પુરુ કરી સિવાળીયા નાપાતયા
પ્રકાશ પેલી આક્રિષ્ટ અને કાસાળી તથાપ મળા એ
અને છે પુરુષ દાખુના કાંઈ પેલીની ભવ ક
આપણે આ ને આમાન્ય પાખો છે

લીની કુટવારીને અવેજના The green sand
paper કહેવા છે અને Tringa ochropes

પ પીચાની બેક બેક પાખુ ના દેખ છે કે તે દરીઆ
મેલે જ રહે છે એક મેલે પ પીચાના આ પાખો
પાનિય નાં રમે તેના અપુરુષધનના આ લે ભાગ
આ વ ને છે

(Lark) એ એનું નિર્માન નામ છે

આ કુટવારી

લીની કુટવારી આ કેના નામ કેના વન કુટવારી
પાંચ કુટવારીઓ કેના વનરે દખાલાત જમુના છે
મે ઉપાન આ રમ કાળા રમતી અને પૂછડીયા
માલની લાંબીઓ વધુ કે વધુ અને આગીર લેલ છે
અને જમી ઉપ પૂછડયા તેનાના આલે છે અને
તે પેલી આકરી સામાન્ય કુટવારીની મેલે પાખમા
અને સીધા મેલે નથી તેના આમાન્ય દેખ ને તે
લીની કુટવારી તેનાર નેલ છે તે પી પી ઉપ
લીના પાખો કાંઈ રમ રહે છે આલે કરેના
રમ કાળા અને આપ ઉપર એક પૂછે નાલે છે
આવ વળા રમતી અને પાખે રમ લીનાત પાખો
પાંચ રહે છે અથવા લાલ પાખો આલે રમતા
પાંચ છે ઉપના પૂછડી દેખા પી મળેના આ કાંઈ
લેલ છે નાં રહે રહે પડી પાંચી આમાન્ય કુટવારી
તે પી ડા નાઈ રમતા મેલે છે આમાન્યના વન
કુટવારી તેનો કુટવારી મેલે આમાની માન્ય એવી
છ અને આ નાં ને નિશાકામા પને કુટવારીને એ
પીચાની ડાંગી તા વપના મુલેવી પડે છે પાખુ ડાંગી
ત્યારે જમુના ને વન કુટવારીની પાખા સહે પી
મેલ છે આલે લીની કુટવારીને તે પી ડા ધેરા કાળા
દેખ છે આ પાખોને કોશના નીચેની તેના તળી
પાખમા કાંઈકાંચો રમ જમુના છે અને જમુને
કે છે ત્યારે તે તાંજો મીકાંચી આમાન્ય કરે
છ નાં નાં નાં છેલ છે

વન કુટવારીને વપાઈ નીચા મેલે, પાન કોશ
જમુના માં પાખો ભેગા આમ અને દરીઆકાંઠે
લેલ છે ને આલે મેલે છે પમુ વળેલા વસતો
પ્રકાશ રહે જમુના પાંચ પાખો આલે મમ

દર્માં પ્રવાસ કરવા બંગા શાય છે સામાન્ય રીતે તે પશુ પાણીની અને રેવણા થી કુલમ ખર્ચ હવે છે

ઉત્તર એશિયા અને મુગાપમાં તે બપુઈ ઉઠે છે અને સિયાચી આવતા પહેલા તે કલિફોર્નિયા પ્રાંત ખેડે આપણે ત્યાં મોગાપ્ટુ મુજબાત અને કચ્છ ઉપગત આખા ભારતમાં પથરાઈ જાય છે વન કુટવારીને અંગ્રેજીમાં The wood sandpiper કહેવામાં આવે છે અને Tringa glareola (Linn) એ એનુ તિલાનિ નામ છે

અથવા અથવા કુટવારી

મટેશના કલ્પી અચળનુ કાણ પોણુ અને થોડી જાયે પગાઠ લીખેલી અથ દોષ છે જેનાથી તે તરત ઝીણી રાખા ॥ અથ કાળા રંગની નારંગી ટુકા પગ પી ઉપર લીલાછ પડતા કચ્છ અથવા રાખેડી કચ્છાઈ રંગ રહે છે અને પેગાઈ સહેલ હોય છે

તેના વચવાટ ફરીઆકાદિબ્ લેાય છે વળી તે સ્વચાલે સામાન્ય રીતે સમુદ્રમાં નરી છતાં પૂરી ભરતીમાં તે નથી અમુક જગ્યાએ આરામ માટે જેની ચાલ ॥ તે સ્વચાલે ઝિલ્લી બની તરતરકાળી છે કે પોતાનો આજે બાજે ઝિલ્લી કડપ ખલાલે છે કે તેની અચળના ઉપર આપણે ખુદી થઈ જઈએ તોએ આથી તેનું નામ અચળ ગણ્યુ છે તેની આચ અને પગના રંગથી તે તરતજ છુટી નરી આવે છે સિયાચીમાં આ પખી અવગ્રહ આપણા ફરીઆકાદિ આવે છે ફરીઆકાદિથી દુ ન હોય એવા તવારની કુલકાલ લેવા બુલની નથી નરઆથ સરખાં રહે ॥ વચતાના પ્રવાસ દરમિયાન એમિન પ્રાસમાં લેખે રહિયા માર્ગશીરોયા અફિઝા અરજતલાન અને ભારત ॥ પરિમ મટે આવીં પહેલેછે જ્યાં આપણે ત્યા તે કુલ ઉઠેર કરતાં નેતામાં આવી નથી બુ કે તે સમયે ઉતરના પ્રદેશમાં આવી જતી હોય છે સપ્ટેમ્બર કે એક્ટે વરની સરખામાં તે આપણે ત્યા

અવસ્ય બેવામાં આવે છે

અંગ્રેજીમાં અચળને The Western terek sandpiper કહેવાય છે અને Tringa canerea canerea (Guldenstadt) એ એનુ તિલાનિ નામ છે

સામાન્ય કુટવારી

બેર જેવા કલ્પે આ સામાન્ય કુટવારીની પોંડે રંગ લીલાછ પડેલ કચ્છાઈ રહે ॥ પશુ નાકાન આ રંગ લીલાછ પડેલ રાખેડી કે મગકોઃ બપુ ઠીંચે લીલે જલુાય છે જાતીનો બચ કચ્છાઈ લીલેઆવાળો રહે છે જે સિયાચી દરમિયાન સમયર એક અરખા અપ્પા રાખેડી તીનાથી કચ્છાઈ રાયે ઠીંચે બની જાય છે બાકીનો પેડાનો આપ તે આચ સહેલ રહે છે પૂછડીનો રંગ કચ્છાઈ પશુ છે પેડા રહે છે પશુ પૂછડીનાં મટારના પીઠ ઉ કચ્છાઈ રંગમાં જાખી થોગી લીલેઆ વરતાય છે કા કચ્છાઈ રંગની રહે છે આ સામાન્ય કુટવારી તેના બીજા અર્માં વનકુટવારી અને ફીલી કુટવારી કાં નાની, કા કચ્છાઈ અને વરતાપ નહિ એરી પૂછડીમાં આડની લીલેઆથી અચારે તે રહે છે ત્યારે તરતજ ઝીણખેઈ જાય છે અથ ઉપર થેળી લીડી રહે છે આથ કચ્છાઈ રંગની પશુ તેની આખપસ જાગે થીણી રાગ રહે છે પગનો રંગ પીળામ પડેલ લીલે કે રાખેડીએ લીલે દેય છે વળી તેનાં બીજા સર્માં કરતાં તેની આસિવત વાકે વારે પૂછડી કચ્છાવની અને આખા દેને જિલે નીચો કરવાની છે તે સિવાય અને તે કુટી છે અને ચાલના વચારે ગાળ લચાય છે તેની જિલ્લ ઉતારતી અને થોડી થેડી વખતે અછા રીને પાખ કમચતરી છે આખ નાતી હોય ત્યારે તેની પાખમાં રહેતી ધાંથી લાંડી જેવામાં આવે છે તેને ઉપે બહુ હોય ત્યારે વાંકુકુ યનુ અપ્પર ચડી જાય છે નરકાથ આ પખીને એનુ દેય ના લીલે કુટવારી છે એમ જુવ થઈ જાય છે પશુ તેની વારે વારે જાળમાં લીલપ ટી ટી ટી જેવી મીડી

દેવ ॥ પેટ જાતે આગમ મગતા દેવ ત્યારે તેના કુટુંબનાં કે જીવ જળચરનાં મનુષ્યોનાં માથે મેળવી ને છે ઉત્તરભાગમાં આ પર્વતી પ્રજ્વલન માટે સુરેશ અને પશ્ચિમ એશિયામાં ચાલ્યા જાય છે અને તે કુરુક્ષેત્ર પૂરી કરી શિવજાતામાં આક્રિષ્ટ, ભાસ્તવ અને સુભાષા નુંધી સફર કરે છે એ સમયે આપણા હિંદુઓને તેઓ નિષ્ક્રિય જોવામાં આવે છે જ્યાં તેઓ નાના કસબ અને બીજા દરીઆઈ જીવતોનાં આહાર કરે તેની વિશિષ્ટતા એ કે તેને એક ભયરો ધોયકોને ફેરવે એક એક જોની નીચ વળી જીવાતોનાં તેજસ્વ ઉપરોમ જો તે છે એ તી આગની દેવ ત્યારે આ પર્વતીને આરો શોધના અવગોડવાની ચમત્ત આપે છે અને તેને શોધવાનાં પશુ ગેજા ગમ્ય છે સામાન્ય રીતે મૂંઝા છે પણ સ્વપ્ન કલ્પા છે અને આરો શોધવામાં નનીન ખરી ગમ્ય છે વળી તેઓને એક જગ્યા હારી મઈ તેા ત્યાં તે જગમ્ય આરશનાં જ અમેજમા કાયમ મીરે The Turanstone કહેવામાં આવે છે જ્યારે નિર્માણ રીતે એજામવાગા Arenaria interpres (Linn) એજ કહેવું જોઈએ

દરીઆઈ જીવો

જોરે જોવા કા ॥ જર આઈ જોગો સામાન્ય અને આપણને તેના શિયાળુ વાણમાં સજ્જ મગેનાં જોવામાં આવે છે જ્યારે આ પર્વતી ધોણુ વધારે જળાય છે તેની ધોણે ૨૦ મગેાડી પણ ધોણના ૨૦નાં નિમજુરાજો જ્યારે મધુ ઓ પેટાગ લાદન ધોણા

રજના રહે છે તાવકુ મગે ડી ધોણુ અને ખાતશ અજ્જન સીધી જાયને ૨૦ કાળો હેય છે તેના શિયાળુ વાણ મગેાડી ધોણા દેવ છે તે જળમગા ન લાઈને મેજનન કમ્પર્ષ રગમાં ફેરવઈ જાય છે જાતો તેા એ જ રજનાં રહે છે પણ પેગળના ધોવા રગથી તે રગ કામે જાયાય છે આ પર્વતી પો માત્ર નજુ જ આગળા રહે છે જ્યારે તે કો છે ત્યારે પાખમાં રહેનાં ધોળો મંડિ શાફ જોવામાં આવે છે નજમા એક બીજાથી વરનાય નરિ મેવા દેવ છે અને તરિન મગિરો દરતા જોવામાં આવે છે સામાન્ય રીતે આ પર્વતી હિંદુઓને મોક્ષ જોવામાં આવે છે જ્યાં તે નાનાં દેવા જાતાં તેા સૌ ૨૦ ઉપરનાં તે જીવ જળચરો સાથે કરેનાં દેવ તેા તરન જ દેખાઈ આવે છે પણ બીજા નથી જળાને ઓ રગને દેવ ત્યારે જોડીમા કે આર જના મધુ હપા રહે છે

આ પર્વતી પેલાનાં પ્રજનન માટે ઉત્તર મેળાઈમાં મુરોપથી માંડી સાઈમ્પ્ટોમીઆ અને ઉત્તર દુન મુધી પહોંચી જાય છે અને શિવજાતા યિરુજત સ્થળી સફર એક છે આથી આપણે કાઢે તેનું આગમન એકજ છે જ્યાં તે મુદી મુદી જાતની દરીઆઈ જીવાત આઈને પંજ કરે છે તેને દરીઆઈ કાજ ૧૨૬ છે અને સજ્જમાં દેખાય છે અમેજમા દરીઆઈ જોગેનાં The Sanderling કહેવાય ॥ અને Calidris Albus (Pallas) એ એનું વિશિષ્ટ નામ રાખવામાં આવ્યું છે

સને ૧૯૦૮ સુધી મગેરોનાં દેશાક કોનાં એકુ મનતા કે કહો વાળી રાઈ છે અને નેપાને કરવાના નાવડી રૂપનાંઆનુ તેઓ પાશન જલુ કરે છે ॥ મઈવ પાને એક માલુરો એ જ મળ્યાં પોશના મહાનનાં મોજવનિપામાંનાં વદરે ના જ સર્પ જાયવા મટે ગીવસર એકને કે કામજ જાયો અને તેજનાં દરમાં મુજો ના પવના કહોને મહાન કોડી જવની રિનતે કરવામાં આવેલી જીવી. એ કુ જ નહિ પણ જ્યાં રહેવાનું અને ખાવાનું કાજ મળી શકે તેમ ॥ એના એ જ લાગમાં આવેલાં એક સજ્જ મહાનનાં જવાની જીજામનુ જમુ કરવામાં આવે દરે. ને આ માલુરનાં જળાનાં મુજવન જીજે જ દિવસે કહો આ મહાન કોડી મગેનાં ॥

પણ અપનારૂપ ન હતો

વિના કારણે દરેકના હૃદયને એક દાગ મટે અમર પો
થયો પણ કાર્યક્રમ તો નહીં થઈ ચૂક્યો જ હતો
એટલે તે વિના ચૂકવિને નહિ શોધના રહેના પર
પડેલી ગયો

હજી તો ક્યા ધોડા પર જવું તે દરીયા નહીં પણ
કરી રહ્યો ન હતો ત્યા જ પેલું યુગન ત્યા હોવાયું

‘મારૂં કરજો, તમે ચાક્રિના પીકે જઈ રહ્યા છો ?’
સુવર્ણીએ સહેજ આશ્ચર્ય આપીને પૂછ્યું

‘હા તમે’

‘અને પણ ત્યા જ જઈએ તોએ આનો રીક થયું
સચરાંત સાપડમો તમે તો આ અગ્ર ઉપર જઈ
આના દરેકા. અમે તો સૌ કામનાર જ જઈએ છીએ’

‘રહેતા સરળ છે કાળીર જેવો મુલેય આર્જ
અહીં નથી

‘તમે કાળીર પણ વાઈ આના છો શું ?’

‘છ આ એક જ શોખ છે આ જિગરને કહેવેક
વળે’ હિમાચલી ગેરમા દોડ રથો જવું ખૂબ પ્રતિ
રહે છે ત્યા’ દરેકે તમાનાપરક કયું

આ મુશ્કેલી પતિ થોડા પર લેલી ગયો હતો

‘પુર્ણિમા આમ જન્મદી કર, પછી ત્યા થઈ જશે’
પુર્ણિમા સમગ્ર મોડે આની ગયો ને તેના પર જેમી
મઈ દરીયા પણ તેના ધોડા પર તવારે થઈ ગયો

તમે નાલકે રામરાઈ રજા છે કે આનિયા-પીકે જવ્યા
દેવીકે દરેક, આ વિગરને તો આ અમલો થયું એક
વાર જઈ આના ઠી’ પુર્ણિમા એ તેના પતિને દરીયાનો
પરિચય કરાવતા કહ્યું

આમ પરિચય વિધિ અમામ થયો પુર્ણિમાના પતિનું
નામ યાત્રવચ્ચ હતું

ત્રણેના ધોડા બાલરમાઈ જવારે જઈ તવાર દેતા

‘ઉપર ચા-પાણી તો મજા રહેને ને કદાં મુલેવી
તો નહીં પડે ને ?’ સુવર્ણીએ દરીયા પૂછ્યું

‘હા ત્યા પાણીને મુકેલે છે એટલે આનો એક કપ

છ આને મળે છે નાના મટે ખામ કેઈ વધુ
મજાની નથી ચા-પાણી પીએ બનાવે છે અને તે
તેને મળે છે તે વાલે તેમજ છે’

આનું કહી દરીયા એક દુકાન પાસે થોભ્યો અને
એક પેટા બિન્દીટ, આખાયું અને બીજી થોડાં મીઠે
ખરીદી

પુર્ણિમાનો ઈમારો મેનરીને તો પતિ યાત્રવચ્ચ પડ્યું
જરૂરી વસ્તુઓ ખરીદ્યા બાદ ધોડા પરથી બિતરી
રહ્યો હતો ત્યા જ દરીયા ખૂબ આમ-પ્રાંક કયું ‘કે
આટલી બધી વસ્તુઓ મારા એકવા માટે નથી મેના
તમારો અધ્યયો આપડયો છે તો મારે તમારું સ્વામન
પણ કરવું જ જોઈએ ને ?’

‘આ વન તો બન્ને પડેને કાનુ પડે છે’

દરીયાના આગ્રહને વલ થઈને યાત્રવચ્ચે વિચાર
માટે વાલ્યો

‘ઉપર પણ હજી ખર્ચ તો જવાનો જ છે તમે હા
માટે સ્વચ્છ છે’ દરીયા કહ્યું

જેવર ચંપના ચંપના બચર પડી કે યાત્રવચ્ચને થોડો
જરા કમતોર છે એટલું પુર્ણિમા અને દરીયાના ધોડા
અમળ નીકળી જતા દેતા અને બને થયે ખૂબ
અનર પડે જવું ત્યારે દરીયા-પુર્ણિમા ઊભા વિષા
તેમની અમીશા કરતા રજા

તે વિચાર ખૂબ આનંદથી પમાર થયો અને એમ
નહીં કરવાના આ પૂ કે હવે પડેલા ભેડાવડા
સ્થાનો પણ બધા કાચે રહીને જ જુએ

વિચાર જતા આ પ્રમેષ ગાડ બીજો દરીયા એક
વિવલ પુર્ણિમા અને તેના પતિ યાત્રવચ્ચે
પોતાની હેલ્થ પર ભારખૂબ માટે નિમગ્ન થઈ
મટેઆન આલે ત્યારે પૂ સગરૂપના આન આપે
એવો આલ સુન્દર દરેકો મરજુનસા ને આવી દરી
ઓ મહેમાનો પણ પ્રસન્ન થયા દેતા

આ જવ્યા દરીયાને એટલી બધી ગમી ગઈ કે તેણે
તેણે ગજા દેવામાં અને દરેકો નિપજિન રીતે દરજ-
કરવાનું આવા-પૌરાનુ ગાયે માયે થતા સવું દરીયા

है न तो सच कहेंगे कि न तो सच है
होगा भागे कमर उभरे दूने

[illegible][illegible]

અને જો તેમને આ કુલ નદિ મેં મને આપ્યો
 બીડ દોનના કેરી નામો લવે રા કનુ ? મેં
 એ-અદ છે દેલવના જોના સગો છે, મળી
 મેનારી બગીચો મિની મૂળે કોણ રમિયા ઉઠેલા
 લેવા આવી છું.

સાનુભી મજાગિયો તમે તપાસી પામેજા રાખો

તમે કહેશ તો તેજ કુ અહિને તમે અમાનું નવા લો
ગોડ મુકેન સમજાવે છે ।

* ते मे गङ्गा पञ्च वज्रस्यै शान्ता गङ्गा नु शिखरी
न नु। अर्ध

૬૭૭ ચેટ્ટીયર આ ધર્મિજીવિતે વિચાર કર્યા અને
પણ દનિસ દાદીને જાણ્યા

દાખલા બેઠા રોડે હોય તો કાચાનો બીજા કંપારીસ
ત્યાંથી લઈ આવવાની જગ્યાની રૂા
તે કિંમતે મળે છે નહીં પણ કુલમ પાસે જઈ
બીજા ન ગયા પહેલાં ત્યાંથી જઈ નહીં ત્યાં નહીં જોઈ
સુધી નાગણા મળે તો તેથી વધુ સુધી મળે અને
જૂવ મુકે તો પણ મળે તો નહીં ત્યાંથી નેનીસાલ
પાછા નહીં

[illegible][illegible]

• આને બેઠાં બેઠાં તો પાંચ દિવસો છે પછી બધા
બધો સુ કામકામ નક્કી કરીને પુરુષોમાને કાઢી
ફેરવીશ માટે આ મંત્ર કંપો દેવો

પૃથ્વી માં રપટ અને વિખાનસ વિષેનો ઉત્તર
આપણી ન હતી

જો નિનિગતે કરી-રીને પાત્ર ધર્મ પુનિમાએ
હરીસને ક્યુ 'આપણી જો મુ ના આવી રાકુ.
ધેડી ટપાળ લખાણી છે'

‘તો હું આવીશ અને કહી સુધી તું કંઈ દોષદાતા
હોતી નથી માફની જ નથી’ દરિયા કહ્યું

પુર્ણિમાએ દરિયાની આ દરખાસ્તને એવી સહાનુભૂતિ
નહોતી કાઢી કે તે પછી દરિયા પુર્ણિમાની દોષદાતા પર
જવાબ નામ જ ન દીધું. દરિયા એમ સમજાવે કે
પુર્ણિમા કાંઈ સગી દોષદાતા કોઈની દશે તેણી તેને
ત્યાં આપવાની ના પાડે છે

બીજાને કિસ્સ સંવારનો કાંઈ પુર્ણિમા ને આપવાની
ન હતી તેમાં મોટે સુધા ને પચાસીમાં પડ્યો મરજૂ
પ્રમાદ ‘રાજ્ય’ આ નીકળેલા હતા અને દરિયાની રમ
આપણથી પમાર અને હવે દરિયાને કહી સુધી
પચાસીમાં પડેલા કોઈને તેણી કહ્યું કેમ આજે
કાંઈ કાંઈક નથી ?

‘ના’
‘હાને છે કે કાંઈનો કથારો નથી’
‘હા’

‘તો આજે રાજ્યમાં જઈ આવો તે સ્થાન ધણ
સરમ છે અને માત્ર રિસારે જ જાહેર જગ્યા ખાતે
થોડો રખારમાં આવે છે’

‘અરે, તેમાં ને તું લેવાનું કોણ ? રાજ્યપતિ બહુ
અને વડાપ્રધાન બહુ જોનારને તેમાં કાંઈ બેસાડ
રહે છે ખરું ?’

‘કાંઈ લગાડ રાજ્યપતિ જાવન તેમાં કાંઈ કિસા
જમાં નથી આ રાજ્યપતિની જમીન જેટલી જગ્યામાં
તે બાંધે પાંચ રાજ્યપતિમયન યામ અને તે ઉપરાંત
ત્રિકુટિંગ કોર્ટ, બામ-ઈબીઆ અને મોટા માર્ગકર્તા
પણ છે’

સરજૂએ સુનમનું સાહોસ્ત લેએકુ નહીં કોઈને
ધણી આપની દરક તેણે કહ્યું ‘રાજ્યપતિમયન અને
મધ્ય રાજ્યના રાજાના આ તરફ અને જ્યાં લગે
માત્ર તેનીવાળું એક રાજ્યમયન’

‘એક તરફ પ્રમાણભિતને રહેવાનું હોવાથી નથી અને
બીજી બાજુ એકાદ જે બંધિતો ખાતે આટલી રિસાર
જગ્યા, આ જે તમારું કોઈકાદી રાજ્ય’ દરિયા કહ્યું

સરજૂએ કહ્યું જાણતા હતા જનાં જતા નેહું હું
એકવાર જઈને જોઈ તો આવો, પછી રહેશે

દરિયા તેમજ થઈને નીકળે પડ્યો અને રાજ્યમાં
પહેલો અને અરે પર રાજ્ય પૂર્ણ મરજૂ સરસ હતું
નૈમતિક દરિયા નવનરમ્ય હતા એક સ્થાન પરથી દૂર
દૂર આનેની પતિની કારખાના જગ્યાની દર
મેલ ત્યાં જાયેની જોન’ અરેપર સુનમની પાસે
આપની હતી આ રાજ્યપતિમય અનેક મર્જ અને
પમર્જો ત્યાં હતી

‘આ સહિતની કલકા પાઈ કુન માર્કિસે કો’ કહ્યું
દરિયાના માર્ગમાં અનેક રિચારો આપતા હતા એક
રિચાર એવો પુત્ર આ પેઠે કે આ જગ્યા પર એવા
મોઝો ખાતે એક એક જનતા જે કાનર માર્ગ બધ
વાળા આવે તેમ તેણે આ સૌથી કાલમ પછી થોડો
રિચાર મખવામાં જાળા પિનતિક પર આવી હતી
પુત્ર દરિયા તે તેમ રિચારોની કુનિવાળા અગાઈ
પડ્યો દરેક ત્યાં તેને પુર્ણિમાની છાવા દેખાઈ તે
ચોક્કસ એવો આ જમ છે કુન ના જનાં તે
પુર્ણિમા જો તેની સાથે યાજ્યક દતા તે તે
કરેતી હતી કે એક મરિયા રાજાઈ મરજૂપતિ તને
છે કીને આ પા ત્યાં છે

દરિયા કાંઈ અમર્ય કાંઈથી પ્રિયકાંને પુર્ણિમા હતી
તે કિસા તરફ જતા લાગે પતિ-પત્ની મોજ-મોજ
કરી આ હતા તેણે ને તેમની નજર ન જઈ થાયો
તે ખાતે રહેતા હતો તે સમયે પુર્ણિમાની દરિયા તો
અગાઈ મયે તેણે રહેશે રિચો પછી મયે અને
પછી તેણે તેની જાવને સહાગી લીધી અને તેના
પતિ ન જુએ ને રીત તેણે દરિયાને દરારી કરી
કુનના બધા પ્રિય તેના રાજ જોવાનું મુક્યું દરિયા
જુ પાના કહ્યું

ચોક્કસ જ વાળા પુર્ણિમા આવી પડેલી અને રહેવા
ગાળી ‘મર્જ કાને કુ કહેવાનું જુનો મર્જ હતી કે
ને કાને આજના હતા તે વાળાના સુન્ને મર્જ જાળ
રોવામાં હો સમા તે તેના સથે જતા મર્જ રો તેમ

१. अथ तेऽप्युच्यते आ गिराध

$$-449 \quad \psi_2^2$$

‘તો હું આવીશ અને, હજી મુખી તું છઈ હોટવમાં
 બેઠી છે તેની માદિની જ નાથ ?’ દરીસે કહ્યું
 પૂર્ણિમાએ દરીસની આ દરમ સ્તને એની કહાઈ દૂરક
 નકારી કાઢી કે તે પડી દરીસે પૂર્ણિમાની હોટવ પર
 જવાનું નામ જ ન દીધું. દરીસ એમ સમજ્યો કે
 પૂર્ણિમા કેઈ સત્તરી દોહવામાં નિવરી દરીસે તેણે તેને
 ત્યાં આરામની ના પાડે છે
 ખીલે દિવસ રવિવારનો હતો પૂર્ણિમા ત્યાં આરામની
 ન હતી તેથી એકે કુપા તે પચારીમા પાપો બરજૂ
 પ્રસાદ ‘સાકેન્ક મા નીકમ્પે કલો અને દરીસની કમ
 આમણધી પસાર થયો હતો દરીસને હજી મુખી
 પચારીમા પહેલો એઈને લેલું કહ્યું ‘કેમ જાણે
 કાઈ કાર્યક્રમ નથી ?’
 ‘ના’
 ‘કામે છે કે કાઈનો સમયનો નથી’
 ‘હા’
 ‘તો આજે રાજગરવન જઈ આવો તે ન્યાન થલુ
 સ્વચ્છ છે અને માત્ર રવિવારે જ મનદેર જાવના માટે
 ખુ તો રખારામાં આવે છે’
 ‘અરે, તેમાં તે હું ભેવાનું હોય ! ગાટપતિ ભાન
 અને વધામ્ભાનના ભાન એનેશરને તેમાં કાઈ ભેદનું
 રહે છે ખુ ?’
 ‘હાઈ, તમારું સંધૂપતિ ભાન તો તેના કાઈ દિસા
 મ્મા નથી, આ રાજગરવનની જમીન બેઠવી જમવામાં
 તે બીજા પાચ સંધૂપતિભરત સાથ અને તે ઉપરાંત
 નેકમ્પેક ભોઈર્મ, બાગ-મગીચ અને એકો ગણકાર્ક
 થય છે
 સંજનુને ટાંભરી યાદોર્ક એજેલુ નહીં એટલે
 ધણી સાવધનીપૂર્વક તેણે કહ્યું, ‘સાટપતિભાન અને
 મ્મા રાજ્યોના રાજગરવન આ તરફ અને બેંછ તરફ
 માત્ર નેનોન પડુ એક રાજગરવન !’
 ‘એક તરફ પ્રમાણીએને રહેવાના કેમણી નથી અને
 બીજી બાજુ એકાદ મે વ્યક્તિએ માટે આમની વિશાળ
 જમ્યા, આ છે વનાડુ મોતરાકી રાજ ?’ દરીસે કહ્યું

સરજુએક દેનાજાના કલ્યા જતા જતા તેણે કહ્યું,
 ‘અકચર જઈને એઈ તો આવો પડી કહેને.’
 દરીસ તેમને ચઈને નીકળી પડ્યો અને રાજગરવન
 પહેંચી ગયો. અરેખર અમરે ખૂવ જ સરસ હતું
 નેચર્મિક દરેક નયનરમ્ય હતો એક રમણ પાપો દર
 દર આવેલી જમ્યા બે હાગમાં જમ્યાની દરી
 મેજાના કાનેરી લેન’ અરેખર મુનમની વાઝ
 આપતી હતી આ રાજગરવનમાં અનેક અર્ગ અને
 પાપોએ હતાં
 ‘આ અકોની કુપ લખાઈ ૬૦ માર્કિ છે કેઈ કે કહ્યું
 દરીસના મજામાં અનેક વિચારો આવ્યા હતા. એક
 વિચાર એનો જમ્યા આવે કે આ જમ્યા પર પ્રા
 એમો માટે એક એક રમના મે કમરે અઝાન બધ
 વામાં આવે તોય તેનું આ કોઈર્મ કાપમ પકી થો છે
 વિશાળ સખ્યાઈ જનના વિનનિક પર આવી હતી
 જમ્યા દરીસ તે તેના વિચારો બે દુનિયામાં અમ્માઈ
 પડ્યો દલો ત્યાં તેને પૂર્ણિમાની હાવા કેમાઈ તે
 મેકી નો આ જમ છે કુ ? ના હતી તો
 પૂર્ણિમા અંતે તેની સમયે માદરમ દે હતા તે તો
 કલેલી હતી કે એક અખિન અમાકિ ચદવમદ તેને
 છે રીને આ પા ગયા છે
 દરીસ ક્રાઈ અમરે કલિધી પ્રેકાઈને પૂર્ણિમા હતી
 તે દિસા તરફ જતા વાઈર્મ પતિ-પત્ની મેજા-મજાક
 કરી રમ્યા હતા તેણે તે તેમની નજીક ન જઈ કાપી
 ને પાડો ફરતો હતો તે સમયે પૂર્ણિમાની કલિધા તે
 ઝપાઈર્મો તેના અહેરો રિહો પડી ગયો અને
 પડી તેણે તેની જાળને સમાગી શીધો અને તેના
 પતિ ન જુએ તે રીતે તેણે દરીસનો હનારો કરીને
 ફરતો એક ઝડીમાં તેના સાદ ભેવાનું થય કુ દરીસે
 તેનું પાન કહ્યું
 થોડી જ વારમાં પૂર્ણિમા આવી પહેંચી અને કહેલ
 લાગી. ‘ચઈ કાને દુ કહેવડુ જુની મઈ હતી કે
 તે કાને અલ્લા હતા તે વાગવનમાં ગુમે ચઈ જતા
 હોવામાં દેકાદમા તો તેની સમયે વાન ચઈ છે તેમ

ન દુનુ, કોટલે અને લેલો આને ગાંધી આળ્યા
 હતા. હવે તેમણાંથી હજીન આજના ચર્ચા બર્મન ને
 બિરાદર તો ગાંધી માયનર હતા, પણ હું કોઈ પણ
 ક્ષિત્રમાં માનવાની નથી, હવેનું હું જાણું છું.
 તે હવેને હવેની ચાતો ચર્ચા કરીનેને આ બધું
 એક અનુભવ વચ્ચે લાગતો હતો, જ્યારે વિચારના પેન
 જાગ્યું કે આ રીતે સુન્નીના પતિ ખાતે ઘણીથી ખાત
 રેલું અને આવી માયનરી એ કોઈ બધું જાણી વાળ
 નથી, હવેનું તેનું મન હોયું હતું કે પૂર્વિયાએ
 હવે જ જાણી વાળતા એ મનદ કરેલી નેઈ નાં હતો
 આ ઘટના પછી તે હોતલું કિંમત રાજાવનન નેંદરા
 પાંચો મેરી ગયું પેટમાં તે જો રાંસ તેનો હોટા
 પર પાડો હોયે સખા સખાને પાડો પાડો ને જઈને
 ઘાનો રણો તરો, પણ તેના હાથે જો પ્રજાજી ૪૨
 મહાત્માના ખાતે.
 તે જેની આજના મનને કોને નેજા મળું બહુજી
 આવી અને કહેરા નાની, 'ને તો ક્યોને કુટ નીકળે
 ને કહે છે કે નાં હું તેની સાથે નથી જાઉં તો તે
 આપણું પર બલિયાતો કામે ખાતે મેં હું કે
 અમાન વચ્ચે એક-અન્ય ને નથી, પછી તમાકે
 મું હોયું કે 'તારે તેનું હું કે મેં તેને ૧૦૦૦
 રૂપિયા આપવાના આપે તો વધારાને આ પ્રજાજી
 હામાજી મુજબ હો રોને માંડ માંડ સખામીને મે
 ૫૦૦ રૂપિયા નાકો ક્યા છે હવે તમે મહેનદારી
 કરીને ત્યાં ન પાડો આ માનની ભનડીઓ રાખી
 થી અને અને કે ૫૦૦ આપો છોડી તવીલ તો
 આવી બહીઓ તો મારી રણી રોડે
 'મારી પામે' હતા. પેલા જ નવી હોય એક કી
 બનાવેલે લખાતા ખાતેન કાતા કરીને નહું
 નહીંના હતા તો પગ આપે, અને તે પગ નહાં દોળ
 ના પગ તરે જ મારી મેં તબુ ભગોળે આપી
 નેંદરા આજના મનને ને જાળ નથી જાને તો
 કથાર જાણે
 આ તો 'બેલે-મેલે' કે આ તો વાજા

એકસર થાયું હું નેતો તે ને જા હવેને મારીને
 તમારો માન કરવા સહ્ય કરી અને તે રોડ હવેને
 હોડાન કરે.
 'તો સુધીયા તો મું કોઈ કામ મોધી કાઢેલ તમે
 વાગી મને દરોડા કાઢ્યા તો આ જવા હવેને
 જેટલે દરમી તેની પામે હાથ તેજા રૂ ૨૫૫ તેને
 આજના એકને પૂર્વિયા તેનો મુજિ નહોતો, પાંચા ચર્ચ
 નહોતો આ રોડા આપતો વખત દરોડાને આજની
 આજ તરીકે જા. આનું નાનું
 એકે નિશ્ચે પૂર્વિયા નિશ્ચે કમરે તો ન જ આવી
 પણ આજા કિંમત કે ખાઈને નથી નું તે હજી
 નથી આની અને દોડા. તે તેને કલ્પનાનીથી મેંથી
 તો નવી નથી હાથ ને તે બધું તરી મેં જેમ
 હવે પૂર્વિયા જઈ હોડા તો કિલ્લી હતી તેનીય હો
 અને નાનિના ન હતા નથી તે તે જઈને તપસ
 કે. માન
 મેં જા કિંમત ખરોડ લેકાની બહાર ન નીકળે
 રહેને સખાએ કમુ 'કેમ આઈ ની વાત છે ?
 એક પણ વધી જ.
 'મેં જા છે કોઈ' અને કમુ
 ને મુજબી પાન/ક તમે એના ક્યા પાન નહા
 દોડા. આજની મુજબી પાં મેં મન હું
 બહેલા બની આ વાત ખાતે નહાં પણ હોડે લેજી
 હવે વાત હોડે પાં 'હોડાનું લિંગાનું અન્ય
 નથી નથી તે જઈને તપાસ હવે.
 'અરે, 'વધા' જાકા નાં પાં જાન કેમ બેડા દોડા.
 ન તો પાન-ખાતે જાકા ક્યા છે કે ન તો તે નમને
 કિંમત હોડે છે તે તો અન્યથા રે તેમજા કોઈ ક્યા
 આવી આવે છે કોઈને નિતર બનાવે છે અને બંધા
 ખાતે જાકા મેંને છે.
 'તમને આ જાકા જાતની ખાતે દોડા મું રૂ ૬'
 હવેને કમુ
 ખાતે નહીંના તો મું આ હોડાન કોઈ હોડા
 બેડાનું હું ?

હી ગુણએના વતનમાં

સ. વાર પડી હતી ને વિપુલજીવ સર્વ આકાશમાં
જીવો માટે અને ત્યારે તો ખૂબ સમજાઈ,
'મેમ માટેમ મેમ સાહેબ, વિવરેતો સામરો કરેના
ધારોડી એક ખાઈને આપી' ■

ખરાખર રિપુતરૂત પર આવેલા આના ઘેર જમવામાં
હી ગુણએ વચ્ચે રહેતી એ મેરી બહેન બધાર આવી
તો પાનેલા માખતા હી ગુણએનું એક ખાસ પુરુષ
ત્યા જમા થયેલું હતું રેળાની વચ્ચે ઝાઝી ઝાઝીએ
ને પાનતા બનાવેલા એક રહેલર પર સૂતી સૂતીએક
ખાઈ કણસતી હતી એની આંખો ખીંચી કાઢીગરેડી
હતી, અને એના હાથ, ચિત્તાએ કાઢી ખાંધેલા એના
પેટ પર પડેલા હતા

એટલે મા નો એનો ખાંધેલ દોડી આ ચો સાચવીને
ભાગે કાળજીપૂર્વક એ પેરી નાઈને ઊઠાડી ગયો ને
છરિપતાપતા રેળા પર એને સૂતાડી આપ તો એ
એકદર નહોતો પણ એ કાળજીની નખી પ્રાથમિક વિધા
એ શીખી ગયો હતો અને આ વિસ્તારમાં એક
સરકારી હોસ્પિટલ એ ચલાવેલો હતો

પેરી ભીના ધા પર એ ખતમ હતું કરવા માથો ત્યારે
એમનો જુદ નોકર અને માખેના આનેવાન ફેર
ભારે ચિત્તદુર અંતરે પેરી બહેન તરફ હતો અને
કુખિન સ્વરે પૂછવા લાગેલ, 'મેમ સાહેબ, આ બાઈ
ખતી જતો ?'

'એને ગળીર ઇન્ડ થઈ છે' પેરાએ લજ્જાનુ જણ
ત્યા સુધીમાં તો પેરા દર ગળગળે થઈ ખતી ગયો

'તો પડી તમે અને હું કેમ નહી ?'

'નજરે કહેલ તો તમે એ અકાશમાં જ માન્યા
નહા અને તમને તો અર-માને આઠ અકાશમાં થઈ
ગયા તમે કહેલા હતા ને કે અકાશના દુનિયાવાળા

હીનીની વાતમાં અંદર કાલકલમમાં આપને આવાઈશ
ઈશ્વરભાઈ પટેલ એક અમરિકન ગુણીના અંદર કાલકલમ
કરેલી બહી ગુણીના અંદર સરખ સાદસાધા કરાવી છે એ
રંગને રંગશે

એ આંખો દિવસ ને પડીની આંખો રાત આંખો
હી ગુણએની ત્યા ને ત્યા મેરી જ રહી ? રંગની સારે
ખાઈ જતી હતી પણ એની બચવાની અ સા નહોતી,
જના સી હી ગુણએ એના ખાટા આસપાસ ચિત્તાનુ
વડને મેરી રંગ દુર

દસોડો જરામ ચલ્યો ત્યા તો હી ગુણએના રોળાખાઈ
કુલને કુલ અચાજ કાઢ્યો અને ખાસ પડી ?
પેરી ખાઈ રાખદાસુ થઈ છે મેના મનદેહને કાઢીને
મે લઈ ગયા ત્યારે એમનું મોઝમાનું એનું મેનું મનું
કે પેરી મોરી બહેન પણ બાળકની માફક ક્રમો થી
થઈ ભાગે એન જ કાઈ બનેલામી પામેલ ન
મિથા પુ દોષ ?

હી ગુણએની વચ્ચે મહી એમની સાથે આગીવડને
આર મનુવરવાર આ કુનદ હતું અંતરિશનુ ખંડ
પેરી પુન્યામ એક વરસાતની હતો અને એન
અભ્યાસ માટે એ આ અધારિયા ખડા મારી
વતેલો અથવા એકાદ જનમ રિપુતરૂતમા વસતા આ
નિહોર આ હીએને કઈક વેદગીય રાહત આપી શાલ
એ હેતુથી એને પ્રાથમિક વિસ્તાર પડી કહી ને
સરકારી આપને એક દુનિયામાં શરૂ થઈ આ જ
વિસ્તારની નજરોથી આશિષ ખડ આરખાર નો
ધોરી રસો પભાર થતો હોવાથી, એને એક નાની-થી
દોડલ પણ સારે કરી હતી

હમ વરમના નિરામ પડી રહ્યાં આશર એ પેરાને
વતન પાછો કરી ત્યા મેલામુનેટસમા તરવાનો આંદ

એને પ્રવચીએ ને આકર્ષવાને કાગિરો ખબર નથી
તો અઈ લાધો ને કાગિરો ?

દગેલ તો દગ થઈ ગયો તેજી તે જ અંતરે જિતી
ખાંધોને કિડીનાં વાગે પાકી

એ માધ્યમે દેને તરફ એને એક સુનારો એટલે વર્ષ
 મેરે દખાના એ સર્વજન દેને આવી પહોં
 દેકા ના એક પત્ર છે. એ ૧૧ વર સુધે મેરે
 મેરે પછી તે મેરે દખા આ પૂરવવાને
 પછી નિર્ણય છે. એ પછી મેરે દખા એ
 ની એવાએ પાઠે નીની એને એ નિર્ણય મેરે
 એને એ (મેરે) એને એવા પાઠે

કલન પડી શેરડે મરખા વી રો જે ૧૦ મનેમે મરો
 વિખાન ભાગી અપાન સ્વાસ્થ આનિ ને પતિવ કાઠે
 કોતરી એ એક મેઘરતે જીવા મગી રોહા ને ૧૬૦૦
 માલકિના કામો મહામાનસ નેવખની પ્રાસ મેરો
 પ્રાપ્તર મે- વ મે પુત્રીક પ્રસરી પર પરીના
 ભારે આપન ક ભાગી નશરી પડી કળી કોગને
 નાવમરખા હી પુરખોરખ તણના ઉઠે રોહા વચ્ચે
 મે- વ કેવલાન કોમી કરી કળી જોનાની એ બજુ
 મેપુત તરી બગીચા વચી તરી કળી ભારે આપની
 મરો મરજુ વિપુલસાય જનજનો પાની નિસાસ
 અરો કળી

આ નિવૃત્તિ આત્મ કેરી નજર, જ્યાં તે નવરૂપની
છાંયી એક કુદર પર પછી જાણીતા એ કાળી
મિતી જમી પાછો જ એમની હેરાનગી વાળું—અમન
રૂપ બનાવે નજીક બાજુએ ફૂલ અંધી વીરળાએ
જોઈ વાળુ મારુ મન એમનું નિરાશવાન હૃદય
સૂઈપરી દર્શિવાળા સોને અનિવાર્ય નથી મળે તે
એ સ્થાન હતું

એવના પામલ અર્થે સદા શ્રેષ્ઠ ધીરુદ્ધ મુદ્દા આપણ
એનાનો નામુને દુરુ પુરી વસુ દુરુ આ
કને કાળને એ આ અર્થે એના અને અર્થે પુરુ
સાધુ શ્રુ કાળુ એની ગણ પચાએ કાળુ એ
અપાન મદા પદાન નામ કાળુ એની ગણ મેની મદુ
ને પુરુને એનાની કાળુને એ નકાળુ મદુ
તે ગેળાનાની કીજ એના વાની ગણ કાળાનાની
મદુની રાજાને પુરુ નામુને એના કાળુને એના
તેજ એનાને આ પુરુ નામુને

મોટી રહે એ તાલી ડાળા ને કેને પથારી ભાડી
એ હીરા ખજુ તિલામ મણી યાદના નવનવ,
નહીતે સરહદ, ત્યાજી નવરો મજા ના દિવસ
અપણે છુ નહોને કાઢે એ કલ્પના છુ નિ ધીન
અર્થ મળે નહીં તિલુવલ પડે દેલ આ ઓગળે
આત્મચલ ન હી નહોતી યાજતી કોળે અપ મોખ જેને
પાર વ રોનો દલો

૫૨ - જેણે જાન્યુઆરી ૨૦૧૧ માં પદ લીધું, અત્યંત ઓછામાં ઓછું ૨૨ મહિના સુધી કાર્ય કર્યું. ૫૩ - જેણે ૨૦૧૧ માં પદ લીધું, અત્યંત ઓછામાં ઓછું ૨૨ મહિના સુધી કાર્ય કર્યું.

વાળી અડધે દે. મેરે છે પુણ્યોત્સવ કો અપ નેમ
ભઈ મોરો ભાને નિવાર થોડો વાપત માયા પછો
મેળો નવો વજનના વાળો હોમના તમહો
મવાવતુ સકુ તેમ તેમ પછો તાર હા હા અભાવ
અખાજા હાથા જે તમા માંગની હાજરી દીડસના
અનાજ પરાઈ 'હાજરી અવાઈ' એવી માળી હાજને
દાઈમનના દર્શી રીધી વર પાને વાન મલાવવાની
જે ભવાના પુત્રી એકા ગાયત્રી કૃતી

[illegible][illegible]

પેટ અને હીયુઝ પ્રગૈા થાતે વચ્ચા એટલે એન
સુપરિએ મા પરીવારને એવના આગમ નિદાનની નિવા
યની અને મીઠું પહેલા તાગી એ વેળા દીક ને
એન વચ્ચે, બાપાને બાન કલાઈ કોઈ કાનદ કે દિવ વ
ન રહી

આ હીયુઝનો રાજકીય રિશિ સત્ર નિમિત્ત છે
જાનાઓમાં એ કદી સુકાન-સ્વતંત્ર અગિય ગેજરી
સચવા નથી દરેક હીયુઝ એક સીટી એ ને ગાર
છે, એ સાવ સુનામી નથી આ હીયુઝનો સોને
માન પૂરું પાડે ને રેક બદલાયા એને માકલા
આપે, આ હીયુઝએને ઉગરવા નહી એ ગણ્યોએ
મેકરબન સરકાર આ પદનિ નમારી એ છે મ્હી
ક્યાંય ફૂનાતુ આચરણ સ્થિત તે સરકાર વચ્ચે પડે
છે બાકી એમનુ આ નોકરિનાતપણુ એ વેળે ને છે
આકિને કનેશન કરે છે કનુ આ હીયુઝનો કદી
બરતા નથી કદી કદી તાપગીની આંધ્ર એક
જમાવી ગતના રજવા એ કદ બરવાની તરેશુમા
દીતો કરતા હોય એ કાનુ એના પોતાની ડિગિ—
રાજકીય રિપતિ સુધે પનુ આપરે ની માગુ છે તે
હીક જ છે એમ સર કહે છે

આ આને રહેતા હીયુઝનો 'વે' આ હીયુઝનો
તરિકે કોળખતા અને પેટને વજાર રહેવા દેહેસ
પ્રટે એ માસ પુરું પાળતા ને પે' એને માટે કે/મ,
બાજપાવો બે'ની ગેરવચ્ચ ક તે

એને પી પ્રથમ તે કોવે આસ દોઢ કે આ ગેમિ
વિલાસ માવ જગલ દોઢ ને એમા કાપાકાદી ને
મા માની કરતા હીયુઝનો જ વસવા દશે પણ દશે
એમા ક્યાંક ક્યાંક ગંગા જનુ છે અમલા વસવાદગી
એક મર્દન દર પર જે રતો પચાર ક્ય છે તે
ઉવરે આ છપસપી સર મર્દ આપા ખડો ગીરમે
એક કલાત્રિ પડેએ છે કદીક મ્હીક એક દિસની
કનુ જેટલી લોડીયા કે મેટરે એ રતવા પરથી
પચાર થતી હોય છે

આ કિંગી જગદમા પો પોતાની મુપદી અને દરિય

તાન છાગ કપો છે બને મક નો માદીના જ છે જ
અદીતો કદર એવે છે કે સુખ એમે દર રહે
કોણ મર્દન છે એના બ પરા પર તામાના પરા
જેકા મ્હીક અગકા ગેમિ-ગેના પાન પ્રદ દિવ
છે મત્રન ખનુ સચવાવ છુ છે

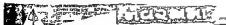
દરિયાવ સર દેવા મટે પેટે પ્રાથમિક સારગદ
વાર્ષીક આઈ માત્રના અમ્બાસાદમા કીરી ને લે
પણ નો અનુભવે એ આપાન વાકાપ પણ મીખી
એવા આ લેલોના અનમાપી ર કા રૂ કદવા ને એવે
છતી ગેવા સરમાતમા જે કોઈ દરદીતી લે સારવા
કનેશ એને જલમા એક મીગારેટ આને શેન
મત્ર પડો આની કોઈ લાનમની જરૂર ન નવી કાનુ
સપ્ત દશએ ને પેનિમિશન વગેરેની મદદી જે
શીકેનીક ન્યૂઝનીયા વગેરે આ વિલાસના છપ્પ
દેમાને કાનુમા કનેશ મર્દન એ કનેશ મર્દનને મર્દન
દરદી દરદીયા આવી પડેલતા મને જેની દરિય
તાપને વજ દી એવા પદર ખાદયાની વ્યવસ્થા કરી
પડે આ કનેશનનુ ખર્ચ કાનુ પેટે દેલ
છુ કદી જેમા આથી નક ઉગરએની વચ્ચ
એલુ ગમી

આપ આ હીયુઝનો પે' પા બારે પ્રિમ રામે છે ને
એના પ્રમે નસબવતના પણ મેવે છે પે' પણ આ
હીયુઝનોને અદેશનદ છે પશુ એમલુ એને એ
વખત કચ પચાવેને

એક વખત વડેશી મત્રારે એ હીયુઝનો ને એક મદ
કચાયા સાથે, જગલમા પૂખતો દોઢ વિલાસ નમિ
પુચરા દોઢ ને એમા ક્યાક ક્યાક તે એનુ કરે
પાસ એકલુ કનુ કે તમે એને પાર કરી દો જ
નર્મ આવા કગકર્મ એક કાપી એની સામે મર્દ
મથો અને એમા પર હુમલો કરો એલુ ખાનુ
દેકી જગા પન કપો જનુ નાં સુધીમા તે પેમા
કામીના કામીના એની પીમા પૂમી જમા એને
એમ જ પડેએ મને કામી નામી મથો ને પોતાના
લોલીના આનેથીમામા પેટ મેમાન મર્દ પાનો !

હીડુઆરે એને પ મેરે પા વ વધુપણે
 વ ઠીને મુશી એને પ નહોતો આરો જ નુ ઘ
 વધિ નુ કાની રત નિ અ ઇત રે રી
 તાજતમે રી દીવે
 ઝાડી અભા પી અઠ અપાઠ અવ પેત
 વિ ચિત્રકમ મટે પેલે હીડુઆવ અમ
 જલેથી નવી છ ઠ અ ઠ વ ને ન
 રત રાતમ પીડી હ ઠ રી રે કનિ
 એ વસાહત પેથી તાર દે ભલ નિ ન કમ
 વ અં અવ નેત ઠ અપી રી ને
 ના સ પ વેદે જા રી નુ વ જ
 દાન કપ કવ રી ફરે પત વ
 મ હુમી અ ઘા રી હુ ને
 હ મમત પમગાહુ ને અ મધ પ ઠ
 નાં રે જા રે મોખી ને ન ન
 ન એ મમ અત ખુ અ ના ન
 અપી અ ન
 ર પત ત અ મુ ન ન
 મદ દ્યની છ મમ ની મ દીધ
 દમરો લ રેકુ જા હેવ ના ન નેપુ તવ
 વત પત નિ વન નિયો મિ રે
 જા વ ન ન ન ઠ નેમ ઠ
 બુપડી નેમા ર ઠ ન અ પ વ
 એ ર ને ના રિ ન ન
 અમમુ રોમને હા ઠ હ ભજે પેત ની દી
 એ રે પરી તી વતીમની પડી ર
 એરે દામની રેવ રી નાતી ન અ નુમ
 અને અમ રમ ઠ ન વ એ ન
 દી હ ઠ વ વ મેરી વ નાઈ એ
 રી રીડ તમે ત ઠ ર ઈ
 રેવેરી મ બુપી પતી જા અપો રા ને કમ ન
 રેલ જ વે રી જા મુ ક ને ઝા રી ર
 મટે હે રા વ એ ને પાઠ બુજલ બુપી નાથી રી
 વીડળે મદમ રોડમ અપી જાં ને રેમ હે જ રી

ન કવ રી રે
 ન અપાઠ અ ઠ વ ના મરી નહીં મેત
 નિ મને રામ નિ રી પ
 અ ન ની એ અવે રા રે રે
 ને નિ ન ન ન ન
 અ રી ર કામત ના રીત નામનુ નામ
 અ રિ ન નામ રી
 અ રિ ન અ નેમ ના રિ રામ નામ
 અમત નમનુ રી અ ન ન વ વ ઠ રી
 એવ મેરી અ અપી રી મુશી મુપ
 ન રી રી ની પી મુશી પડળ
 રિન અ ન રી
 અવ ન રી રી મો રી
 ની અવ ન પ રી રામ દી વન નિ
 અવ ન રી વ રી રી
 વ રા વ હે અમ મા પા વ ત રે
 અવ ની અવ ની રી રે
 પ
 અ રા અ પ વ ના રે રી રામ
 અ રામ રા વ રા પ મ પ નેપામ
 ન રે રી અ પામ અપી રી રામ
 રામ અપી મ ન મુ અ રી
 અ રી પ મ ન મ ની રી
 અવ રી અ રા તર રી રામ
 રે રી રી અવ નામ રી રામ રામ
 જુ રે રી વામ રામ અ વ ન ન
 અર મ અરમ ન રી રામ રીમ
 અ રા રામ રામ
 દી રામ નામ નામ રામ રી
 વ રી રામ
 રા રામ અવ નામ અવ નામ
 અવ ની રામ નામ અવ નામ
 રામ રી રામ રામ રામ રામ
 રામ રામ રામ રામ રામ

એ નિરૂપ શાંતિરોઝ લગ્ન કરેલા ફનીલા લખુશ્વરના
એ સ્વપ્નારૂ દત્તો કાર્યરત્નોડે ડેવ એ ડેવ થતા ન
મારેશરની ઝાડી માનરમ્ભર નેપી માણ લોકી દમ
પણ, તેમા નાપુ પહાણી મળેને ન મળવા છુપાવે
દરમુ એસ કે વિરતને નજી જાની વધારાના પન
કરતાં હવા

એકાએક જાડિય થી એક જુવાન દરમુ પસી વ્યાપ્ત
એ એટલી કમપતી કુનુ દત્ત કે એન જન મા
જામીને સ્પર્શતા હતા એ બોપુ દોડવુ એક જાળમા
ને એને હથી ચલાવે પડે તે પહેલા નો જનુ ઠીક
છમી એના પર ફરી પડવા જાવા ને ઝાકડીયા
ધાધી જગારામા નિપાડુ અચેનન થઈ ગયુ તે વળી
પાછી મળિ પથરાઈ ગઈ

આમ ને સનારે એનને દામ આવા સ્વપ્નપથ
પરીએ એ દરમુ ને જલ્મો રતી વજનનો એકનેસ
આવે માથે જાડે પાછા એ મહી દવાડે નમતાં
હસતી ને આનન્દ-જલ્મો પાની પર તરફ વડે જડી
મળેને એ સિકાર લેપાડી સોમે ને વચકને પહેલના
જેનો કામ લોટવ જન પડે આડી બજાને સોમે
લેટજી લીધા

પાતેના એક કમલુ ને પહેલવી દામ મો પાઈ એન
પાછી આડિ ત્યાર સો ઠીકજી, પાતેલોતને મૂવે
પેટાની રાખવા લાગી નજી હવા ને જર્જર રધાના
મામની ગધે વરનાની દર્જા

કોએ એન મટે માસ રામુ ને માથે પીરમ્ભ
જાડેલા કેમ આમ ને આ સાલ રજુ મહુ
મધુપ પશુ આ વાતલગ્નમા એનને એ જાલ્યુ ને
એવે નિગમથી આગેત્યુ

વાણ પછી મો મરદો લખુશ્વર આજુપાજુ એવડા થમા
ને દિલ્લા સિનારૂ બાઈ એક દામવા વાગ્યા એમની
કળી ચગ ની ચામડી પર લાખુશ્વરે અકાસ અંતિ
નિનિત થયો હતો વાતોર આલવી દળી ને ચરજેદર
શાનિ દર્જા એનને મનમા ચલુ કે કયા વનક પડેલનુ
ન્યુવેઈનુ નિતવ ધમાલિયા છવન ને કયા આ શનિ

ભાઈ જનનુ છવન, અતી સોને રહેવા બાપુ
મળતુ હતુ આવા માસ ને કલ દતા સાદન્ય ને
સમુદયના પશુ હસ ને કની બોમની વિતા નોડો
કે નટેજી માત્ર આ અકામચતોને અનના હજો
પુનઃકિત કાઈ

પુનઃકિત હાનગીલુ એમનુ છવન ભારે પુરુષ
નોવડુ અનપત્રીક એવે ત્યાની કાપા પા મોનો-
કાનવાના સોખી લાંબી અને એની ને રીમજો
વએનુ અતરપદ આશરી મહુ પરિચમે એ એના
વચનરોમાં અને જનવના અદના બાનેશાપ થઈ
ગયલ લામી

આ વિચારતીય જનમ પડ દિવસ છનસામળી શનિ
પથરાવ છે દિવસે મકામથી ગાયુનુની થાય છે અને
વાલ્લાની સીમીદારીમાં કો પછી થાય છે પડ
રડિયા એવા લેજવા ન આપુ વિલ મદાર્થ
ભવ છે તરફનો જન દોલેને આનર થઈ જવા
સાસ અગવા વહની નીચી કાળીએ લપાઈ રહે છે
તે વડા નિરાશના બાંને માર પાવોના અર્થદળી
એવી જાની નજર દર્શીવ લગી દાખતે રહે છે
જા કે થપી વચત તો એનના ધર્મનાં એકે વિજની
એસે સજાતી એક વચન કેર અપાડે કાટવ
વચી ક્રમ થઈ ગઈ જાની આ રનામા એક સહીએ
પત તને આવી થઈ કાલુતરના તો પડી માડી
લેવાઈને એના વલુના દવા થઈ થઈ

અતિ ઝેરી એવા એ આ વિલાતને કદાચલિયો
સાથ દતો સદ્ભામે એને તનજ સારવાર ક્રમ
થઈ થઈ અને એ જામી થઈ પશુ કો પાવા થઈ
કે આ વિલાતેમા રાને છવના જોજમને પાર નહી
ને છાનવા દેલુ સમુ કાંચ નહી

આજાન્ય રીને એ અનિહિત એવાય વન પડ
ખાલુસની ગધે આવવા દર બાને છે બાવતી નહી
મન આ વિલાતનો લેક કોડી કમિર કોડી તરીકે
વળીનુ કોમે વિલાતનુ આ નાનુ છવ દર્જા અનિ
જખારુ ને માસ લગી થાય છે પર્વત પડી થા

અન્ય તો જ્યાં એમની નાંદની કલ્પિતવાદના વિચારના
કે નજરના ઘટ્ટિત નર્મ દ્વારા જાણે જરૂરિયાતના વચ્ચે
દુર્લભ પ્રાણના શક્તિના નિષ્કર્ષના નિષ્કર્ષના નિષ્કર્ષના
કલ્પનાના નિષ્કર્ષના નિષ્કર્ષના નિષ્કર્ષના નિષ્કર્ષના
નિષ્કર્ષના નિષ્કર્ષના નિષ્કર્ષના નિષ્કર્ષના નિષ્કર્ષના
નો નિષ્કર્ષનો નિષ્કર્ષનો નિષ્કર્ષનો નિષ્કર્ષનો નિષ્કર્ષનો

[illegible]

સેવક શાહીશાહે તે મોટી જરૂરીયાતોમાં હંમેશાની રીતે
સર્વિસ મુજબ રહી શકે છે તેમજ તે સર્વિસ મુજબ
મજૂરી આપે છે તેમજ તે સર્વિસ મુજબ
મજૂરી આપે છે તેમજ તે સર્વિસ મુજબ

[illegible][illegible]

ସେହି ଏକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶିଶୁମାରୀ ଶିକ୍ଷକମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ
ସେ ସେମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏକ
କ୍ରମରେ କୁହୁଛନ୍ତି ଯେ ଶିଶୁମାରୀ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଏକ

[illegible]

આ જાણ વચાવતે નિર્મિત એ તુ મન મુદ્દાનિ ૧૮૮૦
 વિ. ૧૯૫૪ થયુ વિધિવતી ૨૦૬ નિર્ણયના અવધા
 ને ૧૯૫૪ થઈ ગઈ ૧૯૫૪ થઈ ગઈ એવું કિય
 થઈ ગઈ એવું કિય ૧૯૫૪ થઈ ગઈ એવું કિય
 ૧૯૫૪ થઈ ગઈ એવું કિય ૧૯૫૪ થઈ ગઈ એવું કિય
 ૧૯૫૪ થઈ ગઈ એવું કિય ૧૯૫૪ થઈ ગઈ એવું કિય
 ૧૯૫૪ થઈ ગઈ એવું કિય ૧૯૫૪ થઈ ગઈ એવું કિય
 ૧૯૫૪ થઈ ગઈ એવું કિય ૧૯૫૪ થઈ ગઈ એવું કિય

આ ટીકાના કિસ્સાનો મેં મોજાશિયાનો મનપરવાની
જોવાની છુટા લખાવી છે.

એક દિવસ અનંદ વિશિષ્ઠમન આજી મગરો લાડી અને
મગરો પૂતી થઈ રહી હતી ત્યારે શ્રી કૃષ્ણજી
એ જ્યાં જ્યાં ગયા તેવાં સર્વે જગતનાં
પુત્રોને જોઈને એક વાર બોલ્યા કે "આજી મગરો
લાડી અને મગરો પૂતી થઈ રહી છે"

ମାଆ-ଆବା ମୋ ଭିତ୍ତେ ଏକତା ପାଇବା ନାହିଁ ଏବଂ ମୋର
 ଆତ୍ମା ମୋ ମନର ସହିତ ମୋ ମନେ ଚିନ୍ତା-ଶକ୍ତି ସଂଗଠିତ
 ହୋଇ ଏହି ଆତ୍ମା-ଶକ୍ତି
 ସାମାଜିକ ଆତ୍ମା ଚାଲିବା ନିମନ୍ତେ ଚିନ୍ତାଧାରା ସୃଷ୍ଟି
 କରନ୍ତି । ଏହି ନିମ୍ନ ଶକ୍ତି ସାମାଜିକ ଶକ୍ତି ସହିତ ଏ
 ଓ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଶକ୍ତି, ଏବଂ ଏହି ଶକ୍ତି ସହିତ
 ଭିତ୍ତେ ସାମାଜିକ ଶକ୍ତି-ଶକ୍ତି ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ

પ્રાચીનમાં તો મેલનથી પદ નહીં મળતી. આ બાબતે
શ્રી ડબ્લ્યુ. મિત્રજીએ જણાવે પદ જાહેરાત મળતી
જે મિત્રી મીલમાં જ નહીં । એને તો એવું જ ધારી

મથુ કે એક ઘેરી ખાઈના હાથે ઘેરુ દુધ પી
ઉછાએ છાકરા, કદી મીનુછ રો જ નહીં !

પરિણામે એ દાવતોચારનો ઘોડા કે તરન જ એને
એની દાદીને સોપી દીધા ત્યારની એ જ્યારેજ્યારે
અંનને મળતો ત્યારે બાકે પુત્ર ચર્ચા કરતો અને
એની એ પુત્રી અર્ધા અંગેણ ને અર્ધા આલિસા
હાથમા બાજા કરતો આવા મિત્રપત્ર રચતો ને ।
હાલ જરાર્થ આરતુ પશુ એને મમલતુ કે એ
માનસને એના ફરતી સમાજ ને વતારતરણ
રિપૂદા પાડે એક એક ફૂલા લેખાય

જેવાક લેખને એન હાથે છે કે આ દીગુછએને
આપણા રીતરિવાજ ગીતરસા એ એમને આપણી
સાચુનિતો સાથ આપવા જરાબદ છે પણ એ વાત
સાચી નથી વાચેલા દીગુછએના બાગ્યાની એમને
સ્પષ્ટ થયુ છે કે દીગુછએએ પણ અંગેણનો
એવા રવી નિદાનિતો આનંદ આનુવાના જી દાસન
કરી છે પરિણામે આ લેખમા ચર્ચા પિતાતબજ
આદતો બેસ જ મળતી નથી

પોતની આનુઆનુની સૌ ઘટિ—હકા વેના ૨-૧
જગુ, પ્રાણી પત્રી—સાથ એકરૂપ બની, આ તેમને
એતુ જેડુ સદગતીન પ્રાપ્ત થઈ છે ન નીચે
જાણવા પડેથી સમજાવ

કોક પ્રકારના પરુપક્ષી પાનકાએ મોં બારે નાખ
મા રિતારના જનકા એક જગતુ ભેદુ વન
નિવાસ રહેતુ એની વચ્ચે માન દીની ને કદી જ
એ દાથ આર જેને આ નજીક પાનકા પ્રાણીન
આવડ મોં ભેદના દતો જ જેને એજુ જોર
કર્ણ કે ને કોઈ દીગુછ એને પકડી ભારને નવ
માત પાછી મુ મોડુ પ્રિન મ મળી

એક દિસ એક મીનુછ એક અનિપુર વનગી ૧૦
પકડી હાથે એના ની મુ માટે છાકરા લોક દબા
પાન લઈ આન્યા જે એડી રમણ દાવના જેનુ
નિરાદ એને મુને પલ અડે નાની આજ પ વા
આડી તે ન નિવા એક પાનને વ સ્પષ્ટ નાની ને

જેને કાલોક પાચો કે પ્રાણીઅનનો આ અનિપુર
નયો જુએ તે નવી મરી અવ ને !

એ બિલાને ખાનો કરવાની યુક્તિમકિલ રિતારના
જે ને એના આધીરોનુ માધુ પાડે મુ એના
નમો પહેર થા એક જક દીગુછ આવી પડેજ
આ લોકાની મુકેતી પાની જતા એનથી દજ
સિવાય મહેવાલ નવી એ અનિવેક લેમારો એ
સમજ એવે નવ સુધારી ભીધુ, ખાચ મો
આર્થક વાકો મોડો જ ભમાન પર રાખીએ છીએ
મે તા હાથમા જ પકડે પડ ને !

એક મુલુમા એ વાતેની મડીમાથી એક વેના જ
આવડ ને તાર હાથે માધી એના પર મોરેપાક
સુએ તેમ વેસ પાન દીગામે દીધા એની જ
યુક્તિ પર જેનુ મો મનકા માધુ તા તે જેનુ
નિરાદ જ નવી અવુ ને એકએકે પાન દબા કરી
જતા હાથુ

૫૨ એના ૫૨ એનો પુત્ર ઘઈ મોડો કે એને
હક ને ચોક તેવ આખા એ જક મળના જે
પર્મ મળે

કુરતી રીતે જતા ને નિસર્ગને મોરે ઉછરતા આ
નિમરસિતોય જનોથી પ્રકન નથી દોના એ
વાન એનો વાકો નિકતા દીગુછએએ એ એ ન
એવા દીધા રવાખાતી કુનવતારક, એને તાલક
કરી તા અવર પડી કે એ લાખા પાન આ લોક
પીજના વાપર છે ને એની બાજ-તરસ જેની અવ
છે એને એ હોડ પાનન વાજામા ઉખાડી કાપા
પશુ જનના લોક મોરેપાર નહેતો

આ લોકેનુ જીવન સાવ મોજ નથી દોડુ મુ
વખત મલમલુ હતા જે આર દિવસ સિવાય ન મુ
લે એવો બરે તારીક ઉખા મવ છે હતા આર
પ્રતને એ લોકે ને દોષ એન મો ચનારી મે છે
મિન ન મુ તે આજ સતો ને કેમથી નમ જે જા
મેગો આગ ન પુગવ તે કદીક કદીક જુના અવ
આકે જનની સૂમ્યા કરે કે હતા કરારે આ લોક
આજુ સુધરેના રોક કરના થાય એ અવ

કેવળ છે.

એક દિવસ મુલે એક સગવળ આગમ્યમા મોઢી દુદી
યા અન્યમાથી વનમાનના પડકાર મળાજવા એ
પ્રવાણ સમજતા હોઈતો ને - ગયા પચ ગી
અવાજની દિવાના નાન વાણે જાણે થોડાં રાત્રે ૪
મેકમ તાવવા કુના ને જુઓ વાળવા નાન પસરા
દિગ્ધિ દાણીને વિખર કવો છે ચાલ નજરગાને
રાધો છે.

અરે, પડ વચર બહુ મે દાણીની નિ ૧૨ નવ થી
ગત ને. એવ બેમાં આમ દિવસના દેગી
પડકારો મો જગત.

માત્ર આવાથી રતમ વળતનું, ઓનીમી નીપજો
એક દીકરુ જાગે તમ વચન ના વનના નાં
મી રીને મદત કરી ને એ નોમને અન પડે ચકા
કોડી વાના એમ પ્રયત્નપણું દેગાવા કોતાવા
એકે એકાદીમા પડની પુઠની ને જાગતો નેક
ચોર ના કાકતા નિનાત દતો અને એના નામ
દતે પડે ભાડિનાળ ભાકો દળા નજાવળ નાક
એમ કીકરુએ નવપણું આજણા દુરગાવા
એક મદત પળ છે મપાવથી વર, પડામોત્રા ગઈ
કાકતા નિનાત કરી મકરુ નકાત ભાત ને,
અમને એ ૪ તમે આ પગકર નવી ગીતે પુડ ને
જાણે આપણી આજ પોતોર એ વાઢ ગણે

આપે ના અમકાશ અરતા મેડીએ શાંત્ય આજમા
કોઈ જુડુ નકોત ને માટે વર્ધિત નિ ૧૨
એવમ વળાનવ પડે જલુ અને જગ ને ગા
પુના ને પોત્રો મીને ગીવ મપવા માટે મે જગ
શાળે સવાલો એમ નજા દાવ મારા ગમ ની
જામ તો નાક વરુ દીકા નાની વિધવાની મબાગ
રામે નેન દતો.

કોઈને કોણ અપણાશે જો મિત્ર એક અનાર
ખુણાણુ ને બાંતો કાર્મ ના પ્રાકનમગણુ દીક
નાણી રાકો દતો મે વિધા તો જાકરુ મામ
અને રકો રીકે રીકે થોડો પડકાર જુડી દતો
પ એ આરા પડાવે તો દાણીની વાના દત

એની નજર પડા એ દાણી પુના દતો કે મેદ
તાલ દાણીને નિમળ દેવો નેન.

જાણે ને જાક પડી અને અગર પના તો
એની નજર મે દાકે માક દાકી ને પાચ મનિસાના
ને કુદ પર પડી ને ઊંચે ગીતો ને વનનની
અની નિમળે આજા વાકે.

જાક આટને મળવા આપુ કાકુ નેની કાકા એક
અન જાકી નુ કે એના નજરને એ નાકાકો
અનિમત નજા વાકા, અને મેદ કુના પડા વાકા
ને ને આજા અવાજ વાક મો નાકો કો કે
આ મદત દાણીને કાકાનુ કરવાને એ માત
કાકા નાવી ને પડે ને એક જુડીવના બાને
એની કાકે ને.

૧૨ દા ૧૨ ને ને ને જા માત છે ને દાણાએ
નામ પડા ને.

૧૨ વાના કો દાણીની આવ નાકીક પડેલા
અને નાક નેન ન મમને વનિત કાકે એન કે
વામા પડવાને ની વાન એન દાણાની એ ને પડી
કેવળુ નેનુ જા પડ નાક નાકે કો અમ કોના
કા માત આજે ના અકો (નન નાક) કાકે
ને દાકેને તો નેક અવાજ રહે.

માત તર તો કાકી અવાજને ને નુર દાકી
અવાજ નેન નાક ને ને અના નુ વનાની કાકી
નુ વી જો કાકા અન દાકી તોડી પોનાના મુખમા
મોડો ને ના.

કોડી વારના ગેમાઓ જીને દાકી આ દાકીની
નાકીની કાકીની બાંત અવા એકે હાંત કરકુ
અવાજ બાંત દાક વાંત ને અંક દાકારો નાકે
પેના મના અવા કાકા.

અને અવાજ ને કાકીનુ અમત ચિત હાંત પેના
જીકી નિજાના ન પડેગણેનું એન કોડને એ
એકાદે દાકી નાકી પડેક ને.

દાકીન નિત ને વાકીમજા પોવાનેનુ દત
કોડને અન દાકે અરે ગીતો પડી પડેકરુ
એ કાકીની જાન ની. કોડાકે ગીત અને દાકે કાર્મ

સત્યની તાકાત એકમ વરી હાથોના પેટમાં ભાગે
ખેડાની દાંડિ

આ ધાતી પેટના વધના જ દાંડીને વાળે વધે વધેને
જાગરામ્યા તો આખું દાંડીએક અલગ થઈ ગયું
એ દિવસ એના પેટની આગળે સગરે કેસોએ આપે
ગામ્યુ નાથે બીજે દિવસે કેસ ગાળના એ એના
મનને નાજીકે આવી માથેને ને હાથોના આ
માથપરંત પર ફાળવો કરવા સોને તેજી આપ્યો
મથરાત્રિએ નો મોને મઈ એ પાગે લાપટી રથો ને
દિવસે બધા હાથોનું ખામ લઈ આવી પહેલપણ લાગ
સોના પગ ભેડનાં હાથનાં હના

દાંડીને કાપના કાપના જ મથળા જ્ય એ પે નાજીકે
એનું માથા ખાઈ શીખુ હતું ને પછી જાગરામ્ય નેજી
લઈ એમના આકાશન માસિકો ત્યા એકે દિવસે
આપવા થયા એ માવિકે પછી આ આજાગામ્ય સિદ્ધિથી
મેદનાં પુષ્ક થઈ ગયો હોય કે ચાર કપાકનું એક
નુમ એની ઉત્તરથીમા એજો એકનું હતું

તે રાત્રિએ માથે સિદ્ધિએસ્ય મોગાથી જામે પાણી
એજાગી મોને પોતાના હાથે પર નોડી એને
પરતર બને નાજાના નાથે મોએ નાજાના માથુ
રાત્રિ એના પેશવા ગાળી તેના તેના જાળી પણ લપસા
લાગી મથરાત્રિએ નેજો પણ જાગરામ્ય અલગ
હળવા મોએ હા પાધી ને પછી તે એક એક નુમ
જામ્યુ નેજો એની દષ્ટિ આગળ પાછાજામ્યુની
આખી પછી કરી

આ પછી થોડા નખતે થિમતે એક માનરસથી દીપ
એને થાંભે ત્યારે નેજી મેજામ્યુ, એને આજીવનાથી
પરાજામ્યે પોડમ્યુ

એક અલગાગિયાથી એ દીપજામ્યે આખા પોડમ્યા પર
વળીએક દોરે ફરી ને બોળા બે જાડાજાએ એને એક
જાડીમા આપનાં ને પૂજા કરો દીપજાના એ સમને
ભાવો મોગાનમાં એક અલગાગિયા લખા મુ ને પછી
નુમ એક એક ને દિવસે એના ઉત્તર પૂજામ્યે
દીપજાના પામ્યુ પોડી, એને વેલ પાલ્યુ કરો દોરે

મોથી નાજાકે એકદાર હતી ને મોએ થાપા દેર
એમ એ વાંચે એકદાર અલગ થા તે પછી વાગ
પેતા નમ્ય દીપજા સિદ્ધિએ આ ત સર્વે નીજ
અલગ ને આગીના દીપજાએ પેવા માનમાં ફો
વત્તા મોના હાથમાં લા-કીએ ને આજી
પગ હતી

પેતા જલું બીજેએ માનમાં બધી જ દીપા એકે
પેતા તેમને એકે દીપ જાગરામ્ય વાજે એમના જાળી
એને વરસાદ વરસા તે એ સોને એના, આજી
માગ આજી પેતા જલું બીજેએ માનમાં પેતા હતી
તે દીપજાનું નેજો આ નુ પામ્યુએ નોને એક જ
માઈ જલો ને ચરકાથી સિદ્ધિએ દીપ બીજે
પેતાના દીપજાની સિદ્ધિ મામ દીપા અને એક
એક, આજીમા માનમાં જાગરામ્ય

આ આજીમાથી એકે એકે એને વળે લાગ
ઓ જાગ, આ દોરે કેસ દિવસ માથે કે
ત્યારે પછી જાગરામ્યના અજામ્યો ઉત્તર પાડ
આજીમે ત્યા સિદ્ધિએ સિદ્ધિએ દીપજા નો મેવો
એકની થી દીપજાથી આજીમા મરીએ એકે દીપ
આજીમા ઉ કે આજીમા માનમાં એકે દીપ
કે દીપજા આજીમા પેતા મઈકે એકે
એને એની એકે એકે એકે જાગી નઈ

એકે વાંચે આજીમા માનમાં પેતા દીપજા
પોડ સિદ્ધિએકે મોને પેતા ને માનમાં પૂજા ને
પેતા પેતાના વરસની સિદ્ધિએકે માનમાં

એને મુખ થયું કે એ નહી તરકે અમ્યો નાજી
માથે આજીમા વહેલા લખાને કપરમ એના પાડી
જુ પછી કરો દોરે પામ્યુની મુદી પછીએ એકી
ત્યાને એકે એકે એકે દીપજાના આજીમા
એકે એકે આજીમાથી એકે એકે એકે આજીમા મા
પાલ આજીમા ને એના મને માનમાં થયો કે પેતાને
નુ મોડેકે એકે એકે વાલ આજીમા નાજી

એકે એકે આજીમા માનમાં પામ્યુ હતું ત્યા એના દીપ
પામ્યુ ને માનમાં માનમાં આજીમા એકે દીપ એ
વરસાદની સોથી મુકે પૂજા ને મોને દોરે

એમ કહેવામાં છે 'અરિય' નથી કરેલો ' આ પ્રમાણે તેઓ આત્મકથા લખવામાં કદાચ અને પોતાના સિકાન્તો દર્શાવી, પોતાના વ્યાપક, શ્રેષ્ઠ, પુણ્ય, છવનને આધારિત લાવત, આદિકાંતો દર્શાવતા ખડો કરે છે, અને શુભદાની સાદિતવા એક અનુપમ ઉમેરે આરે છે

૪ શુભદાની આદિત્ય, અમરનાથ એક અનન્ય મુખારક, તેની ગૌરવચાયાના મુખમાલક, એમની રીતે પૂરક, ખાસત, કવિ, નાટ્યકાર, મનુષ્યકર્તા, વગર એ આ આત્મકથામાં આ રીતે કેટલાક વર્ણનાં દર્શનમાં કરાવી છે. એમની અનુભવસાધિત શુભદાને યોગ્ય રીતે પૂર્વે દર્શાવેલી ઉપની, તેઓ આ પુસ્તક કયા ઉપની ઉપરથી લખાયા છે તે અનુભવ નહીં છે. 'અર' ઉપરથી લખુ 'કુ' તે ઉપરથી ખારે નહિ, પણ ખારે જ મારે ખારે માટે, પશુ તે એકાધ્યાયને નહિ (એવે ખાઈ ચૂકી), કુલ પાંચે જોવાનાને નહિ, પણ બુદ્ધિ જેવી વસ્તુમાં ઉત્તરના અન્યા કરે છે તેને ખાટે... જે જે વખતે તે તે જાતી અન્ય પરખાને લાગે સાચુ જ લખીશ ' જે તે લખુ' દેા કે નહુ કો, લેખને નહ પડે કે ન પડે.

૫ ઘણીવારમાં ૭૦ વર્ષના એક જવાએ નેખાને, જાણુ નહીની કેનિમાં પળપળા ધારાથી પાલ કરી, આ સખાન આપુ' અને તેન શક્ય નથી આ કવિન, સમુદ્રન નિલિતકરિન 'અમરનાથ', એને ૨૦ ઉપરના છે અને એમાંથી લેખકને તે સમયની અનુભવો 'અન્ય નમાં' એમ અનુભવ છે જેની કવિ રીતી છે અને તેમાં દાખાં શુભદાનીના અનુભવો લેખકે અનુભવ કર્યો છે

૬ ગાંધીજીના અનુભવો અને મગધી લેખક છતાં શુભદાની બાપા પર રસાધિત થતાના આ લેખકે આ સાદિતને સમુદ્ર આંક પુત્રીક દર્શા કર્યું છે આ તેમના 'છટ છવનના મરખરે' આપુ પુત્રક એક મિત્રની પ્રેરણાથી અને આદર્શમાં મગધા અર કાદથી શક્ય બન્યું અને 'કુખાત ખેં કમલ પ્રમદ ચપુ. કોદુમિય છનનુ અનિનિય આપના તેમજ

પોતાને 'સામાન્ય કાલિયા માણસના પ્રતિનિધિ' વરિતિ નિમણી જોવાખાવે છે અને સજ્જતાથી આ જ વાક્ય આને એક બેનનુ કુદૃષ્ટી રીતે અન અરિય કરનુ દર્શ તેઓ રસમય રિવાર આરે છે ૭ 'આ છવનકથાને નવલક હું નથી પશુ શુભદાને મેળ છે, કારકિ અને તેના રેતી: અન વારીક છે હું તેા એક રહ્યે દર્શત મારે હું મનરુપે નીચે ' એમ અનુભવ આ એક વખતના ગાંધીજીના અનુભવો અને પછીથી અન્ય પર-સેવાઓમાં શુભદા આ લેખક આત્મકથામાં મુદ્દા મુદ્દા સાગોમાં પોતાનુ વનન-નરીકાદર, શુભદાવના વરછમન વ વધારે છે

આ પુસ્તક ખાટે સરકાર તરફથી મગધા ખન મેલે તેમજો અમીર દર્શો દર્શો અને પોતાની તે મગધ વિરુદ્ધ લાલ વાલુ રાખી દના, એમાં આને તેમને સિદ્ધિ થઈ છે આ પુસ્તક ખાટે તેમના લખે છે: 'શુભ રાત સાવે જોનિય રીતે એકતાદ ધના ખારી છવનમાં શુભર વખતના વિશ્વસની કયા ખનની મર્ષ'.

૮ ગાંધીજીને વિશ્વસ્યરવરિતે નરીમગના આ ખાલે અરિયમાન અરિયકાર, પૂર્વે 'અમિન્દા તરીના આપકે અમર મેલે દર્શા ૧૬માં મળી. છેવે અને ૨૦મી સળિયા પરથી કોમ જે દર્શાઓને પરિવ્ય આપ્યો અને તેથી પછી તેાા અનુભવ નમાં પાંચુ પુત્રક લખુ એમાં તેમના કોલેજ છવન, એક ફેરી શાળાને મેરનીરી નજમાત ન આનેમી ૧૬મી ફેરી છવનસાંત્રા તરુઓ ખે-ચ આ બીધુ પુત્રક તેમના અનિતરતા પછી પ્રસિદ્ધ થતા તેમના કવુપે અદારે ખાલ્ય

૯. 'આ ગદ્યકથાને જાન અનુભવમાં નથી, સરસા લોક છતાં માત્ર અમરનો જ નથી, તેમાંની અનેક કથાઓ વાંચકનુ મું-ર દુઢી વાંચો. બની રહે છે, અનુ લેખક પોતે તેને દુઢી વાંચો કહેના નથી ' અન્ય પ્રમાણે સંપીલા ખાલેશુ આ પુત્રક 'એ તરીન મું-ર અકાર આપની ભાષામાં લાવે છે ' નિપ્પસોની ગાળે' નામક પ્રસ્તારવિ એક શુભદાની કાલકિ ના ફર મર્ષ અને લેખકની રખડુ રીતે

મુખ્ય સ્વભાવમાં ઈર્ષા તો કેટલો બાગ બળે છે ઈર્ષાના પ્રકાર પણ બહુ કેટલા છે । કેઈ કુટુંબનું સુખી હોય, ધર્તિપત્નીને સાધુ બનવું હોય, સાચા સાચા મિત્રો હોય, મોકરીમાં આવું હોય, કયા તો એક જ ઘરમાં નવુંદ સોબઈ વ્યથા કેરાલી જેઠાણી સંખીને રહેતા હોય તો પણ પડે શીને, સગાંસબંધીને કે આજીબાજીના કેઈને પણ ઈર્ષા આવે પોતાનું ન હોય તેવું બીજાનું ભોઈને મન થાય અને એ મનને સતે પી માથાની તાકાત ન હોય એટલે અકોઈ પડોશીને ઘેર જઈને તેના વિરૂદ્ધ બોલાય તેટલું સાધુ-જોડુ ભગ્યી મારે કાગધ પે નહિ અને બીજા જવાબદારીથી મુક્ત, બાકીનો સમય કેમ પસંદ કરે એ પણ એક પ્રકાર ગમે તેમ હોય પણ એમના દિલમાં ખતારું નથી હોતું એટલે જ ઘરની ઉપાધિ કરવા લોકોની ઉપાધિમાં ભિતરી પડે ॥

એમ કરતા કેઈનું સુખ એણે કરાવવાનો મોટામાં મોટો સ્વતંત્ર શોધી કાઢેલો હોય મારે આમ નથી અને માગી બંધિ આટલી સુખી હોઈ જ કેવી રીતે શકે ?—એ ભાવના પસંદ પેલી મહી ખલાસ ગમે તેવી બંધિને પાકતા વાર ન લાગે સ્વાર્થ, ઈર્ષા ઇં નથી કાશવતા

આપણામાં તાકાત ન હોય, જીતું કરવાની ઘોડી પણ આવના ન હોય તો મ પ શાખી જ ન શકાય ? પહેલા આપણે મુધરીએ બીજાની તરફ આગળી ચીંધતા પહેલા આપણે કેવા છીએ, શું કરીએ છીએ, બીજા કેટલા એણા હોય છે તે બરાબર ધ્યાન આપવું પડે અને એ દ્વારા આપણા અવગુણો શોધતા સીખીશું તે પ્રમાણે અનુસરણ ભોઈએ

આ ગાંધામાં અગત્યનો બાગ વાતાવરણ, સમકાર અને વારનો બળે છે એ બધું મુધર્યે તો આપણે કવાના કયા પદોની જઈશું અને એ જ સાચી પ્રગતિની—સાચી માનવ પ્રગતિની સાચી નિશાની ગણાય આપણે અવગુણો અને દુરુદ્ધિને પોષતા પાપાનના સ્ત્રીશું ત્યાં મુખી આપણી ઉન્નતિને—માનવઉન્નતિને સાચો આક નથી સાપડવાનો દેવ અને ઈર્ષા તો માનવને પાકી નાખવાનું એકમાત્ર શસ્ત્ર છે વહેવામાં વહેતી તકે એને ફર કરવાનું આપણે વિચારીએ—આચારમાં મૂકવા પ્રયત્નબદ્ધ થઈએ

પુરુષધી સવારી

શીવુભાઈ તેમના બેપાને કાચ્છે ફેરવા,
તેમના વતનમાં ખાત્ર નહોતા પેઢેટકે
તેમો સુખી હતા. ખાત્રી લાખન છાખન
નહોતી કયા શું ચાલે છે, કાચુ કેવુ છે એ
બાપુ તેમનું બેપાન દોરવાની તેમને ડગમદ
પણ નહોતી.

બાબકો કુંવ બાબકો રહ્યા નહોતા, કુવાન
થયા હતા એટલે તેમની પણ ચિંતા તો
આબાનિક રીતે જ માથ તેમ હતી શીવુભાઈને
રે દીકરીઓ અને એક દીકરો કળા માતિના
નિવાજ સુખજ દીકરીઓ પાછળ છાપે એવો
પેડો ખર્ચવો પડતો લગ ઉપર તો ઠીક, લગ
પછી પણ પિતાએ જૂન વસાણ ખરડુ. ગપ
સંજોશમાં તેમના વતનના અને ફરના રાગા
એક મળી ગયા તેમો એક સુરનીવો શોધનિ
લાવ્યા હતા અમુક કમીશનના એકે તેમણે
નકમપકમ જાગ્યાનીને મનગાવ્યા સુરનીવના
સપાદના એટ્રિક પાસ, કુટકુટકગરી, દંખાવડો,
મિલવા બાલવાના અમુક કમક વગેરે વર્ણન
કરીને વાળાવ્યું કે નુવતના એ મારી નાંકરી
પર પણ મદી મરો અને જ્યાં મુખી
કેવુ મળી કોપાખાત્ર માખી એ પસુ એટલે
શીવુભાઈને થયું કે આલો ત્યારે એને ખળી
પણ હાઈએ શીવુભાઈએ એ છાકગમે ઘેર
માલાવ્યો નહી થયું કે પુત્રી રમતી ચાલે
સુલાકાત પણ એકવી કેવી. સુલાકાતમાં ગાયા
એ પસુ એ તમુ મિત્રો હાજર રહ્યા એટલે
આન કેઈ પૂછવાને માન્ય જ ન નહ્યા
રમ અંગણ પાસ ચોપડી તો લવેલી હતી

એને એમ થયું કે ચાલો મેટ્રિક પાસ એટલે
માત્રા કરતા કઈક વિશેષતા હશે નહિ હોમ
ના પણ અમુક Clichéના સ્વરૂપ રહેશે
એન વિચારી તેણે હા પાડી અને તમ પસુ
થયા.

લગ તમને જ પાવર ચડી કે આ હોડો નો
પેમાન્ય જ પૂલરી છે નહી કયા પ્રમાણે
દરબે તો મીરો એવો લીધો શીવુભાઈને
એમ કે વાલો જાટલેથી જ પસુ. જાટલુ
આપતાવ કોઠરી સુખી વાલ તો ભમ
રના માત્રે નઈ ઠીક ઠીક વર્ષો પમાન થઈ
જયાં. એના પતિ તો કઈ જ નોકરી થયો
કરો તેમ જ નહોતો અને, જેટલી હકીકત
લગ મમશે ભણેલી ને મારી જ પોતી હતી
જાણ એપડી ભણેલા અને મામાન્ય અક્ષલ
હોયો એઈએ તે પણ નહોતી પોતાનું
ખુલ્લુ કાપ પણ કઈ ન કરી મહે તો
ઠીક જાણ મયુકા કુટુબના રહેવા છતા
નાનામાં નાની વપરાશની ચીજના પેસા તેણે
પિતાને મેચી જ લાવવા પડતા પિતા
પેમાપાત્ર હતા એટલે પિતાની દીકરી કુખી
ન થાય નન કંજાટ વગર મારી રીતે જીવી
મહે એટલે પેમા માપ્યા માત્ર એક દીકરીની
પાછળ પરર વીન નહારે ઉધિયા પર્વાઈ
મયા

પતિ નેર એકાંકુ અને મામાન્ય અક્ષલ વનરના
નીકમ્યા એટલે રના ખુબ નાચજ થઈ મહ,
મુ કવુ ને નજ પકરી નહોતી પણ એક
નિવલ કુટુબના અને પતિના તામથી કટાણીને
તે પિયર ભેગી થઈ મહ
બાપને મેર રહીને ગયા થી એ કુધી ભાગી

અને પોતાના પગ ઉપર ઊભી રહી બાપનો પૈસો ભેઈને પણ તે નિગત કરીને બેઠી નહિ અને પિતની મરણ ઉપરવટ પણ જઈને તેને અનુકૂળ એવી લાચણગીનાં નોકરી સ્વીકારી લીધી

લાગણીનો જીવો અર્થ

શાન્તાબેન સ્વભાવે ખૂબ દયાળુ, શાંત અને એટલા જ લાચણીપણ કોઈની પણ વાત સાંભળે, પછી તેમના પરિચયમા હોય ના હોય તો પણ શ્રીલ બ્યક્તિ પાસેથી સાંભળીને પણ ખુબ નારાજ થઈ જાય એના જ વિચારો આજો દિવસ થયાં કરે અને જ્યારે યોગી પણ શહેત એમને આપે ત્યારે એમને કંઈક હાથ થાય

શાન્તાબેનની આ જાળની બહુમનસાઈનો બીજા દુરુપયોગ પણ કરવા મહત્ત્વા પામે તેમ તેમની પસંદગી કાઢવી મહાનું શાન્તાબેનને મન દુનિયા આખી મન્ય પર વસેલી છે આવી બાબતોમા એને જુકું બેઠવાનું શું કારણ ? બિચારા બહુ મુશ્કેલીમા હશે એમની બેતપણી એમને કહે પણ એમના ગળે કંઈ બેતરતું નહિ એમના પતિને આશુ બધુ ગમે નહિ પણ મહદ્દશ થવા પૂરતા તે તેમની ઇન્છા નિરૂદ્ધ કરી કરી શકતા નહિ એક બે અનુભવમા તેમને ખ્યાલ આવ્યો અને પોતાની જૂલ સમજાઈ ત્યારથી તેમણે મનથી નાકી કહ્યું કે કોઈપણ પગનું ઉઠાવળે ભરતું નહિ, પુત્રો વિચાર કરી ચારે બાજુથી તપાસ કરી તે બ્યક્તિને મહાયજ્ઞ થવુ છતાં પણ તે જ્યારે કંઈ આંખળે ત્યારે ટીવા થઈ જાય

શાન્તાબેનના ઘરમા નૈમના નોકરને પણ ખૂબ છૂટ હતી કચ્છરક તેની પાસેથી કામ લેવાને બદલે તેની દયા ખાય, તેને હાથે-હાથ કસી લે અને આમ તેઓ જાતે કરી લે ત્યાં મુખી કરી આપવાની વાત ન આવે

શાન્તાબેનની ટીકરી નીચમ બાણીગણીને તૈયાર થઈ અને નોકરી કરવાની નૈયાગી બતાવી તેને મામાજીક કાર્ય કરવું હતું તેની મામા કેટલાક છુટ્ટો તેનામા ઉઠવાં હતા અને બાએ બાધી જ સમવડ તેને પણ આપી અને ઘરમા ગેજનું વાત વરણુ તે તેની પણ હતી એટલે બહાર જઈને રહેવા માકનુ ત્યારે ત્યાંથી એક નોકર સાંધી લીધા અને તેની નાનકડી મોટર માટે એક ફાયવર્ષ પણ રાખ્યો નીચમનો દયાળુ સ્વભાવ પોતાની સાથે હમેશા અને નોકરોના પુરનો ખાલ રાખતી એ ઘેર બાળીને બગેબર પૂછપરછ કરે અને વધુ પડતું ફરવાનું થયું હોય ત્યારે ઘેર બેસાડીને તરત આવતા વેત જ આપણી તૈયાર કરારે પોતે પીવે એ પહેલાં એની હરકાર લે અને પીગડાવે કથાક બહારગામમા હોય તો ત્યાં પણ હોટલ વગેરેમાંથી મ માલીને આપે પોતાના કબજામાંથી તુરત કાઢી આપે આટલી બધી નીલમ દરમાર રાખતી એટલે દુર્ધર પુસ પુસ થઈ જતો ધીમે ધીમે તેને બાદેન માટે કુણી લાગણી જન્મી અને હવે પણ લીધું કે એમને જરૂર મારા ઉપર ખૂબ પ્રેમ છે પરિણામે કાર્યવરતુ વર્તન બહુમતી થયું, હજી મરકરી દારા પણ તે એમની વધુ નજદીક આવવા પ્રયત્ન કરવા લાગ્યો અને છેલ્લે તો એટલે મુખી દિ મત કરી બેઠા કે એન

અક્ષરમાં ગયા. બેનને રોજ આમરે જવાતું થતું અને એક જગ્યા ઘણુંબધું એકલા હોય એક વખત જિલ્લુક એકાંત સ્થાનમાં લઈવેળે ગાડી ભડકી છે કહીને મોઢાવી યોડીવાર રીપેરી ગયા પ્રખરને કર્યા, બેને પાત્ર આગે મજદુરી પણ કર્ષ જગતુ નહિ એટલે ગાડ નીચે નાસ્તે કરવા બેઠા. એ વખતે સૂર્યવર અઠપણુ જ્યુ બેન વિચારના પડ્યા અને એને કહ્યું એટલે છોંધા જ પ્રશ્ન થયો 'બેન, તમારી માટે પાટ કેમ બહુ લાગતી છે?' નીલમ કંઈકે વિચારેના પડી અને તરત એને ગયેનેમ કરીને નાટી રાંપર કરવા પહુ અને સમજાવ્યો માઠ માઠ પ્રશ્ન લેવા થતા અને બાંધણીથી નીતરે સૂર્યવરને બીજા દિવસે રવલ અલધી

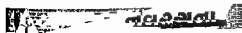
અલ્લહ માધી પીઠ

અમે વરને મોઢાના લેમ થવા ત્યારે એ કૂચી ભગતી નહોતી એનામાં જગ અલ્લહ પહુ હત એ વિષે અમે તેના આમગિયાને સમજાવેલું મોઢી એક દિવસ સવારના પહોવમાં મારી પાને આવી અને પહુ એને કુ અધુ પૂંક ત્યાં તે એકાંત ક્યાકર્મો જ એનેના વર પત્ર ગ્યાવી પહોવેના એ એને અમમજાવ્યો પહુ કોઈ હિનામે એ મોઢાને પોતાની સાને લઈ જવા મેયા નહોતો મોઢી પાસે પાત્ર એની બહની નાકી મગાવી તો ય એ તૈયાજ ન થયો મોઢીની અલ્લહનામે માત્ર મુઠ્ઠી અને તે એટલે સુધી કે મોઢીએ પોતાના જગને વા ઠીક પહુ પોતાની આસુનેય ધમગાવવામાં જાકી નહોતી

મળી કે મોઢીને જૂજ સમજાવી એના વર મનેથીજ વાધો દૂરીત નાકી મોઢીને વધી નીતે કવકો પાત્ર અપ્યો. પણ એની માનક નામે તેની વાને કરાવેલું આ કાપ જાણે તેને પદ્યજાપ ન કરેલું કરાવતું અને બુદ્ધને પદ્યજાપ ન થય ત્યા સુધી એ બુદ્ધની નાકી પહુ કોણ ગ્યારે ?

એના વરને હું મમજાવી મમજાવીને પાકી પણ એ એકને બે નવમે યે કા વિષમ માં મોઢીને નેના કાપને ત્યા કે મોઢી દીધો દરખિયાનમાં એક વાગ એના વરને એ એકાવને સમજાવ્યો તત્કાલ એ ન માંયો તે ન જ માંયો છુટ્ટે થીને કે મોઢીને મોઢાની એ પાત્ર કુવે મોઢી દીધી પડી હતી કે મોઢીને જ એના જ પાને મોઢા પાત્ર એ એવો એના આમરે મઈ એના જ એની માત્રુ અને એના વર એને ભારી બીવી કન્ય એ પહુ મહન હીને મોઢીએ જાનેને હું કુનેકયાં સમજાવ્યા તે કુનેક આનીના ગ્યારેલી નેઈને અને અરેપર તેના માં નાન લેવન્યુ એ એને માંની આની નહિ એટલે હું બીજો દિવસ એને રેર મઈ ત્યા જઈને એક વેડ અને નિગળુ જ લેવા મળ્યું એનો વર હોલો મારી મામે ગ્યારે ને બે દિવસ પહેલા એવો વિષે મમેગ એલનારો આજે મોઢીના વગાધુમાંથી જ બે એ ન ગ્યારે

અલ્લહ મોઢાં આમ પીઠ બની ગયેલી એઈને એની માત્રુએ પાત્ર એની સુગન્તાની માધી યાને વધાર્ષ પાધી

અંધાવલોકન

અતરના અજનાજા

[તે પીનાર પોય પ્ર આર આર મેલી ક , મુખર્ધ, ૨ ૩ ૬/—]

સી હી વાદી મળ ક્યનંદાનીમા એકનામી મુખર્ધના વેપારી મેલિયા બોજા એક પુરુષ થો' પ્રાપ્ત પિંક જામતા કુલસાળા નામકિયા જુવાનનો કયા કરી આપવામા આવી છે અભાગિયાન તરીકે એ મરખા અને બદાર કાકુન યય ॥ અને શતરિન કાળી મજૂરી ધરની ને એલી ઈ, કમો નોવા છાક કાઈ પાંતેઓ જેને કેપને નીકે એકાક રામ્દ પજુ સંજા બરા મજરા નથી ને વાનીના નામક અમુ પોને મોગે દેવા છત ' પિતા પોતાનાથી નાના ને બાઈઓ પાસાવે ॥ અને માતા પજુ દુખના કુસાયા ને વે છે તેના આપાન પાળી અને જેમ લઈ મુખર્ધ તરફ ॥ સી જામ છે પડી તેા ત્યાં તેની પ્રાપ્તિગિયા ને મનેનતથી પડીરાગમ થી મુખર્ધને અને તેમ થી કુશળો જાનીવર અને છે અને કુશળ કુશળ મ ' વાદી અને ગાદી ને બનિક થાય છે જેટી તેની નેકાદિવીથી તને બાદી પજુ તાં મળી રહે છે આવા મુખર્ધ અન સાંજી આ કયા એક ફક નિ મલ કમરવાળા મારા જતા સકપતીત મચનરીત પુરુશા માનમિક અને આર્થિક—સામાજિક વિકાસની શાયક વાની છે એનેા વિકાસ થાય છે કેમકે એનુ અતર જાનનું છે મનના પ્રબાવનાં તે આવે છે રંગ રાગની મોહક દુનિયાની કપટમા પજુ તે આવી જાય છે પજુ એવા પ્રેભેને તે પોતાના અસજ નીતિત્રેથી સ્વભાવ અને ક્યારકર કાકા જેવા થી આપીના ધાર્મિક બકિનરને લીધે ફાલવા દારા દર કોરી ર છે વાનાવરજુ કુદ પડેવનુ અને કુદ પડીનુ ॥ લેખકનુ મુખ્ય ધ્યાન જુવાન કહેવા તરફ નાપાતના વિશાલ તરફ અને જીવનના સલાચારકુળ

મનસ અસીને આજળ વાવવા તરફ મનન રજુ છે આન જતા મજૂરીના ને કુમારનાએના લાકલિક મ જે મુખર્ધના મવાપિયા, કલાનો અને વાળી મુખર્ધ કે વેસ્વાએના કમળની પેખાએ, ગામખાના મુનેની રીત સોગ વગેરેનુ આરોપન વીગેને થયુ ॥ તાર કમાના એરાકને માટે મુખર્ધના મખન વી અને મજૂર વગેરેનુ જીવન તે અકાવપાન જેવ છે પજુ મેનો આભાથી વાતીને પ્રભુત અસી જ લીપાપા તે રૂપ કુ' છે વસ્તુવિધાન અને પત્રવિકાસની બાબત પજુ લેખકે સારુ અન આપ્યુ ॥ જા મંથ પહે સભાન્ય જીવન જીવત દોરાધી કોઈમા કમ અકા ધરજુ કે અદ્વિપુત માનુષ પાડુ નથી કા મેક જા સકરકાક અને બીજા વાદી ॥ મુખર્ધમ બજા લાદ વરજુ પથદાવા છતા ચેાન તી રીતરતખમા મજુર નહે તે નેકે આક્ષર થાય ખડુ મજુર વિજા મિત્રા મેરાળી વગેરે સામાન્ય મનરીએ જ જે ૧૧ મુખર્ધનુ છે નુ વાલીરનન અને ક્યારનનુ જેનુ કાર્ય તથા લેપકેલ આનપાન બની રહે છે કાક સુચિ વાનાવરજુ પ્રત્યારની આ નવલ તેા મેલક જત ને લીધે જીવનને અપેરો તેવા અપર વાનાવરજુ પ્રથમો, કુમેગી અકમલ અને સુમેલ મુખર્ધ મેસીને લીધે મોહક જનુ અને રૂ' વિચાર અને આકાવાળા વતીશીખીત અને મી સિય નેા થઈ પડશે પજુ લેખકની કમ રીતિમા સિદ્ધિપેજુ વારવાર થાય છે નિપજુઈ જુલ પામત છે તેમની ભારાને બધ એક મુખર્ધ પ્રીરાગે રહેતો નથી આમરિયા પડેા પસેને એવાં વાળી-રિજાર કરાને છે કે એથી થોડીક અથ સન્નિકવાય આવે કચ રેત મજુરની યાત તથા મજા અજુસખખમા પજુ અખનીનિ કરતા સાગી મલ અને લેખકે બીજા અલક્ષિ વેશા નેમેા પે (૫ ૧૩) 'એનુ તેને યાદ જાતી (૫ ૩૨) પથરના અર્થ ' શીવજી' (૫ ૬૧) મજુર ના અર્થમાં મુખર્ધ (૫ ૧૧૭) ખડુબર્ધને રજાને બીમખાઈ (૬ ૨૨)

અનર્થના ગદી વચ્ચે પાને બાંધી મુદ્રા દાખલ કરવી
 થવા વિચિત્ર પરિસ્થિતિઓ લાગી લેવા. જોઈએ તેમજ
 લેખક લઈ શકેલા નથી હતાં અને મગવેલા વક્ર
 કથનની દરિયા તરીકે પાઠકના હૃદય પૂરું થઈ નિઃશ્વસી નથી
 એમના અવારોવાનું જાનના આગેના અને જન
 કદર પાકવોના આરોધ અવરોધથી જાણે છે અને
 કેટલીક પરિસ્થિતિઓ તેથી એ દરજ્જા અને છે ખરી, પણ
 એકદરે એ મગવો કાર્ય તરફ ચાલે કરવાને બદલે
 પોતાની અજાણતાની આગળના જાણુ પડુ કાઢી
 પડે છે તો પછી રિરિધ રિધ, વળતુ ઉપરિશ્રમ અને
 પાત્ર સ્વમાનના અનિવરણ નિરૂપણને કાઢે નથા
 અભિનિષ્ઠ સમાજ અને અનિવરણી જનના વિધ
 રિધ પાસાની દરખાશ ને આનંદનું નસ પડે તેવી
 રજૂઆતને કારણે આ પુસ્તકમાંની ન ગિહાને ગેવડ
 છે કપાલકાશ્ય કપક કડુણ કપાલ વીગચિત્ત ઉત્પાદ
 કપાલ માર્મિક રિવાજ, તો કપાલ પ્રયુષના રંગેથી
 બધી ખરી નાદિશાઓ હાલનમ બની છે એમના
 બધી તો રહેશે માટે અનુકૂળ મિત્ર થઈ ગયા છે
 પણ તખ્તા ઉપર ટ્રેસીને ફરી ફરી બેસી ગયે
 તેવી છે પુસ્તકના મુદ્રા લોકોની બૂલો કીટકીટ,
 શ્રી ધનસુખાનના "અશ્વિનિદેશ" માં તે બધી જ

આનંદ વૈદ્યની
 [એ સારંગ માર્ગ પ્રકાશક-આર આર શેઠની ક
 પ્રબંધ, ૨, મુખ્ય ૨ ૮/૭]

આરોગ્યવત્તા આવી કૃતિના આ લેખક હવે તો
 પ્રસિદ્ધ નવનવધાર મધુસ મેમની નવનોનુ મુખ્ય
 કથારસ પૂરી પાડવતુ અને એમ કરી એના સ્પર્શને
 શોધપ્રિય બનવતુ રોમ એમ હવે તો રજૂ કરવા
 છે 'વૈદ્ય રત્નાકર' નવનો, આગ કરીને ગેવડ ત,
 રજૂવી વાચકોના વળતુ જિજ્ઞાસાને દહાવી ગાળવો
 અને પ્રસંગે તથા અકસ્માતોને પરિણામથી વાળીનું
 આકર્ષણ કાળના અતલ દુર્ગી ભગવી રાખતુ ■
 સારંગ આરોગી તમામ નવનોનુ ખાત લખે ■
 એમની નવનો સામાન્ય પ્રમગરણ ને વર્ણવવા

હોય છે 'આનંદ વૈદ્ય' નો નાવક-નાયિકા ખર
 પાત્ર હાલતે દેવ દીવાની ચોર રસરસદિ અને
 સારાની મુગલના અતરંગો લાંબે સિદ્ધિ કુખ
 બેગરતા દયા, તેમજ પ્રાગમળના આરોગ્ય સુખ
 ધારામાંથી જિહ્વાગીવાસની મહાધો દાખવતુ જન
 મધુસ તો ખરુ પણ દીવાની કિનારોની ને પ્ર
 મના જોય એ પરમજુ અને જીવનના મહા દુખ
 જિહ્વાગીવાસને બાળતુ મધુસ એનુ વેર નામ ને
 તેમજ વૈદ્ય મિત્ર બહાનીયે એક ગુણ દાગ જે
 ઊંધુ આ અને નાવક નાયિકાએ પોતાના ઉપર
 વડીન શુભેચ્છાનું નાંખુ જેવી નિર્મલાઈ ક્યુ એ જ
 કથા વળતુ છે કથા અગળા રંગ પાના સુધી ને
 સારંગી જગત મરેની બુધિશાળી ને તો કરે છે
 તે વડીનુ નિરૂપણ પ્રમગમ મધુસ અને રસમ કોર
 લેખક પછી પડુણથી કરી શક્યા છે જો સાધન
 ચીવના છે રમણુવાન કેનાઈના પાને લેખ ખરી
 આ કાળ ના અવર ભૈરવી વડો સારંગ કપાલસા
 સમિતિ મન ને છ એક વડુપ કલમ તુ અને ખીજ
 પ્રપચી મુમ્મદી, એમ મિત્ર વાતાવરણને મે
 નંખા સાધા છે સાચીય મગીની મધુકારી મેથી
 અચી ભારથી છે રસ નામની, સમીપતાની રી
 પાપા નેપથ્ય રિવાજ ને તેમની ગાથા સુધી
 મિત્રા જનમળ ને ગરેવાના કુટુંબનુ સિદ્ધિ
 વાતાવરણ તો વેખક આતસકાન્તામાં બધા દાખ
 શુદ્ધિયો તેઓ આપેએ છે શુભવાની નવનોના અવ
 મગીવા વાતાવરણના બધી કથાત્મક મિત્રી હાલ
 અપૂર્ણ છે

આ લાંબી નવનવા મદલના પાત્રો યોગ્ય છે
 હાલતે, મિત્રી બરી અને મધુસનુ
 બાળીના પાત્રોનામ કેલેક ટ્રેમ કરવામાં તો પ્ર
 અંગીરુ વાતાવરણ રમવામાં ને કેલેક શ્રેષ્ઠ્યને
 હર આપવામાં જ મળ ■ તરતમ વિવાદો
 બુધિવ્ય પ્રમણુષ્ય અ ન છે પાત્રો વિશે લેખક
 વર્ણન દાગ ને પ્રમગમ ખરી ■ તેઓ પાત્રો પેને
 તેમની જિજ્ઞાસા કે બુધિશાળી દાગ જ મારી શકા

[illegible]

વાળીઓને મદદ કરવાની છે. પદ્ધતિ દરેક જુનો ને જુનું સર્વ
કાર્ય નવાનું ઓ સારું ન બાકી નમની નવરિખોજોમાં
રેલી સ્થળ કામચલાઉ સ્થળ પાડો. નોંધવ્યાપારની
જિગી મુદ્દા કામચલાઉ છે તરી નવર માઓમાં કેમ નહિ
પાસલા દેવ ? જેમાંથી પામે ન હતા છે, જીવનને
નેરાની સૌંદર્ય છે. વિશાળ-લાલો સ્વચ્છની
અને મળેલી કામચલાઉ છે. ના પડી નવરકમળોમાં
મત્ર સ્વચ્છ મળે તો નવર કિપણ અને રમણ
જોત નોંધવ્યાપાર પદ્ધતિ દરેક ના નેત્રુ અને
કેમ નવરમાનુ દેવે સારું નવા નિ પદ્ધતિ કેટલોક
કાંઈ પદ્ધતિ લોકે કે તે ને મત્ર કામચલાઉ નેત્રુ
મા ન ક પદ્ધતિ પદ્ધતિ મે પિનામે વારસામાં મુદ્દા
ન મના મા ન નવ પદ્ધતિ મળી વપા નિવારી ને
મળી નથી છે તેમજ કૌંસી કમે નાકે તે નાકી
મત્ર નવ દારી મેવેલ કામચલાઉ વારસે સ્વચ્છ
સ્થા પડો છે. ઓ સારું પાસલ જેના પદ્ધતિમાં
વાલી નેત્રુ પામેલી જીવનના ચંદ્ર ને કામચલાઉ અને સર્વ
પદ્ધતિ રપ ની નવ ન મળેલા નવર મળેલ પદ્ધતિ
કે મેવેલી નવર નોંધવ્યાપાર છે. કામચલાઉ કામચલાઉ
કામચલાઉ નવર નોંધવ્યાપાર નહિ.

અર્ચમીન ગજરાતી સાહિત્ય અનુષ્ઠાનો વિકાસ

[પાંચોઁ કો સુશુભિત મેલ પટેર (મધ્યગી) અમે
ક્રો રામજી ના ચકષા યે હા ગુરૂદ અથગન
કર્ણવક. આખારી કે વ /]

કોનનેવા અન્નાસ નેવા તમા રાપ્તના રાના ઉપા
વર્દની પરીલાએ ના નિલાઓએ અવધાનના મહાપ
જાને એવા હાવી શુભાના માનિના મુખ્ય સ્વરો
નિને માલિની વ્યાજુ પા પનાક નેવા સમ્પત કપ
બુ યુ મેવા સમ્પતમુલા કે દરિયા નેવા નથી
જાન મુનિએ કરોને સમાપો કે સામિતિના
નામનિદા ના પાવો કે તમને રો એક વિરોરો
જાને સમિતેવા કેવા કે નેવા એકો વીરોએના
કેમકો પવિત્ર પાસો નાનિના મનિદાનો કેવા
રો સગો નથી એકો વ્યાવેની માલિની વ્યા અપા

અને કપાલક નો સ્પર્શિત છે જેને નાવિકાના
 વ્યવસ્થા વિકાસમાં જેમની નવનિર્મિતે અગ્રિમ સ્થાન
 ભોજપે છે તેવા મેધાધોરે તેમણે માત્ર પશુ ક્યાં નથી
 પાછી તેમની પાત્રીમાં વિશેષ આપ્તિ સ્વિચ્છ ને
 એમાં હોય જ કપાલક? એની જુલો કે સરખાવે
 નો પુસ્તકમાં થયો છે 'પાત્રનાં લીંગ પેલીકરો
 નામે ચઢારી દીધી છે, જે છે વ્યવિ દવા ને નવ
 ક્રમક શુભાશ્રમ બોકનો તેમના પાત્રીન હોય
 જનમ ગણ્ય તેવો જોવી વટે' નામે રોપ પાત્રો
 નથી અને 'શુભ' ને તેમણે નિરૂપ્યા છે વગી
 એમણે આપેલો પરિચય કે વિવેચન કેમ અદરના
 બતા છે તે તેમની નીચેનાં કામિએ પરમા પેનાઈ
 આવરી 'શુભાશ્રમ બોક' કા પુસ્તકના એક સાગ
 નવનિકાકાર મધ્યમ મેક છે આ શુભાશ્રમ સમાજ
 નવનિકાકારો મિત્રની પુનિર્મિતો પશુ જેના મને છે
 પાનાવેલન અને વારીકરો અગ્રમો અને નિરૂપણ
 છદમ હોય છે 'અ' પાત્રીકારથી બે પાત્રી એક
 પશુ મિત્ર કેમ અગ્રી દોરવા પાત્રો છે ખરું /
 ક્યા લેખકોએ કેવોક અગ્રમ અગ્રી નામ દોષો (૪)
 પશુ કરી છે જેને મિત્રનારા નીમકે લેવેના
 બે કારિયો 'ઉત્તમ કોણ પ્રસન્ન ને મુગ્ધ અને
 'કુશીરામ ચરિત' નવજગતને ન મે તેમને સ્થાની
 દોષો છે છદમચિત્રના વિકાસમાં અગ્રિ નામકો અને
 લેખકો તેમ પાત્રી લીધી ગીતી પાત્રી આપ
 વાના ઉત્પાદમાં શ્રી વિચિત્રાશ્રમ ભલુ લેવેડુ રેલીની
 વિચિત્રાશ્રમ પુ નર્મિત સ્વમ છદમચિત્ર 'શ્રી
 નર્મિ' આવ અમારામાં જ રહી ગયું છે / અવા
 સો મથા છદમક પુસ્તકમાં દેર દેર છે પુસ્તકમાંની
 ભાગ લાગતો આપ્તિ, ક્યાં કે પુનિ વિચિત્ર અગ્રિ
 પ્રાપ્તો કે અગ્રો. પશુ એકલાના પેનાના નામો
 જ નવ અર્થોથી કવિના વિચિત્રો અગ્રિ નામકો તે
 વિચિત્રાશ્રમ પુસ્તકમાં પુસ્તકમાં કે અગ્રો શ્રી મુદરમુદ
 પુસ્તક અગ્રીન કવિના આશી જ મોરે સ્વિચ્છ જો
 રવાના આના છે પુરો ૬૪ થી ૬૬ વર્ષમાંથી એની

અગ્રિ થયો જે જ પ્રમાણે નિરૂપ વિશે નિ મ
 બહુના લેખકોએ દૂષક અગ્રા પુનિર્મિતો વ્યવસ્થા ને
 પરિચય અને અગ્રમ લેખકોએ 'પાત્રો' જેને
 ને અગ્રી નથી એમની નિરૂપણોની ૫૨ મી
 પાત્રી કે મોડકાલિયો નથી એમ વ્યવસ્થા છે કે અ
 પુસ્તક તેમજ કપાલક લેખકો દેવ કેવ પા
 પ્રાપ્તિ જ રહ્યો હતો

બીજી પોલીક

[સે મુદ્રેશ એની પ્રકાશક—ચૈત્ર પ્રકાશન કા
 (૩૫) વિ, વડોદરા ૩ ૨/૭૫]

કાલ્ય અને નાવિકાના વ્યવસ્થા દીર દીર પ્રેમ
 થી લઈ અને નાવિકાના શાખવતાર આ લેખકો તેમને
 બીજો નાવિકાશ્રમ આ પુસ્તકમાં આપે છે એમની
 ચીરે વારીમાં લેખકની વિચિત્રાશ્રમ દષ્ટિ અને પશુ
 નામ નવનિકા—સાહિત્યનાં આભાસના પુનિર્મિતો
 નવનિકાકાર થઈ ચલે રહ્યોના આકાર પાત્રો /
 આપોત્તમ પ્રીત, અગ્રા તે રેલી પાત્રો આપો
 બધા જ નાવિકાકારોથી શ્રી મુદ્રેશ જેવી મિત્ર નથી
 આપે છે તેમની છદમચિત્ર સત્તામાં લેખક અગ્રમ
 વિચિત્રા અને કટુતા / કારિયો અને કામ
 વિચિત્રા / હર્ષન કરી વગ્રમ છે દીન દેખાવો
 ક્યા દરો ના અગ્રી વિચિત્ર જુલાયાગરી, જુલી
 નકની આ પાત્રીકાર મેળાઓના નકર વાતચિત્ર
 વાતો તારક વિશે અગ્રા કપાલકો તેમની સમાજ
 સમાજ છે પુત્રો જ પાત્રી કુરુક્ષેત્ર, છદમ
 દિવનનામાં જીતિઓને આગિપણે આપમિત્રાશ્રમ થી
 સતોદસ મથવા અને એમ છદમના કુરુક્ષેત્રના માત્ર
 લ ના આશાઓને સિદ્ધ કરવા મથવા પગ આપો—
 ક્યાઓને અગ્રે—મરુતિપર ખરો જીતિઓને નથી જ
 જીતિશ દરખતી હર્ષ દરખતી જુલારીની એમ દીન પડ
 છદમ બધા રમતા મુદ્રેશના પાત્રી વાતચિત્ર
 પીડાના આપે છે વાતોના સદેશની મોડીમાં મેડ
 અગ્રમ વર્ષના નીમક વર્ષની એક દ મોરદી, પડ
 અને જડ, અગ્રમના નકની દિન છદમ અને

દેશિયાને ઉત્તરવામાં ૨૫ વરસ ૩૫ મહા પો એવા ઉપાસનોત્તુ વર્ણન નરનામ વેષ્ટે નિરૂપણની ઝીલુ વડ, ચોત્સાઈ ઉપમા નવીમ આગિની મોચિન સુઢ પને બાસની લાગની મુશ્કરનાથો મળતી કે વેળ કની આ મહિત તેમની મોઢ વાર્તાઓના વરણન મનુ પચિમના નૂતન વાર્તાસાહિત્યવ અને વિવેચનવ ન મુનન, તેમના પદાનકન અને ગાવાવાસી બાધાલેવી ગ્વાનુથનો અને અવનોકોની દલુનહી પસકની નિહીની નોકાગા અને નિરુપકની ઝગમગ નથા રથના હસમની આકરિંગા પુત્ર ની મર વાર્તા આમા મૈતુક મુવાડ છે વનમ્પતે અચોટ અક્ષર અને લેના મુશ્કરનામી નિરુપણકમાની દરિયે નનવાનર કથા નથા વચોટરણુ મુજ વાણીઓ જમી કે કીમલી કુમુમ પચિનો મુજોડ પથુ તેના નિપલ રમને આનખનની ભાગાને કામ્યુ આનકિ વલ્લુપ છે નિરુપવ, જે મજાની ખની સાળી વાર્તા છે અને ૧૩ પુત્રે હોને પડી છે, તેના વિગાર મળિશર્મ નથી નિરુપાના જીવનને મજાનપ ખાવાવ વધારે વેધકતા અને બાધાલી નિરુપણ થઈ નામુ મેાન પથગટ બાધા તેની અક્ષર કોલકી નઈ બમ જે અને કોમની થાવિદ એ. વિધાના બકલ લગી રમર છે દુહી વાતી કોઢ અગિમના ભગત થ અનેદ ખાટલ મહાકાવ્યનો એકલ ગાની રકે કે તથાવે એવાનુ કોઢ સમર્થ પાનુ મરકના રેન્ડગને મેાન અને અન્ય પામા સુલોમી, હરિગીથા મેજા ડેગતા હોલ વિદુ વાની વગુમમમ્મ તવલિલાની નથા, દુહી ભડ કથાની છે

નજાની ધમી મરી વાર્તાઓ કોમક વિચારતા કુદ ક ભાવનનુમે નિકલાવનામે પ્રાન હો જે હોખની પાને વગુન રિચક્ષ અને વાનવર નુ અવન માગુલ કોપકોરે મુખકાદ કે પથ એનહીની અમમકાલ આગેગાની પ્રિમુલ વલ્લેવન દુર્ગાકીરો વિચેલ વણ ૧૮ અને ૨૩ નુ રેખકામેલ વધ પળે છે સહ એ વાર્તાઓની બાકાત ના કે મલીક-જ કમી જે

છે અમીદ વાલી કોની માગુલ નેરલી આકર્ષક છે લેલવા તેમના મત તેમ નથી લેખક કોની નેલી લેલનામુ મુનક વાતીના હીમને મિદ કાવા ૭ વાર્તાનો આન એને અટોડ તથા લેખક નિષ્કલ પ્રકન કરે છે ' રૂપીવનાર વાણીવન ' રીમિ, વગેરે કેટલીક વાર્તાઓ વિનેરે લેખકની તરફમિત, નમચલિ અને પ્રમલવલ્લનીના પચિનમમ છે ક્ષીપાની વાર્તાઓમ વેષકતુ વહકાન અને નિ નકાન, કુદતા કે અભામીરમુ વલ્લુ કોડા મહિ છે અવળત સિદ્ધા કે રીમશા મુમ ' તેવી ' મિદુર વલ્લેમિત્ર નેમો અમમ ' કે મહુમકમિ નામુ કામય જે પમુ જે ૬૦ જેમો રવન કો રીપ તેવ જીવતને મો મળતી કુપના અન્યાર અકાકાદી ન ના ન તમ મરક કલ નાક વિચલક કે વડ તાતાર મહુમ મુજા સુવનો પ્રમન હી રમ કોમ એનુ નેમન રેખકતુ હીર એની હાપ પુનકને અને થકે છ આપમુ લલ અલ્લકતુ નેમુ અમલોડન અલુ છે આપકો રીમન જીવનકાતુ તેમક રીમકાતુ મુમ અને મુલ્લુકન કે અને જે હરિની વેષકી વાર્તાઓ સારા એકિમુ કન થમુ આપી ને તેમ કે તેમ ગા મેલુ નિમેલપુ અને મુલ્લેરિન આપકાન અમલોમે ન કુમિ ભામી નામુ નથી મે નિરૂપકતુ કાવિતમ અમરે વાર્તામા ભાસ વઈ નન ૧૮, ત્યારે તેમાથી સુચક કે અમમિનુમુ મુકની નીમના અમમના વેષકે કથા વાર્તામા કામ મારવા પકે કે કારે ને દર્શન વિવીનકાતુ મેલુ પમુ નેમાલી અમમપલ્લે એ કીડી અમમુલ અલ્લ મુની વળ તેની વાર્તા ને બહારી કોઈ એને ? કમ ' કે ગમલકામર કોમી અમેદ અમલોમે અર લ છે રમુન રૂપ પામી હી નથી. આ વાર્તાઓમ મરક કાતા રીમકાતા બાકાત-લી હાપ વલ્લુ લેખી આરે છે અનુમે નેમ રપમ આનેષવાની પુરાકોમથી ઉનિદ પ્રીમ મેાધી વાવવાની લમ આનેવલ્લકી સુનિમકા ગમવવાની

દાવ્ય મેખકમા દેવતા હતા આ પુત્રકાંતી હોય
વાર્તાઓ મ્હી જાતના વિશિષ્ટ સપ્ત મમને વ સ્ત્રીન
રિવા માત્ર આકાદેરી નજરની મોહના અને વિગર
નિરુપવૃત્ત આકા મ્હી નવીનતા તથા કટાવાળા તાલ
મગે જ સુપાત્ય મ્હી લટી છે આ નવા આપકા
નવિસાસાવિયા ન આ રચનારી વિશ્લેષણ, મન
વાનરિવા અને પ્રતિઃઆસિની નીતકમને કારણે
શ્રી સુરેશ મ્હેણી વળોએ આચાનની આશ્ચર્યજનક
શીલો દેવી મધુ સેજ આપલે રમણીએ કે મેખનાર્થ
વિશિષ્ટા દેવી વિદુરનારી સાથે ર્નરેષ લલચના પચ
લેગા કોમડી વ તામોમા આ શીવના પનામ સેતુ
વાતાનરણ પ્રગી રહો છત્રના રોસપૂર્ણ મગેતમાશીવ
રમણીય કનકસુદિતી નિર્મિતિ એ કરી રહે નવી
મગેના ખીલો

છવન લગ વાન

[૨ રમ નેન માધી અગાગ-આરી સદિવ્ય રમ
ન અમલવાઃ ૧ ૩ ૨/—]

પર્યેક એકાદિના મગલો આપ્યા પછી લેખિકા દ્વે
શ્રીયિક નિચ કી નાટક મુકાશી નાટ્યકારિયને એકાદે
જમા કરાવે છે મેખના એકાદિઓ જાનવાળા સરળ
લેખને ધ્યાના-કારેખના કીક કીક મેખના છે આ
નાટક પચુ એવા જ ઉપાકાથી મેખેએર્મ મગ્યોએ
જાનવરો એમા દાક નથી નાટકનુ વરતુ નવીન નવી
પનીગી પતિ પદો વહેમ એના સસારકલને આરો
જનાવી શકના ને પતિનુ ધર હોડવા નેવાર માય છે
પચુ ખરી વનુગિમિતુ તેને જાન થવા પલકને તે
પતિની તથા બીજી સ્ત્રી દેના ઉપર તે વર્કનાય છે
તેની માફી મગે છે બધુ લુપ્તો મ્હી રખેવી વાન,
પચુ એને નાટ્યરત આપ કામ લેખિકાએ સદુ
કોશ દાખ-યુ છે નાટકના નાપિય કપનારી સળી
૫ દવી અને કોલેજ જાનના લેખ નિર દિગીપ રહેલી
અભિનયનો ઉપા લેખને શીલ છે એ રીતે નાટ
કમાં રેખાનો પતિ રોકર અને દિગીપની પત્ની અપજો
અવેશ કરે છે તે રમરે ચિત્ર અને નટમોજિત છે
કલપના અને નામક ગુણરત મનની દિધારતિ તેની

પગકાપા અને છેવટે કલપનાને મળુ રસપરોપન થયુ
ને દાવ્ય તેની વાનકુઓનુ પરિવર્તન રસમિ
કમા થયુ જાતકાયુ છે નાટ્યકામ પર્વતિનિ
દેવી કે દુધાર મ્હવા વચ્ચે પર્વત વચ્ચે
અવેશ દિગીપુ પેલવ કોપરી જયુ, રમુ ને રે
જયુ કપનાઓ મુત્તારા રેખાના પતિનુ આખ
વહેરે પછીનાની રકિત લેખિકાએ સારી બનાવી છે
આ નાટકનુ મુખ્ય આકર્ષક એના વિશિષ્ટતા
આવેશમ્હે ને જાનના રેખાઓ મગલેષ કે
કુટ્ટેના અને વાકાઓના આરાદ-અવરોધની રમ
એના નાટ્યકાનુ છે ૫ દવી, કપના, કિષીપ, કુરુ
અને અપજોના સમારોજી ખાનપાત્ર જાન મે છે
સવારો દારા સન્ધારી નરીના કાપવામારતી
તેના મુદતરવના આદર્શની, લેની કપન એ અને
જાનકુઓની સારી ગાળી માય છે અભિનયના
રેખ વમજકલ આદિ રિપય પતને વિશિષ્ટ પદો
દારા વિશિષ્ટ હજીકાનુ સવારો દારા રજુ કરાયા છે
પાએ પચુ જોનાના મન્દાર, પતિ જાના અને
કપનાને અનુરૂપ વાળી, વર્તન અને તાપરેષ
રેખા છે સવારો કુકા તીકયુ અને ઉચ્ચારક
નાટકનુ વખતને કાલ અને તેના છે ખાસ ર્નિ
દિગીપની વાળી વર્તન અને તે નાટકીય મુખ
અભિનયને આરો અવકાશ આપે છે નિર્દોષ દામ
રમને માટે શ્રીોના અને રમેશના સવારો તથા
પરસરતુ વર્તન મુદતનુ છે ઉચ્ચની પાલેશ
કલપનને ખૂન પેલે તેના અભિનયની સકથતા છે
રેખા, ગુધાર અને અપજોના શીકના રિમને થ
રમેશ ખીનેખાનો દારપરસ મુખ મેગલગી કરે છે
કોર કે કુરુનરે જલિર અરર કોપી કરામ છે
બીજુ વિદોષ લેશન ખૂન મદમકપ છે
આ નાટકનો મુદ્દો એ પચુ કીક કીક છે કે પદ
દેવી પતિવચન સન્ધારી દિગે કરેલો રેખા સાધન
ગુધરના નમકોની વળને લીધારી એક માન જેનામ
પુરકામી વહેમકા વચ્ચે એ કામકામી મળેલ નવી
કપનાનો ખીલો ધીલે વહેમ નાટકમ્હે છે

પ્રજા સભા પ્રેમજી, પ્રવીર, અમરનાથ સુપ્રેમ, મેહતાવાળા બપોરપહેલ તેમજાનિ, સેની, વગેરે પાંચે પાત્રોના જ્ઞાન ક્ષમ્યોત્તર જણાવેલાં કેક જ કેકાઈ રહેલોએ વાતોત્તર દાઃ બાઈ નામુ કે આવા બુદ્ધિની ક્ષમ્યકષમ્યનામુ વગુણથી -૧૧ તે પેણે સજીવ નમકકલા રચી તેજીવી હતી કે કયાં

તે એનાથી મેરી અને એલેક્સાન્ડ્રાના રહસ્યજાળ
 ખસતને જીપાડી લઈ, તેની માનીલી નવલિધા સમગ્રની
 નોંધતી હતી. આ વાતોમા ચલુ-ચાર વર્તુલના
 ઇત્તરવિત્તો ॥ મોહન-સાહ કુટુંબ, અને પ્રબુખનુ,
 રમણલાલ મેરી અને એલેક્સાન્ડ્રાનુ રાંધા પ્રબુખને
 અને પ્રતિબુધુ રમણલાલ કલ્યા અને સુરેશકાન્તનુ
 વચે એ માટે વર્તુલોના વાતોસંબંધ નિર્દિન છે
 તેમના ઇત્તરનો ઇતિહાસ કે ચિતર વાતોના મુખ્ય
 વિષય વસ્તુ સાથે મેળ ખાતો નથી કે પર-પર તેઓ
 વાતોના પ્રધાન રહસ્યની દૃષ્ટિએ સંજિગ્ધ બની રહતા
 નથી રમણલાલની આખી ઇચ્છા રજૂ કન્યામા પશુ
 પ્રમથ પસંદગીનો વિષે જાણવાનો નથી તમ બંધ
 પાંચેને પશુ નિરુપક વધુ પશુ જાતન વાતોમાં મ
 ગણ છે મોહનલાલ કુટુંબ સુરેશ પ્રભુ વચે પત્ર
 વાતોમા આજ સમયની મથા છે વાતોનો નામક એવાથી
 નજીપણે જાણતો નથી કે પાંચેની આગલી વ્યક્તિમાનુ
 તેમના વિદાય મા પચાનુ આપણે એમાં બાવનુ
 નથી જનનની એકાગ્રતાના વાતોમા નાચુની નથી
 બાનવસક અને તેજુદિત પ્રમથના ખાસમા કે
 જનિવખોના વધા નિવપણે વાતોને પોષક બનના નથી
 પ્રમથવિષય આરોગ્યનો સહય કનામરપની સુધિ
 મળતા પાંચેનુ પોતનુ વ્યક્તિત્વ નિરુપક અને તેજુની
 સુધિતનનો વાતોમા રજૂ જાણ આજુ પડે છે
 અભ્યાસ કુલગના અને લેખનન કીવટ—સહય તર
 સુધરી રહે તેવી આ બેજુષ એ લેખક દૂર કરી તો
 તે બલિધમા આદિના સામાજિક ઇત્તરની કય મ
 રસવાળી વાતોમા તેમની પાંચેની માંપડી સંક
 સમગ્રની બીજી વાતો જાણના ઇતિહાસના સુવચનના
 સમયનો છે વિશ્વની કથાકાર ઉત્તરના અભ્યાસ
 પુરણની પુરી માનુસિસ સાચના સ્ત્રેની, સર-જીવી
 કોષ પ્રતિમા પચાના એના ઇત્તરનોરસનો અને
 એના અદ્ય કનામેમની કથા એમાં ॥ સર-જીવીની
 સુદ પ્રતિમા પચા માં એ કથાકાર પોતા ॥ વિષય જ

સૌન્દર્ય હાલુ અને તેણે પોતાની પ્રિયતા અને
 ઉભાને આગ જણાવી એ એના માનિયની ન
 વાતોનુ બંધ છે
 ત્રીજી વાતી ‘કેરોગિત મા એક પ્રિયિત મુવત
 ઇત્તરની જાણના નામેનાઈ છે ‘કેરોગિતની કોઈકે
 કોઈ નિરૂપના’ સાથે પરચુવાતો વિમર માત્ર વાતો
 ઇત્તરની માનવતા દા અને કન્યાના સંક
 સજાણી ગાંધી એક કેરોગિત પોતાના વિવનુ
 માપ પોતા એક અભ્યાસ, મરીમ મોહની તેજ
 મર્મવની બામા સાથે પરચુવાતી નૈતિક વિમર દાખરે
 ॥ વાતોનો નસમ સરપ છે અને સમાજ ઉભાની
 છે જ્યારે પશુ છેની વાતોના નેપથિનુપરની મર્મ
 કેરોગિત ઉપર લેખકનુ ધ્યાન અરબા રિતે
 જ્યારને જાને સરિત મજારની શી રીતે થઈ જ
 નામે તેનો સાથેની લાંબા કરી ને દર વધુ રાજ
 એ નથી વાતોના નાચુ-નાચુ ગિધિત પડી રમ
 તથા પ્રમથે ॥ નિરૂપણ સમયિત તેમ અભ્યાસ મુ
 નથી કસ ॥ હાપર અને આરોગ્યની કાકર મર
 વાઈ નથી છે તે વાતી કથાકારને જાણ છે વાતો
 કથાકાર રેખા મુખ્ય છે અને રમાવકના સુરો
 પાન નિરૂપક વાતોના નવી એકાગ્રતા પોરના
 સમાજ અને ઇત્તરની કન્યાના કથાકાર
 એ પચા વાતી કન્યાની તેજુની સર-જીવી છે
 આખી વાતોના વિષય આપ બીને સુવચ છા
 નની તાજગી કાવચાઈ અને માધ્ય છે જાણી
 આમ સર-જીવી ની વાતોનુ કથા પા માં કથાકાર
 લેખકે મીનુ છે એમાં મરી કન્યાના કાનો
 દા દસ રૂપિયા મોરપ ॥ માટે રૂ રૂપિયા મર
 પશુ રૂ છે ૧’ અને ‘રેખા કંઈ પમાર નથી
 આ થો ૧’ એ અનુક્રમે રેખાન ગમના અને મર
 કાંઈના ઉદ્યારોમાની સાવસમુદ્ધિ માંથી નથી તેમ
 આજના મુજરની મામ સુવચે થથી
 શ્રી કથાકારની વાતોમા ઇત્તરનોરસ
 વાતોમાનુ પાંચેના સમાજી સરોનુ અને કુલવિતો ૧
 આરુ પેનિયા છે

★

તા જે તરનાં 'જાદુરતી' ઃ કાશીનો

મહાભારતની કથાઓ

विश्वासनु यावेतर २१

પીતામ્બર પટેલની શ્રેષ્ઠ વાત્સલ્યે: ૪૦. ૧૧૦૦ ૧૧-૧૨-૨૦૧૩

आस्तयन्।

પાનખર અને વસન

साहित्यनिकुण्ड

ਅੰਤਰ ਸਮਾਜਿਕ (ਸਮਾਜ) ਅਧੀਨ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤਤਾ ਦੇ ਪੱਖੋਂ
ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖੋਂ

मानवतानो साह

મોતની ખીણમાં ડિ. ૩૧ જાણ્યું તો દિવસ ૧૦૭૭ થયો ને ૧૧ સપ્તક ૩૧મી જાણ્યું ત્યારબાદ

ଅବନ-ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଗ୍ରହଣାଭ୍ୟାସ ସମୟରେ ଏହି ପଦ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ ।
ଉଦାହରଣ : ଏହି ପଦଟି କେବଳ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ବ୍ୟବହୃତ ।

[illegible]

કલ્પજિયાત કુમ મટાડ૩૧૧ ?

[illegible]

ସୁନାମାଳୀ ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କୁ ମୁକ୍ତରେ ମାନ୍ୟତା ଦେବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਥ (ਪ੍ਰਭਵ) ਵਿਮਿਤ 19, 1954, 22-23/54

-જિન્દગી નાઈટસ લેવી છતાં ઉગ્ર કક્ષાની વાતચિત્તાના ૭

૭

જિન્દગી
નાઈટસ
રાધુ હડ્ડા

ધારાપુરીનો
ખજાનો

[જાન ૧૨]

મેષ

શ્રી રામ હજી

શ્રુતકે ૧ ૧૬/

[૩૧ ને ૩૧]

શ્રી ૫૨મ પહેલ
અમોઝ અમુખ
પ્રસન્ન હિપરથી તૈયાર
આ વાતચિત્તા એક
નાઈટસની માન આપી
છે છતાં અંતિમિત્તના
વાતચિત્તા જુલ સંકેત
મનને અને વિચારને
હાથ સતારે ફાલગુણ
તેનાં કદ આપા
કિંતુ એક કદ નું
વાતચિત્તાના સાદિય
બધી વાતચિત્તા આપ
હિપરત એકિસાએ પવ
દે છે નહિ તેથી છે રીક
જસાવવા જેવું આ
મધુક પુસ્તક ને
વધે નહિ એ ગ્રાહકો
તમા આ વાતચિત્તા
પરના જ વારે પ્રગટ
ને રીકને ખાતે નર

આપની નામક મળીવવાના મુખ્ય સ્થળે

ભારતી સાહિત્ય સંઘ (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ

૩૪, નાથોરોલ
કોનોલીક વિજ

અમદાવાદ

તાજેતરના પ્રગટ થયેલા નવા ભારતી પ્રકાશનો

મીઠી વીરડી ભાગ ૧-૨

રેખક શ્રી દેવગઢ અમદાવાદ [૩ ૧૩/૧૫]
 ૩૨૫ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

ઘાગપુત્રીનો ખલતો ભાગ ૧-૨

રેખક શ્રી ગણુ ડાહર [૩ ૧૧-
 ૬૨૫ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

વિશ્વાસનું વાવેલર

રેખક શ્રી પુતાવાન ફોલ [૩ ૧/૧૫]
 ૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

વીર પસની

રેખક શ્રી ખીનાબર પદ્મ [૩ ૧/૧૫]
 ૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

નૃપા અને તળિ

રેખક શ્રી પ્રભાત અમદાવાદ [૩ ૧/૧૫]
 ૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

સુગમગીતા-લોકગીતાના ગૃથાંગો

રેખક શ્રી ગંગામન ગાધી [૩ ૧/૧૫]
 ૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

ગોતની ખીણમાં

રેખક શ્રી નનનીલ અમદાવાદ [૩ ૨/૧૫]
 ૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

ભુનિયા પહાડમાં

રેખક શ્રી નનનીલ અમદાવાદ [૩ ૨/૧૫]
 ૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

દળગિયાન કેમ મટાડા?

રેખક શ્રી બુધગરાય મા [૩ ૩-
 ૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

મકુન્ની મારી

રેખક શ્રી બુધગરાય મા [૩ ૩-
 ૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

મળાના પખી

રેખક શ્રી બાપુદાસ મા [૩ ૪/૧૫]
 ૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો

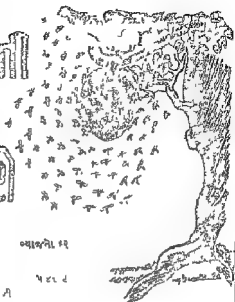
રેખક શ્રી બાપુદાસ મા [૩ ૪/૧૫]
 ૧૫૫૬ પાનાં ૧૫૫૬ શીટો આરોગ્યનારો ધરતિના
 તળીના રેખકની વિર ચાલતો નાનકોળો ભારતમાં
 રોગોની સાથે અને દુરાચારીની સાથે ૧૯૫૬

ભારતી સાહિત્ય સંઘ (પ્રા.) લિમિટેડ ૧૯૫૬ અમદાવાદ ૧

મધમાખીની

ઝેર

સંચય કરો

ગણિ ભૂખારા મહાનર

બચાવનો ફર

૧	૧ વર્ષ ૨ રૂપ ૩ અંક	
	બચાવનો ફર	૫૮૨ ૬
૨	૧ ૫ ૫ ટેકો મળતો ગ્રેડી	
	મહિરો	૪ ૬
૩	૧૧ વર્ષ ૩ ગ્રેડી ભાગી	૪૧૧ ૬૬
૪	૬ ગ્રેડી મળતો ૧૦ ૫	૨૫ ૬
૫	૬ ગ્રેડી ૫૩ ૫ ૫ ૫	૩૦૦ ૬
	ગ્રેડી ૫૩ ૫ ૫ ૫ ૫	૩ ૬
૬	૬ ગ્રેડી ૧૦ ૫ ૫ ૫ ૫	
	૩ ૧ ૬ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫	

સાચી બચત

દોષગામી નાણાં રોકી સમૃદ્ધ બનાવો

સ્વીન્દ્રનાથની વિરાટ પ્રતિષ્ઠાનો અર્ચાંત્રી ચરિત્રક
આપણે સિદ્ધિપાવણે

સ્વીન્દ્ર શતાબ્દી-વિશેષાંક

[દરેક મસ્થા-ભક્તિ કુટુંબને ઉપવાસી-વેગ]

સપાદક - ભોળીવાલ ગોધી

ખંડ-૨ સ્વીન્દ્ર શતબ્દી

- * અત્યંત ગમ્ય (સ્વીન્દ્રનાથ-અર્ચનાર્થ)
- * બે વિમુક્તિઓ (કાશમ હેમ મતેમકર)
- * વિષ્ણુનારનો ઉગાતા (કાશમકર ભેષી)
- * જુમનો રતિ (ચુદરમ)
- * સ્વીન્દ્ર અને ગણેશ દેવ ન (ભોળીવાલ ગોધી)
- * સ્વીન્દ્રની કવિના-બે નેચો (ચુદરમ ભેષી)
- * ભાદેપકાર સ્વીન્દ્રનાથ (કમ્બુ મદ ૧૩૦૫)
- * સ્વીન્દ્રનાથનો મિત્ર (કમ્બુ મદ ૧૩૦૫)
- * (આ દરેકમાર ગ્રામી)
- * સ્વીન્દ્રનાથની ચિત્રણા (કે જી મુશકમ વગ)
- * સ્વીન્દ્રજીવન તથા અવધી સમયસુચી

ખંડ-૩ સ્વીન્દ્ર શતબ્દી

[સ્વીન્દ્રનાથના ગોળાનાં મિત્રના મત તથા ભોળાથી
અનુભવિ-સમય-સકલન * અનુભવિ-નાથી
દાસ પારેમ સુરેમ ભેષી જગતિ તથા આગમ,
ભોળીવાલ ગોધી]

- * ભૂમ કરમિયા ધર્મ અને આ ૧૧ ભાગતિ
સરુતિ, ભારતવર્તીઆર્થકતા ભગતી સ્વરૂપ
આધના અંગેનેનુ અમમન સુરે ૧૧ મિત્રમ
નૂતન અમમન સરુતિ અમમ ગરુજ સરુતિની
કરોડી આધીનાના ભારત સિદ્ધિપાવણ
સિદ્ધિપાવણના સદ બેરે

ખંડ-૪ સ્વીન્દ્રશતબ્દી

[અનુભવિ સુરેમ ભેષી નથીમત પારેમ
ભોળીવાલ ગોધી ન ગમ્ય દેશમ * આગમ
રમણનાસ ભોળી જુમના ગોધી]

- * ૪ મદ નિમયો * ૨૨ ભેષી * ૩૦ મતેમ
- * ૪ મિત્રમગા * ૧૫ મિત્રમગા

[સ્વીન્દ્રની નિમત્તકાવન-અમમ નમ - ભોળા દેશમે]

૩૧ ૫-૦૦

વિષ્ણુનાથના વાર્ષિક આર્થકને ૩ ૮) ના
લગાજમમાં આ નિમત્તક તથા સિદ્ધિપાવણ
વિશેષાંક પચ મગી

અભિપ્રાય

ચેતન પ્રકાશન શુભ (આ) વિમિટેક

રાષ્ટ્ર મહિર પોળ

૧૫૬ ૧

યાદ કરવા જેવા, જીજવના જેવા અને
અને અંગલિ દેવા જેવા વૈજ્ઞાનિકો,
ચિતકો, સુધારકો, કાન્તિકારો,
કવિઓ, લેખકો, કલાકારો અને
સરોધકોના જીવનચરિત્રોનું આલે
ખન જેમાથી સાપડે છે તે સમૃદ્ધ પ્રથ

જીવન પથ દીપિકા

લેખક :

શ્રી ચંદ્રભાઈ બદ

મુદ્રક ૩. ૨૧/-

[સ્વિ પા ૨/૫૦]

દરેક પુસ્તકોતય, ગાળા-ગેય અને
સસ્થાઓમા વસાવવાયેલ આ સમૃદ્ધ
લગભગ હજારેક પાનાનો અમમ્ય મિત્રો
સાથેનો જુદતુ પ્રથ તાજેતરમા જ પ્રગ
પર્ષ સુકયો છે આપની નકલ મેળવવા
માટે તુરત જ નીચેને મરનામે જણાવો

પ્રાપ્તિમાન

ભારતી સાહિત્ય સંઘ (પ્રા) લિં

૬૪, ભાષીરોડ ફર્નાન્ડીઝ બ્રિજ

અમદાવાદ, ૧

ਮੀ. ੨੫.੮.੨੧.੧

ਐਮ. ਐਮ.

ਮੇਰੀ

ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ
ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ

ਐਮ. ਐਮ.

ਮੇਰੇ

ਮੇਰੇ

અમારાં અભિનવ પ્રકાશનો

નવલકથાઓ

આંખ અને ઝંજન ૩ રૂ

શ્રી નમણલાલ વ દેસાઈ

સર્વેશ્વર ૫ ૦૦

શ્રી શુભવંતરાય આચાર્ય

વિશાળદેવ (પ્રત્યેષ્ઠાનું અનુમધાન) ૫-૮૦

શ્રી શુભવંતરાય આચાર્ય

રાજહંસ બા. ૧-૨ ૧૦ ૦૦

શ્રી 'ગાયકા'

સૂરસમાધિ બા. ૧-૨ ૧૦-૦૦

(ગાયકાનાં અનુમધાન) શ્રી 'સમદા'

પૂર્ણા ૪-૦૦

શ્રી 'કેલક'

નવલિકાઓ

મીનપિયાસી ૪ ૮૦

શ્રી ઈશ્વર પેટલીકર

નારી નમણું ફૂલ ૪-૦૦

શ્રી ચારંગ ખારોટ

આબલાં ૫ ૦૦

શ્રી અવિઢ ગોખલે

સાહસકથાઓ

દારઝન અને એમિલા ૪-૦૫

શ્રી 'સત્યમ'

દારઝનની હકુમત ૪-૦૦

શ્રી 'સત્યમ'

કાવ્યસંગ્રહ

તુલસીદલ ૩-૦૦

શ્રી સુદરભ ખેડાઈ

એ વિશિષ્ટ પ્રકાશનો

માનવમૌરમ ૫ રૂ

શ્રી નમણલાલ વ દેસાઈ

જીવનમાંગદ્ય ૫-૦૦

શ્રીમતી લાલુભદેન મહેતા

સૌ રૂપિયાનાં પુસ્તકો લેનારને પચાસ રૂપિયાનાં પુસ્તકો બેટ
આપતી અમારી અભૂતપૂર્વ યોજવાની વિચિત્રત્વાર માહિતી મારે

: આજે જ સંપર્ક સાધો :

આર. આર. રોઠની કંપની : મુંબઈ-૨

મિન્સેસ સ્ટ્રીટ : કેશવ બાગ : પો. બો. નં. ૨૫૧૭

GATE LITFATLKE Bombay-2 }

[Phone 34341]

નવાં 'સ્વાતિ પ્રકાશનો'

- કાળુભારને કાંઠે નવલકથા—મનસુખલાલ ઝવેરી રૂ. ૪-૫૦
- શ્રાવણી નવલકથા—શિવકુમાર જોષી રૂ. ૬-૫૦
- મધુવન મુજબાનની ગણવેના પ્રતિનિધિ મંત્ર મહા રાખાક : હરીન્દ દવે રૂ. ૪-૫૦
- મનના મરોડ નવલકથા—મંજુ—મોહનમહા માંડ રૂ. ૪-૫૦
- મનોરમા નવલકથા—મોહનમહા માંડ રૂ. ૪-૫૦

અમારાં બીનાં પ્રકાશનો

શિવકુમાર જોષી

ચન્દ્રકાન્ત ધક્ષી

- કંચુકીખંધ નવલકથા રૂ. ૮-૦૦
- અનંગરાગ નવલકથા રૂ. ૮-૫૦
- રજનીગન્ધા નવલકથા રૂ. ૪-૦૦
- રહસ્યનગરી નવલકથા રૂ. ૪-૦૦
- ઘટા ધીરી ધીરી આઈ નાટક રૂ. ૨-૫૦
- દેવદાસ નાટક રૂ. ૨-૫૦
- મુવણુ રેખા નાટક રૂ. ૨-૫૦
- એકને ટકોરે નાટક રૂ. ૨-૦૦
- એકલતાના કિનારા નવલકથા રૂ. ૪-૦૦
- પડયા ફૂળી ગયા.... નવલકથા રૂ. ૪-૦૦
- રોમા નવલકથા રૂ. ૩-૫૦
- પ્યાર નવલકથા રૂ. ૪-૫૦
- માનસર બરત વીરાળી : બેદામ રૂ. ૬-૦૦
- નેતા અભિનેતા નવલકથા રૂ. ૨-૫૦
- નીલા નવલકથા રૂ. ૨-૫૦

★ સ્વાતિ પ્રકાશન ★

૨૨૬, મેન્સુખલાલ સ્ટ્રીટ

સુભઈ, ૩

આંક ૪ : જુલાઈ '૬૧
સાળંગ આંક ૩૭૫
સમાજના સંસ્કાર અને

'શિમિ' : વર્ષ ૩૨
'નવરચના' : વર્ષ ૨૬
નાદિલ પ્રેરતુ સામર્થ્ય

ક્રમ

સૂચનો

લેખક	લેખ	પાટી
૧	મજાલો	૬
'લગણ'	મીધુ દોશી	૧૦
'સાહિત્ય -'	ચિત્રાવિહ	૧૦
પ્રાં. મધુદન	નરેશ રિહાટ	૧૦
'ગીતપ્રવાહી'	મને મે ક્રિમ	૧૧
'મુખારુ'	સુવર્ણકાર	૧૧
મણિધ	જો ભુજ જ દેવ તો	૧૧
'વાલકલ'	કમળાંકી કુર્મી-નરેશ	૧૨
'મુખારુ'	વાર ચિત્ર પ્રવૃત્તિ	૧૦
સુનીલાલ ૨૫૬ આલ સોલ	અમર-દર્શન	૧૦
૨૫૬ આલ પટેલ	ચીકોલે ચાર	૧૩
દેહાના તથાભા	કલિદાસ અને રામભા	૧૬
અદકાંત બક્ષી	૨ નિષાંતી સુપિ	૩૦
'લેખકશામ'	સામગ્રી અલગતા અને અદકાંત	૩૫
અમુક ૩૦ દેહાઈ	બીજા વર્ષે દેવીનાઈ અલગતા	૩૬
૧૧૩૫ પટિલ	લેખિત અન્યો ન્યૂ પોર્ટ	૪૩
—	સામાજિક પ્રશ્ન-પ્રશ્ન	૪૦
નવનીત લેખક	દાગલ બીટી	૪૮
	(૫) અન્યન અનિયમની વારા	૪૮
નિવચકુમાર ત્રિવેદી	પુત્રી સુવાલી પુત્રી	૫૧
નિલિમ્બ શાંતી	અને ૧૦૧૩ અને લાંબા	૫૫
અનિલકા પદમણ	સુદંભ અલ	૫૩
	અનુભવનું મોલક	૫૪
	અન્યો સોનલીને અલ રે	૫૪
	સામજિક પ્રશ્નને કેમકે રાજકારણ	૬૬
અનંતરાધા અને રાજશી	અલગતા	૬૮

- * લગણ પદમણ આઠાસાત દેશ વિદેશમાં ૬૨૧ રાજા (સિ ૧૫)
- * દર ગ્રામની ૧૦૧ નારીએ નિયમિત જાન આપ છે
- * નવનિર્મિત એમિય, જગત્તે એકલે અને નવનિર્મિત એ એક મામલો છે કેમકે નારીઓ આદર આપે છે
- * ૧૧ ૧૧ માં સારાનું નક્કર કરવામાં એ નવાસાને ખર્ચ થાય છે એ માટે જ એકલેવાને કંપ છે એમ સવાજન પુત્રી થતાની મેટિક એ તારી આ ન અને પગ સરનામો આ કુપા કરીને મનોએ ૧૧ ન સવાજન મોકમો આપું.
- * નવનિર્મિત એક અમાની વખતે ૩૫ નવા પૈસાની પ્રિયો બીટી ભરી છે એક એક શાંતિ એકલાને નથી
- * દેશ ભાનના પદમણમાં આ ન લખવો ખાસ જરૂરી છે
- * અન્યોનું લખાણ પાછું પૈગવલ એકની પ્રિયો બીટી ભરી છે એ સિવામની અન્યોનું લખાણ ૫૬ દિવસ પછી ૨૬ કરાય છે
- * અન્યોનું આરંભ, સવાજન મોકલ વાન, લખાણો મોકલવાનું અને બીજા દેશ ભાનના પદમણમાં સારાનું -

'શિમિ-નવરચના'

સાગ્રી આલિલ અલ (આલવેટ) સિ, ૬૪, માધીગદ દેવીનાઈ લિખ અમદાવાદ, ૧

પ્રમાણ દેખાવાય છે અને એક પ્રકારે કાલિયાલ દેખાવાઈ પોતે આલિલ સારાની આલિલ અલ (આલવેટ) પ્રિયો ૧૪, માધીગદ, દેવીનાઈ લિખ, અમદાવાદની પ્રિયો ૩૫ અને અન્ય પ્રકારે, રાજકારણ, અમદાવાદમાં અન્ય દેશ દેખાવાય છે અને એક પ્રકારે અન્ય પ્રકારે

‘પ્રવાલ’

દીધું હોખી

મથે ગાટ્યાં આજ તલગાતાં ઉરે એકમંત્રે
ત્યારે ત્યાંથી ઉપર બંધને એકલા બેઠાં એ.
બેઠાં બાળા હસિનવદને કેંઠે વાતો કરતાં
બાળો ચાલી જતજાયુ બરી ચંદનાએ બાપીએ
ત્યારે ત્યાં સૌ સફર નવલી આઢરી એ અપૂર્વ.

આવેલી સૌ પરમ મુજબની સચે ત્યારે હલી એ
જ્યારે બાળી જામના તણાં મથનેથી કાઢેલી
કે જે એવી નવનર બાપી કપના ચાચ એાછી
એમાંથી તો સજ્જા પરવાવા તણી પ્રેરણાએ
કપાદેથે ના પરમ જગની કે ન ચિરજનજનની
ઉપજા આશા અવર પરથી કાઢતી એ બધાની
ત્યારે કપાથી કપાવપથમા કૂડવાની મનીષા
આવે એવી પથિક પરની ઉંઠે મેલી અને સૌ
આવ્યા તેની પરમ જરની

મળમ તરતી વિશ્વવેલી ઉપજો
જાગેલી જે જનમનપાડી ઉડવાનિના અનેક
એકી નાથે રમકરત મને પહોં આપતી એ.
એની છાછા જનિન જનને એકે માથે જમ્વાલી
કેવી કેવી પ્રવર પથની સર્વે રોડી રીધેલી
માટે મેથે આવ ન સહી એકની કાં મનીષા ?
પ્રાચાએ સૌ અક્ષમ કરવાનું અપૂર્વ એથે એ તો
આજે મારે મન છલકતી આપતી એ જિજીવા
પૂરી ત્યારે પથ ચલિત કં જે રહેથી કમેલી
અચળ ઉરનાં સૌ કમેથી કસેલી
મથે ‘પેણ’ નવતર જળે વાંચવાની પળેગ્યા
મીધું રોમી એવર પથમાં
આજર જગમ્યા
નીરવ ઉરમાં કચાચ કૃષાચ શાને ?

★

‘મેલતીચક્ર’

વિગલિત

એક દિવસ થે’ અલના થીથે, દીપે છે કું’ મોતું જે;
તેને તળિયે તું સતામે, બાળી મનકું’ મોતું જે.
એક દિવસ મેં અરુણા પાલે, વાન મૂકી એક નાની જે;
વાસ મુજબ દુહાની મીઠી, જલની ત્યાં નિયાની જે.
એક દિવસ મેં સાવરતટ પર, તારી બાની મુણી જે;
મળદાસની ગમનુવ્રખ ગાયા, મેં તેમાં પરમાણી જે,
એક દિવસ મેં મગવર કેતે, ગૌનમાધુરી મીઠી જે;
નપથી નમ્ર બનેલી તારી, અમસુધા મેં વીલી જે.
એક દિવસ મેં ‘મે’ કરતેલી, સરિતાને મનમાની જે,
મેથે મેં પ્રવલિન થાના, તાકુ રશન પામી જે.
એક દિવસ કું તળવાચનમા, વાકુ ગાનું માતી જે;
મેલકનને મેલકનવર મળાને, વાને એની માતી જે.
પ્રહ્લાદાના મશકરિંદાને, ધમધમ કરકતી જે;
બલ્ય ધનના પામતા છું, વિગલિતમેખા થાની જે.

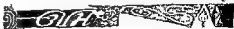
★

આ ‘અપુરવ’

નવો વિકાસ

અન્યો વિકાસે અતિવેગથી જો
વિકાસમગ્ન અવળી જ ચાલી
આચાર કૃષાચ ન થે છાયાથે
વિચારના આજ વિકાસ માંથી
એક નવો જે મુમ મોજ ભોડે
વિકાસ કેવોય નવીન આજે
છે આવજવો પરતોય આજ
તાલી મની કિતુ મથે જ કપારે
એ આનન્દવો મનુહિલ વચે
કહો ‘મને આ જગના નિનાસી.

★

'સામય'નાં

સમયનાં શીર-નોર

શુરવીયોગ્ય એક અસહ્યુરુદન

આ પૂર્વા શુરવીય ભાર્ગવે દિલ્હીમાં પરિણમી જાય છે એમ નવાં નવાં થઈ ગયા છે. આ પૂર્વા માગ્યો કરી છે. એમને મામાન્ય નામરિખે મળે તેથી વધારે વાગ્યો થઈ ગયા છે. આ પૂર્વા માગ્યો કરી છે. એમને મામાન્ય નામરિખે મળે તેથી વધારે વાગ્યો થઈ ગયા છે.

શુ શુરવીયોગ્ય એક અસહ્યુરુદન છે. એમને મામાન્ય નામરિખે મળે તેથી વધારે વાગ્યો થઈ ગયા છે. આ પૂર્વા માગ્યો કરી છે. એમને મામાન્ય નામરિખે મળે તેથી વધારે વાગ્યો થઈ ગયા છે.

આ પૂર્વા માગ્યો કરી છે. એમને મામાન્ય નામરિખે મળે તેથી વધારે વાગ્યો થઈ ગયા છે. આ પૂર્વા માગ્યો કરી છે. એમને મામાન્ય નામરિખે મળે તેથી વધારે વાગ્યો થઈ ગયા છે.

ફેલેને છે બાપુ ફેલેને છે ને કામ તરીકે તેમજ મિત્રની સારી લાખેને તેમજ સારી પદ્ધતિ વિદ્યામાં પદ્ધતિ વરતા નહોતે એમને કામ ફેલેને ગમે છે ને એ વાક પદ્ધતિ મળેલાં છે.

એમને પદ્ધતિ છે ને તેમજ સારી પદ્ધતિ છે. એમને પદ્ધતિ છે ને તેમજ સારી પદ્ધતિ છે. એમને પદ્ધતિ છે ને તેમજ સારી પદ્ધતિ છે. એમને પદ્ધતિ છે ને તેમજ સારી પદ્ધતિ છે.

શુ શુરવીયોગ્ય એક અસહ્યુરુદન છે. એમને મામાન્ય નામરિખે મળે તેથી વધારે વાગ્યો થઈ ગયા છે. આ પૂર્વા માગ્યો કરી છે. એમને મામાન્ય નામરિખે મળે તેથી વધારે વાગ્યો થઈ ગયા છે.

શુ શુરવીયોગ્ય એક અસહ્યુરુદન છે. એમને મામાન્ય નામરિખે મળે તેથી વધારે વાગ્યો થઈ ગયા છે. આ પૂર્વા માગ્યો કરી છે. એમને મામાન્ય નામરિખે મળે તેથી વધારે વાગ્યો થઈ ગયા છે.

કર્તા છે, એવું તો વ ખરિત કહે છે. હવે કનકે
બધ સાથે પાંચ છે તે એમને નવનિર્માણ ત્યાં મળે
છે ત્યારે પદ્ય મુન્નિયો રેતીની મેળિતિનિદ બની
અને આપણો સોયવા કોણ બાંધેના નહિ હર ?

[illegible]

પોતાની નિહાળે, પાંચમી ડીએ સંક્રમણ સમય—
તે કેમ રંગે જામી જણાત નથી. અભ્યાસના નાની
આંખે તમે રંગને પોની કાશીકર બચાવી લાભે, તો
પ્રાપ્તિના કાળે ચિન્તા એમના આંધે નથી કેમ તરફ
જે હરોળો શેરી કે બંને છળો. આંખે જે,
અભ્યાસની અસરથી થઈ રહી હતી. આ હતા
આંખો, જેના બાજુએ છે, અભ્યાસની અંતરે
પાંચમી ની અભ્યાસો. અભ્યાસ કરતા પછી જે
જે કાંઈ આંખે પડે છે—અભ્યાસના એ આંખો.
અભ્યાસની પેઠી પાંચમીના પૂર્ણે તો કાંઈ ને, જાતે તો
જે આંખે વધવાનું. ■

સુરસિના આરોગ્યને નુકસાન કે નિમની પ્રાપ્તિ
માનવની કાંઈક છે તે વિનાશિષ્ટતા પાળી
હુનિવાળાના મેલ્ય કવે તે જાણે એના દેશ નીચે
છે તેથી પણ પ્રાણ આપી રહેતી નહીં હાં મેલ્ય
બીજોતો કન્યાના પિતાનું જીવન એકાંત મરણ
મીઠાને પાછા મળતાં જાણ છે-કાંઈ તે એકાંત
મારવે છે નહીં એકાંતે નથી દેખાતું કે જાણવા
મુશ્કેલી મીઠાને કાણે રહી જાય છે-જીવ જીવની
હાથને નીચે નહીં પણ જીવની જીવ જીવને
કામની એકાંતે એક નાં

કુતીમ સિદ્ધિને સુસંગત આકર્ષણ દેખે તે સ્થા

એવિનામી હિન્દુ વધતે ઇ એમની બહાર ના
આવી એવ સિં-જનો દુનિયા ની નાથ-પદમા દે
જે એમના બાજુ કે આગ-નનેવાથી જીવન રહ
રહ્યું કે નજાવાજી વાપરતી આગ કે મેપાની
નિર્વાજ ને નિરાશમણો નજાજ નીપતે નાથે
થઈને ને ને મે કેવો દેવ

પોતાની કોમની મેળા હતી તેમ જો મુશ્કેલી માં
 હતી ન હોય તો કોમનો સ્વચ્છતા પ્રયત્ન
 બનાવી રહ્યો

[illegible]

અને આમ રહેને '૧૨' જે સ્થાન મળી જાય છે ! તો
 ૫ જરૂર કે આશ્ચર્ય પૂરું જણી શકે ! ૫૧૨૫૧૧ ૫૧૨૫૧૧
 કે ૫૧૨૫૧ ૫૧૨૫૧ ૫૧૨૫૧ ૫૧૨૫૧ ૫૧૨૫૧ ૫૧૨૫૧
 છે તેવાનું આંક ૧ આશ્ચર્યમાંને ૫૧૨૫૧૧૧૧ આમ છે

[illegible][illegible]

બીજા કામ સંપ્રદાયો છે એ પ્રકારના એ સર્વ સમાજ પુરુષ ધર્મશિરે કામ કર્યું તેના સંપ્રદાય ગણ્યા છે બહિષ્કાર વધારે દેવા ત્યાં જેનું વિશેષ બન્યું છે. આ સંપ્રદાયો એક બીજાથી જિન છે એમ ના કહી શકાય પણ ‘અહીંના વાત છે’ એ નામે પુરુષ તથાત આમલ કરી નામ કાઢા તો જાણ્ય છે ને એવામાં પારિવંશ પિતૃતો ઘણી થાય છે. આદિનારાણે પઠાત બહિષ્કારના એવા કાળમાં સાનું કામ કર્યું એવું જણે છે. ઇસાયા, રવિચંદ્ર યોગાદી ધારીશુદ્ધ ઇસાયા ને એવા મેડાને પણ ઉપરનું નામ મેળા થઈ એવું સ્વચ્છે સ્વચ્છે એક જુદી વાત કરી સમાજના વહેવારની નામો તો દલીલ ને તેમ બાહ્ય કાર્યો વત્તુ રાખારુ એક મન્ય ઉમેરું એ રીતે એમને જુદી જુદી નામો સાથેના સ્વયં વધવા પામ્યા, અને જૂની નામચાકી નેવી પડી એ વાતને સ્વયંસા જાણ્ય મળ્યાં. આ સંપ્રદાયના નવું વિશ્લેષણ કલિયારી, માટુ જાતે મુદરેય ■ સકુને એમના રાજો તે મહિર મહિર કામચાળ બહારથી કરે, સાધુઓ જાત કહેને મુદરેય એમનું પાલણુ કરે એમ પ્રકારણો ચાલ્યા પણ જીવનથી વધતી મળે તેમ બાહ્યસની સમજવડિત વધવા કામી મિત્રાણ વધવા કામી, અને બીજા પ્રકારે સ્વચ્છ પણ વધે છે કિંતુ ધર્મના વિરિધ સંપ્રદાયો વિશે એકાએક વિવેકપૂર્વક વિચાર કરી અને એના શુભરૂપ નામના શીખ્યાં. આ રીતમાં સાધુઓની ભરતી થતી જ રહી છે એમ જીવનથી બહિષ્કારના એકાએક વાતચત થયા પડી જાય છે. આપના રીતે જાણડોને એક જાણવી જાણાએ સ્વચ્છ વધવાના ગમે છે અને એ એવાનો આથી કે નાક સાં મેડવી, સાંધા કરી, સહિત મેડવી ધર્મની થતા દુરગતી રાખે છે. રિવાજનું રાખીશું મિયાનની આપના કરી એના સિદ્ધિ ગુણો નામ બહારે નોકાડા કેમકે એમને રીતે એનું બધ ત્યાં બીજું થયું હતું એ સ્વચ્છના આશયના કેમકે સમજ

શુભનો એવા કાળથી આવીતી જાયમાં બીજી જુના સંપ્રદાય જેનું જાન ત્યાં મેળાનું હતું એને વખતે આ એકાએક સિદ્ધિ સાધીતી રાખી નામચાળ મન પાતી એક સાપાયા દીધ વિધિ મેળા ત્યારે જની નામક લાચી. પ્રકારે જોવીતર સાળા પ્રકારના સ્વચ્છના ગામ, ને મારીતે એકાએક રિવાજની કિમત વખાળી એ બનાવની રીત કરવાનું પણ કેમકે સમજ નથી. કેમકે બધી નક છે સાચી આ સનામ. પ્રકારે એકાએક સંપ્રદાયની સમજ વાગે અને સંપ્રદાય છેડી કે એનું બનતું આનું છે નેનામાં કલુ રીત દેવાય છે કેમકે એક વર્ષ મળા દેવા તા પ્રકારે સાથે દીકા મળાય છે આવી વાતના ને નિશ્ચય છે તે એકાએક છે ઉપરપ્રકારના મહાદેવની સિદ્ધિ કાળ મહાર વત્તુ પડે તા એની રિવાજ નથી પણ રજા વિશિષ્ટ આવી એકાએક સાચાના આજો એની મિદ્ધિ મેળવરા ઉપરના દેવા ત્યારે એ રીતે વધારે વિચાર મેળા નેકે એક એક વાગે છે. સંપ્રદાયની આગળ આ મન-પડના છે, સંપ્રદાયના છે સરવસ કે કલુના કે મળા કાળ બાહ્ય પાળતો વિશે સંપ્રદાયના આત્મ સંપ્રદાયના આતે છે એમ આ પ્રકારે પણ મેળાએ વિચારુ નેકે એ, એની પાછળના કારણો વધારના નેકે એના પરિણામો કેવા આરો—વધા મળે એ ઉપર કે મન-પડના—તેનો આપ રાખે ત્યારે એ ને આ સંપ્રદાયો સંપ્રદાયો ઉત્પાદ મોજારવા મડિ નો ? ને એવા સંભાર છે જ જીવનથી વાળને એ સંપ્રદાયો થાય છે તેઓ સતોથી રહે એમની મિત્રા સાના જવાન આવી જાય એમને પ્રકાર રાખી નકે એનું બધ આ સંપ્રદાયની નામકી સાપાયા તા વડે તો એમને સંપ્રદાયના સ્વચ્છ ગીડી બધ એ રવાનાવિષ છે નિશ્ચય થઈ ને એના પિતૃતો વિને અપૂર્વે મન બધે તો સંપ્રદાયને પણ એના આવાન પડે એ એમની સદાનો પાતે થોળીતારાળા પ્રકારે વધાર ઉપર

શ્રોત દ્વારા તેા ગ્રામીણ જિલ્લા વહની ગ્રામીણ

આ શાખાનો વિષય છે: સંપ્રદાય અને તે દિગ્દર્શનના
પરિવર્તનના કોઈ એક અંશની નજર એવી જાણ
ગાળવી સારું છે કે, જલ્દી તે અંગેની સુચના કે
આપણી કેળવણી માટેના જાણ-વજા છે, કેઈકે
મર્યાદા. નહીં છે તે મર્યાદા અવગણિત થવાથી કે
કોઈએ કોઈએ કિલ્લા-પરિવર્તન હોય તો તેની પોતાની
જાણ-વજાને જુદા જુદા નામ પડેલા અંગ્રજી
અને વિદ્યાર્થીઓના જાણ-વજાને આપીને તે જાણ
કર્તા કે જાણ ન કરતા, કે જાણ ન કરતા કે જાણ
કરતા એવા પાત્રો નથી રહેતા. જલ્દી જાણ-વજા
વિષયની અંગ્રજી ના દૈનિક લખવામાં નવું પદ
નિષ્પત્તિ ના દેખાવ, કોઈ વિનિષ્કૃતિ હતું તો તેને દૈનિક
જાણ-વજાને અંગ્રજી કે નહીં પદની જાણ ના દૈનિક કે
જલ્દી ના મર્યાદા ના દૈનિક જાણ-વજાને અંગ્રજી કે નહીં
જાણ ના દૈનિક જાણ-વજાને અંગ્રજી કે નહીં

[illegible]

કારો ભય છે કે જાણના મુજબ નિર્ણયસ્પદો મળવા, એ
છે. ૧૭૨૧ વ્યા જોવાના ઘાટિયામાં માર્ગદર્શકોની નીચે
ને જાણ છે તે સે સેજાઈ નહિ. ૧૭૨૧ વસ્તુનો
જેમ નહિ કે સુનાવ કરના જાણના આજે છે જાણ
આ જાણના જેવું છે નિર્ણયોના જાણના નીચે જાણ
છે ને સુનાવ સુનાવ રાજાના રાજાના જાણના જોવાના
જોવાના સુનાવના રાજાના રાજાના જાણના જોવાના
જોવાના સુનાવના રાજાના રાજાના જાણના જોવાના

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଓ ସାମ୍ବିଧାନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣଶୀଳତା

[illegible]

અહીંથી જાય કે એકાદી સંખ્યાના નિશાનો માત્ર તરફ,
અહીં જુએ, આકરિયાનું અપરિણામી ના જુએ—
અહીં નો અવલોકન જનુ એ રિયા જુએ ત્યારે જુ
કા ૦ ૧ આ જુએતી જેણે હવે નહીં ના મળતો ન
હતો નેવજનુ દોઢ મેંને જાણે નો અહાર અહીં છે
જનુ જાણીએતી રિયા પાછળ જાય ના સંખ્યાનો જ
વારના કાગળો જાને માંના પદ્ધતિ હોય દોગી
જાણેતી એક અમર જાણી મીડાત જનુ જે વાદી
અહીં દોઢ હોય અવલી જાણી નો એક મામ જાણી
જાણી જાણી જવાની નથી, એકજવાન જાણી નો જ
જનુ એ જાણી નજવાન નથી એક મામ જાણી
આ જાણી, નિર્ણય ન સજાજ માણી જોવા તમે હિંમત
જુએતો ત્યારે જાણે એ તમે ને મળી ના મળે તમે

જાન્યવારી ૧૯૭૧ ■ જીવનસંજીવિ—૬૬

તાપરમે આ મીઠાનડીયા ફાલિ રહ્યા જાનો નાખ્ય
લે પચા એમા નિ સવા તણાના નદિ જાનો એ જાનને
એણશે પામશે ને ભીજાને એ જ પહેલો એ એ
નિનિયા મીઠાનડીયા જાનને આને તો લેવા સહુએને
સાવડા વધાવશે એમના નાખ્યાં ને કામથી વધુ
કરશે ને એમના જાજાજીવર કરશે.

સામાજિક ચિંધિયો સુ દકાન નથી

દેવતા અથવાનાથાં અપૂરે જોઈને એક દેવતા
એવો પ્રાપ્ત્યુ કેવળા મળી એવા ગાનિએ છે એ
બધા આ પ્રાપ્ત્યુ થનાનો વિધિ અન્ય રીતે ઉત્તર
છે એવોપરિત એ પ્રાપ્ત્યુના સ્વકારનો વિધિ અને
મળાય કપીકર્તાને તે એ એક સામાનિક વિધિ છે
મોઝ મગ્ગાવની રચના કરીને કિડીએને જૂના
જ્ઞાનાનાથ એમને મળી થતી નિવાળો હર્ષણ
કરેને અને આ મગ્ગાવ પરે સર્વર કે અને અનેક
સાથ થાય એવો જમ કપત્તેએ મળેતુ આ ઉભી
થોળાને પરવશ કરે આ એની આમર હજુ રહી છે
પણ નહિ જેની એ અસર જાણના બધા આપની
નથી પાગડ તે બતાવે જ છે

જ્યોતિષીના સંસ્કાર જે આજ જ મેં આપણા છે તેમજ
અમર પોતાનો ॥ આ સંસ્કારમાં એ 'દિવ' થઈ
જાય છે એ જ મનના પરાયણો છે 'દિવ' થવું
એવું જ જીવનનો ઉત્સવ હોવું અને જાદુઈશિલ અવસ્થા
'સમા' હોવું વાળી વૈદ્યકાલ નિશ્ચયે તે જ્યોતિષીના
વિધિથી જાણીને જરૂર થાય છે, નહીં પચ્છી વાગ
નથી થતી જોના ભાગ્યના એ વાગ હોય છે તેમજ
પુરુષાર્થ વડે જ મન છે વિધિ ક્યોથી નહિ

પ્રતિષ્ઠિત ૩૦ મના આ દુનિયા છે માનિ પડી
આત્મી પ્રતિભા છે રૂપા રિપાલો-વહેમો-રિધિઓ
રિલીન ચર્ચ જ્યાં પહેલાં આવો ભડો કરી લે—જોર
આત્મો તે રવાણાવિહ છે

વિખિન્ન થા એકાદા ભાગ નથી વ્યાપક છે તે મનના
નિષ્ઠા ન હાથી જાણ્યે તે પરિવર્તન થાય તે વ્યાપક
કા તો વ્યાપક કરીએ છીએ કે કા તો નોંધાયેલ રહે
તે તેના પ્રત્યક્ષ જે વાપ તે કાલ્ય હોવા રીતઃ—મારા
જરી ક્રોડ મિત્રી લાનય અતિમા શુદ્ધ વળા કયલિષ
દંતુ નહિ તે હોમ તેમ દલે રહુ નથી મેનુ અનન
વસ્તુઓ તારે તે અન મિત્રા મન કુમ્મ વસ્તુ છે,
અન નિત્ય અનન હેતુ !

હને વિધિઓમાં યજ્ઞ કેટલોક મારાપણ રહ્યું હતો
જના આ જગ નાના મેમને પ્રમોવિન નહિ કરી માથા
એ પાખા આપ્યો નો યજ્ઞ ગોર્ધ નવા સ્વરૂપે એમનુ
આ રૂપ ને ખરી પદાર્થ નામ રિવાજે ઘણા ધ્યાન
છે યજ્ઞ એ ડભુ પાખા ધ્યાન નથી રસ્તાની જાણી
જાણ્યો આશુ, કપ્રમા ઊંચા રહેવુ, ટાઈમ જાળી રહે
પરો ના રિવાજે આવે ॥ એમ બ્રાહ્મ યજ્ઞ છે ને
આવડે એની ટોલ પાશે ત્યારે એ સરકાર થશે
આગી ટોલો મરવાણો ને અસાર

ਲਾਧ ਰੋੜ੍ਹਾ ਲਿਖਤ ਕਰਨੇ।

અ-વગેરે પછી નીચલા સિખરનું આપલો દર્શાવે
કરી શકાય એ અંદોજાય છે । ૬૪ વર્ષ પહેલા
પરિવેગેચોળી સપ્તમા આ દેશમાં નહિ ગયી, તે
આજે દુર્ગમ સિખરોના પાણીમાં બંધાયેલા પાણીમાં કાંઈ
નીચલા સિખર દિશામુલક ગામ સિખરોમાં આવે
છે, અને પહેલા દેશ પરદેશો ઉ કુદરીમાંના મધ્યે
છતા ત્યાં ઘેર પોતેની સગા નહોતી

હિ દુર નવી જગ્યાએ આ આ સિખડખાનાએ
 ડોહ્યા પૂરો—જાતી મળી રહો દિમાખવાની ધરણ
 આપણ આપણ દેશને પ્રભાવિત કરી રહો રૂઝ નીચ
 કહના દેશને સંઘ નીચક દેશ જાનની ભાગ લાગો
 જમ હો નીચક દેશ !

આર પ્રેરક પ્રસંગો

[૧]

ગિનિગામી ન્યૂટનના
હુલનાની એક વાત છે.

એ વખતે એ હુલ મથુનો
હતો એનુ ઘરેર બહુ
નાનુ હોકવાય તેણ ન હતું
એક અલમત્ત છેકરો.
હુનગા એને સતાવે ન્યૂટને
વિશાક કર્યો કે આ છેકરો
નહી માપી કાઢ્યા વિના
ખીલે અને નહી એજો
કિમ્મત કરી, અને છેકરોને
એવો અતોપાટ કરી દીધા
કે ડહીને એ એનુ નામ
સેવાનું જુદી રચો.

પણ શરીરોના આ વિગથ
મેળવ્યા પછી ન્યૂટન તપન
ઉઠાવીને યર્થ ગમે એણુ શ્રી
હતું કે એ ઉઠાવીને યર્થ
ગમે ?

ન્યૂટને તપન માસનું કે
એ છેકરો માત્ર શરીરે
વધાકે બાજસન હતો એમ
ન હતું ગિનિગામના એ
એટલો તો કુળા હવો કે
વર્તના એનો નભર પહેલો
જ હોય એ ખીલે નભર

ન્યૂટનેના હ.જનના કેટલાક વાતો વાંચી પચોત મળ એવા ટુગા ૧૬
દેશ છે કે જે આખા દુનિયાના કિલોગ્રામ ૧ મીલે ૩ મી કીમીથી
માન કાલના ઈંગ્લેન્ડ કાચ ૧૦ એવા ૪ મા ચાર ૧ - ૧૫ એવા આખા
આ તોય આ સાદિન્યક્ત બધી દેશી આટલી નીલીના રટુ ૧૫ છે

આવે જ નહિ
ન્યૂટનેને શયુ કે જે એને
દરાબંધ નો ખરો—પણ એનું
જન—એનેકુ પોટોનો ગુકમે
હુ ?
ત્યાં મુખી એને કુ પહેલો
ન મકે ન્યા મુખી માત્રો આ
હુન નકામી શરીરોત્તરના છે
અટલે આરે ગિનિગામના
એને હુલવલો રચો
એને ખીલે કિમ્મતો જ ગા
નાનકટા છેકરો પેનાનુ
અધિત પાક કલ્યા મામની
અટમાં અનધને એવી
અમે.

પનીશા જર્ ત્યાકે ન્યૂટન
પહેલો હતો પેલો છેકરો
ખીલે

[૨]

વર્ષો પહેલાં એક છાપામા
એક પ્રસંગ વાંચ્યા હતા.
આજ એ છાપુ દાયકશુ
નહી, પણ અન્ય અનગર
યા છે એ અનગર સાદિઅનગર
નામ પણ વાદ નથી રહ્યું.
‘એક ન એક હકમ શીડલી’
મા એજો ‘મા પ્રત્ય ન હુઓ

હુલે દાખનાં દાનાના ઈકટર
માઈ હતી

એ ૦ અને ગામીના દા અમા
અવધાન કરના હતા એમના
એક દાખના એટલો વેદના
અધી હતી કે એ કાઠગા
રિના ખીલે કોઈ કુપાય ન
ન હુમે. એટલે એ પાઈ
પામે દાખ ઠકાવવા માટે
આબાદ પાઈએ અવધાન
તપાય કરીને કશુ કે
અસપામની બધી અગ્રા
ખાટરી કરી નાખવી પડશે.
તો તમને એકુ હુખ શમે

માખીનુએ કહ્યું ‘હુ ખમે
વાંધા નહિ, તમનેમારે દાખ
એવી કાટા હુ માધી
શકીમ’

પણ પેલી બાઈએ કહ્યું,
‘એ તો તમને એમ લાગે
છે પણ ત્યાંકે માત્ર એમને
ન્યાને તમે મટ પાગીને કીધા
કઈ બમે નાટે અને બાધી
આપવાનની અગ્રા ખાટો
કરવાનુ કહેકગન ગામવા
હા’

નવરચના

પણ ગાંધીજીને તો નકાર જ
સુજાગ્યો. 'કઈ જગ નથી
હું મહન કરી શકીશ.'

તે છતાં પેલી ભણી બાઈને
હાથુ' કે આ માણસ મરીર
નિર્ણય છે હાલ મજબૂત છે
એનાથી હું ખ સહન થવું
મુશ્કેલ છે એટલે એણે
ચિનયથી પોતાનો આગ્રહ
ચાલુ મળ્યો ગાંધીજીને કહ્યું.
'એમ ને કોમ હું ખ ઘણ
થકો.'

ગાંધીજીએ ઉપરે મહામનાથી
કહ્યું 'મારે દુખ ભેગુ જ
છે, આનુભવતું છે મારે મારી
શક્તિનું' માપ કાઢવું છે,
'I want to face prison.'
પેલા બાઈ તો છક થઈ ગઈ.
પણ આકાશનો અવધિ નો
આ હતો કે એણે ધાણું
હતું તેમ જ ઘાટું દુખ ધાય
તેમ હતું ને મનું હતું-હતાં
ન ગાંધીજીએ એક માળને
જીહ્વાથી કપોં કે ન ચહેરા
ઉપર પાડ્યું એક રખાઈ
ફેરફાર દેખાયા.

એ બાઈ લાગે છે, મેં આ
હિંદી કરનાં ધણા વંશરે
જાણવાન માણ્યોને લગભગ
ઉચ થઈ જતા આવે વખતે

એવા હતા. કેવા આ કોક
જ ની નવાઈનો નીકળ્યો
કે એણે ખરેખરી બહાદુરીથી
પોતાના દુરબળે આમન
કર્યો હતો, ને દુખને ભણું
મનસા એવામાં પોતાના
આનંદનું માપ કાઢવું હતું.

[૩]

જર્મનીનું યુનિવિધાન થઈ
રહ્યું હતું યુનિવિધાનના પાયા
નખાના હતા જે વખતે
વધારેમાં વધારે ખટોર બની
મનું હતું કે કંઈ ચહેરા કો
જીવમતું ગઢેર હતું એટલે
એના ઉપર વધારે ઘા પડ્યા
હતા. કોક પાડ મકાન મલા-
મન જ્યુ' ન હતું કો નવન
ખટોર જ બની અમું હતું.

મજબૂતિયાન ખાટે કુમળ
હકિનેરા, કારીનરા, નયર-
પનિયા, નાગરિકો, કુલજ
અધિકારીઓ વધા આભા
હતા.

પહેલા પાચો કયા નથા
મકાનનો નાખ્યો કે બેથી
લોકના વિચાર જાગે કો
પ્રશ્ન હતો.

કેઈએ કવું, 'પહેલું મકાન
મજબૂતા પેલું થવા લો કે
ચો બાણે કે હવે સુખ્યવસ્થિત

રાજવંશ સ્થાપવાનું છે '
નગરપાલિકાના પ્રેમીટન્ટનો
અગ્રહ હતો કે મ્યુનિ સું
મકાન પહેલું થાય જે ઠીક.
ન્યાયાધીશો માનના હતા કે
ન્યાયાલય એ વિશાળ જગ્યા-
વનારી મેટાના પોટી
અન્વારની સરૂનીની સિદ્ધિ
છે માટે ન્યાયાલય પહેલું
થોવે આમ નો પોતપોતાનો
અધિપત્ય આપના હતા.
છેવટે વાલ પ્રેમીટન્ટ ઉપર
જેથી પ્રેમીટન્ટે કવું.
'ભાઈઓ! છવનમાંથી નિરા
માને ખરેખરી કાઢવાનો
ચિરંજીવ સંદેશો મામ
આજની પ્રબલ નહિ, પણ
હુનિયાલરની પ્રબલે જેણે
આપ્યો છે, એ આ નગરના
મહાન કવિ પ્રબલેનું જર્મ-
નિન મકાન સૌથી પહેલું
સમારવાઈ છે બીજી બધું
પછી
આજની સો વર્ષ પછી પણ
સુખસમતા આવી ભાવના
આપશે ખરી?

[૪]

એક હતા આસ્તર પોરડ
આસ્તર, બારડોલી સન્યાસક
સમયે એમણે આરો મેવા

બળવંદી સરદાર વલ્લભભાઈ
મમ્મે આગે એવી એણબાહુ
વઈ બંધેલી સરદાર એણે
નુ-તાઈ ઘોડાને એવી વચ્ચે
માથા એમના ઉપર
બનારે આકિન્તાન રિદ્દાનન
મગનશુ અને બાનુ કમકિ
ગમે પકડ્યે એ વળવળી આ
વાત છે
એ વળતે હજી મરહુ ઉપર
એણાપાછી આજ્યા કરે એ
સમાજ ન રાખે કે જાનુનિ
ન હોય ને એ પાચ માઈક
આમ કે તેમ કોઈ ધરેન
કરી નય નો એ મજા
ઉઠેક વાંચી સ્વાસ્થો આને
આવી ત્યા હજી માથે
આ પાંચ માસર એ વળતે
પાસનપુલક—સાકંદ હૃષર
ના કોંકે ગામમા ન્યથી
પાંક્તિનની કૃષ્ણ કાન્યે
જ એ ગુણ માઈકે જ
આ પોતે માસર દગર

કેસર કિરી મલ નરહર
એ વળતે ત્યા સ્નાના
અચ્ચાનકે એટી થઈ બેનો
ઘોટર કિલી કી એના
ખખર સમાને કૃષ્ણા અને
ગુપ્ત ઉપર રાત્રે આવળાનું
નેજમવાહુ ગામનનુ આપુ

મને માસર નો ત્યા વધા
મરહુ આયે જ જમવા ઘેઠા
વાન વાનના સરદારે કૃષ્ણ
'તું છે ત્યા મરહુ ઉપર—
તો બધું જરાખર છે ના ?'

માસર જવાબ વાલો
'ગમાઈ આ તો યોડી
બાબાની પંતર જેહુ છે
બધ, કોઈ આવીને આગે
મલ કે ઉપાડી લય 'તો કોઈ
ભાવ કુંજે જેમ નથી ?'
સરદારે આશિર્વાદ કયું
'એટલે સુધી આપાર ?'
પછી નો ઘણી આપારવળી
વાતો જઈ ગયે પાંક્તમાસરે

ત્યા રોકાઈને ડિ.ઈ. નવરો
બળબા નિઃશબાની તક
લાંબી

પેતાની સ્વચ્છ પૂરી મમે
એ તો કરતા કરતા પાછા
પેતાના અધિપતિ ઉપર
આવ્યા

પાનુ ત્યા તો એમકું એક
આશિર્વાદ નિહાળુ
અનંકેદુ નહોતું કંઈ નાટે
કરકર ત્યા મજાઈ પાનુ મનું
અને પાંચ બે કોણેક થઈ
વધી બેનો

સરદારની તલાવ પગના
તેવાની રાજનીતિએ પ્રાણના
ખાગના પ્રાણમ ૨-મોનો
જુદી જ રીતે ગરદને કોંકે
અચ્ચા કીધે હેન !

પાનુ હેવડે નો જગન્નિયતા
હેવાનુ ભાવિ કાથમા રાખે
છે, આ હેવાનુ આગની કાલનું
ભાવ એ કેવળ મલ અને
મજા બની ગયે છે

✱

હજીની પ્રાંત વગેરે કુલ થા. નથી તેમ જ દુ. મ. પ. નથી થઈ મુજ માને દુ. પની નાજનીરી એવી થઈ
એ વચ મુજ ભ ન કે આ અવલભે એ મજાસુની મળેલોન મળિતે જાહેર વચ મ મે પ્રાંત પાંચે
સાધને કે
મજાસુ આગમ અને મજાસુ પછી રોડે કાંકે છે થઈ તેન એ મજા નજીવળ આજે એ મજા તેવા
કરતા કેવળ વજ નહીં તેવાની તેમ જાનિત અને દુ. પાછા કોંકે જાજા નહીં એવી તે એ મજા
પાંચને વગર કાંકે નહીં પ્રયત્ન કે

—એવ પાં નેમ

આભાર-દર્શન

પણુએ કૌંસ કાઢવની, સાત ધિ શબ્દ પણ સાવધાની કાઢી બાપી આત ।
 દેવ ॥ અને તેની બાજર પણ કેની સગીઃ ય ઇ તેનુ આ સંખ્યાપી
 આપણુને તબ્દુત મળે છે બાપી એવી શાલને પશુ આપણુ આ પીઃ
 આદિ-પાદરે વેગી રીતે રજ કરી ॥

‘થે’ ક પૂ’ આપણ માનુ કુ’ એ ઇચ્છાઓગને
કેડાકા રિનપતે પોતુ અરાધ માને છે
કાઈ કેઈ ને મેવે વિનય કનારને વાલકે
પણ લેવે જા ! આપણે સામાન્ય નીને આપણ
ત્યારે જ માનીએ કાંઈ કે ત્યારે કેઈએ આપણ
કાઈ ખંડવડુ કામ કપું હોય આપણા કપા સદા
માલે કાઈ કપાર કસી રોય કયા બદલ દિવસ
મીઠામધ્યું પડે ! થના કુ હોય કિવા આપણે
ધાઈ કે કપા ન કોવ એવી કાઈ છુટાપિત આપ
રને આમી નકિત તરફથી સજામાં થવા પામી હો
આવા કાંઈ જાજવામા આમી નકિતને આપણ
માનને એ ૧૨૨ અને છે એ કાઈ પેકમ સિવ
નથી હોને કહેની નહાને સિ જાને એ અલે બને
પણ જો ન આપણા આલે તો આપણે એકેડ
અરિવેળ, એવડ કે પમડી મનાઈ સિ મેલે અબર છે

પરંતુ આશ્ચર્યનિપુ કહાંતે એનેથી જ "પરજી" કવુ
વેદાંત નવી સામાન્ય પ્રગતે પણ સામાજિક દરેક
કામની કદર કરી અશોન તથા અપને મુખપાથી કે
મૌજન્યથી આત્માર વ્યક્ત કરેલાં એ માખી ભવિનના
દુષ્ક્રમ્ય હેખના કાપને રમખાંડુ બન થે છે, તેનામા
ઉભય પ્રેર પ્રે, મનુષ્ય કાર્યના અને જાણનાની
ઉમાનો અપુખર કરાવે ॥ શેષ સારે દુષ્ક્રમ્યો
દુષ્ક્રમ્ય આપે છે રખાવી રખાવ આપી વ્યવ છે,
માનવ કદામત કવ્યા આવે છે ફેરિયો ખચુ આપરા
આવે છે તેમના બધ તમે આપેલા પેશના બ.વાયા
એ માન કરે છે, કોઈએ એમ જણુ કહી માન્ય કે
તેમના કળો ઉપર ર કળ નથી પરંતુ એ રજે કાર્ય
બદ તમે મરમ કામ કર્યું " કે આજ ર થના
એ સુ અયોગ વિદ્યુર મર વાલગો તો તમને
જલાયા વિગ રહેયો નહિ કે મેલાયા તપાવી એ

આપ્ત જ નહિ પણ તેના પંચાના કાર્મમા પણ
ઉમમ સ્ફુરશે

પાકડાઃ એક બમ કડકદરે એક વાર ચોતા ॥ જો કડકદરે
પાસે સ્થિત જાવીને ચોતાની રાત કડી કરી 'આશ્લેષ',
આપના નિરાશ બમના દિલ્લિરો: શરણાનુ એક નીરસ
કાન કરવે બક કુદા તેમજ કુ કદાબી મળે પુ
લોચ બમકાક કુદે કાઈ ચોતા બાકે લાગી ચુવાશી
કરનાર સુખિત કરે જાનની પાસે શુદ્ધ પૈસા ન દેશ
ઓ ખાતી પામે પૂરજુ પરચુરખુ ન દેશ, ત્યારે કુ
ચીકાઈ બક કુદા ૫૫ એક 'પાઈ' શેષ શુવારે ને
માત્રે ખાતી બમના ચુવાશી કહે છે બમને એકે વખતે
દિલ્લિ ભેડી વખતે બિનપાબરી રીતે આપાઠા નિગા
પૂર્વક 'ચેક થુ' કહે છે, તેથી ખાતે બમના કદાચો
લેડી બમ છે ખતે વામે છે કે ૫૫: જીતાડુઓની
જવી ને એકે રી ખાતે કામચી કારે કહે છે એકમે
બક છે

તેની કિશ્કિરી એક શાકીય શાળા ચાલુ કરી પાંચે વર્ષ
કાળ એક વાર કે પિયારામાં તે વખતે સૌરાષ્ટ્ર
અને દક્ષિણ ગુજરાતે પ્રચલિત થતા નહોતે)-એકશબ્દી
કુ રાગે સંચિત્તાર રાગે સ્વગત પર કાગતી ડેન ખૂન
એકી જાણી જાણી શાકીય શાળા બનુ મેલ્યા દર
જાણકયા વાન્ય જતા આરે એક શાકીય શાળા
શાકીય શરણાગતો આરે રીડે ખૂ બી ખૂ જાણે કનેડ,
તેને રીડે ખૂ બી 'સાધનાજી જવાત કુ સધિ'

તેણે નિમનરૂ રીતે કહ્યું કે આપણુ મેલતે આપણને -
 મં સ્પષ્ટતા કરી દેદા સુધિષાથી વધુ નહિ જાય '
 તેણે કહ્યું બને
 દુ ગોંઠા બને ગાડી ગાડી ચારનાં તેણે પૂછ્યું
 'આપ નાહિવરાગાઓ આવે છે તો ત્યાં વરનાદ
 પાડી કેમ છ' ?'

ને ડાહ્યુ ઠીક ઠીક છે, બહુ સારા નહિ નુ
ગરિયાસામે છે."

તે કટાક્ષમાં મોઝ્યા 'હા જી અને કહિયાવડી છેરે,
અમે માનવાડી છેરે । પશુ આ અપતનપટ્ટી લોટાણી
સારા ઠીકે છે સાથ । હું લખાવેલું છું "

■ એ પા 'કાઈ કહેવા અનુભવ થવાવાળો છે કોરે.'
અને તેણે કિલ પો'યુ 'કાઈ વાન ન પૂછો સાથ ।
આજનો નાનો આવે। કિલ્લ અનુભવો છે અમારો
મુજાઈથી આથેના એક રેણેને મુકવા રાજામહેલાની
પોણી અથેયા તે વાડુ કરીને થેર નપો, અને માડી
છેડી ઢાળી ત્યાં ખમન ખમે કે જાડીના એ મેલુ
પેસાનુ પકાઈ પડી મયનુ છે તેમા મિતર : પિયારી
તોરો ઢાળી ટુલ પાડી વાડી એકરિને હુ તેને ના
ગંબા અને તેમની સાથે મેડુ પાકાઈ ખેડું' લખાવે
મારા પાલનાથી તેમજ પાકાઈ કુટાણી નીડું તે એકરિને
એકરુ કે કપિયા અપાવ ફે અને પકાઈ મારી આવે
એકરુ ને કાનુ, કીડ ।'

'કોરે તમે કાઈ હાથ ન માર્યુ ?
નાડીવળી થેમવી મોડા એક ફોલેવ નહિ ।
અરે, હાથ તો મેને થે નુકુ, પશુ એ અમદાવાદી
રોડીયાએ નોક મોડો ડુન-પહ ન કહો । મે મોડાને
લનામાં રાબોઁ ભાને એ અમદાવાદી મો ।
પાનાના પામણિક કારંતી પક્ષ નામે રમર જેવી
તરીકે ત્યારે મારાતને નાકારીક રીતે બર નિપાક્ક
ભાવને છે કે તેને આપાસ્કર આપુ કો, તે
આવાનિકત થી દાવ કરું તેમા અપો તને કંઈ
ન્યાપો આપને મારી આપા બ ન નાજવી
તે કહા ન થા એ। તે કાઈ કોડી બ નિમત્ત્ય કરં
મોડી લો ।

મજાસ સામાન્યતીને તે કાઈવા અપાકે ઉપકારવા
કાઈ માટે આવારકરન દાખને છે 'પર, પરનુ એ
આવારકરનને નામે કાઈ રિહાટનાથી અપકૃત
કન્વાના ત્યારે ઠે ત્યારે મારાણી માનવા ઉતેષવા
વાથ વિવા રહેલી નહી તેવી એવા કિલ્લે ગળે કલ્લ

નક તેવી જીત વરે છે તેમા વિલેવ અંધો તે ન કરી
નહિ તેમ દાવ તો પલ સોલમ્મ ઓલપનો સમ
દક્ષર પાળવા બલને તે પકાઈટ લો રાન સાથ છે

મડાતુને વાનવીના ટાકલપાવનુ બર ભાન નથી ડાનુ,
એકે માન સમનેમ અપકૃત આરિપકાર કરી બનાવે
છ એક અપરિવન માવા ધી વાઈ અપાના મળા જે
તેમા એનુનુકાર અંધેરે મુર ના રથા ડોનકાને બર
નીયા કુદમા અપા દલ ન અપેરિવન કાનનામના
એનિક કોરે એક વાન તેકે વિમાડી 'મા મોપું તુડી
પડી અમે ને છામે મોરકડીયા આપરાગ નામના
મામની એક અપકૃત તેન પોતાન, કાના કોપા તે
પૂરો પપો નથી તેને અવકલુ ભરિતા મોપવા
આપક ત્યારે તેને એ નામને અલગ મપકા અને
ને રીતે મે કલિમતન કાઈ નહી તે કિ વિમાડી
જુવાન મે કુદમા મરણ પામે, પનુ ત્યારે તે
અંધા કા ત્યારે તેને પાતાની અપા ઉપર નોવા
એક પરમા થેવી અપા ભાઈની મામાગુલ અને
તેને આપેના કલિમતનના વાન તેના નાન-કાન આપે
જાણી હતી તેની ને માવા ઉપર અન બર અપા મક
હી એ અપર એકલી ઉલટ ની । કદ બાદ જે
પડે તરી તેનુ પોતાની અપરાકાથી તેમા અપા ત્યારે
અમે તે મામાવાથી અપરાકા કોણાઈ અપાની
પટોમ ૧૦-૧૧ માની મુલકારી કરી તેનુ પેના અપામ
અપને મેકા કુલીમતે એ અપકૃત પડ મોપી નાકુ
એ અપકૃત અરિયા એકાની તરી હતી મામાપો
એ ભાઈયા હવથા એક વાનુ પેકાઈ અપક, એમા
એક તેમાની કલિમત્ત હતી એ લિમિટા ત્યારે તેને
મજાસ પાવને દુર કલુકમે એક, ત્યારે તેને હા
અપા ત્યાં હતી હા કુલકુ જે નોલુ અમાપક
હનુ, અને તેમા તેનુ પાનાના પુલ કલિમતન આપ
વા નાઈતે આપકાની કલ્લ ત્યાં કરી હતી ।
એ અપાના અપ વિલિપા એકાનુ આવારકરન પેકાના
કલ્લ અ કોલુ અપકારક નીનપુ કે મારાપાના
વાથેમા પશુ ને અડી પેઈ 'મારો કા પાપુ

બોલિંગે અનાવના મેનેજરો પેટમાં અવારના શેદિ
માઓ કે દુકાનો અવારના દુકાનમાં સમજાવે છે કે
અમે કારકુન નોકર કે ગુજારવાની તેમજ કામના
અવારના પનાર આપીએ છીએ, એટલે તેઓએ જણ
વાન અવારનાર વસ્તુ એમાં જો, પરંતુ કેટલીક વાર
તેમને અનુભવ થાય છે કે એ કામ અવારનાર થતું નથી
ત્યારે તેઓ માન્યતા (1) અંદરકારી માટે લેખને દેવા
આપે છે આવા ઉપદેશો જૂની ભાષા છે કે નોખેના
આરા કામ જાણ તેમને ઉસાહીય કે ઉત્તમતાનો એક
પણ માર્ગ નહિ એવાના પરિણામે જ તેઓએ કામ
અવારનાર કરવાની ચીજ કે ઉપદેશ કી મળતા
નથી અનેક સમજદાર વેપારીઓના એ અનુભવ છે
કે તોફાર તરીકે પનાર લઈને નેમા કામ જાન જલ
આભારસ્થન નહિ નો કરતો એક અમલકારો જે
માર કેવળીક વાર સેરકો રૂપિયાના અવારના જરૂર
માટે છે પાનાના કામની કદર વિશ્વાસી નહિ તે
સૌજન્યકારી સંસ્કારી તે કામ ૩ એટલા ઉપર જણ
નોકરી સમજ કામ કરી આપનાર નીચે છે
આનોડ એટલે કોઈ જાણીતો લેખ છે તેના પુરતો
જ પ્રકાશ આપાર પાડતો કોનો તે પાનાની મંદિર
એક જુવાન કાના કામની ખૂબ પ્રશંસા અનેક પાને
અમલો-અન્ય કાનો એક વાર તે અંદર નેમા રોકે
કરીને જાને જ પૂજ્ય ' નમારો નય કદે છે કે
તમે જલ મરજ કામ કયો છે, તો કહે તો ખરા કે

તમારા અંદરકારીની ચાલી કઈ છે ?
મેંદરોએ સ્થિત કરી જવા : આપો ' એની
ચાલી ચાલી પાને નથી મેંદરો પેતાનો પાને છે !'
ચાલી એ કદાં કે અવાર અવાર તે કદાં જણ કામ—
નાનું કે મેંદર—કદાં ત્યારે તેક લેખી પાલી કદર
અંદરનાં અન્ય કામે રિત્ત એટલે નહિ કામમાં કદાં
આવી રહી કોણ તો તે ખાતરી ફરોવાનાં કયેલા
કામનાથી મેંદરો પાણીની કદર ઉચ્ચારો રિત્ત ને
રહેતો નહિ એ જ ચાલીથી મેંદરો પાનાના કામમાં
ખૂબ ચીજલ મળતી, ખૂબ નવ-અન્યમાં તે કામ કરતી
કેવળ કોઈ એક અને છે કે નોખેના કામના વખાણ
કરીએ તો તોફાર અંદરે જાય તેના કામમાં તો મેંદર
કામમાં નહિ તો જ નો ચીજલ રહે આ માન્યતા
ખૂબ નેચી છે પ્રખ્યાત રખાણ કરવાની હમેશાં જરૂર
કેવળ નથી, અને કદર કરવાનો અર્થ મેંદરોડ
વખાણ કરવા કોનો થતો નથી સુપરિન કામેમાં
માન્યતા જોના કામની કદર કરનાં એ માં તે માન્ય
તાક રીકારો ખૂબ જાય થાય છે
આભારસ્થન નો પ્રશ્ન આપે નેચી કરીએ તેમજ
એ પુરો જુલો નહિ કે એક આભારસ્થન રજ
કદર કરનાં ઉત્તર કે આભારસ્થન રિત્ત ઉપર તે
આપના રીકારો અને પરિમલોનાં જાન થાના
દેવ છે

★

મિત્રના નમસ્તિ વાં મી હું એક એકે પી નામક ૨૧૬ સ્થાનમાં એક વાર એક અને ૨૪૬ વાર પ્રગટ કરના
કથા છે—એક છા જેકા નિવાસરવાને એક વાર ૬ સંપ્રદાય અને ૪૬૬ ઉપર ૬૫૫ મિત્ર મુશિવાન
મિત્ર થતા નિજાન નમસ્તિ અને કદાં અમિત્ત વાવ-ઉલ્લેખ કરી દલી રાખાઈ જાય રિત્ત એ જા વાતચીતમાં
કામ કદાં થવા દતા ખમ રાખાઈ જાય એમ જાને રહીને અવાર અવારની વલો મેંદરો પાને સાકળી કદા
હવે પણ ભારે કદાં કરેલા વલો મેંદરો રીતે કરી દેવા એ રીતની વાતચીત વર્ષ રહી દલી એમાં એમલ
મેંદરો સાનવું એન સંવર્ણ રીતે અર્થકર્તી હવે અવાર એક એમો ખૂબ જ પ્રધાન પદમાં અને અંદર વાતચીત
કામમાં અમલો કદાં આ વાત તે કદાં જુલનાર નથી—પરિમલો કામમાં અંદર રીત નિમ કાદા
રોપી વીજ કે આભારસ્થન એક વાતચીત અંદરના ચોખી કીજ કે ૫૨૬ અંદરની એમ પુરો ૫૨ ૩૦ રીતે
રહેડ એક એ એ એમાં ૬૪૫ નથી અવાર

તે કહ્યું 'એ બહુ હશે પણ ન્યાં સુધી
આપણે એને ઘેરી કરતાં નહીં ન બેઠાં
ત્યાં સુધી આપણાં જોને માટે કહેવાય જ
નહિ'

'પણ એ તો આ મ કરીને, જોતું તાકતે
'તો બાપુજી કે કે'

વિનુને વચવાતો એઈ 'તે કહ્યું 'બહે,
આખો વહે ચીડ ન બાઈ રહ્યો હોય.' અને
હું હસવા લાગ્યો

'હા હા બાપુજી, ખરી વાત'

'પેલી કોઠરીય એમ જ તાકતી પી, હા
બાપુજી.'

'હવે છેકરી છેકરી થયાં વગર રે' ને, તને
હઈ મમજ પડે નહિ ને.' પિતૃ મનુ ઉપર
વિડાઈ બેઠો

'જુઓ બાપુજી! ભાઈ મને'

બા મનુને જોવામાં જોવામાં બોલી બીડી
'તમે જે આમ કરતા કરતા વહી પડ્યો'
ને તોડ કાઢ્યો, 'આલો એક સાચા, બચા ?
છોકરીય ચોર ને કોઠરીય ચોર.'

મને આનો આ તોડ ન હુમ્મો હતું
'નહિ એમ કૈા, હવેથી તમે એક
સતાર્થને લેવા હો. પેલી કોઠ ઉપરની
કાળીએ બીજા જે સ્ત્રી પાકવા આવ્યા છે
એટલે આ એક જે દિવસમાં જ ચોર હશે
એ આવ્યા વગર નહિ રહે'

મનુ પ્રશ્ન ચતા બોલી બીડી 'હા
આવવાનો ને પછી પકડાઈ જવાનો હે ને
બાપુજી?'

વિનુને મનુનો આ હાઈ ન ગમ્યો એ

બગાડતા બોલ્યો 'આ મનુ જ બગાડી
આપવાની!'

'શી રીતે?' એ પૂછ્યું

'હતાનજ કરીને બોલી પડવાની'

વિનુની વાત મને સાચી લાગી ને મેં એને
એક કંઠ સાંભળી સમજાવ્યો. થોડાક રાત્ર મનુ
ન ચાલ્યો એટલા ખીંગેથી કહ્યું નો થોડાક
ગાજો ઉતાવળેથી પણ બોલ્યો 'તો એમ
કરવાનું એને ખબર ન એ રીતે
સતાર્થને હાઈ.'

મનુ આમ કઈ સમજી નહિ ને હા હા કરી
બીડી 'ખરી વાત, સતાર્થને પછી એક
રેવાનું હા જુ સમજી ગઈ.'

'તો થાલો ત્યારે સૂઈ જાઓ હવે કાલથી
ચાજ સવારમાં વહેતું ચરવા જાય ને વખતે
ને ચાલે પાછા કરે તે વખતે બરાબર ખબર
ગળવાની'

પ્રથમ થઈ બેઠેલા વિનુએ પૂછ્યું 'કાલે
જાવવાનું નહિ ને બાપુજી?'

મનુ બોલી બીડી 'હા! નિશાળે પણ નહિ
જવાનું વળી'

અને જે હસવા લાગ્યા બાએ કહ્યું 'હાસ્તો,
કાલે વાજ પકડવાના છે એટલે—'

'હા, હા એ ત્યારે કાલે પકડીએ છીએ કે
નહિ' કહી વિનુએ માથું ઉઠાવ્યું

'હા વધી એને' મનુએ આખો તથાથી

એ કહ્યું 'એ વિનુ, સવારમાં તારે નાહી
પાછને ચોપડી લઈને, એરડામાં આ બારી
આમળ બેઠી જવાનું પછી પેલા બોવાળિયા
જાદીથી પગાર થઈ જાય એ પછી તમારે

ખાત્રી જિનાએ તેો જાણવું જ એ તાજે મનુ,
જિનાએથી આગળ પત્ની ખવર રાખવાની કેમ
ગણગર ને ?

‘હા બરી વાત,’ મનુ મનમ જઈ ગઈ
વિનુને પાત્ર કંઈ વાપો ઉઠાવવા બેઠું ન
લામ્બુ ને ‘અરે વાપા અદર જઈ સુઈ ગયા

આ વાતને ત્રણેય સ્વિચ્છ કયા ઉંચે ને એક
સવારે વિનુ હાકળો કાઢ્યાં મનસા જોરદામાં
આવી લાગ્યો ‘બાપુલ, બાપુલ, ચોર !
પેલો છોકરો કોટ ૮૫૨

સકળો કુ ખબર ખસ્યો, વિનુની પણ પાત્ર
રસોડામાંથી બહાર નીકળી જકનર ચોવંતી
મનુ પાત્ર કોડી આની

હું સીધા જ કપાઈને બહાર નીકળી ગયો,
વિનુ પણ પાછળ જ હતો ને અમે બેઉએ
પેલા છોકરાના માર્ગ આનવી લીધો
એ છોકરો વિનુ જેવડો જ હતો. અમને
જ્ઞાન આઠ ઊભેલા એઈ એ બજારમાં ગયો
ચૂંદાનાં આકેય ચીકું બેઠું પડતા મૂંઝવા
મીતા ખીતા કોટ લેતથો એક બે રંગ બધાં,
ખનુ ખન બધું બાળી ગયા હ્રાય એ રીતે !

‘કે, ન ?’ કહેતા એ આગિત્રા બનાવથી
કોથ ભરી એની તસ્કે પગ ઊપાડ્યો
છોકરો રડી પડ્યો કાઠારાટ કરી ચૂકી, ‘ના
સાહેબ હું તો ખાલી

એ કહ્યું ‘તું વઠ કે ન રડ હું તને
વેલિતને હવાલે કર્યા વગર છાટવાનો નથી
માલ, એક વાર આ ચીકું ઉપાડી લે’

છોકરાનો વિચાર હતુજ બાળી બપોળે હતો

એ વળી કહ્યું : ‘એ બાગે, તેો અ માટે
વિનુ બાજ બગલાને પકડે એ રીતે તને
પકડી પાડો, માટે ચીંધી મીધા એક વાર
માગ બનવામાં આવે

પાત્ર એ ત્યારથી ચસકયા જ નહિ એ એનું
કાંઠું પકડ્યું. ચીકું પામે લઈ જતા હકુ
‘ઉઠાવ આવ આ ચારેય ચીકું વીઠી લે !’

છોકરાને ના છટે ચીકું ઉઠાવવા પડ્યા એ
પછી હું એને માસ એનડા ઉપર હઈ
ગયો.

આ બધા તમાસો એઈ આમપામના બગલા-
વાળા બહાર નીકળી આવ્યાં હતા એ મને
હઠિયા લાગ્યા ‘માંપી હો એને પેલિસમા
... ચોઠક મેલીપાક વાળાડો કોવો રીપો
કે એ બૂલી બલ.’ તો તાનાં છોકરા
જમારી આમપામ ટોળે વળી ગયાં મનુ
એપડાં હતા એમના એ ઉપર દુખ હતું
વિનુ એવાને એની જવા બાવની હતી
થરતુ વિનુથી એટલે હતા એવા છોકરાઓની
આગેમા તિગ્ગકાર હતો કોઈ કોઈના હાથ
તો એને માગવા માટે ચળવળી પપુ ના
દખ

એટલે બેની એ એ છોકરાને કહ્યું ‘એ,
માત્રુ એલીચ તો હું’ તને લ્યા હઠિયા,
કે હવે, કેમ ને ચોરી કરી ?’

છોકરો અલ્લાં તલવા કરવા લાગ્યો ‘ના
મહિંગા, મને તો પેલો બપુટો છે એને કહ્યું
દતું !’ અને એટો બકરા ગયા હતા એ
કિનામક નજર નાખી થનુ બકરે કે બપુટો

કોઈ દેખાતું હોય તો ને ?

મે કહું : ' પેલા બજવામાં પૈસા છે એ તોડી લાવ્યા '

છોકરા કંઈ ન બોલ્યો એણે આંખો મોળવાનું આજુ રાખ્યું.

' કેમ ? હું ' તને કહું ' જાણ કેમ નથી જતો ? '

' માર પટે સાહેબ. '

' ત્યારે ખર્ચો તને મારની ધીક ન લાગી ? '

' હવે કહી નહિ ચોડુ સાહેબ ? ' કહી છોકરાએ હાથ લેક્યા. મેં ઉપર ડુબ પથરાઈ રહ્યું હતું—કાલથી ખરબચેલું તુંબકું જાણે

મનુ બોલી બહી. ' જવા દો બાપુજી, હવે નહિ ચોરો ! '

વિત્તએ ધાધો ઉઠાવ્યો. ' હા, એને જવા રેશે, તાગ કહે ! '

એક મોટો છોકરા બોલી બહી. ' અંતે આ તો ઢાંગ ક્રો છે ' મને કહ્યું. ' મધોપાક થોડોક તો થાખાડો જ, જોશીકાકા '

પણ ખાલે ઘણાં કરી મને ના પાડી એ પેલા છોકરાને પ્રજવા લાગ્યાં. ' હવે કોઈ દિવસ કરીશ ચોરી ? '

છોકરાએ માવું રૂલાવી ના પાડી. દયા ખાખાં મોટો : ' કોઈ દન નહિ આજુ .. આવું તો મને ખરી નાખ્યો, આટલો કંગ જવા દો સાહેબ. '

' તો માચી વાત કર, આત્યાર સુધી અટકી કંટલાં ધીક ચોપો છે ? '

' એ' તો આહેબ, એ જ દેરા ભળે મળે '

' ને બચુદે ? '

' એણે ત્રણ દેરા, માહેબ. '

' એ' પછયું. ' કેટલાં કેટલા ? '

છોકરા મોટો. ' જૂઠું નહિ મોટું. માહેબ.

પણ કોઈ દેરા ત્રણ ને કોઈ દેરા ચારેય વાવતો 'તો માટેમ '

' એટલે આજે ચીક ચોખવાનો તારો વારો હતો એમ જ ને ? '

છોકરાએ કોડું રૂલાવી ના પાડી.

' એ' પછયું. ' મનુદે તારાથી મોટો ... કે નાનો ? '

' મોટો સાહેબ, ' અને એણે એક પદરશ વર્ષના કિશોરને રૂખાકલાં કહ્યું. ' આમના જેવો, માહેબ. '

' આ ચીક તને આપું તો તારો વારો પૂરો થઈ નય ને ? '

' ના—હા સાહેબ, ' ન માન્યો હોય તેમ છોકરા મોટો

' પણ જાણી કોઈ દિવસ ચોરી કરવાની નહિ હો ? એ કરી તો.... '

' નહિ કહુ સાહેબ કોઈ દન નહિ કહુ ! '

જોખરી આવતા આનંદને એ રૂખાવી રટી હતો.

થોડાંક છોકરા બોલી બહી. ' જૂઠું' બોલે છે હોં જોશીકાકા '

' ના સાહેબ, તમે કે' જોના મોગન ખાકાં. કદીય—'

' એ' પેલા છોકરાએને પૂછ્યું. ' કેમ નવરૂં જૂઠું બોલે છે ? '

એક કિશોર ટોળામાં લાજલ થતાં બોલ્યો :

‘આ તો પછો ચોર છે, ભેગીકાકા ચોક વાર અમે એને મેશીપાક ચખાવ્યો હોનો. તો થ હંચુ કોઈ ડોઈ વાર હાથ મારી બચ છે.’

છોકરા વળી મળગયા બોલ્યો ‘ના સાહેબ, હવે તો હું, એ તો પેલો ભયુડા કું તો હવે કશું.’

હું વચ્ચે બોલ્યો ‘પણ એ એમ જ કરીજ તો તારા માટે મેશીપાક તો છે જ. પક સાથે માથે પોલિસથાકુરે ઉપાકું છે.’

છોકરા બોલ્યો ‘પણ મારી કહુ તારા ને કાઢિશ.’

ને મે એને પેલા ચીક આપના પ્રેમ સાથે યોડીક શિખામવું આવી જાતામા કહ્યું ‘જો કુનિયામાં સુખી થવું હોય તો એક કહેવાન છે એ પાદ રાખ “સજા બાળે પણ સુખ ન પાળે.” જા હવે કોઈએ કીમ્બે ને તું મારનો બચાક કું પછી બહાઈનો છુપ છે.’

‘હા સાહેબ, રૂબની જોરી કહુ તો કેન્ને હવે.’ કહી છોકરાએ મેં ફેરવું એની ફેરફારી વાક એતાં લાગતું હતું કે એ એના માનડને પકું હમાવી રહ્યો છે.

એટલું જ નહિ, બે-ચાર ડિગ્રીએને બાક કરતા આમપાસનાં આ છોકરાના મો ઉપર એકલો જ ચાનડ હતો.

વિતુ તો પેલા છોકરાને ગલાહ ચલુ આપવા

લામ્યો, ‘તેજો વાદા કરીશી એનો કળે.’

તો મનુ જાણે એ છોકરાની વતી ટાપચી પૂગ્યા લાગી ‘કળે જ નહિ ને પણ.’

મે સાથે જ આ બનાવ વણી જો છોકરાએ કરી કોઈ વાર ચીકની ચેરી નવી કરી

એટલું જ નહિ, ચોક કિયમ વિતુ પાસેથી ખગર પડી કે જાલતાનો એ છોકરા બનાવ ચીકુનો મોહિવાન બની રમી છે, કોઈ કોઈ વાર વિતુ-મનુને કાંક છે પણ ખાન, ‘ભાઈ, પેલો ભયુડા નાકનો તો પાલુ મને નેઈને જતો જ્યો નાયવાળી છોકરીને તો કહી કીકું છે કે એ કોઈ કન ગીકુ સાથે ભેલું છે તો માહેબ પામે જ પકવી હાઈ જમી.’

એટલે જ તો વિતુ-મનુ ગીકુનો કાંક જીતતાં આ મોહિવાત ચોગને એની મેલવાળી આપવાતુ ચકા નથી ને. એક નામ પણ એમણે લગી લીધું છે. વિતુ કહે છે ‘આમાંથી મે ચીકુ મનાવ.’

મનુ પણ ટાપચી પૂરે છે. ‘હા બાપુદા, આપવાનાં જ વળી.’

અને હું પણ, ‘ભાઈ પેલો બાક મોહિવાતનો,’ આમ કરી બેને ચાલે પ્રમુ ગીકુ છુપા મૂકનાં છોકરાના આનંદમાં ઉમેરે કહું છું, ‘બમ હવે.’

[‘માવડકિદુ’ મોંધી]

દાઘથી મામ કરનો મજાસ મજૂર કહેવાન છે મજાસથી હામ કરનો મજાસ પિલક કહેવાન જે દિલથી મામ કરનો માહુન પ્રેમી કહેવાન છે પણ જાનકે કોઈ મજાસ દાઘ પાલવ અને કિનથી એક મામ મામ કું છે ત્યારે એ કલાકાર બની ભવ. ||

કળિયુગ અને રામનામ

મૌલિક અને વિદ્યાર વિષય રેહનાની પદ્યલેખના સૈયબજી
બહેન કલ્યાણદેવના દિગ્દી સામયિક 'મનુષ્ય' પ્રકાશ માં નિયમિત
રૂપે લેખ લેતા હતા. 'મનુષ્ય' પ્રકાશ માં નિયમિત રૂપે
આવી શકે છે તે વચ્ચેના સમયે જ

સા. કલ્યાણ પ્રભાએ નામકલ્પનિયે કળિયુગના કુદૈયા
કલ્યાણ વર્ગીક ગરબનામને અલગિત ॥ વર
મોરો કુ વિગાડુ છુ કે કુનિર્મિતો રામના નામ પાઠ-
ભને મતમય થો દરો ૨ એ ભેલુ છે કે કેલ્યાણ દોરો
નિર્દોષી આખી રાખુ નામ લખે છે આજ દેરો
॥ રાખુ કે છે નો ખડુ એના કુ પાંખાં રેખનિયે
પાઈ ફેરાર નગરે આપો નથી કળિયુગની અસરથી
કુ રામ કી ॥ આ કુ રામનામ છે ૨ એ અનુસરથી
ભેલુ છે કે મનુષ્ય અને અપમાલ જાગરામાં અલુચી
વધુ અર્થ મત્ર બને છે એ રામનામ તો છે જ,
પણ કોઈ પ્રાપ્ત કેમકે દોલ અતી ભૂખી અને પ્રાપ્ત
દેખી ભૂખીના ભેદનો ફેર દોલ છે તેમજ જ ફેર
આખા ખડુ દોલ છે

થે યાક અલકલિયા પહેલા માત્ર ભર્તૃન અલકલિયુ
ખાડુલા ભેલુ ખૂબ મોટી ભાગ ભેલો ભાગિતો અતી
સહી આખા આ ભાઈ ભર્તૃન ભવલકલિયો (Meta
pragmatism) છે આનંદરાધીય ખાગિત ખલકલિય
ખાલકલિય છે તેમજ આ દેસની રાખીયા નીકારી
લીધી છે અલકલિય આલકલિય છે અને મૂક વિષય રવા
અલકલિય અલકલિય છે તેમજ સલાત આ દોલ
' ૧૬૧૨ના વર્ષ વિશે આખો મેલ અલકલિય છે ।
મે કળુ . ' કુ માલ છે કે ' ૬૨ નું વર્ષ ભારે
મંચલકલિય વર્ષ અલકલિય છે આ અલકલિયવર્ષી અલકલિય
અને પાક કુલકલિય અલકલિય ૬૨ના આવી છે અને એ
અલકલિય માલ કરીને એ પ્રકાશ વડે અલકલિય આખો
અલકલિય ભેલો એ અલકલિય તમારે ફેર વાલ અલકલિય અતી
માલ છે ૨

' રા કુનિયારો અલકલિય અલકલિય ૨ ' એ ભેલકલિય.

' જો આખલુ મારે તો એમ જલુ આખ । આખનો
માખલ અલકલિય નામે કિનારની પૂલ કરી રલો છે

' એ ખૂબ ભેલકલિય તેવી અને દેરાન કરી નામે
તેવી એક વાલ અલકલિય છે થોલા સમય ભેલો
નિયેના એક વિલાલ લાખાએ અલકલિયવર્ષી ભેલકલિય
કે અલકલિયવર્ષી અલકલિય માલ અલકલિય ૬૬ એલકલિય
જલો કે એ દોલ એ દોલ અલકલિય ભેલો આખ
રા માલો છે ૨ '

દુ વિચારમાં પડી માર્ક અને કળુ ' કેમ ન માલ ૨
અલકલિય ભેલકલિય અલકલિય છે અને અલકલિય
સ ભેલકલિય અને અલકલિય નામે છે અલકલિય ભેલકલિય
સામી ધરલકલિય અલકલિય ૨ સમાર ૬૨ના માર્ક
રલો છે એવી ધરલકલિય નીપજા ખૂબ વધે ખલુ એ
નથી વિચારલો કે એ ભેલકલિય ભેલકલિય અને સાલ-
ભાલકલિય ૬૬ તમારે ભેલો કળુ ૨ આખો અલકલિય જ
આખા કરીલ તો અલકલિય ને સ માલકલિય કેમ નલકલિય
જલો ૨ '

એ ભલકલિય થો લા કુ ખૂબ કિનાર પડી મારો કુ '
' કિનાર તો આખ જ ' ૬૨ અલકલિય છે તે ભેલકલિય
ભેલકલિય કેમ—અલકલિય એ અલકલિય સામી ખલુ ભેલકલિય—
ખલુ મલુ થન ૬૬ છે કે અલકલિય આખાને આ
અલકલિય અલકલિય થો એ મારકલિય ભેલકલિય મારો નલકલિય '
' મારી ખલુ તમારે ભેલકલિય જ કલકલિય છે ખલુ એલકલિય
જલકલિય છે કે અલકલિયવર્ષી અલકલિય પલકલિય અલકલિય
ઉપર થવા લાખી છે
અલકલિય કુ ભેલકલિય ' એમ । એ ભેલકલિય કિનાર
અલકલિય જલો ભેલકલિય કરીને અલકલિય દેશ પસે ભેલકલિય
ફેરકલિય થતા તો આખ કેમ ૨ '

' હા, એ અલકલિય થાલ છે । પૂર્વના દેરો ૫૨ એલકલિય
અલકલિય નથી અલકલિય—જાલકલિય અલકલિય ઉપર નથી થલકલિય

' એ અલકલિય પલકલિય ૬૨ દોલ છે ૨ '

' આખની નીચેના સમય ૨૫ ૬૨ ખી ૧ એલકલિય માલ

શનિવારની સાંજે

આનંદમયના મનોબળપાસને આગલ રીતે રજૂ કરી આ વાર્તાના લેખક હવે તેા અનુસારને અનુસાર નથી વિચિત્ર પ્રકારની ગેલીવાળા આ વાર્તા કાઢેલી જ્યાં વાંચાં લાગેનાં વાચકો માટે પહેલી ડ—હવે પછી તેમની વાંચકો વાચવાની તાવાવેલી બચાવે તે વ

એ જીની સામે એમ કે જાણે નથી કરવાનું અને નાહી કરું નું કાન મને અને જાણવા ભારે મેળી એની ડેલને સાથે લઈને વર સર્પ ચર્ચ હતી. રાત્રી રૂપ પીધા પિયા એળીને જાહેર જાને રાત્રે રૂપ સે ૧૧ દના મેળી કોન જ હતી અને એક વર્ષની થવા આની હતી થોડા દિવસ પ એને ઉદારિયા માગમાડ મટપો હતો આસાનો અવાજ મેરો થોડો મેરો એ જાણી મર્ચ અને એનું મોઢું રાખા જેઠું મર્ચ ગયું, 'મગી'

'કમ, કમીંગ' એ એને માથે હાથ ફેરવે
'પપ્પા મારે છે!' એ મેળી મર્ચ અને મારી સામે એકને અનુસાર મર્ચ

અ સામે એને થીમરી લીધી અને અને જાણકા બધ કહી એને જાણી માથે દળાવીને એણે કમ, કમ મારે નહીં મેકા કુ તારી પાસે છું ને! કેમ મારે નહીં, હો! એની પીઠ પર હાથ ફેરવવા એણે કમ કમ, વિખાતે મર્ચ કવન આની ગયું હતું એ મૂ. મર્ચ એની નજર થોપ પડી મે એવ જાણતો એના પાઘલા મટી અને એણે કાચથી તરણીની ફેડી દીધી આસા હતી, પરખા પહેલા દસની હતી એણે

'કમ પીવું છે?' એ પૂછ્યું
પપ્પા એ બધું નાલે પગે ગયું હતું એની રૂપ પીધા વિના કરી સર્પ મર્ચ આગા અને કુ સર્પ મર્ચ મવારે મેકાઈ તૈયાર કરીને આજાએ અને વડેડા જાણકાને અને એકાદિ મેકાલી રીયા મેકાલા વિના જ અને જાણકા દના અને એમ રખતો કરી

એકાદિ દળા પાઈ કેટલીય વાર સુધી એકાદિ રસો થેર જાય ન હતું આ જાણકાએ કમક અન દેવો એકાદિ કયા કુધી આ જાણકા રફે છેવટે કુ હાથો અને મોઢું લાઈને નીચે આ સે

અને સામે જ મેકાદો થાળી મેરો, થાળા ફિરે.
'એ હો! જાણે આ તરફ?' ને પૂછ્યું
'નું કવાઈ? એકાદિયો?' એણે જાણ કવો.
'હા જ તો'
કયા બધ છે?
'કવાઈ નહીં, આજમા જરા કોરી પીડા ચાલ

અને મને રૂપી હાથકા દુખ્યા અને કોહીને આઈર આઈરો એણે એક પેંડો જાણુ અને મને મે સની સિગરેટો દેખાઈ એક મેલું લીધી, એક અને આપી થાળા ફિરે મળો

'હા, થાળા ફિરે
'પરખી મેરો? એણે પૂછ્યું એની મૂઝા એન સી મીમા હવે ત્યારે જીની એની જ લાખી હતી હા

'કમારે?'
'સવા એ વડ થયા'
'આજ-આજ?'
'એક બેન છે. એક વર્ષની'
'પડી?'
'પડી કઈ નથી'
'તુ?' એ પૂછ્યું

અને પછુ જાણે સરામે વડ થયા અને એક મેળી છે 'મેળી પાટ રહીને એ હાથે, 'હા હા'
કોનેજામાં પડુ એ આજ જ કરતો હતો
જાણુ વાતો કરી, એ જાણકા મર્ચને બીજા સિગરેટો લઈ આજો અને હમેશા મેળી પાતેજા કટાણ જ આજો આજો આજો વડો પડી પછુ કટાણ આજો હતો
'જાણને આજો છે તુ'

‘હા, હા, જેવો આવીશ ! ટુપો ખરીવાનામ પચા
નનાં મેન્ટો પાસે’

‘હા, બહુ મોટો બારીડ છે ગમે છે સૌમ્યતા
પોટેસ્ટર ચર્ચ થતાં ખૂબી નોલન્ટીય ધર્મને ઇન્ડિ-
નોરીયા તરફ લઈ આવેલો ચપ વર્ષે ઇલ્લી ગયો
કોલે બે સિલસ પર મળેલો કહેવો પોલે કે પુલેમ્બા
દીધા કાઠી છુ હા હા’ મેન્ટો પાસે ‘આપને
કેવા ને કોવા રહી ગયા

‘હા
‘કોલનીને કોલણ છે ?’ હા કહ્યું એ પડે
જા જ મેરેડો આમણ ચન્નચુ ‘આઈ કોલે કોલસ થા
નળર હાણી મેનો એ વર્ષી ઇન્ડિનોલી કોલ્મ
મીમા કોલ સંકેટરી છે, કોલપતિની છે કોલિને વર્ષી
છે પોલે અને મોલાવો કોલે મળનામ

બધે લાભ થતા અને કેટલાય પા નામ મિલાવળિ
હા પાયા મેવેલે ! મેન્ટો મુલો, મેન્ટો સ્કાલો મિલ
મેલો, કોલો ! મેલો પોલે કોલિયો, પળાલો ચપ્પર બધુ
મેન્ટો મેવેલે કહ્યું કોનો મુનિયો અને કાલય કોલેમા
રેકાર થયો ન હોલે

હા આમણ આપો કાઠી પર મપોર નમ્મી હતી અને
કોલિયોના પાપુઓમા મળેલ બરાણ માડી હતી
સનિયારો સાજ

આ મિલામો અને કોલનીયો મારી વરીલ મલમલની
સાજ બપોડી નામી જેલ કારકારલ રોલસરશીપ
અને કોલપતિની કોલિયો ! મુ થામ પાસા, મેવી
અને કોલેલે રેવેલા કોલસ તેલુ કોપીમા દેલ મલ્લરી
કાલોલિને રાવલદા પળા પળા ! રહ્યોને જવા ન
પેડી ભામ પગાર દેલે, છ મેલોને તેલુ કોપીમા
વરીનો ન કોલપ પળુ રેલના કોલ થા અને એક
મેલ મલાલ વિલસ મેલરી બલેલ પળુ દલા અને આપા
મેલો કોલેરમાલો વળનાલર મિલ્લોના બાર નારા નમા
રેલોલો કયા મધો કોલોલે રહે ?

હા આમણ આપો, મેલ બપુ ન દળુ એક બાલિયો
દલો એલે એક કપાલો કલો પરીકલ્પમા આલે છે

મેલો ન બાલીમામા કુલેલ અને પરીકોનો મ્યેલો
કલેલો એક મેવ પર ધુણ સાજ કરીને મેલો અને
લાલુ મારી પાલળ પાલળ જ મેલિસના ખાલ્લોમા
ભાલ્લ મેલેલી સાજ કપાલ થને આપી બોલે કાલે
કપાલોમા બલ્લેલે મેલો મારા વિપારો માલ્લમલો ને
કલો સામ લના ચાલુ નળુમેલોલે કપારે આપલ રહે
છે રહ્યો મેલો છે—માનખર કે વમત કે એ પળુ બપુ
નલી મેલો મલિલો છે કપાલ કે ને ! મેલેલી બપુ
હતી કે નલે પગાર આલવાને દલો ભાલ્લોમાની વાલ
કલો દળુલો લો પાલખર જ હતા પહેલી તારીયે
વમત મેલનાની હતી

આલે મળ લાલની ન હતી દલો માલમા પેની એ
કોલિયો આલે લુલો નેલો પેનો કોલેલો એકે કલો
અને કોલિયોને કલોલી લનાપીને વાનો કરતા કલો
મેલેલે જ ! મળ આલવી ન હતા થામ સ્કાલે મળુ
દલુ કાલે જુલા ચર્ચ નથ દલા તળાના પાલિમાથી
મિલર પાલપાલો અને કોલપાઈ મેલેલો થાસ પાલ
કલો વામ આલવી હતી પોલિસને રિલના આપીને
સ્કાલે મેલેલો એલ મલ્લવાળાલો મારી આને કાલ રહીને,
લંકાને આલળ લનાલુ મુલાલિમ કાલ્લ મે નાના
નારાલો મેલવાઈ થામલો દળુનેવમથી પાલુ
કાલવાની કોલિય કરતા હતા

આ બધુ મેલ બપુ દળુ જલવાળાલો અને
કોલપાઈ મેલેલો પાલપાલો વાલ અને મેલવાઈ મેલેલો
દળુમેલેલ કે કોલો વંચો શુ દળુ ? મિલો લો
આપી તરી એલ અને પરીકલ્પમા પાપો મલ્લવાની
પડી રહે આમણ મેલે બધુ કપાલે કલો કોલેલી નામી
લીલ બધુ કાલોલિને કાલી પડી પર્થે હતી કપારોમા
મેલિયોલિયે અને મેલો આપલ વધો આમળો
લો અવ કલો ની—રેલોની નામી રો મિમાનીયો,
આઈ સ્કાલ-મળલો, દળુ આ તરી રો મેલોની બલિલો
માલોનો મુલકાલ મુલ નામી રોલપ મેલુ બધુ દલુ
વનિવાલની સાલે દુલી કેલ મર્થે મલમ

આલોને નામી થાલુ દુ થાલુ આ આલો ના, પા

એનો ભાઈ મળતો હતો ત્યાં આનો તારો હું
એનો આજ રસને કરવા થઈ આવતો હતો અને
આપણે સાથે જમવા કરી કરીને લાવ્યું હતું આ
અમારી મોઢામાં મોઢી ટોટલ નેમા આપણે જમ્યો
એર કન્ડીશન નીચું છે એમાં પણ પાણી મુક્યો
નથી આ અમારું રાજભાઈનું રસનું સાહેબ એમાં
રહે છે અને વારે તપાસે એમની સવારી દરબખાન
જાગ્યા પને રેસિસની ઘાંઘીના કોડનથી જલ્દી દૂર
જાયો રહીને લેન લઈ હું આપણે કંઈક આપ
જમ બેસ્યા કે છે એ જવાબ આપેને 'આપણું
કંઈ હું આપણો ભાઈ અને સતેષ આપવા દરબો
મારું થયું મોઢું એને હસતો બોલેને ખુશ થા
પણ એ એકસે તેનું પીવાનો પમાર અમારી મહેતી
આપણાથી ખમતો ન હતો

આપણો ભાઈ મોઢો મિઠીમઠો ટ્રેક્ટર હતો મિઠીમઠ
પ્રાન્સેક્ટો મોઢા જ રોપ છે અને મોઢા રોપ છે એ જ
મિઠીમઠો ટ્રેક્ટરને ચર્ચ રી છે સાને જમીને અમે
વાતો કરવા હું પછુ કન્ટેઈનરે લેને મગ આપી જ
હોય કોય લાગ્યા કહેડાના આકાશની વાતો રેમેની
રહેતો, ખાન, પ્રોગેટ અને આપણું જાણતો
આપણો ભાઈ મરી વાતો ખાનની સાથે જોઈ
રહેતો અને હું અને ખુશ કરવા એ ખાન અપાય
છે માટે કરજ સમજી ખુશ થતો અપણો આ
બધું ગમતુ લેખી રહી વાતો પૂરી થઈ

કેમ છે ? સામેથી અપી રહેતા જ્યાં બધું મહિ
લાગે મારી સામે હમી મીઠું એ અમારો પાકલખા
રહેતા હતા

એ છે સરસ કેમ છે ?

એકિસથી છટકા ?

'હા મારું મોઢું કામ કરી નામ્મ હું મળ્યા
બેસેના દહા દો મોઢું કામ જાકી છે વેર પહેલવાન

'હવે પર તર ?

'ના ના જગ કરજ છે ?

'મામણુ લેવ તે આગે જાકી છે વેર મળા દહ

કરજ વિના એ હમ્યા કાલુ વિના હું કરશે એમ
આપણું સુવણુ, વૃત્તીભરેડુ સરીર વાલતુ રહ્યું હું
આપણે માલો કરી દરબો મિઠીમઠો મોઢું દિવસ કોઈ
વિશિષ્ટ આગે છે અને એ પછુ આની મોળમોળ

છી અને એ પછુ વેર જમુ નથો તારો
દરબો એમને કુખ થયું કુખની નિરાશાની આખી
નિઠવક વધવાળાં હમવાં એક રાધે પડી ગયાં
એ ન જમ્યું કુખ પામ્યર જમ્યું હમુ ના જ આ
દરબાએ થાન જાકી નાથી—મનિવારની સંજો !
ટોટલ ખોળીએ, મોળખીના માધ્યમે પ્રે નહીની
રેઈનીમ પાને આ લાગ્યા તા વિચારા માકા એકલા
એકલા કયા જમુ અને રુ કરડું ન મે પદ માધ્યમે,
મેકારો અને પ્રેમીએ એમી તથા હતા પહેલે આ સ
એમનો હમણુ બને પ્રેમ કરી ને પાંચ વર્ષ પછી
નહીની યેમિના ધુમાડા સામે લેના લેતા વેરીને
મળવા તથા મેકારા દિવસો આવતો નહી વહેતી
હતી, રેજની નેમ સનિવ રની સાને વાકીએ ભાઈ
નથા મેકારાઈ ચર્ચ હતી સો રેઈ જમ્યું નહી સિદ્ધમા
કામે લાગી તથા હાથ એમ બાનક મરના માકા
હમ રનિવા ની સાજાનુ એ રથુ કવાકનુ કામ પછુ
પતાવવાનું હતું

હું રસો કોસ કરીને લાસનાં ગડો મળકપ લામખા
એમવાનુ જમુ રાશીમ રોપ છે ? સીર એકાઉન્ટન્ટને
મળાણી પડે એના રાને કરી આપવા મા જ પામ
વાની જમ્ય છે અને પછી ખોળાના કટોરો પર લટ
કેતા લટકતા ચહેરતા ક જમણોની ધર કરવાની હોય
છે થર સુધા વેર પહેલવાને આપણી આપણી
સજની ગેશની વખાની—મરનાની ભેલો હતો અને
જસમ આપણા થાકા અને પ્રેમકાર બૂલી જમ્યો
હતો—પછુ એ જમુ મળ્યા વરી પહેલા થયું આપણે
III કુત્તીકો પડ થર જમ્યું લાગે છે મેર નહી મેકારા
જમ્યું જમવારજ છે અને ખીનક કર્ચારીએની જમ
કાઈ કાઈ વાર મેલી લેલેવનો રૂમ સમય કે નાક
નીની કિલિટ અજાને સિનેમા મેડાનો કે જાળાનો
લાવવાની પ્રેમ વેશ્યાને ત્યા જવાનો શોખ રેજની

રૂપરૂપી બધી હતી આપણ એક જણ છોકરી હતી
 રહી હતી પાછળથી સરસ લાગતી હતી હું એ ત્રી
 પાછળ આપણા માંડપો એ પણ મારો જેમ રિવાજો
 કરતાં હશે એ શા માટે એક ત્રી હશે ? હશે કોઈ
 મળતા છોકરાને પરણી દશે એના પતિ કોઈ સરસ
 દર ઓછિયા આ વધારે પોણા નવ વાગ્યે મહેલ રાત્રી
 અને સરસ પેન્ટ અને બધુ દાઢી પહેરીને ચાલ્યા જતો
 હશે અને સરસ પામ વાગ્યે ઘેર આવી જતો હશે
 બતારે એ આદિમને કામે નહીં દિલ્લી કે ગુલર્બાગો
 દશે એકો આ એકો દેખી હશે પોણા બનેલા
 ભાગ્યો દુલ્હન દશે એ એક એકો બધો દશે એને
 એ આપણ પામે મરતે આવી હતી બસ મહેલ પર
 છોકરી હતી રહી રહી હું પણ બધો રહી ગયો.
 બસ આપણ એની પાછળ પાછળ હું પણ ચાલ્યો
 મિત્રો સહેલો પરાખર મેલો મળ્યો મરતે બેલો નો
 પરોખી લાગતો હતી અને સુખી થતી હતી એકો
 મારો મામે જંબુ મળે મે નજર દેલો મીષી
 પરણી મામે હું નાહવા કરું એ ઠી ન હતું પણ
 મો લાખુ એ મારી જામે નાહવા કરતી હતી કપાસ
 નેઈ હતી એને ? એકાબીની ન દોલ ? કોઈ સગાની
 મેરી હતી તે બધે પરી જેર બાળે એની પાછળ
 પાછળ જવાનું હતું અને ઘેરે ખૂબ મોડા જનુ હતું
 દરેકનીય વાતોઆના દીર્ઘાની જેમ માર લગા સહેલ
 આપણ બધા પડોળા બધા મળુ કુલુ એક બોખારો
 નીમળો હતો માંડપા કાપુખા વાળ્યો ત્યાં તે મે
 મેલુ કે એ ઠીલી થઈ નહીં હતી એને લીસવાનો
 મહેલ આવી થયો હતો હું પણ આહુ આવજી
 નીઈને પાંચથી બેઠો થઈ અને એ મહેલ પર લિલ્લીને
 આપણ ચલી રહી કોલે નિતરો એ મહિં નેઈન્યા
 વળી મહીં એકોને મે પણ નાહવામાં પણ કીમ્પાયા
 અને અપર નહીં એ આટલી કપાટાપાથ આપે મહત્તો

દશે આટલે દૂલ્હા બેત્રી પાછળ પડ્યા પડી હશે એ
 એ બોવલઈ નમ તે એ મારો મેનદી બ મળ્યાથી
 નેઈએ હું લેલેલા પક્ષાઓમાથા નીકળેલ, અને સિંહ
 તથી આપણ વધેલો નેઈ રહો દશે આટલો ત્વરાથી
 એ કર્યા માન્ય મહિંમહિં હતી ? આ વરેવર રિચિય
 હતું આટલા સમજમાં એ થયી ફર ચાલી નામ એ
 પચુ અપરબાઈક હતું કદાચ એ પાછળ રહી મહિં
 હતી અને હું ઉનાનમમા આપણ નીટી મેલો હતો
 હું બેલો રહ્યો અને પસ નો દુલ્હા આપણસ
 નેલા માંડપો —

એક અપુએ મારી પામે આવી હતું, 'આપ મેના
 પીળા મહાને જોલે મારે મહીં મળેલા ભાવ સમ્મો
 છે, છોકરી '
 હું આપો એક લેલો—ભગવાને જ મોકલી દશે—
 આની જઈ રહી હતી મેની મધે લીલી થતી રિયા
 દેખલઈ મહીં હતી !

*

ઘેર પડેલીને મેલુ, આસાના નકારા દરેકી મહીં
 કોઈ સાથા આપણ રહી હતી હું તેવાર થયો
 'કપાસ મળા દેલો આટલી વાર સુધી ? એ મુશ્કેલી
 મેલવાને ત્યા કોમરેનમાં પીળા મહાને બંને
 મળે હું અપર મેલવી મુશ્કેલી ' મેલવામાંથી એની
 પાછળ પડ્યો હતો અવિધાસ દેલ તે ખૂબી આપ
 દરેક એકા દવાન ત્યા હરેલો હતો—

*

આટલા કપાસ પડી આપણ મારી ડાલીના દુલ્હા બધી
 રહી હતી અપર આપણ મહિં રહો દશે, દુલ્હા
 લગણ ની દીય કાન્ટેકેટ મારી ડાલીના દુલ્હા
 લગણ દેલ એને —
 આપે નો બેળાએ પચુ રજાનું બંધ હતું હતું

★

કાવન એ મિયા સુખ આપણ સનેલી લખતે મહિં કાવન કપાસમાં આપે તેલી નાતેને કાવન પાદ રહી રાકે
 તેલ થઈ ચાલેલા સનનાદ મહિં લખતે કાવનમાં મળી છે, અને આનો દુલ્હનના લખના સાથે વિગતવાન
 એકાદ મહિં એને સબીલ સુધે લેશે

—શ્રવિશ કદ અદાવાત

‘કેમ કહી કારણ છે ?’

‘એ ધર નાત બધાર મૂકેલ છે’

‘પરનાત બધાર મૂકેલ છે, પણ મૂત દેકને તે નાત બધાર મૂકેલો નથી ને ! અને તે તો નાનતા બ્યહાર ન કરતા પશુ આ તો આજુસાઈ તો બ્યહાર છે એ તો મારે કરેલો નેઈએ કે નહિ ?’

‘પશુ નાતે છાટાપાળી બધા કપો દેલ તો બધારથી કઈ રીતે બાક દેલ બધાપ ? તો તો નાત આખોએ બધાર મૂકે ને !’

આથી નિશ્ચિત કોઈ ત્યા ખાસથી કઈ રીતે આગળ જઈ શકા ? ‘હું મરનારના જે મરે તોને જુવાનનેથ ફોરશે ધરના આગળે હાથાર હાથમાં ગચનીન મેકો છોતો મે તેને આપાકલ આપુ મધી વાત પૂઝી તેવી વિશા ખાતી ॥

એ જુવાનને નાનમાંથી હ્યા અખીનથી જેમા ખબે પલ નેમા પાતેલો નમેલો આદેહ એ તોજ પરખુલ મો એ રેકુ લામે કપાથી ? ધરમા બોલે તો હતી નહિ એને તો અવલ કુવાલ રહેલ નામ વાલી ધરનેા વચેનેા પશુ તરી ભલ દેલુ નહીં એટલે તેમા બાપે કાઠીઆવાડ જઈ જેમા આપી લેત વિલાયેા ઈકરાને પરખુ મે

પશુ નાતે બધાબધાર કપો થી ખાતી કે આ આખની નાનની જ બાઈ કે દેક રમી નહિ દેખ એમ છી ખાતી ? ને તેને પરલો કે પ્રમાલ એઈ ગુ દગુ નાતે કાપ કપો કે એના હાથપાળી બધ નાતના રિવાજમા એ ધર દાળી દોષુ એ અખતરમાં આ રેલમા માલ પડમા જમેક માલતી માલતી મોલતી રેલમા દેક કોડવો પશુ એ દેકને અચાન છપી પછેલ્યાવાડ કાઈ આગળ આપલું નેઈ

આ દેલુ અપાલુથી વર્તુલ કહેલમ ? ચામલના બા બોમા દેખાતા મેકો એ નાલ મુખ્ય છે લોરી મે ક દના પશુ ન મઈ છો નાનમા પરખલ ન જો બધાર પરલે તે નાનને મો નહિ નાનને આ નાલ મેલે છે !

મે જઈને મામમા આજેવાતેને વાત કરી નાતની દેખને આજળ કપો વચર મરનારને અનિસરધાર કરવો જઈએ એ પ્રખુ કામ છે પશુ કાઈ મારી વાત કાને ધરતુ નહીન અને દાખવા એક પછી એક જુલે જરાવા હતા કાઈ ખેતરમાં આલ્યા મધા એક મે વલુ ખમે પેલ નામથી બાજુના મામ સચ્છી મધા કુ અને પેલો મુજાન મે જમુ જ મૂનહિ પામે એમી રક્ષા

ત્યારે મારી નાન ન તે સરખમે કાલમી, ન તો રૂપમેએ ચાલતી કે ન તે મામમા આજેવાતેએ અખતરો હું મખમા દરી આખેા મીલ કોમના બાઈએને રિનતી કરી એ મેલો તો અકકાર આપના તૈયાર હતા પશુ મામ-આજેવાતેથી ડરતા હતા તેમની હાલ વિરુદ્ધ લાકરી ઉપાડે તે પાછલથી મામ લેવાન પોશાન કરી મૂકે ને !

હ અખુલ મામ મધો ત્યા મોલક લાવનામાગી લુપી હતા તે મારી વાત માને નેમા હતા તેમને બોલારી લાલેા એમની મહથી મધે એ મૂનદેકને અનિસરધાર કપો

પશુ આ કુદિઓનો, માનિતી આ મોકુકમને, અમાનના અને જલવાતે અનિસરધાર કપ રે મધો !

આ છે અજાદી પડીતા પચાવતી મજબાજા આપવ્યા મામમા

*

‘મેકરમી પામી પહેલા પાલ બાધો તો કાડુ, નહિ તે મામ પાપમા રઈ જશે.’

‘કેમ તો વાત ॥’

‘એમ નથી પેલા બધારજ માર હાથથી આલ્યા છે તે લપ કોડા નથી કહે છે કે મામમા કમકમી કા કરેલો છે’

‘લાકુડું મધા ?’

‘હા, એ કુડ કરી તો દોખારતા પા મેક એની વાતમા આરી મધુ છે મકરાન જેન મેઈ અધામે છે તેમ દા એ દા કપ રે’

‘પશુ માન માને એમુ દી છે મધુ ?’

ખીખં વધારે દરીઆઈ જળચરો

દરીઆઈ સંગ્રહો

ખૂંદર જેટલા કનો આ દરીઆઈ ઘણાંકે તેના સોંદર ચિપાણુ વાગાયા બેવડા આવે છે તેની પોઠ ઉપર રાણેડી સાથે પોળા રંગના નિખરુવાળા કમ રહે છે અને ખાસ તથા પેટાળ સાદ ભેદ આવે છે જેમા તાડ રાણેડી રંગનુ અને જા તથા લીધી મળખા અને કાળા રંગની રહે છે આના સાથે મુ વાળા કોનામાર્મ તરુ મળખાઈ જઈને તે સેવનક કાચાઈ રંગના આવી આવે છે જાની પથુ એ જ રંગની રહે છે જથુ પેટાળના સોંદ રંગના તેમા પોડી તાગપ જથુપ છે આ પખીની સેંક વિશિષ્ટતા એ છે કે તેના પદમા માત્ર બનુ મળખા આવેલ જ રહે ॥ જ્યારે જોડે છે ત્યારે પાખમા મનાઈ જોડેના પોળા લોડે પોખમે ભવનાઈ આવે છે વળી આ પખીના તરુશકે ખૂબ જાનુસ પડે છે અને તરુશકાના રંગના જરુપ તાગપ આવેલા નથી જાગ્યાન રીતે દરીઆઈ સંગ્રહો મોઠક દરીઆઈ કે જેવામા આવે છે જ્યારે ત્યાં દેખાવ છે ત્યારે િવાયો ભવ છે આથી તેનુ કક નાનુ હેવા જગા ને ધિજા રંગથી ને તેના બીજા સમગ્રથી તરુ જ ત્યારથી રંગમ છે આ પખી ક્યો જાને તે જોડેના કોમ રંગ તથા નાના મધુદઈ ફળા નથી એનુ નથી આ પખીને ખાસ કસક ન કોઈ કાકા આવે પ્રમાણમા ત્યારે આપણો નજર જગા કે છે દરીઆઈ સંગ્રહો પોળાના અનન્ય મોંદરે જોવા

દરીઆઈ વધારા જળચરોના સમૂહની ભરતે પાંચવ, તેનુ મળખા નાથેખન અને પૂરી લાકિટી આ રંગમા બેવડા જળચરોના પાચા આપણી આંખને નથે ॥ જે જોડે ઉપરથી જામ

ખંયા કુતોપણી આપણીની આ અને ઉંચર કુવ રુધી પદેની ભવ છે જ્યારે કિસાળામા વિરુવરુન સુધી સફર પોડે છે આપણી આપણી કોરાજ, ગુજરાત અને અન્ય દરીઆઈ કે જરુ કુવાપ કે નાના તે જુદી જુદી જાતની દરીઆઈ કુવાપ ખાઈને પેટ ભરે છે, અને આ નાનુ પખી રંગ કકે છે ત્યારે સમાન રીતે આ જા સનુદમા જોનામાં આવે છે દરીઆઈ સંગ્રહો મીઠા પખીના કાકાની ખાજકુમાર તેના નથી જાગેજાઈ દરીઆઈ અને કાંદે The Sander ling કદાવ છે અને Calidris Albus (Pallas) એ એનુ વિદાનિક નામ છે

લીંબીલીંબી

જોડેથી પડ નાનુ કના કાળીઆના ઉપાધુ રંગનાં તેનુ નાકડે રજકપાટી કપાઈ લીંબીલીંબી અકિન એનુ ભેમ છે લીંબી ભવ કાળા કચાઈ રંગના નિખરુવાળા કચાઈ એમ કપમ જથુનાથી કપકાકાર કેખાવ લાને છે તરી થામે કાળાકપકાની રહે છે ઉપરાંત પીડ અને કા પડ રાજા રંગના રહે છે જાવીના રંગપકા કચાઈ રંગના કાળા કપમ કે લીંબીલીંબી જાગુવ ॥ પૂઠકીની કોરમા આવના પીજાને રંગ રાણેડીઓ કચાઈ કાવ છે અને વાકાંજી પેડ ભવે લાગ અને મરી અજે રંગની રહે ॥ જ્યારે ચિપાણુ વાગે આ તેજે રંગ રાણેડીઓ ત્યાઈ અન્ય રેલીયો પોળા કચાઈ જથુપ ॥ આથી એમ જાગુવ ॥ કે ચિપાળામા તેના પીજા ભરેલા

પડ અને પડી દસરરુ દિવસ પડી સો જુએ પાડજ જાના
'આના ને મરી જથ' રહેને વસાનુ પડ ॥
આમા રેસાનુ ખાળી થયુ
એનુ કમ માનવ સગ કોળેવા ખગોયુ દેહા ને ૨
પડુ એ નાનુ કાણુ સમજવે ॥

સીકુ ઉપર અગ્રે નય છે જે વખતે ઊભા બેસતા
'ફેડ ફેડ ફેડ' કરે છે સ્થાનિ તે બહુ સમૂહ
આને નથી હતાં આપ દેશના સમૂહમાં નોંધ લેવા
છે મીંગ પાળીકાં ઉપર ને પાળીની જીવાન અને
સાચો રીતના હતા અને હવે બધાએ છે આપના રીતે
સીસામાં હવે બહુ કરવું વધારે અને છે

ઉત્તર ગુરૂપ અને સાર્વજનિકીમાં પ્રવનન કરી સિયા
બામા આપના તે સેવામાં પડી તે દિક્ષિતુ જાણુ
આદિકા અને ભારતમાં આવી પહેલે છે અને તે
વખતે ઝુગાત, સોરાષ્ટ્ર અને કચ્છના સામાન્ય
માનવર ગણાય છે

અંગ્રેજના દેશના કીર્તીનામે The Tetonia
cock's Stint કહેવા છે અને પિનાનિક રીતે
સામાન્ય માટે Calidris temminckii
(Lacster) કહેવું નોંધાયે

કર્ણા પેદાશ કીર્તીઓ

ભારતના બેરના કંતો આ નાનકડો કળા પેરનો
કીર્તીઓ હાનીમાં નીચેના સામ ઉપર ઉનાળામાં
કળા કળા થરાવે છે જે કળાં કળા સિવાળામાં પહો
નામે કળાં કળા છે આ કળા કળા અને તેની
પિચે કળા કી તે આપથી, જે મળી વખત સીધી પહો
માલુમ પડે છે, આ નવે જાનના ઉપરથી તે તેના
બાળ હરીનાઈ નળવરના સમુદાયની નવે ન
કળાપી કળાય છે વળી કીર્તીઓ કળાં કળા મેડો
અને કળા કળા મેને મળે આપને કળા છે તે
પોતાનો આપના બહુ મૂલ્યે કળા છે આથી કળાના
આપના કળા સરખાની કળાય છે, પહો તે કળા કળા
મેડો કળા નથી તેના સામાન્ય રત કળા કળા
અને પળી ઉપર કળાઈ લીટીમાંથી આપના નવા
પેળ નવે માલુમ પડે છે આપ ઉપર પહો આપની
સરે લીટી રહે છે તેની કળા પાળમાં પહો સરે
કળા રહે છે એ કળા તે નવારે કળા છે ત્યારે નળાય
છે પહો આપના કળા નવા તે કીર્તીઓ કળા કળા
સાક નળાયો નથી આપ, પહો અને આપ કળા

રતના રહે છે અને નવમા નળાવ વખતના છે
આ પળી સમુદાય નળાવ નવારે પહો કરે છે
જે સમુહ પહો વખત સારી મેળી સમુદાયને બેરે
કળા છે નવારે પેદાશ કળાના નળાવ કળા છે
ત્યારે પહો નવે નવે કળા કળા કળા છે, રતનારે
સામાન્ય રીતે કળાના ન કળાવ પહો નવા કળા
વહેવ આવી નળ તે કળાના રિત નવ રિત કળા
નીચે છે કીર્તીઓ કળા વળી કળા હતા મીંગ પાળી
કળા કળા કળા આની પહેલે છે કીર્તીઓ કળા
મેડો કળા વારે કળા બહુ વળિત કળા કળા
આપ સમુદાય કળા મેળા કળા કળા ઉપર કળાને
નાન ન પહો કળા કળાવતુ કળા કરે છે કળા
કળા કળાના આપના કરે છે કળા મેળાના બહુ
આપ આપના પહો છે જે વખતે તે 'કીર્તીઓ
કીર્તીઓ' નવારે કળા કરે છે કળા કીર્તીઓ નળ
કળા આપના કળા કળા કળાની કળા અને કળાને
સમય કળા છે પોતાની પેળ-પેળ કળા આ પળી
સમુદાય કળા કળા કળા નળ છે પહો નવારે કળા
ત્યારે તે આપને કળા કળા નીચે છે કીર્તીઓ કળા
વળા કળા પળાં પળાં મેળા આપ આ કળા
પેરનો કીર્તીઓ કળા પહો તેના કળા કળા કળા
નળાવ કળા છે કળા પહો આપના કળાને કળા
કળા કળા નીચે છે

ઉત્તર ગુરૂપના તે પ્રવનન કરે છે અને કળાનાની
મળાનાના કળાને કળાના આપના તે નેના સમુદાય
આપના કળાને અને કળા કળાના કળા મેળાના
નળાની કળા મીંગા, કળા અને કળાના કળાના
કળા તેનાની વળિત નળે

અંગ્રેજના કળા મેળા કીર્તીઓને The Tundra
કળાનાં કળા છે અને પિનાનિક રીતે સામાન્ય
માટે Calidris Alpina Alpina (Lacster)
કહેવું નોંધાયે

વર્તી આપને કીર્તીઓ

બેરથી મેડો કળા વળી આપને કીર્તીઓ વળા

[illegible]

પાલકીઆના મીઠાકી-પાને ઘણાકાં પીંગળા મીઠાકી-પાને
કાઠી કીધા જે આખા રાત્રી ને ચીકણી કરાવતી
વળાડી પગલ કાઢે છે. પગલુ લેવા કીધા મળા ને તલી
આપવામાં કાઠા કાઠા જે તમારું પગલુ કાઠીના મુખ
આગે ફરીઆના પાલી જે તલી લેવા પગ લેને પગલ
પકે જે પ્રાણ ને લેને આગે કાપડ આવે જે એક
કે અને કાપડ લગાડી આપના તો તેઓના વળાડ
આપના કાપડના જે પાલી ગાય છે. આપના આ
પગા લેગી કાપડા છે. એકલુ જે નાકી પગલ તાલ
પગલ જે પા નેવા જગુ લેને આપ કાલે છે. આપને
આ તો આકાશ પાલીની એક જે ની કાપડો
જે, તેની સોપના ને કાપડ મુખ આગે ફરીઆના

增刊 第 2 卷

ગામ કુલ અને કિનારે જાણીતા અનન્ય માટે કિનારામાં આવીને બેઠા હોય છે. આવા તરુ કે પોતાની જોડે રહેવાથી નુકસાન મેળવી ઠહીના ડિબો -માટે તે પડતા ને તે સ્થાનિક અને શિક્ષક પુત્ર સંરક્ષામાં આવે પડે તે જોવાની આપના વારસમાં તમામ વડાએ તે સંચાલન પાલકે જોડાને સ્વીકારી, અજ રહેતી પાન હોવા જીવ્યમાન સેનાથી મમુક છે

અંગ્રેજીમાં વાળેવાળાની બીજા પાલકે The Curlew-Sandpiper કે Curlew-Sand Stant અથવા Pigma Sandpiper કહેવાય આવે છે અને Gaidry festaceus (Pallas) એ એવું જિવનિ નામ છે

સમીક્ષા નંબર: ૧૧૫૪૧૩૬

[illegible]

૧૯૫૧-૫૨ના સરકારી પાલુડામાં ૫૫મી વર્ષનાથી વધત
 વડેનું નહીં. એ મોટા વયુષ્યના પાલુડા પોતાનો હિંમ
 આપી રાખે તે સ્વીકારી શકે તેવા અગ્રી અવાવર્તી
 રે જે માટે તે પહેલે એ જાહેર મોડેલના પોતાની સાથે
 ગીચતામાં કે જેનીમાં તે સમગ્ર જનસંખ્યા કે સ્વચ્છતા

તર તાલવાળો નથી

ઉનાગામા આ પ બી સ્થાઈનીરીઆ અને આવાન સુધી
નય ॥ અને ગિલાગામા કારત જર્મી અને જેલરે
ધીઆ સુધી પ્રવાસ જેડે છે જાગનને પત્રિકાકારી
તેનાથી સમૃદ્ધ ॥

સફેદ નયન કીચીઆને અંગ્રેજીમા The Broad-
Billed Sandpiper કહેતામા આવે છે અને
વિજ્ઞાનિક રીતે જેલગામા માટે Linnicola Fal-
ciellus (Pontoppidae) એવ કહેજુ એઈએ
દીલીઆ

દીલીઆ તેનર લેવડા કલો કડી રાકાય છતા માગ
તેના નરથી થણી નાની હોય ॥ દીલીઆમાં જેડેતો
રગમા ફેરફાર આવે છે એટલો કલાય બીજા કાઈ
જનારમાં આવે જ આવો હશે પીડ ઉપર તે
ટપકાકાર રમે છે અને બનીથી પેટાળ મધીમા લાલ
આછા પીળા અથવા ધોળા રહે છે અથાકે પાખ
કથાઈ કાળા ઢોલ છે વરવાધાની સજવગમા આ
પ બીના નરેલા ગુલા કરતાં યાગ સુવગમા પીઠા
મલપટો મારજુ કહે છે વળપગના પીજા નરની
ખજા પ્રમાણે કલમા કડી રહે છે અને સ કેડી નકે
છે આ પ બીના નરનાં એક આમ વિનિષ્ટતા એ છે
કે રહે નર કાંઈ મરતો જ રગ પાલજુ કરવા નથી
પણ એક અથવા બીજા રીત કાંઈ કાંઈ જુગે હોય
છે અથાકે પીડના આગળ ફેલીઆ કાગો રગ ધાવજુ
કહે છે બી જાની રાત્રી કથાઈ અથવા કાગો કથાઈ
અને ॥ ગિલાગામા આવજો ત્યા દીલીઆ આવે છે
ત્યારે તેનો રગ એક અરખો મખેડીઆ કથાઈ હોય
છે અને તેના મલપટામા પીજા બની મલેવા જમ્યામ
છે છતાં જમુ કાઈકાઈ પ બીમા ટપકાકાર વિજામજુ
જોવામા આવે છે ગાય, પેટાળ અને કપાળ પેટા
રગમા રહે છે તેમા જમુ કેટલાક નરના મર્મા તે
ધોળા જોવામાં આવે ॥ રહે પ્રકારના રગમા એક
વરુ તો રમેલા જોવામા આવે છે કે તેની પુઠડીમા
વચ્ચમા પીઠા ઉપર જને જાણુ બળ્લે જમુગેમા ટ હા
તો હોય છે જ નો કાગ દીલીઆ જેડે છે ત્યારે જ

દેખાય છે પુછી તો કથાઈ રગની રહે ॥ પણ
છેડા મેડે મામ છે દીલીઆની મામ ટૂંકી અને રીપી
અને રગમા કથાઈ અથવા તો કાળા પડની ઢોલ
છે પણ કેટલાક નરનાં જુગમા તે નારની રહે છે
આ નારની રગ દીલીઆની વળતી મુખાકારી ક્રિયિમા
મામ છે ત્યારે તેમા ચગકાટ આવે છે પાનેા રગ
આછો નારની કીકામ પાનેા ધોળા ગુલાની કે
મખામ પડેલા કથાઈ ગેડે છે દીલીઆની મામ કામા
નાની તેમ જ નો એક માનપટો થતો નથી ડિવાળામા
તો તેની પીડ ઉપર એક સરખો રાખેડીઆ કથાઈ
રગ રહે છે અને પેટાળ ધોળાપડના રમુઠ ઢોલ
છે નાની ઉપરના દીલીઆ રગમા જગા ઉપર કાગો
અને પીગામપડેલા રગ રહે છે આ પ બી રાત્રા
પણ આવે હોય તો તેને જમુ તેની મારે કાઈ સેવા
માટે મન લવચાય છે પણ રાત્રા-પગની પાખમા
ધોળા કોટી રહે છે તે આમ આન રાખજુ

દીલીઆમા ઢોળા વચ્ચાદ પડી આવજો ત્યાં આવી
નવર છે અને ડિવાળામાં તે આ રોળા મેટા મામ
છે અથાકે તે પાં જમુ કીધા પડી કાગા અથવા
ખેનરમા આવે છે ત્યારે તેનો ધેરા તેના પેટાળ અને
પાખમા આનમા ધોળા રગનાં પીઠામાં તે ધેરા બેડે
છે ત્યારે વરણર હરબી જોવામા આવે છે અથ
પ્રકારમા લેખી પાનેા આ ધેરા મકુ માક વાનાઈ
આવે છે સાર જમી કાગ તેજો મખુના ખેડેલી
અથ છે આમ મખુના જતા ધેરાની પાખનેા રમવાદ
પણ કાન ઉપર અથાકાય છે કારનાર પોતાના મચીંગ
ઉપર અથાકે ધેરા અથ છે ત્યારે ધનુઅ આઠારે કીડ
છે અને કીડા ઉડ્ડા થારે વારે ડુબડો માટે અને
એ જ અંતિમે પાનેા કીડે અંતે છે વળી બચીરા ઉપર
ખેડેલવાનો તેનો સમય જમુ જ મોકમ ઢોલ છે
દીલીઆકા ઉપર પાં જમુ માગો માખમા નતુઅ અને
અથાક અને જોવામા કાગા મખુના જમુ નતુઅ છે
બચી અથ ત્યારે આવે ધેરા કીડી બીને છે પણ
કાઈ અથ નકે જમુમા પાખા તરત જ કીડતરી આવે
છે અને તરત જ કાગુ મેલવા માગે છે અથા

વિભાગના વડા તરફે કામ કરે છે એમેરિકન મજૂર મંદળના પત્રીકા વર્ગ કરતાં પણ વધુ સ્પષ્ટતાથી સંકળાયેલા છે. તેવાથી મજૂરોની સ્થાનના વિશેષ જાણ સહજપણે મળે છે. હિન્દી મજૂર મંદળના વડા ગેરે પરિચિત હતા અને કહે જા માટે હિન્દી મજૂરો સાચાકારથી અનિષ્ટ સહીને પોતાનાં નિશ્ચય નથી માનતા ?

તેનાર માટેની ઓ પ્રથમ જગ્યા AFL-CIO ના વિશાળ મકાને મહાશ્વેત કામકાજ વર્કનાં મેળાવાને આગ્રહ આપતું મુદ્દા પાનાની રે એવું મજૂરો જિલ્લા કમિશ્નરે જે વિશાળ મકાનની એકાદીમાં સ્થેતુ અસ્થાનના આગ્રહપૂર્ણ વિભાગના વડા પો તેની પોતાકાને જાણે મળ્યા પોતાના મજૂરોનાર ક્રિડા આવી ગયા દોરાથી ક્રિડા મજૂર સંગઠનની અસત્યા નિમે મારિતમાર હતા આમકાનનાં મિત્રો પદા હતા કે મોક્ષાદેવોં સિદ્ધી કામકાજો મેનકામજુઓથી મુક્ત થઈ સ્વતંત્ર કામકાજ સધે. રમશે ને પોતાની જિંદગી મુધારશે AFL-CIO ના પ્રમુખ એડવર્ડ બેન્ડી તથા આ પોતાકાને મળીને ને પાંચ મેનકામજુ વડાપુત્ર આદિય એકાદ કરોતોજામે એ કામ સજા ઉદ્યુગ મારાદી અમેરિકા મા મજૂર સંગઠન દ્વારા મજૂરો છે આમજા કામકાજ મુદ્દાવાનાં વિષય નથી પણ આદિય સત્તાની મેનકામજુ જમારતની નિષ્ઠા છે આજે AFL-CIO ના પ્રમુખ પોતાના ધરને છે ને મજૂરો પાનેથી જ એમ કહેવ કહેવો કેમકામકાજ નાનકા કહેવ પદે જે કામકામકાજને કહેવે છે એને કહેવો કે કેમકામ કામકાજ મજૂરો કોણી છે ને કાંઈ મજૂરો કરી પડે તે એમનું નિશાળ કારોવા આગસતમારો ખાર આદિય જ દર છે

હોને અને દાઉમ આક રેક્રિએટિવના મકાનો જમારતી મના આવી અમેરિકન લેક્ચરરોને આસર આપનાર અનેક પ્રજાસન પ્રુપેશા પૂરે ત્યાં આદી અમ ગોલા દરમ વર્તમાન વોટરો અને મુદ્દામતી ઓરો બધા આપના ને લોકકાદી વિષેથી શ્રદ્ધા મજૂર

કરતાં આદિતી વિભાગમાંથી કામને મોપાનેથી વડે મળ્યા આગ્રહ જેમકા આગ્રહ સહિતનાં પણ સરગ આદિતી બને ધાગમુદ્દો વિને આપના આવી હતી

સેટ આરે હઉસ બોક્ રેક્રિએટિવને સમુપગતીને કે કેમકા નામકી આગ્રહનામાં આગે છે તેના સુરોચ નીકીર માટે કામકાજ વડાની જમારતી આ મને મુદ્દો આગે છે ૧૯૮૬માં ધડકા બધારજુ પ્રજાએ હોન મજૂર દો' ને હોનેરે શૂનકામાં આગે છે આજે રેક્રિએટિવ રી સમયા રાજ્યની વડાની ઉપર આગ્રહને છે દેશો ઉપપમુખ એવે ત્યાં પ્રમુખ નીકીર કામ છે જે આજે 'દુરમ' આગે ૧૯૮૬

મુદ્દામાં આગે છે અમકા મકાનનાં જમારતી આગે મુદ્દોને મરખા દહ છે, આજ નામકામકાજ મીર દાઉમ એક રેક્રિએટિવ કામકાજ જ સરકારી કહે છે, આમ હતાં નેને વડુ મજૂરો આરે પ્રતિજ્ઞાવાન ગદ મળ્યા છે પ્રમુખે કહેવ જાણ વડાની આગે નિનકાદ માટે સેનેટની સમિતિ આગ્રહને છે એવેથીમતી સદીની કામકામકાજ જમારેવ બધા મુદ્દોની આદિતી સુદ આગે જામ ને સેનેટની અમારોમાંથી દર નમક નામકામે ને નિશાળ રતા સુદ સરકારી, ઉદ્યોગ ને જીવકામ મેનકા, બીજકામ વડામતી બધા આગે પ્રમુખનું નિરકામકાજ નમકા કહે છે અમેરિકાનુ ગોરી મુદ્દા સરકાર કુ એમ મને કહેવામાં આગે તે નિશાળકામ કહે 'વેસિન્ટન ડી વી બીકો નિક મનુલિથી પમારત આ તેનામાં જમારતી મુદ્દો તરવા દોરામાં ખાતર આગે કે રત વડે આગે નામકાજે છે વેસિન્ટન જ એવું મને છે કે આગે નામકાજે દેશ આગેનામાં મકાન છે ને પશ્ચિમે ક્રિડામાં જમાર મુદ્દો નમકા પોતાં ત્યાંથી પ્રમુખકા સોદ મકામે, દેશો અધુનિક દેશકામે કોનીકામ મેનકા આગે રમકેરની મુલે રાજા રિવેના અદલા કે વાનવરજુ આગે કહે છે

પદકામકાજે સરકાર આગે ૧૧૧ વિલેની મકાનકામે આગ્રહ પ્રજાસન આગે જેમ પ્રવર્તે છે એમ

મે મહિના અગાઉથી જખ્યો પરતુ કાઈ જવા પડે
 ન જાયો કાઝાને મે એક મિત્ર હાજર થોનિયન
 રી રી થી નોંધતુ સાક્ષિત થેવતી વાતુ અમીન
 રૂમીને પાર પડી ગયા પર્વો એન્ડરોપાતાના એક
 અધિકારી તરફથી મને જવાબ આપે કે તમારે પદ
 મને મળ્યા છે ને તમે આપ્યુ છે ને સાક્ષિત વહેવ
 વાનુ કામ પ્રાક્ટિની વિભાગ સહભાગુ હોવાથી તમારે
 પદ આજરોજ એમને મોકલુ છુ એક નાનકડા
 પદને એક જ રેખા પરથી બીજા ટેલન પર ખસવા
 જ જાયુ મહિના કાઝા ! ! ધરુ અનરિક્તોને પશુ
 દિદી એવઝોખાનાના માફા અનુભવો થયેલા ત્રી
 મનાવનિકારોમાઈ આરે સ્ત્રી આત્માએ તાર કેશિયરજયુ
 દર મરી કાર્કિયાતુ મ મુસા પ્રયત્નો નરોના કપી
 સિયુ નહી, પરતુ થોખડો તોનરતાની એમ કયા ઝટ
 મચક આપે કોની છે ?

અપારતુ ભાગલ પતાથી મિત્રો આધે કહેવો લાંબે
 નીકળી પશ્યો લી કન મેમોરિયલ, ંલ્લેસન મેમોરિયલ,
 દેવલ નીકરું એન, પોસિયન મોનુમેન્ટ, પાપમેરી
 દેવાર દેવિસ પેનોગ્રાન વગેરે અજોની મુખકાલ લાંબી,
 છબીઓ પાડી ને દૂરી મુખકાલનો લેવાય એટલે
 લાગ આધિ: કાજે સી અને સીયરી રેમસો એમના
 ને મારા શોકા મિત્રોને જામરા આમત્યા હતા અને
 કિદી કાઝા, દિદુ ખર્મ, દિદનુ રાજકાજુ, આપીની
 કિમકશી, તેદરુતી પરેલતાનિ, મેનનતુ રાજકાજ
 વસજ વગેર અનેક વિરુપો નિંતે લાની અર્થ ભોજન
 જમિયાન થાઈ ભોજાનિ સી રેમસોવે કોરિવલ્લ
 અવાસ દરમિ ના પાડેલી 'મુરી' અવાસી રૂમબેગી
 સી મળીએ કોન્ટ્રાસ, પાગાલ્ય માનવોની કિદગીના
 દુખો વગેરે ભોજાની કાયેલ્લ આપી આ બની રિધિ
 પૂરી થઈ ત્યારે રાતના ૧૦ વાગી થયા હતા ને હજુ
 મરુઝા મિત્રોને મળવલુ યાકી હતુ રાતના બે વાગે તો
 મે, પશુ પેર અજા વિતા તો જવાનુ જ નથી એવા મે
 જયુ દિદી મિત્રોને આમક હતે આથી રેમસે દ પરીને
 નિરાંત ઠાપવનુ કહીને યાજ્ઞાત યાજ્ઞાતી ચાલી લઈ
 હ નીકળી પશ્યો અને કિદી મિત્રો સાથે નિરાંત મેષા

મારી હુ રેમસેન મૂકે પાટો વગેરે ત્યારે મરાતના પાંચ
 વાખ્યા હતા જરાયે દા વાગે તો મારુ પ્લેન લાપનુ
 હતુ, આથી પશ્યોના પડવોનો નો વખત જ કયા
 રતો ! અપર નથી વિધિ પરવારને સામાન પેક કરી
 રેમસેન દ પરી આધે અજાવેટ, પેન કેક, મોસળીને
 રસ ને સફરોટીનો નારો હાખો વિદાય થવાની
 અગિયા નાનકડી એન્ડો વિનિરમ કપી અને
 કારણ જોખાવે એરપોર્ટ પર પડેલી શ્રી રેમસેને
 વિદાય કર્યા ને 'ન્યુ ડોર્સ' બાઉન્ડ અપાસીએને
 એનમા ચારાની રાદી મેમ મિની રામ એનેા ખુર
 યાયા ભેની રતો

અપર યારરામ અપરી રાત કાઝી મેનાથી આજો
 જરા ફરિયાદ તે રાતી જરી, વાગવાર પાખી પશુ
 ભાઈ આજુ હતુ, મારી નજીક મેરેયા એક માછને
 મયુ કે હુ રકુ હુ મરે કહે 'તેલીએમોને અને
 લોનિયન કી રી જેવા અર કહેરોને છામુ મમતુ
 નકી હોર ખતુ ' ' ને આખોખા પાણી અવચાન
 કાજુ કયુ એટલે માની અવાધી કિમકશી નકી કપી
 આપે 'Young man, you should take
 very good care of your health Don't
 do it again, honey !' મારા હાથ દીકરાને
 કહ્યુ ભણે 'યાપી ન હીરો હોય એમ એ પેનમા
 ખતુ મારી બેડી રી રીટમા જ મોઠાવા મરામ મા
 એ કપાડોને દતો પરતુ એમણે એમના પતિ,
 બાજી, ન્યુ ડોર્સ, પેસેન્ડુમેટ્રમ વગેરે પડેલા મિત્રો
 એમના મના અનુભવાની રોખા મને મિત્રો નરોળ
 રાખ્યા કે નીન જીવ દોરા ગતા હુ અકુ લુ
 મારી મરુતો નહી અમેનિન બોચીને મકડીના
 'character books' (કપન કસારી) કહેરામા
 આને છે, આ આઈએ એ મરુતીનો સાચી પડી

પેન દુવે ન્યુ ડોર્સ' રાકે રિનાર પરથી જમુ હતુ.
 વિવર અપર દતો, પશ્યે જરા કુમલ એકડું મતુ
 જતુ હતુ, અદનારિક અજુનુ નીપુ પાખી મીન વડેનું
 હોય એમ બાજુ હતુ, પૂરી અને વિદાય રતાએ

એ પૂજી બીજો દિવસ બાકીય પુણ્યવરણના આ એ નવા જાણે કે પ્રાકૃતિકાંચોની પરવારિને ખુરસી ઉપર બેસા શૂદ્ધીરાવના પરકમેની વાગેભાં રાલેખો જોડે રમ પડ્યો છે કે ના ખુજા વાન વાતોનો જ્યાં તે બોલવના રમ કરતા પા વાગાન છે અને જોગાય આ તે શૂદ્ધીરાવના પરકમેની જાતો પડી કહેવું જ રુ ?

તેના જ્યાં જણા ને વળી થાે જગાય પજુ જોના ના કોડ જોયે જેના શૂદ્ધીરાવ, પ્રાકૃતિકાંચો જોયા કહિતા ના જાણે પણ સાર અનર મજરો તે જાણે પાસા પાસાર શૂદ્ધીરાવની વાતો બાજગા બાજુ રમવા સામરમા કૂર્તિ બાવા લાગ્યા હતા આગેભીપાટાનીઓ પજુ બાજુબાજુ મળિયા મોતીમોતી જેમ રોડ મવારના આગળે રેર જાણી વળાઈને બાજુબાજુની રસમગી વારતાઓ સામગીર મટે બાજુના લાગ્યા હતા

પાટાશીનું પેપર નેતાજીપણુ લલિતુ નામ
વાર્તા માર્ગની, જોને કાળે ક્યાં ન પડતા હાથ !

આમ શૂદ્ધીરાવની વાતો સામગીર મટે રોડ વગેલા છે તાત્પર્યની વચના શૂદ્ધીરાવની કાનરમગીની નામે રાક્ષીએ આ પ્રમાણે વાન છા કરી —

[૫] અનરાન અધિકારની વારતા

કુશિપુત્રો રિન સાથ દામ દડ અને બેલા
તાના એવા થી શૂદ્ધીરાવનો મદરિકા નામે પુત્રી હતી આ મદરિકાના કપડાનુપી થી ભર્તી મીના નરેલી દિરમી એ બાગા ખાદોના કપડાં પહેરેલી તે કરતા રાતે બરના રેશમી વસ્ત્રોના અધિક ગુણ રેશમી હતી એ મદરિકાના રપને બિંધે બાકારિન મર્તને શૂદ્ધીરાવને વેર એક વખત બાજુબાજુએ પીઠ વખત આનતા અને પોતા કાન સ્પર્શ ન થાય તે પછુ (અત્રી કુરીયા આવવા તે મજાએ જોમ માનીને) ગાડ થવા હતા

અનેક ધનવાન બ્યાપારીએ સેવાબાઈ કારકરો, કિમતા તેવાઓ, શૂદ્ધીરાવના પાસેથી વાંચીએ

વા આવતા કરતા અને તેના જેવ ખુરસી તરફ જુએ પાન જેમ વિનમી તરફ જાએ, બાજુ જેમ જે લીધેત તરફ જુએ એમ લોડુપ તરફ મનારિકા તરફ જોડ કરતા વતર.

આખા દેશની મરાઠી ખુરસીઓ તરફ તરફ ગાબનાર શૂદ્ધીરાવ થી વચન બદલ આ વત વચ એમ અને જ કેમ ? કેના થી મરાઠાએ સર્ખ નહિ એ વાત જોમવા બાજુઆ આ થી સર્ખ નરે અને પડે પેર નેમવાનો વચન આવી જોડ છે એની એમને ખાતરી સર્ખ સર્ખ

કલુષ કેડું થિન અને વડી મુતીનો હાથ
વુદ્ધ નાથની નાર નવી એ બીજાને કાજ

શૂદ્ધીરાવે મેળાની મદરિકા લોકરી પાસે બોલાવેને આ બાજુબાજુ તેના અધિપાય ખુરસી પાસે પડતા જ

મહાત્મી કહે સુલેખ ત્યજ
 બે ગોધૂંસા એક નરોડા સ્થાપ
 નથી એવ મહા પોલકાકેલીવન
 નથી રાજકુલુ તણિ વિજય
 માથે સમીકેનો રેવકે તણુ
 કે આક્રમસ્ત્રેશ આરતરે જેણી

હો આપુ તે માતા પતિનાં ગૌરવ વનાવવીય ડાં
 નાનાં છે ને મહાગભરાત પી પૂરે નથી પણ સાચા
 મેઢાભારી જે જરે એક પામરડીયા આલર છે

મહારિકા દી મીના નિખમ મેઢરા તારૂં જુલુકીયને
 થવા પ્રપાનો આ વણુ

જેમ વખત મતકુલુ મેઢરા
 હોડવા મથેડા નહાં એક સુલખ
 જેમ છે નરોડા જેમ હાલકા રજી
 મૂરખ પાનશી તે જલ હમલે

જુલુકીય મહાત્મી નાજીકે કમળ મન મલકવા
 નરોડા એવ એમ પ્રપાનો મહા ગણ નેમ તેમ મહાત્મી
 હોય વિનમ કહે જી કમી એકરે જુલુકીયને વડા
 હાલકા દી મીને થમકાવે જેણે કિંમત દિવમ તેજી
 રેવકે માથે જાળે તેના માનવ-પેમો માંવ જાળ
 હો ના ન્યા

કોમિત થયેલા જુલુકીયા સાચા તખત સુધી દીસરી
 માથે મેઢરા ન્યા પાડુ રજી એવનુ મન વીજી
 મહા જી દીકરી-જામરે માથે મહાત્મી ની દીસ

જુલુકીય માથે રુનાશ્વન થવા પડ્યાં બળાઈને
 બાળકા મથેલા પાદ ન મારી શ્યામ વપનમા તેજ
 દેખાડે મહા હાલકા, જીની રિજીવમાળાની
 પ્રમાણતા હાલકા જેમ રેવકે પડી એવ પવનિય કદિને
 જરે હો જાનવાળ વડી નથ

મહાત્મ મિત્ર ને મેળા રીડ
 મિત્ર સાથ નહા કેડુ દીસ
 રાજકુલુમા આપાદ માજી
 એમા જલ રેવકાના જાળી

મહાત્મ ક નેજા નથા નથ જેના મહાત્મા વના વામ
 હે મહાત્મી નીવે એકતી રીતી મહાત્મ હૂં બાળે છે

જાગ્યાં મેઢરા હોવા પડ વા પડી નાજીકે નાજી
 બાકીર નથા નથા નથા બાકી નથા પમનમા
 મેઢરા જાગ્યાં જાગ્યાં મારી નથા હજી મેઢરાબાઈ
 મારે બનાવ્યા હોવા મહાત્મી નુલુકીય પમે આન્યા
 જાગુ તે વખતે કોઈ ન થયે આવી નથી દેવાની
 જુલુકીય ૧૨ ૥ પાડી

આ મેઢરા નુલુકીયે કોમો મલે મહાત્મ કો
 જુલુકીય મિત્રીયો રીડ, પડુ મહાત્મીય કોમો
 મે ને જલ તે ન થયે રજી

એવે મહાત્મીય જાગુ થવા નથે મહારિકા નથ
 જો જાગી પનારી નુલુકીયને તા માગી મેઢરાબાઈ
 થમકા જાગ્યાં જાગ્યાં

જાગ્યાં મીએ જામ જુલુકીય
 મેળે મહાત્મ પડ્યાં તે જાગી
 મહાત્મીય જાગુ તે જાગ્યાં મીએ
 કોમ ના જામ કે નથા દીસ જાગ
 જામ જામરે મેઢરા નથ
 રાજી મહાત્મીય માવ
 રજી રાજ તે જાગ્યાં કુખ
 કોઈ હો કોમી ના તજા જુલુકીય

જાગ્યાં તે જામ જામ મહાત્મીય ને મહાત્મ તે પડુ
 જુલુકીય મેઢરા ની જાગુ રજી રેવકે નથાત જામ
 હો મે મહાત્મીય મીએ જામી જાગુ મેળે મીએ તે
 જામ ને જામરે પડુ ને જાગ્યાં મેળે જામરે
 મહાત્મીય ને પડુ મેઢરાબાઈ ઉપમા જાગ્યાં
 આમ જામરે જામ જામરે નથાત મેળે

એક જાગુ મહાત્મીય ને મહાત્મીય જાગુ જામરે
 મહાત્મીયે જાગુ જાગુ જાગુ મેળે મેળે ના નુલુકીય

જાગુ જામરે જામરે જાગુ જાગુ જાગુ જાગુ
 મીએ નીક કમળ મહાત્મીય પમનમા નીક
 રેવકા જાગ્યાં

એમ કુરતા નાખીને ઝામુ કે ચૂઠીરાય આ રીતે નમનુ આને એમ નથી એમને એમણે મહુનના વિરોધવાના કેલાક સમયેની આ લાક વીધી ચૂઠીરાયના વિરોધીએએ તે આ મળતી તક છે એમ માનિને જાણીને આ લાક આપી કે નો શુદ્ધ બલિ આ હાજર બજાવાને અને ચૂઠીરાયના ભરવા પાછે ઉપરાધ ઉપર લેવિ કમિયુનનુ ચેલાઈ મોકુ દવિવાર ઉપરાધ ન છે

શાળીઆ કે દીગરમેસ વધી કહેા લાકીઆર, ઉપવાસની માથે એકે, કકી રાકે ન લગાર

ઉપવાસન યત્રી મારે તે ગોરી મરકાર પશુ દષી નહોતી રાકો ના ચૂઠીરાય ને વગો કોખુ ? જાણીને મને આ વત પરદેશી મહેમાનના પાઈના પુશાની દેએ દુગ ન જાતરી મઈ જાણી ચૂઠી રામના ભગવાની માં ઉપવાસ ઉપર લીખો

કલાક કરના દિવસ ગયા વીલુ મપ્તાયુ એક (પશુ) ચૂઠીરાય જે શુ ને. ઉડિ ના નિમની રેક ઉપનામના નાક મવા ન દિવસો પશુ મવા એમ કરના એક અકાલિડા પીતી મવ પશુ ચૂઠીરાય જેવા અગકી વીર એમ નમનુ આપે સાના ? આખરે જાણી અગામ મઈ મવા મુખનુ કુ મ સહન મશુ નરિ એમને ઉપવાસ હાકીર પારખી કષો અને ચુ મ ગાપ મોદરી ઉપર મી મવા યોગા નિયમ રીતિ મરના એમનુ કોકુ લાગના છે દે વામ એડિને મદારિમી પશુ પાડી માવાની નીધી

મમવા જાણી વન્ને લગાધા મઈ મવા પાડી એક નિયમ જાણીઆ ચૂઠીરાયને પુખુ કે મારા ઉપ વાલમી તપો કઈ મવ નરિ ? ઉપવાસ ને મોકુ મત્ર મવાન છે, પડી એ દવિવાર નિમ્ન કેમ મવ ?

ચૂઠીરાય હેકે ઉપવાસનુ દવિવાર વાપરતા આવડે તે ન કાપગિરિ માપ નરિ તે આખરે જા દુગ ભવ જેમ બીજા દવિવરે વાપરવા ને નાનિમ તેવી પો છે એમ ઉપવાસનુ દવિવાર મવ પડગિરિ

ના વાપરતા આવે તે નિમ્ન ભવ છે
જાણી કહે કે સુશી યમુર
મારી સાથે યાદો ઉર
સમજવેા ઉપવાસની રીત
કહેા કવમ મેળવાતી છતા

જાણી મે લાક ભેડીને કહે કે મને આપ કવે ઉપ વાસનુ સમ વાપરવાની રીત દેવુ પોતી સમજાવે મે કેવી રીત વપરાય તે છુ મને તે બતાવેા ચૂઠીરાય કહે એ વાપરવાની મુત રીત કુ નમને બીવુ છુ તે કાઈને કહેગા નરિ

પહેલા તે ઉપવાસ ઉપર જાતવાની જાહેરાત લખા એમા કરી ભેઈએ પડી ગઈ માનુસ કમાવાનની વાત કરવા આવે તેવી રાક ભોવી ભેઈ મે બે કાઈ આવે ન નરિ તે પડી માનુસની ઉપવાસ ઉપર જાતવુ.

જાણીઆમાં હપરો ખાસ કહેા જાહેર તન ઉપવાસ નહેરાન વિવાતા ઉપવાસ મરવાની નિશાની છે, મરે એવી પૂરી પક ભોવી કરવી ભેઈએ પડી ઉપવાસ ઉપર જાતવેા તારે રિતે કઈ જ ન લેવુ પશુ રાકે જાતી રીતે લગા ખાસના વધિ નરિ

દિવસે જૂઠ્યા ને રાતે બર્ધા
એવુ નામ તે ઉપવાસ કેપા
આ ઉપવાસ તે અગિયારમ
હવે લેવેા ફગેા રસ.

ખનાના ન હજી પશુએ લેરાને લીધે લોરે મી ઉપવાસ મેલિત આપુમ લખારી રામા મે આ મેળવણુ મવા પડી આખડી લખારી તપિલના દેવાને જાવાના આવે તેવી પૂરી મોખવુ કરવી ભેઈએ.

ભડેને ખાવા લેઈએ માપ
પશુ મરિ ભેઈએ અદેવાસ
ઉપવાસની વાકી છે આલ
ગીમ આલે તે પડે રાસ.

એ નાઈ છે તે આખડી લખિત તપાતોને શુરેલી

વિજયકુમાર ત્રિવેદી

પુનથી સવાથી પુત્રી

છવતસર બાનકે ઘટે ઘડુંમનાર, જ્યેષ્ઠ વડળાકાંતે પિત્રનાર આ મહલે
કાલના લાકાકેળે અનલ આગરનો આ વડાન નેમના ને પુત્રા મુઝારીન મહલ
જા પાલનાપમ ઉપર પાત્રે રહેલા મંચિથી નિભાવ થયેલો તેમની જ પુત્રીને
સુધાર્થે લાગે એ પુત્રી પતે તેમના આરણ્ય આશ્રમે જાનાવ ને ?

એનાન માનર હેના હ દિવસથી ચલવપથારી
છેપર હતા કરીદયા તો કઈ ગુપ્ત નહેતું પણ કોણ
જાણે કેમ તમને છત્ર જાણે નહોતો કાકરે તો
આઠગણિયા પડેલા જ કહી દીધું હતું 'સંજ્ઞાજ
સામે, હવે જઈ રહે નુ ચાલે તે કહી રહ્યા નહિ'

આમ તો મનન માનરને છવતસર - ઈ બાકી નહેતું
છેપરની વ્યવસ્થી તેમની વાટી બીની હાડી એક વાલનું
દુ બંધ ? આ વાળિયા એ કોણના આરા અને એક
કોણના બાંહેડા પૂરો તથા એક વિષયા કાઠરી હતા

આપીમ નવતી ઉમરના અમન માનર વિધુલ થયા
લાર આટે કોણના નાના હાથ એવિર અને એપાથ
આક અને જા વર્ણના હાથ અને બે ને અગવાયા
આના હતા એમને તેમના બાળ પિતા નહોતી અપુત્રી

આપ પાકે ઘેરા રોકરોનો જાણ એકવચ્ચ કહેવી
તોમરને આ ગેરરો પાણુ છવતની નિભાવનો અરે-
નાવ આપ પાકે ઘેરા નોજાબીયા હોવા બેઈએ
તે ઉરનાસ વધારે લ પાવ મિલા કોણ તો આપણા
આરોગ્ય નરે એજાબીનાએ નાગેમીથી પ્રયત્નાસહાયનો
મેળવી હોઈને રામદત્ત મવપ્રવેએવી ગામવલ પલ
કરવી બેઈએ

આ રીતે થાય તો ઉપરામ લખા અને નહિ અને
આમ આ મુરને નેમનું મુકવ પડે તો એ નેમનું
મનના નેપાઠ ના રોપ તો આપણા ઉપનામ પસંદ
વેગી લેવા તેવી સમજાવ કરવા આટે કાઈ લાભીજી
નેમને પલ આપાકેથી જ નેપાઠ ગામવા બેઈએ

આટલી જાડી નેપારી મેલ ના જ ઉરનાસ મળવ થાય

મેટી જોડરી કમળા તો મેળવ વડીની હાડી અને
પરનો છાપ ઉપાડી રાંધે નેમ ની માનવી રાંધે
મહન થાય કે વધનો કોણ અને ત જ વધી જ
મહેરો રામ ઇમે કલા

અનમા કાઈ અમન નહેતી તન નહિ જી વાન
માથી કે એ જગાનામા કાઈ વડેના પુત્રને મહાવનુ
તમ અને મહેરો મૂલા હોમન કુલના જાવરણ મઈ
પાના જાના મહન બનુ જ મનના જાના મહત્તી
ઉપરના મઈ મહામ તેમને જાણી તો આટે
કમળને વાળે આર ઉપાપાવ વડી મ નો

મનમાસીરોતે જલુ છવ વરતા નહોતો આપવી
છીલ વર્ પડેલાની તાલ છે આ ગા મુલવકા
જાણ ઉપરનાટ રામન અને આના બી ન કેટલાય
કામકાવી ન કામને બાન થઈ પડી તા નાનાના

મનમા વધરાય ઉપરાસ હુમિ રા
સો જ આપ ખરે જોડાપાર
નહિ તો ભાંડી જામે હુમ
એલાય ન્યુપતિ જામનાસ

એ આમ પદનિતરરોતે ઉરનામનું હાંડા વાપરીએ
લા જ રાન થઈ નહિ તો ઉપનામ પાડા પેગી થવા
પડે અને એ એજ ન રાંધે ત જ આ બધી પાણ
રેઈમ ઉપ ગામનુ આપવા

ચૂટલીસકામે પ્રામેથી ઉપરાસન ન જ પાનાને જાના
કાંએ એવરે કમળા જા અને આના ના
આ પ્રવેળે જાનાના જાલિકારી ના તા પુને નેમે
જાનાનાપાવ આકેળી ત કાનનરદીની નામે રાંધી
વડાક સર્ત ને ખરી વડી

(અન ૩)

જલ રચના

પુનથી અ ઠાળી પુત્રી : ૫૧

તેના ચાર હોઝામાં ફરી થઈ હતી ખાસ કરીને માન્ય
મદનમાં નામે માન તેને પ્રાચીની પદો દોષ અને
તેના મુદ્દા ગણા નેવામાં ને અને આનંદ
આવશે પરંતુ સાથે સાથે લાજિલા તેનું કુ સ્થિતિ
તેની પણ તેને બારે મિલા થતી

પરશુપતારી ઉપરથી તે મન્યને ગણાતે કરી
જાન કરાવે આનંદ કરી દોષ પણ સાથે સાથે
આનંદ કરી દોષ અને સમ બદલ કરેને પરંતુ
મારા આર પશુપતિ દોષ ગણા માટે નહિ તેની ખાસ
કાળજી રાખેને જે કે ને મન્યની દોષ કે ખાસ
કરી જાન કરી અને આર પશુપતિ દોષ ગણા ન
આથે તે વાત અસમર્થિત દોષ જાણ કિ દુષ્કાળમાં
કાળે ન મિત્રી પત્ની તેના મળે છે એ નાની છામ
મન્યુપતારી ઉપર હોય ત્યારે પતિને કરી સમ
કરવાની સખાદ ન આગળી હોય જે કે મન્યા તો
તેને જોડી જોડી અપેક્ષા હોય છે કે પતિ પાત્રી આથે
કે પોતે કરી સમ નહિ કરી અને સત્તાનોતી બરામ
કાળજી રાખે આવી આપેની ખાતરી ફેલી પળવાયા
આથે છે તે જાન આપેની મિત્રારી સારી પેઠે મળે
છે તેથી પતિ પાસે ફરી સમ ન કરેને તેનું કટેવાને
માથે સમ કરેને પણ હોઝાને કુળી ન કરે
તેનું ન માથે છે

બીજા અને તે હોય પરંતુ મન્ય માનરે તે મન્યા
શીરોને ખાતરી આવી હતી કે પોતે સમ નહિ કરે
અને એ વચન તેમણે પાસુ પણ ખાસ હોઝાને
હોઝાને મોટા પૂર્ણ પરચુઆ અને મનને પણ
છામ્યા ત્યા સુધી તે હોઝી સરખે ન રાખે

તેમના કમનમીને કહે કે મન્યા નસીને કહે જગુ
કમના સમ કરી પછી માન જે ન વર્ત્યા વિધવા
થઈ હતી

મન્ય માનરે મન્યા ખાસ સુખી નહેતા જાણ્યાની
માનરેશીરોના કાણુ મનવાન થયું છે તે મન્ય માનરે
મનવાન થાય ? અને મન્યના બચાવમાં તે મનવાન
કહેને ન સુખી એવો અર્થ થયું છે

પ્રાચીનમાં તે માન માનરે સુખી ન દતા તેમનું
કેનું ઉપરનાપણુ હતું બચાવમાં તે એકો
દતા અને વિવાહીએને તે તે દેવ સમા દતા
નામીને પણ તેમનું પુત્ર ન માન રાખ્યા અને
તેમનું જાન રાખી અને સત્તાને મળુ કમળા વિધવા
થઈ અને મન્ય મળેને મળેને રતો ને વાત તેમને
કાળે કુળ પણ પરંતુ એમ તો સસારમાં કાઈ રીતે
કર્ષ દુષ ન હોય એવું કાઈ છે પણ ખરું ?

કમળાને માસસમાયે કઈ મળે તેમ નહેતું કે ન
વિધવાથી તેના કાઈએ તેને પાળના પોતાની
ખાતરી આપના દતા પરંતુ તે મળુની હતી કે વીસ
તેની જાનએ આપી નારે કુ દતા થશે બીજીને
જવાબ આપેને જ આવી રીતે સમગ્ર કહે છે અને
તેની જ મળા ખાસર અને કાઈએની નહ કહેવા
જતા વિધવા ત્યા પછી નરત ન તે કાળિસ પાસ
થઈ અને આને પોતાના જ લામમાં રિધિકા હતી
એવે તેની તે મળા માનરેને પાસ મિલા નમેલી
કેકો કરેતા કે મળા માનરેને જ મળામાં બરાથે
છે અને જે ન બરામ મળામાંએની મેપિની કે
મળાપત્રી થાપણુ હતો અને આજ સુધી આ થાપણુ
મળા માનરે જાવની પેઠે સાચી હતી

માનરે માથ પડ્યા ન પોતાની મિત્રારી વહેમની
કો નાખે હતી મિત્રારીના કાઈ કાણુ વહેમવા એવું
નહેતું માન જે થર અને કોડી જાન દર્શા તે ફરક
હોઝાને અરધી અરધી જાન અને એક એક થર
આના દતા માનરેની પછા કોડી જાન કમળાને
આપવાની હતી પરંતુ એમકરી એક પછુ હોઝાએ
આ માનરેના કઈ કાંઈને કરી નહિ હોઝાએના
મળા કમળા મળે કોડી થાપી પાળની મરી
પરંતુ તેમની પત્નીએ તેના ઉપર સમગ્ર કોડી
સખતી અને સમગ્રરખેને કમળાને કાઈ આપી ન દે
તેની ખાસ કાળજી રાખવાનું કટેવી વિધિની એક
કારે વિધિતા છે કે કરેને શ્રી મેટથી કાઈ ખીજ
મેટી કુમળા નથી એ ઉપર પુત્ર પણ અત્યાચાર

હાનકે છે તે વાત પછી પરતુ જ્ઞાના સ્વરૂપ કમુ
કાનો માન્ય ના કે મહાન જોર ને
છાકસ કઈ મોલ્યા નહિ અને માલતી કિમલ યાદી
નહિ પરમુખાગીએ પહેલે આપ થય છે રા ના
છામીને માયુસ કવલનું યોગે પસ કરે છે
જોખાને નાપુસ કવલોને તેથી કિમલ જાતની નથી
અને છાકગી માટે તે વાતે છે કે એ ના છાક યાદી
પણ છેવટે કુ ડેવાનો ॥

આવનનો દાવ નાલો નહિય તેથી તેમના મનુજ
શવનનો ખુબ જ દુખો ના હોના રૂ દિવસથી
તો તે પાત્રી નિનાવ નહિય નહિ સયા નહેતલ
અહર મોતી રાજા નેના પાત્ર જાવને નેતલ જ
તેના માથા ઉપર દારૂ કેવલા કપોતથી ગાયબનારી
મોતમેજ વરદા જ્ઞાન પાત્રી
ગોરિય અને મોખાન વાદી કિં તેમજુ પટેલ દાવ
મેજા જેવલ આવતર કોને જો નેના કિમલ ને

છાક તે અને મનને રાખવાને માર્ગ કલા પાત્ર
ખાતેની પાત્રીએ તથા મનની આતે નાને
આને ન પડે તેવા કલા અને કુપ આપ મન તેમજ
નમજુમ મનના તેમ પરનું પાત્રી નાગજ કવારી
કાચે જ કિમલ કી નહિ અને તેને નાના
હિ ઉકે મનની મખવાત છાક ખાતે પડે તથા
પુત્રની મનમણી પાત્રી કિમલી નહિ
કલામણા અને વાદી મોત કોલા કે દેલ મહાની
માનની આપો વો કોમલો દાવ ને અને પાત્રનો
નહિ આપો તે મન આતર નેવે પવિત આપુસ
પણ હનુ નીપડો અને મન પાત્રી પાત્ર વુર જને

આવી નામની ખાતે પરુ આપવાની એક યોગ્ય ની
કિમલ ચારી નહિ તે ના મોલ કિમલની જણ
પાત્રીને વીદાને મેલી મેલ કાલ દવા દવા નેલ
કાતર અને દાવર પણ મનની આતે બાત મો
સાદી નહિ
કમલાના મનમા ખાતે વાજાજ કોલા નેકર કિમલ

આવતી વતી મોતને મિલકતક કાઈ જ માનુ નહિ
તેનું તો આરે દુખ હનુ ને કે દાવ ના દાવ
પિત્રને મનુજા દીકુ તમેજુ પરુ મેના કા
કિમલો ખાતે રીમલ છે, માયા કાઈ મનની ખાતે
આપે તો આપેલ રામે છે છતા મેનાવી એક જો
મન માટે આપને આપે કોનો નથી તેનું કોને મન
દાવ દાવ

આવતે પાત્ર મનમા હનુ કે જ્ઞાના મનની શરી
મિમલ નહિયા વાલ ઉપ કી તેત ને બેલ મેન
સલામત પેવાર વાવ પાત્ર ને તે માન ૧૫ મો
મર્ત જુ મુ કવાર ને મની મિલકત પાત્ર મર્ત
મયા દાવ મેવે આપાત્ર ને કાઈ જાદરે તેમ
નહેવુ ને વાલ નામ મનમા નામે ત મિત્રા
આપવા દેલ પાત્ર આપાત્ર કિમલાના કોના પાત્ર
તથા કિમલ

કલામણા મનમા મેલ દિવાર નામ ૧૫ મનની વાલ
ખાતે કે નહિ ૧૫ મન મન કાઈ ખાતે પે નેલ
કાઈ મેલ કાઈ મેલ નહિ મની નામે ૧૫ મે ના
કી છાક કુ ખાતે મિ ના માતે ખનુ જવા પાત્ર
આઈ જા કાલ ન પડત ને પાત્રી ને મન મન
આ મનામ મનને વિચાર કીમી તેનું પાત્ર આ
કાકુ સોના ના નામ કિમ મનનીનુ મન મે
કાઈ અને કાઈ વાલ મના ન ને કુ નામે મનામ
કાને ને મને પાત્ર માટે નહિય મના કુ ને ના
આપ નહિ તે આપાત્ર કિમલી પવિત કોલા ના
પાત્રો નામ વાલ મેલ અને મનમણી રા

મટીક વાર ના તેનું રાઈ કાલ આ પાત્ર કીમનુ
નહિ પાત્ર આઈ કોનો માન ને કેલ પાત્ર
આપે કુ કોની છાકગી કુ નામ ને મન આપ
મિત્રામણા પાત્રી તે પુ મન મન માનની
છાકગી આઈ કી મનની વાજામણી નહિ નીકાવ
મન નામ મેલ કોલ દેલ વા ન મન દે તેને
પાત્ર ને નહિ નામ મેલ આપે પાત્રે માતે
આપાત્ર કોને તેના મિત્રા વાકી ૧૫ મેને મને

મ ખૂનો વારસો નહોતો ?

આખરના મદવરની હવે અશ્વિ આવી રહેલી હતી
માન આસ આપનો હવે આખોમાં તેજ હતું બાકી
નિરા ખેડકાં બધું જ માતરને જોઈ રહ્યું હતું પીણ
પણ બારે કાંઈ આખો વખત ફગાઈ જાય કરતા
આખપસ રવજોતું ટોણું નીટ ઈ રહેતું પણ કોઈ
કાંઈ મર્ચ કાંઈ ચાતું નહિ જુનાક વેગ કહેના કે
હવે માતર છું તો સાર કેવો તો જોડાઓને
જનામણું પણ ફગે કે મદનને જનામણી લઈને
કેમાને નિશ્ચિત થશે પરંતુ ખનાઓના સવન ચોક્કા-
પહેરા વચ્ચે જોડેની આ જ જવાઈ વચ્ચે મો નાની
ક્રિયાન માનવી નહિ

આજે અગીઆરમીને દિવસ હતો કમળાએ આપની
શાંતિ માટે આખી રાત આર્ચના કરી હતી જ પની
સદગતિ થાય તેમ તે અતરથી છોકો રહી હતી. હવે
તેનું કલન પણ કાંઈ મધુ હતું અને તેનામા રહેતી
માનરના સંગે મધુ મધુ હતી સાર્થિકા અને મનની
જનામણી ન રવીરારે, કુ રવીરારે

આજે તે વહેની બી નાકી પવવારી ભગવાનો કીયા
કરી નિમનિષ્ઠ મનથી રવજો માતરની પધારીને
વીકાઈને બસી રવા હતાં માતરની આખો દરર
દરર જોઈ રહી હતી અને મદ કો પસદાર મોથી
રહી હતી કમળા માતરની પધારી પામે મધુ જામે
શેર જની જ હતી પણ આજે છેક નજીક મધુ
આના મન પાસે જઈ કમળા આપના મિતા કરતા

હૈ ને મ ન જાણ બહુ દેહવાને મોહવામાં બારેકો કરવા જમ્મોને કમળા લકાઈના ખર્ચો વખતે કે શકામ
મગીલવામાં ને કાંઈ કોઈ કાં જા બોલો જેવમાં બેસા મિત કમળાને અને મળવા ચોં કમળાને જોડું દેવરી,
કુ અહીં કપાળી ? કાંઈએ સાત પૂણ્ય કુ અહીં કેમ નથી ?

‘ કોઈ-નાવરવાના ’ આજે કોઈપણ ભતનો પગઅવહાર કરતી વખતે કે લવાજમ
ચોકવતી વખતે, નવરવામાં મુગમના પડે તે માટે, આપના ઉપર ઉપર કાંઈ મહિને
આવનો આપનો કાં ન અને આપનું પૂરું ચરનાનું લખણ કચાઈએ જુવયો નહિ

નહિ. મદન માત્રી કમળા આવી ચડે. જ્યાં કુ
લા જે ?

નિસે જ દેખાવી માતરની આખમા ચમકાડે ચડે
જોડે માતરને કમળાને સમજાડે ન ચડે ટોપ તેનું
તેજ માતરની અખામા આખું જોડે તેમને રવજો
રવો જોડે ચડે કોણ અને તે રવજો રવે જના
દેવ તેજ વાતુ આપનામ જના દના જના કાંઈ
વાર માતરને કોઈ મ મે જોડું નહિ તેમની અ
કમળાની આખ મગી કાંઈ જના અદર વાં કમળાના
આખ ઉપર ચડે અને કોઈના તણ દિવસથી બીજા
જોવા દોઢ કોઈના અને મેડા કોઈના ઉચ્ચા
કરવાને પહોળા થવા અને માતરને આ ના કીરો
રવજો ચડે

જોડે અને કોઈના કોઈ કે કોઈને ન જોડે તે જોડે
ન જનામ મદન માતરને તો કમળાએ જ રવજો
જોડે

આજ પાંચ કમળા આજે મદે કુ જેડકી
કાંઈથી માતરે મનને સાથ પાંચ તેડી જ મળકી
કમળા મદનને માતરે કુ

ભાઈએ કોઈ મદનની મળાને મેડાનું કહે છે
તે જામારથી નિયમ કહે છે કુ કોઈએ બામર
પૂરુ ચળુ નથી ને ? અં કમળા ઉપર માતરના
અતરના આવીસ કમળા છે મનની જનામણી
ગીકાની પડી તેની ઉતરોતર મહિ મધુ છે અને
સાચી તે જુમા છે

મીએ તાતાના અગામેથી જવું પડે પછિના કશા
 હોવા નથી તેવા માટે તે જોઈ એક સાદી રીતથી વળ
 છે હતા પણ કશિન અમે ચાલ્યા કામ કરવા કરતા
 અમારામનિ કોઈ જણ કોઈક વેળા થાડી જઈને
 થાડેના થાડની જેમ હજુપણી ભળેલાં અને પડી થાડેના
 હલનેના હાથ દબાવે કાવતરી ને ખુબી ને જેવાક
 ને કમીતેમા મગીતમા રહેની હેય છે તે અનુચાર
 —એ કે એ અનુચારિની અનુચારિના—એ ગીતે પાછુ
 એકાદ ગીત અનુચારનો અ રીતે અમારાના તે કોઈ
 આદમી ચને અમે આગળના અમે સી નિત્યઅ
 હાવથી એ એકાદી ગીતને સાકાળો રહેના સરવાળના
 રિય ગાતી ગતે વાજાથી ભરેલા વળાન-૨ આગળ
 તીમે કોઈક એકાદી તાપડુ ધીરેધીરે પુરતે જવ
 એમ અમારી આ કાલોડીમા એ ગીતની સ્વરહ
 રીતિ પાછુ ધીરેધીરે મર મની ભરી રિતેના કઈ
 જાતી કોઈક મેળા થાડી એકાદી ચામર સાથે બી ને
 સાદ અગતે અમે એ એના ધોમા અને વિષાદભરે
 રહો મારેમીની વાતાવરણને એકી કામે ચલ્યા, ત્યારે
 તે પડી અચાનક એક પડી એક એમ કેટલાય
 સાદીસરના અગતે એ ગીતમા એકાદા એ ગીતની
 મર લઈએ સમુ ભદરીએતી જેમ ચવીર ભરત
 અને તોડ લી નેતી એ વખત અમને ભણે ભણતું
 કે એ સરભદરીએ જ આ પછાતની ભડી રિતેને
 તે ડીને અમને પુકાર કરી હેરી
 અને કો ગીતે અમે હાથેએ અનુચાર અગતે તીવ
 બી રીતે એક વર એક ગતિ, એક લયથી સાઈ
 લીના અને એ રાતે ભણે ભેદાર રણકાર પશિજી
 સોયથી ભરી દેના ત્યારે અમારા હલન એક જુદ
 વેળા અનુચાર કરી રચિતિએ કોળાઈ રહેતી ચાલ
 રાઈ કાવ સાળા લાંબા નિ ચરોડ ચૂકવા અમર
 મનિ કોક વળી ચાલે બધે કઈ જાનો—જાનો પાછો
 અમ બવ કરી ચાની સ થીદરી પાછુ રોષાને કોક
 કેક સ પી વગી ખુબ હાલદેવી ચીકાલે અમને બધ
 કરી નેતર નેતરી ચઈ રહેના—ભણે સચીતની જે

સરવાળ એકાદ માટે એક રિતેના અને અનન પચતી
 અગતે દોષ અને તે સરિતે ઉનુચાર પ્રકાર વેળાવેને
 હોઈ વૃષ્ણક પેતે એ પચ પર પ્રકાર કરી રજા
 દેવ પછ એ જાનો રાવન તાં ભડી તે પકીતી જ
 હોય ભરિયારને ને તે સચીતો અનિને મરે તે
 જ તેમ ઉત્તરના પાખીની હમઠમારી ચાલુ હેય
 તેમ અનિને પાલપ્રકાર સીતે પર અરિય પાછાપા
 પાછો અમારી કામે ચુપચાપ કાવ્ય પાછુ આશુને
 હેય । કા કા શુદ્ધ ચાલુ અને પ્રકારથી વચિત અને
 ચુકામે અમારી આગરિંક વેળા જ એ બીજાએ
 નિડેલા મનોરમ—ભાગીતોમા ચાના હાત અને હાથે
 જાણે જાણી રિતિવંતના કોપરના ત્રણે માળેના
 ભોમ અમાર અગતે પર કોઈક રજા હોઈએ એક
 કામે અનુચાર અનુચાર પચાતી એ પ્રમાણના તીમેના
 અધારભાષી ભાષા અનુચાર રજા
 અમ ગ રિતિવંત અનિરિત એક બીજા સાગી વળુ
 જવુ અમને આપ કઈ કરી અમે વધા એને ખુબ
 ચાલવા અમે એક ભઈ પ્રમત્ત બની રહેના અમારા
 હાવવા એ તે અનન પ્રકાર નેતરી તાળતી કરી
 હેરી અમારા એ પ્રકારના બીને માગે કીક બતાવ
 પાંતુ કરવાતુ જવુ એના કાવ કરી અનેક કોરડી
 એમા એક સ ર વર્ષની કોરડી પાછુ કામદાર કરી
 તેડ નમ ના ના કરેજા અગતે તે એકેરી તરતી
 જાણતી ભરી પામે અ વે બારીના કાવ સાથે તેનુ
 જાવુ તાળુક તાક દાવ્ય એના કામાથી પ્રસન્ન
 સખાનિવેદાનો મેતરી મર્મભરી બૂરી આપે હસતી
 હેય અને સલામતિમર્મો મીઠા કહે તે ધીરેધી
 એને એસવા પાખીએ અને રિતિએ આપેના મર
 અનુચાર હાલ આ સુરીના અમાર તરક દોરવાઈ
 અવ અને તે કપાતીના સુર નિરોધ ચુખાવિદ તરક
 રો કેઈ દરજિર નીકાલે રમે દાસને હાથે નિખુડા
 પેલા એન સુચાની હોઈની અદાની શુભ દાવપાનિથી
 વડુ મુર પ્રકાર ચુ તેનુ વન અને અમ કરોને
 તે જાણીત મર સાથે દખોડુ એક નાનુ રાડ

તાલ દલેશ્વરી દેવેશ્વરી અશ્વરે મારે વેગ જીવનની
 જેટ નહ પડે જતી પડે તા જાણુ કિસકા મારે
 અનારાના પગાડી શાય સિદારકા મેકાનીજીવન પત
 પડુ કયારા મારહ કિસકા જે જાન રાખવ વાન
 અન દેશે ની એ પ્રજનનથી અનારા રામે જાણી
 નમી રહે મુકે દીન, દલી, દિદ, અગ્રજ પડુ
 જેવર આમીજી એના ભામે જેવર મરફી મરે
 પડી એના સમે વાણ પડે ત્યારે જગ મીપડવી
 જગ એના મારે જગે પડના મેકાએ એ એને
 અજનારે તેમ મિહનાપુષક વામી દેશ્વરીએ એની
 મશ્ક અનામી પ્રતેક મેકાના નવીરાજ તેમ વિરેન્દ્ર
 આની જની કમિયા પડી તાજ તાજ મિનિટ
 કાટે અતે નાનામે આધે મરે તે વખતે એવરકાજ
 મુર કાળા ' જેવરે કા અગ્રિ' આ જાણી ન
 તા ' તાના પેલાનુ મારહ જ મેકુ ત્રાકારી દરમ
 જતી આ પડી મ નવાપુર નથી ' અજાન નેના
 પડીજે જની જા આનાના કિદનો મારે પડી
 મેને જાણી મરકે જગ

[illegible][illegible]

એના અંગે કામ અને એના કહેવાથી કરી આપણ
 મોહામો. આરે દરવાજા એકાએક ન ખુલ્લો ને અપારે
 ખોલી આપણે પાનો રહીએ એના માં જાકડા પડ
 ફાટી આપણા એ ને કાઈ કહેલી ને અપનાવાથી
 મનપૂર્વક અને કો આપણ

એક કિસ્સા અમારા એક સાથીએ એનું પહેલું શીલુ
 પછા—ને જાણ કહેલું હતું તે જાણ કિસ્સા શીલી
 જાણ કહે ત્યારે ને તોક ખાસ આવી અલ્લાપૂર્વક
 એથી 'શુ કહ્યું કે એ રીતે અને કસાવરા માને છે
 ખર ને કે એ તો કહી નહિ અને'

અમારા એ સાથીની ખૂબતા પર ને વખતે અને
 ખૂબ કસાવ અને પડી એના કાઈ પડ કામ માટે
 અને કાઈએ એને ન કહ્યું અને તેને ચાલના દના
 એનું જ અમારા માટે પુરતું હતું અનુભવ દશેલા
 કાઈ ન કાઈને ખાસ દના ઇન્કે છે પડી અને એથી
 સામી અલિની અનામના સહિને જરૂ મનોમના
 થયેલા એ ખાસ ચાલુ રખાય છે

કહી કહી અમારા કાઈ સાથી તો કસાવવાને. એ
 કોકરની પાછળ આ રીતેને નિષ્ફળ આપ કરવાથી
 શી જાણ ૩ ૨ એનામાં એનું આમ શુ આપણું છે ?

જલુ આવી વાત કનારે સાચીએ અને કરીને તુપ
 કરી દેના અમને એ પ્રાપ્ત કાઈ અને અને એનો
 સાચી અથે બધા છાતીએ આપણી એકો માથે એને
 ખાસ કરના કોઈ અમારા સવને માટે એ અલિ
 પવિત્ર અને નિર્દોષ હતી અને એના ને કાઈ રીતે
 કરતું તે એક પ્રકારે યજુની મજા આપતું એને અને
 ખાસ કરીએ કરીએ તે વાસનામાં બધે કસાવ થાય
 ન હોય પરતુ અમારા છાતીએથી ને પ્રમાણ
 વજુ છે એના પ્રત્યે અમારાથી અનિચિત બીજા
 બધાના અમારું પડુ પૂર્વ જાણ દોષે એકાએક એથી
 જલુ અમારી ને અનરિક અનિચિત હતી
 આ અનિચિતના સિવાય જલુ અમારા અલિએ
 નાની મોઠી રેડાંએ અનામને વેચવાની એક દુકાન
 હતી એ જલુ આ અમારામાં જ કોઈ એની અને

અમારા કાનનાથી નરો રૂબા દિરાવતુ જ અંતર
 હતું એમાં આર સાચીએ કામ કરતા દના તેઓ
 અમારી સાથે કહી અમારા દળના ની પોતાના
 કામો અમારા જ કરતા એક માનના હોવાથી
 તેઓ જરા સુધા જલુ રહેતા એમના કામ અને
 જલુ એમને જરા રવર રહેલું પાતુ અમને નો ત્યા
 જરાથી જલુ અમારું દની કસાવવાથી કોરી અંકે
 નો ૨ એ એકાને કામનું અમારું જોયું હોવા છતાં
 જાણ નકારે બળતા તેમ આપણું પડુ સાતુ અમારું
 ખર ને કહીએ તો એ એકાએક અને દીકા પડુ શામના
 ની એમને ખડ જલુ સામે પહેલો તેમ તરા
 ઉભાસાચી અને પૂરતી સમયનાને બીધે તેઓ અમા
 રાથી તદુરત પડુ ખૂબ દના અને તો પડુ જ
 કિસા મહેરામણ અને મહિન દના અમારામાં
 જલુ બધુ મરખીના હંધી પામતા કામ, બીજા કે
 વાકને વાખીયા રોગો દના અંકે એક તો અલિયાથી
 અલિન કોરી કસોડતો તહેવારના દિવસોમાં તેઓ
 વિવિધ પ્રકારના કામ કપાસ તમા ના એકા પહેરને
 બાધામાં લાકર મારવા વળા એ જલુ પાને તો
 એથી વચાસ એવા નાવા સુદર વાજ પડુ દના
 અમારે. બાધામાં લાકર મારવા અનાની બધી કામી
 એક એક જલુ બધા હોય કે ? અમારા કુટિય નુટપ
 કપાસ એકને ન પાલીસનામાં અમને અમારે વડી
 અમને એવા માથીએ પ્રત્યે ની રીતે ચાલના રહે ?

એક દિવસ અમારા અલિયામાં આબુ કે એ આ
 મોઠી ને વડે હોતો તે શરૂઆત ચક્રુર બાધાથી
 અલિએ એને રાત્ર અપાથી દીધી હતી અને એક નવો
 માલુસ તાપી લીધે દના એ નવો માલુસ એક
 અનામના એકેક દેઈ છે ની અમારું સુદર અલિએ
 પડેલા તેમ એકેરી આકામના બાધામાં પડુ શામને
 એને એના અથે ખૂબ ઉભામર લાકર અને વાર વાર
 દેડીને દબાવ પડે વળા લાકર
 જલુ એક દિવસ એ રોતે જ અમારા કુરમના
 આથી મરખો બાધામાં તેજુ વાજ મારી ઉપાડી

ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿਖਾ
ਕੇ 18 ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣੀ ਤੋਂ

દુરબળમાનો ધુમાડો મ્મો અધિશ્વર હજી વન્ય બિરોડો
એ અગ્નિને જાગે દેવકાન્તી દર્શિયા નેઈ રજો (ને
તેનકાલાસ ન ન અગ્નિની આગે) અને મોટાં આનંદ
વાગેથી રહેને તોવે તે પૂન આગમાં લાગીને તેને
વાની રાખી પહેરી જીવી કષ્ટ પાપુ મળત વાંચી
દોઈ એવાં ઝાંઝુ જેનુ જાગે પાપુ અનુ જોવી રહ્યું
પુ ખમણા અગ્નિના જુર પહેલો દવા અગ્નિનાજી
પેરી મોતેરી માણા પાલ અગ્નિ રી જીવી અગ્નિ
આવી કારિગરો નામનાપૂર્વક એને અગ્નિને ન વ
કરા કેનુ કાંઈ મોખસારો ભાગ્યુ વાવ મ્મો અગ્નિ
પાડી અનાઈ પાને અગ્નિ અધિશ્વર નિરમલ જનો
પાડા માણા મિત્રા એ અગ્નિના ઉપજા મિત્રા મિત્રાની
અધિક મોટાની દરીમો નજા અને અનાઈ માનિક
જેવો અગ્નિના કુખમાં નામિયાવ ને કો અગ્નિ
દીધુ માનિકને અગ્નિ આગે રી અગ્નિ તે અગ્નિ હજી
અગ્નિ અગ્નિ હી મોટા અગ્નિ તેમ અગ્નિની
અગ્નિ અગ્નિ અગ્નિ આને મોટા અગ્નિ એ અગ્નિ
અગ્નિ અગ્નિ અગ્નિ

[illegible]

त्याच तोंडाला पाहू नको मनी जेव्हाही त्याचे भोग
 होऊन १८१ नो. ५५ नो. १ व्याम भीषण रणा ने
 झटतापडू नको

મોરબી કોલેજીયલ હોસ્પિટલના ડોક્ટરો અને નર્સો દ્વારા આરોગ્ય સેવાઓ આપવામાં આવે છે. આરોગ્ય સેવાઓ આપવામાં આવે છે. આરોગ્ય સેવાઓ આપવામાં આવે છે.

ક્ર. નં. પાઠ્યક્રમ અનુસાર શિક્ષકની નોંધ

[illegible]

બાળો ને જોઈ શકાય છે પણ પાંચ વર્ષો
ના ૧૦ લાખનાં બાળો નો જોઈ શકાય પાંચ વર્ષના
કેવળ ૧૦ લાખનાં બાળો નો જોઈ શકાય પાંચ વર્ષના
માનીત વાન ૧૦ માનીત વાન નો જોઈ શકાય પાંચ વર્ષના
૩૦ જે નાઈ ૨૦ માનીત વાન નો જોઈ શકાય પાંચ વર્ષના
નિઝામીનો ૨૦ માનીત વાન નો જોઈ શકાય પાંચ વર્ષના
૧૦ માનીત વાન નો જોઈ શકાય પાંચ વર્ષના

[illegible]

અનિલજી ન હોમ એવી કોણે કહી શકેલા આપણાં
અમારાં સાથે એક મોઢાં ભરોડાળી અને આપણા
તો એ ઠોઠીએનાં વિલમમાં એકી મઠી, વાલો કરવા
કે જે એ કરવા માંભળી જાય તો સરખ અને અપ-
માનથી પાવન જ બની રહે.

અમારાં વાલો વચ્ચે અમારાં સરદાર જેવા ભણિયા
રોએ એકાએક ગળી જવાયે કહ્યું. 'જ્યુ આપણી
તાનપણુ કુ ?' નુ માનુ કુ કે આ કુષ્ટ એને તો
નહી જ રૂકાવી રહે.'

અમે એકતમ રૂપથી ઘડી ગયા અને જ્યાં તાનપણે
તો જાણે જ્યાં જ ગયા હતા. પેલા સૈનિકની બન્ધ
મહામહાની છાત્રે એક રીતે તાનપણે અમારાં સ્થૂનિ
પોથી જાણે દૂર ખસેડી મૂકી દાખી ભણિયાનાં સમ્બંધે
અમારાં પર જાણી અસર કરી પડી તો અમારાં
વચ્ચે મરમાલમ થયો મારી કેસાક માનનાં હતા
કે તાનપણે એમ રૂકાવ એવી નથી કેસાક વળી સકા
રીત પશુ હતા કે એ મુદ્દા પાનનાં માથુસ માળાજ
તાનપણે જરૂર એવાળી જવાની કેસાક વળી એવવા
હાથા કે જે અમારાં અમારી તાનપણે કમકમનાં
જો પ્રપત્ત કરશે તો એવું આવી જ બનશે એને
જાનથી મારી નાખીશ અનમા અને બધાંએ નહી
કહ્યું કે જી બને પર જાન સખરી અને જાન જાણ
તો જાન એવવળી પશુ આપણી અને એ રીતે આ
વાળો અત આપ્યો.

એક માસ લીધી અને સૈનિક તો પોતાનાં કરો લાગી
ગયા. પોતાનાં આગે આવેતુ કામ હાથથી ખાલી
હઈ દરેકનાં તે પોથી ઠોઠીએનાં કાઈ એવની માને
બહાર રૂવા બને. નવરાસ મો તો તે અમારાં કુર
જાનમાં આવી આતો અને પોતાનાં ગ્રેમ પાસેનાં
વાલો દાકવા મઠી પડી.

તાનપણે દરેકનાં સારનાં અમારો પાને આપણી અને
અમે પશુ એને ગળામાલમ મિલિકેટો આપી સમ્બંધ
બનાવી હમેશનો એ પ્રસમમુળી અધુર અને સમ્બંધ
બાળા પાને અમારાંનાં કાઈ પેા સૈનિકની વાન

કાલુ તો તે સૈનિકને મારો જ જાતી એથી તો
તાનપણે પ્રમેનાં અમારો ગ્રેમ વધી ગયો. એનાં માને
અમારો અત વધુ ગમેલ થો અને પડી તો અને
જ્યુ તાનપણાં રિકાવી તરીકે પેનાં સૈનિકને
ધિકારવા લાગ્યા.

એક દિવસ તે અમારાં જાન વધુ પડતુ પાને આપ
અવધ, એમ અને અમારાં દમવા લાગ્યા અને
હાથપડુ કારણ પૂરતુ તારે તેહો કહ્યું. 'આઠાં' શી
વાલ કર ? જાનુનાં મહાનમા મારાં માટે પિા અને
હુકા અદર અદર લાડી મુ છે કોનાં. જેથી એમની
એ હાથપડાં એક બીજાનાં વાગ વહી એ મે એનાં
ખાલી છે કે એમનાં કપડાં પશુ કેસાક વધુ નથી.
આપણુ કહી વળી પાલો તે દમવા સામે. તુરુત્ત,
અત્ત અને છે રોનીનાં એનો. એ સૈનિક અનને હવે
દામ જ્યુ રાખે નહી અને જ્યાં અપ ગિયાં રહ્યા
'સૌજાની આપણનાં કુ આપણે આપણાંની સાથી
હેસા ? રીડી તમારી જવા અત્ત માં અમારો કે પાસ
પોતારા ?' કરેનાં તેહુ એનેરી રૂ પાડીવાળાં એનાં કામ
પોતાનાં સાથાં જા પહાડ્યા અને પછી અમારાં માને
એક મો એનેરી નરમા તે વખતે અર્થમિથિત
આપણું જ્યુ જાણે એની અમેની પોતાની એ મર
જાન પર રૂપ એને જ આપણું. હાથ પશુ હેમ
એને સાથ અમે. મુશીને લીધે અમારી જાન હતા અને
તે વારવાર કામ વડે પોતાનાં દાદા આપણાં કરતા હતા.
જાણવાએ આવેશમાં આવી કાલો લાડી માથે ખસવા
આવો એનાથી ન રહેવાનાં અને તે એ તો. 'દેવ
દામનાં તાનપણે એ. ઉપાસવામાં શા બદાઈ છે ?
મીઝુ મોટુ અદા ઉપાડે તો જ ખરાં બદાઈ
જાણરી કહેવા.'

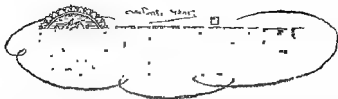
'શુ ? મારાં માં આ કશુ કશુ ? મૈનિક પૂનપુ
'હા, હા તારાં મારે જ'
'એને તુ શુ કહેવા માટે છે ?
કે નહી જાન હ વાન'
નહી તારે કહેતુ જ પડશે એનાં અમાની તી

વિશાસથી એકે મન થઈને મેઘની વૃક્ષા 'હા, ॥
 એ નાશાયક એને કશું ન કરી હાલ સગવડ નથી
 મરણાથી બુઝારા આવી ભલે એની જાગારી એ
 તાન્ના નિર્મળ નથી ન' ॥ ૧ ॥
 એને આ વિશાસના બંધે તો અને જાગારી એ નથી
 આરોગ્યથી ॥ ભલે કરી પરીક્ષા તોના વધુ ને વધુ
 ઉશ્કેળી રત્ના પતી તો આજારા જીવનમાં એની
 અવધુન મોર્નિ અને હિતજનના વધવા આગે કે જેનો
 આ અવાજ અને કરી વધુના કોઈ નહીં તો પતી
 તો અને હાલ રત્ના કે મૈત્રિક પોતાની પદ્મ દિવસે
 મૂલત્ર ભૂતી ન ભલે અને અમારે એને મેની વાદ ન
 આપતી પડે હવે તો અને આરો કોઈ મરણની
 સાથે જીવનમરણને જીવન એની રત્ના નહા અને
 ક્રિયા જાગારા તરફથી તાન્નાને એના પછી હતી પેની
 બાળુના નહુ કામદારના કહેવાથી અને જ્યારે અગ્રુ
 કે મૈત્રિકે પશુ તાન્નાને જીવનને આદે જીવનમરણની
 વાજી મગારી ॥ ત્યારે તો જાગારી અગ્રુના પૂન ન
 પધી થઈ અને અમારુ જીવન ભલે જોખમ અને
 સત્ત્વનાથીથી જાગારા હાલ જાગારી આ અગ્રુનો
 કાળે હાલ જાગારી નિવત પવિત્ર ભૂતી પામ અગ્રુ લોક
 દરેકના વધુ આપતી જાગારી, હતા ૫ ॥ એ તરફ
 જાગારુ કામ ન થયુ દિવસજન જાગારી જીવન પર
 તાન્નાનુ ન નામ નહેતુ દરેકના મરણના હવે અને
 એના પ્રાણના કાળે આ સંવતના અગ્રુના સ પિયા
 અને કોઈએ એને એક રાત્ર પશુ કલો નવેને
 તોજી કલો તાન્નાને પાર નેવી ૧૪થી અને એના
 તરફ નિવતની રત્ના જાગારી જાગારી એ તાન્ના
 જોનાના પૂર્ણત મિત્ર પ્રાણ સાથ છે કે કેમ ને ન
 અને રત્ના
 'ભાર્ગવો આને અદા પૂરી થાય ॥ આને છે ને
 દિવસ છે' એક સમાને અને સર કરેના અધિવાસને

અગ્રુ
 અગ્રુ ॥ કશું હોત નેપણુ આ અને અગ્રુના હતા
 જાગારુ આ સામગ્રીને અને મુળની આવી થઈ ॥
 'મારો એના તરફ નહુ જાગારી એને એ દિવસે
 આપતી જોઈએ' અધિવાસને વળે કરુણ રહે કરુ
 જોઈ કે કરુ પશુ એના અધિવાસને જોઈએ ક્રિયા
 શી ખમર થઈ નવાની છે ॥
 વળી જાગારી વન્ય કેનાદ રત્ના રિત્ત તો થઈ
 અને અમારુ સર્વન જેને અધિવાસને કરી રેતના
 ગાળુ છે જેની જાગારી એ આજારુ ફેરી પવિત્રતા
 તમા નિર્મળતાના સાવધના તો અને હવે અગ્રુના
 ન રત્ના નવા પશુ આજારુ અને માત્ર કે અને
 અગ્રુના સર્વ રમત રત્ના જાગારી નવા તાન્નાના કરુ
 ન પરિવર્તન અને કેનામા નહેતુ, જાગારી નેત્રિક
 પૂરા જાગારી પેનાથી આજારુ પેના રત્ના છે એનુ
 વારવાર સત્ત્વને અમારી અગ્રુનાના પાર નહેતો
 અને જાગારી નેત્રિક આને પશુ તાન્ના આવી અને
 મેની 'રેતના પેનાથી, કે આવી થઈ પુ અને
 નિર્મળ આને
 એને અગ્રુના અને જાગારી થઈ ગયા પશુ જાગારુ
 અને અગ્રુના હતા બંધા ન' અને એકાગ્રુને એના સાને
 એક નહા અને મુ કરેતુ ને પૂર્ણ એ કરુ ન
 જાગારી અગ્રુના આપુ નહેતુ કેવળ જોવાને
 હાલજનવથી અને એ ॥ કાળુ એના કરુ આપા
 અગ્રુનાના રત્નાથી તે અગ્રુના જાગારી મરુના અને
 એનુ તો એના મરેકો મરેકો રિત્તો થયો એના
 આગ્રુના આજારુ અગ્રુનાના ઉપની આવી મરુ
 અગ્રુના એને પૂર્ણ 'અગ્રુના બંધાને મુ થઈ
 થયુ છે ॥

[વધુ આગ્રુના આ છે]

‘કા’ જા માથાનો ગાનવી ગુ ન કરી શકે !’ દુનિયામાં એ એક જ એવી બાંધી છે જે
પાંચ ને કરી શકે છે. માત્ર તેણે નિશ્ચય કર્યો તેઈએ અને એટલે જ તે પાંચ કરી
શકે તેવો હોય તે વર્ગમાં જ આજનુપનુ અને બેઠાડવુનિ પણ પ્રબળ વાગેલી હશે !

કઈ જ સમજનું નથી કારણ એક બાજુ રાત દિવસ મળત મળતી કરતો માનવી
એઈએ છીએ. ક્યારેક તે મજૂરી જારીરિક પણ હોય અને અને ક્યારેક માનસિક હોય,
અપારે બીજા બાજુ બીજાનાં લોહી ચર્મને બેઠા બેઠા મોજમોજ માણના હોય તેવા પણ
એઈએ છીએ. આના બે પ્રકારો તે નજરે પડેલા છે પણ ચડતા ધેના અને બેઠાડ
વૃત્તિ એ ધેનો કયા વાપર્યો ! જડુ એવી જુડી જાનન આવી કમ્પલી ? મહુપને આજનુ
બનવાનું કારણ ગુ ? એને મારે કેમકે જવાબદાર ? તાતપાનુથી જ ને મસ્કાવ. વાતવગનુ
કેળવણીનાં મંદાણ થયા એઈએ તે મળા નથી ફોલો તેના અચાલ વડીલોને આવતો
પણ નથી અતિશય લાલનપાલન અને પ્રત્નશાલી ને સાળવા ત્યાં બાળકની ભવિષ્યની
નિદગીનો બિશ્વકલ વિચાર એના નથી અતિમય પ્રબલવાળો, બધી જ જરૂરિયાતો પૂરી
પાડવાથી તેને પાડાણ બનાવી દઈએ છીએ ગોરુ, ઘસ પછી પણ તે બીજાની આગા
હવે જ જુએ છે અને કોઈપણ જાનના કાઈએ તેનું રાત મોટનું નહાં આમ નિશ્ચય
રીતે એમી શહેવાથી ને સ્વાસ્થ્ય ગુણે છે અને દુન્યવી રીતે દેખાતા બાહ્ય મોજમોજની
પાછળ ઘેલુ બને છે તે મેળવવા નૈતિક અથ જાનને કરને પહોંચે છે કારણ નૈતિકતાનું
તેને બાન નથી અમાનથી કાઈકે બિચારા કામ કરી રહ્યા છે તેનું લાગતા તેમના છાપી
પ્રવૃત્તિ બાજર છે

આ અથ પાન આપતા મમાજનુ ચર્ચાનું છે કારણ તે અનુભવ, શુદ્ધિશાળી છે એ
અથ પાન ધર્મુ અટકાવવા ચતુષ્થ જ માને ને કરી શકે છે માત્ર એના મનમાં એકવાર
આવતું એઈએ એ વિનારે છે તેટલું અમલમાં મુક્તા અમલગાય છે દેખાવ કં છે નેટલું
એનું અતર માણત નથી હોતું અને એટલે જ એનામાં દબા ગવને અથ પાન પ્રવેશે
છે એના કોઈ અરિવારો નથી હોતા. મન સાથે પાકુ કરી લેવું તેઈએ કે કોઈપણ ક્રિયાએ
માણુમના એવી વખણી કરી ન કરે. ને-જાણકતા તો એ ન જ આવવા દેવાની તકેદારી ગમે

અનુભવતુ ઓજસ

વનિતાની વ્યવસ્થા અને કાર્યકુશળતા જોઈને કોઈને પણ એમ જ લાગે કે તે જ્યેષ્ઠજેટ તો હશે જ એની વત કંપાની હજી, નોકિમત્તા જે સ્વપથી કાર્ય કરતી અને બહારના કામનો વીંધાઈ આપતી તે હજારો હું તો એના કામ ઉપર હીદા થઈ ગઈ હતી અને એનું કાર્ય જોવાનું જૂન મન હતું એક વખત અમે જ ને સાથે તેના એક મકાનમાં ગયા જ્યાં જ્યાં સ્નાના જ વાત નકિલના મને બગર રૂડી કે વનિતાનું આ ગણુ કાર્ય માત્ર અનુભવના પ્રતાપે જ છે તેનો અભ્યાસ તો ફાયનલ સુધીના જ છે અને હું એના વખાણ કર્યા વગર રહી ન શકી માગણી મિલકાઈ જવાયુ 'લાશ કાર્ય આનંદ તો જો એ-એમ એ પણ ખાલી બરે'

આવી કામગીરી વનિતાને કુખ હતું કે હું ખે ! કુટુંબમાં બધાથનો પ્રેમ તે છુની શકી હતી પણ મરતુ પૂરુ કરવાની જવાબદારી તેને શીર હતી તેના પતિ કોઈ ધધા માટેની આવકન કેળવી શક્યા નહોતા અને ખાલકાન કુટુંબની મહત્તા જાણવા તે નોકરી કરવાનું સ્વીકારતા નહોતા 'કોઈની પણ શુભાભી કઈ રીતે કરી શકાય' જના કમાવડું તો પડશે એ જાણે તેમજો પાતાનો મધો શરૂ કર્યો પણ સફળતા ચેળવી ન શક્યા આવી રીતે કેટલાય ધધાની પાછળ તે અરબાદ થયા અને રેડું વધાવના ગયા ત્યારે કુસામજીક વનિતાથી જોવાયુ નહિ

જૂન વિચાર કરી પાતે કમાવડુ જ જોઈએ એમ નહીં કર્યું અને ૯૬ નિશ્ચય કરીને જ પાછી તેજી પ્રસ્તાવ પતિ પામે રજૂ કર્યો કુટુંબમાં કોઈની પણ ના માલી મટે તેમ નહોતી એટલે પગજી તેને નોકરી કરવાની રજા મળી

સફળતામાં તેને પ્રાથમિક નિશાળમાં ને કરી મળી ગઈ તેમથી તેને કેટલીક ઓગળાવુ થઈ અને સામાજિક કાર્ય તરફ તેની વૃત્તિ જણી આ ન તે એક કાર્યકર જાની અને સ્વરૂ, ગજગત્ત કામ મકાનથી તે પૂરુ ચિકિત્સાવી શકી તેની વાત કરવાની રીતી પર હીસ મઈ બહેનો વાળકો તેની નજીક રહુ વ્યવસ્થા ગયા

હું જે મદદગાર ગયેલી ત્યાં જાણે એની શક્તિ જોઈને જ બધા બેસા હોય તેમ અમામ જતાની સાથે જ વીંટળાઈ પડ્યા પણ એ કિવમે એક નવા આગતુકને સાથે જોઈને સહેજ ખચકાયા અને મે જોયુ તો બહેનો જૂન જ ઉત્સાહથી ચીવજીમ રૂં રહી જતી કચાકેક કચારેક પથંદન અને બીજી પ્રવૃત્તિ ઠારા બધી બહેને ને એકબીજાની નજીક લાવવા પ્રયાસ કરતા હતા જેથી મુખે હું બે બહેનોને બહેનોનો મદકાર મળી શકે

સાથી દોરવાણીને અભાવે

એક વખત ફરતા ફરતા અમે થટોળા ગયા અમે ચાર-પાચ મિનો મહાદેવ પામે બેઠા બેસ વાતો કરતા હતા વચ્ચે વચ્ચે કહી મનોરજન પણ ચરૂ કરી દેતા આ ફરવાના રથજો બીજી કેટલીક પાર્ટીઓ પણ આવેની

હતી લેખાથી કોઈકે નોં જોળાળીનં નજરે
ચલી જાય

વચ્ચતને એ ફરચી લેશે, અને તરત જોલાઓ
એને પાંડલા તો અને એઈને નવાઈ લાગી
પણ એ એલે ને પહેલા એ જ એને કહ્યું
કે 'તુ તો રાજ ઘેરથી પહાડ નાચી કપ
નીમા ફોટી જાય છે અને પછુ કોઈકેવગ તો
તીજકાએ ને ?'

'તા, તા, એણુ કઈ નથી તમને એઈને
મને ખાનક થશે ?'

ચઢીલી જ નજર પડતા તરત એનું કટાક્ષુ એ
એણેનું પછી ઉપરથી થમે તેટલું લાલ ગાખય
જાય તો પણ એણે જાણ્યા વગર રહેવાનું
કેનું ? હું એને મારી મીને જોળાળીની દલી
હતા એ આવકાર આપી એમવા કહ્યું અને
વચ્ચત એની વિશાળ દખની મૂંઝી આંધે
મમય અમાની માથે એની રસો અને આનંદ
કર્વો એ એણુ તો એના એ પગ કપાંચ એરી
ફમા નહાતી જે તે પત્થરુ એમને જ્યાં હોય
તેણુ હાથે આટલો રમડેજીવીને એટલે રહેલો
એઈને અને નવાઈ લાગી, જ્યારે વિચારમા
એટલે જ ગજકાવ કર્ક જની ગણુ શરૂઆ
તમા અમને આવેલાર એઈને બાણે મનમા
રસાઈ ગયેશે લાઓ એનું બહુ હું લાગી
જડ તે નો એને નજર મને

વચ્ચત એને એક લાડકો દીકરો હતો તેના
બાપુણ તને માનેક વર્ષના મર્મને શુદ્ધી
ગયા હતા તેના કુટુંબના પણુ જી-ટુ કોઈ
હતું નહિ આમાન્ય કુટુંબ હતું પણ માંના
એકનો એક લાડકો એટલે સુલેહીમા પણુ

તેને ફૂલની વંચ હોઈશે હતો મા છુમા
એક મિનિટ પણ નવરી એમની નહિ ફગાણા
દળે કપડા ગીચે વગેરે પાપકા કામ કરી ઘર
મુઠું નભાવવી વચ્ચતની કોઈ બડબિયાત
પરી પાડવામા બાપી ન મુકે દીકરોના પગો
એલ ઝીલી લેનાની આ માએ પોતાની તાતને
જ્યારે વિચાર કરે નહોતો એના હૃદય
અને કોડમા નો એને જાણુને અને બિંદી
હક હું મી ન થવા હોંડા એ જ હેતુ

વચ્ચત બણવામા જ્વાલ આપેતો અને શરૂમાં
તો ને આગળ નજર પછુ લાવતો પીંમ
પીંમે તે પેસા જુબ બાપુણ માથો અને
કુસતો ચલી ગયો તીતપતીનો એમો
જોળીન ચઈ ગયો જે રાજ પમા લઈ જાય,
જ્યારે શુભાવે અને કપાંચે કમાઈ ને આવે,
પણ એજા અને મર્ડ જ પાણર ના પછી એ
તો એમ બ બાણે જે હીરે નિહાળે જાય
જ્યારે પગીજ્વાલ નાપામ થશે જાણે માને
જુલ દ જ વળુ એણે તપામ કરી, કેટલાય
કહિનાસ મળ્યા. 'અમે એને જાની સાથે એયો
હતો, અને એ તો હવે શુભાગી ચઈ ગયો
કે ? આ બધુ સામળી મ બળીને મા તો
બિચારી દેશન-વૈશાને ઘઈ ગઈ વચ્ચતને
અમકાંચો જુ મેનામા ધમકાવવાની તાકાત
ક્યા ? એ તો હાથેડો માએ થશે વચ્ચત
પરેપુરો બનડી થશે હોતો કયે એના ક જમા
કઈ જ નહોતું જ્યાસ વચ્ચત માડ શુજતો
સાત વાપરી મુધી પડોયેલો અમાર, લનામા
બ એ રોડે અને એની મા સાથે જોળાળાણુ
પા પની

આવે અને તપાઈ જોયે લાગી હતી કે સાચેના જાદુની પાછળ જોના મિત્રો મુન્નાર રમે છે, જોને ગોલાએ છે છતાં જો ના પાડીને અમારી પાસેથી આનંદ લઈ રહ્યો છે અને તરત જ થયું કે મેંને જો સરા વાતાવરણમાં જોયી લેવામાં આવે તો તે જરૂર મુધરાં નાથ અને બધી જ કુટેવોમાંથી મુખ્ય થઈ માને પણ મુખી કરે અને જાહેરાત પહેલાં જ પછી જોટલા જ આનંદથી મારે મારે આવવા જોને આમ ત્રણ આપ્યું

બાળકને સાચી દોરવણીના અભાવે અને અતિશય લાઠીયા કુલાવી દેવાથી તેની જિંદગી દેવી અસહ્યમત પાતી બને છે તેના સાચા ખ્યાલ માબાપમાં ફાળ તો આજે કેટલાય વસતિ અલગે મારે જતા અટકી બાંડે

સામાજિક કાર્યને મુખ્ય રાજકારણ

પ્રમોદ અને જયેશ અને બાળમિત્રો હતા શૂલમાં પણ મારે બહુતા અને જોવા બંને જોક થઈ ગયેલા કે આદર્શો પણ મારે જ થકતા જેમ જેમ અભ્યાસ કરતા બધે તેમ તેમ પોતાના દેશની શુભામી અવરવાને નાબુદ કરવાની લાઠીમાં વધુ મક્કમનપણે વિચારે કેટલીયે ચર્ચાઓ તેઓ કરતા, મકથ જોવા નાના નાના કાર્પકોમાં ભાગ પડ્યું લેતા અભ્યાસને આવ આવવા દેવાનો કોઈ પ્રશ્ન તેમની પામે નહોતો પણ જલદી જલદી બધી લેવા ઉનાવળ કરતા હતા

એક બાઈબલ યો આગ લખનામાં આદર્શો ઘટતા થકતા મોટા થઈ ગયા અને દેશ પછી સ્વતંત્ર થઈ ગયો હવે જ એમના અદર્શોની-મહે

જાઓની ખરી કસોટી હતી આર્થિક રીતે મુરકેલીઓમાંથી પસાર થઈ રહેલા વતનના લેકેટ, ગમાજ માટે શક્ય એટલા પ્રયત્નો કરી જોવા જ મારે ફીટવુ જોમ વિચારતા હતા બંને મિત્રો જોક જ સત્યામાં કાર્ય કરી રહ્યા હતા પોતાની આજીવિકા પૂરતું મિ બીજેથી મેળવી લેતા હતા

પ્રમોદે સામાજિક કાર્યમાં વધુ રમ લેવા માટેનો તેણે જોક નાનકડું મુશ્કેલ કામ શરૂ કર્યું જ બની અસહ્ય મોડન રીતે કારણે તેની પહેલી દષ્ટિ મોળી કેળવણી ઉપર પડી અને તત્કાલે મકથ વર્ગો શરૂ કર્યા તેમાં તેને શરૂ, જતા ખૂબ મળી કારણુ જે શિક્ષકો સ્વેચ્છાએ પોતાનો સમય આપવા નૈમિત્તિક હતા તેઓ વેતન લેવાની ના જ પાડતા હતા પરંતુ પ્રમોદને આનાય જોનો હતો કે આ વર્ગોનામાં વેતન નહિ પણ જોનારીશયમ તો શિક્ષકોને અપાયુ એઈ જો જેથી તેમની યોગ્ય કુદરતો દૂર કરી શકાય જો રીતે પોને એવડે સરોય માળી મકે જોમા વિદ્યાર્થીઓ પાસેમાં નહીં શી પાડી લેવાય અને જો જ ખર્ચામાંથી વધુ થઈ રહે

આ રીતે પ્રમોદે ચાર પાસ વર્ગો મારી જોવી સખ્યામાં શરૂ કર્યા જગેશ પણ આ સત્યામાં સુખ્ય હતા જ કેટલાક કાર્યમાં તે મદદ પણ કરીને હતા આ બાજુ સ્વેચ્છા મામાજિક કાર્યમાં પણ રાજકારણ સંટોળાવુ દરેક પક્ષને પોતાની બાજુ જનાવવાનું મન થાય અને તેમ જોક પછે પ્રમોદે વિચાર કરેલા લગામાં જ વર્ગો, મદદ વર્ગ મકે કર્યો આ વર્ગમાં સારી અખ્યા થઈ પણ સ્કાફમાં વધુ સારા માલુમે

આપણે એ જાણીએ છીએ કે

【मे अभियुक्त व रिमांड, आगम मा ३ ग्लाउ ग्रीनी
६ व नर ३ ३ ३/४】

22

શ્રીમદ્ભગવાદ ગીતાની આ ૭૨ માંમા
જિંદગીનાં ૭૨ મહત્ત્વનાં અંગિકાઓ

પ્રવાસી ભાગી સેનાના પ્રેરણાથી પૂરતો પ્રાણ તો પાળવાના જ છે. આશુભાગ્ય અપમાન થઈને વાતોચ્છેદિક અવગણને તે સેનાના છે તો એમ કહાડી જઈ ન રહેવાનાર વડા દુન્યા દોળા ભેં દશા ને રા અમરે છે તમારી જ્વાનલ મર્યાદાન કુદરતે લખાયેલ મુજબ ને પશુ જેમ ત્ય મે રાખીએ અમલકો તેના નાના અમલકો અમલકો રહીને જ્યાં છે ત્યાંથી પૂરતી આજ્ઞાઓ ને વંચા બની છે તમ ત્યાં નેર હિચા પોત આજ્ઞા ને મ માથે કોણ ભેં આને સેના આપના પ્રેર તરીકે વળી રજા પડી શૂંચના ને કહેવાનો અનોખા યાત્રો તેવી છે અંત ને એ સેનાના વખતનાં જાતે જાતે છે

[illegible]

કુલ ૩૮૭૧ નાકરથી ગણતાર કરી પાને કાઢી
મનેદા અને અલેકા બને એક જ પક્ષના મહેલો
કાઢી છતાં એ જ પક્ષ લેમની માંમે મકા
છેતુ કથું અને મનવાળી ધીમે ધીમે લગ
માલો છોકરાઓ પાછા પાતા લગાશ જ
નાના પલતે ઠાં વાધ કવને જગ્યો અને
અલેકાને બેલાવીને જમ થગકાલે તે નામે

આવેલો । ક સંકાર પ્રકરણને બાંધવાનું જેમ એ રૂપ
અવાન નમ્રો પગપાળી ભાગ્યદિ, નવર-આવેશ
અને દાસ જેમ તેવને અટી હું તરિં આ નર્મ
ક યા તો નવોશિષા એ મળ-પ તરી અને નેમના છવન
પા ભાગ્ય અના હર્ષ અને નોવા એ શાન પાત્રો
પર ન તોરે ક્રોધી હરી જ પાત્રો અને કહ્યુંના
અમુક-નિઝોગી નુક જીવે આ અ નમ્ર પ તરી અને
અનુકરણે નોગી આને કે પ વાંચે કે નર્મ પ્રમુખનો
અંગીત અને પ્રમોગે મ નર્મ અટકા સ્વામી પેલાને
અંતરા અનુભવ જ ચરીને કોણ સમર્પણ અને ન
પનો લે જાવે વ્યત કંઈ સંકાર કરેનો અટક ને
આર્થ પ્રા નિરુત્તર નેતા તથે પછી ગોખાના મોઝ
પા ને પુત્રો અનિચ્છ સ્વા જગત વાચક આ પ્રમુ
વદાનું અનિચ્છ આજવારી અંતિ તથ નેમ ॥ આરે
પાસે જોઈને-વિશ્વાર્થિયા હે અને મોટી અમ્ય
વર્ણના

એ વર્ગના ચાલુ માસી પેશનિયા કુટુંબના નબીમ
દર્જ ૨૫૮૫-૮૬ અભ્યાસ અરજી નંબર ૩૧૨ હાજરી

મહારાણી સાથે આમ જગ્યા બદલાય. મળ્યું કેમ
હૈં ? જાણે તૃપ્તિ લેતો મહારાણી છે. માટે
સિત્તેલનો ભાગ કરે છે અને પછી ચિઠ્ઠા
અગાધ કરે છે.

સુરેશ પટેલનો અંતે કાષ્ટકર દુનિયા એવી
વિપર બીજા જાડું નામ આગ કાઢી લેતા
માનવકલા અભ્યાસિ ભવિષ્યકર રહે તે ।

★

અને પોતાના તેની પ્રત્યેના અનુરાગનો અનુભવ
સ્વીકૃતિ તેના પાસેથી પામતા, જનનું કોઈ જાણવું
આદર્શ પશુ તપ છે, ત્યાં કદર્શનું તે પદનું
પ્રેરણા શેષ છે તે પાસેથી જઈ મેળવી આકર્ષણ
એ-એક પ્રેરણા-દિનનીની અવધી દર્શન દાખવતી
દાખવતી પદનીની આભિની નમસ્કાર અને તે કારણે
જોના સત્ત્વિન બાદિ અપેક્ષા વિશેષ સુરો કદ
પદને કાનના એ ને વારે દેખાતા કેટલી પ વનીના
દર્શન પાસે મેને વર્તે જઈ એ વિશે તેની આત્મિક
અવધી-તેને પદવનીથી હોવાની કરી મેળવે અભિવ્યક્ત
પદને આપને તેને પોતાની સાથે હોને જોડાવા ગદ્ય
દ્ય છે પ વનીને એ સાથે એ આપાત થાય છે
આથી રહેના અપાપાને અને દરિયુ મોળી નીર
કેટલી કદર્શન સ્વાર્થી અને અવધ પ્રેમના અનુભવથી
થઈ પ્રયુક્તિઓને એ આપાત એને આત્મિકતા
કાળી વાળના તરફથી મ મધ્ય એને દુર્ગતી બધાં છે
કેટલું જ નહિ પેને મળના અભિવ્યક્ત એના અને
છે તે એને પોતાની પાસે છે પ્રેમનું અનુભવ રૂપ
આપના કરતા અભિવ્યક્ત એકુ આપને કથા પૂરી
થઈ છે

કોઈ અને મોજા આપની કારનામાં નરત બાદી
મદર ૥ તે આ મ મધ્ય તેના પ્રવે આત્મિકતા બધાં
છે કથાના આદર્શના તેને પદવનીને કાર પદેકાઓ
તેના તેના પ્રેરણા વિશેષ જાણવું અનુભવ એવા,
હતાં વધવાનાના તેના અને પદવનીના પ્રયુક્તિઓને
એવું કદર્શન આદર્શ નથી જે વાચકોને આ
અત માટે મેવાર વરે પશુ આપનાથી કથા-વધી
પદની અનુભવ કદર્શની જ કાળી તેથી આપુ નિર
પેવું થાય પશુ કેમ કે જ વાને મનમાં બધાં છે તે
પદને જ મ મધ્ય રૂપની પાસે અભિવ્યક્ત બધાં
તેને માટેના પ્રેમ ગદ્ય થાય છે એ પદને એ બધું
કાનના તેનું અને છે એ આપેવ્યક્ત અનુભવ તે
એ અનુભવ અનુભવના વધારે બધાં અનુભવ પશુ
બીજા દર્શનને કથા અપૂર્ણની વધારે છે ત્યાં જ ને
પૂર્ણ વિગત કાળીને પાસું ન હોય તેથી રીતે આથી

નથી જનું મનમાં કદર્શન જોડે કદર્શન છે કે જો
કદર્શન ને રીતે ગદ્ય ?

આ મનમાં જનું વાચકોની સદાનુભૂતિ કરી તપ
તેનું જનું એ અનુભવનું છે 'પદેકાઓને જોડે
વાલ છે' તેને પ વનીના કિત્તરી વધી અનુભવ તેના
જાણી દર્શન છે કાળીના ગાંધારદર્શન મ મધ્યની રૂપ
એ કમલાદર્શના પાસે સર્જનના કીટ મદર થઈ ૥

કથાને અત કાળી કિત્તરી નવ કથાના જન
આથે સરખામણી નરત સુચારી એ કથાના નાપક
અથ જો છે પશુ તે નાપિકાના તેના અનુભવ પ્રેમના
અપે આપનું નથી અપી નાપિકાને અપાથે મધ્ય
થને તેની જોડે અનુભવિથી જોડાવવાના વિગત પે
નથી જ જનને નાપક પ્રાણનાથ જો છે આત્મિક
અભિવ્યક્ત કોવિદ વીરનારા વાચકોને એ અનુભવ
દર્શન ૥ અપાનાથી વાચકોને કાળી વિનસ્યુ અ
પાંડુ નરત નરતે ગદ્યને મળિત ત વ નાપક
અનુભવને પશુ તેઓ જોડે કાળી અપા પાના તે છે
તે જોડે આપની કાળી વાર આપના વિના રહેતી નહિ

અપૂર્ણ હોય ને ૬ મોજા રીતે મોજાઈ લાગે તેથી આ
સુવર્ણ સ્વ અનુભવ હોવાની કાળી વિનિ મિદિ
કે પ્રવિત્તિ બાળની ન હોવા હતા તેમ 'કાળી',
'કિત્તરી', 'અવધ પ્રેમ', 'પૂર્ણ પ્રેમ' અને
'અનુભવ' એવી તેથી પદોનાથી નવ અનુભવો
બધાં છે તેથી તેથી શક્તિ બધાં ન હોવા હતા
તેના વાંતોતવધે, અભિવ્યક્ત પદોનાથી કથાથી,
પદવિના વિનિ પ્રેમના પદોનાથી નુદેશ નિપાણથી
દર્શન સર્જન સર્જાતી એ તેથી કાળી અવધ અને
વિનિદ અનુભવ તેથી કિત્તરી આપના વિનિવિનથી
વાચકોને બધાના સિદ્ધિને સર્જી અનુભવ તેના અનુભવ,
પદો પ્રવધી અને કુવિદ અવધો આપના અનુભવ તે
બીજી જ છે

મીનવિધાઓ

[વે કિત્તરી પેવીકર પ્રકાશ આદર આપ મેળવી
કેવની સુવર્ણ, ૨૩ ૨ ૪-]

આદર આપ મેળવી ક પદનીની સરકાર અપાવિત

વાચકોને ઉપયોગ કરવાની નેને મહત્તમ ના થાકે છે ત્યારે એની ઊપયોગતા સુખદ પરિવચ થતી પ્રત્યક્ષ થતા મેમોરિસના સ્તંભો ૯૪ પ્રત્યક્ષતા મહત્તમનોંધા પાત્રતા એ વાતોમાંના પરિવચથી વાચક અનુભવવો.

એવુ જ વિષય માફ કરી આપ એવુ ઉપજા પાત્ર 'આપણે ભેગડી' માંના નામના ઘાટનું છે. કાશી ને તેની દીકરીનું પૂત્ર કર્ણ મેળા બાઈએ, પણ પોતે ઘટકારી ન થકો એ અને પોતાની પત્નીના પિસાડી સાથેના તે દની, એટલે તેને શિક્ષા કરવા તથા પોતાના અનિવાનથી કુટુંબની બાળકોમાં શુદ્ધિ સિવાય તેણે એ શું મા પોતાની સ મેનરીરી એટલી મઈ કુળી વહોરો લીધી । એ ' 'પ્રથમ પિંટડી' ' જેવી ૯૪ આ સમજાવી માફ કરી આપ તેની વાતો છે ' અણુ વચગતો નામ ' પોતાનું માન નાનોરોને હાથે ખડિય થવા ગણિય વજ ૨૫૦ નામ સંમ દવપમ થરાંના બાપાના અનુભવના જેવી કિશ્કરિવાજ મરી મઈ ને મકન એટલા પાત્ર પર ૯૪ આપી વાતો વાંચે છે સમજાવી આ મે પત્નીની અને છે'ની વાતો ' મન પિવાતી ' (મેણે સમજાવે પોતાનું નામ બાઈએ છે) તેમા સામાજિક કુટુંબના થતીનું મઈ છે કરી સમ કરી મુખી થવાય તેમ ॥ છતા ॥ ખજી બરી ન થકાય તેમ કીડ મિત્ર-સામાજિક સંસ્કૃતિઓ અને સદમી દિશાને જે પ્રત્યક્ષતાને બાર સુમિત્રા અપ્રત્યે છે ને તેની ' પાત્રિ મીન ' થામાં ' જેવી ંડુધુ વિચિત્રા ખ્યાને મહત્તમને નમમીન બતાવી મૂકે તેમા છે છે'ની તથા વાતોએ આપ સમજાવી વિશિષ્ટ નેમસાથ તરીકે તરી આપવી રચનાઓ છે બીજી બધાંને આપ નેમથી બતા મોખા છે શ્રી પેટકાંગ પાને અપેક્ષા ને ' લેકાંની સપાઈ'ની મ્હાની કુદીતમ ચર્ચાઓની રહે

અધિવા-વાર્તાધિવા

[લે મુનીયા મહિયા પ્રકાશ નેના એન્ડ કંપની, મુમઈ, ૨ ૨ ૨/૫૦]

પોતાના વાર્તામહિયાઓ પોતાને સારી વચનની વાર્તાઓના કૌશલ્ય મુલ્યનીયકરો કાલ્ય આપાને

ત્યા શ્રી મુનીયાન મહિયાના કૌશલ્ય વધારે કરી આ સરકક તેમા એકનો ઉમેરો કરે છે. શ્રી રામપ્રસાદ બ્રહ્મીના સુસુદર્શી પ્રોગથ સાથે કલ ૧૬ વાર્તાઓ એમા ૨૫ થઈ છે બંને વાર્તાઓ પોતપોતાની રીતે શ્રી મહિયાની વાર્તાઓના સુખદ પરિવચ કરી રહે છે આપણો નેમા જેમા મેવાપાઈ ૯૪, મુખ્યની વિષેરિયા-મહિયા મોઝ, પારદી રેશિયા-ટાપન, કાઈ વિષેથી અપ વદના, એમ કથા કથાથી શ્રી મહિયા વાર્તાઓ આપે મરી રહે છે એ ' મિત્રની અપાત્ર ને પોત ', ' અપ્રત્યેક ', ' મુનપ્રત્યા ' અને ' મીન નદીને કાઢે ' જેવી વાર્તાઓ ખ્યાને છે વાર્તા કહે વાર્તા કથા એખે મહત્તમિય છે, મધી વાર્તાઓના પારજ, વિશ્લેષ અને અત્તનો અવધામ કરતા એ અપ્રત્યે આપે તેમ છે પોતાની મોખ્યાવાર્તાના માનમસાકીય બધાથી ' અધારી રાતના અવધામાં ', ' કિશ્કરો વિશિષ્ટા ', ' લેકાં મઈદ, આપ રચા ' ' નાઈવી મેગામ ' અને ' આપોના ' જેવી વાર્તા એમા નિરપાઈ છે ને એમ વાર્તાકાર મહિયાની એ વિશિષ્ટતા છે, તેમ મેળા, મોતમમદ, દેવાલત જેવા પાત્રના આરેખન, તથા ' મિથેલી ', ' આપ મોના ખુનિા પસુદો ', ' રેલા વેલાની હાંચી ' જેવી વાર્તાઓમા પ્રબળતા દેવાતુ મમાનદારન એખી ' પીછ વિશિષ્ટતાએ છે દમચા ઉદભેખા એ તથા તથા ' અત રેલા ' એ ચાર વાર્તાઓમા જેવા મહત્તી એના બપ વિશિષ્ટ સ રેલોચ, વાચકવરોએ, લેકાં સાથેની આપણા પાત્રો રેટાવત વાર્તા મોતમમદની શબ્દચાત્ર પોતે ૯૪ એમ બાળનું આઈ રીયુ બની રહે છે શ્રી મહિયાનું અમ્મલકારક રીકવાર મેલુ અ નિ દરી નાપવાનું એખે પ્રતોક્ષન થઈ આપે એટલુ મમ્મક છે એની પ્રતિનિ બંને વાર્તાઓ કરાવે છે એણે એમના વર્ણાકરિતે કાશી ટેંગ મગી રહે છે એખી વિશિષ્ટતા અને અપે મત્રપ્રેરિતોમા તથા વર્ણનોમા રેશિયા રેક છે ' ઉપાન અને કાર્મિકા ૫ ' મા એ વિશિષ્ટતાને ઉત્તીમ એખે કુટુંબ જવાના

માટે કપાં છે તાપ્ય અને નુકુની મતલબી કુલુપી
કેા જાણતી ઉપસારવાના મરેલા "આવા ચોરાવણી
ખુલુદ મેળા થોડા રંગામે

આ મધ્યક મારે કરાંતી પસંતી પાથેલાં પેળા વારાંચે
એક મળી કહાંતી વધી તથા બાંધી ડોમની કિમ
મદામો ની મદદર દેવેં તથા પો મલિતારાં તમ
આ મધ્યક ઉત્તમ તમ / એવેક લેમક કી
રામપ્રસાદ બાંધીને ક. = વાપરેને તા વજવસપૂ
વાતીયો તો ના માને અત મોલા મેજા રેવાના
પાતરી મોટીકાં મોમળા 'કિઓમેલો નિમલક

આ વારી શાતા અમરજા / અને 'આવા ગોપ
મીના જાબડા બીડત વાતી પેલાર તમ પાણુ
લેવ લેવા સપદના સ્થાન ન કહી

શિવતમ હોયેલ—ભાગ્ય-૨-૨
[૫ પીડા છે પેલક, મેક કલિદર પુત્ર તાપ્ય, છ ન
નિમલ અતુલક ૨ ૫/— અને ૨ ૬/૫૦]

માગલ મળી તા છે તેની નાજામક અકાંતી
છે તેના પ્રાસવમકાં કીવસપા નમ અપામ તપ્તિ
કેળા મુવારેલા ની પીડામ પટ્ટેલ આ પે આમવા
વહેમારી સાગાલિન તમવા મેમળી / મેતરને
કાંઈ પગીતી અમનિગમ કી કોઈ આ છે આપ
શુભાગા તો મન તેના પુત્ર બુદ પામને નર્વા
પ્રાસવકિયા માન તમકા પાંડને આ ૩ વાંતી તથા
તે અમેતી વિવાન-આવ-આમકી માક મળેલો એક
ધીરે કરાંતે તેના જાદુ વગેરે છે તવવકામ
પવામકા મુનરેની આવી અગામે કયાવા ઉદેવ
પ્રધાત્વને તથા કરાંતી અનગકી સુગાકાં કલિને
પીડા કી છે

આ હેતુને પગી કયાંતી શુભિ આગતની મળદી
કોઈમે અને મળેવ તેમ હર્ષ પા છે
પદતુ વતુ એવુ મેળાં છે કે કયા વાતને
નૌરમા—મુખક-પત્ત કાઈ અપ છે જો તવ
પદ મેળાને એકાંત ગ વેકાં તથા છે પે વેકે કે
ગોળને એક કીમત મેળા અતુલક અને તેમના પ્રે

વનેલા અવેક કુલુપામવા નમ વા તે પા નિમિતે
એક નીમત્ત સપુત્ર કુલુપુ આનુ કિવક પદ ન
કી રાંતે = એકાંત એવે ઉપાંત ન લાભ તરી
અતે એ એક આનુક જવર વાતી મેળામ પા
કી પાવે છે પ્રમાણ રાંતા નરમથા કામે
તલિ મે કુલુપી જનકાં દેખાને 'કરી નરમ
દને નુ નવી મોજા તાપ્ય મેળા મે કીડા તો
વગેરે છે એક તમગીમા રહેને મીડેલ મેપામ
પદન છે, પાલ કીડા તમ અવિદ મવા કિડા
કલ મે એ સમીપિય જુવાન મેળાની એક ન ન
પુત્રી કીડાં કુલક પ્રો આકાંતી તમ માટે તેના
પદ પદકી કોમે છે આ વત્તવા કવરકી અપાવે
એરી નિમલવાતી તા જા તેતરી માલેના મે પાણતમ
મેળા પુવામવા મેળાવધો અને મ કારેને
વગેરે છે મુતુ એ મે નેતરીમા જાવકા પત્ત
કાવકી પુત્રી છે આતે મેતે-તમિ તા કને અપા
કે એક મે પાંતે આતના નુજાંતી વધારેની અવલિ
મા કીડા છે એ ગેતે મદારી છે કે એ પ મીને
નિમીત્તી મનકા માને છે કવર / એકાંત માતી તરી
અવલિ અને કુવમવા કાંતે અપાતમીય નમ
અતમ આમવા જાત વત્તરે પ્રમા મે પાણતમ
તેમકા કુલુપાને એક તમકાંત મતારાંકે અત
અને ૪ અને એ પ્રકાવમવા તાકાંતિ મે
જા કીડા તાતરીમાતી પમક થન પટે છે એ માને
માતિ વાતીતમ પતે પાટ મે પાતે એના મગીમક
કે અને મરિમાડેને પેતે કિવક મળીન પીડા
નમે એવે અનિદીશ પુત્ર એકાંત પમે કી કમ
કાવે છે લો અને કી પીડા અને એ નિમમતુ
આ કાંત તથા તેમને મીનિતમકિતમ પાંચમ
કામ જાત્યાં વેકાંત નમારે અને પાંતવેમ કે
દેવતવાના આ વત્તુએ વત્ત કી છે

અવકાંત તે જી પતુ એક અપાંત મરિમકાં
અપાંત તા તુલકાં અત્તારા છે એ છે મેળાતમ
મેળાં પુત્રી વા તીતી એ કે નુરે કાંત કુલુપી

ભારતી સંઘનાં નવા પ્રકાશનાં

[illegible][illegible]

2.

— 'पुष्पेना नृना प्र हस्ते स्थिताः समाना मया पद्मशान्तिं अर्जुनाय भूषिते —

ଆମେଣୀ ସାହିତ୍ୟ ଏକ (ଆମେଣୀ) ଦିନିକିଆ

2011-12-15

તૃપ્તિ

અને

મેખક

મુલ્ય ૬/૨૫

પાસે જ પોતપોતની વાત
 કરે તેવી આ નવનર પડે
 થઈ આ નવી નવનર
 નેના થઈ પાસે પ્રાપ્ત
 આ આ કંઈ કરી તથા છે
 થ તા પેછા મરણ તરફ
 થાન મ ફેલાવની આ નવી
 નવનર ન મેખક થી પ્રાપ્ત
 બાળકની પ્રાપ્ત તી થા
 નરો છે ક ધના અપે મિત્ર
 જાની પ્રાપ્ત નવનર ન ર નર
 થોપકની આ નવી નવનર
 નવનર પ્રાપ્ત ક થાને ૭
 નર થીને થ પ્રાપ્ત થાની
 છે થાન આ ન થાની ૭ નર
 થાની નવી ન થાની
 પ્રાપ્ત થાને આ નવા નર થાની
 નવનર નવનર થાની ન થાની
 થાની થાની છે થાની થાની
 થાને નવનર થાની થાની
 નર થાની થાની થાની
 આ આ થાની થાની
 થાની થાની થાની થાની
 નર થાની થાની થાની

૨૩

अ.ब. १२४

श्री. सु. व. लाल मोहले संपादक जयलक्ष्मण

१५ डर अंक ५ भाग १२४
 म. ग. म. म. म.

१२४

ત્રાજેતરમાં પ્રગટ થયેલાં નવાં ભારતી પ્રકાશનો

મીઠી વીરડી ભાગ ૧-૨

લેખક - શ્રી કેવલકંઠ મહેતા [૩ ૧૩/૨૫]
મધ્ય ધરતીને આબાદ રીતે આરેખત ૨ ધરતીના
વનખીના લેખકની વિશ્વ મપદને આતોખતી ગેજ મગા
વરો માથેની ગણ અને પચાસી નાણી નવલકથા

ધારાપુરીના ખખનો ભાગ ૧-૨

લેખક શ્રી સમુદર [૩ ૧૫/-]
કોંગ્રેસ વર્ષ પડેવાના અગ્રાધ અવેટ પુનઃકુ મરણ
સુખગતી આ જાન ખાવમા થકે માથે થીવ તો વાનતા
અરેખિવન નાદુરૂપન કિ મ થાદ આવે છે

વિશ્વામનુ વાવેનર

લેખક શ્રી પ્રતાપભાઈ પટેલ [૧ ૧/-] ૨૫
વનખીના નવ નવાકારે-વાનોકારી ગણ વાનોખાનો
આ પથમ સમય માળકે મા છેવથ મનરની સુવાસ
મનાવે તેથી અમુક અને ગાંધીય છે કે કંઈને મું

વીર પસલી

લેખક શ્રી પીતામ્બર પટેલ [૧ ૧/-] ૨૫
મોઢા અને માળકેને એક સ-ખી પ્રિય વર્ષ પડ તેથી
સચિવ વાનો ખાના આ તદ્દન નવો જા તપ દાનતમા
સન્દર અને મનુષ્ય સીમે કંઈવો સમય પથ

નૃપા અને નૃપિ

લેખક શ્રી પ્રહલાદ અમલભાઈ [૩ ૧૩/૨૫]
નવો જ વિષય સમિતે આપતી આ નવલકથા નવલ
કથાના વિશાળ ક્ષેત્ર ઉપર નવી બ ન પડ તેની અમુક
અને વાંચકો મતી છે કે રેક થાકેને અખી દુએ

સગનગીતો-લોકગીતોની મૂંઝણી

લેખક શ્રી મહાશ્વેત્ર માંધી [૩ ૧૫/૫૦]
સગનગીતો આ લોકગીતોનું સ પાઠન કરીને તેો મધુલ
રીતે વિવરણ આપે મૂંઝી સેતુ ભાગીતો નાટિકા ગોખ
કામ આ તદ્દન ૧૫ પુનઃકે એક ધરતી માના ખનન

મોતની ખીણમા

લેખક શ્રી નવનીલ કેવલ [૩ ૨૫/૫૦]
માળકેના માદમ અને હુલિયતુવ રેતુ આ નવ
પુનઃકે એક કૌથી માદમકથા સ મિ આ મુ છે કે
નાને કિરીગ અને કોમ કુલ વાન તપ રમકા છે

ભુનિયા પહાડમા

લેખક શ્રી નવનીલ કેવલ [૩ ૨૫/૫૦]
કિરીગમા સાદમ કી ભાવના નર તેવુ સાદમકથા
આ તદ્દન તનુ સચિવ પુનઃકે છે કે કિરીગે આ
ખાલોમા અને માદમ પર તેવુ અમુક બ મુ છે

કપ્પળિયાત કેમ મટાડશા ?

લેખક શ્રી ભૂપતરાય શા દેવે [૩ ૬/-]
નિમગ પત નથી રોગો મટાડતી વાળી કી મુનનની
સ થાના સમાલકે અને તદ્દર તીના તપીસે બ મુલ આ
નવુ પુનઃકે દરકે પરનુ નામુ ન થી તની થકે તેવુ છે

સફરનાં સાથી

લેખક શ્રી અમરજી નાયક [૩ ૫/-]
મમીયા નવ કિરીગમા પેનકની તપી ન સોમાના આ
મમુલ સમયકે છે કાંઈવો છે ને ખર્ચો વાળી મમે
તેથી ૮ વખકના પ્રથમ સાનીમ મદવસાન નેવા છે

મેળાના પખી

લેખક શ્રી ભાતુગાદરે જો વ્યાસ [૩ ૬/૫૦]
આરિકા તમા લેખકો આ નવો વાનોસમય પ્રથ
યામ છે તેનો આ વકાર ની નુતણા નવ જોઈને નવેવો
આ મદવકની વધી વાનોજા વાંચકી ગમે તેવી છે

હજી તો રાત ખાઈ છે

લેખક શ્રી ટી પી સચ્ચ [૩ ૬/૫૫]
છેવડા રાત નાક ન પ્રથમ સાનીમ મમુલ
સાલિવનમા વાનોવેનક નવી વનખી ગમેતા આરિકા
વાળી સાલોકારી આ નવો સમય આરિકા થકે

અમારાં અભિનવ પ્રકાશનો

નવલકથાઓ

અંખ અને અંજન ૩ રૂ.
શ્રી રમણલાલ વ. દેસાઈ

સર્વેશ્વર ૫ ૦૦
શ્રી શુભવંતરાવ આચાર્ય

વિશાળદેવ (સર્વેશ્વર અનુવાદ) ૫-૦૦
શ્રી શુભવંતરાવ આચાર્ય

રાજહંસ બા. ૧-૨ ૧૦ ૦૦
શ્રી 'ગાયત્રી'

સૂરસમાધિ બા. ૧-૨ ૧૦-૦૦
(શિવદાસજી અનુવાદ) શ્રી 'શિવદાસ'

પૂણી ૪-૮૦
શ્રી 'કે.એલ.'*

નવલિકાઓ

મીનપિયાસી ૪ ૦૦
શ્રી ઉપેન્દ્ર પેઠાણી

નારી નમણું ફુલ ૪ ૦૦
શ્રી સ્વામી ભાણેશ્વર

આબલાં ૫-૦૦
શ્રી અરવિંદ શેખર

ટારઝન અને એમિલિયા ૪-૭૫
શ્રી 'સાલમ'

ટારઝનની હકુમત ૪-૦૦
શ્રી 'જલમ'

કાવ્યમંત્રક ૭-૦૦
શ્રી કુલદેવ પેટાઈ

બે વિશિષ્ટ પ્રકાશનો

માનવસૌરભ ૫ ૨૫
શ્રી રમણલાલ વ. દેસાઈ

જીવનમાંગદ્ય ૧-૦૦
શ્રીમતી વાલ્મીકીબેન ખેડવા

સૌ રૂપિયાનાં પુસ્તકો લેનારને પન્થાસ રૂપિયાનાં પુસ્તકો ભેટ
આપતી અમારી અભૂતપૂર્વ યોજનાની વિગતવાર માહિતી માટે

: આજે જ સંપર્ક સાધો

આર. આર. શેઠની કંપની : મુંબઈ-૨

પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ : ફેશલ બાગ . ચો. બો. નં. ૨૫૧૭

Grays LITERATURE, Bombay-2]

- [Phone ૩૪૧૧

મદ્યમવર્ગીય અભ્યાસ

શ્રી ૭ કુશળતા કોળાવવા માટે

મદ્યમવર્ગીય

અભ્યાસ

ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી

અભ્યાસ

સાધ

નવાં 'સ્વાતિ પ્રકાશનો'

● કાળુભારને કાંઠે	નવલકથા—મનસુખલાલ ઝવેરી	રૂ. ૪-૫૦
● શ્રાવણી	નવલકથા—શિવકુમાર જોષી	રૂ. ૬-૫૦
● મધુવન	યુજ્જ્વલની ગણથેનો પ્રતિનિધિ સંગ્રહ સંપાદક : હરીન્દ્ર દવે	રૂ. ૪-૫૦
● મનના મરોડ	નવલિકા-સંગ્રહ—મોહનભાઈ માંડલકર	રૂ. ૪-૫૦
● મનોરમા	નવલકથા—મોહનભાઈ માંડલકર	રૂ. ૩-૭૫

અમારાં બીજાં પ્રકાશનો

શિવકુમાર જોષી

અનંદકાન્ત બક્ષી

● કંચુકીબંધ	નવલકથા
રૂ. ૮-૦૦	● એકલતાના કિનારા	નવલકથા
રૂ. ૪-૦૦
● અનંગરાગ	નવલકથા
રૂ. ૬-૫૦	● પડધા ફૂળી ગયા...	નવલકથા
રૂ. ૪-૬૦
● રજનીગન્ધા	નવલિકાસંગ્રહ
રૂ. ૪-૦૦	● રૌમા	નવલકથા
રૂ. ૩-૭૫
● રહસ્યનગરી	નવલિકાસંગ્રહ
રૂ. ૪-૦૦	● પ્યાર	નવલિકાસંગ્રહ
રૂ. ૪-૨૫
● થટા ઘીરી ધીરી આઈ	નવલકથા
રૂ. ૨-૫૦	● માનસર	ગણથે મંમથ
રૂ. ૬-૦૦
● દેવદાસ	નવલકથા
રૂ. ૨-૫૦	● નેતા અભિનેતા	નવલકથા
રૂ. ૨-૫૦
● સુવર્ણરેખા	નવલકથા
રૂ. ૨-૫૦	● નીલા	નવલકથા
રૂ. ૨-૨૫
● એકને ટકોરે	નવલકથા
રૂ. ૨-૦૦		

★ સ્વાતિ પ્રકાશન ★

૨૨૬, સેતુબદ્ધ સ્ટ્રીટ

સુગઈ, ૩

આ કે પ. યોગે ૬૧
સુખી ગ આ કે ૩૭૬

સામાજિક સંસ્કાર અને

સામાજિક સંસ્કાર

‘જિમિ’ . ૫૫ ૩૨
‘નવરચના’ ૫૫ ૨૬

સાપ્તિક પેરલ સામયિક

કેમ

સુ મ ના

લેખક	લેખ	પાના
જ	જ પ અને ૨૬	૭
શેખાબ આબુવાલા	અ ઈ ઈસ્ટની વિવ ૧	૮
ખાશાઈ	શેખને	૯
પ્રો. મોનિયરશાઈ પટેલ	આવનો	૯
ઈબ્રાહીમ મોહા	ધર્મી રહો છ	૯
પત્રીક	મિયા મલવાય	૯
પ્રો. હમિદા ખુશ	વચ્ચા	૯
મોહમ્મદ	મમુલની હોર-નાર	૧૦
ઈબ્રાહીમ શેખાઈ	પે રાજકર્મ	૧૨
નિમુશાઈ મર મહેતા	હિમિલિયો વાવ ૫	૨૦
સુનાશાહ મહિયા	જ પ રાજકર્મ	૨૨
નારુશાઈ રબી	ગજાઈ શિખરી રેખિયે	૨૫
શેખ રબ આબુવાલા	નરી હમીડી ડા ૧૨૩૫	૩૩
	કુ બો મહમ્મદ ૧૨૩૫ મુ	
	[૨૧] મે કુલ બો ૧૨૩૫	૩૫
	કાલા મ મિન્સેવીકારે	૩૭
શિવકશા	પેમ ના મોળ મા કરનારે રાજક વરુન	
	ક ૧ મેઈકો	૪૦
મો.	જામ લખા અર્થ રે ૭	૪૬
મહમ્મદ ૧૦ દેશાઈ	મોહમા વચ્ચા પ પીમે	૪૮
નવનીલ શેખ	વા મ મનોરી	
	[૧] મહન ૧૨ની ૨૫૪	૫૪
એફિશમ મોહી	અને ૮ રીલ અને વચ્ચા	૫૯
રતિયાગ અનિલ	મારી વાવ મુ છ	૫૮
અમનમોઈ પટેલ	ક મિન્સેવીક વાવ અને મુલકાવચ	૫૦
ફરહન આબીશવ	મે મોહા પ્રસરો	૬૬
અબ્દુલ ૫૪માર	સુદમ મહ	૬૩
	વચ્ચા મહ	૬૪
	મે દગા વચ્ચાવચ સાઈકો	૬૫
	૧૫ -અને ૬ મનોરી ૧	૬૬
	રેવાલની કમની	૬૭
	સાઈવચા રાજે	૬૮

- * વચ્ચાવચ વચ્ચા આવરસાગ રૂપિયા મિલિયો ૬૨ રૂપિયા (કિ ૧૫)
- * મર માસની લીવારીમે નિયમિત પ્રદ શય મે
- * વચ્ચાવચ એફિશ મુલાઈ ૨ ૧૨૦ મર અને જ મુલાઈ રૂ માર માસમાંથી મોખિયુ માસની ૩ ૬૩ મર દગાવ છે
- * ૧ પી ચી મવાલમ વચ્ચા કરવામાં મે મારાને ખર્ચ માવ છે એ માફે જ આગવચામે મોવ છે એટલી સવાલમ પૂરુ વચ્ચાની મોલિક મળે ત્યારે જ ન અને પૂરા કરનાના ચામે મુલ કરીને મનીમોરિયો જ સવાલમ મોલિકી માવપરુ
- * નવરચના મુક મવાલની વચ્ચે ૭૫ નવા રેવાની મિલિયો બોલ્યા જરૂરી છે મહન મુક પ્રાઈને મોલિકામે નથી
- * દરેક વચ્ચા ૧૫૦૦૦૦૦૦ મા ન લખવો ખામ જરૂરી છે
- * માસની જા સપા મુ પાકુ મેજાવા મોહી મિલિયો બોલ્યા જરૂરી ૧૧ એ સિવાયના અમીટુન સપાવિર ૫૪ મિલિયો પછી ૧૬ રામ છે
- * અમેરિકન મોહુ સવાલમ મોલિક વાલુ લખાવો મેજાવચ અને મીનલ દરેક વચ્ચા ૫૫૦૦૦૦૦૦ કરે માલુ

‘જિમિ’ - નવરચના

સારની મહિલમ અ વ (વાવમેટ) મિ,
૬૬, નોર્થિશ ૨ ૧-૧૦-૬૧ મિજ
અમદાવાદ, ૧

★

આપણે કોઈકામ મા હોયને અને પ્રદ મોનિયરશાઈ પટેલ મહિલ સારની સાપ્તિક ૫૫ (માવમેટ) મિલિયો ૬૨ ૬૫, મોનિર ૬ નોર્થિશ મિજ અમદાવાદની મહિલ મુક અને જાલમ મુલકાવચ સવાલમ, અમ રાજકર્મ બોલુ. દરેક મિજાવાલ મોહુ દરેક અને સપાવચ વચ્ચાવચ

જ

મન્ય અને ઠર

દુનિયાની દરેક પાત્રવાની કે પારખવાની નિમિત્ત જ આપણે શ્રમ લી ધીમી હોય એમ આપણે દરેક વખતે એ એક જ દૃષ્ટિથી કરતા રહીએ છીએ. 'કલ્પીક વાર' તો આપણે માન્ય કેમ કરતા હોઈએ તો પણ દુષ્ટિની આંધે દગ્ગા મહેવાનો, હસી મળાનો કેળાવ કરવો પડે છે 'દુનિયાના મો પર દુગ્ગા હંવાર છે કઈ? અથવા તો 'દુનિયા મુ મહેલો?' એવા વાક્યો જામે તેવા મન્યવાલી પણ ઉપર છે ત્યારે આપણને થય છે કે આ દુનિયા, તેમજ દરેક, તેની વાહી એ પ્રદેશના આટલો જળસર હોઈ છે? વાહવાવાનું, કરવાનું શી વ્યવસ્થા પણ એ જ દુનિયા છે ને? આપણે એ દુનિયાના મહેલાનું હોય છે, જગજગ્ન નહિ જોઈએ જ દુનિયાની આંધેની આપણી નિરુપા જતી નથી કરતા અને એ જ વાતો એ દરેક આપણે નાખી હઈએ છીએ નેતિક હિંમત કે નીકળવાની મ મી વત્તિ પણ ત્યાં માર પાછી થી બદલે અને ત્યારે માન્ય માવ હીજગઈ તથા છે માન્યને માન્યની રીતે જીવવા દેવામાં આવી વાંધી આટલીલીએ મ માટે? આપણે દરેકને, આપણે વાચાએ મ માટે? મ પસંદ બદલિત આપણી રીતે નિ મે, મહિત્ત પણ ઠર નિના તેને ઉપયોગમાં લેવામાં આવે ત્યારે એ માવા અર્થમાં માન્ય બની ગઈ જાયત્ય માથે કે નોડાયેલો છે જ પણ માન્યને પ્રમત્ત આપણની જુઠાડ અદાવી લેવાની કે દુનિયાને ઉત્તરવાની વૃત્તિ હુમેશા વળગેલી જ રહે છે એવું નથી માન્ય કય વેક જ ન્ય વી ઉત્તરવાનું પ્રય મેગ્ગ છે, ત્યારે તેને એમ લાગે તેવું મન્ય માન્ય જીએ પણ એ મન્ય પાછળની નીજતા એનામાં જોઈલી દહ રીતે પ્રમત્તોની નથી હોતી અને જોઈલી જ એ દુક બીબને જુગ પ્રવા બીબને નોક જ જોડુ ન લગવા પાત્ર એને જુક હાની હાસમાળા જીવી કરવી પડે છે અને તેમાં એ કયાં જ નિષ્ફળ નીવડે છે બનાવટ જેમ માન્ય એની ગઈ છે તેમ બીજાની બનાવટ સ મે આજ જ ૧ કાન પણ કરી શકે છે કેટલક રિવાજ તે એ સમજે છે છતાં મહુ વરણી લે છે આમ દરેકે મ લવા જતાં આપણે મહુ જુકલ આપણે જ આપણ પ્રમા શક્તિને હિંમત લાવે છે

શોભાદેમ આબુવાલા

આઈન્સ્ટાઈનની થિયરી

[અનુવાદ]

ધરતી ઉપર જીવંત મને તેનો જોડ છે
કે તેજની નિતિમાં આમરવાનો બોલ છે

*

શોભાની એક મૂક અભાષિ છે વિશ્વ આ
તેથી તો આ અનલના રંગો સ્ફીટ છે

*

કે સન તું પ્રકાશનો તરંગોના જો શુભામ !
જોને સમય મળે છે તે જામણની કેલ છે

*

શક્તિ કહે તો શક્તિ ને લાવે કહે તો લાવ
ભણે કે જો હૃદયમંદી એક જ ઉમેલ છે !

*

આદમ ! પ્રકાશ મળે વિદ્યુત તું અનલમાં,
ધરતી ઉપરની જિંદગી તો જન્મકેલ છે
[અર્જુન-અર્ચ ૬]

*

પાસનાર

લોચનો

મહાનર મુઠ્ઠા જીવા મૂક આપંચકાવે
લર મમર અને ના જીવંકયા નેર ત્યારે
કરિણ સમ વિલોલ સ્તિમ્ભ એ લે અનોખા
મળુદરમ ઝીર્ણ ને—ને દ્રવ્યો અનલસાતા
મળુદરમ અજ પે એ પાકી વારવારે
નળુદરમ વિદારે, મિહ દાખત્યદારે,
અનલ મદ વિલાગી સ્તિમ્ભ આગક તાગ
નિરખી નિરખી મેંત્રા રે ધરાયા ન માગ

તદપિ વિષમ વિષયે દુષ્ણ આધાત રહેના
કવિદિપિ ઘટ કેરો મૂક ચિન્તા વહેના,
અચિત અચલ તારા રીન બીના ઉદાગી
હુપવતી મુજથી રે નેન બોયા અચિતા
મકલ હરી અચો, એ ડાલ મને રણો ના
સ્વદણુ પણુ ગણ, રે અલતા ન ગણ્યા
અમર અમરણુમહે હોય એ ટે જ ગણી
સ્વિર હગડગલી રે આપ બીની ઉદાસી

★

પ્રા સાવિત્રનાથ પદલ

મોરનો

મોરનો લુકે મોસારો રેલ
પાય પાય નળો ખાસ આ મોરનો
રેખા ચેતનરે લે !
મોરનો લુકે મોસારો રેલ

ચરણો નાચે છે એના ધગીના મકામાં
જોતે ભજ છે એના બચેરા મોકમાં,
કંઠ ગણી રાય ૧ રાય મળી કાલ લે
દેન આરી રેખે ઉપ
મોરનો લુકે મોસારો રેલ

ફરત મુનિયાયા લુકા પાસાય છે
બીના રીરાણુ અવર મનકાય છે
શીમ આકાશીયે ના ધરણીના અકથી આ
દેણાની વાંતી લેખ
મોરનો લુકે મોસારો રેલ

મમ નંન આવી સમયા અપાકામ,
સારો સમારે વડે સિમાઈ માદમ
ધોરી નાકે શક નહિ યોયે અનિવાય મહા
મધે ધરણીની ચેલ
મોરનો લુકે મોસારો રેલ

★

રવજી ૧૧ મોઢા

ધપી રજો છું

ધપી રજો છું આગે આગે ।

રજીને વીધી,

ફૂં ફૂં માધીમા જેનાં શિખર વિહીન ચાતાં

એવા મનભાવને ભલ્ય અગે

નજર મેંથી,

અનરાગને માધી-ભાંધી

એકમાનને ધાગે

ધપી રજી છું આગે આગે ।

પહ-પહ ઢાંચે,

કંઠની માલી ખરેરી ખાગે,

માણપાઠી નરમી કાંઈને

ઉત્કટતાથી તલથી કંઠની

અધુર શીતળ જળ કાગે,

નાતી

ધૂં ફૂં કાતી,

રજા પદની ઝીણી ઝીણી

કાચનાથી કરચો પી તં છી

છીડી ધીરે ચેતુ માગે

ધપી રજો છું તેમ છતાંયે આગે આગે ।

રજીતીપ નેઈ

લીલેતરીની કાલચર્મા લખટાઈ પકું ના ચોહી,

ઠોથલ ને છુલછુલતા ગીને ભલ જુ ના ચોહી,

ને અગાં ને કાઠરે મારી રજોને ભળે ।

ધપી રજો છું આગે આગે ।

માગે ભલ્ય અગે આગુ,

ખાનુ એવી રે અધિક બલ્યતર

નહી નિકાળુ

કેમે તારુ

પૂનમ નેશ ચાંદ સમાણું મોં રખાણું,

અગે અગે તુજને માન તન પરતુ પ્રત્યેક કલાકું,

રજુ ડહુ નેવુ જાનીને દર્શન તારાં માગે માગે ।

ધપી રજો છું આગે આગે !...

★

‘પતીલ’

મિથ્યા પ્રતયોગ

અતઃ ‘કેલ’ ભાષીએ નાકકલા મનડાં આગા ૩ ।

કેવુ નહીં લગ ચકુ ફુગિરાનુ, જાગે છેનપી ૩ ।

જિવમ જ્યો નાગજ, ‘પરિયો’ કાનુ મુખની,

લીધી આનમો નવન ભોરીયો વ્યામ મુખની,

જાત કર્તવ્ય વાગે ખુબી પાનેમા લીમતી ૩ ।

જકુ ન જાગે હેત બાકુનુ મારી રિતારે --

વાવ મુજે લખીએલો મોગુ કેમ અનારે ।

જાગે ના મરણે સલાગ, કામ જ્યાં જ્યાં જ્યાં ૩ ।

અરિ મરિ, જાગેખાનીયે, જાગેખા દાઢ

અને જાગે છે, વાગે જુરે છે મોં માટે ।

સ્પીરે જેવ હોમ પેઠ જુવન વડાવા કપો ૩ ।

★

એક દુષિત જુથ

વાદળાં

આવતા, થાટવાં જનાં, હે વાદળા ।

અખતા નયનો નરી એ ભાળવા,

તો ના થરે,

છાયા પ્રતિ આન કૈયા બાળવા ।

ને બાળવા,

એવા જ તો એ અનગવાં,

હે ભગ્ન સમુદાતા

ન જોતા ઉમુ મથે હો કાળમા ।

છે ને પધી,

પૂછે વગ્ન જ્યા વાદળાગો મયામ કાં ?

★

'સમય'ના

સમયનો શીર-ગીર

એકતાનો સમય મિલેથી ક્યાં છે ?

ભા. રતનો એકતા સિદ્ધ કરવા સરકારે શું કર્યું છે? એકતા એક કમિટીની નિમજ્જીય ઘર્ષ છે. આઝાદીના 'ચોર-પા' પણ આવી જતા? સમયમાં એવે આવેલું સાંભળાય સમજાય એકતા નથી એ છે તે નેમરે એકતા પ્રધાન્યમાં નથી, એમાં નમણી ટીકો છે એ દલ કરવા મોઝાક પાસે મેંડા લોઈએ—આરી સમજાય સવેગાની છે શરતથી મેંડાવેથી જે એકતા હતી તે અડધી પમાઈ ગય છે એ હાઈકન તરફ પણ ખ્યાલ જણી લોઈએ

દેશની એકતાનો વિચાર આજેનાં કરવા કદે તમારે નો કમિટી નીમવામાં આવી આ જકનિ મોઝાકાની ની પોતાના વિચાર પણ કમિટીની તપાસમાં ગયા છેને આવે અને એમાંથી પોતાપણુ કોમળી જુલ્ય ત્યારે જાણે સરકારવારિને છેડે રાખી સમર્થ હોય એમ મનાય તે એમાં વિનય ધરાવના, વિશ્વાસ પાવના પડી જવાના, બચ્ચામાં દીન જવાની શું કમિટી કે શું સરકાર—એની ખાજન એ હોતો તે તે એક વ્યક્તિની અનિમા જ આપતી છે એ તો વેળ તો આપના માણસોના પ્રમાણ છે, માર્ગદર્શનની અગ્રી હોય તો થે એવ વ્યવહાર અમલ કરાવેની વિધિયમ શક્તિ મળતી નથી અને દેશની એકતા એવા મનાવ હોય એકલકા પાસા એવા પ્રખર વ્યક્તિત્વ નહિ હોય તો કમિટીએ કેટલુંક કરવાની હતી! રાજ્યોની પુનર્રચના અગ્રી કમિટીને નહુ વિધાપૂર્વકે આપ કમુ' દર્શે પણ એની દેવગતી કેવીક સમજ ઘર્ષ શરૂ તે સડુ જાણે છે એ વખતે જ દેશમાં સુઝવાની વ્યક્તિત્વ નથી તે કાઢેર થયુ એકતાની ઉજુપ પણ

વનપર્ષ અને કમિટીઓની અર્પણ પણ સમજાઈ છે ન હતા નિર્ણય અગ્રીના પ્રક્રિયામાં રહેવી એકતાની હ ના, કમિટીનો સામનો કરી મેંડાની તત્પરતા, તમારે સમજ પણ રાખી તમારે એકતામાં કિંમત સીમ્યા નહોતી આભારિયાસ આપની પાસે આ તપકે તો નથી એવે જડ ને કદેને દાખલે

એકતા એવો છે કે દેશમાં એકતા હતી જ નહિ, આ એકતા કમિટીને હોય છે તે એકતા સાંભળા બહુવાન હતી તમારે છે. એ મત મહાશયને જાણે જાણુ છે તે આ માનવા સાક કદી પડીના પમાઈ તો ને ખ્યા છે કે કો જડુ નહિ તે જાણુ પણ ખાખી કે પસારણુ કેમ કરીને કે અસન હતા તો હવે એક જ કુલો એકતા ને! કમિટી આજતુ એક જ રચવાની વાત સરકાર તમારે થઈ છે દેશના આર કે પાસ વિભાગ—એવ પાસા સુધી સવકાર એવે વાર તમારે ઘર્ષ હતી, પણ ખ્યાલ તમારે દેશને ઉત્પાદન કરી ન ખા અને જાણુ ઉઘાડી ઘર્ષ થઈ નહિ તો આરમાંથી એક એકલુ જ ખાજી જાણ એકી પકિટિયતિ આવી જાન હજુરે પોતાની કમિટી આપ રાખી અમલ વિદ્યાર્થનો અમલ જાણુ કરવાતુ હમણા નહિ તો પછર-પમોસ વર્ષે નહિ સહે એવે તો કદી ખાજરીથી કમી રકે એકતા તમારે અને એકી જ એકતા કેમ દર્શ કરવી હોય વિચાર તમારે વિમતપૂર્વક થવો લોઈએ પણ પડીયુ પણ જાણુ જાણે કે

દેશની એકતા જાણવે તેમાં કમિટી આપજો જાણવી તરીકે દુનિયામાં એકતાએ એકી જ વાજાકિટાઓને સરોપન કરીએ તો આપની એકતા ટાપાસ—વધારવા સરકાર માં પીછા રીન છે

[illegible]

મે નિર્ભયતા પામી ગાંધીન મોક્ષના અગ્રણી ઊભી પડી
તા પાશમાં જોડાઈ નાખ્યા તે ભેડ જેવું હૃદય ત્યાગ
કમું દેશમાં નિઃશિયાળા જેવું ચાલું રહ્યાં મને
લાગુ પડે એવાં માનવ વંશના જાતીય ગુણના અભાવ
એવી માનવોદય વ્યાપી, પરમેશ્વરી ગુણ તમામ હોય એવી
અશ્રેણી-સમૂહ આપા મનસિલ કરી, એક શિવક

[illegible][illegible]

આ દેશની હુમોમળી રચના કમુ રોગના ગોળના પ્રસારે
મેલી છે નમુઓ અનુકૂળ છે કુળની બાજી અપરિ
મળના વધર છે એ અવરોધે ને દાનિ દાનના છે
વધી નીચેલે. સ-સંનિવા દુષન કાઢે દહર રીવે
રેશી ભાસતી અ કિડી ડા બા ખં મેરે રેશી નેરે
પાન મરચતે દાનના છે

ਸਦਾ ਹਿੰਦੂ ਹੈ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ?

જાણકતા પુરવઠાઓથી પણ ગયા તો બધું એ
બે યસને કલિયુગે છે કેમકે તે એ તારી મુને રહેલી
વપરાઈ જાય ને એને બદલે આજે આવી પડે તે
ચેતના ૫૩

આપણી પોલીસ અથવા તે સંબંધિત અસાધની છે
અહિંના લોકો અને નિર્ણયી હતા. ઉપરથી
અમર તરીકે અસાધની અંતરજાતિના લોકોની નથી

છપાયા જેમ સાચી નવન દેવી બોલે તેમ
મયામયુની હોય જુ પડેલી બોલે એ મયામયુ એ
જીવનનો અતિથામ કેમ છે એનાની શકિત જિને ॥
ને વિદિએ વરે છે પણ સજ્જતી છેડી રહે ॥
માયતી આપણી પ્રાત મયામયુ એડી દે તે એને
પહેલસમે કપાલે પડા તે ના વામે

સ્વરાજની શક્તિ વખતે સખુવાદ એક યોરક બળ હતું
સ્વરાજ મળ્યા પડી એ મજબૂત કોના જ્યા મયામયુ
મામા પ્રતિકાર વિના એ બળ દદ જુ નથી અને
પ્રતિકાર આપણે રજવા આપ્યા કોએ ગોવા,
કાશ્મીર, બીન એવા ઉદગરણે મે પૂર્વ પશ્ચિમના
એ ત્યારે આપણી દેડી ઉઘાડી રહે છે જિને ને
મન પશુ આ દેશની વિસ્તાર કેવો રહો છે ? સદા
જુનાગઢ-દેડામાઈનાં વ્યવસ્થા ના આપણી હોત ને લા
પનુ મોડી વિમાનજોડા લાગી થઈ બન. જો કેને
ખબર કે નેરાગ-જાનના એવું નહિ અને આપણે
આક્રમક થયુ નથી તે ભાંધે જુ જો જીવની નથી
તેની તે જમન થી આપે !

ધર્મ હાં બળા હને સજીવન કરવા જેવા નથી એવા
ખતિ આ મિતમિત્રાનિક રાજ્યમાં થાને એના એ
સ્વજા જુ પાછુ સજીવન કરી મહાત્મ નવી જણ
એના મુલો જાળવણ એવું નવું વાગન તો ઠેકાણું
બોલે એને જુની મહા છમ મિતે નરો પદા
વા સ્થે સ્વાધી રાજ્યા નથી જાણુસકિત અને અન
કાશ્મીયા કરીનિય ખાનડે દસુ નવા મુરોબી રોમર્ષ
છે, તો શુ બાગને પશુ એની ગાંઠ જંદગીની ગ્રી !
આ રીતે કમણા સહેનિદાનના વ્યાપી રહી છે
તરજુગાતેને પ્રેરે એવું સર્વોવ્યથા બળ છે અદ. જણ
એને કેમ વ્યવહારુ અમરી, અનગી બળાથી આપ
નાર નીકરે ત્યારે પ્રજાની અદા એને સાધો કાઈ ને
કર્મનાં કમ સર્વરી આપણુ કરવાની જિવામાં નવું
પ્રેરક બળ મળે જણુ કો કે જુ લાઈ દે

કોર-ભાગે અગત ॥ એ વાત બનાર જાને આપણે
ના કળીએ જણુ અદા. અદર તો કી છડીએ

કેમ બળે જીવવાજીવત દેવના સહેડી હાં કરવા હોય
એમ જણુ દેસારો તે ગીતો પડી રહી છે ॥
મરિમ-પગાલ દેશ પા ચોદ વરથી એ સપાટા વાગના
સ્વ છે ને ભીન ચોદ વર્ષે ભેરો ન મરે ના
વાને એ અધીરોઈએ એકે કામ થાને પડવા નિનુ
નહિ વાને ધિરતા નહિ નખાય રિપ સ નહિ ઊંચે
અવી કામચલાઉ પદસ્થિતિ આપે ને પ્રાત એક રાજાની
બીજા રાજ્યા મુખાફરી કરી રહે છડી ના બળે

અને મણુ કરી નાખવાના ઉડાંપાડમા કેક શોક્ષ
કરી જવાનુ હોય તે રહી જમ છે બોરાક તે જવાની
ભવર્ષે જણુ ના અગ્રાવી રીએ તો મેજા કોએનો
પાળો ન એ ભેગસંજ ઉપર બધાય ॥ એ આપણે
કેમ નેઈ સવા નથી ? જે સુર છે કામેર છે,
રીડ છે, મન પા છે તે જ અપાના કરામતોની પાર
જઈ રો—કવી રી એમ હોય તે સપાટામા રાઈ
માનુ બવ મન નહિ વાળી રાક જુવ કે દિવા
એનેગ વચેતો રાજ રાજ આરેવાનો ઉપાર છે પશુ
એ બાંધ એમ જ વેલુપ છે ભ્યાં મકિત વેરોવેર
થા થડિ ત્યા હોય તેવા મર જો પશુ જાળ રિત
થઈ જવાના એકતા યુદ્ધા દીડી પરાની

આજુ કેવ નિચિ છે કીની ભયામ સાખનસુ છે
જોની પાચે લગાળો અગ્રા નથી તે નરા બળા કેમ
કરીને પ્રતિષ્ઠા કરી નરો ? એ સિતિતો કાશ્મીર
ગાળીય બંધા ઉઘાડો બેરો, તે બારનીય વિચાર કે
આશીરોને જામે પ્રતિષ્ઠા કે કોમી ફરજાનુ સ્વ
ધાજુ કરશે

આમ ત કમીએ તો બરે, જણ એ ત જસારી જુતિ
રહી નથી, કેમ મરે તો એને આલુમકો આવે છે
આ જુદાગીતોના જે મત મથાને છે તેને બાજ
આવડાનો વધો, આવડી જુદાગીતો પશુ એવું જ
રહેશે જે જંગના કાજીન એડી ટોવ, સાદસ એક
હોય ત્યા રિરોષ પક્ષ કપાચી સજવે જેને ઉપરના
પદમાં એકતા જાળાડેની દેવાને અદરના મિત્ર તો
આનુ રહેશે ને કોનો સંવાર કરે એવો અનર્થ હરુપ

અત્યારે ભારતમાં કોઈ નવી

સત્યવાદી દરે વર્ષ—સાકળાણીનો સમર્થક

દર વર્ષના નિયમની આછી પાતળી ભલેસાં કમીને
ગેન્ડસ ટેક ચેતન આપ્યું છે કેટલાય દરેક રહેલી
ભાનુઓ દલી તેમને સેક્ટર કરવાની તક મળી છે
અને અતિ યોગ્યતા પદને ને સર્વિય વચ્ચે બાળક
મણી તે લે માનવીની દરખાસ્ત છે જરૂર આ નિયમનો
આપા મેલ જે વધારી આ ને સમય મરકાવવા
સુવેદન પ્રાપ્તવાનો તક વધુ આવી ગઈ ત્યાં મન
મણી અત્યંત નોકર છે કે કીચ કીચ કરી, કાંઈક પણ
વહેજ નિશાંત બનું ૥ જે હવે નેતાનું રહ્યું

મનની તબા મીરાઈ ધવલાર નિમેષ છે અને
દાખલા ખાતા નિર્મિત વધુ ત્યાં છે અમુક વહે
નાર્નનિતિ ધરે, અને નવા મજબૂતાને કાચની તક મળે
એ બને કારણકાર નિહત જગત પહોંતિ વખતના
આવી છે રાજ્યના આમાં ભલેસાં વ્યક્તિઓને જાણ
કાચીસણા ધરા નોએ અતી સહે સેલ કે પ્રમાણે
અને જ રંગત કાચ હોની-કેમે જે મળ્યમજ છે મેખા
અપવાદો પ્રમાણ ને નિભાવેલા નેપું છે કાર્ડ
પણ વ્યક્તિ અમુક કાચ આર અવિવાન અનાથ તે
એવો એક 'વાલ' વચ્ચે ને આ વધારીશુ તે
અમરનામું શુ બને !

આ વખત નિયમના મેરસરને અપનાવ અમે ને
કુને મળે ને પ્રમાણ અમેને કેમ ના ? નેનકે
કાળાનતુ છે ન અવધવ્યે અગ્રીમજ કિસા રહે
અમરક છે, આ ખેડામાં આ અમરક છે તે
કહે ના વધ વધ એનેસ અમરક એ ના અપેક
ગોગ ગોગીતા ધરાસકે છે બુને કાંચે ધરાસકા
આપ ને તાત જ નિયમ કાચી થઈ આવી પોતે
તે એમો 'પારીક કાચ' નિયમના વાળ્ય પ્રમાણે
પ્રમાણ ધરામો પારીક કાચે આપે :

પણ તમ, લોકવાચી જ એક નાક જેની જેની દરખા
બાળ્ય છે એમાં મેના અમરકોએ વધુ અને આ
કાર્ડ એને મહાન ના, અમરકે તે એનારે, અમરક

એક મેજા સવા મેગરોને વેકસેસ કરી કરી ને
દરખાચી ને કુળ અવધવ્ય ને નાં અપમાન
કાતરે પહે તે નેક નેના મીરાટે કાચાના અપાઉપર
ઉપર નાખ્યા દોષ તા એકુ અમરક વધારાનું નવો

કે એમ અમરકનિયા એકી કાચાચી મટે એ
કાચીવત મરકોને વૃદ્ધાની વધા આતી તારે વધુ
આતી વધી અતી હો ને એ નિયમો આ એ
અત્યારે વધુ પડે નવી અમરક અપમાનને તે
જ મરકામો મટે મેઈ નેક કમાનુસાર એ નિયમ
નવા અમરક આપે ને આ એકા પડતા દોષ તા
મન વધ એકુ એક પડે એમો એક મરકાર
નિયમ કાચી ના ગમી અમરક એમો મરકારે થતી
મેઈ એ ને એવ નવાસે નવા માન્યને વૃદ્ધી
નક ને એ પડ નેના કેઈ એકી કાચે મેનામું
તરત અમરક આ વધુ વધારી ને

નવો નિયમના કાચા મેના ને
કેમો એક નવી અપ અમરકે એ માન મેનાની દરખા
ને વાળ્ય નામુઓ વચ્ચે છે એ વાચ છે અમે છે
કાર્ડ વિચારે પલ છે એની અતિ ની થત પલ
તલી છે ત્યાં અપા જ રે મેના ત્યા નાક ને
પલ એકે છે પ્રતિયા અમરકી નવી નવી ભૌતિક
આપા ની આ વધી વેપ ને સહક મેનાવતી કાચી
તો નામુક દોષ તારે વધુ નિયમો એક, અમરકી
નિયમ, અમરકી આપ અમરક સમજાવ અમરક
એ એકે અમરકે કાચ ને એકે એકે
લોગાના અમરકો ને અ વધે છે કારક વેવાની
અતિ અતે છે ને એકે નામુની ને આકાચની અપ
અતિ એકે છે એકે અમરકની અપ અપ
અમરકના મામરે સહક છે એકે એકે અપ અપ
અમરક અમરકે એ વધવધુ અમરક છે આપ
અપા એકા અપ અપ ને તા કારે માન કર
અપ વધુ એકે

આપના આપ અપ અપ ને નિયમના વધે છે
અપ ને અમરકી એકે એકે વધુ મેટકુ વધુ

છાત્રી સદિલ્લા સીધી કાઢી મધ્યેનુ વખત જ પાંચો ઠાકરની પરીને ગાંઠે બૂલ જઈ છે એવાથી એ પ જને હાંતક એવી રીતે મળે છે કે તેની જગ્યાએ પ પડે એવી અહીં એ ક્યાંકયક્યાં આપણા જનનું ના કિન્નમરે લખેલી રજૂ કરે છે એ દરમિયાને વાંચનારે યાદ

[૧]

એ સાધુ હતા અને પવિત્ર એવા પવિત્ર કે આસપાસના એ સો ગાઈલ વિસ્તાર મા એમના નામ વાતપાત્રમાં પૂજ્યવચ્ચે બોલાતા રહે એમની પછવાડે પછુ કોઈ એમનું નામ પૂજ્યવચ્ચે નિવા એવી નહિ

એક હંમે છુદાશે જૂની અને એક એક એકસાં તે અપમ કામ કર્યા પછી કે એ પોતે પશુ ક્યાંક એનો વિચાર કરવા મેસને ત્યાં તેનું હૈનું મૂકી બેસતું એણે જે કાઈ ગ્રામવચ્ચેના સામગ્રી હતું તેનાં થાક આવી જતાં એને મળું કે એના મૂંચ પછી એની યાતનાને કોઈ ગાર નહિ હેાય

નથી એ ફગ મેળાવે કે એનો મિત્રમાં પ્રગટ કરે એ કેવે મેના માગ મૂકે નહિન કરના એની કાંઈકે કેવળાં એક એ ત્વચ્ચના લામ જાન્યે એ જાન્યની નથી એ જાન્યના આગ્રહ કરે એ પડે છે—એવાને તેમજ પાત્રાને ને એક પ્રગટ રિવે જાન્યના એવી રીતગત મત્તથી આવી પછુ જે રીક વાર નજ મુલ્ય કરીને તેની રેવ જીનને પાડવી તેમ એટલું જ જરૂરી છે પછીનાર માન હજ રાની જ જરૂર હોય છે એક કાની કો તે બીજા મોડે કહેના મત્તથી પછુ છકશે જેણી જિહ્વામાં અચૂક કહા અચૂક ચાપુર્વ આવી રહ્યાં છે, પછુ તેને બાપક કરવા મરે મલન સ્વીકૃત્તે તે આ અવસર ૩૩ નવારે પોત જાણી એવા પ્રસારે આગ્રહારો મોની ગયા જઈ રહે તે એ જાહેવા જાહેરે ને એના હેનુઓની પ્રગટના કોમરી કાઢાય

એને છેવટે ચોલાનો કામને ધાક રજીરો કુદરતની આ પુલી છે એ માનવતાને કાંઈ તરફ કુમ થવા દેતી નથી તે કોકો ને હજારો ચહૂદીઓનો ચપ્પાર કરાવનાર હિંદુસ્તાન એક નાટક જાનનાં બાપામા છે

એમા જોમ આને છે કે છેક છેવટની પછે નવારે ગારમાર કુવા રજીપને ને અમીજ—અમેરિને અહિન કપર આપે છે ત્યારે બધ કર રગવિહીન કે ગપવિહીન પ્રેમી ગેમના પીપનાં પીપ બધાં છે તે પીપમાથી ગેમ છેવી દેવાની આજ્ઞા લેવા માટે એક સેનાપતિ નવારો છે

કે પોતે મૂંચે પેવી જનાં દોષ તે દાજી કાકા નુ સપા કે નથી રીત એકેમી તે એવી પુનીમી પોળવી બેઈએ, એવી દોષ તે જીનને જાવરી એકે એ આગેની અપ તે આપણા સત્કારે ને નિર્નય ને સત્કાર જાવરી કો, મુજબતીત ને સ્વામી કો, ને નાપ મોરવુ પા કરી મરે

એ કાને પ્રગટની બકિનમે મર ને આગણુ ની મર્વાકો સત્કારવાંકે રિવલ કાવે મર્વાકો ને જે નેગલે છે—પ્રગટની નવારે રીતગતની છદ્મ, મોખવી આગણુ, બાવરી ગાસત કોર્પની મમજ, કરાની પદમ—એ જલુ એણે પહેલા બીનને વહેંચેને પડી એમણુ એકેમી પ્રગટાને સાગ દેસાર લેવે નિમ્ન વિનને કદા છે, તે જાહાલી આવીને કોઈ કરી આગણુ નથી અપેક મુજબતીત ને એ કામ છે લગલે છે

માત્ર પાંચ જ મિનિટમાં મહાશ્વ મૃત્યુ પામે
એવી બધ ડર એ કેરી હવા ત્યાં ફેંદા છે

એને છાંટે એટલી જ વાર હતી

બધા જ—રશિયનો, અમેરિકનો, અંગ્રેજો
હજારોની મૈથિયા ધરતી ઉપર હતી પડ્યા
ટાંત,

તે સાથે માથે જમીના સ્પર્શ, વિચરતી ફિટલા
એકઠો જ ભાસ ત્યાં બરેકા એવા છાંડો
હોત

આ સ્થિતિ હતી

એ વખતે આ સામુદાય ત્રિમાસી પદ
કુદરને માનવતા તરફ હ્રમ નથી થવા મીધી—
એનો પુરાવો મળ્યો

ફિટલા જેલ છોકરાની ના પાડી

પાંતે પાતાલ સમાધાન કરીને છેલ્લે એણે
માનવતા બતાવી

હમણા મગદ ઘેરેલા એક લેખમાંથી આપણને
ભણવા મળે ■ કે આ બેસનાં પીપ મશીન
અમેરિકનોએ સમજ્યા હતા

રશિયનો એ ત્રાસે હાથે ગયા અને હજારો
જિજ્ઞાસીઓને વળુ ઉપાડી ગયા

આને બં કેરી તરેલી તેમજ જ્યાં કહેવાય
છે તે માને વારનો છે,

ત્યાં ફક્તની આ મૂળી છે—આમરમાં અધમ
માનવસાથી પળુ એ માનવતાની દેખાને
તરન હ્રમ થવા દેતી નથી

આ મમાળે આ અધમ છુટાગના વિલિસા પળુ
છેલ્લે માનવતા ભણી તે આ સાધુઓને
ગરબે ગયો

પહેલા એ એક સાધુને ત્યાં ગયો એ નાહ

જનસમાં એકઠો એકાતમાં રહે એની કામ
કચ્છની રીત ન્યાની હતી એની ખાને બે

આવતા એને એ નગરમાં કેવાં દુઃખ છે
એની વાળે કરતો જય બતાવતો પેલા
મજાસને થયે કે દુઃખ તુ મારું દુઃખ અદલી
હાડુ નહિતર માંગે કયાય આરો નરિ
આવે, આ લેટારો એવી પામે ગયો અને
પોતાના જાણે પાંતે કમલ હાથ,

સાધુને તેના મામે ભેગુ પછી તેણે એને
જ્યુ 'બર્ષ' તુ મલ ને જિવન આજ
પછાડીને ચરી નહિતર તો પળુ તે' બે પાપ
કર્તા છે તે છંદર માફ કરી મહે જ નહિ
એવા છે તારે તો તરકમા પડે જ જુદો
છે ત્યાં બે તારા જ નીતે ને ખરી તુ'
મન કિંમત તારા કામનાં પસારો કર—ને
કુર્મ ફળ મળે તો !

હુટારો તો મનમાં ને મનમાં ખજાનો મૂળતો
તારી પોતાના છાંડા મેંકણુ તરફ આરો,
પણ એને મનમાં એવો તો હાડી લાગી ગઈ
હતી કે એ ભવિષ્યના બનમા કેપતો હતો

સ્મરમા એને થયું લાગે ત્યાં જીજ્ઞાસા સાધુને
ત્યાં તારુ વર્ષ આવીએ એ શુ મનો બતાવે
છે ?

અને એ ગીત સાધુને ત્યાં જવા માટે
નીકમો

ત્યાં પહેલેથી ત્યારે જીજ્ઞાસા મલ એ ગાર જગા
ત્યાં બેઠા હતા, એમની વચ્ચે થતી વાતચીત
અભ્યાસિ એ ને છાંડે થઈ ગયો, આની
પામે તો બધે સાધુને નગરમાં ત્યારે એવું
કેઈ પાપ જ ન હતું !

છાત્રી સહિતની યોધા કાઠી કચાએ નુ વચન આપી ઠાકોરો પાંચ માટે પૂજા બજરી છે એમાંથી એક જાને ઉપેક્ષા એકી તેને મરે ॥ ૩ ॥ તેની ખબરે ૧ પડે એક અગી એ દર્શનકથાના આજ્ઞા બજાઈના સહિતમાં વધારી રજૂ કરી તે એ દરને કલ્યાણ થાય

[૧]

જે સાધુ હતા અને પવિત્ર એવા પવિત્ર કે આમપામના સે એ માઈવ વિચાર મા એમના નામ વાતવાતમાં પૂજ્યથાવે શોભાતા રહે એમની પછવ કે પશુ કાઈ એમનું નામ પૂજ્યથાવ વિના બોલે નહિ એક હતો હુદાશ પૂની અને શાગ એલે એટલા તે અધમ કામ કર્યા હતા કે એ પોતે પશુ કથારેક એનો વિચાર કરવા એમને ત્યારે તેનું હેતુ મૂલ્ય હોતું એલે જે કાઈ માનવકને મા સામળ્ય હતું તેની સાથે આવી જતા એને યતું કે એના સુસ્તુ પછી એની પાતનાને કાઈ ખાગ નહિ હોય

એને છેવટે પોષાના કામનો એક વચ્ચો કુલરવાની આ ખૂબી છે એ માનવનાને કદી વધુન હુત થવા દેતી નથી એકડો ને હુદાશ સહુડીઆને કા હાથે કથાનાર હિંદુશરનું એક નાટક જાન આપામાં છે

એમાં એમ આવે છે કે છેક છેવટની પહે જ્યારે મરનાર કરતા રશિયનો ને અમેરિકા-અમેરિકનો ઘર્ષિત ઉપર આવે છે ત્યારે અમર રગવિહીન કે અધવિહીન એરી એમના પીપના પીપ સર્થા છે તે પીપમાંથી એક ઠોડી કેવાની આજ્ઞા હોવા માટે એક સેનાપતિ આવે ॥

નથી જે કેમ મેળવવ કેમ એનો સિતલનાં પ્રગટ કરતા કેમ એના સાથે મુ મે પ્રચલિત કરવા એની શરેલી પ્રગટી મેઈ એ અવધાની ॥ નામ આપવાથી એ દળવાળી નથી ॥ નામ આપવું કરવે પડે છે—પે તારી તેમ જ પાસાને ને રહે પ્રગટ વિશેષ નજાયા એની મીન્યાત રાખવી મારી પશુ કેમીક વાર નમ સૂચના કરીને એની એ ખીજાને પાસની તેમ નેહુ જ નરરી છે મગીવાર માવ હલ રાની જ નરરે દો ૬ એક કદી રહે તે જોતુ ને તે કહેતા બનાવી પશુ મકરી ફેદવી કિસ્મીમાં અહુક હતા, અમુક મધુર્ક આવી રૂની છે પશુ તેને વ્યવહાર કરવા મટે સ્થાન રહીયુ તો આ અવસર ઉ નમારે લેક પહોં એવા નવાનો આવવારમે એની મથા મળી રહે તો એ વહેવા રાનેરે ને એના દેહવાળી પ્રગટવા એની રાખ

કે પોતા પૂરો તેમ જાણ હોય તે દાખા મકાવ ના રાખવ કે નહી નીવ નેહુએ ને એની પુત્રીએ ને જાણે નેહુએ જાણ હોય તે ખીજાને અવધી નેહુએ જાણવાની આપ લે આપણા મરદ રે ને નિર્મળ ૭ સુતર જા ની રહે મુજાલીવ ને રવાપી રહે ને નવા પોરવનું પા ન કરી રહે

એ કરને સુખરતની વ્યક્તિએ મર ને આજ્ઞાની અર્થસાને અવધપૂર્વક રિત કરવે નેહુએ જે જે મેડવે છે—અવધવાની નજર મીન્યાતની હતા, મીન્યાતની અવધન કારની મ વળત સો હર્ની અમર, કદાવી વર—એ જુલુ એડે પહેલાં ખીજાને વહેરોને પડી વેળવનું નેહુએ સુખવાતને મર રેશર હવે નિત વિચારે કરતા છે તે મકાશથી આવીને કેઈ કરી આ પાસનું નથી પ્રયેક સુખવાતનું આ એ કેમ છે લાલો ॥

માર પાસ જ નિનિદામાં મુકુળા બૂલું પામે
એવી બચતર એ એરી હવા ત્યા કેદના ॥

એને છોડ એટલી જ ભગ હતી
પ્રધા જ—રશિયનો, અમેરિકનો, અલેક્સે
હજવાની સમ્યામાં ધરતી ઉપર દળી પડવા
ડાલ

તે માથે સારો જર્મનો પણ વિજયી ડિટલર
એકો જ કલામ આ ખરેરે એવા છુએ
હોત

આ સ્થિતિ હતી
એ વખતે આ માણસના હિલભાથી પક્ષ
કેદને માનવના તર્ક હાલ નથી થવા હોમી-
એનો યુગવે મળ્યો

કિટલરે ત્રમ છોડવાની ના પાડી
પાને પોતાલું અમાધાન કરીને છેપટે એજી
માનવતા ખતાવી

હમણા મોઢ પચેલા એક લેખમાંથી આપાનને
મળવા મળે છે કે આ એમના પીપ અર્ચજ
અમેરિકનાએ મહુદમાં હાળખ્યાં
મશિનનો કો નામે કહ્યો ગયા અને જનનંત
વિજ્ઞાનીઓને પણ ઉપાડી ગયા

આજે જે એરી શસ્ત્ર તમાર મયાનુ કહેવાન
છે તે આને વાદ્યો છે

ત્યારે કુદરતી આ ખુબી છે—અધમમાં અધમ
માનવનાંથી પણ કો માનવશાની રજાને
રાહન હાલ થવા કેતી નથી
આ પ્રમાણે આ અધમ ભુદાસના દિલમાં પણ
છેપટે માનવના ભગી ને આ માણસોને
શરૂએ રથે!

પહેલા એ એક સમુદાયે ત્યા ગયો એ આ

જ નસતા એકલો એકાગ્રતા મહે એની કામ
કરવાની રીત ન્યારી હતી એની પામે એ
આવના એને એ નરકમાં કેવાં દુઃખ છે
એવી વારો કર્યો કાચ ખતાવતો પેલા
માણસને કાચ કે હંડુ દુ માડુ દુલન બાદલી
મદુ નિહિતર માથે કચાચ આંધા નહિ
આવે આ હંડાએ એની પાસે ગયો અને
પેલાનાં પાપો પાંતે કબૂલ કર્યા

માણસે નેના આમે એયુ પછી તોડે એને
હણુ 'બાઈ! તુ રાન ને વિવજ્ઞ માર્યા
પછાડીને મગી જઈજી તોં પાનુ ને જે પાપ
કર્ચા છે તે ઈશ્વર આદ કરી શંક જ નહિ
એવા છે તારે તો નરકમાં પરમે જ છૂદકા
છે તાર જે નાસ પગ વીને ને ખરી તુ
રાન ડિવન તમા અમનો વપ્તાવો કર—એ
અઈ રૂપ મને તે !'

કુલારે તો મનમાં ને મનમાં પ્રવૃત્તો ફૂલતો
ત્યારે પેલાના છાના રોકાણુ તરફ ચાલ્યો
પણ એને મનમાં એવાં તો ઠંઠી લાગી ગઈ
હતી કે એ અવિચ્છેના સ્વપ્ના ટપતો હતો

દરતામાં એને થયુ લાવને ત્યાં ધીજા માણુને
ત્યા પછુ જઈ આપીએ એ શુ રમ્મો ખતાવે
છે ?

અને એ ધીજા માણુને આ કયા માટે
નિકળ્યો

ત્યા પહેાંચે ત્યાં ધીજા પણ એ ચાર જણ
ત્યા એકા હતા એમની વચે થતી વાતચીત
સાભળીને એ તો છાકે અઈ ગયો આની
પામે તો ભલે માણુમને નરકમાં નામે એહું
અઈ પાપ જ ન હતું !

બાપા જમા થઈ જોણે સાધુને કહ્યું ' મહારાજ ! હું એક છુટારો છું જે અજાણ્ય પાપો કર્યા છે, મારે મારું જીવન સુધારવું છે, મને સ્મરો જાત લો '

સાધુએ કહ્યું ' પહેલા તો તમારા પાપ મને ખુલ્લે દિલે કહી જાઓ તમે કેવા પાપ કર્યા છે ? '

' મેં સ્ત્રીઓના ઘરેણા લૂંટ્યા છે એમના ઉપર અનાયાસ કર્યા ■ '

' હ, એ સિવાય બીજા પાપ ? '

' મેં નિર્દોષ માણસોને એળીએ રીધા છે '

' હ, એ સિવાય બીજા કોઈ પાપ ? '

' મેં ગામ લૂંટ્યા છે ગરીબોને ત્યાં છે અનેક જાત લૂંટી છે કેંકને હાથ ખજ વિનાના કર્યા છે ! '

' આ બધા પાપ તો ઠીક, એ સિવાય બીજા પાપ કર્યા છે ? '

' હા, મેં નિર્દોષ બાળકોને પથ્થુ માર્યા છે ! '

' એ સિવાય ? '

' એ સિવાય તો કંઈ નથી '

સાધુએ જાણી કાઢી ન હોય તેમ તેને કહ્યું ' આમાનું કેઈ પાપ એવું નથી જે જે કોઈને કોઈ વખતે કર્યું ન હોય આ સિવાય બીજા કોઈ પાપ હોય નો હજી કહી દે '

છુટારો તો સાધુની વાત સાંભળીને આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયો

' મહારાજ ! તમે પાપ કર્યા છે ? ને તે પથ્થુ આ નહ ? '

સાધુએ જવાબ આપ્યો ' આ મારું જીવન જુઓ છે એટલું જ નથી તેમ તું જુઓ છે, એ/લા જ સમયનું પથ્થુ નથી એ તો કેણુ બાણે કંચ રત્ન ચાલ્યું આવે છે મેં પથ્થુ આ બધા પાપ કોઈ ને કોઈ સમયે કર્યા છે '

છુટારોના મનમાં નો આ વાતે મારે અનર કરી જોને થયું આવો પવિત્ર સાધુ પથ્થુ ભે પોતાના પાપ જીવનમાંથી આ બંધો છે તો હું પણ જોશ કેમ ન શકું ? '

અને ત્યાં નો સાધુએ કહ્યું ' જો બાઈ ! જે પાપનું પ્રાપચિત કરવા ભેમે છે તે મૂરખમાં મૂરખ છે એ પોતાના અમૂલ્ય જીવનને વેચે છે અને જોને જીવનની અગાધતાનો ખ્યાલ નથી ! પાપનું પ્રાપચિત કોઈ પણ શુભ કાર્યની તત્કાલ શરૂઆત એક પગના પથ્થુ વિના પાવિત્ર તત્કાલ શરૂઆત તુ તારું એ નવેસરનું જીવન શરૂ કરી દે, જા પ્રાપચિત પછી કરજે '

અને છુટારો તો મનમાં ને મનમાં મલકાતો પોતાનું નવું જીવન શરૂ કરવા ચાલ્યો ગયો એને થયું હતું કે પોતે આ સાધુના પ્રભાવગ્રસ્ત તો કાંઈ જ બહુ કોવા પાપ કર્યા નથી કે જેથી જોને ઉદ્ધાર ન થાય !

[૧]

એક વખત એક બંધુ કે એક માલિકની મરણપથરી ઉપર પડ્યો એને જે હીકર દેતા જોણે બંને હીકરને બોલાવ્યા ને કહ્યું કે જુઓ આપણે બીજો માલ-મામાન તો તમે વહેંચી લેજો પણ આપણા બંને પાપ છે તે તમે સંપાદિત આ માલ વહેંચી લેજો પણ જિંદગીબર એ પેટાઓએ મને અન્ન

પરમ ને ગાળાં ગાળી છે, આંકે ઠાંકે અરણ્યે
એમને ગળાટાં મુકતુ નહિ. ભીન્નને હાં
મોપો તો ગારી માધાર મોધમો. પેલા શાયે
લેગા નહિ કાગળ કે એ આંતર્યા ઘરના
સ્વર્ગને જેના જ છે

ખને ફાંગમોએ વાત કણલ કરી પછી
માત્રધારી તો મરણ મરણે ને ખને જાણ્યો
સો મો થેટા વેડું થી લીધા.

પણ વાળુ મેવું કે આ ખને બાઈઓના
સ્વભાવમા આગાડાપાતળ જેટલ અંતર એક
છોડાંને બેઠો બિન્નકાંમ કે જે ખીજે છોકરો
બેઠો ફૂલી કલાં કરે એને અગર પડે કે
ગામના ફાંગલ છે કે નીજાને આજે છે
તો હાંસર હાંસ પકામ મૂકીને એ ત્યાં પડેલી
જણતો

ખારે એમને થેટાં તો મોખ્યાં પકુ આ
બેનાથી એકેને થેટાંમાં રમ નહિ

હવે આ થેટાના ટોળામા પકુ વાત ગાલી કે
આ બેલ આપણાં તથા માનિંક આપણું
કાઈ ઉઠાણે લેમ નથી, ને પોતાનું ખુ કાઈ
પકાણે લેમ નથી આ ટોળામાં એક ડાલુ
થેડું હતું એણે વિચાર્યું કે એ વાત આમ
ને ગામ આજ્યા કરશે તો આપણા ભાગ
મળી વશે.

એટલી એ થેટાએ બધા થેટાઓને લેગા
કરીને કહ્યું કે 'જુઓ બાઈ! આપણી શી
કિમત છે એ ગા આપણા તથા માનિંક
લગણા નથી અને એ પાછા દાણલા છે કે
હીંથી વાત મૂક તેલ નથી એટલે આપણે
અત્યારથી એક રતા કાલે પીચે પીચે

અપણે ખીજ માત્રધારીઓના ટોળામા
લગણાલુ ગળો પછી પીચે પીચે એક પછી
એક રવાના થતુ રહેલુ આ માનિંકોની આંખ
ત્યારે ઊલટે તો ઊમડે !'

હાથા થેટાની આ વાત સાંભળીને એક મૂરખ
થેટાએ કહ્યું 'પણ એમ કંવા કરતા આપણે
બધા જ એક સાથે વાઝી જઈએ આજે
એ બાંડ બાઈને આપણને મોપવા નીકળશે
ને ત્યારે એમને ગાળણી કિમત મૂકાણે ?'

ગદબ થેટાએ જવાબ વાળો : 'એમ નથી
બાઈ! આપણે ખીજ માત્રધારીઓની નજરે
પડીએ તો એ આપણી કિમત મમરે છે,
એવે આપણે માટે એ કાંઈ કરવાના, એ
આપણને આમના કાથમાંથી છોડાવવાના, ને
આમના કાથનાથી આપણી સભાળ લેવાના,
હામી આપણે આપણી શેતિ ભાગ્યુ તો એમ
કાંઈ ઈંદે' તૃનીય થશે ! આપણે કેઈ ફી
આધાર વિના રહ્યા નથી'

પાક મરણ થેડું ટાને કહે ? એણે તો
કે ટાંભાણુ ગાકે કરી 'શુ આપણે ભેવા
નમણા ખીજે કે એકલા ન રાંડીએ ?' એમ
ને એમ કે કોંઠાણુમા જે ગાંઠિ દાઈ થેટામા
હલી નહિ, એકલા રહેવાની, તે નહિ વધાના
છે, એમ એણે કાંકે સજીવ'

ને મૂરખાઈને લથાકે પોતાની શક્તિની વાત
આવે ત્યારે નથા મટે છે, એમ બધા થેટાને
નથા ચડી ગયો

હવે એક વાળ જોવું બન્યું કે પેલા જે
ચિતારા બાઈ હતા તેણે પોતાના ફૂલીબાજ
બાઈને કહ્યું કે 'માગ નેટા તુ સાચવડે'

તા હું હમણાં જિ ચાર જિતરામજી કનીને
આતુ છુ એ જિતરામજીના બે પંચા આવશે
તેમણી તારી રબેવાળીના પંચા હું તને
આપીશ :

કુલીબાજ શાઈએ પેચાના લોગ લોને હા
પાડી ને પોતે બધા થેટા સાચવવા બંદો
પણ ત્યા એવું બન્યું કે માગચા કેઈ
પરેણાને આવ્યા એમની કુલીનુ દગલ
ભાંડેર કરવા માટે ગમમદ ઢોલ વગ્યા બને
આ જાઈના તો એ આબડીને કાન વચકચ

એલે વિચાર્યું કે એવી વાચા થેટા કયા
જવાના હતા ? ને ત્યા તો ભઈ આવી
જશે એટલે એ તો પોતાની ધૂન પ્રમાણે
દગલ એવા પંકાચી ગયો ને ત્યા એવો
દસ આગ્યો કે થેટ ની અખી વાગ બુની
ગયો હવે આ તરફ પેલુ મૂજા થેટ બધાને
કહેવા માડ્યું કે આ તક છે માટે આપણે
સૌ ફોડી જઈએ

મૂજા થેટ એમ કહીને આગળ થયુ એટલે
બીજા બધા એમની પાછળ ફોડ્યા
હવે પેલા ભઈ પાટિયા ચીતરારીને પાછા
આગ્યા પણ ત્યા ફેલા મેગ ને કેવી વાત !
એકલામા દગલયો ગાઈ પલુ આગ્યો
પણ પાડી એ બન્ને એમણી લડી પચા
દગલાગો કહે તે પાચન ન આપ્યું ને થેટા
જાગી મયા

દગલાગો કહે લુ બીતરગા ગયો એના એ
બાગી છુટ્યા તુ વટેતો આગ્યો હોગ તે એ
બાગા આપી જ તિલા હેન
એમ એ બન્ને તો હેણુ બલે કેટલો વખત

લડતુ પણ કેલકે કહ્યુ પેવા થેટાની લક જ
તો કથે થેટા છે કે નથી હોય તો તમારે
લડવું મન્યુ

એટલે એ બન્ને જણુ થેટાને શોધવા
નીકળ્યા

પણ ત્યા તો બનેલુ એતુ કે પેલુ મૂજા
થેટ બે બધાને હોરતુ હનુ તે મવામા
પેડેલુ એને ફવામા પડેલુ એટલે બધા
થેટ એ વિચાર્યું કે ફવામા કાઈક છે એટલે
બાપજો પપુ નીચે એમા પડવડું ॥ એટલે
એ પપુ બધા ફવામા પડકયા

આ બન્ને જણુ શોધતા શોધતા ત્યા આવ્યા
ત્યારે માત એક કાણુ થેટ ત્યા છીયુ હનુ

પણ પેનના બધા થેટા આમ નારા પામી
ગયા તેથી એ બન્ને હવે એક રથા સદા
ચેગ વિષે તકગર કરવા લેડા ॥ એ હવે
કેલ ?

કયા મેમણી એ બન્યુ છે ? કંપને પેવા
એકનો નયતુ થેટા તો બઝાઈ ગય, પણ
આ એક વિષે તકરર છીડી

એ તકગરમા એ બન્ને પુવર થઈ જાત
જલ ત્યા કેલકે અથા મ લખારીએ એમને
કહ્યું કે તમે બે ખેલુ તેને માટે તમ જે
અધિકાર ન હોતો હવે આ આવશે. હો
એને માટે પણ તમારો અધિકાર નથી એ
એક થેટાની તકગરમા તમે હવે મરવાપરી
પણ એટો

માટે હજી હો તો એના પૈમા કનીને
વહેચી તો

બે ચીજની બેને કિમત નથી તે ચીજ તેને

‘હાઈ સ્કોલ ઊર ઈંગ્લેન્ડ’ લખનાર દલાવેજ’ એ મહાશા નીચે લખેલ મર્ફિસના પદો એકીકરણ કરવામાં આવે છે તેવું લખાયું તેથી કહ્યું એકમ કુલક કુલકી લખી આવે છે બીજાના કુલકી કુલકી લખી આવે છે

આવાપરી પાસ નવાજે લખે લખે અને પાછળથી એ અને લગભગ બીજી માન તેથી બીજી રહેતી રહેતી તારે લગભગ બીજી તરફે અને એકબીજાને એક બીજાં રેલ-સામા નામી આવા લેના પુત્રના તરફે હાઈમા જઈને અધિકારી રમરે આ બનાવના જવાબુ ઉપર બીજી જવા સુચિએ કહે છે

મિનિસ મેકેજ કરવા મટે જિજ્ઞાસુ રજીસ્ટ્રારને નોટીસ આપવા જવાનું કામ હતું, તેને બંને આ દલાવેજના જન્મ કઈજાની એકીકરણના લખાણ મટે દલાવેજ લખનાર પશુ બંને પડતી હશે તેમ માનવા મન હતું નથી. આ દલાવેજના બંને એકબીજા સાથે જોડવા કેવી રીતે નેપાર મળે તે વિગત પૂરી આપી છે મારી મારેલ એ મોહકલ કઈ તેમ ઉ નેમ કહે છે જે જ્ઞાતિના આપી મોહકલનાં બનાવો હોય તેમ જ્ઞાતિના લારીખ જ કેમ લખી ના કોય? અમેરિકાને અમારી અમલકી દિ દુ વિધિ અનુસાર લખે કહ્યું છે અને અનુક્રમિકી જ્ઞાતિના હોય છે. આનું લખવા હતા કઈ તારીખે અને કયા મધ્યે તેને પ્રકાર ઉ નેમ નથી આ જોડાને પશુ એ હું કાન આવા હતા એ કહ્યું હતું આથી દલાવેજ લખનારને જ્ઞાતિ આવી જા ન જ કે એમને એકીકરણ કરવી નથી પશુ નોટીસ આપવામાં છે પરંતુ એમ તે એક કઈ લાલ માથ નહિ કેવી બીજી કોઈના જનુ પડે તેમ કહી હાથમાં આ લેવા સિવાર જોતો કરવો પડે આથી એ સિવાર જાને ન મરસ નોટીસ એટલે જ આનું કરવાનું તેમ દલાવેજ માનુ ગાળે હોતો કંઈએ બડી બોલે કહીકરણ પડીને કહ્યો અને લખી તે જાન કારણે મનુ તે પૂરે લાગ અને લખાનું અંતી લખ મનન પરંતુ એમ કરવા જતાં સિવાર જોતો

કરવો પડે મટે તારીખ સ્થાન લખવાની તારી લીખી નથી એમ દલાવેજ આવે છે

લખે લખાં છે તેને બંને મળે મળે મળે તેમ લખ્યું દેલ અને હતા ઉપરનું લખે હું લખીને અને સર્વ કરી છે તેમ જોડાં કુલક કુલકી મરી કરે અને એક જ રીતે સિદ્ધિ સમ પ્રકાર કરે, તે આપર્ત લખે તેવું કહેવાલ આ પ્રકાર એ જ બનાવે છે કે અનુક્રમ આનું લખે કઈ સમને નહિ મટે હાઈ-કોર્ટના ને રીતે જે લખાનું દેલ ને માન લખાનું પડે ને માનને વડે મળે જ્યાં મરી ખાન લખે મળે આંતરે છે તેમ આપણે સિદ્ધિ લખે પશુ દેલવાલે દેલ છે આવાની બાબતના પશુ એકબીજા સાથે જોડે ન દેલ નેમ બાની આવે છે તેમ એ લાલસાલ લખેનાં લખાનાં અંતરનાં આ જે નથી મેકેજે જ્ઞાતિના લખીને પીરી તેમ કહ્યું હતું, પશુ એ લખવા લખવાને જોડાં રહેતી હાઈ દલાવેજે લખે માની તેમ અનુક્રમે લખે આથી એ જોડે હાઈ પહે-મધ્યે પડીને જોડે લખે લખે તે પશુ હાઈને એમ ન મળે કે હાઈને વળી આમ લખવાની મી જરૂર? એકરે કહ્યું એટલે-એમના બે કુ હોય હશે

આ લખાનુંના પશુ એક જ મળે છે સર્વ કરનાર જ્યાં જાણે છે કે જાન મળે નથી વળી જોતો એકીકરણમાં હોય કરવામાં આવે છે તે દિવસ વિધિ નથી કરવાની મટે તે એ અર્થ આવા છે હતા જે નોટીસ આપવા એ લખવા છે, તેમ આનું લખાનું હશે ન જ લખનારે લખ્યું છે એમને એમ મરી જવી જતી! જેના લખનારે પશુ પૂરે લેલ જાળે હોય કે હવે તમે આ દલાવેજ રજીસ્ટ્રાર કાલેનાં દોને તારે કરવા શરૂ: અને આ મહાશીની જે એકે રૂપિયા પચીસ મર્ફ લીધા!

આથી અને અનુક્રમે જોડાને તેની કહેવા પ્રમાણે લખેનાં લખે, લખે તેમનાં હાઈનાં લખનાં આપણને જાન ન પડે તે જુલો હોલસાલિ જેવા મટે છે અને આમ પ્રિટ કાર્ટનાં માનને અમાર દલાવે છે

મિત્રિય મેલેન્ડ્ર ને બેને નેપાલ ત્યાં છે ત્યાં ને
શુ છે અને તે કયા થાય તે અજ્ઞે માત્ર એવાએ
માનિતી આપ્યા ત્યાં નીચે દોટી પોલિયોસ કેવળ
ઉત્પાદન બૂલા પાડ છે શુ એવોને હકા હવે
ચલી નથી કે આપુ કેમ કે ત્યાં ને નાખાય છે ને
ટેલુ મેલેન્ડ્ર છે તે વિષે જણાઈ છે શુ જણાઈ નહીં
આ એડિટરિયલ ને બેને કે એડી છે અને બેલેન્ડ્ર
મણે મેલેન્ડ્રે રૂપ બાલદ જ છે જરૂર બાલ વણ પડી
ને વખત મેલેન્ડ્રીયલ સામી રીતે ચલી રજો તેણ
પણ આમા વરપરી સાથ જ વચરના હશે ને
સામાજિક રીતે જોવા નરતા આની એવો નરુતિ
આવા છે અને નર બા મેલે વરેજમા એના હકો
આન્ય નાવનામા આના છે જ્યાં નાવેજમા રખ
નાવનામા ને કુધારાનુ નિલુ નુકા હવેજ નથી
તેમ આ વાતના મેલે બાલુ છે અને નેલની મુલ્ય
નેમની જ ક સંબોધા થાય કે વણ અધિ રાગીની
કેવળાઈ દેખે તો એ પશુ વચરનામુ ખ્યાલ કેવી
મકલ ને અધિતી સ્ત્રી કે જે તેને એ લખાપુ
જેવુ દોડુ ભેડીને તે માટે કાષ્ટેજ નિલન નથી
જરૂર કાષ્ટિને જ નાવનામા નામા પાકે વા ને
નાવનામા પદ્ધતિઓની મજાસની ગજ નેની
કેવળ તરી નાવ નેની નાવેજમા કુળાઈ છે તે એ
કર્મ જોઈ નહિ એવો જ મતે જે અધિકારી એક
કે તેમની સામાજિક રિતિ કળાઈ દેખે તે ગેજાની
અવલી જણાઈ મધ્યે સ્વયંવા રિતિ ન રહે
નવન વચરિને જાની આને છે કે (જે કળાવેજમા
જાણુ છે) 'અમા તમેકેરે જનાની એવન તરી
જાણી આવે નથી નેવરી એવન તરીવ જમાન
કેને એમા એવન કલક આની બહારીએ હવે
અને નરત આ કે જે હ છે તેજા હવેજ કર્મ
છે 'તમેને કાઈ પશુ મેને વણ ના કે માત્રુડી
જાલ આપીશ નહિ તુલવ આર મલ દુલક તવ
અમે કોઈ પડે જાણુ કર્મ નીચુ રિતિ અને
અમે તમેકેરે કલક પળીડુ અને મુને જાણીશુ,

તેવી જાની ખાતી જાણીને હવે અમા નાવ જા
એ અમે તમેકેરે કાઈ જાલ જાણી કલકાત કરી
આ જા રી ત્યાં જાણી અનર્મ ત્યાં નેની મુલ્ય
તે તમે અમા પ જાનેજા કલકેરે જોઈ પાણી
મેલેન્ડ્ર કલક છે
-માલ રીન હુમને હુમને ત્યાં આપે છે તે કા
અમા ત્યાં છે નમાને હવેગાનુ નરત એક
કલક અમારેને નર વ નેને કળાને સાથે હવે
ત્યાં આરત તરીની ત્યાંમ રુમે મળ કલકને
પુ આપી જાણુ 'કુ અરે હવેજમા કુ નાલીજાની
નહિ અર્જ ત્યાં નમાને કોઈ પશુ અનર્મ કુ
કોઈ નહીં કે તેજા આપા બાની આપુ કુ
જાન કો પુલ જામ વી પારે જ નામા ને
કલકાત તેને નેવાતવ જાલ-મેડી-રિતિ ને-મારે
કોઈ મુને જાણીની જાની જાણીની જાલ નરત
નેજા ઉમનના વાતનામાન અનર્મ અને માત્રુડી
છે તેજા મુલ્યે જાણીને રમેને આરતવ નરત
પણ જાણુ સીમા હવે મામાન્ય મેને પુલ નેવા
જાણમા પરજા થાય તે તે જાણનામા જાણુ કે
ત્યાંને કાઈ જાલ મેને રજા વાકે માત્રુડી નેમ
અર્જ ને તેડુ વરિમા ને વચર વાકે
જાણુ કોઈ વરિ તેજા રજીની અર્જ માત્રુડી
તો એ ન મલી નાવ ને વચર હવે ત્યાં ને
જાણુને ને અમાના જાણુ ને માત્રુડી ને ત્યાં
આની કુ નહિ ત્યાં જાણુ જેલ તો કુ ને કુ
જાણુ એના જાણુ સમા હવે જે, વચર વરિ
તે જાણુ જાણુમા પુ ને જેલ ની મિલન
આવતા અને તેને માત્રુડી પશુ ને મમજોર ત્યાં
ને જાણુ ને જાણુ વેન આ જાણુ છે અને
તેજા જાણુને અર્જાત આ પામે જાણુમા જા
છે કે કુ જાણુમા અર્જાત નહિ જાણુ તો
એ જાણુ જેલ ત્યાં કે અર્જ કળીત ને નર
તેજા જાણુ દોર ના પશુ જેને નામા જાણુ નથી
ને મેલેન્ડ્રી ના જાણુમા આ છે નમા જાણુ છે તે
તો જાણુ મોટી અને જાણુ ને જરૂર નમા વણ

પડી અમુક મુલક મુલકોને આવી રીતે એકીકરણ કરાવવાની જરૂર પડે તેજી જલ્દી આવી જવાના સંભાવ્ય ઉપર સ્ત્રી કરવાનો હંકાર કરવો તેમજ એ વળી ટિંકુ વિધિ પ્રમાણે કોઈ સમયમાં સ્ત્રી કરાવવાનો પ્રસંગ આવે છે અને તેમાં નાખાવની સમયે હોઈની નથી ત્યારે મરણા આત્મામાં ખાતો ખાતો કેટલી એકીકરણ માટે છે તેના દિવસિધિ થયણે એ સમય સ્પષ્ટ છે તે એમણે કહ્યુંનારું છે। જો તેના દિવસે ઉપર સોઈએ, નહિતો સમય પણ ન દેવું એમણે અને જોનાથી કોઈ પ્રથમ પરણે (દલાલ પની-પત્નિ) ન હોય તેમજ એ આટલી જ સંજોગ કરવાની હોય છે એ જ રીતે પરમ પડી એકીકરણ કરવાનો હોય તે સંજોગ સ્પષ્ટ કરવાના જોઈએ પોતાની રિવજ આપ પાની હોય છે નામ દમર, ધણે મેળોજ, વગેરે તે પડી બંને શાસ્ત્રપ્રાપ્તી અને અભાવ/પૂરક ટિંકુ વિધિ પ્રમાણે અમુક નારીએ અમુક અમે દિવસિધિ સમયો જોડાયા છે તેથી કહ્યુંનાર કરવાની હોય છે આમાં ચૈત્રણ કઈ સમયનું હોય નથી જોયા તેક બીજાની ફરતે ગાડી ધેરી કે આથી જુઝ જુઝનાનાની જરૂર નથી ગાડી ધેરી રહે તે એ કમોક્ષ નથી અને દિવસ વિધિ પ્રમાણે ને ફરતે આ કરવાની છે તે જોઈ નહિ જાણી હોય તે જલ્દી ટિંકુ વિધિના ઉપેક્ષા ને। સમયેક આ બધું છે પ્રુદા ચારણ નહિ કરવાનું ન હોય તે પડી એ કરી રહે નહિ, તેમજ એની સાથે રહેતું જાણતું હોય તે એ જોઈને જુઝ રહે। મટે એ રાડી આપકા પાસે છે સંજોગમાં ન સમજું હોય તેથી એ હા મોજો અને રહે ॥ તેવું નથી અને ને હા કાલેમા ન જાણ

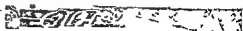
એવો હોય તેવો સંજોગ હોય તે પડી કોઈ તેને માન્ય માન્ય નથી

મનન કે, ત્યારે જાણતી એકીકરણ કરવાની જરૂર પડે તે વિધિના સંજોગ તે અને સમય મટે છે પરંતુ આત્માની કોઈ અંતરે કમી હોય ત્યારે તે સંજોગમાં જોઈ ત્યાં જાણ કરવા સમયે હોય તે ત્યાર સ્ત્રી સિધા મઈ જરૂર છે તે હાલ ખાતર સંજોગ બંધાર પાસે ક્રમમાં એકીકરણ કરાવે, ૨૫ કરી સમય આ રિધિ વખતેના ન જાણતાં હોય ત્યારે જાણતો નથી, પરંતુ આ એકીકરણને જલ્દી પાતાના કરી છે તે રીતે સમય ત્યારે નીજ જાણતી જમું ન રહે, તેવો પડી મનન છે એમ, જોના સંજોગમાં જોના પૈસા મળે અને આપના જલ્દી સંજોગને દલિર કરે તે કાળે જોઈ લેખને કોઈના સંજોગ સંજોગ કરવા હોય તે તે જાણસ માર કાડી જાણતું જેવું નથી

કોઈના પાસે જરૂરમાં સંજોગને કોઈ કરે છે તેવો જાણતો વાચનના પડી મટે છે અને તેવો કેટલી સમય લેતી તેના જલ્દી કરાવો આનો છે પરંતુ આને જાણ પોતાનાને નથીના જાણનાના ફરતેના કરે એક પરંતુ જાણતી નથી ત્યાં ફરતે જલ્દી જાણતો આરંભ જાણતાર પાસે જાણ રાખે પરંતુ એના પાસે રિધિના વખતેના જાણે જાણ કહેવાય જાણના એકીકરણને કોઈ આરંભે પાસે કરી કરાવી આને ને ગણતરીએ રિધિના ૨૫ કરી લેવા અને મટે કરે ૨૫ પાસે જાણે પરંતુ જાણ કુટી આપણે સિધિના જાણ આપણની જાણ ફરતેના હોય ત્યાં રાખી એકીકરણ હોય જલ્દી છે

*

જિજ્ઞાસુ શ્રીમતે ની વખતે આને કાઈ મળે ને જાણતીએ સે હોયો જો તેવો જલ્દી સમય એ જાણી કાલ ન હોઈ જોઈ કાલે છે સંજોગ એક વારીની વિધિના જો જાણતો હોય અને કેટલાક વિધિના જાણ આને કોઈ રીતે કોઈ કોઈ આ નવી રીતે કોઈ રીતે જાણ ૧૦ કરી કરી તેવો જાણ પાસે જોઈના હોય પરંતુ તે જોઈના જાણ નહી કરી રાખતો જાણ સુધી સમય હોય જાણ તેમ નહી કરવાનું મટે નહી જિજ્ઞાસુ આ જોના કાલ ૫૦ વર્ષના જાણ મળતી રીધિ જાણ નથી

આવ રે વરસાદ

એ ની ઓઝીરી નીલ ખડી થીત મેલી ઝીત
મનો રે જરૂરીનો મેળાની મારી રે રૂઝ
આકૃતિ મળી આણી સાથ નાચે સાકર લેપ રે
કપા. અનરો પેરોએ પ્રેરે ઢાલ નાચી નાચે
પરે મારે પાંચ મહેનો આનુભવ મનપ બલકિત
ભીતી એ આ રાત્રી કાલે તેસ નાચે આણે
અગાધારી નામે પેળા રે પેળેલા બાબા કનવી એ
પવાલે બીનવી એ કાંઠા સા. એ મેળાનો અમલ
નોરો

મિટી પેળા ઝીત એ અનુભવના નામે નાચે
મા પાકમ પાકમી પાકરિ એ ઓઝીરી
પર મેક રાત્ર મેક ની આગાં રાત્રે અગાધારી
નર ના પડી પાકારી

અપરે મુઝી નીલ પર અપરે મહેનો
આબા પડે નારીઅનપાકી કાંઠા પડે નાચમ
મુ નવી આપને કુ દહી કાંઠા મેળાપુ ને રે
આપને નવબા કાંઠા મુરે મુરે પડે પડે
આપને કાંઠા કાંઠા રે મેળા નહી રે મેળી કુ
નોકારી રાત્રી આપના મુખને વાળવાળી નીલ
પડે મેક વાળા દેર રે નહી રે મેળા ન પડે
કાંઠા કુ આ મેળામી કાંઠા રે કાંઠા મેળી
તેમ મુઝી રાત્ર રાત્રી નહી અરી આ આકર
તે મહેનો કુ અરી રી રાત્રી કી કાંઠા

મુખે, મારી નાચ પર કુ કાંઠા રે અપરે રો
આ આના પામાથી રાત્રી કાંઠા કાંઠા પર નાચ
કાંઠાની કાંઠા નાચ નવી અપરે મુઝી આ
આ મુખે નાચી આપને નવી અપરે કાંઠા
આ આના પામાથી રાત્રી કાંઠા કાંઠા રે મેળા ન
આને

મારી આત્મ ઉપર નાચી આગાધારી આત્મ

અપરે આગાધારી નીલ ને અપરે આગાધારી આ કાંઠા. પર
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી

આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી

એ કી રે અપરે આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી

આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી

આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી
આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી આગાધારી

૬૫ છે ? અમારા એ ખાંભ હેલ છે એમને ખ્યાલ,
દુર્ગરી દોષા, કુપન બંધી ગાવણી સાધ્ય છે એમના
ગવેશ એ છે એ એમની પ્રેરણ થી ગોમની માગણી
ગાંધી ઇ સિદ્ધાર પશુ મળ્યા જાવે છે । અચર
નવાર અતરના કાંપાની ખાસાલેખ આવળી કરે છે
કોઈ વાર કેવ લુ લુ છુ તારે એ પ્રુષ મવા
દેખાય ॥

‘ સુદતી ! આ ખાસાલેખ ભાષા એ મતા નથી એમો
ને કોઈ સમજાવવું છે એ નવરથી સમજાવે છે
એમનાસાની એક રે વેળાની તોજ તાન વચ્ચે
આકાશમાંથી વરમાદ વરસાદો હતો ત્યાર એવેશ
સાને કાંઈને માદ દીધો એ નામ જરર
કોઈ કોઈન દુર ખાસાલેખ શુ એ એમને સિતેલ
જિજ્ઞાસા દતા ? મે પૂછ્યું પણ કિનર ખતો નરિ ’

અને જગદીશની આંખ નામે “બહેતે મર્ધ તરે
આકાશમાંથી વરમાદ વરસાદો શરૂ થયો તદાંબા
જગદીશો વરમાદનું સુગીત રાખ્યા જીની દલા
એવરેશમાં કેશાઈ અને જગદીશને નીકરે એના જગદી
એમો શીલે

આકાશ મઠીર થયું વાદળામાંથી પાણીની ધાર
જમીન પર પડેશ લાગી અચર શે દાગીને અવ
શરેશ રાખ્યા એક થયો એમીભાષા બે રે મવા
અને આકાશમાં કાળી પાટી જળાઈ એ કાળી
પાટીમાં લીજળીએ દુધિયા કાકરના જેવા આકાશ
ખાંધ્યા લીજળીને એકાંક લખાવ આલક્યુ નરિ ।
એ રે વળેશીજ્યા કરશાનુ જ સીખી

જગદીશ ॥ કુપણા મરિનીયુ પાણીનુ યાદુ લીધુ
પાણુ પડેનુ રીયુ સવામન રનુ પશુ રીપાં પાણ
જગદીશ જમી મરે એના છેદ પર પાણી પકય
જગદીશ મન મેની કીકય

‘ અપખનને મર્ધ પાણી પાણ નથી આકાશ વારા
ગોળામથ મે તે પાણી ડીરાળનુ નરે આચર
માનુ માનુ દુષ મે પીયુ છેકે નથી પાણુ એકી અને
અચર નથી પશુ વાદળો અને મવા જતાં આવડયુ

વાદા કાળમનુ લીર ॥ મારે મે એ મૂવુ ! ..
પશુ વરલાનુ જોર વધુ જગદીશને જમ્યા રેરવથી
પટી એકી એકી કાણી દતી એવરેશી બધી
જમીન પર પાણીની કીકાની ઘર્ષ આમથા પચયુ
કેમ ર મેરે રાને જગદર પશુ કયાં જતુ ? જગદીશ
તાં એક ખુલાઈ એકી રસો દુધિયુ વાળીને એકે
આ પ્રકારી જગદીશ આવે રહેવાના કીકા મવા
જગદીશ આકાશને એકે

સુદતે, જુએ મે એવરેશી આની જગદીશવારી
વમે કયાં દેખો છે ?

જગત મયરે જગદીશને મળ્યા અવો તારે જગતે
આડીને જગતમાંની રાતો કરી નવરતા રેવી પર
શની વિમરે દુર કી નીકાદ મજાપુર, નાનીક,
નરિન મેક જોર કાંઈ નીકીકાની જગતમાંની
કિ મ એ વાતો પૂરી થઈ

દેશાંશી મજા ॥ પન આગે દતો મજાક એના
વિવેરે દેશાંશી કપાકા કરતો દતો એવે અનિમાય
જગતે મવાળે મજાકયુ મેસિયાન થયુ હતુ તો મ
એ લખ કરતો નરેશો જગદે એવી દીકા કર

પટી જગતે આખાજગતે અને મનાવેડી કાગ કુપાવી
જગદીશ ખનુ સાંજની રતો જગદીશ એના જગતને
એવરેશને હતો જગદ કોઈ ખાસ વાત માટે
આ રે દતો પશુ એ વાતને એ જિજ્ઞાસ કરી
શકે નરેશો

આખરે જગતે આ વખતના આકાશ એમનાની
વાન કરી એના સમાર પર નિખામ નાખ્યો જગ
દને જાણુ કે દરે જગત મુદા પર અચરને
કોરે આજના જગત એક માગણી કરી

જગદીશ અને જગત આવે છે પશુ મે તારી
આજે નુ મને જમ રૂપિયા અરપ તારો જનો દિવાલ
દુ એકાએક કરી શકતો નથી પશુ આ વિચારોમે
એવી મગમે એવથી દુ તને પાઈએ પાઈ વુડી
આગીશ

કરી પશુ છીકા નિયા જગદીશને એના મૂવુ

ઓગસ્ટની રમ દરો ને એ જ દિવસે એરસી ખાલી કરી નાખો *

જ્યત વધુ થોને તે પહેલા રોડ ' જિપસી નવા અને તે સાળે જ્યત ધેર થશે ત્યારે એની પુત્રી આજ ઓગસ્ટની રમ દરો પુત્ર બિધી ગયો હતો નમ પામે જઈને જ્યતે ધારવાળા રાખે રજુ કરો ' પછથી એાગસ્ટે આ એ રમ ખાલી કરવાની છે સુભાર્થ આ મમન પાડવા માટે છે

રમાની આખ પગ આ મદિનીએ અમર કરી એ આપે એક ડેરો આપ દોડ દેનો કેખો દોષ એડી રીતે રમાની આખ ફાટી અઈ એક અરેસ્ટી હેરા આથી ચેરાઈ પડે રમ ની આ વેદનામાં અચ આપણ જ્યત તૈરા નહોતો.

ઓખાખા કુખઈની સાળ જોઈ મીનારાનુ રવખ એ રીતે મલક મગ થાય છે રમે ના નરંગ સાળના નહિ પડ્યુ અરનવા રસીન આમશે આકાશમાં ઝૂંને છે અપાતો પીંગા રમ એક જાને રમે કે ને તલ જ ગુલાવનો જટાવ દમને ॥ એ છેડા માટે જુરા રમવાળુ નોક રેલ અકાશ છે મહેન્ની જાળને પર કુર જાળુ દરો પડ્યુ સહેર મથેના જોડમાં આગસમા રપડા થે ॥ જાતે છે માથા પર આડી સાળ લઈને રમા જાળીકની એરસીએ આવી જાગવાને પડ્યો નવો. જાળીરને ભાન્ય કે પરનનુ અડવડુ દી એએ એવા પુત્ર આથી મોં છપુ નદિ તો આજ રમા અલી જાળીક જરલ દેખાઈ મથે

* તમડુ કામ પડ્યુ ॥ આટલુ કહીને રમા જેડી મઈ રમા આજ થે થર નાં દાગી રીતે ર થે જાળા નહોતા જ્યતના ડાગા આણેથે ટા ॥ જેખુની યાદ રમા પર આ ધડીને મમી આળા એને ખાજાનિકે તોર એ જુડી મઈ

જાળીકે આપ્યુ જ કધુ ' તો જાળ એમે રાત સાય મારે કપા ભગવાન છે ર દુ નો અલી જ

જાળાં છુ. એની જાળે છંખ નહોતી પડ્યુ જ્ય દીનથી એક નિશાન છે પાપો રમાની સકનુ ભાંતુ આ પરિજીત ॥

કમા દેતુ વિવા નિર્ગળાથી જાળીકે સાય કરો રમાખાને તમારી વા કેટલી દરો ॥

રમાએ જવાન વાતો તમારી વધારે પડ્યો મોડી નરના નેપડી મારી ઉમર છે જાળીક ' ॥

* તમે ધારો છે એનુ મનેતુ મોન નથી માજુમને દરલ રવોજ મજાજો મોન છે ' ॥

જ્યનમાં વગર દેરો અગધુ પડે એના કરતાં માંની અધી રમે /

મે ન કુલી નથી એ તો કુખના ॥ છે ' ॥

રમાના નવ આ આ કુખખાન ॥ ॥ નેપમી રાના કુખના રમ નેવા દોરા કુખ તરલ જ જાળીકે વિરવ મ. ॥

રમાબી વહે ને કામે આ થા જે કામની વાન જ આજુ કુલી મથા ' ॥

પડી તો રમાએ આરને આળે જોડીની વાદ ॥ ॥

પછરથી એવાજ સુધીમા એવાં પાલી કરવાતો મઈ સમભ ॥ દને યુ કરતુ એને વિચાર બને જાનુ કરવા દગ તથા મથા ર રમાઃ આનુ થો

અજાજ નેરા મિલીઅ ના ફૂલાં અમકથા જાળીકની જોરસીયા પાળીની પર પઠાડીએ ખાઈ રસી એરસીની વગર નીડાવ તપ નહોતુ એટલે

મથા વરમાદ પડે દનો રમા પર પછી છટાધુ જાળીકે રમને એ જુજા મેસી જવા કહુ તા

અરહી જાળુને મારે જરા એણે દોરે

રમા તથા કહેવાઈ જાળીકે વો એના એવગમ જ જેડી રસી તો જાળુખાળીની નેપ રસાદ પાળી

તીર કેકથા દોરે રમાએ આમકથા જાળીકના કાને સકાવો તમે મારો જાળુમાં મેસો બાંડી પાળી

આધુ રપકે છે જાળીક અને રમા પાને જ મેસી રમા એક કાળ

પર વગસ દવા બે પાળીએ એક મીળને આજાને મેસે

કામ આગે પુ દને વધુ કિયે તથા નથી એ
 રીમા પદમી એવરને દિવસ કોમી થને ને એ
 રિવે મારા ગાસિકને દશદા અથવા અકપ્રકર મે
 એમા ને ખાસ તારે માટે ને પાતા સમયા છે તુ
 અને ગત્યારીને બાળી એક સુદર વાળી લખી ? આ
 રખે જરૂર દુ તને આ અગતીમાં લખવડુ માટે
 રેકાશ દશ રેખિયા આપીશ

જ્યારીએ એ મોજનાના પાણી ડોલેત્યા રિના પુલુ
 'અનેજ તારે કેરા પ્રગામી વાતો લેઈએ છે'

સાહિત્યારી હવે નસ પડ્યો 'જેમા અરનાની રજા
 નનાની સુધુર ન હોય ! જેમા સુસામીના બપોરે વરખા
 એના આનંદ હોય જેમા પદમી એવરના સુખ
 કિનેતો અરિમા હોય જેમાં આગતી કળપાને આપકે
 ઉત્સાહ હોય

માહિત્યકારની સામે જગદીય જોઈ ન રહ્યો એ
 અસાધી જરા સનાદીને જોઈને માત્ર કે જરા
 વાળીમા આગત્ય રવનાના કપરા લીધેલા હોય તો
 ન્યત્રતનાની નારી કોણ એમા લકુળી ન હેય

માહિત્યકારે જગદીય નો આને કટકારી કાપ્યો
 'તો મારે એ ન થાન ? તને અગત્ય ને આગત્યક
 કોણ છે એ ? કેળના કંઈસી નેનમ્મો સમગ્ર ભરીને
 માત્ર માસિક મચાવે છે ને તેમની ભવામ્મને લંધિ
 તે સુરનામયોમા માત્ર માસિક થાનુ થાનુ છે જ
 રીયા ! મારે ક્યવુ ॥ ધર ચનાવતુ છે વારી માકે
 હુ ક્રિકના પુરતી વાળીને એવી રહી શકુ નહિ
 ખગી ને મારે માટે થાનુ એ સવાલ છે કે મોની
 કમ હી કર અ પડ્યા વહીનમ્મો વરા એકાદે કર
 કોમણી તુ કીયો આનીય ને રેખા દેખીશ

જ્યારીએ મેલતુ નેમી હાંચા કે, સાહિત્યકાર મૂકા
 મહી ગયા અને જગદીયની એરડી ઉપર મારે એ
 કોઈ થયા જગદીયે ક્યુ 'પર રને અને સાહિત્ય
 દાર કોમીમા કુમત નાળીને જગદીયની નહાળી હેટા
 થઈ ગયા

મોહી એવરની રાને જગદીયે એ ડી મોરડીના બીંત
 ખના ધિપામ ન સચે સવરો માંડ્યા

'નુદરી સાગત્ય આપવુ સાહિત્યકારને ? સદરી
 તમે રમ્યુ ઉર વાળી મળ્યા ? વરદેયી મળમળ
 કરે હુ મળુ મળુ ઉર કોલાનુ નથી

અરે ! આ તુ ? મુંદરી નેવે બીંત પર આપર
 હોય મેમણી મેકામેક મૂનો ખર્ચે અને મુંદરીને
 આકાર ટથી ચો

'સુન્દરી તમેવ તારાં ? હીક મું ? કકીર ! સામનાય
 આપ પનુ પધારે સદીકાર, આપો જ નસી પધ
 બીંતે આરે જ નાંધ ! તુ રેકાને મને તારી
 જરૂર છે

કવિએ એવત્યા કરવર વરસાદ જાળીને આભા
 લાગે જગદીય નિચારે થાપો કામદ લીધે કતમ
 પન્તે સાહિત્યકારના સમ્યોએ એને કોઈ ચકા ને
 સાદિસકાર ને વધુ મળ્યા હોન તો મેમણે જરૂર
 કમુ હેન કે આરતીની મીના કયા પદ આગદીને
 સોનારને આરે કોઈ દતો જગદીયના મળી
 આપ એ આરતી કળપામાં મુખરીએ ખર્ચે જી
 મકર નમ્મો અને આરે કકુની રેગુદી રાના
 કૂની પાપદવિર વમલુ હી મહી રમ્યો આરે
 કોમી મેલ એવી વાળીનેમા થા મેલે મેલે થયે
 આગતીની મીસ ભપડે કકુ અને નેકી એમેક થા
 આગદી અને મુખામી આરનાય એક મહી ગયા
 જુજમરે નાયા મળદીએ અને રરનામા મેલો
 અહીં મકર મકર કર્યા મહીયા

જગદીય આગાથો એવે એક વાળી મારે ને વાળી
 મેલદ કરવાને એક સાદિત્યકારે ખનાઈ કરી હતી એ
 વાળીને ક પાને જગદીયના ખનને મૂનો લીડુ
 જગદીયે ને વાળી મળુ મળુ મેલેતે માંડના
 મળુ કળપનુ કેક વરજાની કકાવદીમા એને
 રેખાએ બધી

એક તો મેળ ભરી હતી અને મેલતા આ ચાંદલાની
 પ્રથસા થવી વધી દહાડે આ નેળાને જગદીયે

જખમી શિકારી હેમિંગવે

વિષય વિષયક કાળગણના વખત-૧૯૨૬ હેમિંગવે
૫૫વર્ષી થયેલા ન્યૂયૉર્કના અભ્યાસી મલિક-મલિકે કોલોરડો
સેવા સંપાદક પદે અધિકારી પદે ૫૦૦ મેલેટો ને ૭૫૦ ફોલો
નક્ષત્રો અને વિષયક નવે

વધો પહેલી અનુરૂપ હેમિંગવેની ગુણવત્તા વાચકો
વેળા મેં સાત અમાન્ય છતાં સ્વચ્છ વિષય
ચાલ ની શરૂની ગાળાકે હેમિંગવેને એ વર્ષની
ઉપરે એના પિતાને માનસ પદવ્યોના સંગીત
માટેલો અને આપમે વર્ષે નો એનાથી પિતાને
આગળના દુષ્કર્મના ગાફન પદાવ્યેલી (પિતાને પોતે તે
જાહેરની મેળાને આપીને આપવેલા કેવી)
અને કહે અમાન્યોના અમાન્ય વાંચકે એ
જાહેરની ખીજ લાગેને જાહેર આજે મેળા કરતાં જ
માનસ વંદના કુલને નેનકે-અનુરૂપ હેમિંગવે અમાન્ય
તમા ખાલી થયા છે એવાય છે કે મદકર્મના આજ
સિંગે ગાળી છુટી અને હેમિંગવે દલી પાયા
જોઈ અનુભવીની પાલી વાળના હોમિંગવે એવી
આ વાળના છે ખુ ને ૧૫૫ એ નામ સાની છે
અનુ અને કુલના એ સમા નરે હેમિંગવે ઉપર જ

હેમિંગવેને આપુલની વાચા મેડની વાળે, અનુ
કેળાને મનુ આજે મેળા વાંદરે કહેવો કહેો મિત્રો
અનુ આજે મેળા એવો વધે મહેલન કરતો આજે
આજે વધે કહેવા ૧૯૫૫ના ના મુલ્યનેના આજે જ
એ -વિષયે અમાન્ય આપમેલે કે અધિકારીના મિત્ર
આજેના પર્વત નજર રિપાન દુની પાયા અનુરૂપ
હેમિંગવે નામ આજે આ અમાન્યે ફુનિયાવરમા
અનુના કેળાની દીપ્તો હેમિંગવે ૧૧ અનુ અને આજે
અને અનુરૂપ આપમે અનુરૂપના ૫૫૫ મેળેલી અને
કહેવી ખીજ સમાન્ય આજેના કે મિત્રો કહેવો અનુ
છે મેલ નહિ પદુ અનુરૂપ ગિયાની હોનારેમાર્મ પદુ
અનુરૂપે હેમિંગવે નામ આજે ૧૧ અને પોરે પેલાના
જ ગાળનાનાવે અને અનુરૂપને ૧૫૫૫૫૫૫
વાચી ગાળ છે
કુલનાના-પદુ પાલી આજે મુલકે કહેવોના અમાન્ય

કાળના ૫૦ ઉપરની
૫૫૫૫ મેળાનાના ગિયા ૧ અનેની અનુ આજે
અનુ એવી અનુરૂપ અનુરૂપ વધે અનુરૂપ અને ગા
એની મેળાની નહિ હોલે ગા એને 'મેલ' હોવા
કહે
અનુરૂપે એની મેળેની વાલી શરૂ નામી મેળાને
અનુરૂપે એના અને અનુરૂપે એના નિર્ણયની
આજે અનુ
આ મેળાની કુ તારે મેલે ગાળેના અનુરૂપે ૫૫
અનુરૂપના અનુરૂપે ૫૫ અને વિષય કરવે નહિ આ
સાથે એનાને ને ૫૫૫ મેળાની કુ અમાન્યની ગા
દલી વાલ કરવે
અનુરૂપે
અને ૫૫૫૫ મેળાનાના મુલકે હોલે અનુરૂપે ૫૫

ગિયાની આ મિત્રો મેલે અનુરૂપે ૫૫ અનુરૂપે
અનુરૂપે મેલે આ વાચક આજે અનુરૂપે એ મિત્રો
વાચી અને એ મિત્રો અનુરૂપે ગેના કાળનાના
અનુરૂપે અનુ
અનુરૂપે અનુરૂપે અમાન્ય અનુરૂપે એ હોનારે એ
પાનાના અનુરૂપેના મેળાનેના એ પાના અનુરૂપેના
અમાન્ય રવા એ અમાન્યના તારી દલી આ અમાન્ય
આજેના અનુરૂપે એના ૫૫
આજે મેળેની કુ વધેના અનુરૂપે આજે આજે
અનુરૂપે ૫૫૫ પદી આપમેલો તોરારે ફેમવાલી
એનાના અનુ
અનુરૂપેના મેળાની અને ૫૫૫ ગેના અનુરૂપેના હોલે
અનુરૂપેના વાલે નહિની આજે અનુરૂપેના માનુસાઈ
જ પાનાના અનુરૂપે

આ વૈજ્ઞાના અદ્યક્ષતામાં નથી નથી પોતે છપાવ્યાં
કહી નવેલી વ્યુત્પત્તિ એવી વાનિયાં હેમિને સદાઓ
મટે પોતા કથા છે

મુન્યુનો અનુવન હેમિને મટેકોઈ નવેલનો નવેલો
મુન્યુના નવેલો મળે વાર વિચારો કોનાવતપણે નવેલો
નવા પૂર્વે પશુ કોઈ ક્ષમણ વિષયક વેળા ૧૬૧૮માં

— મધેશી એવાનો એક તે નહીં રહીને નીચે પર્વે જ્યાર
મધેશી પાને રિખયુદામાં તથા રખેનના આકારવુદામાં
આ સામિત્યારે મુન્યુદેવની સહારનીલા તો નજરો
નજર નિરાશોની પોતે એ દાખલોની ભાગ્યો વળા
વાંટો કરતા કલા એ કરાના (કુપુર) ખાલેની
કોનાની હપારનના સખ્યાલ્યક પ્રાપ્તિએનરે મધ્ય
મધ્યના ભનીને ગોદવા રાખેલા આ અનુદેશ, હેમિનેએ
પોતે જ શિશાર કરમિયાન મધ્યરેઈ પ્રાપ્તિએના હથ
મુન્યુને કિલે પશુ, પોતે યિહારે નવા મટે જ મદક
— સાથે કરી રવા થતા સહાર અને મુન્યુ નેરે આ
મધિયાતર નામે કે મધ્યકોઈ રણી જ રજા હથ
પિનાએ માળપદ્યમાં આરોપ મદકની રોમ જ પેલા
‘રિશીય રોડ’ નો પશુ નેખા મધેશી ઉપરોપ
કરે. હેમિમિન મુન્યુદેવની માળજા પડવામાં એવું
બાનીએખ નેરેના જ અનિયુ કરે. કુપુરમાં તે
આને મુન્યુ મધ્યકની આંખીએના પાનરે
હેમિને ઉપરથી કથા છે એવાનો આરો જ બનીને
એક બાસન ‘હુમ-કોઈ’ નો ગોધા-વાઈનો
હો. નેન (ગોધા) રિશીયેનો આસ મધ્યથી
દેનારી આ રખેશ હેમિનેને અતેવલ્ય કથાનુ
હવસોસના દેનારોવાની એવાઈના હેમિને પોતે
એક ગોધાને કિયો મધ્યેના પશુ બસ

■ દાખલો આરમ્ભનો કથાનનો ભાગ આ ગોને
મુન્યુ અવનન કરવામાં જ કિયવર સહિ-કોઈની
સરજનામાં મત્યુ પ્રકુપરે રહેલું હેલ એના કોઈ
અવરજ ન કહેવાય વેલેને વર્ષે મધ્યેના એ રોક
ગોધાના જ મુન્યુ પ્રકુપરે રહેલું હેલ એના કોઈ

અવરજ ન કહેવાય વેલેને વર્ષે ૧૮૧૮ એ રજા
ગોધાના જ મુન્યુની ગોદ તો હેમિનેને અવરજ ન
કોઈની જાનીના આર દાખલ એલે એ મુન્યુના
વલેવલ્ય જ કામ મુન્યુ અવર છે કે મિત્ર અને
મુન્યુના અવેવલ્ય એ રખેનની સરજના નેપે જ
મુન્યુના કથા હેલ એની વાંટો નવપદમાં મટે
નજરે રખેશ કિલે અને મુન્યુની પાળજી છરનની
એક મધ્યરજર કિલે નિદાનના પશુ પ્રમો
કથા છે પ્રિયર અને ગોધેના છપામાં મધ્યના
નવપદમાં ‘મધ્ય મેન એક ક રી ને હેમિને
પોધન જ મધ્યના ગમુવામાં આને છે ‘મધ્ય
પરમિત યદા નથી નિમીઠા માનવી પદમ થઈ
ના ઉપ પાળિત ન કાય’ એ આ કથાના
નવપદમાં કથ છે

અર્જની ઉત્ક્રિષ્ઠ કથા નો એની અનુવનના જ
હોલ હેમિને પોધન પ્રમિતિ ન એના કથા
નવપદમાં રેલા થયે છે ‘કુ હેન એક હેલ ગોદ નો
ગોધન, કે ‘દેર કુમ થ એન ગોધા નો નામક ગોધા’
ગોધન ‘એકેલ થ દેર એના કુમ થ દીજ
વાલે કર્કે મધ્યેના અથા ‘કોના મેન એના થ
સી નો રજા પાળેના માનીયાનો આ કદ મળી
હેમિનેની એક મધ્યક તકવીર ગોધી કરે છે

એવકે પોધનેરો કુનિ ‘હુન અવર દાર્કન’ ને
એક ૧૬૧૮માં એક યાની એક ૧૬૧૮ યોડ ને
એવકે થર દેમિનેના છપાન થયે આર્જને
અવરજને એક મધ્ય પૂરી આ એક છે નિ
એવકે પ્રાપ્તિ વિષયકમાં પદાથ છે એને અવર
કથા છે ગો દુરનને સાથે અવર સધિયાર કરે છે,
અને પોધન દેલ અવર દાખો નથી આ દેલ
વિચર અવર હેમિનેને અને નેના મધ્ય નાથોને
અવરજમાં સધાક નથી રહે છે એની અનુવન
અવરજમાં નાથો નરોરિક અવર ન નદિ માનસ
અવર પશુ પરાયે છે સાધના સાધન સાંવે એને
પડ મેન નેસેલ નથી નેવી રમી અવરજમાં સાથે

આવશ્યક મિત્ર-કારક કહીને ત્રણે છે આ વિશેષ પાત્ર
સમગ્ર બકે જાતી રહે છે

મારે મારે કામકા સુધી દિવસો અને બપોરની વાતો
 વખતોર હોમિને પોને બ બપોરની વાતોને જાણુકામ
 સમા છે ત્યારે એમની દિવસોને વાતોને ધ કરોડ
 મોડ દિવસોને ના દિવસોને વાતોને કામોને
 એની કામકામો વડે ના વાતોને છે કામોને વાતો
 સારા માટે છે મરનુકામોને વડે વાતોને
 પોતાના વાતોને કામોને મરનુ કામોને માટે છે
 પોતે નેને વાતોને ના વાતોને વાતોને વાતોને

ઉ શુભ દવનની નીચના
વેગે ભનાવી ગદી છે

‘જાગિ’ શબ્દ એ પોતે
પુત્રના દેહી જાગી મુક્ત

[illegible]

આમથી જોઈ શકાય છે કે આ સંપૂર્ણ રીતે છે.

અગ્રકારને નિક કોડરખાની વખતેથી વાળે. આલેખ-
નાર વખતે શિક્ષકે હાથે પોતે ટૂં પોતાની વાડ
કોઈ શિક્ષક વખતે નથી ■ નિર્દોષર મોજાનું વરતન
અનાદ સામિપ્યકારને અભવ નાદકી /મે મુ મો
બેટ કોઈ છે

નિતાનુ છે કે આ મુખર્તા કાવર્તા મેલુ એ પોતે જ
એકે ભાષણ છે અને એમણે સમર્પનામક મનોન્યા
પારખનાયા થો મ્મદેસુ ભોવમ રોડુ છે આરમે
કામ એક વિવ્યાન વ્યાવ્યાન રીપેકે હા મિએ

કેન્સરના અર્થ પોતની
જીવરમાં પુનઃપ્રાર વળ
વેબસો હેય છે અને સ્વા
લોચનાદાર અર્થને જેમ
જેના વળ નેક એકમની
રૂપ વળની કયા કરેલો
હોય તે મૂલ્યની બાવળ
પણ એને ભાવની રૂપ
કયાથી નિર્ધારિત કાર્ક
અનર્થક કાર્કના વિના
અર્થક રૂપ ન રહે જીવન
કર્તાના મૂલ્યના સમજાવેલ
વધારે વિષય હોય છે
જીવન કરતા મૂલ્ય નેક મેધ
વેબકારના વધારે અર્થની

કેવાલા છે તેવા જ ઇર્ષ્યાથી 'બન' કે સમ્પત્તિએ
 પહેલુને મવાન શી રીત દમ કર્યો છે એ ઉપરથી
 એના 'વર્ણનો' અર્થ જ્ઞાતી નકે ॥ આ માનવતા
 હિંદુ ધર્મને કારકે અધિક અરે સફળતા મળે
 અમુલ્ય છે તેવી જ રવાનપણ જેવા અર્થક મળે
 'મન' ન્યામ અમાન સહી રહે છે અરે અનિમ
 મેલાના નાનુએ સારી 'પરોપકાર' જેવા અનુકત
 કરી રોકે છે ક્ષત્રનાર મુને વાગેલા નેતર

નવી ઢબની સમાજરચના

નવી સમાજરચના કેવી થશે એટલું વિચાર નવી રાજકાળી પુરુષ આ સમય કે નથી આજકાલ દેખાડે તેની કાપના ક તો એના જેવાટ મધ્યસ્થભવ છે તે ઉપરાંતી મંદકર્મ શ્રેણી ભણતી નથી આજકાલ નવી જીવે ત્યાંના ત્યાજ્ય રહેવાજ્ય છેવે રહેવા જેવ પેલાણુ દેઈ શીકે તો આજ્ય ધીરધીર આવશે મર્યા છે

આપણે ફેરફાર શક્યા મળીએ એવો કે કે નહીનના જાઈએ કે કે માત્ર પરિસ્થિતિથી નક્કરેય છે પ જુ મેંજુ તો ફેર કે થાય તે વ જાણે નાં સમસ્યાઓ ક્યાંય નાબૂદ થઈ નથી કે જરૂરી નથી એમને પ્રમાણપૂરે જતાંની જણુ થકે અને આવશે કે દેખ ન તે જિંદગી નથી એ કાંઈ તે નાજસીન રહેવાશે તો ખુશે જરી જાર કે કઈ બાબત છે ?

જાહેર નાણાંની ધરો બચાવ વ વચ એકની જગ જો પાળ આજકાલ છે જેની જરૂર ના દેખ તે કામ થકે થાય છે પહેલાં કમળો કાનુ અને છે વેચ અવર્ષ ભવ કે માખરપાપના થાય તેનું કાને તે તે નજરની હર્ષએ પણ જવાડ આપી શકાને નથી

બીજી નાજી દેવાનર્થક છે ફેરફાર બરો વાજસત્ય કે શો કાલેકરદ નજાએ કાનુકે થયે મુજબ થકે એવ રેખાં નહિ રી કે મં બને વધારે સિતે બરો આ બોલિને નહિ બીજા કે હિને કાલે—એવી માધુ પડી જાય છે ગોર રકિમ્કા મુજબે ભારે બધા લગાડ હયા કાળ્ય તરફથી જોરજર ડિંગિ એકોડે તે ફી રશે થાય છે ત્યારે જન મુજબ છે એકોડે જાર નથી તે દર વખ નાજ ઉમેરાન જ વળ છે એ દરે

રેખાંએ નેવ મુજબ સમજકને જનુ આતમ પદેયા પેલા ડિલિગાન્દગોના પાલ કિયજન સુધ જન

આ લેખના અર્થથી વિચાર—જેનાની મૌનિક વિચ રજાપુરીમાં નવીનતા અને કામ કે તો પહેલી નજરે લખાય છે ન કાનુ કહેવ નીડકાને તેમનામ પહેલે કાનુ દેખાડે હશે કો છે જેની ના લેખ જાણિક કા કે છે..

કરી મહાવ નિયો આ સમયરો ના નથી તે એવો વળે જુમ આજકાળો છે કામલ તે નિયોનુ રવાન મધ્યકાલ થકે છે એમાં કાઈ મધ્ય કેવી જરૂર ને એમ બ કા પાડે કે થય દર વા કુરી છે એના જ વેચ તે એક જ નિયો રહેશે તો જેવી નિયન મને પજુ એનુ કા બને ?

ન પાળુ રામ્ય સ્વભાવ દેખ કે કામલુ દેખ તે પ્રત્યક્ષ બરોળીયા કા વર નવા કાળ નહિ મુક વાજે નિયન કાલેર કો લે ને સોડ ને ને કા રામજ રહેશે

માનુ પ્રવાસથી રિયન રાખે મુશીમ છે એ નુજન તો ધનિક પડે ગીમ વચ્ચેના કેર આ પગે લા રો છે મો કે ત્યાર બી જાન પલા નચેના તરવન થામકે છે આ કામ કાપ ન નજારી થઈ એ એમ કહેવાય છે પણ એ વન કાલેરી સરજ નથી

ધનિકા નેર કુ રે એ કા બરે વડે પેલા મે રે છે કે એવી એ કે થલે છે અવિશ નીજન વેરોઆ જો એ નમીનય ના કાનુપ સાર કમો કમો દેવ રેવન અનુપ રામ પાપ કમો છેવે તોય થન આજકાલ જુમળી નાજ મળાજન એક અવિશ કમો દેવ તે છે કામલે આજકાલ વડે થાય આપી રાકામ થકેની અવિશ એ આ કામલનારી ખાનીરા કા નરી રવ થ મો એ આજકાલ કે અલગ થશે થી ?

કા એક ઉપરે રી સમજ એ એવા વડે મળુની મળુકો જેલની સનર એક તે કાનીરી કાનુ ના મળુક ત્યા પચિને નાજ કરી રેશમ રહેવાની જરૂર કરતી

મળા જ કશે બી કે મળીની લેખ જ એકોડે અનુભવ થયા દશે

★

મોટું મળત રાખી નહાય મોટા પાટો વડેની દોશ
તે કાઢતા વધારે વાનીઓ આપતિ જ્યાંથી પશુ રાત્ર
લગીરને સ્થાન કે નર આપણ કાઢતા વધાર કથાનિ
સાત રૂઈ ને માફીમાં પાડ અણાને જાને પાળે
કેટલી મકાલ માન રિકે વાનવા નનિરેક શરિ મે
નર પરી પડે અને તે જાણે મોટા પેટની રામ
મોટા હિલ્લી લકાય

મોટા મોટા રિતો પગ છે વન વડે લાજણા મોટા
મની ફિકર ના રહે એ દોશ તે પાલખા બા રી
કો નિર્દોશી લક આવી રામ એ દોશ તે મર
કો જાલન માલ એક પડે રામ પડે નર મર
મરુ પુત્ર પડેની માલ નવુ વળી પગ
લોક નાનક

એ મળાજાવા માયની દુખ તે જાખમે ડાળવી
દોશીઆનો પૂરી પડે ને કવનના જાન ને આપા
ન અને મહુને મુત્રામ એ એ કોને છાટ પાવો
મોટાને કોઈ ઉપરતુ ને મળુક દોશ તરેની મેકા
દોટુ માલુ મળુ કો વો કમ કો

મોટાને છાટા હોને નરકા હોને મેના કરતા વધાર
થાત કઈએ હોને જોઈને જોડા ને નરિ નરી
મળુકોના મેનકોન પુરા જોતિનુ જોવાને દોશી
જાનિ પા માલકા વાખા કે કો વેખાનુ
શોન ન વા નરી સમણુ મોળાની મળા થાતી
જાખમમળુઓની વધારીએ હોને આપ મેધા રેલ
માને આપરે માલુ નરો કે કુદારે કમુને
શોમ વધે તે આપરે મોટીને જોને લકાવાનુ
રહુ થવે ના મળે મળે દોશી ને પ અને એ
નીચતા થમવા પાળાને વળીવળા નિરજા નર
લેટુ વોઈ રી રા નરી પગે નરો લોકો મોગા
આ પોઈની કમ વળા

પગાન જોતિને મળા ના માલ તે પડે જાખો
એખની વધારે કઈએ હોને બાન મળરેક મોગારે
હમ મળવા માગેને જોને ઉતોના વાની મેખો
ઉપના મળા વેક મરોને જોને પકુ ને મેખા

જાનલ નશે તે કામ જાનલ નરિકે સોરી પાવાના
તે જાલકોને જોને મેધો મળાવુ મળાવુ નર
વધારે મોટામ છ

જરેનીમાને પોઈને જાણા રી વાન મળાવી રાખીને
કવનનો માલ નર છે તમા મળાવને મળિયા
જાણી પાળવા કવનારી નર નરો માલવુ માળુ
મેના મળાવા પડાણી મેધો મળુ ને મળુ
એક મેના કોઈ વેના છે આટના રામ મળુ પકુ
વધાર ખાતો વળો અને જોને મેવા કરીને હોને
વધારે જાન પડે વધારે નર ને મેમાળી મેનક ને
ને આ માલ નર ક જરે રિકે દોશની રી
વળાવો છે આમ જોઈઆવા પરી મળાને કોઈ
નરી તે અને નરી મે વાન મળા કરવી નરી

પગે નરને કે જાન રેની વન નર દામ પોઈને
મેલો છે નરો આ મળાવ વળેન પાળુ પા
આપે પાળુ છે નર લીધા નરો મળા જોઈ
સમજાઈ દોશ ને વળી નરી મળાવળાનો અણ
કો આ મળી પડે જામ જાપકા મળા મેના
મળાવ મળ મા દર્શના નરી આને છે મેખ આપે
છે નરી મે મેખ નરો મળાવિકે જાન ને નર
મળાને જાણાની મળિયા હોઈ મેલ મા માલ હો અને
જોઈ દોશ તે મળાવ હોના મોકા કાલ હોપ
મેલ નર નર છે નરો દોશ નરો આપને મળા
કેવન નરો આપણ વધાર છે—ના મળાવને
જાન ને જાનિ નર નર મળી મળે

માલ નરને જાખને નર નરોને પશુ આ
તમ કેલુ માલ છે એ આપણ મળાવ મરી લોખ
દૂ નર વાલુ છે નરોની માઈ માઈ એકે વધાર
લક મળાવ માળા છે થાતી મળુ જાનને મળા
લક તમા દોશ રેકોને કેલે વાળાને વળે મેના
પડે લુ અને વળાવ વળાવા નર નર—કમળ
નેના માલ છે એને વેક નરો છે નર નર
જાલ હોપ મળાને વાળાને વળાવાને મે તવને
કોઈ જાણિએ ને જાવા લે, ખલ જાન નરોને

છે નિષ્ઠાના પત્ર ૨૭ એકાદ વાક્યના બંધારણમાં
 જનજાતની રમતોમાં કાનનાં જોવાં કાનનાં - પેલાના
 પેલાનાં જુદાં ઇતિવાદોમાં જુદાં જાણનાં જાણનાં, જુદાં
 રંગોમાં જોવાં જોવાં તે જોવાં જોવાં તે જોવાં પત્ર સુખ
 કે જિજ્ઞાસા - આપુ પત્ર પત્ર પત્ર પત્ર છે એને
 માલગી વિના એ જાણનાં, જાણનાં અને છે કાન
 ના કરવાં છે એ જાણનાં રમતમાં રમતમાં જોવાં
 એવામાં પત્ર જોવાં તે કે જાણનાં જાણનાં જાણનાં
 જાણનાં જાણનાં વિવાદમાં જાણનાં જોવાનાં વર્તમાની
 જાણનાં જોવાનાં વિવાદમાં જોવાં જોવાં જાણનાં છે
 જાણનાં જાણનાં જાણનાં જાણનાં જોવાં જોવાં
 જોવાં જાણનાં જાણનાં જાણનાં જાણનાં જોવાં જાણનાં

આ તબે વિદ્યોતિ નહોતે કુલસભામાં પાછા છે તોયે
ગળ ઉપરાંત બરા કબજા એ રૂઢિ નહિ મેલો એને
દેવનામ રાખરા છે જે જમોળ કદરા છે ભંજા
હોમે એ કળા આપે તેમ જ રામ એકને રામે પલુ
એવો જ મેલો, એ કળ નિજાનની દેલ તે ખરજ
પલુ એલ ધામ તે એ વલ પલુ એરી કલેવી જ રહી
આપુને વદમા તો આરુ પ્રભાણિ આપે રંગે પામે
ને એકેરસા ખાસ પ્રભાને આરુ રંગે રાઈએ એ
તેમ જ એકે રમે તાથી જ પામે વધારવી જ નોઈએ
દર વડે રવાની નોઈએ આર વલેલ વલરખાનુ
નથી જે તવાં મખાઅચલ આપણે આવી છે
એનાં આડે બીજા અવરજ અલુ છે ભાલોને રાડ
બખલો એલ તે રાઈને તે રોખ રંગે એકા કરી
દેવના એક કા મા નોઈએ, તે રોખ છે તો એવી
વિષદ માનસ પચ્ચારો દસ વસા દેલ રોગે ત્યાં
મનિનિધિના દલે રાઈને કબજા એ રંગે તાઈએ

આનુ રિપ્લોડરનુ નવી રેન્જનુ નેશનલો બનાવ
વત પનુ રિપ્લોડર નવી મનરોડરનુ ત્વપ મારુ
માન છે કેન રિપ્લોડર આન નવી નામેન રેન્જન
એનમેન વસનત કામનરન શોર રોડ ત જનુ એન
નન નો વન બોનુ નાનન માનુ છે એ વો
શી નવરનમા સમે ર

આપણી જેવી કિલ હજુ અખબરા માને છે પ્રદીપ્ત
આપણે અખબરની અંતરથી અગ્રણ્ય છે એ બીજી એ
જેમ હાલના મનુષ્ય અને એનો ઉદ્દેશ સુખીને બીજી
તો બીજી વધીને કિલુતાનની રાજી વસતિવાળા
અર્ધમૂળ્ય કરાવેના આન કરાવે બીજી મેન ઠેકાણે
પાડના જાણીતો જ ઠેકાણે પાડીને બીજી વધી આપકે
સહકારી થેતનો એટલેવે નેશા કરવા છે અને રાખ
હાથે હવે એનીય એમ કાલે પશુ કરવા છે આ
જો વહિ મોગા તબો આધાર અનિવાર્ય થઈ પડ
વાનો અને આપણા આ રીતે દાખન કરેનું તત
આપણા રેશ ઉપર ૧૫% જમવાવાનું નહીં સમાજ
રચનાનું નેનું પાણી જ આવી પાણી છે ૧૫% એ
કોઈની ક પના છે હિંમત મૂલ્યનું નથી હોત કઈ
જાનુ નેમતે વે કરી ના ૨૦૫ મિલો એવા છે કે
રશિયા કે આન તરફ આ રીતે આપણે બિચારીએ
પરદેશી સહાય વડે બીજી પકવવાંય એજના પાર
પાર ત્યારે આપણે સહાયિનો આપણા રાખણ આપણી
પાસે સુખગરમીએ પુરવડો કદાચ વધેલા બેતે. ૧૫
ને અમલવાળા કાપણે આને છે નેશા ૧૫ એમનો જ
પણાયે થશે દરે.

ત્યારે મનની ઉત્તિષ્ઠા કોઈ કારી કરો ને છુટાણો!
 વધારે આકર્ષ બનાવો તો કારખાલોમાં કારખ ન
 થાય કહો ત્યારે તો મધુ શેડોને ખીચવડ કાઠું અતઃ
 વન સપ્તારૂપી મની કહો ને વધારે મઠ પ્રાણી શેરી
 મની ઢગ

ખબર છે કે હિપની કારણી થોડા પપ રમખાણ ક્રિસ્ટા
મને નોવેરી કારણી પપર રમખાણ ક્રિસ્ટા બો કવ
વેરાન્ય બારનું નોવે પપર કારણી જૂની મિ ક્રોઝ બાર સ
થામ ને નરી મિ ક્રોઝ મને સજાર છે કે થોડી વધુ
ટૂંકો હોર થોડો વધુ રેખાની મને, થોડી વધુ મોટી
રંગી નેમાલ મે રૂપ સને વાપરું મને । રે સખાજ
રંગા઼ મલી લકડિ

અને સનાતન યોગ પદ છે કે આ આધારનું સ્થિ-
તિશીલ હોવાથી તેમાં વિવેકના, કેમકે આથી ભગ-
વાદે એવી કાલેજ બાંધીને બાંધીને આપના આધારની

[૨૧] છાત્રબાઈના પાપડ

દિલે મા સૂચિ ચમન આભા રે છુલ નર કો
રશ કહોના તે છુલિવાઈ હવાઈકા
—આસિબ

નિરોતરી ખટ્ટી મળ્યા મે દેનિએન ઉપડવો
અને કા પાની
—નરે આસિબના પીઠિય
—કાણુ મેખ દમ
આ જમનીમા નાપન આજમ નામગાને ટેપોવા
મગ દાન નામગાને છુલિવાઈ આમની પાસા
નિર ચમન કાણા મને લાન મઈ આયુ આ
કરકે મદમદીઆઈ પાસામાં દોના મોઈએ
—મ નહીઆઈ?

મદમદી આપીને છુલનમા બને માન આપનારી
પિલા મેળવવા છુલ કોઈએ દયાઈપીન મળુ
આન કોનારી નીકગાં જઈને નર આરિ—આસિબ
વળામે તનને પાસાં વ્યાસી બહિન વ પીયવરા
મયીએ ચાને માગે મેળવવા નહિ જાન ચાને નાના
આમગે મેળવવા મી આજ આજુના દયા આપ
હુલ આ દિન મા નાન લાગે । છુલ પીધીને છુલિવાઈ
આપી મળતા આજુને વજરે સાથ સુવળી જઈ
કે તે પછી આપની મેળવવામાં આપીને જાન
મેળવવા કપાને દાગે—એ માન મી નરકે ।
જમ માનરી માનરીને મદમદી છે તેમ દેન દેન

—દે છુલ આસિબ અને માનરી પાસા પાસા ૧૯૧
આસિબ દેનિવાન માલો નવી ?

—ના

—તે જાની મેળવવા ઉપર આવ—પેલા લઈને

—તમે મેળવવા જ રો ?

—૧ નરે આસિબ જુલુ કા ?

મો મળુ આપ પાસા કહીનીમા મોમોનાં તે
જાની આસિબ ઉપર આવ—પેલા મઈ ?

મે જુલુ

—તમે મેળવવા ઉપર વી આપની માન પડે અને
જાનિ મેળવવા જાની પડે : ના—પેલા લઈને—
માનરી રક મેળવવા લાગે મેળવવા

—પાનુ વજરે પેલા નવી તે વી રીન આપના

પાનુ આપી છે નિ દુપાનનુ માવિ જુલુ છે મેળુ
કોઈ નાના માનુ આ વજરે દયા મદા પુલવા
છે આપા ખોલ મેળુ દોલ વા નિનાન થરાની વજર
નથી નવી મળવવામાં મેળુ કોઈના દાગે પા
વાનો નવી આ વજર ૧૯૧ ૧૯૧ વજરે મેળુ ૨૧
ફેલા આપી થરા માદ તે ૧ પાડ છે મેળુ વજરે
આજ દાગે રાખરી કોમદ છે આપાની નવી
વજરે આપાની વા લા જે છે મેળુ દ ૨૨ ની,
લીલ મદમદી છે મેળુ મેળુની દાગે ન આપમે
વજરે લીલ ને અને ૨૨ પામળ દોડે છે મેળુ
૧૯૧ ૧૯૧ છે

આવીએ !

—અસાધ્યતાને કહેલો કે જાનના એકાને પૈસા આપણા
એ તમને લઈ આવશે.

—સાદુ, અમે કેમિસ્ટ્રી કરીએ છીએ

મને મધુ મોડુ મેડુએ મધુ નસાળ જાડુ મધકણુ ।
■ આ પોશ્વર જર્મની આવેલો હું આ દેશમાં
મેં કુલ પત્રિકા વચ્ચે આજ છે અહીંના ચાલ
નિવાસ દરમિયાન મેં દુઃખેશ જાનના સેવી છે કે
જાનકે કોઈ જાણતી અનિશિ જાણી પહેલેએ અને
માડુ મધુ આપણુ શોધાવે । એ પોશ્વર આજ
દાધમશીએ મેનેરી ખુનસોરે—કોઈ જાન પાણીની
જેમ—માકરી જાણી પાણી ■ । તેમજા પે જાનવળે
હજીવ જાણા નથી

મેકરારે આપણા પ કિના નિવાસે મુજગતી સાવર
આલિષ પોપટિયાને આરી ઉપર કાળજી અપેને
શહેર નેટમ આવી નાગીજી બધુ એવું બરાબર
મીવટપૂરક જાણી મોકલુ હતુ કાળજાનાપાથી રજી
મેજાથી અને એ મુજગતી કહિને મજાક લા બી
સાફ આજી લખેલી તાગીએ, લખેના મટેરમ લખેલી
કોટે પહેલેથી ચપો પડુ લાલિશ નામના પ્રવૃત્તિ
મેટા મજા પામ્યા નહિ બીજી તિયે રૂચી તપાસ
કરી પુન નિરાસ સપકી બીજી કિયે રૂચી નેજાર
તપાસ કરી જાન કુમલ । જોવા આવ્યો દોઢો દોઢો
પાછો ચપો પાછળથી લખ કે જે કાળજીના કાનિકને
આપે ત્યારે તે આજની રિયાક કરી એટલે એવું
કહ્યું કે વાડા માલુસ, તમે માલિકને ગલેને આ વારખા
નામના માળિય પડ્યુ દોઢો ને' સવિક એ તો
માડુ ઉપજામ છે અને ઉપોત્ત તે હું માલ કવિ
તા બી દુનિયામાં જ કરું છું

આનિકને મજાસ મટે આજેથી વાળી સરના ખર્ચદો
કરી જાળમ દહુ તો કુલ રાંચે કિયે ત્યાં વળી
મને બાળે પત્ર મટે—અમલવાળા માગકિન એટલે
મુખત ગાહોઝે એકાએક સાચુ હજી ત તમે પળા
વાળમથી જર્મનીમાં છે એટલે જાણી લઈ જુ કે તમે

જર્મન આપા બેવી સહુ દોઢો રાહકું આવે તો
મજાને સ્થોળ જાનદ રૂચે મટે કેટલીક મજાવજુ
આવી ખરીદી કરી છે આજા છે કે તેમ તમે
મજાવજુ થશે બીજી જાળમ પડેલે તેમ નટેલુ
પત્ર મેવ તેમથી એક દાવકે રરતો કાળો કાનકુલની
નજીક આમેશા આઈ દસ નામના મટેરમ રહેના
આજા મે જર્મન મિલે—એરિય અને ચાર્લિને આ
બાળીયે મોકલેને મજાવજુ થવાની વિનિ રરતો
પત્ર લખી મેકરારે આજા એ મેટિ મિત્રોના પાળાથી
કાળજી આજા તેમ એમણે સખ્ત દંડ આજામ,
તારા આ બારતીય મોકલ ગલ ખરા નીકળ્યા ।
જાળથી જુન એટલી કે અમે દોહલના માળુસ નેકે
જર્મન આપામાં લલ કરવાને પડેને અમેજામાં લાલ
કરી, જુ બાળે છે આજાસુ અંગ્રેજ જેવું છે અમેને
કઈ અજાના અખરી નેકે મજાકિના નિતપી નકાતા ।
અમે કહ્યું કે મુખત રાહ નામના મિ કુલની દોકલ
કઈ ખરીદના માજાલ દોઢો તો અમે તેમને મટે
કરવા માનીએ છીએ અને આજુડાલાનામના એમ તા
મિત્રના મિત્ર છીએ આજામ જાણે છે અમેને મો
જાના । અમે' આ દોકલના મેવારની ખાઈ છે
અપને રેમિયા સમજીને અને મુજગતા આજા ।

*

હવે નવ બાળીય—સાચી રીતે કહુ તો અમલવારી
મહેમાનો તો દોઢો ત્યાર સુધા આવી પહેલ્યા
હતા । અમલવાળા અમલ મિત્રામ બીજી છોકામ કપા
દોઢો ।

અનિ—તે મજાનાના હામ સાથે આવેના આજ
મેજા મહેમાનોને મે પડ્યુ

—કેર્લ જામ : પછા લઈને કાળા છે ।

જાળમ જાળો

—હ દોઢોસ જાળુ છે ત્યાં બીજીકેક પ્રદર્શન
જાળરખા છે ને બેવાની જામ કપા છે
મે દોહલરકલેને રેનિશોન કરી ગા બાજીકાર જર્મન
મધુસ જાડે મળે છવ ■ જે વારખાનામાં કામ

—છાંડ વળા કે હવે ચિલ્લાને શું કરવા છે ?
મે મ્હુ.

—ઝાટના કામર ઉપર સ્થાપીશું ।
સાનેડગાઈને દનોવરનું એ જન્મવિજ્યાત પ્રદર્શન
પસંદ નહિ આવ્યું. એ બેટા

—તેનું સાંકળનું હતું તેણે પ્રદર્શનના કઈ દમ નથી
મુઠ મરીખાઈ બેટા

—એ તો ચિલ્લા વચર પ્રદર્શન ભેગની ખાત્રી ન
ન આવે ને ।

*

એ દિવસ રોકવાના છાંડ સારું આવેલા ખાત્રી
મે ઘેરા મહેમાનોએ સરખા એક આગ પ્રિય જર્મનીમાં
શરી ઉભરે દોના, વળા મહેતુ રેલિફાટર ખાત્રી
હોના, બેલિયમ છપાસ અને શરૂ થઈ તેવો
પુન વિદ્યુત્ત્વાંત પહેલી થયા મુઠ મરીખાઈને આગ
આવેલા તેમ નીચે ફાળેવેને છોટીઓ નેમવાન હતા

આશ્ચર્ય મમ્મુ નહિ.

મુન મ મમ્મુ નહિ

શરૂ મ મમ્મુ નહિ

પેરિસ મમ્મુ નહિ

બેન મમ્મુ

મને થયું સહેરની સુદરના ગાથે જ મરખા
મેહો મુરોમન બની તમને ઉપર આપાર શખી
હોવી નેમકે. મનેય અમરનો તરંગ સહમી ગાય
તોઈએ, રિપટ્ટનીડ પહેલા થાત્રી હતું તેથી વધુ
સુદર લગે છે કે કેમ મુઠ મરીખાઈને મે કામળ
કામળે ૧ જા રુડીએ અંધ તમારી તરે આવીએ
છામી—પૃથ્વીવાતનો બડાએ તમનેય આપવા ।

કેમની ખગવડ કે સવડ નેમવા ચિલા અને—એવે
કે હ અને હોલરહોલ—મખારી રોહરસરન સિદ્ધ
હીડ બધી કાતો દીધી

*

રિપટ્ટનીડ એવે મરિયમનો કે જમરનો દેન
પરિતો અને સરોવરનો દેન એકા સ્વિસ ટ્રાવેલ તમા

મારો બે એક સિસ વિરેનર્મ
આ મિન એવે બાંધે ધારિયેનું રવન જે
ટોપના અને એકસામ આપાર દિ દુરનાનીએ ને
રોટ મઈ નેમો તેમણે સુખ વિના એ કે એ
વધાન વેધારિયો મુખરારી
મુઠ મરીખાઈને ખાત્રી પરિવય આપે ।

—આ સાર્થ સાપર થયું છે
એવે મુક તરત મેલી ગયા

—તો પડી કઈ થવા છે ।

કુ કઈ થવા હવે તે પહેલાં નો છાંડબધે કમી
લવડાગવા થાંડુ આ કોઈનાઈ એટલી કાથે ગસિયો
હવ મુઠ મરીખે મુઠમા હોય તે મને મરે. રરક
એટલે જ કે પેનિયુ કોટ અને ટાપીને મને મરે.
દાઈ અને હ પહે. અને પેનાને કાથે રાધેલી થુડી
ઉપર નેમ દહાસ બેરખનો સતાર અને કારતમા
એવે મરિય ૧ પ સર્થો. મળના કમો તેથી વધુ બધી
પૃથ્વીમાં એવે મુઠની પામલો મળના કોપ તેવું કામ
મરવાપાપ કઈ કેટલાય વાદળા પેનાની પામી રાથે
મલ પોને ખાપ નહિ બીજાને અવગાથે મારી નેમ
એમવા મિત્ર અને રોટીશાય મળછ રકવા નહોવા
કે કોટુમ ક મરારો ખાત્રી નથી તેમ છાપાર ગ્યારી
તોથી વખતભી Sexની વાનો કેવી રીતે કરી શકે
છે । એ કામને થાથે જ કોમી રામત તેવો નહોતો
છાંડબધે નેમવા

—આ તો પડી થવા કે કઈ રગીડું ।

બીજા બાઈએવે બેટા

—કા થવા થી તારે ।

મે થઈ દીડ

મુઠ મરવા લખાવેલ થઈ થવા નથી દોહા
અને ને દોય છે તે એટલા મરે નથી દોહા
મને છે કે કેમ જ મેહોને આપી કમળ રિપટ્ટ
મરવા જેઠ પીવડાએ કઈ રકમ નથી દોહા

મુઠ એકા બીજી પડવા—કોટુમ ક વધુ

વાહ વાહ

—કુખા ।

સામન્યના હરેનો સાદગીમાં લીન લાગે ॥
 પવનની રહેર પાથ ખાખી ઊઠેલી બીજ લાગે છે
 એ કુલવટરો કે અમર—જેઠસરના કે અનુષ્ઠાનના
 વર્ણની હોય કે આરે બધું રચીત લાગે છે

‘દૂરી વાદ’ વાદ’ ‘દૂરી દુભાગ’

આ ધૂરેખની ધરતી ઉપર મૃતપાવકને લક્ષ્યમાં રાખતા
 આનેકોએ એવો દુઃખ વાદ વાદ અને દુઃખાગના
 પોકારો સાંભળી કરી અંતરગમી દુનિયામાં સરી જવા
 લાગ્યો.

કમઘડી પૂતી કે ટોચા ધવાયેલાં જવાયેલાં છે.
 હતા ગિરિન મહીને પેઢાં હું પ્રેમ ૧૬ ૫ ૬
 અને ૧૪ થાક છે કે પ્રેમમાં : આશુ નુ ઘર
 હમે કહતા નથી તો પશુ વનની આપણ લેલ ૩

છાહ્યાઈ પોતાની પુરઘીમાં એવી અપાથી ‘૧૫’ બના
 બાજી મક્કલ કોઈ પોતાના પાપના બાજી એકે રોકે
 કાપિયામનાં કાળેપુર દમપાત કરી રજો હતો

ગતનાં સાન વાન્યનો રાહ ગયેનો આ વન-મેવ
 મુલાખો (આથી રીને તો વન-મેવને મુલાખો)

છવેખન મતનાં આ એ મુખી આ પો
 બોલે પ્રિયે અહુવાઈએ પેમેન કરી અને પોતાની

રોજી ઉપ એવાયે પોતાનું નાદ કિયાઈ
 મેલ્યા પાપતે બાદના કદમનાં તેમની પાપના વડી

આગ રાખ્યા જમ્યા રજો અપનામય બાધા દેલ
 તો આની ન મકાવ તેથી આ ધૂરેખની ધરતી ઉપ

છવેખન વનનાં પાપના અને તેના મનના ન્યુ વધુ
 રજોય નુબ દેઈ રોકે આથી વધુ અહીં મરિતાની

કાક કઈ દેઈ નેર મે ન્યુ
 —છાહ્યાઈ આથી મિહા આ પો મોનાની મરિતો

કુરનમ વધુ મિમ્પી આ આપના અમરના વન નુ
 આપનો જગ દિનની આપના આન નુ

સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ તુર્કી જેને, ૧૬ છાહ્યાઈના પાપના રોકી
 નહિ મુલાખ

✱

સાબાર પ્રાપ્તિ-સ્વીકાર

છાહ્યાઈને કાકે મનમુખતાએ એવી પાના ૨૨૧ કે ૫/૫૦ અર્થિત પ્રાપ્તિ, મુખઈ, કે પ્રવેશકે
 (૨૨૦ બીજી) બનવતરાય કે કાકે પાના ૧૮૫ કે ૨/૪૦ પ્રાપ્તિત દુનુ સમય સ બોલીવાન
 સાદસના—ગોમાપાઈ પાકેમ પાના ૫૦ કે ૫/— —મ લેના પ્રાપ્તિ ૫ મ રિપરિયાવડ
 પોકારા કોમર મુ છી કો મુખના નાક કાકે ૩૦ ન ૫ —/૮૦ બોલેનો નાદ અપાસના
 કપતરાય નો રજે પાના ૩૨ ન ૫ —/૮૦ —મ નેમ પ્રવરક પમિયર ૬/૧૬ ૨૧ લગમ
 સ્ફીક, કુખઈ, ૧ નારીખતો અહીં લિયો નેહ-નોય ૩૧ પ્રણેમ એવો પાના ૧૫૫ કે ૨/—
 પ્રાપ્તિ રિપાક કાકે ધર્મોકાગે પાના ૩૮ ન ૫ —/૪૦ છુક-રકર-અરકેમ-આથી ૧૦ મલ
 ધર્મોકાગે બિતોખા આવે પાના ૫૬ ન ૫ —/૬૦ લોકર-રિપાક ૧૦ વધેખના નાગમ પાના ૪૮
 ન ૫ —/૫૦ —ચોરના પ્રેમના વધ પ્રેમના, દુખના પાના, પોકારા પ્રેમ-પાપના રિપાક
 આ નાક પાના ૬૫ કે ૨/— અનકા છુક કીપો, અમરના, ૧ પ્રીત કરી તે કેવી : મિહુવાઈ
 પ્ર મહેતા. પાના ૨૭૦ કે ૫/૫૦ નરવાત અર્થિત મહિ, રજર રાખાકો મુખઈ : ઊઠીનો
 વર અને બીજા નાકકે અર્થિત પ્ર કોકના પાના ૪૭૦ કે ૩/— ૪/૨ અમરના નાગમ
 અમરના ૧ રાખની છુક કાકે અહીં ૫૦મકુમ પડ્યા પાના ૧૮૨ કે ૨/— આકાકા
 સ્ફીકે લેના પાના ૮૭ કે ૧/૫૦ —મ લેના પ્રવરક જેને એવ રિપાક આ પિ મુખઈ, ૨

✱

તીર્થપાત્રલુ હોયો જોઈએ આ જગુડો દુઃખાળી
 છુ એટલે તેમના માથે જરા અમન થયે
 વચ્ચે મેં વિચાર હોતો રહી એટલે ત નીકળાણુ જો
 તે નાથ બચેલો, વચ્ચે પાછી તો અચરણુ જ કાઢ
 તો કાઢવ પુરવો પડે વિચારના કાનો કર્મ રક્ષા છે
 અનામિતો પશુ થાય છે પણ માનસન જોઈએ રહતા
 થતા નથી તે પાત્ર રક્ષા થઈ નહ તો ભાટે અમન
 શાળાનુસાર ચાલી રાંધે એટલો કાકાભાણુ જાણવો
 હઈ જઈ મોં તાપુકા કે વળા સાથેનો વ્યવહાર
 હાડી ને અમન બની કુટલાન માથે તો એસ મેં કે
 એનામામા માત્ર પાનિય બની ગયે છે કેઈ માહુ
 માત્ર હોય તો તેને પ્રાણતી અદ્ય પમ ૧ મળે ચઈ
 માર હાથાળી તો વાતવર સુ કરવી ?
 પૂ પાત્રી ઇરાવો ઇરાવો થને આવે મળે નાથ
 સુખ ૧ અમનમાં એવો બ મેં કે તાનુકેપી પેઈડર
 બને એક ૫ પાસાના એકિયર દિસાન તપાસા
 આબ્યા બના એ હોતો નિશા ૧ નપાસાન કાંત એમને
 વચ્ચે માત્ર મારવાની જરા ૧ ભવી જા મેં વપડી
 દર નાથે તે કમુ ૧ દિસાન તપાસી રજા પડી માત્ર
 આજેવાનિને પશુ મગવાની તક આકાશો, જેવી તેનવા
 નાંતુ અપાધાન માય
 ને તેમજો પેસા ભાઈને માછ મગપચને જો બીજા
 એક મેં જાણેને ગોમાના તેનવી નાંતુ દિસાનમાં
 વિચાર રજા કરી કર્મ કહેવા કમુ હોત ના કહેવાહુ
 સુખન કર્મ
 એ દિસા પમા મેં કલસ જની ૧ કમ બને નીકળી
 પશુ હની એમાં અમુક પેલા માથો આપ્યા એવુ
 વાકિય ૧ પશુ હુત મામ અગોવાનો મેં આક જાણુવુ
 કે તેમને એ પેલા જાણા નહી
 હિનક ગોવળી હાઈ ને માત્રી પેઈડની પામ જુ
 માત્રી પશુ પેલા જ બને કલસા ન કલ તો પેલા
 કપા મળા ?
 આનંદ નિશા બાનુ ગમોમા પાત્રે એ અપચો પેલા
 પેલાની પાત્રે રાંધે છે બને પેલાનના વેષારા કે

બી ૧ ઉપચલવા લે છે અમુકે અમુકે મળાને ૧
 તકે જ જાણર પડે છે કે અમુક મળે તો મળવી જ
 નવી આ જાણના પચ જા પાસારાગમે સામતઈ
 જાણવી એકિયે ૧૦મી તક માનના ન અનારી
 સેવી એકે
 આ જાણવા એકિયે જાણે વાત ના હોત તક
 એકેને ૧૦
 પશુ મેં ગમ કહીએ આવી જાણવા કઈ
 જુ નવી
 કઈ નહુ નથી ?
 ૧ ના બને આરા કેમ પૂ નાથે હાંકે એક
 અમના મગાના મ મેં મેં મેં મેં મેં મેં
 કેમ કહીએ એકે ૧ ન મેં આવી હાંકી મેં
 આ અપચા અપે અપે કીયા ૧૦ મેં મેં
 ૧ નાંતુ ૧૦ આવી આજવાન સમ જાત્રી નવી
 એવી જાણુ મળાવુ વડુ છે અમુક પશુ હાંકે
 હાંકે ૧ પેલાની વાતમ ૧ ન સાંત્રિત વામ ના
 તેના કલસને સપત્ર નાંતુ આ નોમકે, તમા
 એવા અનાંતુ મળે એમ તેમ મેં
 આ પાસાના કોઈ ૧૦ અનાંતુ ૧૦ મેં મેં
 નાંતુ પાત્રે એકે વાત હો
 પશુ એ દુખ હોય તો ને રમુ કે ૧ આપમે
 જાનના નહીં જક મળી મેં મેં ૧૦ નવી
 અમર ૧ મળે મેં આપવાના ૧૦ મેં મેં
 જાણી પાસારા પાસે ૧૦ મેં ૧ મળારિન ૧૦
 નેવર એકે છે જાણના આ જ વાનો અમાગર
 મળે આ બાઈ મળે ને તેમ માઈ જાને જામાયો
 કપાને જાણ વીકગીયુ ૧ અમાગર ૧૦ આરો
 આમજ આજવાની બને વાતવર ૧૦ માત્ર અમરી
 એકે એકી સમજો આજવાના આરા ૧૦ મેં અમાન
 એ આનો ૧૦ મેં મેં મેં મેં મેં મેં
 એમને અમાગર નાંતુ ના માનને ૧૦ મેં
 ૧૦ મેં મેં મેં મેં મેં મેં

રોહને જવાની બારે આપણ પડે છે ?

ખરૂં મોના તો તાર રમોજ જ નહોતો, વચ્ચે ખાડો આપને હરો તારી પાણી ભરતો રહેતો અને વધતો વગમા હોય તો એ પાણી તારી વહી આપણ જણ મેટલે ત્યા તો ચોમાસા હુમ્મી પાણી પહેતુ જ રોમને મળ્યા ને આપણા ફેરને પાણી ઓછાતુ પડતુ

મામતોના તો કદાચ કેસર્લ નવા લેખ પલુ ગજાન જામતી ઠાઈ આવે, રાતો વચ્ચત લેખ તો ફેલી મુશ્કેલી પડે ! બાઈ નાપચ હોય ત કડી રીતે વપા નેવા ફરીને ચાલે ! મશાલી વાત આ જાનલોડો કેમ નહિ સમજ્યા હોય ?

નવા ઉત્તરમા મામડ જવાનુ ચુ તારે એ ઝોને મેચો ને ગેલો હોય મે મામ-આનેકોને કહ્યુ

તમે મી ચોમાસા ખૂબો માગ છો કે જાની ભરતો જવા રોહને જવાની બારે આપણ પડે છે તો આપને રમો તો નુકાસો ખાણુઆજુલી ખાડી મોનો ખાડો પૂરી બાજુ ન રુનો તો નનારો ? આપણે મેચમેક ડો વારા કાળો તોયે આર પાચ કિલમના ઝોને તૈયાર થઈ જશે

પણ કોણ સાબો ? ખજા મો વકાલીને નાકો રજા કહા વસાઈને વા હરે ગજામા મેકાઈને લરી મેર ટીડ એક એક જલુ નીકળે તો પાચ દિસમમા તો પાઈના પાચ વાર રમો થઈજાલ મેચ હો તો પાણી જવા માટ નીચે પાઈવ ચન્કો લેખ તો પાણી વાઈ કોડે થન રમો ત હે નહિ

મામના કોડ મે આપેનાનો પાઈને મેચાઈ, આ નાખુ કામ છે તમે લોકો મામને મામના મિતરી વાત

તો મમદલો ? પણ એવે છૂટી પડ્યા મોમને વાત કરી નો કહે

એ તો પચાપન ઝોને મામ પચાપનના સમો આપણા છે ? મે નેવા નથી કે મોમને ચોમાસા આપન પડે છે ?

પચાપન અને તમે જુલ છો / પચાપન અને એટલે કાણુ વળે ? એ હા તો મામ પન રાજો નાખાને કામ કરાવને મોના કટા મામ પોતે જ નમ કવીને મચાટુ નામ કરે તો કુ જોડુ ?

પણ કોઈએ વાત કોને ન નર ? સપચને મજો તેમજે ઝ્યુ મેનગરમા નનારી વાત સાચી છે મામ કાંઈ તો એટલો રમો જરૂર થઈ જાય તોમા પાઈનુરે ખર્ચ ન થાય ત તમુ ગરનાડુ કનુ હોય તો પચાપનના મેચુ ખર્ચ પાઈને પાચ એ વાડ પાડો તો મુશ્કેલી ન

સરવમે ગળના તામ પોઈ મુ પાચ મામ માનન વચ્ચે લેને આપણ ઉમાના મામના નવા

મામ ના એવી ખાડી ઉપાડા કાઈ નવરુ નથી / કાચ લેખ તો ઉજા દીક મપેની મો નાપો પાચ ઈ કોનો નાઈના રોપા ઉપાડા મામ

અને આપણ પાડુ મટાઈના પાચે ન પાઈએ હોને તો કુ કુલ લેખ કરવા જવાનુ કનુ / પચાપનને કાચે નેમ રહે !

મામના આ મોમાનના મેઈ મિલના કુ બ નહ આ નાખી જોકશકિતને કાઈ રીતે નર્મ ન કની ? નાખુ કામ મામ નદિ ને તો કાણુ રહે / લોડના આ સમજ કાચ પ્રવાસો / મામના મિચાઈ રહો ને મુ જાની નમે

અમેરિકામાં અવાને કેચાઈ રહેવા એક ચ વને હિસ્ટોરિક મેન્ટોરી * (મિનિસોટા કામ કાપર મેન્ટોરી) કહે છે ટેલિફોન કપાડના કોઈ નાખુ ન જોમ ત્યારે આ જ વ જવા ટેલિફોનના ગજાન પડે છે ત હોના મોખા છે છે અને ટેલિફોન વાચ નર અનુવ પાચ ફેર ત્યારે તે સરેકો કચી જાવળાને છે આ વાચ મે કામ કુની સરેકોમા અવાની રાકે છે તે વેચ ના મેઈડ લેખના કિા મો માટે ત્યા ખીને રહે જાવા મોખાવા, ત ટેલિફોન ટેલિફોનના અને મગાવાર મોખાવા અને ખીલ અનેક કાપાંત વાચી નાખ છે અમેરિકાની સોફિસ્ટિક આપણે વપરાવા આપણા કોલકાક વકે મગવા ૧૦૦૦ જોઈર સજની વકે છે

પાણી બધાં એમ કહે છે

બપોરે જમીનને પાનડાન ની અંદર ન કડેલાં દંત નથી
રખાડીમ મનની બહારે આજણાં ટપક નાળી
ધનડામ પૂન બીજે કાળે લીધાં એજાનાં એક
પરજાડિયા ઉપર મેં કલકલન એહાં છે રોડે હતો
તે નેનાં એમ! મો નાપડુ પરખાં જ્યારે બીગડા
ઉપર એમી કાળે કો મો એ વાગી રવા એજાનાં
નિર્મીત આવી પંચી

કાનો છે બપુડાં એવો જાડ
ધનડામમાં મેં મળ્યો નિર્મીતો જાડો એવો એ
પાનડા એક બેક બપુડાં જાનક હાલે
જુલોડ અને નાળી ધા ટોચ તે બાપ
જો તપુ ધરમ મન નિર્મીતે એમને આજણ
પિત્તએ મન પુને વીર પર આંખેલે એવો વાળી
એવી બાને આંખે

કહે શુ જાણ રહીશું પાનડામાં ગાળે પડી
દીઠાંને દેરે આજણાં ધનડામમાં પડ્યું જાળે
મયાં કાને ઉઘીતી બહારે જાડ કાંઈ દંત ની
કાંઈ નહીં કાંઈ દાંત નહીં ધનડામમાં આજણ
પડે તો પાળી પડે કાંઈ તોજાં મારે પાનડા
પાનડાં જાડી

એ કાંઈ મેળા નથી કાંઈએ જાળે આજણ
નહીં કાંઈ એ કાંઈ જાળે
જાળે ત જો મે
જુલોડ શુ કહે તે એ તા ખદા તાળીતો
કાંઈ નિર્મીત એ જાળે આજણે રીતિએ કાંઈ

પાનડામાં કાંઈ જાળે આજણ નહીં
નાળે મો જાળે છે એ મો જાળે બહાર તજી
રિતિએ તાળીએ પડે આજણ તાળે તો જાળે
પાનડા મેં પડ્યા કાંઈ
કાંઈ જાળે કાંઈ જાળે નહીં જુલોડ જાળે

આજણાં જાળી કાંઈ કાળે નહીં તજી એજા
જાળે કાંઈ જાળીએ જાળે જાળી ને જાળે
કાંઈ જાળે જાળે જાળે કાળે જાળે જાળે
તે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

કાળે જાળે કાળે એ જાળીએ જાળે જાળે
જાળે જાળીએ જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે

જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે
જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે જાળે

નહીં એમણે ઝીંગ નાંદે કોણાણું આપણે કહ્યું
'તોપણ' વચ્ચે કોઈક વાત પિતા જોઈયા
'ના' જોઈપણ નહિ જલ્લુ આપણે લગભગ 'હા' ન
પડી છે આ જોઈની

પણ જોઈની કઈ પાડુ યહુ એમ જો ન મેંદાવ ને ?
નથી થઈ વેવિશાળની વિધિ નવી જ્યાં ચાલ્યા અને
સિદ્ધિઓ પછી પાડુ યહુ એમ કેમ 'તે' કરેલા ?

'હા' પાડુ એટલું પૂછતું કે 'કેમ' ? વિધિઓ જો
કેવળ કેમના માટે જાણે છે ?

આ એમ માન્યો કે તુ કહે છે 'અમ કોવ, જલ્લુ
અપણે આપણે ના પાડીએ તો આપણે કોઈ રીતે
એમ કહે કે ઝીંગના ધર કરવા આગ ધર નરણી
કરવું આપણે તો આપણે કેમ એ ન જોઈએ ?
નહિની જોઈ

આજ કોલે ?

પણ યહુ સમાજમાં કોવું આજ ધર છે અપણે
કેવળમાનપણે જોઈએ કે અને એનાથીએ આપણ
વધી

'કેવળમાનપણ' કે 'અપણ' એમણે એટલે સમાજમાં
કોવું જ્યાં જોઈએ છે એમ જાણવાની કાંઈ નહીં
નથી પણ પછીના વાત જાણવા લાગ્યા જ એ જોઈ
તેનાં એવું જોઈ નહીં એમ જો આપણોડાનો
વિચાર કયા રિત કેવળ પછીના અને પોતાનાં જાણ
ને જ વિચાર કરવામાં આપણે છે અને જે રિતાર
કેટલી વખતે જાણની નીવળે દેખાય છે કેટલા જ
કાળે એ કાળે જોઈનાં અનુભવ તરીકે જોઈ છે એમ
આપણની તરફ નથી મુખેથી જોઈએ જલ્લુ

તને તારા ભવિષ્ય વિધિ નવી પડી ?' પિતાએ
મુજાબી વાત કહી

'એ રિતાર જા અને આપણને કરી મુજાબી કે એક
પાણુ ઝીંગના સુદીન, સુષ્ટ અને સરસારી કહ્યુંએ
વિચાર કરુ હુ અને જોઈ પાણુ માનવામાં આપણો
અને આપણે દેવ માણી કહ્યુંએ રિતાર કરુ

હુ તારે એમ થાય કે ક મારુ મુજાબીના કુટુંબ
આપે જલ્લુ આપણના રીતાર કે પાણુ પડી જોઈ
રિતાર પાણુ આપણે છે કે જોઈવાની નાંદીએ મારે
પાણુમાં જોઈ માણુએ જાણેલાં આપણ તો જોઈ પડે
અને

અને પાણુ તો એ જાણે છે ને ?' સુદીનને વિચાર
મ પાણુ પડેલાં જોઈમાં પિતાએ કાવ્ય મારી

એ મેંદાવ જાણે ?

તુ કેમ કાંઈ જોઈની નવી ? અને તે કેટલીને જાણ
જાણે જોઈની જોઈ

તે આ જોઈ જાણેલાં જોઈ જાણ નહિ કે તો
એટલું જાણ કે આપણે એક જોઈએ હા પાડી પડી
જોઈએ રિતાર નરણી એ જોઈ હા જોઈ પાણુ છે
પાણુ ?

હા પાણુ હા પાણુ પડી જોઈએ અને એ જુ
જાણ આપણે જોઈએ આપણની કરી જાણ નહિ
જાણની કિમત છે

પણ આ પાણુએ જોઈ જાણ આપણુ છે ? કહ્યું
જાણ જાણ જોઈ અને જોઈને જોઈની ન રીતારની
જોઈ રિતાર કરવા આપણે સમાજ માણે જોઈ
નહિની જોઈ

તે જોઈના સુદીન અને જોઈનીએ, આપણે એમણે
તો જોઈને એ જોઈ આપણે તો આપણે આપ
જાણ વધારીએ જોઈ પડી કહીએ કે અને જોઈ હા
પાણુ જોઈ આ કાંઈ મારુ ન જોઈએ આપણે તમ
જાણ એ તો રિતાર કે રિતારની રીતારી હુ જોઈ
અને ? મુજાબી તો જોઈને કે એમ કહ્યું જોઈને
નવી એક વધી તો જોઈનારે આપણે આ આપણી
જાણ ને ? જલ્લુ જોઈને અને આપણે જાણ જોઈ
કરી—જાણે કરવા દાણી—જોઈને આપણે જોઈ
જોઈ આપણુ જાણ જોઈ છે કે આ જોઈ વેવિશાળ
જોઈ છે જે ને ન જાણ તારે એ રિતારીને જુ
જોઈને જાણ

વારી વાત જાણી છે પાણુ આપણે જાણનાં જોઈ

પણ વિચાર કરતાં જોઈએ ને ? અને આત્મા કે
બીજા કોઈ મનુષ્ય વધતો એ આપણી આંતર
આત્મનું નથી ?

‘આમાં જેપરિણામ મળતી વખત નથી સુ, કપડા
મનનનું બધું નહીં હોય તે જ આપણે સીધા
ચાલો ? દડોને ડર દોષ તે જ આપણે કાપ્યો
પાછો ? આપણે મોઢાં એક કામ કરવા જ નહિ ?

પરમુનાર સુધેય છે અને એ સિક્કા લગે તે એ
કે પછી મારી નવર આપણ તે જોવામાં મોડા
મોડા તરવરી ડર છે કેવી કાઢી છાકરી ! જન
દિવસથી કાઢ છે પછી કોઈમ છાકોરે હુ મેને જુની
નથી ?

કાંતે જ કાનન આત્મા છે અને આ હસ કિન્નરના
આવરી નુબેય મોઢાં

‘ભાઈ આવે તારે સુખાલ લેતી આવે મોઢાં આપ
કરે ? મારી આપના પાલી આત્મા

‘તને મારી પુત્રપુત્રી પડી છે એ જાણીને તારા
મોઢાં છાકોરે એ એની તને પડી છે ?

‘અને તમને ?

‘અને ? ખરે સરોજના મુખથી પડી છે આપણી
પાપાએ કોનું સુખ છાકોરે એ એ કોનું જોઈને હુ

એમ તે વિચાર કરે કે પાપાનાં લગ્ન સરોજને મળ્યા
પાપાનાં સુધેયનું ભવિષ્ય કેમ સુધેયને અને ? એ

પ્રેતે મોનવને કાઢીને આપણ તારે કરી મદા હતા
અને આપણે આ કામગીરી પછી નહિ છે કે પરિણામ

સુધેય જરૂર પાપા મો, એ કામગીરી અને મળ્યું
વિવાહ છે અને પછી આપણ બધાં આપણે એને

પરદેશ મોકલવાને જરૂરવળનું હુ કરીશ આ રજા
કાઢીને એ રહે છે ? આપણે તે એનું સુખ જોઈ ?

છે—આપણ નહિ મોનવને સુધેયને જોઈ છે જાણે
એક બીજાને મારાં ઠી બનેલાથી એકબીજા મોનવની

નિરુદ્ધ કાઢી કહેવાનું નથી સોન ! પરકાળો ચીત
નરેડી પાવરથી નહિ હોય જાય એ તે કોઈ જાણે

એની બધું વિના કરવા કોનું જાણે તે પાવરથી એક
વાત હુ તે સુધેયના સુખ આટે એમ કહ્યું હુ કે

મોનવ સુધેય મો, સુધેય બધાં ?

‘તો ચોરના પાપો સુ જવાન દેશ ?’

‘કહીશું કે આપણે વિચાર નથી સુધેયના જાય
નથી એકબે તમે જાય

આપણે એક કામ કરે કરાર ‘તો’ કહી છે ?’

સુધેયના એકબેમાં રહેતો બનિ મને

‘તારે હુ જોવાનું કહે કે તારે હુ કહ્યું છે ?’

પાવર એ તારા સુધેયનાં કામ

હા હા પડી ‘તો’ કહી એ બધાં જાય છે ?

જાય આપણે આ કહી છે જ કહી ?

સુધેય એ તે એમ જ હોય જાય એમ કરે છે
તુ ના’ કહી એક કામ તારું બધું નહિ પો જે

એકા એકા બેડાં જાય પડી તે બધાં એકા કે
ના સુધેય પાવરથી તે મારી જ કરી મોડા

આપણે જુડુ કામગીરી નથી અને એને આપણ
જરૂર કરવા પડુ જાય જ નહિ મને એમ મા મને ન

માનવ ? નહિને જોવી

‘નહિને, હુ આપણ એને છે । હુ નિમાર કે હુ
જાય કોઈને છે મોનવની જાય એ હુ હોય તે હુ

હુ કરે ? મારી એકાઈ જાય

‘હુ કરે ? કરી નહિ હુ કામ કરે ? અને એની
માનવનાં જાય નહિ બધું જાય એની આપણને

હુ બધું ? જાય, એ તે એમ જ હોય પોતે ન જાય
હો । તારું મારી જાય મારે તે જાય મોડાના કામ

એકા નથી બધા એન જાય છે ?

‘જાય તારે હુ પાવરનાં મારી કોઈ હુ કે માર
વિવરનાં મોનવની જાયનાં એ એ જાય આવે અને

વિવરનાં જાય નહિ વિવર મે વિવરે પતારી કાઢી
એ સુધેય જાયનાં ?’ સુધેય જાયને એકાને

માનવનાં મોનવ

સુધેય કામ જાયનાં આવે નહિ એના મોનવ
વિવરને એની જાયનાં મારી હાપી

પાવરનાં એકાં પતારી મારે મારે વાત છેડાં કહુ
તમે જાય કામ કરવા નથી મોનવની માનવની કામગીરી

કહાવો એ દુઃખ આપુ છું નમે ખુલ્લે છે એટલે
 કહાય એ ન સમજે પશુ નિનિની નો સ્ત્રી ૭ એમ
 નથા સમજતી ૧ એ ન સમજે એ આ અપમાનની
 વાંકીદારી છે ૧ બુરેન સમજે છે, પણ એ વીરા
 અને સોનમ વચ્ચે સ્પર્ધા ને એ જાણુ નીચું સાવું
 જીવન છે અને પીછા આપુ ડાકમગળા જીવન છે ૧
 એના વચ્ચે રોવા નામ છે ગીરા એને દિવ વધી
 છે પણ મેનમ માથે બમણ બાંધવાથી એને અશ્વિંક
 શામ થશે એની મણુતરી એ કરી રતો છે એ એમ
 માનશે હશે કે સપા પામ થઈ જશે પછી એ
 ગીરાને જુની વાંકી અને મેનમ એના સ્વિચા
 પછી જશે

અહલસાઈ એ કાઈ જવાન આપે નહિ પનાંડેક
 પોતાના મનની કાંઈ એની દસીયો એ વિચારી
 રતો છે

‘ નિનિની આ અપમાનનો પવન વાથો છે નહિ તો
 એ જાણુ ન મોલે હરે તો જાગમણ છે કે એ જોઈ
 સારે પહેલા ફાટી હતી તો એવો કેમ જની દસી
 અને મિદારી સાથે કેમ ફાટી થઈ ગઈ

‘ આજે તો પાડુ પશુ અપમાનરક નશુલ છે ?
 આ પહેલાના ન નેમુ ? બહુ મલો થઈ ગયું હજી,
 હવે કીધા હતા અને એક છેલ્લી ધરેગો અજી પશુ ૧

‘ જાણુ જાણુ બોલોને મુ થઈ ગયું છે ?

‘ પાણુ એ તો એમ જ છેન મન ૧ થયા દોષ તો
 મુખી સાવું-પોહું થયા જ હશે એ જાણુ દોષ એવાથી
 વધુ મારે નથી તો જુલાને છેલ્લી દેશ કોઈ અગમતું
 નથી અને કોઈને એના કાઈ જોઈ થઈ દેશ દેશ નથી

‘ વગરની આજે ૧ મન જ રહી નથી ૧

‘ એના આપણે કાઈ આજે હાથ છે? કળીએ
 એમ નથી ૧

‘ મને તો મિદારી જાણુ નમશે થઈ જવારે આવે
 ત્યારે છેડે મદ્યો આવે માથા સિંચાઈ તો હોમ જ
 જઈ પહેલીને ઘરમાં આવે, રાંધે કાણુ વળેડું કેલ્યા

વાને પાડો મુજી હતો હશે ૧

‘ હમણથી કાઈ દેખાવો નથા ૧

‘ અહેલસિયા થાટે જાડર વાથ થશે છ એમ નિનિની
 મંદી દેશ

ખજો નાન એ છે કે જાણુ ને પનારો ૧ અને
 તું હજી જુનું અપમાનની વાન કરે છે ૧

જાણુએના જવાબમાંની રીતમાનીથી પણ તે એમને
 સુખ મળુ હોય તે માટે મુ ૧

‘ થયું ત્યારે એમ જ સમજા ૧

જરા વિચાર જાક પનારનું દેશના અગમતું થાટે
 કરીને આના હાઈમ. પછી તો જાણુ આજોની
 જાડગી અને મગમળગીએ ૧ જાણુ તો પના
 હાન શુભેષને જાણુ કરી શીકા અને ૧ ૧૦૧
 આપ્યા રમ્ય કોઈ બધાને પનામાન માટે જાણુ
 માન પેલ જુલ અને જાણુ મુજીધના રૂપીપના વપાવુ
 કરી વાળા

જાણુના જાણુ એકેથી ઓજાવ મગમળીત માથા
 ધનદાસાઈ એ પીરમેના માનામદાને ઈસાક આપી
 એ રિપાયા

તો પછી સુમેલની પગીજાણુ પરિણામ વિષ અને
 એના અવિષ્કાર અમુક અને એને રેગઈએએ
 કેટલીક અને ૧ કરી થોડી રાજ પછી પનારવા જવા
 જોવા એ વખતે મગમેને મેનમને મારું અપમા
 મોજવા માથા નિમ મણી થાક આપી

‘ અરે હા હુ વખતે હાઈમનું જુની મગે મેનમ
 આજે વહિ બાપી રોક

‘ કેમ ૧

‘ એણુ છે કે જેક માટે હેના એકે એને જવાણુ છે

‘ જુર આ થેન તે એકે પહેલુ આપવ કોઈએ,
 બીજે પછી નહિ જવાણુ ૧ માગુએ આપક કરો

‘ એ પીજે હેનામે ના પાણુ એમ નથી અને આપણે
 તે હવે ધરના એકેને તમને ૧ ના પાણામા હરન
 નહિ

જાન્યાર્ય છે નાશા ઉપર કળીકાષ્ઠાની તીડીનો એ છે હાલી ગાલી કળીકા ૨૫ની, ૫૫ની હાલી અને છેડે ગાના ૨૫ની પછી આવે છે બાકીનો પેશાબો બાળ માર ઘોળા ૨૫નો દોષ છે તેને એકાદાનના આસ પિછો તેની સીંદી લાપો માન અને ગાલના મુલ આગળથી ૫૫ થઈ કળી પછી છેડે ગાના હાલી આવી જાય છે તેની માથ મુલિતો એવી જુનાઈસી બનવી છેડે મારાના બીડી પેશાબ પાકો ૫૫ આંધી અપાઈસા કાકરા મરે તે છેડી એલી નેક ને બાકીને ઘોડે છે ત્યારે ૫૫ છેડે ' ૫૫ છેડે ' ૫૫ છેડે છે ૫૫ ઉગાન આડી અપાઈ કળી કળી અપા મનના આવી જાય છે આની ઉગાન ને બીજા જાન્યાર્યથી જુદા નાની બે બે, બે પેને ૫૫ જાનના મારાબાદ એવા છે ૫૫ અને તે ૫૫ માથી કેલિની ને મારાના વજા ૫૫ ને માર ૫૫ ને ૫૫

આ મારાનો આપાઈ આ બેકાનો માર આપા આપા પેલેય છે અને આપા નિશાળો આપા તમાવત નીનાથા કે નાના મીરાના બિલાલે છે એકિય ગાના તેકા આપાઈ દેવ કાકીને પાળા જાય છે કાકી વખત સિવાયાના કાકી મેકા ૫૫ની હીજા કાકે ૫૫ દેખાય છે એ ઉપાત પાકીથી બેકા નાના ખાના કાકે બેકી આંધાઈના ૫૫ આપા સોધવા આથી જાય છે પકે તેની ખાસ ખાસી ના નીવા છે ગાસની મદન ૫૫ ને પોતાનુ જે અપા મોતરે છે કાકીના વખત તેજા સપદના તે કેલિય વખત એકાઈ નેકાથા આવે છે નાથ ખાસે કાકી ખાસે કિનારે તે વળી અપા મદન આપાઈ વજા બેકાઈસી ૫૫ કળા કળાય છે એ સપાલે તે અપાઈસા નિર દાકે છે એમ કળા કળા તે વજા વજા પોતાની પાછી માથ મારાના જુલાક છે અપા ને અર્ધ બેકી કિનાર પાનુ દેખાય છે આ વાપીની ઉગાન તેજા તે અર્ધ છે અને એ જ મરિએ આની અપાઈ કિના પાકી અપાઈ અપાઈથી બની જાય છે તેને ૫૫ અપાઈસા ને બાક અને એવા

આ જા અધોમના આવી જાય છે કે જે ૫૫ ન નજર મૂકી ગળા તેડે કરી ૫૫ ગા મુલો પડે છે મારાનો સમય અપાઈ અને આપાનો દાપ છે આ મારાને હી મારાના બેકી છે ૫૫ અને મનરે તે હા અપા વજા દાકીને મેલી બાર છે અને કાક છે માટે ૫૫ મરવા મેળા ૫૫ છે ત્યારે સિકાના ૫૫ મિલન ૫૫ છે તેની પાછા છે કે આપાના તે અપાના અપી ઉગાન અપાઈસા મારા વજા ૫૫ આ ને ૫૫ની ૫૫ના ૫૫ની મુનાઈ મોતર આપા ૫૫ ના જુદા વન નિ કોની દોપ થા ૫૫ આપાને મેકામા આની પેકી છે મુજેવ આઈથીસા અને મરિનાના આ ૫૫ પોતાનુ કુદ ૫ છેડે છે અને નિ કાના આપાની મુલિ છેવ નાની પછે છે આપા મોતર ૫૫ અને અપાના તેની આપાના ૫૫ની આપા ૫૫ વામા આવે છે ૫૫ મેકા મારાઈસા The common અપા ૫૫ના આપા મારાના આવે છે તેના ૫૫ કો અપાના ૫૫ના છે આપે બિનાઈસી એ અપા મારે Gailnago Gailnago (Linn) કહે છે અર્ધ

આને મારા માર

મરે ૫૫ના અને ૫૫ના મારાઈસ ૫૫ ૫૫ બેકી રીને મારાઈસને મળેલા આવે છે અપા કળા નાકી મેકે છે આપા તેની આપ પકે ૫૫ તેની અને મળાના ૫૫ તેની ૫૫ની છે ૫૫ ગા ૨૫નો બેકા નથી અને ઘોડે છે ૫૫ આપા આપા કળી કાકે તેની અપાઈસા ૫૫ હાલી કિના ૫૫ની નથી એ મળાને તે ૫૫ તેજા ઉગાઈને ૫૫ ન મરી રામા આપી ઉગાઈના તેજા અપાઈસા નેક નાથ તે અપા મેકેલા અપાના જાન્યાર્ય નથી મારાનો ૫૫ કા ૫૫ના રહે છે આપા અપાઈ ૫૫નો આવે વન મેકાઈ ૫૫ નીના ૫૫ના આપ ૫૫ નાનાના ૫૫ના મારા ૫૫ ને ના

આ નકોર માગ્યોય પે તાના વચ્ચેયે માટે પે તાના
 સગા જેવી જ જગ્યા પસંદ કરે છે જ કે તેની સાથે જ
 જોવાના બાથે છે પશુ તેની ચીજ વસતિ હેઠ
 તે ગમે છે સામાન્ય રીતે તે એકાકી જ જોવાના
 બાથે છે પશુ કાંઈક વખત ચાર છતી ગમ્યાનો
 મધુર જશ્નુલ્ય બને. તે માટે સખ્યાના જોવાના
 બાથો નથી પણ કાંઈકોઈક સખ્યાના બાથે ॥
 એમ માનવાને કાંઈ કારણ નથી સિંહાણાને નાશ
 બોલના સિંહાર નરે પળુકાંઈ ઠાકે નારે છે ત્યારે
 કાંઈકાંઈકા સખ્યાના પણ પમેથી તે જોડે છે ત્યા
 સુધી તો જોડાતુ ગમતુ નથી આ મા દાસના ખો
 કાંઈકાંઈકા ગારણે. જોડે છે તમા નાનો ગારણેય તેણ
 કુચી નરનજ વગ્યાં જાય છે જોડાને અપો બર
 કુચીએ તેને જોડાની ઘાત છે આ પખીએ આકાર
 પુણ તેના બાગળ જોઈ ગયા તે ગયાને મળે ॥

અનન્ય માટે તે ઉત્તર યુરોપ આંતરિકાના પહેલી
 જાય છે અને સિંહાણાની દવા પડે તે પહેલાં તો તે
 આફ્રિકા બાબી ભૂમિય સમુદ્રની પછી હાલ આંતરિકા
 બાબી જાય છે. તેમાં કાંઈકાંઈ, કોઈકાંઈ
 તમા જગ્યાં તેની માસ એકાધુના સખ્યા બાબી
 પહેલે ॥

અમેરિકાના નાના ગારાબોલને The Jack Snipe
 કહેવાય છે અને નિઝાનિય રીતે એકાધુના માટે
 Callinago Minima (Brunnich) એમ
 કહેવું જાય છે

જનસંખ્યા
 તેના નંબર કાંઈ વચ્ચેયે ગારાબોલ કાંઈકાંઈ
 હોય છે પણ ચાને જગ્યાનાં કાંઈકાંઈ છે તેનું
 જોવા લીધે અને પરીચોધ ખૂબ જોવાયેલો હોય
 છે તેના નાના પગારે અને જોડે ઉપર આપની
 બે કાંઈકાંઈકાંઈ તે એકાધુનાં બાથે છે કાંઈકાંઈ
 બાથનાં પીળાંની રંગ રંગરંગનાં કાંઈકાંઈ અને
 સામાન્ય રંગ પીળાસપાંચેલો જોય છે ગારાબોલ
 કરતા કાંઈકાંઈ નારે જગ્યાનાં પખી જગ્યાનાં છે

નરમાય જરમાય રચના નહે છે બાપણે ત્યાં આ
 પખી રંગરંગ પુખ્ત ગજુલ છે કિંમતીય પાતાતુ
 કુદૃગ ઉભરી સિંહાણે ગાવાનાં તે સિંહાણાં છે ની
 બીરી પકાડ ઉપર જેક જ ઉકાનના પહેલી જાય ॥
 તેમાં લગાં બોલ્યા ચાકી જાય છે ત્યારે કાંઈકાંઈ અને
 એક વખત ગજુલાથી તે ગાના છે તેમાં કાંઈકાંઈ
 અકાલ લી અનન્ય કાંઈકાંઈ કાંઈકાંઈ 'ચાકર'માં
 નવેબર ૧૮૪૭માં ગાંધે હતો બીજો સર કાંઈકાંઈ
 બી કાંઈકાંઈ દખીરજર તમને કાંઈકાંઈ ના મુખારી
 ૧૮૪૫નાં સાવધા જગ્યા જોડે હતો અને બીજો ના
 જગ્યાં પુરજા કાંઈકાંઈ કુચાર ૧૮૪૮માં બાથ
 ગાંધે જગ્યાં હતો

આ પખીનાં વચ્ચેયે માદા વચ્ચેયે ગજુલ છે અને
 તેને વચ્ચેયે કાંઈકાંઈ પકી જાય તે પાતાતુ બાથે
 અને જગ્યાં હોય તે જગ્યાં પસંદ કરેલો કાંઈકાંઈ ॥
 જોડે જાય છે એ ઉપરનાં તેના રંગ કાંઈકાંઈ ગાય
 એકાધુનાં જગ્યાં નમુના પુરે હોય છે ગારાબોલ સિંહા
 તેની વાળી યુરોપ તથા એફ્રિકાનાં પગ ॥

અમેરિકાનાં વચ્ચેયે The wood-cock કહેવાય
 છે અને વિશ્વનિક રીતે એકાધુનાં માટે Scolopax
 Rusticola (Linn) એમ કહેવું જાય છે

જનસંખ્યા

ધાધત વચ્ચેયે કાંઈકાંઈ જોડા કાંઈકાંઈ પાતપરે ગારા
 જોડેયે જગ્યાં જુલે પડે છે આ પખીનાં માગને
 કાંઈકાંઈ જગ્યાં રંગ ગાંધે ૭ અને નરને સાથે
 રંગ ગાંધે છે આ કાંઈકાંઈ એમ છે કે માદા
 એક જ પહીની સાથે વચ્ચેયે પગ કાંઈકાંઈ નથી
 આવી કાંઈકાંઈ નાથે જોડે કાંઈકાંઈ ના સુધી વચ્ચેયે
 જગ્યાં છે પછી તે પોને પકાડે કાંઈકાંઈ માગનાં
 અને જોડેયે અને પે તાના વચ્ચેયે કાંઈકાંઈ કાંઈકાંઈ
 નર ઉપર નાથે છે અને પોને બીજા નરને
 સગાઈ પે છે આજનાં રીતે નરે માગનાં એક
 વધા માટે કાંઈકાંઈ નાથે પાતપરનાં માદા નરનાં
 જાગવાનાં માટે જોડા માગ સાથે કાંઈકાંઈ પે છે આજ

આથી મનુષ્ય ગણ ૩ નવને રૂઢિય ઉઠેચ્છની રાજ
સોઈ પોતે નિશિલ પોતી ક છે તેજ આપા અં
છાત્રિ ઉપા એટલમ રતો ૨૧ રો છે મો પપા
પરખાઈ નેરો શા રી ગાય છેન છે ખણુ તેજા મેડે
મન ક જ્યોતિ ૧ પાનજીવાની આપા મોહી તો
હોય છે નમ નેની કનરિ ધોળા રજાં અર
પધાએવા હોવાથી ને વધાયે મોની થાને છે તેજ
પેડાગ અને દૂમ કહેવ રજાં હોય છે તેજ આપ
રતા આવેરી ધોળી કાર અને ૨૦ કંપર પોયો પડા
આવતો હોવાથી પારવચને એજાખવાય ચુકેલી
પાત્રી નથી પોંદેજ જાગ ધેરો લોના ત્રયા તો
કળો કનરિં વાસો નહ છે અને પામા ને રાખો
રિયા રવની હોય છે તેજા પોળા નવરંદપા આવે
છે પાનજાના નરજા આ બધા રમ નો હોય છે
પણ તે નિમજ્જ આપા છે ૩ નેની હાતી અને
માયુ નાખાંચા નોહુ અને પીડે આપી ની ને ને
છે વણી નેની પોંદે ઉપર કીડેજો આવે છે અં
કળા આ નર નવી અલચરી રજા નાંદે ને
નરખાઈ પાનેતો પપા સામા અં લીજાપડા
રહે છે

[illegible]

પરેશ ભોજનથી અલગે તે એ મળેલાં નહીં મળનાં
માથા થઈ ગીતેનાં તે છે પાનપત્રની માત્ર પોતે
તે ન પાને આનર્થથી થયે તે પ્રાપ્તી થયેલી નથી
જાનવે છે જ સહીસા આપણે લીલામાં કુદ મળેલી
લેના નીચી કાઠીએ પીએ તેવું મળી આપે છે વડ
આપણા પાલકા ઝીલકા આપે રાખે છે પશુ
આપણે નીચા મીનાથા પાળીને મળાવી નીચી
જાતે છે, પાનને વાપરેલાં વડા આપણે
કરે ॥ ત્રિપાળના આ પશુની કદે જોડે પાનમાં
પક્ષી કરી તે છે એ મળે તેને દીઠા નાખીને
રોષી સમય તે મિલાવે તે દેખાડે નહિ પાનપત્રની
ઉપલબ્ધિ મળીને તે આપી તમે તેના અગા ગાજી
પોતે જાનવે જાણુ નમનું નથી આપે રાકે
જે જાણુ પાનમાં વડી જાવ છે આ પ મી
આપણે એક જગા તે સદા, વડીલી જાનમાં આપે
અણુ છે વડીલે તે ના જા આ વડા જાણુ છે
પાણી તે પાનમાં પાન નહિ કયા દાખાને મેલો
જોડાણુ વડાને જાણુ કરે છે

પાનપત્રાઈ આપણે રાખી જોડાણુ આપણે
પ્રસન્ન તે નહિ પાંડે જ આ મા અન્ન મળેલાં જોડે
જાણુ છે જેટલો જાણુ મીનાથા આપણે જાણુ
પાનપત્રે છે જોડેકે જોડાણુ તેના સમયે નમન
જાણુ છે તે આપણે જોડાણુ આપણે જાણુ
અન્નની પ્રસન્ન તે છે ને નાપાનાં જાણુ રાકે
જાણુ આપણે જાણુ નાપાનાં જાણુ છે તે
જાણુ તે જાણુ આપણે જાણુ આપણે જાણુ
જાણુ જોડાણુ પાન પાનપત્રની જોડાણુ આપણે
જાણુ રાકે

આવનાને મેળવવાને અથવા બૂનાને મેળવવાને આમ
નિર્ણયને કે ના. કે નહીં આપના રીતે માર કાર
પરમાણવથી આપના રચના કાળા કાળે અને
હોટીઆના ચોક્કસકાળા પછી મેળવે આપ કે તે
મ ના તેને વહેતો આપ પછી વધે આપ કે તે
મળવાના કાળે કે ના પાળે નિર્ણય નાને કે મારે

મગરાજ કરી રહે છે એમ જાણી પછી કોઈ જાણના વધતો કોય નો અન્યાયિક ગેલી બનાવડ એ છે કે પોતે બિરો સ્થિતિ નથી અને વાજ બાળી ચાઈ છે એમ દુનાવ્યા કર ને માંડ ચાલી નકે છે જ્યાંની આમાન્ય રીતે આનંદારનુ પાન તેના તરફ મેળવાઈ જાય છે અને તેના બચા માળા ઉપર જરાને બાને તેના તરફ જાય છે આને આનંદ કહાય કરતું દ્રોપ છે ત્યારે એ માગે કરૂર - રૂર અમાન્ય કોઠલા કરે છે પણ મોરો માળે તો સેવર, ઉપર મેડુ કોય તો થયું ફર્યા કેપાઈ જાય છે જતા ચામાળી યાપરી યોનાના માળા ઉપરથી આપને ચેડાં ફર નીકળાતે ખીજી કાંડ છે અને માળા આપણના જાય ફર જાન વધો તરંગ જ પાડુ મોતા ની મેડુ મુની કરૂર અનુભવ આપી પડોયે છે

શાળાકેને અશ્વિના The Black-winged
stilt હો છે અને Himantopus h himan
topus (Linn) એ એક સિપાહી નામ છે

இப்படியும்

તેમ કમળા જ્યાં મોટા કમળુ કિટીયાન જળુ કાળા
અને કોળા રળુ પળી છે તેમ તાલુ જોડે
કાળા રળના અને પીઠ ઉપર કાળા કોળા રળ વારા
કરનાં જ્યાંને જળુ ધ છે જાડીના આને કાળા
રળના રળે છે કમળીયા કાળા આને રળ વારા ઉપર
જાળુ મોટેના રળ છે જેના તાલુકે વાર તાલે
ખાલ છે તેમ રાખોડી રળના પળ અને કાળા આને

કોઈનાથી જાણ થયા સહાર નથી આ મંથીમાં વળે
સરખાનું બેઠું ખજુ મેળના તમાન વનરના છે
સાથમાં આપણે ત્યાં તેની મોડીયા દેખાય છે આ
ચોડાં ભણાં અખાનાં તરી, બરાડ, તથા અને
દીપ્તિના કે તરા સીધા અને ઉપર દેખાન છે
પણ તેની બસ થનકતી તો પોતાને આદે દોષ
એવા પાંડુની બરવા ખાસ કિયું નહોતું અન્યથે
જરાય કરવાની નથી વડીલે સમાપ્તિ થાયે તે આપણે
યા જ્ઞાતી પછોએ કે મન પ્રેમિક મે તાસના પાંડા
સપાયા નાથ છે તેને અસહાર પનુ પાછોમા બની
કપાન છે જે સંદેશા ગોદપુષ્પ પાછીમા કામ
છે અને પોતાની સગા આમવી નેમ જેની પાછી
પોતાને અહર ભણી રહેલી કપાને કાપીને પાંડા
પાંડે જે

[illegible]

ઉપરના અંગ્રેજી The Avocet નો ઉ
અને *Ricuvirosta avocetta* (Linn)
નો ઉપરના અંગ્રેજી નો ઉપરના

પૈતૃકાદિ વૃત્તાદિ વિગતિનવચનાના સ્વરૂપના કૃતિ-ગીતિ આદિ મ્હી સંગ્રહથી લખેલ (૧) મુદ્રણના મોઢા બાબતુરુપ બને (૨) પુ ક્રુત્વાર્થમાં આલેખિત કરશે તે-કે એ મોઢા બાબતિને દુ બુલ્લભ ક્રુત્વા થશે : અને એ મ્હમ્મી ॥
 વર્ણા બધા પ્રકારો સુ પરિપક્વ બને તેથી લખેલ છે ॥ એ લખનાર જેવા માસે તેવા મ્હમ્મી પ્રતાપના કિવાર
 કઈ નથી બચાવ વડે લીધેલી મોઢા મુદ્રણોનો ૧૫૧ છપાઈના અનામીજ કરવાની પેઠામાં બાપડો મોઢા બાપડો
 પણ કુશિનપોના રાગના હિતોધુ વડે એ કહેતુ મોઢાં ॥ સ પૂ પિત્તિ કિલિયોલીને ૬ ૭
 અ બાઈ કાશ ત ફરી દુ બચાવ આપુ છે
 મુન-કો અને કલશ સ્વના અને હી જલેલી જેલ સલ-નેલી સ્થાપના તમગાત કઈ માસેત નથી એ જાનકીનો
 સગલ છે

કચ્છીભાષા ૬૬ (૨૦૩૦) ૨૦-૭-૬૧

ଶତ୍ରୁକ୍ଷୟ

जीनामा वसन्त ५ जीमा • ५३

એ પછી બીજા દિવસે સાર્દારે રમેલા બુજાને ચેલમને નવાની પાવણા, સહ ચોરેપી ચાક કરીને ટેવના
 ઘેવર મુક્યુ અને પડી પો। પણ મુક્યુ બાજની જોમ ચક્ર ગુ ઓળાની જોમ અને શિવમિય (૨૩૫)
 સેવકની જોમ એના ચાલે ભે।
 તે દિવસે રોણપાક નામે ઘાતે આ મુજાન વારન કહી

[૬] મહાન કારની કથા

ચૂંટણીવાપના અનેક પગલેઓ છે એમાં પછાત મોટા
 છે અને નાના નાના છે કમિયુનિયમ ચૂંટણી
 રાજ દેવે કોઈ નેતા થઈ નથી, કે મરાનો પછે નથી
 પહેલા દેવે મેનાતુ કલો અંદાજ કમિયુનિયમ
 મેનાતુ કલો આ જોમકુલમાં પછાત નેતાઓ
 (બ)કલો આરાધના માટે પોતાની બાજનાર લોકોને
 કારકારી મહેરોમાં વસરા ગયા હતા તેનાપુર્વમાં ૫૫
 માણુ (આ)મામરાના લગુ અને તમા દેવા નેતાઓ
 પોતાની પત્ની અને કોઈ એક રાણે મ્હા હન વરસ
 મુખી મહેવડામ મીરાગતા હતા એજામ પછે

ચૂંટણીમાંય મુજાદે એક પોકામો સત્તા આહુલેક
 પુરશી કાલે ઉઠાયા ઘાઘાદ

પુરશી ભણે મરની નાર

સનાને કાલે 'અલોકે' પાછાવાર ચૂંટણીવાપની
 તે વાત ન થી પૂલવી

એકવાર કોઈ કામ નસગે ચૂંટણીવાપ એક મોટા
 કિમી સમાજમાં જઈ આપા અડી કેટલા એક
 દરો અને એકમેકોને મેળો વળાનો હોય સહુ કોઈ
 મેળામળા અને આનંદમાં મન દત્ત નોઈને ચૂંટણી
 રાજ પછે રગમાં આવી અર્ધને ગવીય વાળે કરવા
 લાગ્યા

નેતા કેરો ના કોઈ રગવાળાના જેવો અનેા તરંગ

મેળા મે પાણીન્ય જેવા મોટા કોઈએ વેચારી મડ
 ટના સમાજમાં પછે પ્રમુખ ધર્મ શકે અને વાપરી
 સમેતનક પ્રમુખપ ૫૫, કોલાવે ચૂંટણીમાં ૫૫
 અરધા અમિતોપ હતા

સમાજના વાસતે હોય અંદાજના એક અમિતોપ
 ચૂંટણીવાપની નસક આજીને હતુ શેલ દિવસ પછે
 એક કિલ્લાના કુમાર રામન કેડ મટિ અને એક કાલ
 કાલ કાલાના કીને મે આપ એનુ પ્રમુખપ ૫૫
 વગેરે તે અરકેપુ મંદત્ત થકુ પછી ભળે

ચૂંટણીવાપ કોઈની વાદને આજના સજીવની નેતા
 વગેરેા એમ કંટાળી પોતાતુ અંત નથી ભળ છે
 એમ મે નાતા હતા

શા પાવવાની કિમી પાઈ કોઈ કિમી થી અર્ધ
 આવાકાની એ છે બેલાની

એની કિમી પાણુ સજીવની કીની
 કાલાની કીપિવે સમી

કોઈ દિવસ ના પડતો કાચો.
 કોઈ વાળની કુર્ત ન હ વાવવામાં આપગી કિમી
 પાઈ કોઈથી થઈ ભળ છે આવાકાની કરવામાં મે-
 વાની નેટલા કિમી માપ છે પાડ કીકા કરવાથી
 સમો માણુસ આપણી કિમી રાગા મેટની આજે છે
 ચૂંટણીવારે એ અમિતોપની વાતમાં મેળાવા ના પાડી

દીધી, અને આ પ્રમાણે કહ્યું નિમેશાની આજ્ઞા
કે કશું વડા સ્વામીને નથી પડતી. આવા સમય જાનો
પ્રમુખ યાત્રીને શું કહીશ ?

આભિનેતા પોલો નેરોન્સા કોઈ બાળનમાં જન્મે છે
નહિ જાણના હોવા છતાં બધી બાંધોએ પહેલે જ
જાણના હોય છે

વકીલ હોય તે બની જાય છે મનદિગ્ધ મન
હોય ડાકર પાત્ર સભાષી હો ખાતુ બાધક
હરિયાણાના રેપાની મેળા ભેળા અરોગ્યખાતુ
બધે તે હરે પાત્ર ચારે દોરે વખાતુ

તેનાથી તો મધ્યથી ખાખોતેલા ચતુર થિય છે અને તે
તેના થમે ને ખાતુ ભલેથી લેવાની નહિન કરાવે જે
અને અને તેના મેલાણા થાય પણ એમું નામ
થાણાથી છે નાંદે આપે અમીના મહામલુ પ્રમુખ
આન કરી તો નાખતું પદ રહે કેમકે

મુદ્રણીરામે મોડીબજી આનાકાની કરી પાત્ર પહોંતુ
એનીશુ લે: તુરી વરે એમ ૦૧૧૧ને અભુપપને
સ્વીકાર કર્યો

દુકાનકે માલ મનાવેલો ત્રિસા કોલ કરતા બરાબર
આવી એને ડાપવોમાં મોટા બહુને બહેરોતો
ડાપઈ ગઈ દિલિગે વાલેલ બેનાઈ ગઈ નમસ્તે બની
રતો બબિલેતા સુદીશીરખેને તેજા ગાટે વાલે

મગધરાજા એ પાણિનને બીજા જાણુ મોકલે ત્યારે
તેણે પાણિનને નાટક રચ્યું. મેં નર્મદાને નાથ કરી વણ
ચૂંતણી રાખે તે જાણુ તરફ જઈ આજુબાજુ ફેરવે પરંતુ
ત્યાં ભણાઈના સલાસો ઉપર ટીકાઓ મરી આવે
ફરી સિમામ બીજા બાધી મળાવે તેની પ્રજા પર કરી
માલકમ જે કલાક ચાલે જુદાજુદા રાજા સાથે મળી
જાય ત્યાં જ એ ચૂંતણી રહે કસોતી વચ્ચે મેળાવે
કાળાની જંગમ રૂપાળા નટાઈઆની વચ્ચે જોવા
પડે તે પ્રવાસ બનીને ચાલી

મગધન પૂરો થવા પડે અસ્થિમેળ પેલાની કામના
અદરીગણને પહેલાંના અલો રતાવા પડે ગુટાની

રામ તો અભિનેતાને ઉપદેશ અને શિખામણો જ આપ્યા કરતા રતા

નેતા સક્રિય થાયા બહુ દુનિયા ત તુ વડીલ
વાતો મમજાનની કરે,

હોય ભવે એ માલિક-મીલ
જાણી નજીવ ત્ર અરબી દેવ જેમ તેનાએ કામ
નિજગણી આપા કરવી ભેદીએ પોતે ભને માં
માલિક હોય પુ ગણનાવાની વાતો ન કરવી ભેદીએ
આ વચ્ચે સંસ્કારીયા પડેપડા દત્ત

ચુકાવો ૧૫ ફર વર્ષે સુવર્ણી 'પર્યે' નખી ગાડાંમિ
 બે-નખી કનખી 'પર્યે' સ્વચ્છતા મુખીમી મળી મેલેશે
 વાપરી જ્યાં કમ્પે ચેડા સ્થિતિનેતા પામે જેની યાડી
 દલી મેરી તે 'પર્યે' જ્યાં 'પર્યે' કાલે' વિવસ જેલે
 પાલ નેકાળી

જોઈ મારીય ને બેઠ મડકબેક

લોક પ્રેમિકને તે ફોર્સ
 પણ આપના જેવી મોડર જાણી બનાવવામાં આવે,
 અભિવેદનની તર તોડીને ચૂંટણીમાંથી અગ્રિમ આવ
 ર્ક થઈ જશે ન ગાડી ચેન્નઈના વિચાર આપવા
 વાગ્યા

પરિણામ રાત્રી સિલેસ અડધીગાંધી આગા આરંભે ગાંધી
 દેખાયા નહીં તેની પ્રજ્ઞાન બાબતે પાસે રાત્રી સિલેસ
 મુસ્લીમ સંપત્તિ આગા અડધીગાંધી દેખાયા નહીં
 વાંચી નામ રાત્રી અડધીગાંધી મિનિટ દેખાયા કાંતી કાંતી
 દેખે અડધીગાંધી અડધીગાંધી રાત્રી અડધીગાંધી
 અડધીગાંધી અડધીગાંધી

પાવડી દેહલત, અમરની નાર.

૩૫૫) સારું બીજાની કાર.

બીજાની કોમન રમી રમતે મોટાકાર દમેના રૂપાણી
or લાખા કરે છે અભિનેતાની મોટાકાર સ્ત્રી પાછી
સુદામીયા પાત્ર જે કાને પાછી મેરાની મોટાકાર
કાચા ભાગ્ય

સૂક્ષ્મીગમને ખખખ દ્વારી ૨ દાખા ૯૨ કાર્ડ વિશિષ્ટ

મોંઠિયામ મોંઠી

અમે છઠ્ઠીસ અને તાન્યા

‘તાન્યા શા દાસ છે એ જ તું કહે ને ?’ મોંઠિયામ પૂછે એના મોંઠા સુધે ભેઈકી બહિષ્કાર એ તેને સામુ પૂછે

‘મારા દાસ ? ખરે વળી મું થાતું છે ?’
‘કમું જ થતું નથી ? કમું જ થતું ? નથી ?’

‘હમ બાવી મરણ કરે છે ? આનો મિલકિત આપે જઈ કહે તાન્યા એની પહેલાં કહી તે આમ બિચારી નહોતી

‘ઉતારી શી છે ?’ કહેતી ત્રીજી બહિષ્કારને પૂછે
‘હજી એ એ જ દિશ બાજુએ એને ભેઈકી દબો દેતી

તાન્યા સહસા પાછાં વળી જઈ અને આપણી બાજી ગઈ
‘કહે ઉતારી બીજીનાં નાખી બહિષ્કારે પ્રકાશ એ બોલ્યો

‘હમ અમામ દારી મયા ? મિનિટ કાળી થયે !
ખાખાસ નીચ

ધેરાની જેમ પગપગ અથડાતા અને બજા મેજ પર
જઈને સુપચાપ મિની કપા અને હાથાથ થઈ જાય

વાતવિ બાધે ને તે બધીજ પાછાને બારબીજી જ
લાવે છે કોરમે એવડું મોટામાં મોટા અધિકારીને
બોલાવીને પેડી ઠાર મૂકે તપામ કરવાની સુચા
કરી

એકદર ઠેરી કાર ને એક

‘સુજા હૈયામ વમી છે તેહ
ખરે થાં હેમ કરીને કાર મને લાતી આધે

અધિકારી સમજતો હતો કે

મીઠક, બાળકુદ ને કોગીદક

નાજીદક આધે પ્રધાનદેશને પશુ વડ
પહેવારી આર હાં સાથે પાવણ પ્રધાન હાં જમું હતો

અમા બે અપુરી સ્ત્રી જો બિામલ બનુવાલિત આ
સાઈ બાં અકે પૂરી કાર ને મોંઠિયામ પૂછે નામ
ફુનિયામ મોંઠિયામ દેવના સુદિત્યના એક બહીરુ છે
આ નાઈ લેખકના ને અરી કાપી કાપીત કાવે છે

પરવા લાખા

મોડીસારે દાસ મોલુ ‘સુત્ર ને કે દારીએ છોએ
એલુ કામ ન પૂ

‘સુપ દેહો સ્વામી મીરુ બધિયારે મિાઈ ને
મોખા

અમે બાલ માનસ કતા કે અધિયારે મનમુ માધુમ
એ બમગ બધાપી વધાર સુર છે એની મીડી
અનેને મિનિટની છામની માનરી સ્થગઈ આપડું કુખ

અને બધાના પૂમ જ વધી લખા

બર વારે જાવાની છૂટી વેળાએ સેનિટ આરી લાએ
ગજ ને જેમ તે મરણ અને તાખીબધો કને

કહેવતી નેમ તે આપાસ સાલુ મીડુ ભેઈકી રહો
અથે કહી એક સાથે બાધ મેળવી શકયા નહી

‘મિલકત’ સેનિટ મેલો ‘દુ કુ કરી કુકુ કુ ને
તમારે બંધુ કુ ખરુ કે ? નમે જરા બધાર કુચ આ

આરમે અને કુ થાય છે એ જેને અમલ મયા
ને ? કહી જઈ પૂરે એવનું કન્ય કરતો તે ત્યાંથી
સામો રમે

બાળી છે ખરે તે કરાની માનમતીની ચિતા દેશ ને
ચૂલગીરાપની છામ પૂરી કરવા જ પામે

અધિકારીને અમિતેતાને કાર સાથે બેવારી મના
લી બધી પુઠપાક કરી તો અખર પડી કે એ પાછી

બારબીજી જ દેશમાં વાવવામાં આવી છે પછી તો
પૂછુ જ તું ? એ કારે જાપ કરીને ચૂલગીરાપને

સાખામ આવી ચૂલગીર પે પાલુ એ મોઢી કારને
પગ સળ વાં કુપી ડેનથી વાપરી

આ પ્રમ લે કમા પૂરી કરીને પેદાપડ નામે ને હા
ખરી પાળો

[અમલ]

અમે બધા ખૂબાર નીકળ્યા અને એક દિશાનો
આનંદ લઈ ઊભા રહ્યા. વધારે વચ્ચે અમારે મઠ
દેવી પડી નથી. આમ તેમ એકાંત, જ્યાં ગણતરી
નાના ઝડપથી કદમ ઊંચાની બધાર પડી અને જુલુ
પરની એક ઝોરડીના ભરાઈ ગઈ થોડી જ વારે
મેઠેથી માસેટી વગાડતો મનનાનો મેનિષ આવ્યો
અને ધીમે ધીમે તાના અઈ જાતી લે ઝોરડી નરક
જ્યાં જાગ્યો. એ ઝોરડી જ એમણે સકેતજી
હશે. ટવ પ્રનામે લકિતના ખિસ્સામાં અને હાથ રાખી
આરામથી ચાલતો. એ મેનિષ પણ ઝોરડીના અલ્પ
ચર્ચ થશે.

જાતો વાગ્યા દપ્તર પાછા માર્ગો બાંહેધારમાં
વરસાદના હોમ પાના પરમેશ્વર અને પતા હવા બેજ
વાળી મનો ગઈ હતી જિવન ખુલ્લું જ્યાં નાગવ
માથો આરામમાં મેળા રહેતું ખૂબ દટાળામય
હતું. પણ માર્ગે તો નામે તો આજે સમને પૂરા
પનડારી રીધા. કાનગર જેવા કુ બની રહી જઈ
એના પાડા કાનની શબ્દ એના તો ઊભા રહ્યા.

થોડા વખત પછી ઝોરડીનાથી પડેનો સૈનિક જાડ
નીકળ્યો અને ટેન મુજબ લકિતના ખિસ્સામાં કાચ
રાખી તુલિતમથી પ્રકરવને આરામથી હાંવો
કુપના આંકો નીકળે. એ પડે તાના મેઠડીનાથી
મજાગ પડી એની બાગે ઉત્થાજ અને તુલિત
સુખથી ચમકી રહી હતી. દેહો પર કાચ જો અને
અનના ન હોય એન અગિયર પહે આમને સહેજ
મૂંઠની લે આસતી હતી.

અમારા માટે એ બધું અલ્પ હતી રહ્યું એકો મામે
અને બધા ઝોરી આના કસી મથા—બુધો પાછા
લીસેટીએ. વગાડના—ધિકારનો વરનાદ વરનાદ.

અમરે તોઈ તે કાદના મુમી ચર્ચ હેલ એમ કરી
મઈ અને તેને થેરી લીધી અને પાગરિક મુશાલી
એના પા અપનાવ અને માથેની ગર નિજની
દીધી તે અમારી વચ્ચેની જગલ વસતો સહે એમ

નહોતી, 'ગા' અને તેને મારી કેમ નહીં એ અમરદ
નદી હજીનીપહે આમતેમ જેનો તે અમારી માથા
નીચી હતી માથા અને કાદની 'એ' તેને મારી
કરી મુખ એનો અકેગ કિષ્ટો પડે ગયો એની સુધર
જૂરી આપો એ પા પહેલા તુલિતના આનંદથી
અજાતી હતી ને આજે કાદી રહી તેની છતી ધમકા
જાગી તેમ તેના હોદ પશુ પ્રાણ મથા.

એ અમારી પ્રિયજન હતી, એના પર અમે અમારુ
સવચ મોજાવર કરી દીધું હતું અમારો મેના
પ્રથેની આનના મરીએના કુતની નેમ અને નરજમ
હતી જતા અને જાચીસ હતા અને એ એક હતી એ
એકે જ અમારુ મરિય આજ હારી રીધું હોઈ
અમારા મથાના ગધી જ કોષ એના પર જુગી રીતે
હસાયે મલારાચેલી કરમીલી નેમ અપનાવ અનનીત
જો તે કુતની મુજબ અમારી સામે 'એ'વા
કેવી હતી.

આ બધું નેવા સાચવવા મીજા રોકા પશુ અમારી
સચા અમારામાન એકે એક ખસાજીની બાપ
એથી.

એ એક એને નીતો બદનાઈ બો મુસ્સાના એની
આપ અનની હતી હાથે લની પાનાના વાળ ઠીક
કરતી અમારા સામે મોખરી નજર મરી હકતાથી તે
એની 'એ' ને અધમ નેસના સીપમે. |

અને તે અમારી વચ્ચેની તીરની એમ વેનપૂરક
નીકળીને ચાલતી ચર્ચ જઈ અને આજે ઊભા જ ન
રેઈએ.

પમજ થતા હતા પણ મો હજીના સિરાય મુનુપૂરક
મક્કમ અનાજે તે મોજાતી હતી 'મઠા' નીપમે.
સપાનોત અનવરો
અને ત આવી ગઈ—તે મરિય મુજબી મક્કમ, ખુર
સુરત ખુધરીમણી
અને જયેની બધું એ 'પાગરિક'ના કાદના વરમથા
વરનાદ વચ્ચે આ સુરત મિનાના મુખપાયેના આનંદ
નીચે બાવા જેવા ચેકવા કોષા ના.

રણભી ઘેઘીરે આજ્ઞા રીતે રજૂ કરનાર વહીવટી અલ્હોદા દેવજી મલી નામ
કદા લેખ મારફત મનુ નવચેતને એક સરસ ચર્ચા-ખંડ આપી નામ છે.
સચ્ચાં અને સદા મીઠા વિષય આપણી સમી રજૂ કરામી આ લખાણની
આનંદ અણીલી હે જ

બારી બંધ કરું છું !

ધરતી ગેમા બારી ને ઉનાળામાં અડાંચેલેલ
ચર્ચ પડી હતી અને એજ તો ગહાનપા ધણી
બારીમાં છે પણ જો એક ઉપર જ અવસર પડે જ
રહેતું તું બેસવું તો તેની નજીક બંધા તો તેની
નજીક કામચાનું કરવ તો તેની નજીક, અને એજ
તો બીજી બારીમાંથી પશુ પછાડે એક શબ્દ પણ
તે ખાંટે એ એ બારીમાં જ ઉપરેલા કરના અને
નિરૂપે થી વચેતો પડે છે તરી નામ છે એજ કહેવાય
છે મેનો સાક્ષાત્કાર પણ થી એના પર - હેતો
પડે. પણ હદી વચો કહે, બસ જુની બારી અને
અમે નિરૂપેલા સવવામી બની રજા
અનિ પદિયમથી આકર્ષિત થઈ જાય છે એક કઈ
જ મુ કી હાલો પરિચા વધતો નથો અને આ
જ નુ ઉનાળો વધે ને વધારે નાથો જશે તેમ તેમ
તે બારીનું આકર્ષણ વધતું જાય
આમ બનવાનું કારણ એ તું કે એ મરમીથી
આખી ફોરીલ દમ નજીક પડે છે અને મરમી થી
લાય છે, તોજ આવ-અવ કહે છે કે તો ના કોણ
આનુ મુ એ બધા પર આજ રાખી સમય છે
મેની કોઈ નિશીટ સત ના થી એ બારી નથી
એની એક જ નિશીટતા છે કે ઉનાળો નેગાથી પવન
સાત પ્રભાવમ આ છે અને ઉનાળો વર્ષાએ તો
બીજી બારી કારણ એ નિરાત નામ તો અહીં કહેવ
પર પવન મરમીથી થાય છે તું તો બાહ્યનું કઈ
જવાબ તે અલગ કઈ થો જો એ એક બારીમાંથી
જ વધારે પ્રભાવમા પવન આવશે એને એ અવન

વિષ મઈ પડી હતી
પણ હવે તુઓ અવરજવની વાત ! મોરમ ભવઈ
છે, ઉનાળાએ વિવર લાંબી છે અને વરનજી
અવનન કઈ ગયું ને એવી હવે ત્યારે ત્યારે મે
રામનું અવનન થાય છે ત્યારે ત્યારે એ એક જ
બારી તરફ જ નજર કરાં ફેરી પડે છે ! અને એજ
જ્યા મુ થાય છે તો જરસ દનો વાંકા ખસેલી
બદર જાતે છે અને એવરમના એક ખૂનાને એજ
નમણે છે કે વેની બારી પર આદેશ થયો બારી
નથ છે !

આ દુનિયામાં લાજનામ તે ફોડીના તેમ કઈ નથ
છે વળે તે ન બદલાય જતા તેમનું મન કેમ બદ
લાઈ નથ છે એ આશ્ચર્યનો વિષય રવે છે પણ
આ બારીમાં કામચો વિચારતા ખડ આખરે મરી
નથ છે

એ બારીમાં તોજ ફેરફાર થયો નથી, અને જો કઈ
નામકર ફેરફાર થયું થયે હવે તે એજ નથી, અમે
કરો હમે છતા આ મઈ કામી વાત, તે કા ની મિત
હરી, હતાં આને તેના પોતાના કદા જ કામ વિના
તે અવને આને કીક અગ્રિય કઈ પડી છે

એ તો કાડું છે કે હરખ-મોડની લાગણીથી એ
બારી પર છે પણ જે ક્રપત અનિચ્છાન મુલ્ય
આમ એ.એકે અો તેમના પોતાના કદા કામ
વિના બહારથી મુલ્ય છે તેમને તો હરખમોડની લાગણી
છેજ, તેમનું, તેમની લાગણીએ તું મુ
આશ્ચર્ય મળે બાપે છે

એ પછી અમે જ બેસે નજી અવનપ, અવનપ એ
પથરના કુરમના પાળ કરો પ્રથમથી તેમ અવનપ

એ કુરમના સર્જનાં કિરણો કદી પણ પ્રોક્ષો કાપા
નહી અને-વાંચ થયે પડે ફરી ફરી ન આપી

સાંસ્કૃતિક ઉત્થાન અને પુસ્તકાલય

પ્રકૃતિનો સુખદેવી સુધિયા મનુ રાજીવ પ્રાણી
 જોથી પેનાની મા ત્યાગ વિચિત્રુદિતો હવે
 જુદો પગી અવે છે આ તમિ તેને સ્વતંત્રતા ભૌતિક
 તત્વોનો મે. કમ્પરા અને તેનો માનવો ગ્વા મે
 છે સાયોમાય પાતાની અદર ગેન આસરી રૂમિ
 જોને ગાત્ર મરીને આખ્યાનિક ક્રુષ્ણો નિત્ય કર
 વાની વૃત્તિ નેનામા જાગે છે પુતકાલયોનું મૂળી
 ભૌતિક અને આખ્યાનિક રિસસ ખાટે મનુષ્યના
 દાનમાં લગતા તીન મલેમા અમોરુ છે
 જગતના ક્રવાનોમિ ભવિત્ય મલેમા ભાવનમાં
 વૈદિક આધોના ક્રમો પ્રાચીનતમ અધ્યાત્મ છે અગ્નિ-
 મે મનનમ પૂનિતા હવિયાસુ સૌથી પ્રથમ પચ્ચર
 છે તેનું અનુભવ આજની પાછે પાલક વચ્ચે કહેવા
 થયું હતું ક્રિમ નિમ્નસત રિકાનોનો મન છે ભાવના
 નિનાદામિત પરિનાલ રિપાગે નહિયા, જોડો અને
 મવત્યામન પેરિયટુ ટી મોદરં એકને
 આપે કમિયો ૥ મરખીની ડે છે જાતના સર્
 આપક તેનેમય અને આનદાથી રજવે માથે ભેળા
 આમે છે આ નિતિના તેમના કુજમાથી જોની
 ક્રમાઓ સરી પડે છે માનવમનુનિતુ નો મધ્યમ
 પુનઃ મલે આ ક્રમે જ મ પાતમુ મે છે
 આ સન્મુદિપ્રવાલ વેક, ઉખીત અને બીજા અમ
 મિત વૈદિકમાદિતના ક્રમોને જ મ આપે છે પ્રાચીન
 શમ્પમા આ વૈદિક માદિવ મક્રમગવનામા પાવનું
 વખાતના વહેક સારે મનુષ્યની મનુષ્યમનિત મક
 પડતા આ સાદિપને નાકમમમી કમના પેની કમ
 મમમી સરુન વિધિને અને સાથેસાથે મધ્યેનવના
 સાધનો જોડા છે નિનાકેમે, મોતપાક, મુલકાકિ અને
 મેલગી કાપક નાકના પાટિયા, નાકપો, નાક
 અને છાટ માધુનિક માળગી નિત્ય થતા

આ લેખના લેખક ડેવનાનાગમીશી અને છે
 દવા તેમના અન્યાસનો નીચો. આ દેવના
 વરણ્ય છે તે નુજાનામા વરણાને માન
 રાજાને પુતકા-પ્રેમીમિત્રે પાછ મનુ

દાનનેનમથી અરોની નકો ૪ થી ૬ મધ્યમિત જેની
 અને તેવી નપેના રોનુ તાત સમા ત્યા બપુ જ
 નાવા વગેરે મનુષ્ય આ કુષ્ટેમિત પતમુ ૧૧ બાધી
 અપોડે મો નમ આ ત્યા વચ્ચેન એન્ડ નર ૧૬
 પોરેના લાકડના મોનાથી પુતકા હાપકાની પ્રદ મોને
 ફરી અને તેમારી આધુનિક પાલિ હાપકાનાનો
 વિમલ થયે

આજની ૧૫૦૦ વર્ષ પહેલા પદિમના યોગી મનમિત
 બપુ જ વિચેરી હતી તેમ રિકાને મે દીન વેદા,
 એરીયોટર વગેરના લખાતે દરુ પમ જ નવા
 પુન ૧૧ હામા અમ્પા પાટિવ તી આન પામ કે
 ક્રીમના રિકાને પુના જોરો બપુ જ ન ન આપના
 દવા આ ત્યા ૨૦૦૦ રા ઉત્ર ક્રીમની ૧૫૫૫૫
 ક્રોટ આવી અને મક્રમ, ક્રમા રા રિકાના ખાટે
 આપાનિ પાવેન એરેન્સાટ કમ મમ નિના આપેન
 અને પ્રાધિયાએ લીધુ પદિમની ફુનિયા એનેકા
 પ્રિસાટુ મગાના પૂરિતર પચાનિ પનુ દરુ ક્રો
 વખાત એન્ડનર્મ, ક્રમે દુમકાના અમરે એન્ડનર્મ
 મોએ અનુભવા જ નવાકોને નાકિ ૧૧ ૧૫૫૫૫
 આજની રેરી પુનનનાટુ મનુ આ ત્યા પેતુ જ
 વર્ષ પહેલે પધુ તે વખતના સમુદા અમાનના કાટુ
 નધુ દરુ તે આ ઉપરથી નાનો

દિદમા પાનુ નાચીર અપમમા નમદિયા નાનકા
 વ વળીપુર, ઉત્તર વગેરે મોટો રવા, પુનનાનો
 નના સાતથી અગ્રીમા ચી ૧૧ હમના મુ નેનમન
 લાતની અપાકરો પાવેકે તે લેકે છે નાનના
 છ છ ગામના કાટ પતમમરો દના અને ૧૫૫૫૫
 માલના મુવ વધુ લાગ મલે દવા તે નાદના
 કાક વચ્ચે રોસે મન જાનના અને મલોની
 નાને ક્રીમ ચી ૧૧ નાનો ૧૧૫૫૫ ના

વખતે વિશ્વાવલના બૌદ્ધ આધ્યત્મો તેને સમૃદ્ધ સુધી
 વળાવના તેની સાથે નીકળ્યા સિને પટ્ટી પાર ખની
 વખતે તમનુ વદનશુ તોડાનના સપ્તશત્રુ અને વહા
 જીનો જોઈને જોઈને જવા અસખ્ય જુગલોના પોઠલા
 પાણીના ફેંકી દેવાના અંગેઈએ બળા થયા આપણા
 બૌદ્ધ આધ્યત્મોએ નદીના કૂદી પટ્ટી પોતાના આજુની
 આતિ આપીને આ અથો જવાબ્યા અને જો અથો
 બીને પહેલ્યા નાથ દાના પુત્રાકાનગો પરદેશી બાકમ
 કાએ ભગીશુત કથી ત્યારે અનેક બોડ સાધુઓ બને
 તેટલા અથો સર્ધને તેપાળ અને વિવેક તરફ નામી
 મરેલા આશયોના પ્રશ્નપયોર્થો કલુ તે વખતના
 ૮૦૦૦ અથો છે

ક્રીસ્ટમા આજથી ૨૫૦૦ વર્ષ પહેલાં એરિટોટલસ
 નામના વિદાને કૌનિક વિદ્યાને કળતા અથોનુ
 નિમીધ્યુ કરી વધાયા દુરોપમા નવો કુન જન્માવ્યો
 તેને પ્રતિપાદિત કરેલા ભૌનિક વાતવાદને બેન્ન-
 ન્યુટન ડાર્વિન ફોટો, આઈન્સ્ટાઈન જેવા વિદ્વાનોના
 પ્રસ્તાવો વધારે વ્યાપક વદનપદ્યા જગત અજ્ઞ
 પુરુષા, પશ્ચિમના જગતની આગલી પ્રાનિક પ્રાનિત
 પ્રેરણાપ્રદાન આ અથો ॥

તેની અનીના અતમા મહાન મુસાદર માર્ગોદેશોએ
 કળેય પૂર્વના દેશાની પ્રવાસકથાઓએ દુરોપદ પ્રમાનુ
 થાવિ પદાવી નંખ્યુ આ અથોએ તેમને દુનિયાની
 વિશાળતાનો ખ્યાલ આપ્યો પૂર્વની અમુકિ પ્રાપ્ત
 કરવાની કપનાએ તેમજી લાગી દરિયાઈ સફરો આદરી
 આપાથી અમેરિકા અને ઓસ્ટ્રેલિયા મેધાપા અને
 ૧૫ થોડા પ્રકારે પને રતે કિદ અને પૂર્વના બોમ
 દેશો ઉપર પોતાનુ વધરવ જમાન્યુ માર્ગોદેશોના
 પ્રમથો જગતોની કપના અદસ અને સામર્થ અ
 રીને દુરોપદી સમુદ્રિ બાપી નામી
 હંટાલીના મેગીની અમેરેન્ડાલી જર્મનીના કેટ
 દેઅ નીશે અને કોલેટ નિલવરના પુત્રાએ તે તે
 દેરની પ્રબળ ના જુવણો પે ॥ અથો છે
 કાર્તિ-માર્ગના "દામોદિત" નામના અથો આરાયે
 ઓલોગિક દેવમા કામદર વખતે સવહિત કરવા છે

વિશ્વાધારા આપી, અને માનવજનના મિત્રતાને
 પદાવી નખનાર અપા શક્તિ ધરાવના સામવાદનો
 ઉદ્ભવ થયો

મહુદીએને તેમના કર્મજોના કળેની બનિશ્વરગુ
 માથી પોતાનુ આપ્યુ રાષ્ટ્ર મરી કાઢવાની પ્રેરણા
 મળી અને બે દહાસર વરો તેમનુ મરન કલુ

મદમદ પેતજરના મુદુ પટ્ટી બુદુ થોડા સમયમાં
 રુષેયા નાગને ગાન સુધી ઇરલામનો દેનાવો થયો
 આ અટેની પ્રેરણા તેમને અરેનિક માદિપના મુકદ
 રપ મજુનાર પવિર પુનાક કુરાનમાથી મરે છે અને
 તેમથી જ દરિયા સમુદ્રિને જ મુદાય છે

આજથી પાંચ દહાસર વર્ષ પહેલા જ મેલ અને ઉત્તરે
 તર વિશ્વમ પતો ન વેકિક બૌદ્ધ અને જૈન સાધિપના
 પ્રમોજે ગાધ્યાનિક ખાયા ઉપર રમાયેલી કાળતની
 બનોખી આર્થ શક્તિ અછું છે દેશીય વાર બીજી
 પ્રમજો અને સમુદ્રિ ॥ અવજ આક્રમણો આપ્યા
 પછીતર લામુ કે કાળતી આપ્યા કચાઈ નરે
 જમુ સવ અદિયા, તપ, ત્યાગ અને ધવનના ઉભ
 આદર્શોનુ મધાપન કરતા રામાયણ અને મહાભારત
 જેવા મહાકાવ્યોએ કાળતીય પ્રમને પુનર્જીવ આપ્યુ
 છે ગીતાના તરલાનઅથો તે મહાકાળકાળથી આજ
 પખત દરેક જુવર્થ નુ જોમ અને નવો મ દેશો
 લાને વારત મજુ મજુ જે જગતના વિદ્વાનોએ પશુ
 મીનાવે સમજ માનવજનના આપૂર્વ નીતિમય તરિક
 સ્વીકારી પોતાના દેશના પ્રવાસયોગ્ય તેના કાપાત
 ફેને સ્થાન આપ્યુ છે

પહેલાના જમાનામા આપણા દેવમ પ્રિશ મોડ કપા
 અથો અને આમથોમા સાહિય સર્જતુ અને લાંબ
 અથાવથો રમાના નામુમદો માદ મારણો, અમે
 રાષ્ટ્રકુલપ્યોએ આપણુ કચાપ પ્રસ્તાપયો નના
 પતુ એ જમાનામા ધાર્મિક સાદિય ઉપર વધારે
 ઝોડ હતો હતો પવિરિધિને મદાઈ છે ધાર્મિક
 માન્યતાઓ તરફ લોકોએ મદા ઉભી બપ છે વગી
 ભૌનિક વિજ્ઞાનના વિકસને નીપે કળમગી અને નાનના

અરે, જાનુઆરી સાથે જીવી ગયા કે શું ? વાહ,
બહેનો તો !

બેકેટ્ટોને બારણું ઉઘાડ્યું અને ઊંધામાં ચાલતા
માથાસની માફક તે તાડી ગયો

અરે જાનુઆરી સાથે, સાબણ, ઇલેક્ટ્રિકલ ટર્ક વગેરે
આદે ધામન માથાસની દુકાની દિવાળો આરેના અડી
આવી છે તેને અડી ને કસાય રોકાવું આવ નેમ છે
પણ ખત્રી માથાસો મે નિસાથી બેસાડા દવા, પથુ
દુર નેમો બાનમાં આપ્યા છે અને તેમો પૂન
મેથેન છે, નમે તેને નમારા જાનુઆરી બેરોથી દાનિ
અપાવી ચક્રો કે કેમ તે કન્ટ્રીમાં જોઈ જાયું
માથે છે

દાખા વાળવાળા જલ જાનુઆરી બેકેટ્ટોને અગાધક ધાવણ
મુલકો પારે ખેડો-રે ત્યારે નેમો અઠકી પ્રકરિત
કેવેલા દવણ સેનમાં આદના પર મથા બતા
તેજો મેટથી જૂન પાડી પૂજ્ય 'મોડી રાત્રીમાં ઉતર
નાર ફા કરવું જુની ગરો હતો કે'

આરે માથાથી જલજળ મથો 'બાક'
અપનાતી હવામાંથી મથો જાનુઆરી જલજળથી બેરો
રોને કોક પૂરેપૂરી માથા મેથાની બાક પાડી પાડી
પેલાની બાકમાં કઈ ન હોવા જા તેજો મથા
કિરણમાંથી લાખા મથામાં મથા બતા હતો બાક કઈ
તેજો જુના દાવમાં મથા માથાને કાડી નાખ્યા અને
દુકાનમાંથી કાગળના પાકમાં મથા મથા કાડી રેડી
અરી પાકા તારાની માથા, તેથી આગળમાં લખે
દરેક માથામાં આદે કોકરી મથામાં લખાવેલ મથા
રેડો મથામાં ઉતર મેન પૂરો મથા લાગેલ નેક
રોને મેથાને પથુ લખા નેમો કે બીડ વગેરે
તેને લાખામાંથી કાડી કાડ્યામાં ખુબ આગળમાં
મેન કરવેલ પાકો
મેક માથા સેનિંગ રજુ 'મેથેન, મેથાનર ખાધ

જાણો અને કયા છીને તે અપને હોલ'
બેકેટ્ટોને મથા ઉતર આપેલ 'પારિસથી જલ
દર નથી'

બીજાને જૂન પાડી 'દજુ જાનુઆરી પેરિસનો વપને
કોડનો નથી કે જુ અને રેડી છીને'
અગાધક રિપરીત લખા બેરોને બેકેટ્ટોને, આપ
બતા વપને કાકી લખાની ગપથી કામ કપું
તેજો જાલિ રી જુલ્યુ 'તમે રેડો ખરેખર કયા રો
વાળુ પસદ કરો'

મેથા જલજળ બતા મેથા કાકી 'રેકમાંસ ! ત્યાંથી જ
આ બતા આપ્યા છે'

'જલુ માથુ નમારી આપ્યા મથ કરી નાન'
તે કાકી કાલેમથા અરેક પર અપનાતો જાલ દગોમાં
થોડી અપના અરેખર કામ પાકો—અપના બેરો વાલ
વિ. જાની રજો તેમ કયો મથા ખાધો ખથ આદા
રાખાની રિપરીત દવાનો કયો, નેમ કેલ કયા કર
તોન જાનુઆરી મથાનર અને રોલ તેમ જલુ મથાને
પેલાના બને દાલ પેલાના કયા અને નારામાં
તેજ તેમ રજુલ વાલ પર પ્રકાશ નાખતું હતું.

તેજ જૂન પાકો જલુ 'મેથ, બે, મથુ તમે મેન
આવી પટે આ છે, નમે પેરિસના બધાર રિ, પથુ
તે પેરિસ, રેકમાંસ છે'

આ બતા મથા માથા મથાને પેરો બેકેટ્ટો નસીયા
પથારે મથા કયા બપારે તે ખરેખર ના પાકા
માનતા હતો, ત્યારે મેથાની ફરજ કરતા પથુ વધારે
કરીને તેજો પેલાના લાખા સાકમિક જાનુઆરી જાલત
જુલુ જા પ્રાપ્ત કરી હતી

મથા જાલને કથુ હા કે 'તારી પામે ને માથે તે
તેને આપને' આ રીપામાં જોને ને બાકિ જાનુઆરી
છે તેને કાકી પથાળુ પથુ નથી

★

રિપરીત પેલાના પ્રિમથાને મથ રોલ જાલતા મેથાને જાલને રજુ તે દેવથી કિરણના મથિ મથા મથાને
વેલ નથી રિપરીત—મેથા કય કરવામાં આવી છે રિપરીતના જાલ કોલેક્ટી સાથે જ રિપરીતને તથા દવણમાં
લખામાં રાખીને બે વાળમાં જાલમાંથી રીપરીત રેડો જાલ રાખામાં ને મથિ મથામાં આ મેથા રજુ
નાખીને મે રેડો જાલ કોલેક્ટીમાં જલુ જાલતાને ..

શારીરિક સ્વાસ્થ્ય માત્ર હોવા જોઈએ અને તો જ આપણે મુર્ખ નેણવી નાવળી અનુભવીએ છીએ આ જમાનામાં તો કંઈક શારીરિક ફરિયાદ જોખી જ હોય છે, અને પહેલાનું કેમપેલુ શરીર લેઈને ઈર્ષા પણ આવી ભય છે. એમ કામ છે કે આપણું પગ આપુ શરીર હોત નો. । પણ આજે આપણે વામના બન્યા છીએ અન્નનો દોષ ઈર્ષ્યે છીએ અને કહીએ છીએ કે પહેલા જેવું થી કંઈ આજે છે કયા ! ત્યાં વુઓ ત્યાં જોઈએ, જોવામાં મેલુ જોઈએ બાળીને થી લો તો પણ જોમાં ક્યાંક મેમ કુશે જ, ફારીમાં તો આજે આ ચોંધવારી અને જોગક ભેઈને નવન જ કાઢી જોઈ છે કે આ તો ગાંધીબાપુના જમાનામાં જ કળિયુગ બાળી મયે ચેમવારીએ જોઈને હતાજ કશી મૂંઝા છે મુજેથી ઇન્ટેલે પેટના પડનો નથી આવ્યો પણ કાલની ચિંતા મવાર મઈને જોઈથી જ હોય પછી કયાથી જાનિ કે મતોપ હોય !

આની તો જોઈ નહિ પણ અનેક ચિંતાઓ માનવીના મનને લેઈ વળી હોય છે જો ચિંતામય મન રોજ નથી નવી અટકોમાંથી જો નથી આવતું મને શરીરની તાકાત નહી લે છે આમ આકાંક્ષા મહત્વને મોતર છે ચિંતા શરીરને આડું રાખવા માટે માનસિક સ્વાસ્થ્યની પણ જોઈથી જ જરૂર છે હાલના સ્પર્ધા તુરમનીને તુરકાત પહોંચાટે છે તેનાથી પણ વધુ માનસિક અસ્વસ્થતા શરીરને ધીમે ધીમે નીચેથી નાખે છે આમ માનસિક રીતે ક્યાયેથી બહિષ્કાર શરીરને તો હુમલા પહોંચાડે છે પણ તેથી પણ વધુ ક્યાંક તો ને પાનાના મનને ક્યાંક દહિન કરી નાખે છે અગર કોંકાકોંક કોંકુ તો વિપરીત પરિવર્તન પામે છે જે સમાજને માટે હાનિકારક બની લેને છે એક બહિષ્કાર અસંભવિત પરિવર્તન લેનાં બીજા બહિષ્કારો વિગતે કે કે આ શું ? કહીએ છીએ કે ને નાનપણથી જ આછક હતો, તોડાની હતો, તેના લાલણ જ ગેવા હતો, આ તો આટલાં વર્ષો મારા મવા જો જ અહોવાચ વગેરે કહી મતોપ મેગવીએ છીએ પરંતુ એની પાછળનું મત્ય ચોંધવાની કે કુટુંબના માલુમોની કંઈક અનુમતનું આ પરિણામ છે તે સ્વીકરવા કે અમલવા કાઈ તૈયાર થતું નથી, અને જોઈથી જ માનસિક લગુપની ફીકર શારીરિક અસ્વસ્થતા પણ આપી રહે છે

નવો રાહ

હીરુભાઈને ત્રણ બાળકો હતા ગીચી મોઠા દીકરો બાઈક વાંનો હતો ત્યાર પછીની બેઠી છ વર્ષની અને એનાથી નાનો બાળક પણ વર્ષનો હતો.

મોટા દીકરાનું નામ વિજય મળ્યાવને અને દાદા-દાદીનો લાડકો પણ ખરો પહેલુ પાશુ બધાનું અને તેય વધી દીકરાનું અને લાખા માળા મુધી એકઠો રહેલો એટલે બધી જ ઇચ્છા તેની મનોવાની આમ લાડકોડમા ઉછરેલો વિજય પોતાની માતા બોળામા બીજુ બાળક સહી મકતો નહોતો અને નાની બેળી તરફ અપાતુ ધ્યાન ભેંધને તે ખૂબ અકળાઈ ઊઠેતો તેના મન એછા ઘર્ષ મચેલા તેને લાગ્યા માડયા બેળીને નેપાળમા હો એટલે પોતે બોળામા મૂક રહેલા આશક કંઠે અને બેળીનું કામ તેટલું અનુકરણ કરવા પ્રયત્ન કરતો આ પરિસ્થિતિએ દાદા-દાદી અને પિતાએ પણ તેની તરફ વધુ ધ્યાન દોર્યું અને નવી નવી ચીજો રમકડા, કપડા વગેરે લાવવા માડયા બેળાં વિક્રયને એાહુ ન આવે આમ વિજયને રહીને પણ છુટ સતોમવા મળતી અને બેળી તરફની તેની ઇર્ષાનું વૃત્તિ એાહી ઘર્ષ નહિ માતા તેનું ધ્યાન આપતી પરંતુ બેળી તો નાની હતી તેને માટ એનો વધુ સમય જતો વિજયને આ તારી નાની બહેન છે અને તારી માડક જ આપજો યેગ આવી છે તુ જોને ગમાડ—એમ કહી કહીને એમ જ્યાએન સમજાવતા વિજય ત્યારે તેમની

ઉપર પ્રથોની ઝડી વરસાવનો પલ્લુ જ્યાએન અને હીરુભાઈ પણ સાતિથી સાવડીને તેના અમા જ પ્રથોનો જવાબ આપવા પ્રયત્નશીલ રહેતા આ રીતનો મતોપ મળતા ગ્રીષ્મ બાળકના જન્મ વખતે પહેલા બેવી વિટબણા કે આશરે ન અનુભવવું પડ્યું

જ્યાએન ધરમા વિજયના માન તો વધુ હતા જ અને કો તો તે મોટા થયો હતો લાણવામા હેશિયાર હતો અને રાજ નવી નવી પ્રવૃત્તિને શોખ પણ થતો હતો એકની એક વસ્તુ રમવી ગમે નહિ અને એની જૂના થયેલી ચીજો રમકડા, ચીકેનો વગેરે બેળીને વારસદારી આપવા માડયા વિજયને બે વાતનો સતોપ થયો કે પેતાના જૂના થયેલા રમકડા વગેરે બેળીને મને છે અને પેતાને નહુ મળે છે ત્યારેક ખાનગીમા બેળીને ચીકેથી લેવાનું તે જુનો નહિ બેળી ત્યારે ચીકાલી રહતી પણ પાછી સમજાવી લેવાવી અને નહુ પણ કેટલુંક લાવી આપવા

આમ એક જ કુટુંબના બાળકો વચ્ચે ક્યારેક મઘર્ષ જન્મતો જાણે અભવરે દર્શાવી દેવાતા લાડ બીજા બાળક માટે દેવા ખતરનાક નીવડે છે તેને આસ દલીલોએ સમજે એક બે વિજયના વખાણ કરી તેને મમજાવી હીરુભાઈએ એને વાળી લીધો ન દેત તો ને અવરો મારો દોશન ધર એને વડાલુ લાગત નહિ અને ખડાગ મિત્રાની જે જન્મ રખડ્યા કરત બાળકને સમજાવીને સાથે રાહ વાળવો અને સંસ્કારી

અનુભવે તે સમજાવતું જ કાવ્ય છે.

ચોટાશ-પરિપક્વમાં સંબોધણું

મહુલાબેન રેશનીકરના જમાનામાં તો રાજ્ય માંભળતા કે આજે રાજા જાતરમાંથી ચોખા ગાળ્યા, શેણ આગ્યો અને જોમ કરવા મનઃકાંક્ષાને બુદ્ધ સાબવા માટે હાથ પથ્થુ મૂકાવી પાક થાકે મો.

કમળાબેન આજે ને મું, અંધ જ એવું માલે છે ચોખાખાણું તમર ને કાંચ પતો જ ન પામ, અરે, પેટી ફેટી કલામની ટિડિટ ભેળેની કોળ નાંચ ઉપામિ મોકળી મેળવવા માટે પાડુ જોજાખામું તરસ સગળી ફિલ ત્યાંજે જ માંભળે તદ્દિત જાણી જ નાંચ રજની ?

વિજયગેત : • જ્યાં ને તમે ચોટાજોની વાળે કરી પાડુ નાના નાના કોટલાંખાને બહાનવા રોય તો પહુ જોજાખામુંની જરૂર પડે તદ્દિત તિમાળમાં દાખલ જ ન કરે, જન્મ જ નથી કરીને કોચા રટે

મહુલાબેન હા : વિજયગેતની આંચી નાન છ મને જ લાભગીજું 'પાડુ' ધર્મ ગણુ છે, જોને તેમણે સગાં સગળી તો ફીક પાડુ ન્યાનતું નેમ પૂજા છે આ બુજોને.

ઠાકેજમા પ્રિન્સિપાલ જે માનિતા છે એ જ માનિતા કાઈને ફીકા અને જાહેરખબર આપી કોટલે અરહજો ને પૂજા અગવી છંદરગુ મારે લીલી લીળીને ચોટાજા એટલું જ ગાફી નમી તો જાણાળી કરી નાખેવું જ હતું ને પ્રમાણે અતુલવ તનરનાં નાંચ ફીકા અને પ્રિન્સિપાલ નાંચે ઉપીટીયા

બીજા ભાષા પામે ચોટી જણામણ મૂકી કે બીજાં છુટ્ટિયાળી અને વધુ કાન ઉડામધો આપી કહે તેવા કાઈને પહા મૂકેને તેમની રાજિતા શી વાલે વાઈને તઈ લીધા

સુમાબેન તરે વિજયગેત, આ તો નમે ચોટી ચોટી વાળે કરી પહુ મળામલી મટેવું દાવ ત્યાં ચોઈડું કેના બીતે માપકુ ! હવે ને લેમ, અરહું નાના નાના કમોમ, સીવલુવર્ત કે જોવા બીજા લટુણ ઉણંગો આજે ને વધુ થવે મું છે તમર છે ? પાનના જોજાખીના, એ દાવા કરી કાપે જોવાને કાઈકો ચાળાયા રહે, કમ વધુ મીખરે વીજાની ચાખનાં ખૂળ તામીને રેજાનુ પાડું જ કરે મીલવ પહુ મેલે જ કરે તે વર્ગની ચીલ જોનાં એક અકર જોવી ના પડે.

વિજયગેત ખરે, મુમાબેન ઠેકુ સહેલુ ગજકામું કાઈ રણુ છે ! ખબર નથી પડતી આપજોને અધાને ક્યા નઈને કેટલી ! લાભકરવતુ મેજ જોવા ચોટા પાયા પર મળામલી જ મટે થયુ છે કે આપજો તે ચીલ જ વર્તે આપજો મે 'કલામ' નહિ

સનુલબેન હા, તઈ કાલે જ કમળાબેન લહેતા હતાં કે મજૂરી કરીને પહાડું ને ય જાણે મેગિયણા અવાજ વગીર તો મિત જોવા ઉત્તાહ છે કે નેમના નહીં કરેયાને જ વધુ મીખરે જાણે પહાણ વર્ગના પાડુ રહે, મું કરીએ ? આ રણુ પ્રમાણે કોટલે કઈ મોલાક નહિ કાઈકેરો વાનેશી પહુ

આવી જ આશા મળવાની ?

ત્યાગ—તનનો કે મનનો ?

‘હું મારા માથાના વાળ નહિ ઉતારુ છું ત્યાં
તો મને મળેલી કુદરતી બક્ષિય છે હું એવા
ખોટા રિવાજોના નથી માનતો’

‘તું નથી માનતો પણ આપણી ન્યાતનો
રિવાજ છે અને જિવાજ પ્રમાણે ન વર્તીએ
તો લોકો શું કહેશે ? રિમવાને વળી સોદગ’
શુ. ૩૫ શુ ? નેણે નો સમજાએ એવી
માઠાધી રહેલુ બેઠીએ કે તેના સાથુ કોઈ
શુએ પણ નહિ

‘હીક છે બા, તું આ બધું તારી હીકરી માટે
લોકો શકે છે કે જે હીકરી એના કહેવાતા
વર સાથે પૂરા રમ જિવસ પણ રહી નથી
લભારી બધાની મારા છવન માથે રમવાની
આ મૂર્ખાઈને કારણે મારે ભોગ બનવાતું
ખરુ ને ? છતાં પશુ નું બધું જ સ્વીકારુ છું,
માન મારા વાળ મારી પાને કહેવા લે’
મા—હીકરી બન્ને વચ્ચે આ સવાલ આલેતો
હતો માને પડી હતી તાતિની, આગરની
કોઈ પશુ જૂના રિવાજનું ઉલ્લખન કેમ
કળાય ?

સુશીલા બધાની હતી અને તેના પકરને
વધે લગ કરી નાખવામા આવ્યા હતા તે
બળવામા ખુબ મેઝિયાદ હતી હમેશાં પહેલો
નબર જ રાખતી એટલે હમુ તો અભ્યાસ
આલુ હતા એમ હતું કે મેટ્રિક પાસ કરી
નાખશે પણ મેટ્રિકનું વર્ષ એતું મફતતા
પૂર્વક પાર પડે તો ને ! દિવાળીની રજાઓમા
માર દિવસ સાસરે જઈ આવી અચાનક

તેના પતિ બિમાર પડ્યા અને બે દિવસમા
તો પ્રાણપણે જીવી ગયું શાગરોગનું નામ
નિગાન મળે નહિ અને એકદમ અજીવ તાવમા
જ વળત રહ્યા

જાબજી જાતિ અને રિવાજ મુજબ વાળ
ઉતારાવવાને સમય આવ્યો સુશીલા મધ્યમ
હતી ત્યાં તેને પિતાના મિત્રોનો માથ મળ્યા
અને બધાની ઉપરવટ થઈને પિત પગ
હીકરી માથે કબજા થયા વાળ તો ન
ઉતારવા પણ અભ્યાસને પ્રશ્ન સાથે આવીને
છેલ્લે સ્વો એકાદ મિત્રો તે રક્ષકમા નહિ
ભાગ પણ અભ્યાસ આલુ રાખ્યો એમ
અરખાનેમાં નહીં કમું હીકરી તો એકની
એક હતી એટલે આભાપની આખમાધી
અધુ મુકાતા નહોતા બાઈ બો હતા પણ
ત્યનની ઉનાવણ કરી સુશીલાનું છવન
બમાડયું તેમ તેમને મનન લાગ્યા કશું
અને પછી નો બીજા મિત્રોની સમજવટને
કારણે નાનને બાગુ પર મૂકીને જાણે મંકા
સુમેલીએ મનને મનાવીને તેને બહાવવાતું
નહીં કમું

મુશીલાને આટલી નાની જ મરેઆ પરિસ્થિતિમા
મુકાલું પકપુ તેડુ હુબ જુબ હેતુ હેરવા
ફળાની, અને નિર્ણય આનક માણવાની
ઉમરે, બેનપણીએ સાથે ફરવાતું મૂકીને
એને ઘરમા જ બેસી રહેવાતું હતું ક્યારેક
છવન એને ખાવા માતુ પણ બહી ગતીને
નોકરી કરીશ, ખગ પર બેસી રહીશ, કોઈની
આગિવાળી નહિ રહું અને લોકોની રોવા
કરીશ એ બાવના સાથે તે બાવીને બેનગુએટ

અર્ધ ફુલનો, સાગરી પાનનો વિગ્રહ,
છટી જશે, વગેરે તો હીક પળુ જે પહેલાં
પણુ કેટલાય ઝડપી જાગૃત્તીના સામનો કરીને
નેહુ ધાતુ કામ પૂર્ણ થયું
જાણે, મુનિશા નિગાળના માટી કરે છે
ભાઈના કુટુંબ માથે કુઠીમળીને ને, છે
અને લોકસેવા પળુ, કરે છે અને આકુ પળુ
ભવ્ય જીવન પૂરે છે

કૈલાસની કથની

કૈલાસને નોકરી શરૂ થયેને ૧૦૦ હીંસ વર્ષ
વીત્યા. છવીંમક વર્ષની માટ નેની ઉમ્મર
હશે તેમા પચ્છી છું અને છટી પડી કે
મહત્વ પડ્યું ને તો તેની જીવનકથની ઉપરથી જ
આશ્વ આપશે -

મારા કાન મોઝ વર્ષની નાની ઉમ્મરે ૮૦
નાજીયાં હતા પશ્ચીમે મામરે અર્ધ ત્યારે તો
હું કોટમરી નગરપૂ કૈલાસે મમાડ્યા રચીને
મારા મનને નવાવતી હતી પાકુ પટેલી જ
રહે આગ પતિને જોતા માગ મોતીયા મરી
ગયા હું ધીછ જ અર્ધ મારી કેલપનાનાથ
નહિ એવું બચાનક રમણ મરીજર મને
થયું કે હું સ્વપ્નમા તો નથી ને ? અસલી
ચીમ પાડી દેવાત પળુ ૦૪૬ દિવસ આવી
અને વચ્ચિચિનિને સામનો કરવાની બાજે
તાકાંત આવી, કોઈ અલગ પળુ જોલી નહિ
એ વિકરણ કામાને બાજે એક પપુ મળે
કહ્યા વગર, હા-તા કર્યા વગર તાથે અર્ધ
મર્ધ નને હું બ હંતુ આજ કુવાઈ દિલ્લા
માટેલુ શુ કલ્યાણ હંતુ અને શુ જોશું ?
કાંઈ ધીવજ નાખીને ચોટા વળત રહી

પરતું પાનુ નિભાવી લેવાનુ છે એ નિર્વાદ
ચોટા દિવસ પછી મન મહીને વાગ કરવાતું
ચિત્તરું જાનુ મારી નથી વાતો મોખજાની
એમને કુવચક નહોતી એમને મન ને હું
ધરત્રમ કરનારી અને ઓમના હુંકમતુ માત્ર
પાલન કરનારી સુનામ જ હતી. કઈક ગ્રામ
ન ચલુ દેશ નો મેચીગાકની પળુ શક-પાન
અર્ધ મર્ધ હતી માગથી જે સહન થાય તેમ
નહોતુ પળુ હું ચોટા વચત તો ગમે તેમ
નિજાવીને રૂડી કથ પછી પહેલી જ જાદ
ગમેલી એટલે મહિનામાં તો વિપરીત તેકુ
આગ્યુ કુ લાઈ માથે મર્ધ માઈને પળુ
બાંધે આવકાર ન મળે એટલે જે વહિમાયો

ચેર ગાવીને મારી મા પલે પળુ જટી હું
હવે સામરે નહિ બાક માને તો આઈ
રહીને બજુડ છે. આપુતને માત્ર કુવર પૂળ
લાખવી હતી એટલે મારી હકીલત મનજી
મકમા અને મને આગળ લાડાપયા કમલ
ચમા પાકુ એન કઈ એાક બજુડ ૧ ?
પ્રજોક મહિનામા પાકુ તેકુ આગ્યુ,
આપુલને દાખુ પળુ માત્ર પતિચે બજુડ
કે મને આઈ બજુડે છે એટલે નથી
મોકલતા એટલે એક વળત આભા અને હું
નિજાગેથી વેગ આવતી હતી ત્યા વસ્તામા
મળ્યા હું જૂન સમજાઈ મર્ધ મને પૂળ
ધમકાવી આડુ કઈ જ જાણે તેમ નહોતુ મેં
કમ્તુ જેગ ચલેલુ હું તમારી માથે આકુ છું
અસ્વસ્થકતા વાપરી જરૂરી છટકી લાડુલને
હાનામાતા જોલાવી મપી વાગ કરી અને
જવાતી તા પાડી આઠ માઠ એમને પાછા

મેકલ્લા અને હું અધ્યાપન મંડિતમાં રહીને બચ્ચા લાગી.
હું બાપી રહી અને શિક્ષિકા પણ બની, હું ક્યાં છું તેની 'એમને' ખબર નહોતી. પણ એકવાર અચાનક પાછા મને મળી આવ્યા. મેં ફરથી બેસ્યા. હું છટકવા થઈ ત્યાં જ મારી ગળાની કાપી લીધી એટલી એમની કાપી કાતી કે હું ત્યાં જ બેભાન થઈ ગઈ મારી સામે છાત્રાલયની બીજી છેકરોએ હતી તે વચ્ચે પડી અને કોઈ સુપ્રિન્ટેન્ડન્ટ બેનને બોલાવવા ફોન પર કોલે જ હું બચી ગઈ.
આજે હવે હું શાંતિથી રહી શકું છું. પણ

મારું મનુ એવું ખરાબ થઈ ગયું છે કે મારાથી જુએ પાડી નથી શકાતી અને વધુ વખત મારા કામ પડે તો હું ખવા આવે છે.
બેન, મારા જીવનના અધા કોડ તો અદર રહી ગયા પણ મને મેવાની જિંદગીમાં પણ મુજબથી ના રહેવા લીધી બાળકો માથે આનંદથી રહું છું પણ મારી તબિયત માટે હું જૂઠું છું રહું છું.
આજે ફેલાસ માધ્યમિક શાળામાં શિક્ષિકા છે 'એ પતિના કંપનાથી પણ જાણી બહાવરી બની જાય છે હિંમતથી રહે છે છતાં એકલા રહેવાની તેનામાં હિંમત નથી તે હરે છે 'રજેને એ આવે તો....!'

★

જુનાઈ '૧૧ ના 'કોર્મિનલમ્બના'ના અકબી 'સમવાઈ ફોરેનર' વિલાયતી ફોર્મલથી મુરિત્ત સમવાઈ '૧ મે 'રાજ્ય'ના' સેપ્ટેમ્બર રજાકાલક દીક્ષા વચ્ચેને આનંદ થયેલ. અમેરિકાના મુરિત્તિને પંચાગીને આનંદથી કીટ ફોરેસ્ટ ને તેના અખલાતી મેમ્બરને જે વી રજા છે ત્યારે આપના વડેસ આશિકમા તદરપદથી ફક્ત રાષ્ટ્રીય ધાને ૩ પચાસમા રાજાને લેખકે ૩ દીક્ષા કરી છે તે બહુ મનવાઈ આવી સાચી પણ કંઈક વળ કહેવાની હિંમત ને ફોર આશિક ને અનખાર ફોરેસ તો જલદીથી મેમ્બરના નામ થઈ રાહે. પર્વત બેઠતી વાત કો કે તેણે હિંમત મેઈ વિત્ત અગ્નિવિજય ના ધરાને છે

—અધિકાર ફોર્મલ [અનંદનાઈ] ૧૨-૭-૧૧

'કોર્મિનલમ્બના' અમેરિકાના મુરિત્તિને પંચાગીને આનંદથી કીટ ફોરેસ્ટ ને તેના અખલાતી મેમ્બરને જે વી રજા છે ત્યારે આપના વડેસ આશિકમા તદરપદથી ફક્ત રાષ્ટ્રીય ધાને ૩ પચાસમા રાજાને લેખકે ૩ દીક્ષા કરી છે તે બહુ મનવાઈ આવી સાચી પણ કંઈક વળ કહેવાની હિંમત ને ફોર આશિક ને અનખાર ફોરેસ તો જલદીથી મેમ્બરના નામ થઈ રાહે. પર્વત બેઠતી વાત કો કે તેણે હિંમત મેઈ વિત્ત અગ્નિવિજય ના ધરાને છે

સાહિત્ય સર્વ

મધ્ય ! ચર્ચા ! ચર્ચા ! ચર્ચા !

કર્મસા સાહ

[મનેના લેખ રજામુલાલ સોની પ્ર મેના પ્રકાશન
છેલ્લે વિ વર્ષોના મેકેનું નવમ ૧ ૧/૫૦]

કિ મોરો બાની એ એવા નાટકની ગુરુત્વાળી
સાહિત્યમાં પ્રવર્તી મોરો ■ કરવામાં જીવ
મર્યાદામાં માત્ર બાને એવા એ નાટક છે એ
નાટકે નાટી કરેલ જાણીતો નવમ કર્મ મુલ્ય
મુલ્યને નાટકનામાં છે ફોર્મ નો નો નાટક
નાટ ' વર્ષો એ આજનામાં સમય નવમ કર છે
' આજેના માત્ર નો ફોર્મ નોટ, ' નાટકો પે-
વર્ષો દાખલ છે એ : મધ્ય ! ચર્ચા ! ચર્ચા ! ચર્ચા !
' મુલ્ય નાટક ' વર્ષો મધ્ય નાટક ઉપર છે

સારા મધ્યમાં વર્ષો એને એવા નાટક એને મોરો
એવા નાટકે આજની મુલ્ય આજનામાં વર્ષો નોટ
પ્રવર્તની નાટકે મોરો આજનામાં મુલ્ય નોટ વર્ષો
છે એ આજનામાં મોરો નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ

મોરોના દાખલમાં મુલ્ય નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ

વર્ષોનામાં

મોરો નોટ

લેખ. વર્ષોનામાં મોરો નોટ નોટ નોટ
[વર્ષોનામાં મોરો નોટ નોટ નોટ]

વર્ષોનામાં મોરો નોટ નોટ નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ

નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ

નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ
નાટકે વર્ષો નોટ નોટ નાટકે વર્ષો નોટ

બનવે છે અને છતાં મોઢીવાળી એવી મન-
ગતિનો પરિણામ આવી શકે છે. વળતું નવીન
છે અને આ નવલકાવ્યની નિર્ભયતા આખાં ગતિ
દર્શાવી શકે છે. 'મારે સ્વામી' વિષમ રાજ્યના સમ-
યનું વળતું પત્રક કરાઈને લખાઈને નીકળે છે અને
પરેપરે વાળોને બાજુ લખાતા આનંદ આપે તેવું છે.
'નિવાળો' આઠ ગિલાની ગામડાં, ગુરુદાસને
પ્રકાશને સ્વીકારનાર નીકળે છે અને ભગતે વાર
અને શિવાળી મોટા પહેરીને અંતર્યામી બન-
વી જાય છે એવું સમજાવે છે.

વિશેષ કાવ્યો

[શ્રી. રામદાસજી નિ. પાઠ ૩ નવું ૩ અક્ષર
કાર્તિક, અમદાવાદ ૧ મુલ ૪ રૂ. ૭૫]

૨૫ પાઠકસ્ટેનના વાંચકો રહેલા છે એને ખુબજ
મોહકપૂર્વક મોહિત કરીને સમજાવે છે. આ બધા
કોરાબેન આપા અભિનંદનના અધિકારી બન્યા છે
આ સમયના કેટલાક અધિકારી છે, કેટલાક પુત્ર
કેટલા અધિકારી, પોતાની કમિશન અને 'રોજના
કા' ની અસિદ્ધિ પડીના ગામડાં કાળો છે તે
કોરાબેનની વિશેષ દૃષ્ટિએ સુખ રીતે સમાજની છે
અને શ્રી રસિકવાળા પરીપત્ર અન્યત્ર કુલવચન
અને શ્રી નવીનદાસ પાંચેનું તત્કાલીન દિવસ પાંચ
આ સમયનું મુખ્ય વર્ણન છે ના. મોટા સમય
કાળો. આ મનુષ્ય સમય અન્યત્ર સિદ્ધિ
અને કાવ્યસિદ્ધિ માટે મહાશયી માન્યો પૂરી પાડે
છે એ વાત તે નિસર્થ છે.

આપણા વિદ્યાર્થી કવિઓ કે શાસ્ત્રીયો તરીકે ૨૫
પાઠકસ્ટેનનું નિર્ણય સમાન છે એમની પતિના
નિર્ણયની સાથે સાથે એક સર્વજન વિવેચકની પણ
માન્ય નિર્ણયની પ્રતિષ્ઠા થવા વિના રહેતી નથી. આ
એટલે જ આ બધા કાવ્યોના કેટલાક પાંચેનું
સ્વામીનાથ અને કેટલાક તેમજ કોલાજ છે. પાંચ
સાદેશી સ્વીકારી ખાલીપાજી અને કોલકટ
કોરાબેનના પાંચ સમય બધા છે તેમજ સ્વચ્છવનના

પરિપત્રોને ગામડાં કેટલીક અન્ય સુનિર્ણયે મળુ
આ સમયના ગામડાં લેવામાં આવી છે.
'સમય' એવું નિર્ણય અને વિવેચક તરીકે નિર્ણય છે.
સાંધી કમિશન અને પ્રતિ વિવેચકો તેમજ ને ઉપર
અન્ય દોષો તેને લોધે પોતાને મટે કવિ સમજાવે. ઉપર
કેટલા પાંચ સમય વળતા તેમ છતાં તેમનું કાવ્ય
વિરિષ્ટ મુદ્દાની અસિદ્ધિ છે. શ્રી કોરાબેનના આ
મનુષ્ય બધા આપણે પાંચ મનુષ્ય સમય સમયે
એટલે સુખરૂપના અન્ય ૨૫ સમય આ વિશેષ ગામડાંની
ઉપરોક્તિના વિશેષ સમયે જ.

પાંચેનું પાંચ દરનાકેટલાક બોલે બનાવીને પાંચ
આ સમયના ઉપર જે તેના બનાવવાની પ્રતિષ્ઠા
કરનાથ તેમજ લખવા પાંચ સુખરૂપ-વધારા અને
પાંચ નીકળે કરવાની રીતે પાંચ આપણે સમજાવે સમયે
એટલે અન્યત્ર કોરાબેન વધારવા કોલાજ આ સમય
સમય છે.

વધારવાના :

[મેં ગામડાસમય ના પાંચ ૩ માર્ગી સાક્ષિ
સમય (પ્રા.) નિ. અન્યત્ર, ૧ મુલ ૪ ૭/-]

અન્યત્ર ગામડાસમયે પાંચના વિવેચક કેટલા ઉપર
આપણે આપણે આપણે આપણે આપણે આપણે
લેવા જી રામદાસપણે પ્રારંભ પાડે તેમજ સી રી
મારો રોજના તંબર કોલાજ છે.
મનુષ્યવર્ણન વાળાની આપણા અન્યત્ર કોલાજ
અન્યત્ર સમયે છે. અન્યત્ર મનુષ્યની આપણી
હવે આવી એવી રીતે કેટલાક છે એ વધારે આપણે
ને ને સમયે જવાના રીતે એ ને સમય વિશે એટલે
વાળી નીકળે માટે એટલી મહત્ત્વની નીકળે એવું ને
મનુષ્ય અન્યત્ર પુરુષ કોલાજ કેટલાકે નીકળે છે
આ પુરુષ એ રીતે એના આનંદના પ્રયોગના નીકળે
મહત્ત્વની આપણે વિવેચક મનુષ્યના પાંચેનું છે.
અન્યત્ર એક ઉપર સમય પૂર્વે આનંદ, અન્ય
-અન્યત્ર એક ઉપર સમય પૂર્વે આનંદ, અન્ય
એક છે વિવાદના વધારાને અને આ કેટલા

છે કવિતા તો કાઠ માંથી આવીને તેમ જ સ્વદેશી
 એને અને તેમ તે કલામુક્ત દેશ જ્યાં સરજીને પશુ
 એ જ માવજત મળી છે કલા, રૂ. અને રંગો
 નિષિધ સમજાશે આ મનો એને આ મુક્તિને વજ્રે
 અનહી રીતે સારી વ્યવસ્થા મુર ભોક્ષ્યામાં હોવા
 હતા આ પુનઃપુનઃ આવવું પણ જાણીને આવે
 ખનદાણુ અને મુગ રંગના ઇલાવે પદે પદે નજરે
 આખને બધી વ્યવસ્થા ઉપર ઉપર જાય છે પુનઃપુનઃ
 રહી પશુ મુર આવેખના વડે મન કરવામાં આવે
 છે ઉપરાંત આખ પુનઃપુનઃ રંગના હાથે છે
 સમગ્ર મનો પાતાનું આંસુ મળવા જે, રીતે
 નાન્યપ્રેમીએ વસાવવા જેવું અને કાષ્ઠપત્ર મુગ પ્રમ
 એટલા આપના જેવું આ નજરોથી જાતી થઈ તેવું
 ખાનસર છે ખાનસરમ તે મોતીનો જ આશ મર
 પાતો હોય અને એ પશુ હમ જ એકે એ મોતી
 ઇલાવા આવાનના દયા જાતી રીતે વ્યવસ્થા
 એમાંથી મોતી વાંછી મળે

મેખા અને પ્રકાશ આવા સમૃદ્ધ પ્રકાશ માટે
 અમિતકર્મને પાત મળે
 ખાનસરમાં રોક
 [લેન ઈશ્વરનાઈ પટેલ એ આત્મી આદિય સમ નિ,
 અમદાવાદ ૧ માર્ચ ૨ ૦/૭૫]
 ૫૬૨ પ્રસંગમાં એનો આ ઉપરાંતી સમૃદ્ધ જાગીના
 આવાઈ એ ઈશ્વરનાઈ પટેલ સંજોએ છે એ જ
 એની ઉપરાંતી માટે પુનઃપુનઃ છે અમર વ્યવસ્થાઈ
 નિષાઈકના ઉપરાંતી થી આપનાઈ કમળાઈ પટેલ
 આ સમૃદ્ધી અવશ્ય આપના વાળીને પુનઃપુનઃ
 મુલ્યવાન વધારે કરે છે
 આ પ્રસંગમાં એને અનુભવમાંથી અદા મળે
 મોતીને છે અને નાના આપનાઈ પશુ છે આ બધી

કથાઓમાં કાવ્યનિકા બધી નથી હતા બધી રસથી
 વાળી મળવા તેની અને આપનાઈ નથી પેટીને સરજા
 રંગ આપના વ્યવસ્થા બધાવે તેવી જ સમૃદ્ધીમાં
 આ પુનઃપુનઃ દાગ વેળાઓ હોય એક વધુ વધુ
 બધાવે છે

આવાઈ એ ઈશ્વરનાઈ આજના રીક્ષક છે તેમનું
 જાનન પુર જ રીક્ષક છે મન્ય કર્તવ્યમાં હોવા
 રહેલો આ વ્યવસ્થાથી પુનઃપુનઃ પાત્ર માટે એ કઈ
 પદો બધાવે છે તેમણે એ અદવત વધે છે
 તેને સરજી મુલ્યવાનના ઉપરાંતી જ જાન છે 'શિર્ષ-
 નરસિંહ', અમારે' વગેરે આદિમાં આ બધા
 પ્રસંગમાં—અનુભવમાંથી અવારનવાર પ્રમ
 થતા જ રહે છે અમર ઉપરાંતી મુલ્યવાન વાળે
 અમે ધના દેશ હવે તેમની પ્રવાહી મુલ્યવાન કથા
 લાગુગિયા જાણી નથી

આની જ જાણે આવાઈ અમર તેમના સમૃદ્ધ
 અમર થય છે તે રીક્ષકમાંથી ગાળીને જાણે પશુ
 એટલા જ ઉપરાંતી નીરવા છે આ સમૃદ્ધ પશુ
 એટલા જ અદવતો અને ઉપરાંતી થઈ પડે તેવી
 વેળામાંથી જાણે છે કાવ્ય, મેવા, કર્તવ્ય કે
 ખાનસર સમૃદ્ધી આ બધી પ્રસંગમાંથી બધી
 અનુભવમાંથી આવાઈ ઉપરાંતી પેટીને વાળનામ
 ખાનસર આજે જાણે તેમના દાગમાં મળી મળી
 તેવી છે

આ પ્રસંગમાં ખાનસરના આ મુલ્યવાન વેળા
 જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે જાણે
 તેવું અદવત આ પુનઃપુનઃ આપના સાદિતમાં—
 આ પ્રકાશ આદિયમાં કીર્તી હોયે કરે છે
 આજે રસથી કે આવાઈ વધુ પુનઃપુનઃ આપનાઈ આ
 વેળા ખાનસર મળતા રહે

અમરે હાથે સમૃદ્ધ કે આજના રીક્ષકે પશુ જાણે વાળે આપના પશુમાં પ્રસંગ માટે—૧૫૨ રીક્ષક
 રીક્ષકમાં છે એ પ્રસંગને રીક્ષક રીક્ષકે છે આપના અદવતે જાણે આપનાઈ અદવતે નિનમ જાણે

—અમર નિજાન

આ ર તી સં ઘ ના ન વા પ્ર કા શ ને।

સુખની ચાવી	શિવ પેટલી	૧/૨૫
નૃસિંહ નાર		૧/૫૦
મન્મથની મુખામ		૧/૨૦
પ્રેમભગવત		૧/૧૦
પદ્મને નાગો	રમણલાલ પટેલ	૨/૦૫
નવુ રોમી		૧/૦૫
મુશરફ મેલકી	મુન્શીનાન વ નાદ	૧/૧૦
અરોમી (નવી રમત)		૧/—
મજી રીકવાની મા		૧/૦૫
નિશાસન નાવેલ	જમાલાલ પટેલ	—/૦૫
નવલ	ગેહાદસ અણુ મલો	૨/૨૦
રવનપ્રભુ	વળા ત પદ્મ	૪/—
રોક	ક્રિમાદેવ	૬/૦૫
અકુટ	કાશીભાઈ પટેલ	૧/૫૦
પતંગિન		૨/૦૫
રાવ મિનાના અણાવી	અપલ રાકડગિયા	૫/૫૦
કેરકિયાન કેમ મલ નાદ	શુ મો દે	૪/—
આરિયાની લે કકયાવ્યા (૧ ભાગ)		૧/૦૫
નરના નાદ	મજીરા નામક	૪/—
મ ની વડે	સામુય પટેલ	૫/૦૫
મીડી વીડી (આપ ૧ વડે દરમકર મકુલા ૧૨/૨૫)		૧૨/૨૫
વગાની આરની		૨/૦૫
માનવનાનો માદ	મુન્શીનાન પટેલ	—/૦૫
વીર વળા	પીના રા પોલ	—/૦૫
ધરમ નાદે અભાગ કે		૧/૧૦
પીનાબર પોનની મેલ રાતીએ		૫/—

ગો દ અણી	આનુભવ મેલ આર	૪/૫૦
ચોનની ખીણમા	નવનીત મેલક	૨/૫૦
વુનિયા પદાકલ		૨/૦૦
વગાની આર	અભિભાઈ પટેલ	૪/—
મર્દાવનિકા	અનન્યાય મ રાવણ	૬/૨૫
આનલવાવા	ગાનનાગાનુ ના પાક	૭/—
ધરમવાન ૧ થી ૫	રા ના પાક	૭/—
પાનપર વગે વગલ	સાને પ્રકુટ	૫/૦૫
રવામ		૧/૦૫
રવન અગવાન	ગગામેલ નામ	૭/—
નગમણી પોકમીની	મુશરફ	૨/૫૦
આરના વગલ લોક	મુશરફ અભાગ	૭/૫૦
ગણા નાદ ગુમિ		૭/૨૫
આ રા અગવાન	અભાગ પટેલ	—/૫૦
કેલી રા	ડી પી મુશરફ	૭/૫૦
કુટ રો રાલ માકી કે		૧/૦૫
અમલવાન	મુશરફ મેલક	૬/૫૦
અરના નાદ	લગુભાઈ પ્ર મેલક	૪/૫૦
અગવાન	લગુભાઈ પ્ર મેલક	૧/૧૫
મીડી વીડી રાલ		૧/૦૫
— ૧૨ થી ૫	મેલકનામ પટેલ	૬/૧૦
વગાપગીઆ	અગવાન ૧— ગાનુ દમક	૧૨/—
મગી રાલો	દુશ્મનામી મલ	૭/૦૫
અગવાન		૧/—
૧ ના	મામળાઈ ગાનુ દ	૧/૧૦
ના આ ૧ ગણી	અ અનુ નેપાની	—/૦૫
મી ૫ થી ૭ નાગાર	ધરમવાન કાક	૭/૧૦

૬૦

— ઉપરના નવા પ્રકાશનો ઉપયોગ અમારા મધ્ય પ્રકાશનો સચિપત અણાવા —

પત્રીય પરમતી ગુજરાતી-ભાષી જનતામા માનીતુ થયેલુ સિષ્ટ માસિક

ત્રી દિવસનાક મેં હરે તપાસ લખના પત્રમાર

નવેમ્બર મામનો અઠ સુદર ન્યયલક્ષી અને વેવિંચવનતા આકર્ષક

દીપોત્સવી અંક

તરીકે પ્રગટ કરવાની કાલેનગ કરવા લખ્ય અનુબરે હ

- દિવાળીને ઠાકલો સમુદ્ધ રતયાલખાણો આ અંક ત્રીજી નવેમ્બર પ્રગટ થશે
- કોઈકોઈએ માસાદી નવા જાતક લેનારને પખુ આ કાલમા અંક લેઈ તરીકે મળશે
- ગુજરાતના ખ્યાનાત્ર લેખકોની વિવિધતાની વાચન આમશોષી અલબ
- ગુજરાતના લોકોના કલાકારોએ રંગ અને પીંડીથી આલેખેલ ચિત્રોના કનોએ સમુદ્ધ
- નિશ્ચિત પ્રકારનુ સ્વચ્છ અને નીકર મપદન દરેક વચ્ચે અનેપી બાલ પાડે છે
- સમુદ્ધ લખની જેમ સ અવી ગાલવા લેલો દિવાળી અંક ન નરે વિવેચકો અને વાચકોની પ્રશ્નમા કોલે છે
- વાચના ખુલે તકિ જે રીને નાલેખલમે આલુ લખાણોની વચ્ચે કપાલ નકવ મા આપવી નથી
- આ માસિક ગુજરાતી બોલની જનતામા ગુજરાતન ખુલે ખરે નો પછોચી ન લખ છે લકુપના વિદેશમાં વનના ગુજરાતીઓના લેર વિદેશમા વધુ વાળી નહો લખ છે કોઈકે લોકેર બલબ આપનાર માટે આ માસિક કોઈ વધુ લાભવાયક થઈ પડે છે

વાર્ષિક લવાજમ રૂ ૭૫- દિવેશમા ગિ રપ

લોકેરખલગના લાજનાલ અને જાત્યા બચ હમી નાલે કરાવી લેવા મળેનુ લવ જમ, મેઠવવાનુ નેમ જ ખીજી ખમી ચાલિતી પાટેનુ મરનાનુ

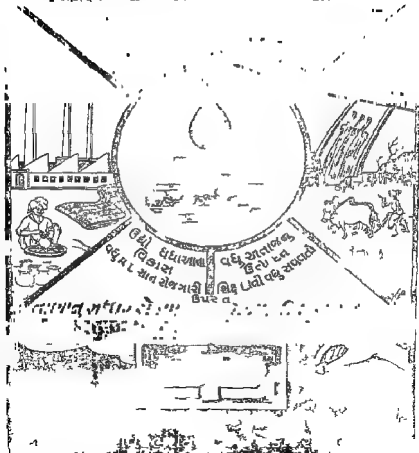
હિર્મિ-નવરચના કાર્યાલય : બારતી સાહિત્ય સંઘ (પ્રા.) લિ.

૬૪ આંધીરાઠ કર્નાટીક ક્ષિજ અમદાવાદ ૧

કાળી દોડી ૫૦

૧૯૫૫

૫૦

અમારાં અભિનવ પ્રકાશનો

નવલકથાઓ

આંખ અને અંજન ૩ ૨૫

શ્રી રમણલાલ વ દેસાઈ

સર્વેશ્વર ૫ ૦૦

શ્રી ગુણવંતરાય આચાર્ય

વિગાળદેવ ૫ ૦૦

શ્રી ગુણવંતરાય આચાર્ય

રાજહંસ બા ૧-૨ ૧૦ ૦૦

શ્રી રામલા

સૂરસમાધિ બા ૧-૨ ૧૦ ૦૦

(૨ ભાગ સહ અભિનવ) શ્રી રામલા

પૂર્ણા ૪-૦૦

શ્રી 'કોલક'

નવલકથાઓ

મીનપિયાસી ૪ ૦૦

શ્રી હર્ષદ ચેટ્ટીકર

નારી નમાણું કુંદ ૪ ૦૦

શ્રી ચારગ બાગેડ

આભલાં ૫-૦૦

શ્રી અરવિંદ બોખલે

સાહસકથાઓ

દારઝન અને એમિલા ૪-૭૫

શ્રી 'સાધના'

દારઝનની હુલુમત ૪-૦૦

શ્રી 'સાધના'

કાવ્યસંગ્રહ

તુલસીદલ ૩ ૦૦

શ્રી સુદરશ ચેટ્ટાઈ

બે વિશિષ્ટ પ્રકાશનો

માનવસૌરભ ૫ ૨૫

શ્રી રમણલાલ વ દેસાઈ

જીવનમાંગદ્ય ૫ ૦૦

શ્રીમતી લાલુપદેન મહેતા

સો રૂપિયાનાં પુસ્તકો લેનારને પચાસ રૂપિયાના પુસ્તકો ભેટ
આપતી અમારી અભૂતપૂર્વ યોજનાની વિગતવાર માહિતી મારે

આટોળ સર્કે સાર્થા

આર. આર. શેઠની કંપની મુંબઈ-૨

પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ • પ્રથમ ભાગ પો. બો. નં. ૨૫૧૭

LITELITLTP Distributor 2]

[Phone 34311

મહાનગર પાલિકા

સેવિકા સંસ્થા

સેવિકા સંસ્થા

સેવિકા સંસ્થા

નવા 'સ્વાતિ પ્રકાશનો'

■ કાળુભારને કાંઠે	નવવક્રયા—મનમુખયાય જીવેરી	રૂ ૪-૫૦
○ ગ્રાવણી	નવવક્રયા—સિદ્ધકુમાર જોષી	રૂ ૬-૫૦
● મધુવન	કુમ્ભવાની મંત્રને મો અગિયારિ મંત્ર સા પાઠક હરીન્દ્ર દવે	રૂ ૪-૫૦
● મનના મરોડ	નવવક્રયા—મ.જી.—ગોહરમદ મા-૧	રૂ ૪-૫૦
● મનોરમા	નવવક્રયા—ગોહરમદ મ કંડ	રૂ ૩-૫૫

અમારા ખીલ પ્રકાશનો

શિવકુમાર જોષી

અન્દકાન્ત બારી

● કંથુકીખંધ	નવવક્રયા રૂ ૮-૮૦	● એકલતાના કિનારા	નવવક્રયા રૂ ૬-૦૦
● અનંગરાગ	નવવક્રયા રૂ ૮-૫૦	● પકધા કૃષ્ણી ગયા	નવવક્રયા રૂ ૪-૦૦
● રજનીગન્ધા	નવવક્રયા રૂ ૪-૦૦	● રૌમા	નવવક્રયા રૂ ૬-૦૫
● રહસ્યનગરી	નવવક્રયા રૂ ૪-૦૦	● રથાર	નવવક્રયા રૂ ૪-૫૫
● ઘટા ધીરી ધીરી આઈ	નાનક રૂ ૨-૫૦	● માનસર	નાનક રૂ ૨-૦૦
● દેવદામ	નાનક રૂ ૨-૫૦	● નેતા અખિનેતા	નાનક રૂ ૨-૫૦
● સુવર્ણરેખા	નાનક રૂ ૨-૫૦	● નીલા	નાનક રૂ ૨-૫૫
● એકને ટકારે	નાનક રૂ ૨-૦૦		

★ સ્વાતિ પ્રકાશન ★

૨૨૬, ચેમ્બલ્ડ સ્ટ્રીટ

સુભાષ, ૩

જિર્મિ-નવન્ય રૂ મરુતર ૩૧

રામતીર્થ બ્રાહ્મી તેલ સ્પેશલ નં. ૧

(૨૦૭૪૬)

આયુર્વેદિક દવા

રામતીર્થ બ્રાહ્મી તેલ એકમાત્ર નં. ૧ પ્રિયતી ઓગવનપ્રતિબદ્ધ માથી તેલના રાશીના પૂર્ણાથી તૈયાર કરવામાં આવે છે રામતીર્થ બ્રાહ્મી તેલના નિર્ધારિત ઉપયોગથી કષ્ટભર્યા ગ્રાસ્તોનું તમામ દરદરો સા કિયાનું બળવાન બનાવવામાં માથાનો દુખાવો મગવાવામાં આવેલા નવમી ચોદસી નવામાં તેમજ ફરિયાદોને પાલ્લીકા સ્વસ્થતામાં લાવે છે. બાનવામાં બરના વાગ્યે અદરોપણમાં, પાણી લાલના નાળો પૂરે તેમજ બીજા બળદેવતાથી ગરીબ ના બાળીકા

કરવાથી રામતીર્થ નાળી બાપવામાં તમામ ગરીબને લાભપુર બનાવવામાં દોડે તેને અમુકની છે સ્વેક વામનુ દેવને આનુગ્ય છે

શ્રી બ્રાહ્મી ૩ ૬-૫૦ નાની બ્રાહ્મી ૩ ૨-૨૫ નવી મુલે છે
દુપાલથી સનાયનાર માટે ૧૧-૫૦૦૦ પેકેટના તમામ પેકેટમાં આપવામાં છે

ઉમેશ યોગદર્શન પ્રથમ ખંડ

લેખક - શ્રી યોગીરાજ ઉમેશચંદ્ર

આ ગ્રંથમાં શ્રી તમામ તીર્થોની સ્ત્રી પુરુષોની તકુની આવી રાખવા માટે ૭ પ્રકારના લગ્ન પોષન કર્મ બાળીકા, માનસિક દર્શન, વનપ્રધાન મુદ્દિતિમાં આપવા વિનિયમ વગર અનિત નક્કિવર્તે તમામ ગ્રાસ્તોનાર કમન્યે કર્મો તેના મુલ્ય આપ્યે દર્શન બતાવેન ૭ આ ગ્રંથમાં ૨૦૮ નો વધુ એક આદ્ય વગર ઉપર બાળીકા કર્મો વામન ઉમેશી મરોતીન કર્મ તમામ બાળીકા કોદામાં છે યોગદર્શનો બાળીકા ગ્રંથ છે જે કમન્યે વામનનામાં વધુ કોદામાં બતાવે છે અનિતનામાં ગ્રાસ્તોના રોગો તે કોદામાં બતાવે તમામ લેગો વામનના સુખ અને માનસિક કમન્યે બતાવે મુલ્યનાની-કોદાની મરોતી અગ્રેણ બાપવામાં બતાવે. મુલ્યેક નક્કીની (મન ૩ ૧૫ ૦૦ પેકેટના ખર્ચે ૩ ૨-૦૦ ગ્રાસ્તોનામાં મોતીના તી પી ૦ કરવા નથી)

રામતીર્થ

(ચિત્રી
આમિક)

શ્રી યોગીરાજ ઉમેશચંદ્ર

શ્રી રામતીર્થ યોગદર્શન મુલ્યેક ૫૪ તકુની
"રામતીર્થ" (ચિત્રી) નિર્ધારિત બાપવામાં
૨૦ અમિના પદલા આપવામાં પ્રમુખ છે

આ ગ્રંથમાં તમામ મન આગવિકાલ યોગ વેળા, વર્તિત નીકા કુદાની ઈનાલે યોગવિનિયમ, માનસિક વિનિયમ ગ્રાસ્તોનાર કોદામાંના મુલ્યેકો બતાવેલા બતાવેન નામ કમન્યે અને બતાવેલા આ તમામ વિષયો વધુ તે પાનાની મુલ્યેક ૨૦૦ થી વધુ થી ૦ વાર્ષિક લેવા-બતાવે ૩ ૫-૦૦ કુદા નકુલ ૫૪ નવા વેળા વાર્ષિક આ કોદામાંના આપવી બતાવે છે.

શ્રી રામતીર્થ યોગાશ્રમ હાદર (નિર્મલ રેલ્વે) મુલ્યેક-૧૪ (બારના)

ટેલીફોન ૬૨૮૮૬ ★ એમવાન PRANAYAM - BOMBAY 14

Coliv P.N.2

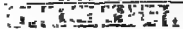
હિન્દી-નવરંગના મોટેલના ૧૯૧

૫

અ ક ૬ : સપ્ટે ૮ '૬૧
મળાળ અ ક ૩૭૮

સનાવના સારકોટ અને

‘હિમિ’ : વપ ૨૨
‘નવચચના’ : વપ ૨૬

સાહિત્ય ગ્રેન્ડ સામયિક

કેમ

સુચના

લેખક	લેખ	પાનું
જા	ભાગ્યની—એક કથન	૭
રોઆઈમ આણુવાણી	દિનકિમ	૮
શાજીભ	સનવની કોરી—ગીર	૧૨
—	આ આદન પૂરા મિત્ર વિરે	૨૫
હો સુખવ મહેતા	કાનિયારી અદિત્ય ૪૫ મળ	૨૬
પુમીતુ	—	વિરનાયની
કમલ ચેતકોચ	—	અન્યમિત્રવા
સિદ્ધાંત	—	દસમ વરને
નિયુતન વી રોઆઈ	આ થો સાદનો એક પા	૩૦
‘રિવરસામ’	અભ્યાસ સાથે મળુ - ૨૭	૩૧
રોઆઈમ આણુવાણી	કુ એક બાકનો પા ૨૭	૩૨
—	[૨૭] નવિયા	૩૩
હો સિરમકાદ વિજેગ	કુ ખામ આપીસી	૩૪
નાણુમાઈ વિ	કાદ થુ ને કાદી કે ૫ ૧	૩૫
અનુવન ૭ રેસાઈ	અનુ વિજેગાળા આપીસી ૫ ખોચી	૩૬
કાદન આપીસી	અદાન કાદ	૩૭
અનુવન ૭ રેસાઈ	કાદન કાદ	૩૮
—	અતીસી ૭૫૫	૩૯
—	કાદની કાદ	૪૦
—	અનુવન ૭ રેસાઈ	૪૧
—	અનુવન ૭ રેસાઈ	૪૨
—	અનુવન ૭ રેસાઈ	૪૩
—	અનુવન ૭ રેસાઈ	૪૪
—	અનુવન ૭ રેસાઈ	૪૫
—	અનુવન ૭ રેસાઈ	૪૬
—	અનુવન ૭ રેસાઈ	૪૭
—	અનુવન ૭ રેસાઈ	૪૮
—	અનુવન ૭ રેસાઈ	૪૯
—	અનુવન ૭ રેસાઈ	૫૦

- * આગળ વરસનુ શાકાહારીય રૂપિયા નિલકર્મા દર રૂપિયા (સિ ૧૫)
- * દર માસની રમોતારીયે નિયમિત પ્રગટ થાય છે
- * વરસનુ ગોમિલ, નુસાઈ, કોતરોતર અને અનુચારી એ ચાર માસમાંથી કોઈકનુ માસથી પ્રગટ થઈ શકાય છે
- * ત્રી પી થી લગભગ બેસન કરવામાં એ ભરતો ખર્ચ થાય છે એ ૧૧૬૨ે અગાઉના પૃષ્ઠ અપાની નોટિસ મળે ત્યારે આ ન અને પૂરા રસનામાં કાચે રૂબ કરીને મનીઓરીયી જ લાગળ મોકલી આપવું
- * નવરસો અ ક મગાવની વખતે ૭ નવ પેલાની રિક્કિટો બીડની ભરી છે આન અ ક રાઈને મોકલાતો નથી
- * દરેક અનુવન પચમપદાવમાં આ ન લખાયે આમ જરૂરી છે
- * અનુવન લખાણ પાસુ મેગવલ નોટની રિક્કિટો બીડની ભરી છે એ સિવાયની અનુવન લખાણ પાસુ વિવસ પછી ૨૭ કરા છે
- * અનુવન અનુવન લખાણ મોકલવા માન, લખાણો નોકલવાનું અને બીજા દરેક અનુવન પાસુવરસનુ સમગ્ર -

‘હિમિ’—નવચચના

ભાગની સાહિત્ય અપ (આપનેટ) સિ,
જામીસા. ૧૪, ૬ થી રીત મિત્ર
અમદાવાદ, ૧

★

આગળ દિવાલમાં મો દરેકે અને મુદત કાનિયાલ દરો આઈપોસે મ લિંક કાનિયી કાદિય અપ (આપનેટ) રિક્કિટ વની માનિસા, ૧૦, ફર્નાન્ડો રીમ અપાઈવાઈપી રિક્કિટ અર્થ અને મળત મુદતમાં, અનુવન અપાઈવાઈવા કાપુ. ત્રીસો દિવાલમાં મો દરેકે અને સપાઈક અનુવન અપાઈવાઈવા

‘મા’ના મોઢાં વરને નહિ’ અને ‘ન આશુ કોલતુ ગ્વાવે’ જેવી કંઈવેનાં પાછળાં હાઈ ગાદેખર વખરે હોણુ એઈએ સ્વાથે હોય ત્યારે, નરજ હોય ત્યારે હરે જાતનું હામ ગાવવા ગાવવાનું જામું કૂટી છૂટે પાણુ હામ કુત્રી આપનું આગમ આપીને જાનને ક્યાઈ પાતાની વરે માટે પેલી ગરજવાનું બહિન પામે જઈને નેહીમી લાગણીની, પ્રેમની, મુકની કે મહાન પ્રેમના બહાનું ત્યારે તેવાનું યુ તેને મળતું નથી જાની માગ્યા મેંદ વખને નહિ એ વહવત જામું આપનું આપી હરે ન વિચાર જાના બહિનને ત્યાં જામે છું ક ન માણુ હોલ તેં દોહનુ ગાવલ પણુ એ આથે પેલા ગરજવાનની મહાન પાક થાક આપી જાય છે ગરજવાનને આપુ નથી દેાવી એમ આપાં નહીએ છીએ પણ આપનું ગરજવાનને જ ગરજવાની હોય છે એટલે તે એ પોતાનું જામું થેન ફેન પ્રાપ્તિએ જાપી રાકે છે ને—એ અપ્રકાશ બહે છે જે ગાદે જાદી રાખેલી હોય

આપા કે અપેલા વાજવી એ જ બલે નિગાળને નોતડુ આપ્યા ગરજવા ગવા : માણુ આપા હરે પ્રેમ જાને દાદા ટપર જાવનાર છે માણુ—માણુ વધે પ્રેમજાવ, લાગણીની જુન અને એમકને આપાને જાને મહાદય જાપી જોડી જાવવાની કુજની જાતિમ આપાને મજેવી છે પાણુ આપાની, એકીક બીતિ અને સહનિતા એ બહિનને વધાઈ મતેજ માણવાને જાદી કુલિત મી : છે લાગણીપ્રધાન માણુને આથે જાનને ગાદેખર જાગી આથે છે ચોતે જેને માટે ઘણુ થામ મ્યું હોય, તતા માટેની આપા લાગણીને લીવે કુજની રીને જ પાણુ વડ જણુ હોય, જેને માટે પ્રજા જાપા આપાજા આપા દાવ તે જ બહિન જામેની માગ્યા વિના તે જા, પાણુ આપાનેય વ્યાપ જાનું ન મંગળી સજાવ ત્યારે દુખ ગાય છે, જિન એક જિટો જાપમ અનુભવે છે

આમ લાગણીપ્રધાન માણુ ગરજવાન અને સ્વાર્થી માણુ પાને પાતાની જાનને અપમાનિત જાદી અહુવારે છે જાણુ જોનામ રહેવા પ્રેમ-જાવની તે પેલી બહિન માટે પ્રેમ જા અધિનુદ અને અવાય મે છે

એ ખરું છે ના ? પણ
મારું કે ત્યાં થવું હશે ?

આજ બસ

મોર સામે ઢેલ દો !
ફિલ્મગીતો એક દો !

મેઘ, મન મૂકી ગજા !
આજ વાત ગઝલ દો !

ગુ હરે

હું કહું, પ્રેમન છે,
કેટલો બદનામ છે !

કોઈ તરફ નો મોઝે,
હું છલકો નામ છે.

બાજ

રાત વલગેલી હતી,
આંતની પેલી હતી,

એ ધ બાજ આંતની
મેઘી મન એકી હતી

બચતી

હું ધ મધના જોડ છે,
જોડ મુ ને કાઠ છે,

આ મુઝો મા રાત ઢિલ
સ્વપ્ન મારા પાંદ છે

બરવરને

બાલ એ કાની હતી ?
શી પરશાની હતી !

ભર મન ને પાંદ મા
શાંતી વેરાની હતી ?

છ કોણ કુ

ફૂલ લઈને ફૂલ છે,
સુરભિમા મનગલ છે,

પાનખર, છ કોણ કુ ?
તારે મન રી ગવ છે ?

પ્રેમની વાત

ફૂલની માકલ દુસો,
ચપ્પો, મુજ મનમા વસો,

રૂહેરો જેગર તો
મદી વપાના વમવસો !

નકાલી

ફૂલને જુરો નહીં,
બાનને લૂટો નહીં,

આ રીતે મકારનો
જોકસા મુગે નહીં !

બાંધે કાલ

વાંતની આમેશાં કં,
રાત જલુ પેડેશ છે,

જો તપસ્વી ! આપ જોલ
જિન્ગી નિર્જિ છે.

મદ

વાંતની વૂમ મન !
પી, ને પીને મૂમ, મન !

પાથનો કર ના વિચર.
છ જલુ મામુમ, મન !

અથ

પાથની તે જાન ગી !
મારી તે જોખાત ગી !

નારી પામે અથ છે.
સંત ! નારી જાન ગી !

અથ

આજને કાલ મળી,
નેજને છાયા, મળી,

ત નવ ના જા કે ર મા
લિટની માયા મળી

શુ હશે

જા નિરાશા નુ હશે ?
કાન ! આશા શું હશે ?

કોણ મનગળી શકે
આ તમશા શું હશે ?

અથ

જિન્ગી પુસ્તક નથી,
તુ મ કે આલક નથી !

અથ, કે આ જિન્ગી
જેવકાલી તક નથી,

મનમ

હું મુમાકર તું મકર
આપજો સ નમ અમર,

ધોય ના મળતો હવે !
આલકું જામ બિકિર !

અથામન

મંત ! તુ આલક છે,
લુલિ તાર નાક છે !

ભોળી તે થોળી બને !
સ્વર્ગના પક્ષિક છે !

આથે તે કીક

પુરજુઆ મોમન તો છે,
ધરતી લીલીકમ તો છે,

પ્રેમ એ આવે ને કીક
રાત જલુ માગન તો છે.

મીનલ અવન

એનો સ્વર છે રાગ મમ,
એના નધનો આગ રમ,

મેમ છે મીતલ અગન
ગીથમધે જાગ મમ !

અથ

આજને અગન મળે,
આલને ય જન મળે,

સજ્જ થા, કે પ્રેમની
આજને રજન મળે.

રિમંત્રિમ

૧ શ્રમ

શ્રેમ એ શી બીજ છે ?
વાહણી કે વીજ છે ?
નિહંગી નાચ્યા કરે
તેની એ ત / વીજ છે

જયશ્રી કલક

નિહંગીની આ કલા
શી ગજબાની છે બલા !
હસ્તબાન કરવાને કાજ
મોત પામ્યા બલભલા
માદની

માદની આ એકવી
માત્ર કોળી ને ભવી
કોણે આ કન્યાને પહોર
અર્પી સારે શોકની ?
નિહંગી

નિહંગી સાચી હતી,
એવે માચી હતી
દય મોંમાં થી જીત શી
મૈત્રી નાચી હતી !
કન્કાતિ

યેથી કો' ગરની નથી,
કોડીની પરતી નથી.
દેગ કરેટો યુગપ્ત છે
નિહંગી ગરની નથી.
દિષા

દું હલ હું—માર્ગ છું,
અનુભવના નહાઈ છું,

‘માદની’ એટલે શી છે ? એવો એ એવો વાત દોડી શ્રેયશ્રમના માધ્યમ-
સમીપમાં કરી અને સર્વિયા વાચકોમાં પાલન થયો. શિવ બહેની લેખનાજા
ખાલસા : હાથગ ના લેખક જર્જનીયી પાસે રમવા નવાં મુકતીના મુમલો પાસ
દર્શિ મારે મો લે છે દુઃસા આ રના આ કુલતી દર્શને કરના શિવ પાં પાં

શ્રેમ, જે છે સાતવન
કેટલો ગભરાઈ છે !

કરો
ગા હરંચ શુ છે, કહો !
અવનિશ્ચય શુ છે, કહો !
માનુ કીધા પછી
આ અભુત શુ છે, કહો !

એકાન
સાથ ગાધારુ હતું,
કો' ન જોનારુ હતું,
હું કુતો ને એ હતી
એવું નાહુ હતું !
કર

મોતનો કર શાપ કર !
કર દણિ નાથ, કર !
પાડી કામ વાક ! વાક !
પદ્ય ચમે એ ગાથ, કર !

દેવગી કલા
શ્રેમ : કોરગી કલા
એ ખડું પદ્ય એ બલા !
કોણુ લેમે એક રંગ ?
માનની તો રચના !

અરુ
બોર નાચે છે, અરુ !
દેવ રાચે છે, અરુ !
રૂપ ગાવા અર્થમાં
શ્રેમ થાને છે અરુ ?

જનમનધન

વન હવાયે છે કની,
મન રહાયે છે કની,
બેડ મુખને આરસી
ધન બનાવે છે કની !

કથાકે
મુખ મળે ભોળી થશે,
હુખ મળે રોગી થશે,
એક મોંમાં બેડ જન-
કથારે મન થોગી થશે ?
તો શુ

નામ કુદર કો તો શુ ?
રૂપ મનકર હો તો શુ ?
‘આસની’ તૂટિ થશે ?
બન્ધ સંગ છે નો શુ ?

જામદ-
મરનીને દેહી હશે,
આહનીને બહ દશે,
અકના ગમી કવક-
જામો જઈને રવા વને !
મા બીજો

તપ ન કર, મેગી ન બાન,
જીવેને રોગી ન બાન,
આ જીવો, કે મમ કર,
માય, નિરુપયોગી ન બાન !
તે હલ

અખારા મુન્દર હશે,
લગ્ન પદ્ય મનહર હશે,

એ ખરું છે સત ! યજ્ઞ
મારું કે ત્વા ઘર હશે ?

આજ બસ
એર સાથે ટલ દેર !
દિલ્હીની ખેલ હો !
મેઘ, મન મૂકી ગરજ !
આજ બસ મસદેલ હો !
શુ બે

છે હરુ, મેકાન છે,
કેટલો ખલનાન છું !
કોઈ વગરુ તો જાણે,
હું છલમતો જાન છું
ખાજ

શત અક્ષયીની હતી,
આજની ઘેલી હતી;
એ વ યાજ ખાજની
મેલી મન ખેલી હતી
સખવા

હું મ સખવા ભેલે હું,
ભેલે મુ ને ધાક છે,
ગા મુ જો આ શત જિન
મ્મમ માન ધાકે છું
કાજવાન તે

વાન એ ગાની હતી ?
શી પછગાની હતી !
લ ર વ મ ને વા જ આ
માની મેરાની હતી !

તે કોણ તું
ફેલ કાળે ફેલ છે,
ધુરમિમા મગલ છે,
પાનખત, છે કોણ તું ?
તારે મન શી શય છે ?

ચેતની વડ
ફેલની માફક હતો,
આવો, સુખ મનમાં જો
રહેલા બેઠકાગ તો
રહી જવાનો વસવગો !

નખાની
ફેલને ચુટો નહીં,
ખાજને વુટો નહીં,
આ મેને મંદુરનો
જોડેલા વુટો નહીં !

અજબ જોડ
આજની આખોશ છે,
શત વાજુ મેકેશ છે,
જો તખવી ! આજ ખેલ
જિજી નિર્દોષ છે.

અન
મ્મમની રજ મન !
ખી, ને ખીને કમ, મન !
પાખેના કન ના વિચર.
છે બધું માખુમ, મન !
અન

પાખીની તે જાન રહી !
મારી તે જોખાત રહી !
તારી પાને મ્મમ છે
મન ! તારી વાન મી !

અજબ
આજને કાશ મળી,
તેજને છાયા, મળી.
ત ર વ ના આ કા ર ગા
વિડની માવા મળી

શુ દલો
આ નિગમ્યા શુ હરો ?
હાજ ! આજા શુ હરો ?

કેવળ મનમાંની ગંઠ
અન તવાગા શુ હરો ?

અન
જિજીની ધુલક નથી,
તુ ન કે ખાલક નથી !
જાન, કે અ : જિજીની
ખેલની તક નથી,
સામ

હું મુખાકર તું મકર !
આપજો સગમ અમર
કોય ના મળને દલે !
આલશુ ખન મેકેશ !
અસોલન

મન ! તું આલક છે,
ધુલિ તારુ નાક છે !
લોચી તે જોચી ખને ?
સ્વર્ગનો પરિપાક છે !
આલે તો કીક

પુખ્તુમા મોખન તો છે,
ધગી લીલીજન તો છે,
પ્રેન, જો આરે તો કીક
શત પાજુ માલમ તો છે,
મીતક અગત

એનો સ્વર છે શગ મમ,
એના મથનો આગ મમ,
પ્રેમ છે મીતલ અગત
મીતલમે ખાજ સમ !

મમલ
આજને અજન મળે,
આલને અજન મળે,
મજા થા, કે પ્રેમની
આજને રજન મળે

આ
શાંદની ■ રેશાની,
રૂપમાં કે ના કરી,
સાન્તવન દે છે સદા
વિરહીએને મા મગી !

નસામાં રૂપ
હું નગામાં રૂર છું,
જિહ્વાથી ડર છું,
આ દશા કાયમ નથી
એટલે મનમૂર છું

કહો તો સમજાવ
સાન્તના રંગો જુદા,
પુલિના રંગો જુદા,
કેંદ્રો સમજાવ જુ
આ બધું છું છે ખુદ ?
સમજાવ
આરને હો વદના !
રંગ છે આનંદના !
બધે કારણનું મુગલ
માથા પ્રેમાનંદના !

ઉપરનો શોષ
આ ઉપરનો શોષ છે,
માથા સંકળ શોષ છે.
આમ શોષ છે આવી ?
બાઈ, આ શૂષ છે !

કુષ
પ્રેમમાં સંકળ હવી,
રૂપમાં સંકળ હવી,
જો મુલા ! જો મેલના
કેવી આસક્તિ હવી !

આરે દિલ
હોઈ હું મેલનામાં
મેલ કે અગદાદમાં,
મારુ દિલ તો દોષ છે
નિત્ય અમદાવાદમાં
ધીર ધર
ધીર ધર, અમદા ન જન
પ્રેમમાં પાગલ ન જન,
નારો દીવે આપણે
સહ જો, વિનુલ ન જન

જોવા ન કર
રૂપને જોવા ન કર,
કઈ કુખી રાવા ન કર,
આશુઓ છે કીમતી
આ રીતે જોવા ન કર
સમજાવ
મુજને ગમજાવ ન કે
મત, આપું છલ ન કે !
એઈએ આરે નગો
સોમ દે, સોમલ ન કે

સમજાવ
તારી પામે શમ છે,
મારી પામે આમ છે.
અર્થ શો વિખવાદનો ?
પેલને આરામ છે

હું તાર
હું નજર છું રૂપ છે
હું મદા નું રૂપ છે
આ મેલન જોવા પછી
વિશ્વ આપું તુપ છે

હું પવન
હું પવન ને તું પવન
એઈ દુનિયા થાય દગ !
હિંદુ અવકાશમાં
ધરતીનો તજશું ન સન
અવનરબ
વિદગીના રંગ જો !
શો વળે છે ખાન, જો !
આ તો વાકવનુલ છે
અગ જો ને ભગ જો !
મયાં

સચનો વહી છે તું,
આમનો એરી છે તું,
મર્વ કર મા છે કબૂલ
કે મરુરેરી છે તું !
શોષ અવનર

એને શોકો તો મળી
હોય મોકો તો મળી,
મેલ અવનર એઈએ
વલ હોકો તો મળી
પદાવ આપ

જો, હુવા વાલી નથી,
ને કલ્પે બાની નથી,
આવ સૂનક, પદાવ આવ
શલ રહેવાતી નથી
ગાતી કે બાકુ

ગાતીએ જોવા હતા
કે પછી જોવા હતા ?
અનન્યરની પાળ મર
હસવા શેતા હતા
[અર્ધની આગળ ૩૧]

અન્યકે જાણકારી જાણવા છે ખરું એવી
ભાવના આત્મ પાસે મળે છે અનુભવજ્ઞ મેરવાજી
લેવાની રે પડી નથી ॥ એમને ખરેખરી જાણ
છે તેમણે નાકાલિકા ક્રિયા જળવાય, ખરું એકરો છે
'મહત્' ખરું નથી એવી આ રેખાના અનુભવ છે
તે પડી 'મહત્' નો આદર્શ કેમ હોઈ શકે ?

અને હાલકામાં 'અત્-મહત્' નહીં મળતું થતે ત્યારે
ખરું આત્મ મેળુ સમુદાય રીતે વસાય કરી લેગે તે
કાંઈ સુકો નથી લોક અને શાસ્ત્ર મને એક નથી,
૥ ૧ છે ને મહેતાના છે એકરોડ કાંઈ ભજના હશે
તે જ બુદ્ધી છે, અને આ આત્મના લોકશાહીમાં વસે
એવી બીજી કાંઈ રાજ્યપદ્ધતિમાં એ ખીલ જાની નથી
સોફિસ્ટિક જ મળતી પાસેથી લે ને કાંઈ વિશેષ આપી
હોઈ. બીજા તે મળના નામે સર્વે આત્મના ને
ખરેખરી મળતો દુરપોગ કરવાના—વધુ આપણુક
શ્રદ્ધા મળે રહે

સંગેશી મહાદેવેશી, અને પ્રાચીન જગતીઆનો
વિષય પ્રમાણમાં મળતી જોઈએ કે જ મળતી
જોઈએ અને કાળના કાળકે થતવા જોઈએ. ખરું
એવું થશે ત્યારે આત્મની વધુ જાણવાર જીવન મળે
તેવાર થશેને એવા જોઈએ સમુદાય કુટુંબમાં એ
સમગ્ર ક્રિયામાં મળે જોઈએ જ નહિ, આપે દિવે
દેવે જોઈએ આત્મી આનંદપ્રાપ્તિમાં થઈને
વિશ્વાસી થી રીતે થવાની હશે ? સમયઅનુકૂળ થઈ
ખરું આત્મસમય એ જ આનંદક્રિયામાં વિશ્વાસની
શુદ્ધિમાં છે ને એવા સત્ત્વ દિના 'મહત્' નામુદાયને
કાળા સ્વી કરો તોયે મેળે જવાના ॥

શાસ્ત્રની આશુકી ઉપાસના
શરિયાના દિગ્ગજ પૂરીનો સત્ત્વ પ્ર કિલ્લા કરી પાછા
હ્યા ! કેટલાકને આમાં આનંદનિમિત્ત જાણીએ તે કેટ
લાકો આ દાનકિલ્લા લાગી યુધિર રાજ્યને મલ
દાનર પસંદ અનુભવ રચન એક દશવી હતી સત્ત્વને
તમે તે જુદાઈ અને વાડ મેલ જતા હતા, અને
કુદાની દારિદ્ર્યા આવી કાંઈ સ્ત્રી નોકરી એમનું

આત્મ કે ગુણ નથી આ નિદિગ્ગજ પ્રકાશ છે
સ્વયં ના જાણુ હોય ત્યાં સુધી અનુભવ તે મહત્
તે એને કેમ કામે લગાડેથી શખરો તેની સત્ત્વ ઉકર

ગિરની નિદિગ્ગજ એના પછી આત્મનારી નિદિગ્ગજ
આત્મનારી મળતી, તે મેરી નિદિગ્ગજ આત્મને
કેવા મળના રાખે છે કે મેરીએ છે નેના ઉપર
એની જાણના નિર્ધર રહેર ને મહેતાના કાળમાં
આત્મ નિદિગ્ગજ હો જ ને અવિશ્વાસ આત્મને
જાણુક છત્તરી તે મેરી થકુ મરુ મળવાનું ॥
આત્મની કાંઈ છત્તરી અનુભવ રીતે નાઈ વિશ્વાસ
આત્મની શોધી થતી રહેર કેમકે આત્મના મેરી શખમાં
છે એવો આપણે ચકિત થઈ જવાના કે મ. બની
જવાની જગર નથી

વિશ્વાસના મહત્ત્વને જાણે તે આત્મના રાખોના
સ્વામી થવા છે, આત્મના ને આત્મના નિર્ધર કેવા
રખા મહત્ત્વ છે એવની કાંઈ અનુભવ કરતુ નથી
શકિત ને આત્મની ઉપાસના વહે અનુભવ રેખા ના મળે
છે એ જાણુ પ્રોચાન કાંઈ એમનું નથી હોતુ, એમાં
થશે ને પ્રભુત્વ મળે છે અને કાંઈ આત્મની સપડા
એના સ્વામીને ઉપકારક નથી કન્યા કરવાની નીકે
છે આ સપડા નથી દિગ્ગજની કે નથી શરિયાની—
એ તે શરિયાના સામ્યવાદી પડમાં રહેવા મળા
જુવની છે

નિદે છે આ ગોધોજીને અને આત્મપ્રક્રિયા કાળમાં
મહત્ત્વ આવે ને એવું સ્વસ્તનસ મોગી-પીગી
નય તે એથી રૂં રૂં ને નહિ તે વખત જતા
અહારે નના શોધમેળના વાર નીચે એ કમચાઈ
નય તે નવાઈ પશુ થી ! કમચા તે આ ક્રિયા
દારિદ્ર્ય અનુભવા જનારો તરફ સ્વચ્છતા રેખામાં મેળ
છે આત્મ નિદિગ્ગજ ને મૂલ્યવાનો અમલ તે એ કળ
દાવી જોડે ત્યારે છે

રેક નથી રોધ આત્મના દારિદ્ર્ય એક નવું સાધન
જમી રહે છે વચાઈ કીલ્લા ને આત્મની અધાર
શરિયાના આપણે વાપરી છે—એના કાળ રાખ એવા

છે એ આધારો હિંમતીને નુશાનનુંક બને છે—
 જેઓ મેંના ઉપરોશ આશ તેણે જેનું કળ કર્યું એ
 માન્ય કોના ન સમા છે તે તો હુંથી સમાન છે તે
 વધારે મદદવતુ છે વાપરનાર સમર્થ દને હો ન જી
 માન્ય વાપરીને એ કુલ અગિયાર વારી ની

એ માધીને માપાને આરોગ્યન અનુસરે છે તે તો
 હો આ આપને જેન પ્રસિદ્ધિ ને આપવું કરવા તે
 છે જો તે ખાદ્ય પૃથ્વીની મુજબ પ્રસિદ્ધિ જોના ની
 રૂપની નથી

મહામત્તર ઘટતરની યોજના કઈ ?

આપની નીચે દેખાતા રૂપ આ ને એ અપાયા રૂ
 રૂપ એ યોજના પાન પડે એવો સદને વિવરણ
 છે કુનિપાસના નિયંત્રણને એ યોજના નવાની
 મજૂર રાખી છે ધારા શાંતિને એ રૂપ આપે
 ને આ રૂપની પ્રતિમા આપે બહુજો નિયમ હોય
 તેમો આપણે ને કમ ના હોઈને

આ યોજનાઓને હોય કને જમુ આપી વાનુ સાગી
 યોજના મટે કોઈની પાને જમુઆન નથી જેના પાસ
 વર્ષ પૂરો થાય સારે એવી કોઈ નિયમ આપનારી
 નથી કોઈજો કરી કે વાપા જમુઆની સહેલ છે
 જમુના તે નવાંજ આપનોઆ આપે દરેક કન પાનુ
 મનુઆનુ છે અને અધિને જમ હોની આ ના નેણ
 એ વિવરણ પડુ આપણાથી અપામી નથી આ
 યોજના પાર પડે એન જા મિયાન કોઈ દિને
 આપણાનું નથી

આ કે જે ને પાંડીની કોઈને યોજનાને નેવે પાનુ
 આપણું વિન છે દને તે આપણે જુ મરી રહ્યા
 હોય તે કાનુ આર ધાર આપે જમ પ મે જેન
 મુજબ આ કુનો મારો કોઈ પ્રગો જા આપણે—એનું
 નાનુકા બેકા પૂજા આપણું છે કોરેટ કવિજાની
 પાસેસ આપે કોમને મારો નિયમ નથી

યોજના તો આપણે વધી જેનું અમાનન કરનાર
 કોઈ નીચે મુજબ કિંદુ દત્તવા જેમો પારો એવજા
 કોઈ અવગણ આપણા નથી જેનો નિયમ આપે

જમ તે પાની આ દેનામીગોની આપણી ૧૪ રૂપી
 હોવી નેઈએ જેનુ વિન મારી ૨૦ કરના નિયમો
 આપણે નુદીની નેઈના આ નેની પેના
 આપણે નેઈ નેઈ માર આ દેનામી પ્રગણા
 નેઈ આપણી રમણ જેનુ નેઈ નેના લોનેય આ
 વિન મારો ને આપણે વ્યવસ્થા નુસન દેનાર
 કન, હો મારેનું વિન આપણે આપે નિર્મોહ નીચે
 આપણે નાનુકા નુય નિર્મણી પનેજાની નીચે
 ને અને આપણી તણ ને નેઈ જમની વિન આપે
 આપણે પ્રાપ્ત કરી છે ના દેનામી દેનામી રૂપી છે
 એવું જ નેઈ, જમુ નેના કોઈક આપણે વિન
 આપણે વર્ષ છે આપણી પાંડી હોજાની એ સાથે
 પાર ન પડે આપણે લાને ને નેની નામીમાની ની
 નેઈ છે તેના આપણી કે ના પાન નીચે તે
 કોઈ આપણે વજાન છે નેઈ આપણે જમની
 નીચે ની આપણી ને આપણી બુવા ને આપણી
 સમાવ રેઈ છે એન હોય નિયમો આપણું
 વિન આપણે નવાની ને નેઈ રૂપ જ છે આપણા
 આપણું આપણે નવાન ને રૂપી

નવા આપણે કને નેઈ ઉત્તરની ?

આ દેનામી આપણે પ્રગણને એવ હોય પડે આપણે
 વધારે ઉપર ને આપણે નવાની નાત છે
 આપણે ના આપણે નેઈ કને વધારે વધારે
 નેઈ ને આપણે નેઈ ને આપણે નેઈ ને આપણે
 નેઈ ને આપણે નેઈ ને આપણે નેઈ ને આપણે
 નેઈ ને આપણે નેઈ ને આપણે નેઈ ને આપણે

આપણે નવા વધી પડ્યા તે આપણે પ્રગણની આપણે
 આપણે નેઈ નવા ને આપણે નેઈ નવા આપણે
 આપણે તે પડે ના આપણે એવજા આપણે આપણે ના દેના કે
 આપણે નેઈ નેઈ આપણે આપણે નેઈ ને આપણે
 આપણે આપણું ઉપા ને આપણે નેઈ ને
 આપણે નેઈ ને આપણે આપણે ને આપણે પડે
 નેઈ નિયમ મારે ને નિયમો આપણે નેઈ ને
 આપણે આપણું આપણે નેઈ નેઈ ને આપણે આપણે

સવા માંડી તે અમલ કરી પડી.

દેશમાં પાત્ર વ્યાપીને એમણે કોઈ ઉકેલ નથી બતાવેલો. શેરડીના બાવ કાપવાની તારેલાત જેવી કરી તેમણે છાપાનો ટીપો—ફેરી તોડી ને ખાઈ વધારે વાપરવો તો હાલ્યો—તેમણે કહેલો. ખુલાસો એ ના કરી શકયા. આ દેશમાં ગણ વધારે વાપરવાનું કોઈ કદમ કરી શકે ન. પણ ખાસ ખરીદીને એમણે મેન્જરોનાં પાત્રાં હાથ આપવા આગ્રહપ્રતિબંધ એવી વાત કરે તો તેમને રાગ આપીને લોકોએ કમળ સુધી આવી રખતો. તે સુખનામો જાહેર નથી થઈ તે આ દેશનાં જાતીય અગ્રણી કોઈના ખાતે છે એમની પાસે કોઈ સેવન તો છે જ નહિ, ને ને પછી ૩ ને અવારનવાં જાત વધારી છે.

અંતર્યાયિ એક દિવસ પણ અંદર ઉપવાસ ના કરી શકે, એનાને નિનાનો સાત્તિક ખોરાક મોકલે અને કાપીને મળે એવી સેવનકર્તા ના કરી શકે, શેરડી એવાક સુધારી ના શકે, જમતો જમીની ના મળે તેને ખોરાક કે એનીના ઝાલવ કેમ નીચી શકાય. એમના કરતાં તો પછાત કે વર્ણીકલ ભાગનાઓ કોઈ આકુર વિમારુપ રોડ તે રીડ નથી જાત.

ઉપવાસના અધિકાર કોઈને

દેશજી વિ. સ્ત્રી આખી ગામના આવાસના કબી દેશ તે પોતાનું ધર્મ કરવા ઉપવાસ આનુ કરે ત્યારે એ ઉપવાસ માત્ર પશુ નહિ—મનુષ્ય સ્ત્રી શહે છે એ ઉપવાસની ભેદા ભેદો એનીની કાઠી નીચે રખે આજી. મને, એના અધિકાર થાય, લોકો કાંઈ ના મટે એવી કસાસ દેશન—એમ દેશ તો એ ઉપવાસ નહિ—કિશા જ છે.

પણ મુ. કાવ. પછાત કાલ જેવા સુખમખાનેનું જાન ઉકારી કોઈ નેતા બની શકે. તો ગાંધીજી આ ને શેરડાના બીજો કેમ ના હાથે. એ કમળના છે કે પાંચ દસ વ્યક્તિઓના જે કુળો છે તે પાંચ-જમીન લાખનાં માન વધારે કારણે ત્યાં લાગ્યાર કરે ને દેશ એને અનિશ્ચય દુષ્ટ માણે ગણાવી લે, કોઈ માન.

કેવળ ખીટીને આવા અશિક્ષિત વાંધો શકતાં નથી, સ્વર્ગ એવાંશીને જાનુ ગણાડીને, સુજાતીને, સત્તાશીને, ખાસતીને, જીનશીને એ જ રીતે જાનુ બનાવ થશે. અટકાવવા મનુષ્ય પડે છે, એમ પચાતમારે યશ. રાજકીય કે આર્થિક માનુષ્યોને કરવા ઉપવાસનું કામ કોઈ વાધે તો એ ભોખમકાંડ છે. નેનિક હાલે કામ કરનારાઓ એ અધિનર છે તારાસિય અનુભવ સ્વભાવ નુભુઈ મહિલા સ્ત્રી, મહિલાને કિલો બનાવી મઈ, રાજકીય હેતુ માટે ઉપવાસ કરે એવી નિદા સહુએ કરવી ભોઈએ ઉપવાસની એક આખ્યાયિક પ્રતિબદ્ધ છે તે અંતર્યાયીના નાગમિત્રોને કોઈ હલ નથી.

કુલકીઆ આજ વધાવવાની રીત

મુજરાત પ્રાચિન સમિતિએ આગવી ચૂલકીઆ કામ કાલને કુલકીયારો એવા સખવા તેને. નિર્ધુર નથી ચૂલકી અમિતિ ઉપર હાડી દીધી. એના સમિતિની નાનમ તો છે જ તેમ સુજાતીની પનુ નાનમ. ૩ અત્યવશ્યે આવી તેથી નેના ઉકેલ ના શોધવા અને પોતાના દુષ્ટ હાડા દેવા એ પ્રીય સવધાનુ મલકુ નથી, એની કમળોગી છે.

જાલ્યોત વિષય એ સરવાળી નીતિ બાંધે જઈ છે. હાડુ પચિયુ જનુ જેમ કરકને મને એ વિષય ફરકિયાન કરી ના શકાય તેમ એ નિદમને અખચકાડુ દારૂની રાસવી જનુ ના કામ અનુક્રમણના એના અમન પ્રત્યેકે આજના લોકશાસીના દિવસ જ હોય. આલો ઉપર માત્ર સખવા પડી સમરપા કાગી બની ભાત.

કમળે લાકસાંશીને વેલો કોષિલ પોતાના ખૂલના કોમનારો માટે પસની ચૂલકી રાખી હોય દેશનું પછાતને વાળ નથી, કર નથી તેમણે લાખકાન હોય તેમ અસહુ જ રાજુ પછા ના પનક કરે તેમને મળ કમળ રાખે એ કનુ વિચિત.

જલ કોષિલો કમળુ વાગાઓ પડ કરીને મહેતુ રાખનુ છે, જાંઘી દાખના છે કે આ પસના ઉપનાના ચૂલકા [અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૫૪]

આ અકતું પૂઠા-ચિત્ર

આ અકતના પૂઠા ઉપરના વિશિષ્ટ ચિત્ર કથા 'ભર્મિનવરચના' એ શીખાઉ પ્રકારે તરફ દેખેલી નજર પહેલી જગે ગુજરાતી લિપિથી અલગ એવા કલાકારના અક્ષરો તે આવા જ કોઈ મંદ ને ? ગુજરાતી ભાનિકના પૂઠા ઉપર છે જર્મનીથી એક જર્મન કલાકારે બામ ફોરેલ્ડ ચિત્ર છપાવ્યે એવો મર્વે આ અકતના પૂઠા-ચિત્રને લીધે 'ભર્મિનવરચના' લઈ શકે છે કલાને કેઈ નીમાનેદ નહતી નથી એક બાહ્યતા જર્મન-કળાકારનું ચિત્ર 'ભર્મિનવરચના' ઉપર છપાય છે ત્યારે એ કળાકારનો ઊંડો યત્નિય ભર્મિના વાચકોને ભણીતા પ્રમે ભત્તારે જર્મનીમા અવધામ કરી રહેલા ઓ શેષાદમ આશુવાલા તેમની આગવી શૈલીમા નીચે મુજબ આપે છે—

હેલિમાર શોરમાન્સ

હેલિમાર શોરમાન્સ Helimar schoormans ઉચ્ચાર દેશિમાર શોરમાન્સ

મુલાન પરશન નો નામુદ આગળથી હુ દેશના રાષ્ટ્રો ભોલી આપો મેન બેલા જ લામે ? આ છપ કોઈ નામક દેશો ભોલીએ અને નીચડુ ભુ લેવુ જ નામકિય જર્મન કલાકાર જર્મન દેશિક પ્રમામા તેમ જ પુનઃકામા અધા સ્ત્રી ભમભામ ભેષા ચિત્રો મોતનોત્ર પ્રમા ૧૦ એક જર્મન કલાકારનું ચિત્ર આપણે ગુજરાતી ભાષિત ૧૧ મુખપૃષ્ઠ પર છપાવ તે હેલુ તરસ ! અર ભતનો તર મ માત્ર ખતમા ભાગો મે રેષતે ભ્રમિ આટ એ ચિત્ર નૈષાર ભવા વિતનિ કરી ભર્મિ-નવરચનાના ગુજરાતી અલગિતો ભનનોત્રે ભર્મિના ભે હિતમ પછી એ એ-ચિત્ર લઈને ભર્મિના પુઠા

એની આપે થોથા ભરતન જગા । અટ્ટી ઉભારુ છ

—તર ૧૧ જર્મન

—દામાન્સ મીનર કાને છે /

—ભાભળ, સ્ત્રી સાદમા ?

—૧૯૨૫

—કવિતો યત્નિયા અવધામ જોડે ?

—આના વ મ માર્ટિનની Kriemtschule (કલાકાર)ના અધી નિર્દેશના રમખંડિતના

—મ-શોર ?

—ચાર વન મેન ગો

—સ્ત્રી અને સ્ત્રી ?

—માર્કટસ ૧૯૫૪ રંપેન • ૧૯૫૫ માર્ટિન ૧૯૫૬ માર્ટિન ૧૯૬૧

—કોઈ રમ્મિ ?

—મેડ વરમ મેનિક અને ચાર વરમ પુરુષો કાન્મની ફેટી બધારી મિત્રો ઉપર આ વડે મીનિમા ચિત્રો હુવ અને છે ને મુનિ

—રિમ્મિ ?

—હા

—મતા ?

—મે દીપ્તિયા

—જમારી પ્રાનાચપેલા વિવેચનોમા કોનું નિવેચન ભેલ ?

—માની પતીનુ

—ચિત્ર સ્ત્રી-૧૧ ?

—કને ચાવાલ અને રુઓ

—કલા અમે કોઈ અભિપ્રાય ?

—ખતની અચાઈ

—કોઈટિમ છપાવ ?

—કોઈટિમ કાલ પોઈટિ રેમનિક મોર્મિક એનેખ નીચર્મ કોર્મ

—કોઈ આ તમારુ ચિત્ર છપાવ તેના પુસ્તક ?

—કાલના કોઈ અભિપ્રાયમા ચો-લા આપને

નવરચના

કાન્તિકારી મહિલા માદ્યમ કામા

શ્રી મતી બીખારજી કામનો જન્મ ૧૮૬૧ની સાલમાં ૨૨મી માર્ચના રોજ ગુજરાતના નરેન્દ્ર પાંચલી ગામના મોરારાજ કસાજી પોતે ધેર ચોર હતો તે ગણજી પંચેન કામાના એકવોર્ટ મંત્રપોટના મોઢા વેપારી હતા તેઓનું કુટુંબ જનરણ તેમ જ ખૂબ પાતરાળ હતું. મીંમતી કામાને તીન઼ જાડે કાદમિકુ હતા. ભાઈઓ પંખુ પિતાના પંથાળા બની જઈને આર કામાન હતા. મીંમતી કામા નારાંદના ત્યારથી જ બગાડ લુહિયાથી અને વાકસવા ટોવારી જેટલેક ભરી રમત મિલજળા હતા. છત્રો નંના હતા ત્યારથી જ રૂબાવે કાણુ અને સવેદા પીંક હતા. મરિયેનું કુખ જોઈને એમને યજુ જ સાની માનવું.

એમના શિક્ષણ વિશે વધુ માહિતી મળી નથી જાતુ એ જમાનાના સુલતાનીગાને કિનામે પાંચલી કોમ કાણી આગળપડતી હતી. મેટરે તેઓને શિક્ષણુ લેવા સાત મહુ જ દરે તેમ માનવમાં આવે છે એ કામો ભી-પુરુષને ફરથી ટળતા જમાનાનું પાતરાળુ ન હોવા છતાં મીંમતી કામા છપર જાણુ તેમ જવતજ મિલજળા તેવાંરે કારણે પોતે છૂટથી બાંને મળતા. ભી ચથી રિય પા કરી મડતા તેઓના આના-પિતા આ માનવગણ ઉદાર હતા. મીંમતી કામા એ પ્રેજ મ કિય સાદી રીતે ગતી મકર્તા અને ખાસ કરીને એમણે તુ રસ અર્થકલ્પના લેવા માંડ્યો હતો કાણુ કે એ સગરે કિંદા નિર્મિલ રાજ્ય તરફી પ્રમણ જે નિર્વપનાર્થક વુસજી ચતુ હત તેના રિય દેશના મોકે મડાનજુરુએ કુતલોલખ્યા હતા તેમ જ દાહબાઈ નરેન્દ્ર દીનજી વન્જ એસચદ મન રાનડ વોરે કામા

મીંમતી કામાનં કામ કપારે ચા પતી મોકલ કાઈ માહિતી નથી જાતુ ત્યાં જાતુ મોટી હમરે લાન

આ રાખી સંપે ભરે ગુજરાતી વીરાવના મીંમતી બીખારજી કામા જાળમજાઈ નેઈ દેસાસરના જમાનાની છે તેમના રિયે જુલજ આધારજી મ ટિગી આ લખમાં જાણુ પેક દે કાસાને જે માલગી પેટી મરે આટ્ટેથી જ

મવા નહિ હે જ તેવુ અનુયાન કરી મડાવ છે તેઓના જન્મ બાદત નેમ જા દેનેક ચ પી પરદેશના જાળખિયા જાળ અને મરિના જાનિઅમ અને યાઓમાં નિખાન બસતા શી જુરે જ આદર કામા (પે આદર કામા) ઈન્ડીટપુના આપકજા પુષ મો રમતજી સાથે મના કામા તમા વડેજ કાઈ મોતીપોટગે પધા કરતા હતા

મીંમતી કામાએ પામે મણિ મળકીર વિરોગા રસ લેતા આજો અને મળકીર મળતાં મળ્ય પચુ થય આવા મળકીર સમાઓમાં ગિસવા પામ મડુ જનના કોચ કિ કે રમતજીને આ મામનમાં વધો નહિ હે જ પરતુ તેઓનાં સાસરીયાઓએ એવેરે આ અવિ તાક આધારમે બતાવતા મળ્યો અને સસરીયા સાથે સુરોધ રવા નહિ. ૧૮૮૫ની માનમાં નેમજા મોનલની પહેરી પડે. મુનાઈમાં બાઈતવા પડી રેનુ રાજકીય રાતવરજી નરમા ગમ થતા મડા મેલ મમય બાઈ બહારાધુમા લેકામા નિરી ફેસરી રે જા પુ કાકુ એમા સકર અને તીર અમનેલ જમાનામાં પેકા કરવાને પ્રમથ અઈત્યો લેલ મરીગતા મેની મીંમતી કામા ખજુ ખૂન ઉમેરાઈ મવા હતા ત્યાર પછી મેમજુ પૂરેપૂરે વચ જાળજાતુ તરફે વચમાં મડા

૧૮૯૬ લખમાં મુખર્ષ અને પુત્રના અમન 'મેર કારી કિન્નો લેને અટકાનરા મપે રાકારે જે પગના લંકાં હતા તે આતમ્બ લે હતા જ જાતુ તેને અમય નાથ કામા પહેલેથી અધિકારીઓએ એની કુલતા અને સખ્ખર્ષિરે કાંઈ કે પ્રમથા એનાથી વિશેષ અસતેલ ઉજન થરે તે મેટરે સુધી કે લેકાએ જે કુરોપિયા પોતેમને મારાં નાખ્યા અને એક સિલિસ કરીએનુ ખુર ખજુ કહું મેજ અર

ବିଜୁ ବାବୁଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁସାରେ ଆମ ଦିନ—

જે નરમ પાનુના ઝડપી આગવાર માટે જાણીતુ
 ત્વા—કુ વેદાદરાના મનરાશી આથે મે દર તરિ
 મથો દંતા ત્વા મે મદાપથો અને ઝીમતી નામની
 માટે પરિચ કાલથો વારપથી જોમસા કુ મેમને
 ઘર મળવા વધો અને ધોમિ ધોમે જાગામે સમથ
 નાટો મના આ કિન્નોમા તેમો કો મથા રહેત
 હોય થો તેમને મો આકામ નામ ને નામે જોમ
 ખના કામો એમની મુખ્ય મળતિ તે મથામે પદ
 દિઆતમ આમથી ભાગતના મોકતવાની જ કો
 રેમિઆ રહેના કિન્દી વિદ્યારથીએ અને રેરિસના
 મેશતથી પસાર થતા કિન્દિમિઆ પથાર કરી તેમને
 મળ પથારી નાખી મેશપથા મેશસ કરના બના
 આ વરના મે ન્તેયા ત્વારે તેમો સમજવા પથાર
 વધની કિમરના મેશ માથાના અને ભામે હરિના
 ભામે મુમ કુર્તિવરથી જાણતા કામો આપી જ
 રીને કરી ૧૯૧૨ના મેશ કુરાપ જવાનુ વધુ ત્વારે
 મે મેમના અને મિરેમિ પદ મળ્યો કોમ મામ
 નરીને એશાનતો મથો કરના થો મળુ—ને કેઈ
 કામિયાવારી રામના રાજકુમાર હતા—અને આમ
 કુચુરના એમના રેરિસના આનામાન મકાનના રહેના
 હતા તેમો આ બધા મધાવળના એમેશ દના

આપણે કુદરતી આકાશ કામોને તમારા કુદરતી તરફથી
નેમ જ મુદોપમા ગ્રહોના કનાદ્ય થા માં વિધાર્જનો
પામેની નામિના નહીં મળે રહેલા વળા
૧૯૧૧ની માન પાલે પત્ર એકમને તે પોતાનું કાર્ય
માનુ જ રાષ્ટ્ર પહેલા વિશ્વયુદ્ધની તૈયારી બાબતે
મુદોપમા શરૂ થઈ ગયેલાં આ મળીના કાર્યની કોઈ
ખાફિયા નહીં નહીં પરંતુ મુદ્દા જરૂરિયાત આપણા
પિન્દી કિન્દિયા જે સિટિંગ જીવનમાં હતા તેમને સિટિંગ
મુદારતી વિનુદ આ જીવનના નાઈ જમે નક્કી
જ આપણે મોડે રહો તેનું પશ્ચિમમાં લાંબાને તે
નહેતું જાણીયું પરંતુ જે સિન્દિયા સ્વચ્છતા પાછા
આવ્યા ત્યારે તેમનાના સિટિંગમાં આમે જમવા લા

ସୌର ଓ ଚନ୍ଦ୍ର

૧૮૨૧નાં આગમ્ય યુ ત્રીજાને એમને માણે તે વખતે તેમણે વશ ઘસલ્યા ૬૦ વર્ષનું હતું નરાર યાત્રુ જી લાગે ચક્રુ હતુ રજને એક નાનાં પેઠડીમા તેઓ નંદાના હતા જિલ્લિયા ચરધારના નવજાતને લઈને નામુત્રીય ચક્ર મળતાં લગભગ બવ વર્ષ હતી આ વિવેચનાં અદ્યતન દાહમ ને લઈને એમને મઈ ને મઈ હતાં દુષમે લઈ જશે વ્યાવા દુષમે વિચિત્રા તેઓ એમનું જીવન ખીનાડી ગયા હતા ભારતમા હવે અસહ્યતાની દાન માલની હતા એક હવે આજણી રાડીય લાવ વિરેનાં વિચારસમુદાય માલ અલ્લાઈ મઈ દનાં તેઓ ૭૦ મધા દિવસવાદીઓ યુગાપના ગ્રેહના મના તેમને દવે કોઈ ભાગનીએ મહા કુરના નહોતા ને વલે હેમ મહે મઈ મનુ મહાનની મેરા માતમ કાચા કવી સુધાં હોય તનુ જાનનાના આપનુ નથી હેમ આદામ કામાએ નીમાને નીહુ કે એમનાયો હવે ભાગતચા અલવા મેદલિલતના પાડા નવરાશે નહિ તેઓ એમાલુ રિચિવના અધ્યાનાના પોતાને નોઈતી જાવીન જા હી અને તમા અજાતને એક પાલિયો તેવાર રાવને મહિયો તેમા પોતાના નામ જન્મ લાવીયુ, મહુની લાવીય મહેની આવી હવે રાખી નામે એક શ્રવ કોલગમ્ય

[illegible]

વિચારવાળી

સાચોની

જે ભણે છે કે ગમ્ય જગ્યાની એવી વાત પામે અમી કહું અને જે ગમ્ય છે તેમો સારામાં સારો ઉપયોગ કરવો એ માનુષ્ય માનની મીમા ઉપર ઊભો છે એમ કહી શકાય

જ્યાં છે વસ્તુઓ આપણા જીવનમાં સ્વાર્થ પ્રેરે છે માન, પૈસા, કીર્તિ, સત્તા, લોકપ્રિયતા અને જીવન

આપણે સ્વાર્થ આપણને ભુલિયાળ આપે છે એ ભુલિ વાલવિવાદ પ્રગટાવે છે જ્યાં વાલ વિવાદ હકાલક અરજાને છે એ હકાલક અકલ ચિતામાં આપે છે કોમ્પ્રોમીસ અર્થના આપે છે આપણી કોઈ કિમાને આ કુચી લગાડો તાણ તરત પુલી જશે.

મહાશયને છે વલિઓથી હમેશા પળે પળે માનને રહેવાનું હોય છે, તેમજેમ, આજળ ઘણે જવાની લાલસા, મુખનગવડા, કીધ, શોક અને આનંદકિનેદ

માન અને શક્તિ—એ પતુ જરા તત્વજ્ઞાનીને માટે મંતવો જેવી વસ્તુઓ છે બહુ સાલ શીલને ન નમશે એમ પણ બને, આપણા અર્થશાસ્ત્રીઓ ‘પ્રતિષ્ઠિતિ અર્થકારણ’ ને કીધે સામાન્યોની હાકમની જમજવા નથી, એ અનિવાર્યના રોગ છે શક્તિ—અશક્તોને

ચીની વિચારકોના અને સીંગ્ગન વિચારક અલિય વિચારની વિચારનાનીને આરવાદ આપણા અલિય પીટ સિંગ્ગરે આપે કરે છે વિચારની આલે કીધે તે વાતોને લીક કીધે અન્ય કરે છે સુરંગમ આવાળી વાલ પાનું વાલની રાજી અવ તેવી છે.

દોરવા કળા એને કીધે એમ પાનું મને, મને વાળુ બાળુ એમ જ બને એટલે તત્વજ્ઞ કોમ્પ્રોમીસ પણ ચીનીને આલે છે—માન અને શક્તિ બનેથી

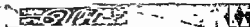
કઈક એળવવાનો અર્થ આ છે, પહેલા કાઈક આપણું જે આપણો નથી તે મેળવી શકતો નથી

હુ બાળુ છું—એમ જે બાળુ છે, તેને શોક થાય છે જે બાળુ છે કે, નહિ બાળુ, એ પણ જલજીવાની મરજીવ છે, તેને શોક થતો નથી

આજીવો ઉપર ઉપકાર કરતા હો તેમ મરજ ન કરે મરજ કરવી, એ લામારા પાતાને માટે જ સામર્થ્ય એળવવાનું એક સાધન છે એમ બાળીને મરજ કરે

જીવનમાંથી પ્રિયાતમ દે હી રો કયામ ગરીબી નહિ હોય કયામ બેઝી નહિ હોય કયામ ચોર નહિ હોય

જીવનની કુદિમાતા એ સારી રાગ જેવી છે. એક જાણુ કુદિમા જીવન શરૂ કરે એટલે બીજો શરૂ કરે વખતસર પહેલાવા માટે નહિ, મોખા માટે એક કબો ઘડિયાળ બાધે એટલે એક હજી ઘડિયાળ રેખાવા માટે ! અને હોય બધા જ માણસ માટે અર્થકીન !

આજ્ઞાનાં આપણ બધા કહે મધાઈના તમે
આપો છો ત્યાં મધ્યાહ્ન થોડા ડગે છે,
કે તમે પ્રધાન છાઓ. જો બધા કરો, લોકો
જોની મેળે આજ્ઞા ક્રમે પણ નમારી જ
આજ્ઞા મેળે કૃત્રિમ આજ્ઞા નહિ છવન
આજ્ઞા

૩

ફેશનલો હાઈ ડિસાય છે, ત્યાં પ્રજામાં
જાવના નથી હોતી

૪

જેને તમે વાનું મોકો તે શક્તિ મહેલ નથી
જેને નામ આપી મોકો તે જનારી નથી જે
આપણી તે આજે નથી તે સર્વશક્તિમાન
નથી

માટે સર્વશક્તિમાન ક્રિષ્ણને અને જોના
આપણે મનજતા નથી એમ સમજાવ
જે માનવ પહેલુ પચણ છે અને જો જ કંઈ
ચળણ વળ છે

૫

જગત કયા લાંબ છે જોની મિતા મોકો તમે
કયા કિયા છે જોની આજ મેળવી સ્થો

૬

પ્રેમથી ન આપા શકાતો તો ન આપણ, જો
પણ એક પકારણ આપણ છે

૭

કિયામાં પુરુષલ હોય, અને વાળીના સ્ત્રીર
હોયુ સ્ત્રી પાંજની કિયાના સ્ત્રીર, પ્રાંત,
અને, કડાપાંડેલાં મગજ હોયો અને વાળી
જાનકામાં નુસજણ તે પ્રેમ હોવા જોનારી
કુનિયાને પાંજની તોડ જે આપણે છે, તે જ

કેવટે વિલસ મેળવે છે

૮

આ કુનિયા જો પણ એક જેવી માર્ગના જાણે
મોટો પિક છે, એનાથી જેને આકાર પકા
આવડે છે તે કલાકર છે લીજને માટે એ
ધર્મકુરી મુગિકા છે

૯

૭ પેતાની બાત પાનેથી કમ લઈ મોકો છે,
આજ તેને જ જોવ પાણેથી મમ મગે છે

૧૦

અનિયોક્તિ, હાલકાળ અને પાંડે પેમે
વચનનક એ પણ મગદારીઓના આપણ છે

૧૧

નિઘનવી

આપણે જાણે મતલબ કે આપણા શિશુઓ
જો પણ જાણી જણત આપણને પચેડાં
કરાવવા માટે ક્રિષ્ણે પ્રેરેલા કિન્નાઓ છે
જો આપણને નિનિદા શીખવે છે આપણ
અહમને જાણ છે આપણી મતલબને વિનસ
જાણે છે

૧૨

આ પણ મોકો હવતા છે—તેની પાને જે
શક્તિ વધી—તેણ પાનેથી તે શક્તિની અપેલા
સાચી તે મદદગાર, જેની નિજાત જામ
જેને, આપણા જાણે છે

૧૩

જો માનવ મતલબે જાણે જો પણ માનવ
નજ માનવે હોય વળે પાનાને મદદગાર
જાણી-હાલકા પાંજના પાળા ૧૫૨ પેલે જ
વહેવાનુ દેવ છે મૂર્તિમાં મે પ્રકારણ છે

એક માનવ સમુદાય રહેનારા અને જીવ
ધર્મિય પાસે પોતે ગંદતા હોય, એમ માન
નારા આ ધીજી પ્રકારના મૂર્ખાઓ જામે
માનીઓના ઝાળી થયું હારી બચ છે

*

આપણું જીવન એ બાજમા વહેતું ચેલું છે
એક બાજ નિર્ભય છે મોઠા બરેલો છે અજ્ઞાન
છે ભ્રમણામા છે બીજો જગત જાણ છે
સમર્થ છે આત્મ ભરપૂર છે જ્ઞાનની ઝાંખી
ધરાવે છે

પણ હંમેશા બને છે એવું નિર્જળ સળગને
હરાવે છે !

આ નિત્યનું જીવન છે પણ જ્યારે મળળ,
નિર્જળને હરાવે ત્યારે જીવનની નિત્યતા પ્રગટે !

*

માણસોની પેલાની જ કોઈપણ અને ગાંધીની
અંધતા—પ્રથમ સમજે છે દુટ્ટાડુ અને પછી
જોને જ કહે છે મનાધીમા !

આ સનાધીઓની ધરપરા પોતાના ટોળા
તમ્બે છે અને એમને ગણવે છે મમર્થ
'એમના વિના તમે નહિ છો' એવા નાદ
જો જગાવે છે

જો વાત એક જમનામા મરોચી થયી, ને
ભય કંઈ ગજાની ને જ જાતો જ્યારે વાંછીથી
થય છે અને નિર્દોષ યોગતાવીન જો બચ્ચા
મનાય છે !

મૌ જોને શરપાલ આપે છે—બહુમતવાદને
અને પોતાના ટોળાને પૈનિકોને બદલે મેવકો
કહે છે

પણ ગાંધી આમ કુવાણી પેગ તો પેટો જ
ગહે છે, ને વડગો મળ કંઈ

*

મુદગતાનું નર્જન કરે એમા સદા અણી
બચ છે મત્ય એ સુદરનથી ગુહી વસ્તુ
નથી કે મુદરતાથી વધારે મોટી વસ્તુ નથી
પણ મુદગ્ય વિષેના રેઝીઝો બહાલ મેળવના
રંગવના, માનુસનું આખું જીવન પૂરું થઈ
બચ છે મુદરતા થઈ જઈ ઉપાસના માને છે

*

પૃથ્વીનો માલિક પોતે નથી, એક તમુ જમીન
પણ પોતાની નથી, તમુએ તમુ ધરતી ધર્મ
રની છે એમ પ્રગુસ ન સમજે ત્યાં સુધી
હાઈ જવાની નથી

આપણું જૂની પ્રજા વિદ્યા પ્રમાણે ધરતીને માતા
માનીશું તે જ કિવને હાઈ જો જશે તે
પહેલાં નહિ

અત્યારે તો આજણું જમીનને શાંતી ઉત્પન્ન
કરનાર અનીને એ વહેંચી લેવાની વેતરણમા
પડ્યા છીએ એ માતા છે એ વાત તો
જૂનવાણી થઈ ગઈ

*

મરુ નામ ક્ષયનાન પણ માગ રૂપ એકબંધાર
ને એક હું કેળવણી છું, મદા છું સરકાર
હું મર્થ છું માર્ગિક હવા છું કમરેખા
પણ હું બલિયવાણું પણ હું હું જ ન ત્ય,
હું જ સ્વચ્છ, હું મેવા થયું છું હું સ્વચ્છ ના
હું અને હું જ જ્યેષ્ઠ છું મત્ર મારો તર્ક
દરો સંદ છે

*

અનાગરિકતા

શામળા ત ગીતના દોષ એવાના વ કુસ્થાક નેની ગાથી છે પાનુ બીનના દોષ એક નેમ આપશુ કે નિવારણ આપશુ પ્રયત્નગીલ રહી પે તેા નાપાછી નાગરિકતાની વાતનએ તવા એક મને તમે કયાક આપી રે તો ના પામે છે એમને આ નીને દીકરે મનક કરમે વ

એ એકીને ટીકો ખરદેમ જઈ અંતરિયર રહી આ મે હમે એક વગમ ગયો રજા લગી થયુ તે પછી મે પામે અમેરિકા જગો દવા તમા મે ગોકરી મળી દુઃખ અને અમેરિકાની સરકારે રોજાની રજા આપી હતી અને મળવા આજો દારિ મે એને ડાનુ તોના કોચા દાનગીરગયા તમા પછી આપી બધુ જુઝુ જુઝુ જુઝુ જુઝુ એકેને ગોઠા નહિ હોય ખરુ ને ?

નુરુ નિઆમસ એમના કરતા મના મુ મે તો ખુબ વગમ એક વખત મોખમ પાળી શીકરી દેવ પછી નમા પછી પછી નજાલમી નેજી પાળી તમા આરે તો જમ દીવડા અવે અને મોખે શાદી ના નહિ તેવુ મારી લેમ લાખો મના ખરદેમ ગહે તમે થનુ હોય છે ડરી પછી અને મનાત અતિરાઈ મા ડી નીકારી વઈએ તો પનુ મોમેસીવ દી અને મોમ જ મરી મીનકામ નોઈને રાઈકિયુ કુપડ માકામને મીનરી મડાકા ફજત ન લોકે રાસોમ આલ્યા તેમ વપ થવા અને ને પચાઈવ મોમના પરી રહી પનુ ના મીનકાલમા મુકામે થોડા મોમ લમ અને માનનુ નથી ખો મારા કુપડા ના મેના મુકામે થામ -વમ પરિમલ મોરનુ આવે તેમ મુ મા તો નથી ।

પાંદેમ જુ દે જઈ વાવે છે તે દીકરો પામે જ રા અનુમત લીધા પછી અ પછી મડાકા અને કાકુકમા લગવાનુ આરે તમા અનાગરિક વાતકુ જુ થા વગર રહેતા નથી તેમવા રામને નાગરી વગમ આ પક તેમને મે રામીમ ના અમે એકી ડીકાર ન્યાસી દોળી નથી મને નમ દામમ માટે લગ રામના આલ્યા થેવે પક છે નથી ખો આલુ વાય ને ક જારત રવાયોન થુ તે પછી એમે પ્રાપી

કુપડા વવામ પરમવા આરેકાર થાવ છે અને મહી લે એમ મે મમ છે ।

આરિકાપછી વાવતા વાગીએ અગીની નામી મળી નીકાં બો મોખમ મેમનાની દાહમારીવી મના લાય છે અને તમા વમેરના વખાનુ મના આના નથી અને પાકુ તમાને મોક મ કનેક પ્રવાસી વનુભર છે આરિકા પેલે પકાત મેમ આપમે મહી ગજા માનીએ હમી માક એ આરિકા અને મીન વિરમના હેને પકાત છે તો પાનુ ગવગ વની માનમા મના વનીવની માનમા અને માનવિ મીનમાની આપતમા પાછા નવી આપમા નવા આમળ છે એ લામે તપરી વાવતા આરિકા નથી તાલી લાય વ પક રવામા છે

માપરી મડાકા અને મામમ મીનમા અને મેમ પાંદેમ વઈ અને અને રાક થામ છે નેજુ નહિ પાનુ મના વવા લીકામ એ મના નથી અને મનામ નિકાત વગ નિમે નિમે વધુ થા નામ છે તે કીન ને હા ને પક મેમી ના દીકર છે એમા હેના મના વગર ક વાવના મુકામે મરો ને તેમ ન રહે નકાર મ મના અમા-નિમ, ના માટે નાકાલકા થાવ છે તે મેમને કેઈ થા પાંદેમી પહેલી વગ દોઢાઈ મના એવી જ રીને મામ ને દીકર પાનુ તામવગ અમાની મનોઈસિ મનાવ વામે વલે ને મેકીને પાંદેમી મનામી પ્રાપી મેવા મના છે

તા રમી મેવા મેક મુ મના ને પેરી મનામ આમ મેક નિકાવગી નિમનમ આરના નીમને કમે કે વાય વગર લગ ના મેમી મનામ મા દીકરી કે કીવેલ આપમા મના મુમકર વગ ડી મના ન કીરી મના આમા અનુમાવી માલેકા મનાક મુમ ફમ

અચમચેલી વાપરી માનના અંગેના આશયના પહેલુ રહે-
 દનુ ત્યા ભેમવા આવીને જાણા જાણા પાછા એ
 અચમચેલીના નાકામવાજ નીચરી અને જાણને લેવાના
 ન આપ્યા એટલે નવી અચમચેલી વાપર ત્યા આવી
 ગામના યેરા મુસાદરુ જિતરાતના દત્તા તે જલ્દાગે
 નવા લેવાય તે ન- પામના બિલેલ મુસાદરેને બધે
 વધન આડો આવેના તે ગપાડી જમ-પણ ગામના
 પહેલે તે પહેરા એ મુસાદરે ત્યા પહેલો સકે નહિ.
 આથી બધા લોકો ત્યા જઈ પાંચે નહિ માટે એક
 બાબત તેટલી જા મોટરના રત્તા ની વચ્ચે બીજેથી ચાલના
 લાગી અને બાજીના મુસાદરે જામણી માનના રહેલે
 પહેલો જવા દાખવા; ચાલના પ્રાપ્તિર હોઈ માટે
 પદ્મ બાઈ જામણીને રત્તા વચ્ચે આવી હતી મોટરને
 ખસે છુ કામ ?

આટલા મુસાદરે એક તો મોજીથી દુનિયાલ જાણના
 હતા તેથી - રાજ્યા હોય, રાજી બધા આમનેડ હોયના
 પછી પહેલા મુસાદરે પાડી હતી એટલે જામણી ચોક્કસ
 આવતી હતી કાપ્તર પાને રીપર કરવાના રાઈસાપન
 ન હતા પાઈલિયા તુક આવતુ ન હતુ એટલે વાટે
 વાટે જામણી રત્તા પછી પ્રાપ્તિર અને કામિર મોટર
 કરતા હતા કામ પતી નમ કરનાથી રાઈસરની
 માનગી પદ્મ સુઠ ચઈ હતી આમ રાઈસર-નીચર
 કરો ના હાથ, મોટર થયુ નુ મોટરને અમકાવાઈની
 બધા એવડી જરી તે બધે આના જેવા મનના કિંગ
 નીચા લતા હત અને એવા જ કરાવેના લગ
 મુલોલના મુસાદરે પદ્મ રહેલ, અમલોદાઈ અને
 બીજેથી બધા લોકોને આવી હતી એટલે
 એમને લેમવાની જગા મળતી ન હતી મુસાદરે રહી
 જતા હતા તા રાખીએ તે મુસાદરે બેનિમે
 મવા લગ અને દિમનનર બધા રહેલે એમને
 દુનિયા કરી હતી આની ફરિયાદ થાય જ હતી પદ્મ
 એમની મુનેની દુનિયા ન હતી એ એ નાચકિ
 રીતમાલ વાપરે તે એમને લેમવાનુ મન જ નહિ

પરિણ વામના બધા જીવી રહેલ એ જ કલકામુસા

મદ ચઈ, કામિર મોટર હોય કે જગા નથી માટે રાઈ
 મોટર નહિ પદ્મ એક સામને છે કામ ના રાઈસાપ
 મુસાદરુ દનુ કે મોટર અલી થા ઉપાદરો નહિ । રાઈ
 કાટુ કે મોટર નીચી ચોનીય માટે લઈ લ્યો અને
 ના કરેવા હતા એમ હોય તેમના ઉપર કેસ કરો
 હેન કામિરે મામેલી દુનિયાથી કોરો કામના મનાવી
 ઈલો ર પહેલા મોટર મુસાદરેના આ રિપરિ પ્રવન
 જેવા અને લાખાનુ કરીને સદાગે લીધી મપો બધા
 હાથી દિમનનર જગા ના કોરો હતા જે એમ
 હતા તેમને કામિરે રિપરિ ન આપી અને, બધા
 મોજી રેડ ઉપર ન સઈ જતા બધા-અધિકારીની
 એવિરિ ઉપર ચઈ જગાના આની રિપરિ વગરના
 મુસાદરે ત્યા રજુ કરવાના આના પહેલા તે અધિ
 કરીને એમને મનનો ચોનીય કેસ કરાવતી લગ
 કરી ચોનીય રહેલે કાલ પદ્મ નોડપો અને આ
 જામણી રાજાલુ હોય તેમ લેમણી તે પછી એમની
 રિપરિ કામી જેમ ચઈ જગા કરવાની કામિરેને
 આજી કરી એમને મનથી સતોય આ ચો હોય કે
 ગમ થયુ રઈ જામણી ન ચઈ, માફી માટે પાલી
 એક વધુ લખાવિના પદ્મ પાડ ।

અમકાવાઈના આની એક દી મુખ્ય આશિસના એક
 અધિકારીને ના કરામી કે એ જગા મુ કે, એમ
 દી એ આ વર્ગે વધ કરો તેવા નિર્દેશો લખાના
 કરો હો, તે કરતા એમ દી ના મુસાદરેની ની
 લાગારી છે તે એવા પ્રવાય કરી નમર નુએ કામ
 બાજે આ નો પાવ છે કે રોરને રહેના જગાના જે
 એક માલકી લઈ જાવાના આવે છે, તેવા કામને
 જુડી હાથ માલકીની માન છે
 એ તો મુખ્ય આશિસના હતા એટલે મારા કરતા
 પરિસ્થિતિયો વધુ જગાદાર હતા એમને જુડી પતા
 હજુ જામણના મુસાદરેને એટલે વધારો થાય છે
 કે લગે કરો તેથી સમજા એક દી આપી છે તેની
 રિપરિના નવો ।

આ આખણી વાગારીનુ વાસ્તવિક ચિત્ર છે. એમાં

કોઈને ઘરો કે કેમ જાનેશી આ કામગીરી ન
આપણી આ ગણને માટે કારણજીવ છે અને આપણા
સન્નિધિની ખાતરી એને માટે જાણનાર નથી મુ ?
ને વળુ વધારે જેને પ્રાપ્ત કરી શકાય, તે પણ એ
પ્રાપ્ત સીધાની ન હોય તે ગેરમા બરીમાઈ ક્યાં આડ
આને છે ? સરકારની ખાતરી એ કહીકતો સ્વીકાર
કરવામા આવે નથી પરંતુ એ નકારથી દેખાય છે
તેણે મોટું કારણ નથી જોણ છે પ્રાપ્ત નથી જ
છે છત્તકવરનો અર્થ.

આને આપણે પ્રાપ્ત કરીએનાં જો વચ્ચેનો પણ
મોટા પગલે પ્રાપ્તવનતા ॥ આપણા મહેતોમાં ને
વચ્ચે ઘડે છે તે પ્રાપ્ત મામલાથી આવેથી છે અને
આનો જાય છે મામલામા કચ્છો પડવાની નિમિત્ત
મોટી હતી એનીમા પાક અને ને કચ્છો બેટુના
આપણે-દિશામા પડે છે તેથી મોખખાઈ રહેતી નથી
તે આપણે પરતુ તે બધી કચ્છો આપણો નુકસાન
કરે તેણે હોતુ નથી વળી ત્યાં કચ્છો-દિશાની બધ
વધા ને કની અને પડાર આપણે ને કચ્છો નાખતો
હોતો, તે જ મોટા ત્યાં આપણાર કોઠાએ સરેરાશ
આપણી મામલામા કચ્છો પ્રમાણ મોટુ અને
વધવાની મોટાવાર વધારે તેથી કોઠા સરેરાશ મોટ
વધવાની મોટી કચ્છો કચ્છોમા પરિભ્રમે અને આપણે
મામલાનો નુકસાન કરે ક્યાં મામલાની આ રે નુકસાન
રમ તરફ હોજી ને રજા કરી છે વળી આપણે
કચ્છો પણ આપણે વધા નથી અને મામલામા
બધી થયા ને જે તે વળુ નામરિકાના આપ
મિત્રાની હોત છે

મામલામામા મરી પાઈદેના છતાં છત્તકવરનો અર્થ છેને
જેવો હોત નથી કોતો અને મતોની માત્રા વધે તેમ
છે એવા જીવનમા માત્ર રાખી મરિતમા છત્તકવર એને
અને કોઈ રાત મેંથી એ જ સત્કાર મોરે સત્કાર
એકાએક ગાપા ને રે હતા કોઈને એમ ને ક્યાં કે
રામણ તાબી ? માત્રમા અને પહેલાં છે મહાજી
તે થવાય જતુ ને કે આપણાની પ્રત્યુ જાણ વળુ

નથી, પણ એ વધારા કરે પડતો તે પ પાવન અર્થ
એની ને રીતે પોતાને કારણમાને જાણ નેમાની
પણ કલિપાત્રમાની ડાંગ મોટા સુધી ઉઘાડી મેમા
અપાવિકતા ખાતરમાં આપણી નથી અને વધેવા
છત્રી મોટે રીતે પ્રમાણિત મામલામા સ કાય રમાતો
નથી પરતુ આ ને વળુ મહેતો ? છત્તકવર બધેસત્રી
ન મામલામા તેમ એ વાત-વરણમાની આવેલા લોપને
સમાવની નથી ! પરિભ્રમે, જાણ તે કોઈ દિવસ
દખા કરે પણ મોટી રીતે વાપણ રીતે અને હમ
પ્રમાને મોરે રોગ ખાતરી મુખી રેઈ પાછામોને
જાય વધવાને છે તેની અરેરાઈ કોઈને કની નથી !

આ નામરિકા મરકાર મરકોનાં વચ્ચે પ્રાપ્તનાં જાય
કોમા વળુ આવેથી તેમ વા જુ રજુ અને તે રેવાય
તેમા અપાવિક સત્કાર પણ મરકાર એને આવેમા
પણ મેરે મુકા રેન અનેરિકા પાડે માલે : જાપ
કે તેમ આપણે સી જાણે તે પાણ દિવસ કરી
મરકાર તેમ નથી પરતુ જે મુખની પ્રાપ્ત આપણે
આપણે ને આપણે રીતે મુખી છે અને સારી રીતે
જાણ જુવે છે તેમને પણ આપણી અરિકા
સત્કાર આપણે મરકાર કરે ॥ એ વળુ રે તેનો
વધો નથી, પરતુ એ માટે ને જાણમાર છે તે
પ્રાપ્ત ને સુ રજા ને આપણે તેમા તરફ
હમકાવવાનો જાય પેમા માત્ર ને કારુ મિત્ર નથી
એ વધે મરકાર રીતે એ કે મે પણ મામલામા
મામલામા પ્રાપ્તમા કચ્છો આપણે નુકસાન હોત ને
એને ખાતરી હોય કે એ મરકાર મામલામા તે પણ જાણ
ખાતરી છે, તે એ નિમિત્તે મરકાર એથી મીત્ર ને
માત્ર મામલામા કો છે તેની પાસે મામલામા કચ્છ નથી
પરતુ ને વળે આપણે સુધી છે અને પોતામા કચ્છ
નિત્ય જાણે છે તેનાં એ કચ્છ મરકાર પડે છે કે
નામરિકામા વળે વળે રજા એ મામલામા નેકાવતુ
સ્વીકારી ત્યાં પોતામા કરેન કારા એ વીજાએને
નામરિકામા રીતે આપણે

કચ્છમા કચ્છ ને આપણી નામરિકામા અને મામલામા

હસમે વરસે

કેમની નહાવણ નાની વાળને પાશુ સી જૂની મળી નથી પછી ઇચ્છન મારે બહાવે ॥
કેમને તો સી જૂની જ શાસ્ત્રી ચોકે ? તોના ગેભા કેમની કપની ના માતામા
એથી નાનકડા પોતે જ મન વગરને કહેવા લાગી નહીં કે પુરુષ પાતે પોતે વાધાથી
રેવાવાના લાચ વિના

મને ખરેખર ખનાવો મશા ઈ

હસ વરસ પહેલા આ ધનાયો કપોં હોત ને ?
આ બે વાક્યો મારા મનને યજ્ઞે દિગ્મણી તો એવાં
કારી રહ્યાં છે કે મારાથી ભણે એ ઇચ્છવાની જ નથી
ત્રણ દિવસ પહેલા જ રૂનામાં મને એવો અપાનક
કોટો થઈ ગયો

આમ તો આ હસ વરસમા કેટલીય વાર મને એ અપાન
અપાનક મળી ગયાં હતાં પશુ મારી એને બોડાવ
વાની તો કીક પશુ એની માથે મીટ માઃભીય ઇચ્છ
નહોતી માફતી. ત્રણ દિવસ પહેલા પશુ એણે જ
મન્યુ હું એક કુકાન પર કોમી બની અંગી કસી
હતી અને એ મારી બાજુમાંથી જ ચાલે ગયાં હતાં,
ખરેખર ચાલે ગયો અને હું સારું જ વખતે જ મની
મઈ, કુકાનમાં પશુ મારી આ અવધાને ભણે પારખી
હોધી હોમ તેમ, જે અટીલા હાથમા મોધેથી પેનના
હાથ તેણે કપોં જ નહિ. ચોરી વાર ખડી આવેલા
બીજા માફતે કુકાનમાં નીકળે પેના મજાવવા માડી
અને હું અપાનક મળતી માથે લેવામાં પેનના પેલા
મે અટકે મૂળની આપ્યા અને મારની દી પાડીને હું
ચાલતી થઈ ગઈ

પશુ પેન પરીકોને હું પેર આવી ત્યાં મૂકીને અપાને
જાવે અને વખતે જ આવે મારી બાજુમાંથી કાઈ
માથુમા પસાર થાય તેમ હું નબરાઈને બાજુ પર
પડી બની—મને તો એ મોટો મહાદેવ જ લગતો.
આમ નાકમા મે લાગ્યા મે મારા પોતે માટે અંગી-
ફેલી પેનના નિચારે ચડી ગઈ અને એટલામા તો
માડુ ધર આવી મધુ
પર આવતા જ મે કુકાનમાં દમ લીધા મેટલ
સાડુ લડ કે મારા પોતે એ વખતે પેર નહોતો
તેના માટે અંગીફેરી પેનને મે જાલનપૂર્વક કાપ્યો

મઈ અને હું પપન કિપ જરા પાંચી મઈ મઈ
વળખા મેણુ તો હજુ તો છેડ જ હાથે કોતે ॥
વાચ્ય પહેલા તો એ પેર આપાનાં નકાના કોટને
ત્યા મૂકી આન ને આમ હેતાવ પરેશાન મધુ ન પડે
કોઈને કાઈ વાચ્ય વાળના માથે આવે તો સાડુ
મેરા કપાડે મે એક અંગિક હાથમા મીડુ

અચાહે પાનુ મેટલુ ત્યાં તો પાડે અને અંગિકો
લાગ્યો એ જાન ઉપર જે વાર્તાવેખની હાવી હતી
એ ને લગતો જ અને ગનામા અચાપેયો તેવી જ
હતી અને મારા મન વચ્ચે પહેલાના અમાનોની કાર
આ ના એ હાવી કોપરથી એક પડી એક પસાર
સરા ભાગી

અવિષાર વરસ પહેલા હું નાક જ મેનપુએટ થઈને
એક સપામા નિહિત નહીં એ હાઈ મન. નિસચ
અને અપુન ગાળતું હતું મે નિહિત મળતું મહેદેથી જ
નહીં ફરક એટલે મેનપુએટ થવા માટે મારા માર્ગનાં
મારની બધી કુકાનમાં મે રાડા મળેથી તેમા એક
મોટી રાસલ લગતી હતી

મે અન કસવાની એવું પેર ના પાડેની એટલે તો
અને કોનેલમા જતી રહેથી પસા ધારે ધારે બીજા
જાતની મનનપાથી માસ જા—માડુ અપે માન્યા
અને મને કોનેલમાં જવાનું મુગ લાગતી હું ના
પાડ હું અને પાછાં કોનેલમાં જાતો આપાવરાણ
હું એને ॥ આપ્યો અને બીજા પડીને એ તો
ગાળી જ લીધેતું કે હું મઈતના ક્રેનમા હું

પશુ સાનુ પછી તો કોનેલ ॥ માર ૧૧ ફરમિયાન
કાળિદાસ અને રોકસિયરને બાજુની રાતેમ પારખા
એ મેરેશ નીચે કપોં અન અને એવી કાપનામ
નહીં ॥ આવી કે મારે ક્રેન કાળે અને નીકર
કોપરીમાની અકરીમા અને ગાળપની ક્રે તેવી

તે આગિત્રિયા વાચેલી ઝોને મે વૂછવું

‘આ લેખકનો પહેલો જ વાણી સત્ય જાણ ૫૬મો
લાગે છે !’

‘ હજુ બહાર પડ્યો નથી, બાઈબીજને દિવસે આવે
થનારો છું ’

‘તો તમે ક્યાંથી લઈ આવ્યા ?’ અને ‘આજ’
જ્યાં વધુ પડતું ભારે વાન ચાલતું એટલે એ ‘તમે શી
મળાવવા માટે કહે’

‘માથા કરતોને આપણે બાબાના નામ સાગો તો થયું એ
સોપાગી, લેખક હું જાને જ છું, જાને એક નહીં
બાબાનીને પ્રાણક પામેલું હું, જોવા માટે જ સાગો
હું કે કાલ્પ એવી છાપણો તો નથી રહી આજ ને !’

‘ યો . હો . ત્યારે તમે જ નીલમ ચોક્કસ હો ? ’

મે કાચ જોડવાનો વિશેષ કાર્યો એને સામા તેણે
કાચ જોડે માત્ર નામ પુણ્ય

જાણ્ય માન માણ્ય રિના મે ઝોનિ પદ્ધતિ તરીકે
મારી જાનને ઝોનિયાની એક્ટે તરફ ઝોનિ
અમુ અપાદે।

‘ ୫୮୮’ ଶବ୍ଦଟି ଡି. ୧ ’

‘ના છ, વાસુ છ મણ અને વેશવ નીલમ સૌદા
સુની વાનીએ ના અણક વસુ છ’
જૂન સીપી સીપીને અને દાનો ગમેતા દાવ્ય અને
સફેદા સાથેના ખારા ક્યા જયજય એ ના છની
જાળી અને મોં દિપર મે આનંદ દીક્ર અને એ
સાથે મે ખારો પૂરો પરિચય ખજુ દેખા આપી દીધો

ત્યારે તો બી એ મા લખાઈ જાણે ન આણે દીક મીઠ
નિસમત રાખવી મી કંઈ ' મે માટે નિધન જાણાવ્યો
એવેને ' પ્રધાપ 'મ થી તમે ' જોડવી દૂ તેની નિકટ
પ્રધાવી ગાજીઈ હોલે એમ અને ધા યુ એવેને દૂ પત્ર
બાંકપ્રાને બોલે છે મેં દતી ત્યાંથી જાતિને નીચળી
નજીક આ મીને બેઠી નીનમ થમ બાંક મે જ્યુને મોડી
દતો ત્યાંથી જાતિને રિવેઝ ખાતર પત્ર માને
તરફ ખરખે

તે દિવસે નેંઝ આમે દીક દીક વાગે કરી નનદાજી
આદિયની સાથે બેઠે વેળેસે અને મનુષ્ય સાદિસ
વિષય પાસુ આમે દીક દીક વાગે કરી શક્યા નીચમ
એકનો નેપકજ નહોતો, બહુનાથી પડ્ય હોય એની
વાર્તાઓ કરવાય એના વિચેમન-નેપે મે ખૂબ મજ
પુર્ક આપાટ સુધી વાગેલા એટી એની મથેની
મુનાવાટમા અને જલમ અનુભુ ન સાચુ લાગે
મે સમકસેની જોડી મારી મારી

आम ते दिवसी ने मारा हवनमा पहेली न वार
अनन्यता के लपुन को पुरुषने स्थान कापु
अने अभासी मुखाकरो: नेम नेम वधवा भागी भूम
अन्यानी मर्छ तेम तेम मे स्थान कोकनी हड सुमी
अदरु गनी मधु के हू नीसम विमा लपु रसी
रावरा न अकर्म अनी जे।

અને આગળ આ આંદરમાનસનો પડો જાણી
કુનિયાપાલ પાછા વિના ન ગયો કાચ ઉપર રમોરમો
જાણીએ માણીએલા પણ રશરગની વિવિધતા,
અવવાથી પણ અંગેષ થઈ મૈત્ર્ય એકાગ્રપદ,
આંદર અને જીવંતો પણ તબી નોખી બાલ સાથે
ભૂલો નીચે જલ્લી સહી નમાં અને કુ તો સાવ
ની રમવા જ ભવી થઈ હારી કેઈ ખારી મજરી કરું
કે મારી બનાવટ કરવું દોષ તો ય અને ન મમતવ
અને અના ત્યાં દ કટ રફને કવી કેવી છે નીકળને
અને છે ને એટલે આ અવગ પાનીયા ની રમને આ
ઘૂલી તો ખૂબ જ રમે છે નીકળ માટે રના જાણી
જુઓ તે હતેશ અરજ સાહેબો અમક રમે છે,
નીકળો જે એટલા જ રમે છે નીકળને લિટો પાસવ
અને છે ને એટલે હશે અને આગવ પાસવ આવનાર
અવ જ અવ નથી

ਮੀ ਆਪਣੇ ਨਵੀਂ ਰਸਮਯੁਗ ਤੇ ਸੋਚਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ
ਜਾਤੀ ਦੇ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ
ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

માટ ફેલ ને મેળ કાઢકે તે કાઢકે ને ત્રા અર્ધ ના
 હેલ નરિ અને કોલ અને એ ક હાર્ય એમ
 નેલું કમ્પ કે મને ચત્રમાય કચરેય ચેપુ નેલું
 યમ્પ કેમ્પ ને નમ્પ નવનમ્પ ' એના મેખમ્પ ઓર્મિ
 હાલ નીકલે એ ન મારા મહે મોટી મલિમ્પ ના
 અને નામે મલિમ્પે તમે ને મેલેલો વાગ ઓર્મિ મેલેલો
 મેલેની ઘ વાગ હ પમ્પ નીમ્પ એમ્પતી લલ્પે પ્રિમિ
 અને નીમ્પ એ મે નામ નર હ કાઢલ ન નેકે

અને એ દિવસ મ્પમ્પસ અને અમ્પધે મ્પલેલેલે લરી
 દીક્રી નીલમ ચીમ્પા નામનર લાગીના મલિમ્પલ
 ઓર્મિ પકડી નામની મિલિમ્પા અને લમ્પ મ્પના
 કે એ વાત વધા ને ત્પા રમ્પતી પ્રધિમ્પ હ નો
 એ મ્પલેલો મલિમ્પી હુમ્પ લુગલ પ્રધિમ્પ વલ
 મારા મ્પમ્પલમ્પે મને એ લલ્પ મ્પા ન દેરલ્પા કે
 આ લમ્પ મારા વલેલો ત્પા ના મલ્પુર હલે ને ને
 મ્પ વલ્પ પલેના ત્પિના મલ્પેના મ્પાલ કના લમ્પ
 મ્પુ મલ્પુલ લત આલે મલ્પેને મિલ્પલના દેમ
 આની સલ્પેરી મ્પલેલો પલ્પુ લલ્પા લમિમ્પાન ના
 નીલમ્પા તો એ વમ્પેને—લ્પ વલ્પ પલેના આની
 કેની લલ્પા અર્ધ નેકે મેલેલો મ્પાલ તો આ ન અને
 આલેલો નવી

પમ્પુ લ્પ ને આ આપુના લાન પ ના વાત આની
 લલે મને આ મ્પા દિલ્પેલ લલ્પ નામો આની
 લલ્પના આ નેલાર્ધ આ ની પુમ્પલ મ્પુ લલ્પે
 એમની આલેલો મિલ્પાર્ધ મ્પુ લ્પાના આર લ્પ-
 આપુ આલે લલ્પના પમ્પુ મ્પા દને આ આ નેમ્પેને
 મ્પુ મ્પેલું પમ્પ

નીલમ મોલ્પા અને મ્પા મ્પાલ મલ્પ નેલો એમ
 મે લલ્પલ્પ લલ્પા મ્પા લ્પને આલેલો દિવસે
 અને એમ્પ મલ્પેલ મારા પલિ પલ્પે લલ્પા હર્ડ
 તમે કે લ્પા હ ત્પા મેલ્પાર્ધ નોલ્પી પમ્પ મ્પા પલિ
 ત્પાલ દિવસ હ ત્પા હિલ્પના લલ્પે મ્પાલ
 લલ્પાલ્પ લ્પા અને તેમ્પા નામ મોલ્પા લલ્પા આલે
 મ્પાલ ની નામની વાલેલો નીલમ પ્પેલેલો એમ

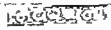
લ્પાલ પલ મેલ્પાર્ધ મલ્પા એ લ્પાલ અને લ્પા
 લ્પાલ મ્પાલ્પ હ ત્પા હલ્પ લલ્પ મ્પા પમ્પ મેમ્પ
 નીલમને લ્પાલ મ્પેલ્પાન હ ની મેલ મ્પા લલ્પ
 નીલમે લમ્પી આપુ મ્પુ કે ' મોર્મિના મારી સારો
 સલ્પાલ મ્પાલ નિલ્પે અને પલિન કલે મોર્મિને હ
 મ્પેર નમ્પેલે મ્પેલે

નીલમના આલેલો હ ન મેલ્પાનુ તો મીલ્પ કોલ્પ
 મ્પાલ્પેર મારા મ્પાલ્પી આ કોલ્પ લલ્પા લાલેલો હ
 'લલ્પ મેમ્પા મ્પેલે લલ્પ હુ કે મારા મ્પાલ પમ્પ એર
 મેલ્પામ્પાલી મ્પાલે લ્પા નીલમ મોલ્પાલ્પ આલેલો
 નાલ લલ્પી મેલ્પા એર મેલ્પા 'લલ્પ મેલ્પી લલ્પા
 લ્પાલે અને મોની લલ્પે હ નીલમને લેલ્પેને તેમની
 આલે લલ્પાલ્પ લલ્પે અને લલ્પા આલેલો નિના,
 નેમ્પે લલ્પા લલ્પા ના કે લલ્પાલ નો મારા લા-
 આપુને લલ્પાલે મેલ્પાલ નેલર લલ્પે હ આલેલો
 મ્પાલે મ્પાલ પમ્પી મ્પેલે

મ્પા લલ્પે મેલ્પી ડોડી લલ્પી છે લલ્પ આલે
 લલ્પાલ્પી લેલ્પી લલ્પી આલેલો નીલમ આલેલો છે
 એ ત્પા એલે મ્પેલેલે આ લલ્પ લલ્પાલ્પી મ્પેલે છે
 ન્પાલ્પા લલ્પાલ્પા અને હ લેલ્પે પ્પુ ને પ મેલે નલ
 મોલ્પા લલ્પાલ્પા તે લલ્પાલે લલ્પી મ્પા તો એની લલ્પે
 ને મેલેલે લલ્પા કે આલે મ્પેલે હ ત્પાલ્પ મ્પેલે
 લલ્પાલ્પા પો કેલ્પી મ્પાલ છે ને પ નીમ્પુ લલ્પે
 મલ્પે છે

લલ્પ વલ્પ પલ્પી લિલ્પ મ્પાલી આલે મ્પાલેલો લલ્પી
 લલ્પે લલ્પી લલ્પા તે મેલ્પા હુ આલેલોલો લલ્પાલ્પા
 લલ્પાલ્પા હુ પુ મારા લલ્પે ત્પાલ્પી મને મ્પાલ
 લલ્પેલો આલેલોલો નવી આલે લલ્પા આલે લલ્પાલ્પ
 આલે નીલમ્પ લિલ્પા આલે—લલ્પા હુ લલ્પાલ્પા લલ્પે
 લલ્પે લલ્પા ના નાલ લલ્પી લલ્પ છે

લેલ્પા લલ્પાલ્પી લલ્પે હુલ્પા લલ્પાલ્પી લલ્પી મારી
 લલ્પાલ્પી નીલમ લલ્પાલ્પ લલ્પે મોલે લલ્પે મારા લલ્પાલ્પ
 લલ્પાલ્પા લલ્પાલ્પા મ્પાલે લલ્પે આલે આલેલોલો તો
 હુ આલેલોલો લલ્પી લલ્પી હુ નીલમના પુનર્પા લલ્પુ

વા. મે. શાહને એક પત્ર

442HVR, 41 09-28-20

ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰ ਫੇਮਲੀ

२२ श्री गार्ग्यो यत्न भजते ह्येते ते पश्चादिति यत्न
भजते दत्तो योऽपि ॥ १८ ॥ सत्येति यत्नोऽपि
ते ॥ भजते यत्नः यथा भजते यत्नः यथा भजते
'यत्नोऽपि' इति ॥ १८ ॥ यत्नोऽपि यत्नोऽपि

[illegible]

મહાન ચિંતક અને વિપ્લુત સ્વ નાટીલાલ મો. શાસ્ત્રી સાહિબ
એમણે તેના વિચારને કે જે તેના સપાકને કોઈ હેતુવાળી કોઈ
મહાન સમસ્યાની સેવા કરવાની છે એવા પદ અને તેની
મહત્વની પાસેથી એ હેતુવાળીની યોગતાથી દાખલ છે.

નિયતના અનુભૂતા નવી કે જીવનની પરીજ્ઞા કરવા બદલ
ને જ કિંવા દ્વારા તેમની પરીજ્ઞા મહત્ત્વ યથા છે અને
પરીજ્ઞાનોય આ રીતે નીચેથી ઊંચે તેણે કરેલ
એક જ રેખા જામની સાથે વિવાદના ક્ષેત્રરુપે લઈ
છે ખરી વાત તે એ છે કે યુગરૂપી આગતો
વાગ્દસ્ત જ નરિતલ છે અને તેથી અનુભૂતિ યુગો
પત્રકો કે અરિવચાર થવા માટે પરી રહ્યા નથી
'કિંમત' અને તે યુગીકરણ' દેવ તે પછી ગાંધી
થવાની આગા તે બગેરે જ રાખી શકાય બહુ તો
૨૫-૫૦-૩૦૦ અને 'કુળાલિયાચાર' અનુભૂતિ સુદ
જે રૂપા અભિપ્રાય જાહેર કરે પરિણામ વગર જ
'અધ્યાત્મ' અને 'ભૈરવી' ને વિષય માટે નહીં ગોઠ
વવા શક્યભાવેને આગે કહ્યું છે, તે આગે જ
મેકકલને તમો ઉચિત લાગે નો તેઓ પર માત્ર
ખર્ચક પૂરતક વાંચા અને વિસ્તારથી સુદોષ્ટ તથાપદ
કિંમતે કાને કરાઈ છે

નવું પત્ર કાઢતા ખઈ પેપરમાં કોમ સંપાદક કે
પુસ્તક લખવાના—કમ્પા ખરે ખવાયે તે બન થયુ જ
નથી અને બનાવ્યુ માથાના પૂરતી ચિત્તાગામિ. આ
વાળા આ રહવાની ચિત્તાની કુટિન ઉપાધિ કે લાખેનો
ખરી પામે સ્વાત પડખા દર્શાવે તો કોમના બચાવ
કે કોમ બાળનીચ ચિત્તા કરી દર્શાવે કે મનુષ્ય
આવ જામટિડો એવાનર છે આપુસ કામ કરવા માટે
જે કોમનાર રહવાની આને છે અને પછી આમી
લખ છે એવાઈ આપ ને અમર ચિત્તાઈ લખ છે
સમાવ છે કે જેટલુ ખરે ને કાપે 'જાતી' માટે
વાળી-ના નામ-એ દર્શિવાર ચિત્તામાં આપુસ કોમ

२ ओमाप्री ' गीतुगी' हे सभाशायना प्रवर्धनी ' के
नदि ने = मयुगवा मा गु नदी भू ' प्रस्थाने ' मय
१८४८ ना शेष-मय कमी वा अविद्या लोभार्थ सभा
उत्साहानी उत्साहित की लोपी हती-

ત મને નહિ નહીં પડાય શયુ હશે નહીં શયુ
 હોય તો ખીન મર્ત્યો આવી ન મરો હશે
 'અમુલ્ય' નહિ કે રિષ્ટિ (વિજ્ઞાન) અને અમુલ્ય
 ન હોય છે અનુય મોલો નથી અમલ મોલો
 નહિ છે એ અનુ આપે ન પ્રસન્ન અમલ છે
 એ નહીં એ નહીં એ નહીં એ નહીં એ નહીં
 એ બને નિરુપેક્ષ—અમલ તો હશે આ
 પેનાના વિદ્યાર્થીએ એ આવી પાને-પોષી આપાત
 થયા છે તમે શયુ એ અમલ હશે કરતા નથી
 આપાત અને આપાત હોય નથી દુનિયા આપાત ન
 નામ | શયુના કિલ્લો એ આ જાન થયા કરાર પામી
 મળતા નથી

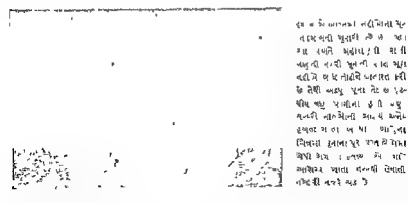
તમામ પ્રતો આપી પાપના ને કરા મિત વિજ્ઞતા
 કરો ત્યારે પ્રતિ લક્ષ્ય થાય છે
 એતપુનાં રા અર્થે અર્થે પ્રતિજ્ઞા છે કે તેમ

ક ના મો રાહતા એ વિજ્ઞતા મિત્રો નોમ
 આપી ન હોય તો પદ્મ પાપનામ કોઈ અમ
 નમુ નેમ છે મિત્ર કેલે થે મો પાપના આપ
 પાપના કરીને એવમર કેપના રહેતા મુના કરે કે રાહતા

પૂર નહીં છે કેલે પ્રતિ નમો મળતા નહોતો આપ
 પ્રતિજ્ઞા કરે તો મો અમલી મુખા મિત્રો આપ
 અને અમલ
 આપ પાપ કે અમલી હોય ત નમર પ્રતિજ્ઞા મળતા
 હોય તો ન હોય દુનિયા મોલો આપ ન અર્થ
 કે રાહતા પ્રતિજ્ઞા નિવિત્તા મુના અને
 અમલ આપ છે
 અને સર્વે આપના આપના વિન

કુલેકલે
 વાહીના કરાર કરવાનો

અમલ આપવા વા મો આપે દત્ત અને ને મળતી નથી
 આપ નહીં દત્ત અમલ આપવા ને આપના કેલેકલે
 પદ્મ આપ નેમરો કેલેકલે આપના આપના આપના
 દત્ત કરાર નિમિત્તે નેમરો આપે કરાર નેમરો એવમર
 નેમરો નેમરો આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 નેમરો આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના

દત્ત ને આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના
 આપના આપના આપના આપના આપના આપના

ગાંધાંનું સાયસાલ્યું ગયું છે

‘ધનકા’ કે ‘લેખને’ પછી ‘કર્ષ’ પ્રતિબીમ્બ હતો ?
અ : હો એ જલસેતિ જ ૨ વાત્સલ્ય ૩ ચેત્તે ટે
 લેણા ખૂબો મર છે જતાવે તેમની આજ્ઞાના નયો
 આનંદ ઓડા નંધાર નથી એક ભાજુ આનંદી આન
 વિશ્વસીવે પેલી પાગ, છેક નદ સુધી પટોજનાનંદ મરમ
 ક્ષપતો કરી રો છે સિદ્ધાન્ત પ્રગતિશીલ કુનમ
 દુનિયાના મુખે જાપી મનિએ ખાલાર્થે રચા છે હવા
 નામગ્રાન્ત વિશિષ્ટ માનસ એવું મે છે નર્મિત મેરી
 મો છે વલ્લેન અને સ્વધવકા પલ્લુ મેના એ છે અ
 લેણા મેની પદ્મના મેણા આવી નવા છે કે તેને
 હાવા તેવાં મે

એવું બધું છે કે એક નામની વાતનું પાણી પીએથી
 લેણે વાળા નીકળે છે એ જામના એક જન મેરી
 જનના મેણેના લેણેના પીવાથી વાતનું પાણી બાપુ
 મેણેક માસ પછી ત્યાં વાળા નીકળવા લાગ્યા હેણે
 પદ્મનાં તે હેણેને હાથના વાળા નીકળના સામ
 લેણા ખૂબો મારા હાથના પને સ્વધવ નહિ જે વા
 કહેવાય નહિ પાણી એની હેણે જ ન મે મેણા
 હવેના ને હવેના બહાર નીકળા બાપને જ
 એક કાળા મહાકર્ષે વધે તેને પેણાંડો પાગ નહિ
 મેણની હાથાંતિ માર નહેતો ‘ઝાવના એ સળા
 માર આજના પિત્રાના મારેજી અધિકારી એ
 મામના પદેણી મલ પેમા નામની વાતનું પાણી
 પીએથી વાળા મલ છે એની માત્રની મળી એ
 માત્રના જઈ તપાસ કરી તે ત્યાં થવું થવું લેણ
 પાગ’ બાપને કરતા હતા આરેજી અધિકારીએ
 વાતના હવાને તપા મલથા વાપરું પાણી કાઢે
 વાપરું નહિ એની મેણીક મારી, સતપત્રો મેણની
 તેની તાપક કરી
 પદ્મ લેણે તે પાત્ર વાતનું પાણી વાપરવા વા વા
 તેમની એની માનના દીકે આ તે મરિત વાત છે

માનસવાળી હાથ મા’ ૩ થવું એ એને તેના સાયસાલ્ય
 માલસોના હેણે વિશિષ્ટ વધી કાળે’ જેના જુઝાળની
 આ દુનિયાથી વાતનું ‘જનુ અલિ’ ૩ મેણી રના થો !
 આ નવનરમ એની સમિતી છે

માનનું જાતક છે વાત બધું માર તે માત્રા’ ૧૦
 જેણે વ મનુ પાણી મલ વાપરું આર છે હા
 હેણેને કરી મરૂ ૧૦ વાળા નીકળે છે એ તે
 માત્રા’ ૧૦ હેણે જે ન સાધીને તે માત્ર ૧૨
 આન આરે

એવી સ્વધવકાથી થવું ‘લેણા પાણી વાપરવા મામ
 તેમ જામનો રૂથ કર કરતા, હાથાંતિ પાણી લે
 જનની જનુ ૧૦ પાણી એ મારની મારે મલવ
 મલી મેણી પદ્મ નેણે વાતના મલ પાણી મરી
 આવાની ની

જેનાક વાતના પાત્રાનિ ઉપરોગ જેવ ૧ મારના અને
 નદાના કરવા દવા તે જેનાક પીવાને
 કરવા દવા

આલિ પાણી સ્થા દમે ત્યારે હેણેને રેણ નહિ
 થો તેવ થવું દમે ત્યારે પાણીમાં વાળા રાપા
 છે એ વાળા મરીપાથી જાત્ર નીકળે છે અને
 હો છે એ મામના એવા રેક મન્યા છે લેણ
 મેણપાત્રના વાવ છે હવાને એ પાણી વાપરવાને
 આલક મારેના એવે જેવ મેકુ છે

મામ આ આલકાની પદ્મકાથી વદાર નીકળી રાપ
 નહેવું આરેજી અધિકારીની વાત પદ્મ જે મેણ
 અને કરતા નહેવું મરેને તેમને મે મલ્યા’ ૩
 દુ નેમની બાધે બાક મામને માત્રાનું તે સ’

મે નામનોએ એમ કહી તેમને માત્રા’ ૧૦
 જેવી મેણ પાત્ર ૧૦, નમ્યા મલા માર તે જેવા હેણ
 મલ છે નેમને વાત મરી, પાણી જેવી દવાથી મ
 હા કરતા દવા

‘લેવકા’ ૧ નમરી જાણે વાત સાચી છે આ
 સાદો દુકમ કરી નામની વાત પાણી બધ કરી
 રીનું છે

મે મેલિને મને પાછી જાણ નોવા છે ને ।

આગેવાન જીવિદારી ૭-મે બોલી શક્યા

‘તો તો નોક જામુન મને સહાયતા છે ને છતાં જ્યાં
પરોડી બપોરી દલે કોઈ વાપણું નથી અરખતે
અવાસે શા

૧. જો કોઈ વાચકશ્રી નંબી તો તેમ જોઈ જાણી જાય છે
 કે જેમ જેમ નંબી કોઈ કોઈ જગ્યાએ જાય છે ત્યાં જોઈ જાય છે
 અને તે જોઈ જાય છે તે જોઈ જાય છે તે જોઈ જાય છે

વાણિજ્યની નીચેના ઉદ્યોગોમાંથી કયો ઉદ્યોગ
અમે પાણીની જગ્યાએ વાપરી શકીએ છીએ?

‘गामिनी’ (देवनागरी लिपि) द्वा. डेटा। छेरीने धीजा।
भगतीअर मीय सौदी नापे सौदे जाअ व आभयानु य’

૧ જાણી જાણીને કાઢી કાઢી જાણી જાણીને કાઢી જાણી
 જાણી જાણીને કાઢી કાઢી જાણી જાણીને કાઢી જાણી
 જાણી જાણીને કાઢી કાઢી જાણી જાણીને કાઢી જાણી
 જાણી જાણીને કાઢી કાઢી જાણી જાણીને કાઢી જાણી
 જાણી જાણીને કાઢી કાઢી જાણી જાણીને કાઢી જાણી

‘એનને પાછા કરી જના ઘડા તો તમારે લાગ્યા
યાન છે નામના ધાળા નીકળ્યા તે બેનિ નહીં વન
રનું ‘મેરો’

સેવકશ્રીમ જાગી જાગારે જગદગે નરિ મમજાન
જોઈને ર મજા જાગારે જગદગે નરિ મમજાન
જોઈને ર મજા જાગારે જગદગે નરિ મમજાન
જોઈને ર મજા જાગારે જગદગે નરિ મમજાન

પણ એ વાત એવડી જી ગત પાછું પાડી નવરાત્રી
જાનું વાળાને કેમ હવે જાણા જોડો દુઝલ થયો
નાચના ગાંધના ઇશોના કમી જોઈ તો કંઈ

એમાં તમને ખબર ના હો વારો તાણુ મારીએ
તો માતા કે પે વાળુ પાખં શરવાળુ એણુ મગિ
શાલ છ' જે તમ નુ દેખ જે હો ના ભાળુ દેખ
તો તા ભરે

ਘੜੁ ਐਨੇ ਭਫ਼ ਨਾ ਮੀਰੈ ਹੋ ਗਯਾਤ ਨਾਮ ਖਰ
ਕਾਪੇ ਨੇ / ਯੋਗਿਨਾ ਆਤਮ ਸੰਕਾ ਸਲ੍ਹੀ ਸਮਝੇ ਯੋ

રૂનિ ખરિયાપની

4

ਸੋਭਾ ਜੀਵਨ ਆਪਣੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਜਿਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ
ਸੋਭਾ ਜੀਵਨ ਹੈ

“પા વાંતને એ કાંઈમની િડિ મર જાય
મગા તાલુકામાંથી જીવે એ જાણે વાડે રહે
દુઝો રહે છે તમે પાલિત જલ લાવવાના આગેરોને
મારો છવાવાનું કહે તા જલ પેઠે મને દેહો પાપે

‘હવે તમે તો એ બાબ ખાતરી હા ને કે હું ચૂદ
છત્તી પચાત્તથ પડતા નથી એ માન્ય મામ નહિ’

ਬਲੁ ਸਾਮਾ ਤੀ ਸੁਖਾਵੇਂ ਨਦਰ ਨਵਾਨੇ ਏ
 ਮੇਰਾਮਾ ਆ ਵਾ ਕੇ ਨੇ ਵਾਲ ਆਖਰ ਆਖੁਸਾ
 ਕੋਰੇ ਓ ਮੇਰਾ ਵਾਲ ਮੇਰਾ ਵੀ ਤੇ ਮੇਰਾ ਨੀ ਮੇਰਾ
 ਤੇ ਤੇਰੇ ਕੋਰੇ ਮੇਰਾ ਮੇਰਾ ਵਾਲ ਮੇਰਾ ਮੇਰਾ
 ਮੇਰਾ ਮੇਰਾ

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ :

આપ એવ નથી માનતા કે એ પાત્રો મારે પોતા
હૃદય ભરેલા એવ લોકોના મને સમજાતો હોય
અને હવ કદી શકે એવી શ્રદ્ધ હોય મેં. બચાવવા
હિત્તાદી કારણોને લેવામાં આવે છે :

કો અપાદે જલ્પ વાનિ - કો અપાદે કે
તે પદો અપાદો આન ઇત્યન્ત દરિયા પ દરિયા
કો અપાદે વાનિ તે અપાદે કે
કાપાદાવિયા જા વાનિ કે તર તા અપાદે
અને અપે કે વાનિ અપાદે કે વાનિ
પદો - વાનિ અપાદે કે વાનિ કે

જેણે ભારતી શારે તપાસના મેગાનો ધ્યાન મટે
તપાસ કરાવીની શરૂ - પછી ઘરેલાનું નવી ખમૂ મે
માનો અપાસ 1971 ની છે કે ચક્રવર્તી સ્પર્શિત
એવું કુ કામ જેવું વ્યક્તિનું 19 મર્દ મેમ નહિ
કરી તમે કે તમે ના બહારી પનાદ ના ને આપમે
અન આપમે

લોકો જોઈએ કે શ્રીમત સોલરિયે કે
 'તમાના વાત માત્રી છે અને જાણુ એ બ વાતજી
 આશ્ચર્ય છે કે મોટા કેમ હની રચા ને હિલે જો
 માત્ર સમજાવા જ તમાના નામની જણાવ કે
 કુળના હતા !

'મે ખરા કરી ગયા એ શ્રીમત ચેકારો છે એટલે
 તેમના સામથો તો દોષ જ તેમની સ્વાધ્યાં પા
 નવાનુ હું' ચેપારી સમજાવી દેતાહતે ન તાજા
 કાલકેરા તો તેમના ત્યા જ પડતા પાત્રથી 'તો છ
 એ સવારમાં જોતુ ખર્ચ જે છે દુણા કરો જો
 તો કાચ દાનારે છે તેમનુ રસીકુ સાથુ જ હેમ છે
 આ યજ્ઞ કારણે તાના કાર્યકે તો તેમના ઉપકાર
 મત દોષ જ એટલે તેમણે એમજામા તેમના નામના
 જનામનુ કરા !

બીનજી પચેથી મે જાણુ કે એ 'ગાંધી' જાઈને
 નહોતે મ્યામરી રાતના પેગાને ત્યા એકા એવા
 વખાડેલા, કાદવા એકાદીને વર્ષ અંધે

આણુ બીને જાણુ છે ગોળાના રેખા આળ્યા
 કાચ પેલાના માટે સનાતનુ હરે એવા ના જિને
 પીડિને તાલજમા ત્યા પા દત્તા આશરે બાઈ ગાંધ
 કરીકી લહે !

અમારે મે જાન કુટલીનો બટકલો તો એણુ
 તાજા ! જી આ જુદી નહેતી કહેવાતી વળગી
 દત્તા મો કહેવાન સમજ કરીએ તો તાજા પાત્ર
 વર્ષ મુદત જોની જનામનુ કે રાત્રી દત્તા એક
 પેગાણે હિત દિયતી તો નાત વદા કે કે
 રાત્રીના કે રેખાના નાત તમા તમા જાત્રી ગાન ન
 કેકા કાપા

આ માટે પ્રમ નુ કેનુ ' પેગાના જિનો સિર્જન
 કે નહિ ને પછી જુએ માત્ર !

કે તો જો છુ કે મામ્યાનુ સમ્ય દમ વાજુ નહ
 હ તો માત્ર છે કે નહતે છે મા' રહે અને
 જુજુ આ તો ના જાન પા તાજા અને રી જુ
 મ તો નાજા પાઈત પાત્ર આંખિને વેશુ કે ન

કુળનુ શીખુ જુ મેટમે રુ જુ ! જાકી મો
 પાણુ ત્યાં જ અહુલક કરાવે તેનો તો નહિ

નહ માત્ર તો રાત રહુ વડુ જુજા વાજુને મામ્યા
 જોડા હતા નહતે માત્ર તો ત્યાં જાણ મળવા
 જ્યા ના

' સરનામ ' ડાહ્યા વખતે નાજ પાત્ર હું '

' લેકરના ' નામ પર રિપાયા છે કે જુ ! કમણુથી
 તો કે જાણ જ નહો

' જાણુ એકકાચ ત્યાં જ છે કે મદદા તો નેવક
 મમ જુવા કાચ ' કે જુ ?

૫ મ્મયે ને ત્યા 'તેન ઉપકાર' ખતાને

મે જાણના અપાયા કુળના મેળાવારી વખતે દત્તા
 તના હર્ષ સોરી આપવા કેકાઈ રજો હતો મોડા
 મુસી જમે વાતો નવા મેમ

' દત્તા હરે જોઈ સરનામને પાણુ કહેવા કિજાનુ
 હત મે એકા આપણી પડ પેરે નેરા છે '

નહો વાત્રી કેર નાજા દત્તા પોરીએ રિગિને કુ
 જીજાન અમખન કરતો પડી કામે લાવતો જોઈ
 તો વ તલ કમ લાવે સર્ક બેસા જા આજે તો
 સરના અતિપાર સમ્ય સરના દત્તા આપમા પચુ
 જાત વખતુ હાંત લેવા, આજે તારકાર થઈ નહો
 દત્તા

પચુ પેનુ કુજ કે મે નાત્રા 'તે ન આરી
 કે સર્મ જોઈ દત્તા તમા જાજુના વરમા કા જુ રમજા
 માત્રુ કાઈ નહુ રાજા ત્યાજીને ત્યાજુ આપાદન
 કો ને જો ને

બે સર્મ પા નુ દત્તા આદરી નાજા કેમ જાનુ
 વાજાજા દત્તા

૫ તો તો રજો રજો જોઈ મે જાણુ તાજુ છે ! ના
 જોન સમજાવ લાજા

માત્રા તો ૫મ જુજાકીના માને છે એ . જાજ

૫ પડી રજુ મા' જાને જીતનુ કે જા રજાન

કા રીકે જુજો જુદ રિત ૫મ આ તો દત્તા

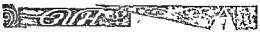
ડાલુ વાગે છે ખેતી થાઈ થુલુની દરો ! આ જુલો
 દોડાડા કરો મ્હો દરો
 ' જલ છે કે નહિ ' જલ નહિ તો નાશ ફૂટો કરી
 નાખીશ તુ હજી અને ઓળખતો નહિ હોય જાની-
 માની યોની જલ કે તાર નુ જલને હો ? જોય
 જલદઃ બોલી નાખ તાર શુ જોઈએ છે ?
 બાજુના ધન્યા શાસ્ત્ર પાશવુ દોષ, બલે જુલો મારના
 દોષ પૂજનાર દોડાડા કરુ હોય નાં કેવા રીતે જા
 આરે / જાની મોટી રાજ સુદી આ રેકડી આના
 મ્હો શાસ્ત્ર પાશવુ રાજુ ને માગે નિહ દગમ થઈ
 દુ નિપજમી પરચારી એ બાજુના રેત ગયો
 ' કેને રાગના વળગે છે ?
 ' આ અમળા અનુભવે '
 ' આ હોશરને વગાડ વળગે છે '
 ' હોપે, હવ વળગે છે તે કેને જાણવે છે પાંચ
 શાખા જુલો થુલુવે છે તેમે જાનો નાથી કહે છે
 ના માટે જાણુ નથી '
 ' મોડેલા શુ કર છે ?
 ' પાન આલે છે ત્યારે મારવા દોડે છે મળો દે છે

જાન જ્યકવાને છે, પોતે પાંડાની જાને માત્ર પર વપ
 કહી તન વે છે કહે છે કે હોશરુ લોલો પાંચ,
 જેને જાણો નહિ વહેવા જી. જુલોને, તેજુ શરે
 જુલુ થઈ ગયુ છે ?
 હોશર નાખાઈ ગયો દરો પોતી સુકાઈ નહુ હતુ
 જલર તો મેલીથીઆ કે જેને કાઈ શેષ નગ
 એ હતુ
 ' કાઈ મારા કોકરવે દેખાડે તો ! '
 ' મેલક જા ! આજા હોશરુ શુ કરે ? આ તો રા
 ગાક કહેવાય એ વગાડ નીકળે ના જ એ શામે
 થાત '
 એ એ હોશરને આ વહેમ અનુભવે કાવી નાખવા
 પશુરે અમળના દવા કરવાવાની બધામયુ કરે,
 પશુ એ તો ' વગાડથી તો કલ ના કરવાવાઈ કાવી
 આતે વાન કાઠો ન મળે પશુ અને રાજ રાખવા
 જોટનુ હતુ ' તમે કહેા છો ના મોટા કોનવને
 દેનાઈકુ તેમજે આ કલુ જોટનુ જ દવા ન
 કરાશે જુલો બહુ આખરે મે મળાટુ કે કી
 હોશર ખાતસ થઈ ગયો આ વહેમુ કાઈ જોશા
 કરો જલુ ?

હાલ ૧૫ જોના ને વિધેય પદાર્થના એક ભૌતિક નીતિએ હવે રાજ્યક મનાવવામાં આવ્યું છે. મહંમદ શાન આમ
 અને માર્ગના બનાવેલી પ્રથમ વિધેયો. જેના દ્વારા આ સમિતિ પશુ પેન્સાડી થાત ન બાકની રેતીકા
 માટેનિક સામાન્ય મનન છે.
 આ હોશર, નિક વિધેયોના મળીને ન-યુનિક ૬૦ મેન્ટિવિડ ૬ થુ અને ૧૦ મેન્ટિવિડર ૬ થુ આ વિધેયો
 રહેશે. મેન્ટિવિડ ૬ થુ રેતી, રેતીવિડન સેડ (૬ થુ આથી રેતીવિડર ૬ થુ ૧૮ થુ રેતી મેન્ટિવિડ ૬ થુ) અને
 સાવન રેતી. ૧ થુ સવન રેતીવિડર ૬ થુ મેન્ટિવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ
 આ સાવનને રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ
 રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ
 રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ રેતીવિડર ૬ થુ

• હિમ્મિ-નવરચના • અમે કોઈપણ જાનનો પશુવ્યવહાર કરતી વખતે કે કાનાજમ
 મોકલતી વખતે, જવરચના મુજબના પહેલે આપના રેપર ઉપર હવે મહિને
 આવતો આપનો જા નં. અને આપનું પુરુ મરનાનું લખણ કયાદેય જૂથયો નહિ

મે પગ ઝાલ દાખમાં લીધો દાખ છાંયે કબો
અને ભોલો.

—પ્રોટા !

અને ભેડમે ભે ગાર પૂટ પીધા ફી લખ્યા કરેલા
ગામ વડે કોમ્પીઅને વિવેકશરી નમ સલામ લગી
અને આખા આસ ૨૫ ઉપર થકા

દેખતે ભીચરની બાદથી લીધી અને ભેડ આલખા
શોકુ યોદ્ધા ભીચર કેટલુ ગામના લેખા ભેલે
રીકુને કુ આમેરા રીતે ભેલે રજો દેખતે કરી
પ્રમ કહે.

—મેરો ભયનામાં શા મદિ જાનના હને ?

કુ કરી ચૂપ રજો

—અરુભ, આ ચકાવે કમીજ નિવિન વીજ છે !
જ મ પદેમાં આ વચ્ચુ પછી આ ભે રિયનિઓ
વિરુદ્ધ આપણુ આતાન આપણને કેટલુ કતાવે છે ?
આ હવનને અર્થ શો ? માણુ ભળે છે, દુવે છે
અને આપણ પામે છે રા મદિ ! આ કુખ અને
સખ આ આપણુ અને રિયન, આ અમલ મપાઈ
લેવુ શો ? આ દવનના વિરા અને પણુ પેડેડના
અતરવો કેડેડના હમિલિડુનો ? આપણા વિચારોની
કુનિયામાં માત્ર મનદેખ જ મદા છે આમા અવ
કુ ? ગાથા ભળે છે ગાળી રીતે કોઈએ તો
આપણને અમલ પડે છે દવના ઉપર કોની મદા,
અપણુ ઉપર કોની સલા પણુ ભળ ઉપર નહિ
સોગા માને છે કે ભનવાન સર્વિસ છે સર્વક્રિયામાન
છે એની છ-છા વિના આપણની કોઈ મદા ન થી
ને આપણ આ સંભવે તે આ ભીચરને આસ
કુદે દામે યોજનારના મો ઉપર ફેર અને કહે કે
આની પાલન પણુ ભળવાની છત્ત જ મપાવેની મે
મે પડતુ.

—આ તારા મિત્ર આપણને અને ભયનામાં હિ
માનવા એનેની ક્રાંતિ અમ દલીલે હતી ખરી ?

દેખતે તમી પડતો

—આ રિયમ અને કુ ભીચર ભીચર આગળ દેખ

છે ને ! આપણી ભોદિત સમિત કુળી મપાડિત છે
મેલુ આપણને લાન આપ અને આપણે રિવેડર વચ્ચે
કાઈએ તો આ વિરા અને મોન જ પરીએ કેમ
અરુ તે ? આપણની એક જ સ્ત્રીમ અને કુ મલુ
તો કાળજી અને રોકી દકતો નથી એ આપણને
અજાનની વાચાઈ આ રોકિતના પુરાવા નહીં
૧૫૫ કહે, અને કહેતો કે માણુ આપણના કરે છે
ભરે ભાસન કેમ ચૂપ મેની ગદે છે ? કેમ એ મેલુ
કુલુ નિવારના નથી ? કેમ એ ૧૫૫૫૫૫ કરતો
૫૫૫ ? ભનવાન જેવુ કઈક હોવા તો તે મદર પોતાની
પતા પોતાના સર્વિસના કાથમા તમા ન કે ભનવા
ઉપર પણુ માનની અત્ર ભોલવે છે મપણુ ઉપર પણુ
અતરિનિવાર અને અર્થપાત. ખૂન અને આપણ
આ છે માનવાની સલામો ! આ હતી મેની રૂપલો

ફેરકો સહેજ આમ લીધા ભીચરના કોને પૂટ પીધા
સિદ્ધિત મેલાવી ખરી એ એ હમ કોમા

—અને ભનવાર પાદ છે અલી માટે ત્યાં કુ ભનવા
મેલે છે તે જનભામિ મે મેલે હતો અમે મારેન મિત્ર
બેમા મળી યાનવર્ધક ચર્ચાઓ કરે રજા હતા ભીચર
વિચર અર્ચીમ અત્ર કાળી આવે ! ભીચર પણુ થોતા
દતા આપણને નહીં કરવે મપતો એ કપારે
૫૫૫૫૫૫ ૫૫ લેલ ને રિવે પણુ મેલે સહેજ વધુ
પી ભીચર હતુ ચર્ચા પણુ સોગે હવામે પીધી કી
હતી તમા નવા વિવેરે સમાતા હતા મીપનવાર
પીડી કાદ મર્વ માર્ચ ફોર્મ આપણના

સામર્થ્યનુસાર ક્રિતિન માત્ર પાત્રે કેડવા કેડવા
પાત્રે મણુકુ ૧ આરમ આ ભોદિત ચર્ચાઓ ને નગો
ભીચરની પણુ દલીલ મળે એવો હોય છે તેવામાં
પેડરને કામ ભળે કુ સમજ કે એને અમાનક
અમાનક અસ્તિત્વને પ્રમ જેડે દીધા આ વિષય
કેડને આપણને દાખમાં નાની તપવાર મદર દેવી !
પેડર કહે આ ૫૫, તારી પાને મેલી કયા સદર
અી ? છે કે પુરવર કરી રહે કે ભનવાન મી ?
આ ૫૫ આમ ભાતે અરુર ચર્ચા કરવામાં આવે

તકાલ પળ ભગવાનની અનિવરતી વાત આલે
 એકને ગાયા કાઢી એનું પાન લખવે પુવાન વાઢી
 બાલે હરિરાઈ જન્ય અને ભગવાન નથી' એ પુર
 વાર ક.૦૨ માટે મા તારાંધે ડરી એને પેટ અને
 આપણની દમ્ભોનું દમન નેત્ર પાશ્વર્ય રણુ અને
 સુધમાય મેસી આભળતા રજા-નાવ શો તોજા રજા

હેલમટે ફને ભીખનના મેચાર ઘટ માધા સિમરેટના
 એકમું એ કોપા પકો એવેએ

—ગાકન કેમ નું કર્મ પીતે નથી ?

મેય ભીખનના મેચાર ઘટ પીતા

—હા તા પકી રૂ તે અટ ?

—પકી પકી એવે વ્યવસ્થા એવે એ એ વ
 મરવા માનુ તે ભગવાન અને અટ-લી રડનો નવી
 એજ એની પેટ ટ દાણ પેટ મહે આનુષ્ઠા આપ
 ધાન દરે તેના પક ભગવાનની ડાઈ મધનને ઉતરી
 એકએ તે વ્યાખ્યાન છે ફરક માનની ગમે ત્યારે
 મહે તે નિંત મર તો છે જ પલ એનું મોત આક
 નિષ્ક પથરા કુદરતી હોવાનું પકુ એ જો આજે
 આ દાનિ નિર્ભય રૂ કે માર મરી જવું છે અને
 આ મરવા કુ તો તે અટ-લી નથી કે કુદરતી મેલે
 નથી આ હાલકા જ પુરવાર કા આપ કે જ માલોનું
 મોત માનવીના પોતાના અનુભવ છે ભગવાનના નહિ
 ભગવાન હોય તો માનવને પોતાના અનુભવ રાખે ને !
 આજનાં સ્વતંત્ર પેટની દમ્ભોને નાકરી સ્વતંત્ર પાશ્વર્ય
 દરે તે જોયા અને નિશ્ચયાર્થક વિષયકર કહ્યું પળ
 આજનાં દુઃસ્વપ્નની—જ હાલકા દાણામર માટા
 પાડો—પેટને વધે તેમ સભાષણના અકને હોધી
 માલ્યા મરે

મે પુણ્ય

—એ આજનાં દાનિનિષ્ઠ સ્વતંત્ર કરવો દરે
 કેમ ખડુ ને ?

—હા તે વધારે એ એનું હોય વરત મળ પકુ
 નર-મા જ એની પદિત્ત લી એ ને પકી અને
 મિત્રોએ નિવુવ કહા કે આજનાં ભગવાન દેશ નાવે

ભગવાનના અનિવરતી મિત્રો દરેકે એ અપો હિપાડી
 નહિ અને મિત્રોએ અજાણે નિર્વિધ વ્યવસ્થા અગત્ય
 મુકવો પળ માન્યુ ને તે વ્યાખ્યાન ગાનો ! એને
 હાનુ આજે કોઈ મિત્રન મેલ્યા લાડ પાત્રો સ્વતંત્ર
 અમેતે એવો રાવ અમેત નો અને એવે પળ
 ની પુ અજાણે અગત્ય નામિત્ત પના ને જ નર-મા !
 એ પોતાના પુરુષના પોતાના નિર્વિધ અગત્ય પોતાના
 વ્યવસ્થા પોતાના મિત્રોના પ્રમા-એ ને એ
 વિષયની જિતી ચાલે અને ભગવાન નથી ! ભગવાન
 નથી !! ભગવાન નથી !! એની હાલકા મેલ્યા હપારક

અવરે જવું કે અટ-લી અને ભગવાન એને રજામા
 ગળી મળે તે એ તેમ પેલો અગત્ય ભોમા રાખે
 અને મલક માક સમજાવી કે કે તે વાતવાત કાંઈ
 હાલકા ભગવાન લાગણ વ નથી ! પોતાની દાણો
 આનુષ્ઠાનના અને કેવળાતરી નથી તે વાત એનાર્થ
 રાખ અને પ્રદાષ ઉપ-વતી એના દેને-પાતરી માના
 વળતી જવી લવી એને પરેશની પકુ અનને અવાર
 નવાર અગત્ય અગત્ય મલક કાને કયાના ભાગમ
 મારકમણી કરી અટ-લી એવો વધે પગમલ-ટે
 કલાતરી દેશવાતી એને પકા માતે ગાડી મ પામ

આબેડા વગેરે વડેને સમગ્ર દિલ્હીનું રૂબ ધારત
—મટિલાએનું રૂબ ખારી—એક બેઠકની જેમ વહી
રહો હતો. પણ તેો અને આબેડાં તિલે કડુ સંભળ
નહિ કંઈકેટલામ મરિનાઓ સુધી એ અમારા
જેવામય નહિ આ ગો

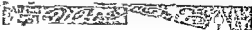
પૂરી થયા આલેશ પોતનાં નિષ્કેદને સંખલનીમા
દયાથી હેનની દીધો પેચરના આખને છુડ પોષા
કોડો યેજા થ મ વીધા

—આમ એક મને પેર અમારી કો આ યો
મિની પેચરના દાસન નેઈને મમે આમ દેશ મુઠઈ
મયા એલો મદેશ પધુ જામ નમ્બ વિના જુ
ધારે બેપાર મ આખરી નેજો અને મક એલો
માથે મોડી કોડા આલખને ૧ એલે કડુ કા
આલખને આપા મલેઈ થાકા મેલુ વળુ જામેઈ
અમર એના આપા ધાર જનુ જામેનો વરણ
વરણો મને દેકાને રો આમના આને કમલે કમને
જઈ મલો મલો કોઈકેટલા એક મ તુ તુથી ન્હો
કલો કુ તો એને આમનીમ ન લકમો એલે જ
મને હાલમો મલે જુમ પામ પેર ૧ મે એનો
અમાર તરન પારખી નેઈ માલે આમો માલો
રાજી નહોતી તુ આ આખર્ન દેઈ રકે ૧ મે
જુલુ આ ૧૬ મલ ને જુ મલુ ૧ નેન દસવાનો
૧૫ ન કો ૧૫ એક જામ એક કામો પો પો
નાખના દતા—વોમો નાખના દતા મિના નનેતો
૨૫ ૫લુ ૫ કામ મરા કલો એક મલ ૫૩ ૫૫
કાઈ મઈ દની જાલે કાઈ જામ જામને વ કો
શોમી માખુસ કામમાં ૫૫ લકાની કલપના આખરી
કમ લઈ રહો હતો એન થા બનામ મનીકે રાજુ
નહોલુ કે મમો રની કમલ ને વ મે એને મારા
દાસનો રો આપા નેકમા જ એક માલે દતા
મે એ ૧ તોમરીપૂરક મેકાકા કુ ૫લુ મેકો એની
લકાની એની કામ નેમ જામો મલો આલો
બોની મલે ગામ અને મલુ કુ મ મે જ આ
આખર્ન દેઈ કો ૧ રેનો જામ ૧ બેલીય, ૧૨
લતો આખર્ન ૧ આખર્ન હાલમો રવર કલુ પેર

ચાક એ તો આખરે તે દિવસે દેશને ત્યા અપડા
દતા વ ૧ મે દાસમા કોડુ દલાલુ થોડા વાર તે
એ જામ રજો જલુ જાલે એક મમરી વલજ
કો મારા કાને ૫૩૫૦ ૫—સાન ૧ દિન ૬ દની
આ વાન એ થોડા વખતમા મારી પેરના આખરી
દની કુ પેરના મિલકત મિલકત મળના મારે એક
માલમા ગમે અને એક પૂરના ટેવર દરર એક
મેક પીલા દતા અને પરીકા મેરે વાલો કાતા દતા
મેલુ કાક નીડી મલા મિતોરે વિ ૧૫ લાંબી કુ
મામ ટેવર ઉપર મેલો રકો મો ગાલુ મલપાન
જામી રાખુ તેમા કે લકા બનામવા મેલો આમી
મલમા મારા ટેવરની ખાલી પુરસોમા મેલમાઈ
મલ એમલે પીલા માલુ આમનેમરી વાલો ટેવર
સમય મિતેરે મલ વાલો કો મે મે ૧૫ થો લા
કરી એકે રમ પડકરી મઈ કમ ૧ મોલાનુ કામ મેલુ
કલુ મારો આ ના મલ કા મો મે કલુ ને કુ મલુ
તો બચવાન અને રેલો મલો ૧૫ આલુ કલો કુ
માલની મલર કોડી કો ૧૫ લોડો ૫૫ મારી
૧૫૫ દેકા મારી ૧૫ આખરી પુરના એક
જામી ખલારે આવી રલો કલો મે એ રેકાને લામ
નરે કલુ એ જુલો ૧ કુ મલુ કુ ૧ આખુ કલો
કુ અમાની મલે કોડી કલો અમાની લેલેકા
આખો એકલુ અને યા છે ૫૫ ૫૫ પૂરી તો આખુ
કે ૬ મેલે ૫૫માં કુ અને મરા મલકત મલકતમા
એક કામી રેલો એ પેર આખુ મલા મલિનાઓ
મિતે મરા દેવા જાલુ કુ લકા ૫૫ આ મારી
કામી પીકાના તરમ કુ મારી જુલો મો મારી
નિહલી—એક દનામાં મઈ ૫

થોડીકા થુ ની લેવમો મો પૂરુ
—આ મ તુ મ માને છે આખર્ન ૧ મે આપા ૧૫
માલનો દકા કે નહિ માલનો દેવા ૧
કુ આલેશ રવો
લેલો કુ મીલરને ૧૨૫ દાપમા લીધે અને
પોત ના દેટ મુકાની એને ખવર નહોતી કે એનો
અન આવી દતા

✽

જાણીએ છીએ બાગ કે આગે ત મન છ મનિ
માટે એ આવાગિ છીએ આગે પછા ફરીયા પછી
તમનુ ની ચોરે આવીએ મનુ કે ધલમે
બીલી બાગ બીલી છે એ કે પદત હો પરીપે
મનુ જાણ કે પનીએ વીજનથી કેડુ
અ પછે ન પહેલ્ય જડ નથી ને આનહ પ જ
વળાનુ વિચ મામ પ્રાણા છે

હાથે મન રિટે નાનવ ાનરી હાથે મો પ્રવલ
આગે પ્રવલનો મોળાપ સાધ્ય પત્રીસ વર્ષની વયન
સોના મારા પરિમો વેદ ના આન કે મોવાગ આગે
મરિકે વ તા પાત મ મિતિ હાથે વ જાણી કમ્ય
હાથે ના હાથ નાથ ને નમે વાગેસ કેમ
મ મ્ય છે કે મ મિતિ હાથી ની કેડી પુણ્ય
પ્રાણેના પોતે વાગ્ય કે જાગી ને જે ગાની
પુત્રીએ આનરી કેડી તરે નામે સને પાતે

આ ર પ્રવલ ને મને આમરિના ગાગાને કે હાથે
ન મ થા જાગી મરનિ ન આપી મીનની જાગ
હાથી નેહા પને નેહા હર રહેવાની મેમની મ કે
છાલી આમરિ ન રજાત પાવસને જાગ રિવેન જાગા
મરન કેડુ કે મોવને આ વા મરનને સર
પુર આ

ન મ આને પડને વન ફલેને કેડુ કલકો તજા
સને મીન મુ મ મેમ કેડુ આગપી લગવિઆ
મ ન ભરી આ હો મને સ યોગ્ય વાન વિએન
બાળી ઉપલથ મ ન વાવ ન જાગાર મરને દુલ
વિધા નરી કે મથન કામ

કાનનુ કેડુ નમ મિ નાન રીના ફલેની સો લુ
આગા મરન કેડુ મ મનુ નેડી કુર્
મિકે મિનિનિવર બે ને ને ન કેડુ કેડુ
અગે મરન ન મ નુ પાન મ મે વડે હો
દવ રીના મ ને પાપ માગ ને રેડેવ પટલી આ
વગા ને વગા કેડુ નાથા વગે આ અમિત
આગા કેડુ મે ને ન મરન ગોળી વડ
પાગાવ

ક મન કેડે દેનુ મન ને મુ મીનથી કેડુ
હાથે મનુત ન મન ઉપ કેડુ મુ પા નીસ
મીન મરિય મરને જાગાનુ કેડુ ને રા મે
હાથીસથી મુગાન મ ના મારા ને આમા
મિપિત મારા મ ની સમુ ને પડી વતે
વીજ ને કેડી મનુ કેડુ આ મ પેતે વમરી
મરિયે બા હાથ પચરીને ન પાને મ કે
કનીને કેડી મીનને આગી મે કે પોતે જોહી
મે કે મે જાગાને મે કે મ વેડા પડી રેડન ને
મે પડે ને વાની આમગીથી મુડ મરન ની

જાનમ કેડુ મ વેડા નેડી લોના કેડે મર
આ કેડુ મરન મારા કેડે મરન મરના
મર કેડુ કેડુ લવ મરે મિથ મરેડા ને
મર કેડુ કેડુ મર મરિયાન ફરીન મરિયા
ન મર નેડી વર્ષે વર્ષે હાથી વા કેડુ મરન
ફરી ઉપન કેડુ વાગાન ફરી મરના
મર કેડુ કેડુ ઉપન કેડે મે મિપન કેડુ
મર મરને કેડુ બરણ વર્ષે કેડી મરને લોહી
આગ વાર વાગાનેડી ફરી ઉપ પાત મારાથ
મર કેડુ મર ને કેડુ કેડુ કેડુ

મે સમુ મી કેડુ (મરને નેડી) વખતે
મેડી પીયે કેડુ ને હાથ કેડુ મીના
મર મરુ પડાત મર ઉપલ મર વાન
બાગ નેડી મરુ તોફ કેડુ મર મરે જાગી
લા હાથે મર ઉપનને તેવે ત દવાથી મરિય
કેડુ કેડુ વા કેડુ કેડુ કેડુ કેડુ કેડુ
મરના મરિય નાથા આગિ નેડી નેડી કેડી
હાથે વરે મર નાનુ મેડ કેડુ મેડી મર
પરેડો મરે કેડી આ બાગ કેડુ મરિય (મર)
તોફ કેડુ કેડી કેડુ લાગે મર આ મર મરને
મર કેડુ

કેડીને કેડુ એકો મર નાથા કેડુ મરના
મર નાથા કેડુ ને વા છે આગા મર નુ
મે મરન કેડુ મર કેડુ કેડુ મર મર નાથા

તે છે ૨ મેયોર્સિ સુધાયે જીવન જીવતા વધ
 છે પેટ મોટું થયું છે જ્યાં એ વધુ થયું છે

અના હવે તમ વિ વિગત જાણવાને વિવિધ
 સારી જોવાને આ બધું જાણ્યું ગયું રહે
 છે ત્યારે જાણવાના જેવાનું જોઈએ જાણી
 હવે મનનાથી જાણવાને છે ૩ જો મન
 રે તે જોઈને રજા જોઈવણી (જેમ પી વધ)

ઉપર મનનું તે જાણુ તા બધું થયું આજેની
 ઈશ ૬૫ ની હોઈ

ખાણેની હોઈ જ્યાં જ્યાં એ જોઈએ વેળેને જેવું
 બધું જાણવા જાણવાના થઈ રહે છે
 અવારથી મોરે જોઈએ હોઈ જોઈને નાજા
 બધું જાણવા જાણવાના થઈ રહે છે

જાણવાના થઈ રહે છે જાણવાના થઈ રહે છે
 જાણવાના થઈ રહે છે જાણવાના થઈ રહે છે
 જાણવાના થઈ રહે છે જાણવાના થઈ રહે છે
 જાણવાના થઈ રહે છે જાણવાના થઈ રહે છે

જાણવાના થઈ રહે છે જાણવાના થઈ રહે છે
 જાણવાના થઈ રહે છે જાણવાના થઈ રહે છે
 જાણવાના થઈ રહે છે જાણવાના થઈ રહે છે
 જાણવાના થઈ રહે છે જાણવાના થઈ રહે છે

તેમજ મધ્યમિ દશક દશક ૬૭ ૫૦ દશ
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં

જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં

જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં

જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં

જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં

જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં
 જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં જ્યાં

શેનો સનાથ આપરા કર્યું

નામ થા જ્યાના સમાચારમાં આદીતશેનો ખાસ રમ ના
દાખલ્યો જલ પુતારીના અલખાં કરતાં એનમાં જ્યા
મોરે બેઠે કમારું ર નામ મોધાનું હતું એ કુલી
પરખરે એવરકાં બલ ના કુલી થો ર અલખાં
નામ થા મહેવાની કેની મે હરેએ નેતારી જાણી અલખે
કુવારા પેરા રેમિલ દાકાર અથે મોક્ષ મરિયા રહે
વાની ખુશી દર્શાવી

વાત રિજેન્સનુ મનાવાનું મિનિસર નર્વ કામ-બાકને
સોપી નામ થા જ્યાનું કુલીએ નહીં કર્યું
કામ બાકને નાના આપરેસો કરવાનું અને જ્યાનો
આપવાનું આપણું કંઈ તેની ખતી કામ થ તેની
અભામના રી દાખ્યાં કેળવવાનું કામ ખતી ગમે મોખ
કરી રાજાના આશિસ્ત્રાતાએ દલાએ પુરી પડ
વાનું રીકાર્યું હતું તે કે આ હરિજન સાર
પ્રાથમિક ખતી જાણી જાણી પાલુ દાખ્યાં સર-સર જાણી
અલખથા આખી રીકે તે દરમિયાન તેની ઉત્તમિયા
નકારી મોક્ષ મેલ ન હતી

વાત રિજેન્સ ગામે જામ, લાલ કે કુકામાંથી ખાણ
કેરના સીંદને સ્વારસા રેવો મોરો સમારખ મોકલી
મે કુલી અને સાધીદાને લાખળી વિના આપી
આ અભામના મોરે જોરિકા જાણી રિયા નીવી
જ્યા કામ મોરથી જાણી અને સાધીદાનાં રિયા થવામાં
પણ હાથે કરી મારી લીધેથી કર્મક જન જ્યા કામ આ
ખાજાન પ્રવાસિઓએ નામ થા જ્યાની તેવાગીના કુખ
રિસાને પાડ્યું કેવીએ ખાજ આજાન બાજા અપરો
કરી અને પેલી અગેરિકાળી આનના એ નના રાજન
ગીતાને સારાવા મોરિકા થયા

પચાસ હવાડના વાપુવેરના પ્રવાસથી જાણ્યા એ
અગેરિકા રાજનેકો પચાસથી જાણી જિયે નાજક
તે અલીસ રેવારો વેલે કી નીર્મ રજ વર્તિના દનો
તો રમિલ ને નજાનુ બાજાનો મોખ મોરસ પીસ
વળેને હતો લાઈ કી-ર-અર અને રેકાર્ડ આખમ
આથ તેમને એનઆથી જાણના ભેઈ પેલી રેલીને

કવાદખાંથી અલખો વાજા રેલી ને અંદરમાં તેવો
કામ કરવાનું હતું ને મોરે જાણે કે તેમો મુંચામ
ને જોયા દેખાના પતા

જિયેલ એનના જ્યાણ વર્ષકુની ખતી આપરિતો
નામ થા જાણી કાજા એનમાંથી નામ થા ખીજનું
જામ થા જાણે કે અખનેરના જાન રેવાગીલ નીજાએ
લોળી જાણ અલખે જેનું બા પ ને મોરારે કાજાનું હતું
ઉતરખાંથી નામકી જ્યાણ ઉપર નેની વજાલે વેલા
માથા ઉતરખાં મોરે સારી પેલી જેની જ્યાણ હતી
જામ થોજ જાણે કે જામ આમ નાખ્યા જે મોરે
જ્યાણે એન લાજરિતે એકામ થોજનું

વાત રિજેન્સ કરના નામ થા જામ મોકુ તો હતું
પણ મોરારે લાજનવરદાર ન હતો દનાઈ મથોથી
આપાને આમ થા જાણું હતું ના આખાન પાજા માણું
જોના લાઈ જિયકારી જામમાં લઈ જાણેને હતો

જામની અખાં કા પુતારે મુંચાનું મળખાં મળવ
જાણું જરખી થોડે જુર દાખ્યાં હતું તેની પાને
લાંબી ભૂપકી જાણી પલર ખાજાઓ લોઈ જાણે
જીજા ભૂપકીયા કુક રેલીઓને રાજવાને અલખધે
લોઈ જાણે થો જોખ્યો ને કાર્મકમ રાજાધાઓ ખાજ
અલખાં જાણેને ખૂબ મહેલ લીધી

મોરો કાજાને આખાના અખાજાર વાપુવેરે કેસા
કુલી નામ-જામ આખાને જીજે જાણે રાખના
જામ દાખાઓને જોરો પુરખીના અવાજના સ્ત્રી-
પુરખને લાખી મોકો લઈ આખા હતા ખાજેને માથા
ને મોરો ઉપર અખત અને કોઈ મા હતો અલખ
ઉપર વજાનું નમિય કુકમ આખાનાં જુદાઓનાં
જાણેને લેલા જાણું હતું તેમા થિપ લાજ પડ્યો
હતો અખત જાણ ને મેચનાર ને હા જાણી આ લોઈ
ઉપર અલખિયા કરવાને જાણે નેમને છવના લાખી થિપ
નાખું કરવાનું પડેના રિજાગ્યાં હતું
મળવા રીકે જાણોથી જીજેને માજુજ હસ જાંના
છેકાને પનારના રાજાજાના કરને આખ્યાં છેકાને
દાખ્યાં હતો આખું જો-રિયા થયા ને પીગાને હતો

માર્ગથી વળવેલા જોયોને કાલના મઠે આટલી આવ
ધાનીથી દાઢા બોવાના ટોનાનું કુવાએ મેળોને સમ
ભાવે આ વાત મેળોના મુઠે બોલો

માથામા અધાત્રા યાદી પીગાટા એક વાળકને દવા
ખાનામા આવડતું હતું પણ વચરના આવાળા બુલે
અજાણી હતી ક્યા કરવા અચાઉં થયું જાણવર
ધોવાની અગત્યના હતી એ કુણાએ મેળોને શેરનું
(માથુ ધોવાની દવા ખેડી બાટલી આપો બાળકને નહોતો
કઈ જઈ માથે કરી અવધવાનું કામ સોંપ્યું

મેળો બાળકનું માથુ એવું તે સતત રીતે ધોઈ લાવી
કે માથામાથી ઠેર ઠેર ભેળોની ઝડપે ડાંતી હતી
પણ આ કામ કરવામા મેળોના દાંડ આ આ બધા
અધિકાર, આ, બચ્ચેના બાળકના ધોડાના પેડા જે
આટલેથી સતેષ ના મેળો તે માથે પાલે જઈ દાંડો
બોલો કરી ઘાબી રહી ચાઈએ તેમ આટોડોડ
નખોડી મેળોએ કોસણી કામ મસળા કોરે દાંડ
ધોવાનું મેળી મીખી ખરીડે

નામ મામા શેળીએ બહુ દાઢા મેળો વિવિધ ભાવના
હતા થોડા મરકા પેટના કુખિ શેળો આ જાનાનામા
કહી ભેલા નહીં મળનાતું એ કુણાને મેળિકા ટોવેજના
કહેવામાં આવતું કંઈ અને કુખ મેળો બાઈબિલના
જાનાનાતો મળવામા આપે કોનો રહી રોધાવા બાદ
કોઈએ આ દાંડોમાં ને આપે નેમ નાજીર મળતું તે
ભાવના હતા પણ આ જવા મેળોના અહીં અહીં
હતા આ મેળોની મિલેર દાંડ કરવાની હતી પણ
ધાના ધીન વખતે મેળકારી કે મેળા ઉપચારક
વહેરના બાના મેળોએ કુણા દાંડ આગળના કેટલાક
શેળો નિવારી કામ મેળા હતા બહુ દાંડ નામ
આગેજના કિંગકુખ. કહીએ મેળોએ ઉપર જ ભા
વળીના વળી ગા કઈ માર્ગા આવવાના કાવોળ અને
નિવારવાની વાતો મેળોને કહેવા લાગ્યા થોડા તે
આગળ સામવતા દાંડ આ મેળો કુણાને આપી
મઈ કે પગલ લેકોને થોડા ફર લા જાપદામા આને
તો તે મેળો આગેજના અને સહકાર બાઈબી

ધીન જ. આગેજના સાદા નિવેશ પાળતા મન
અંતર હોત છે બહુ છે આગ આગેજના ગાળના
દેવાની

મિત્રાએ જાનાતા 'કુણા અને આગેજના ભાગ ધાના
નખી નેત્રા નથી અથા લેકો કુણાને માન ને દરવા
કુણાનેદા નામની કામેધાના દાંડા ધાન એટલે
માદાળ, મો એટા ડોક્ટર અને દરન એટા મેળો
ખંદેશી સામવતા નખાઈની મેળા કા કુણો લેકોને
ધીન જાપદા અંતર ને આમમા મઈ મિત્રા ને
પહેલાંએ સાથે વાતો કરવામાં આવેદ મેળવાના
દાંડ આ સળાથી તે લખે છે અને પશિમવતી
જામાની આમરે મેળો, જામાના ભાગ ને રીતરિવાજ
કુણા હતા પણ અંતે હવે પહેલાં નહોતા મેળા અને
મેળો માથે એક જન્મ દાંડ

વધીની મકાનાના ને નામના પેટી ફેલીને દાંડ ઉપર
વાની સમય આની રંગે હતા નામ-આના મિલેરના
પેન આવવાની વળી કુણી કામી નહોતે સંધિ અધવા
પહેલા રિંગેજના પહેલાના તળાજ તે પછી વળ-
વાનું કંઈ

કુણાના જાણી સારી પાના આવી કે પહેલાના એક
જાપદામાં કઈ બાઈબિ કામ લેકીના ધવાળી દાંડને
દાંડને પાંડની કદર છે કુણી કોરિપદામાં પમાળે
હવે જઈ થોડે આમ ન હતા અને આપા અંતેએ
પહેલી જગ્યા આટ પેની આંકો ને દાંડિયાર કહે તે
તો જવાને વેધર થોડા પાડુ કુણાએ આ પેન કુણી
જાનાં આગળ ઉપરના બીજા મેળોના તોડાણ અચકા
બાવાની મકા રજુ કરી ફર રખાવર કાજા ૧૧
વાની ધાળવા માથે કાવળપગાવનું પેટો મેળા મેળા
કરી કાંઈ સામે આપાજ જાણી માની મીખોડે

અચકા અજાણ ન નિર્ધર પેટી મીખાતા દાંડ અંડ
કુણાના આદર્શને વહેરે દાંડે રાખતા 'કામજાની
ફર' (આગેજના વખતે દાંડને આગેજના)
વખતે કામ જાણીને કામ કરના બાદ મેળો ખેડી
આગેજના જાપ મેળોને પાંડમામાના નોકરી

કે ન મનાવી વાત કરે રહી નથી એ પત્ની મહિમા
જ એમણે ધમગી નાખ્યો એમ. હવે કાલુ એ વાતો
વિતરેલે તો પહેલવા તૈયાર થઈ જાય.

પ્રતિક સમિતિને એક દસ યાદગારી તક આપે છે
ત્યારે સુશરણભા એ પાંચતુ આપે છે કે હાઈ ને
હાઈ કુલશીમા ગાય ભાગી ચાલે મન મનાવી વેતન
મનાવક છે. એ રીતે એ સમિતિના મહિમા
કુદિન થાય છે એના સરોના આત્મવિશ્વાસ ભાવનો
મોંઘો મિકતા ભાગી રાખ કરવાનો રેખાવ જ છે.

કહે છે કે જૂના રોશિસીઓના રોપાન એવો છે કે
નયુ લોકી મન મગીને સમ્પાનુ લાખ કરવું નથી
જે થાય છે તે તરવારીઓ છે ને 'નયુ લોકી'
પણ જૂનતા એવો જ આત્મવિશ્વાસ છે જે નિયમ
મનાવકની નીતિ એવી જાતે કે નયુ કામકાજ ઉપર
જવાબદારી નાખતા જવી એમની મહિમા રખાવવી
તે એમની આગેવાની ગેરી આગેવાની બનાવવી કે
એમાંથી એ છુટકા મારે તોરે છો નવિ સુશરણભા
જે પદ્ધતિ. તથા કામકાજ ઉપરથી સ્વભાવમય
આદેશની રાહ વેનારા કે પૂની પૂઠોને આગેવારા,
તે થોડી મજાને થાકી જનારા રહે છે નયુ મોડીને

આગેવા-કોણના જે પ્રેમના ભેદિએ તે સાંપડી
નથી તે આવું કંઈ કયા નુબી રોશી તે કાળી
સાંપડી નથી.

આવડાવડાં આરંભે ન મિલિએ અરવા
આવી નમતમ્પાનુ એવેવે. યિયર પ્રવાસે
મીલત દિડી દુકાની નીચળાની જ એ કેરા આનદ
જનક સપાટાર છ આનદ મેગ કિમાલમમાં આપ્તે
દર વર્ષે ખર્ચ પચાસ દુકાનીએ મોકલો સહીત ને
જુનુ આવું. એ માટે જ તૈયારીઆ કરવી ભેદિએ
તે આપે પ્રતે ને રાત્ર કે મેળેમા મગી ભેદિએ જમ
રિયાઓ એમનાથી કેમ એમના બેઠાવે. કેમ દાસ-
તાડા ને રાવરા-રમદરી ટેવાનું, કેમ આનદ જાન
રાત્ર ને જીર આગળ મેળવવા, કેમ કુદરત વચ્ચે
નિર્જીવ થતું કેમ એવેમાં બેઠાવવા તત્કર થન—
એના તારોમ કે થુન આપણા તત્કરવાનોમા સુરા
આપ્તો એડું સહિત સુખમ કરું તર્કએ એના
આપ્તોને પરિચય કેમ એવે મેળેમાં તે એ માટે એના
નિષ્ઠા તેના બાખખાનો તથા સુખ કરીના પ્રાનને
બરડા ભેદિએ.

કેમના આદવાલકા જાનવે છે, આદવાલકા પચાસ
જે એમનુ આનદાદન કરવું જ છે મુગાનેએ નિર
ધાર કરવે ભેદિએ 'એકનવા રિતો આગેવે ભગવા
છે કુમર—

મિત્રાની 'રેક થેડી' જે સહી મહિમા લાભ છ મહાકાળના ફેલારા મટે રહ્યા સમત બધાંજી બાગીને વચામ કે પચ
કાલુ એક ખાલ સુધન બધાંજી જે આ વચા જાનવે નેતકલ આવા બધેથી જાણે પાડી ન હે વાંચી મગી
ર્યા ભાગીને તે કાળી હઈ મગ્ય છે.

વેરાજ-વાચર માતર નમના આ સમિતિને કૃત્ત દેક પેળેએ એવો દાવો. કે તે વિવિધ પ્રકારના સમત ભગતમ
આગેવા સમત સદન ૮૦ રમ એટલા કાલકાળમા ભગતે સમિતે છે અને ભગતમના જરા એટલા પાનુ રમદું. ૦ દાસ
નિકાને વાલવામ્મ ૨૫ થઈ ન ભગ તે ડાનુથી ૦ રમકલેએ જાદર ને એવર જ પડકાર સહને ભાગી નાખવાની
વધારા ૦ વચમયા કરવામાં આવી છે.

આ હવે કેક દહાડી મારીને ૧૦૦ મા એટલા બગતમ પટે પન પેડા જ રાજક કમ ત્યારે તે

દરદ શું ને દરદી કોણુ?

દોઝી વટદી વદાગી એકને મોવા દરદન મોઝ
એમો પોમો એકો મો એકો પોમો એક
નારે ધણી રમ દોરે એકો એ પાપાણી રોગ
છતા મનાતુ માન અને હોત મને પાવો દો
આવાલી ના સુદી ગાંધી, એક તોલી વાળી,
દોઝીની પહેલાં મુકાનના વોરે કાચ એવામણ
મજાનાની પાન પાળા પગો એક એક મમ દો
રદી દરદી ને મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે

મોઝે હો દરદી મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
પાળી મજા પાળી મજા પાળી મજા પાળી
એક મજા વોરે દો પાળી મજા પાળી
દોઝી મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે

માના આલો મોવા દો મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
કરી તામની દોઝીમાં એક નાચ કાળામોઝી દોઝી,
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
દરદ એવામણી દોઝીમાં ના પાળી, મોઝે મોઝે
વાના દોઝી મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
દોઝીમાં મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે

મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે

નામને તપાસના કોઈ નકારે આનુભવે પૂરક
ને નામના ના નામના નામના નામના
પાવોએ દોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
દોઝી મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે

પાળો પોમો પોમો દોઝી મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે

મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે
મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે મોઝે

‘કમરનો દુખાવો—’

‘હા, ના’ મહેતાં ચાલુ હતી એણે આ બનાવકારની વિના એટલી કરવા થોડી રજાલતા કરી ‘એવ તેવ કે ત્યા’

માને બાનુ કે દને એણે જ નોનુ પડ્યો કયા મુઠી ડુપાની રાખ્યાં! દાકરને જમ્યાવવા અને એનું સપાટ પુણ્ય નો એ અટી નુકી આ પા દર્દાં જીભ દ દીએ જતા રહે ને દાકરને નિર્જય રીને કહી શકાય એમ ખાની કરા મો! આપ્તા દના એમની જાગવાર વેરાની હતી બે જાણે આ દાકરની સિખરણ કરતા કમુ જ હતુ મે—’ જે વાત એમને કહેતા તે એમના પેદાશ જ રહેશે ને ઉપવાર નો મિલો કરો કે જિંદગી આખી વિના કરવાની જ ના રહે!’

‘વાત રીમ છે દાકર ભાઈમ કે—’ વળી એ મિલતા અમળી

‘જુ છે ર જે દેસ ને તમે તમારે જી નાખો ને રેકવાર કહેવાનુ તો છે જ ખરી વાર માચી કરવી! ને તમે કહી લીજુ એટલે દર્દા—પણ કે છુ ને મરદીનુ દરદ’ એમને ચાલુસતા તરફ જતા ઝીલી નજરે નેમુ ને એ જી કપાપિ દોઈ સેક એનો મધારા કાદવા આપ્યો

‘ચાલુ આખી મોગી ધર્ષ એકીસ વાં જાક એને પગ એને માલિક નથી નાનુ’ માને આ મમાન કરી

‘કયાસી બધ છે!’ દાકરને તરત જવ આવી રૂપાઈ નહો ‘પુણિમજાનનાનો ને કેડ એકીકરી પજુ બમુજા છુ એલો કેઈ વા! જુવાનના ખાતી દને’

‘આ પુ જ નથી ર કા’ એ હો એમની યનઅં આંખે જાળા મોં મે ને અત્તભનના કસિજ કરી માતાએ માની, મોત્તી મો લઈ નઈ, હતુ આનંદના ખાવાએ દોરો સ્વાધો પજુ કરો ફેર ન પડ્યો ભારે કેઈએ વળે તપ્પરી કરે મોઝવા—કહે કે આમ નેમ કાઠો તો દીકરી કાલ જવાડી

એસરી લેતા કરતા આ દાકરને જાવો અને આપરેસન કરવા જવુ દોષ તો પહેલુ કરવી તો એટલે તમે મટી આપ્યા

‘બીભ કેઈ દાકરને બતા પુ છે!’

‘ના તમાગી જ કને પહેલાવા’

‘તમે ચાલુસતા, કેઈની સારવાર કરી છે? માને ના જ્યુ દોષ તો બઈ, પજુ માટે કને જાનુર નેઈએ’

ચેલીને દસ્તાં દમ્તા રેક મુણા પુ મે તો એના પા રના છેડના ઈકુવ કે ડર હતુ બંની હતી કે પડા ખરી રાત જાની બૂનીને છૂપા ઈ રકી હતી

દાકર વિચા થયા ને લપસવાના એવા આપાળી ધોષા પડેા ખમેકે ચાલુસાને અર અરના જાણાનુ. ‘કમરના બાલના દુખાવો જમ્યા છે!’ એવી પ્રકારની ચાલુ હતી મે એવાકામ રેક દોષ તો દને જ પક એમણે માપ ક્યાનાં જ મોગ લેખપો અપાળ પ્રકમ એવાકામ પધાર્થ મો લીંગ તરફ બાનભનના એવાકામ દના વચ્ચા મ્મને તપામવાનુ એમુ નેમ હતુ તેના લપા દમ્તા પને મુખ ચાલુસાને એમદ કમુ ને એ લેકા ખામળી, હતી, રકમની મ્મ મ્મ દુગી રકી એવી મવાથી એને પડક જકી રખા મની એ લખાને પનારે ચારે તરફ એવી મેજ ઉર પડિ એવી તે મામલે રમતા કરવાનુ ઉત્તે પડી કરો વરી બહારથી બાસુ આડુ કમુ માને સમય વેતાવવા એજે અમિન મોપાનિવા લારી આપા

‘એકી વાત લામો તમે મિશને મેવો’ એવુ કમુ ‘તમે કેટલીવાર મો’

‘પટેલી લપા છે એટલે બક નિમરથી એમે દાકર અમ્મા પેમા નહી લેતા કામ મોક્કન કરે મેવા છે’ મોમાએ નિમરકાલથી પતા રી ને કાકા પાણીને મેલખો આને તારો સારો મ્મનો મે વખને વળી છેવે ‘આપરેસનના મેમને કાલ પડુ મોક્કન છે કેઈ કેસ ફેઈન થયો જ નથી!’

અવર પાનરે બૂલગી ચીરી હાથ ને કેડવા નેવા
નહોતું વાંદળ આપવતે ડીક તપાસી દબા જે ગણ
તાપાચાં બંધ બાજર દગુ થાણે જોવાનું પેટના
ધિવરનાં અંચ ફાપાંબી કોણ ને પે — ક્યાય
દુ જો છે :

'ના ચારુવનાં વણ જાગરો કિડા મેળા લગાવો
હસાનીં તરી વળે આ દાકણ કુ તપાનનાં વણે, તુ
એને તડસાડુ બાંડે એ વરે નહિ જાણે ને
પાડી એ નુ જોઈ મરણનાં કુનાં ।

'કેમ, કે બધું હસતુ આવે કિડા' પ્રાણે એના
અતની વાત મારાં પત્ન કહો ને જે કપાટખાલ
'અવનન' આ ધા ને એક બોલ, અણ પાંચે
રેતાં એ જે વખતે આટલાં તપા હાથ આપી
એનીં વહીવટી તપાસ વંચે જ્યાનનાં અંતે એની
એનીં મણ નહોતી થેમ અંકુર તપાસુ કણ

ઢાંડી એટલે આશાનાં પથરોએ મળાતો મારો બજારો
અરો કહો, ને વાંચવો પાંડા જ્યાં હાથ કોણે
અણનીં ધણી નીચે ઉપરો એક અંકુર નેત્રી દણુ

'કાલજ આણે અણે આટલું બધું છે વધારે તપા
અણનું અણનીં રાણે ને — !'

'પણ એમ જાણો ?

'હવે બધું ને, કેમ હાંડીને કાઢે ? એટલે હવે
આંકુ એણે 'પણ નહોતી જો આવીશ તારે વાત
કહીશ આંકુ ના — એટલે કાલજ ॥ હાથ હાથ આણ
બીજાં કેસી પાકાંતે પાંચે નુ કણ આંકુ
તાંકોને તો તારો જ કાઢી અંકુ કરી અણાડ
કો તારે કોણ કાલજ કાંઈ દાંડા દોડુ નહિ એ
એમ પાકાંતે તાર અણાડ

'કાલજ પાંડા તો હાથ તારે કાંડુ છે ?

'તેમજ ?' આંકુ એણે આંકુ અણાડ પાંચે અંકુ
'તેમજ, પૂછવા ને બધું જાણી અણાડ તારે
હાંડી ને આંકુ એ કહેવાનું નેત્રી વે જાં અણાડ
પાંચે આંકુ ને —'

અણ નાંચા પાંચે એણે અંકુ એ અણાડ

કોણ ?

'તેમ કહેવો ને —' એટલે એ ને અણાડ અણાડ
કાલજો એણે અણાડ અણાડ તો આંકુ એણે
કાંઈ 'તેમજ કાલજ એણે અણાડ તો એણે
કાંઈ આંકુ એણે અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ, અણાડ એણે અણાડ અણાડ —' તો આંકુ એણે
અણાડ અણાડ એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે —' એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ

'અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ

'અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ

અને અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ

આને પૂછવો એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ
અણાડ એણે એણે અણાડ અણાડ અણાડ અણાડ

—મિત્રે વચન એ અર્થને વિદ્યા તપાય કેમ એમને
મારુલવાના । ફરી આશ્રય ને લખે— 'એ મને જ
સમજાતા હતા ।

બીજે દિવસે એમનો મારુલવાનો તક એક પક્ષ એ
ના દેખાઈ નાનું દિવસે જા । એની કન્યાના ઝી
બાજે રમવાના બધે કરતાં વેળાએ રમીએને એમ
વાના બાળાં એકે આ મા પલ ત્યા હવે દેખી બાકી
રહ્યું નહોતું આવી હોય તે એ મજબૂ ને । ખુબ
એ આવી નહોતી । એ કેમ નહિ જાયો હોય ?

ગાંધી બીજા બધું દિવસ વધા સ્વિચાર પાતો એ
સોમવારે તો એ આપડો જ લોકોએ એમ નમ રાજ
નહો મોડી સમાધાન હતું વધુ તેણે એ ના
જાણી એને માથે પુત્રના દીથી હોય એટલા મોનવાના
હતા, એના કમવજ પાસે એના અમમન બાળિક
અપચ—એમ એક પડી એક માલ કરતા ગુજા ને ને
પડે મોટી કાગી આગે, નાનકડું મોટી કાગી
નાની કામડી જેવું મો, પોરખા જેવું જે —

છટ કાગરે પોરખા આ તુ ? એ કોઈ ઉપર એમના
ગુરુએ મા રમવાનુંની કાગી રાખતા ત્યા મિમલો
પતપૂરક લોડ ને મોનવા માગી માગી 'આને જ
જો તારી કુટ્યા આજે નાન કરી વધુ એ વડી આ
મા મજુ ' । તકતરે વડે એક કરતા બહુ

ધેર જતાં પડેલા એમને પુત્રના માટે આ કીકરી
લીધી મુઠાના માટે વોલ્ફોને માલ લેવા ખાઈ બહારના
મથા ને ત્યા કામડા રમ મનો તો ને મુઠાને
તે મોનવાની જ કાગી એમ કહ્યું અને મોન
શતા મનડા મેવા, મથા પલ દુઝીને ના લોખા
'એના કરતા તો આ મનડાનો જ સારો ?'

જાડી વડે એમને મેનડા વાન મેનડા મજુ પડ્યું
મારુલવાનો વધા એને ના મજી જમ્યા પડી બીજા
બીજા વાતો કરી તારીય મજુ માલ આજી જમુ
એને પાડ્યું જીવો ને ગતે તો આ મજી એમને
મોનવા કરી લીધી 'મુ કરતા વડી એના અમમા
કાકા બી વાડેના બાજી । એ જ એ વાન મારા

અમમા કાકી નામી, પડી રહ્યું છું ।'
ને એમ કાકા મુઠાની મારુલવા બીજે દિવસે જ હતા
આને આ તો પહેલા

આને એને પોરે દુલ્લ મુઠાને જા માં પલ
નિખાલસે મોન ને જાણતું હતું એના આપડા
મિનાની જાગે વધારે મોનવાની દુલ્લના દર્દા પલ
તો ઉપનું દસુ આને એ વો મુનિ આપો દેવ
એમ કેડ આમમ કાકાનો દતો પિડી મોનવા
મિના જ એકે કમતરના કામના મેનડા કરો ને મુ
મજી મોનઈ મા

'તમો તો મજુ દતો કે આ તો આવી કહીને
મર્મ ને વર્મ ।' એને મજ કહ્યું

'એ વડે કામ એવું થાય ?' કાગરે એની નમર
નથી 'તમરે મોન કાગર પામે વર્મ દેવ તો
તમે વર્મ લી છે ' એમને જરા મેનડાઈ બનાવી
પલ મથા સમજવા કે આ કાગી એમના કાકા
કે એ આવી તે એમો મજુ જ કે મેની કાકા
મુઠીવડે હોય ન એ મજુ કરો મજી તો ? મુ એવી
નહ આવી પહેલી ? ને એમને પડ્યું હા મુજુ જ
એ વડેવર કેડ મરિના રહી મુઠાના નીકમુ તો ?
તો વ મુ એમણી અજ વર્મ કાગરે ને / એમનું મન
એના આપડાનીજાની કમતા કરતા મુજુ કાગુ

'આને દતો કે કહેવાની કમતા થાય કે ખરી ?
આને તો તમારો આ નથી તમે એકલા જ આભા
છા ને ।'

'આવી તો એમની જ મુ, કાગર. પલ આભે
મારી આભા જ આવી છ મેમી મોડી તમારે
તમારું નામ કહીને વડોનાં કહી, કિટલે જ આપો

■ બાકી—

'તો પડી—'

'પાડે આભી ને ।' પાડેને નિખાલ આપો । પલ
એક વાન કરી વડે મને વાને છે કે તમે અને માલ
કમતા જ—કાગર તરો તો દિડ પલ પાડા મિત્ર
તરીકે કેમ ખુ ને દમતા ।' એને જ કામ મેનડાની

હું મુઠ્ઠા છું, એને મનમાં જોણુ આવે કે ને એનો
 મનદરે વિચાર મેલો કયો એ જાણુની જ દોષ ને
 મારી આવે કોઈ એ એની એ નથી એ, હાકારમાલે
 ચાલુ બાળ ખૂન નિવાસન છે એ મારાથી કશું જ
 છપાસની નથી 'પણુ—'

'પણુ શું ?' હાકાર વચ્ચે જ એની બેસ્યા, 'તમને
 મહા તો મર્દ જ છે તમે સ્ત્રીઓ ને કાઈ માવજત
 દોષ તેડી ચોરસાઈ કરવા અહીં આવ્યા છો પણ
 ભૂલ થા છે, હાઈ અમે હાકાર એકની વાત બીજાને
 કહી શકતા નથી ખાતરીની વાત દોષ લેવે નહિ ને
 મધુરી દોષ લેવે નહિ. તમારું જે પાપુ દોષ તે
 ચાલુસલાની કાનડીમા પડતો એમને તેડી આવતો
 બામ ! હવે તમે મર્દ થીએ એ 'હાકાર બોલ્યા થયા
 એટલે પીધાને જણુ જ પાપુ

કઈ હાકારો ચાલુસલાને અનકાળે એસારી દોષા
 એમ આ પીધા ઉગરાયો પહેલી નજરે તો એ
 કાલો મુલ જણાયો દોષો પશુ એ ચાલુ જ નિજમ
 જણાયો તે પછી એના તર જણુમો જેમ થયો !
 એણે જ તપાસ કરી તે શું ચેરવાળી હતી ! એ
 નો સગ કરવા માંગતો દોષ તો બારિ પાની ત્રિં
 એણે જાણી લેતુ એકએ એ ચાલુસલાને જ પુત્ર જે
 બદાબર નથી એમ પશુ હાકારને જણુયુ એમની
 તપાસમા ચાલુને મહિના તથા છે એમ કાલ
 કાનિજ થાય તો આ સમ ઉપર થી અસર પડશે
 એનો એમણે વિચાર કયો શી ખબર કે પીધુ જ
 ચાલુની ત્રિયાર માટે જ્યાંયદર નહિ દોષ 'શું ને
 હવે બચાનું મેળવી ઠહકી જશે ?

એમને ચાલુની અમના થાક આવી ત્યાં એકાકીના
 મો ઉપર હાલની મર્દ રેખા એમને જણુતી હેઠી
 એના વર્તનમા પડે એ નિર્દોષ જણુતી હતી ■
 પીધાને અમના એમ વીગત કોઈ સારું લાગતું નહી
 કરી શીડુ દમ ! ને આવી આખી વાત પીધાને
 કોને આવી જ કાલો હશે !
 વગી હાકારના મનને થોડો અદરજા હેઠી જરૂર

કોઈ નામથી જ થયેલો ચાલુનો વિરહયુ દોષો ભોળો એ
 એણે જ તક જોઈને દાવ અમનાને કયો એ તપ
 બેસાયો દોષ તો એવ ચાલુને પીધાથી નાકાલાને જ
 ને ! તિલાંતરી ચાલુ !

હાકાર મનમા નિષ્પ જોઈ કે ચાલુના ફરી આવે
 તે એનો પગી વધાવ દલે કરી જ લેડી ને ફરીવાર
 એ આવડાકાની કરે તે સડ જણુતી જેનું કે એમને
 કોઈ ગઈ દલે કરશે નથી ના માર એમણે પાપા
 પચાતના લગત વિરહયુ જોઈએ ! ચાલુની માથે એમને
 શી ચાલુના ! ને એની કોઈ મુઠ્ઠાક દોષ, એ જન
 વાણુ કિસામયો મુકિત મેળવી દોષ કે એને પીધાને
 મનાવેલો દોષ તો એ જણે પુ રહી મનાર હતી
 કાના હાકારે કાળુના લેવાનું મારુ દામ, 'આમ
 વિચારી એમણે એટલુ ઉમેણું કે ચાલુસલા મરીશે
 આસલાની જ નથી ને 'હવે એ મેની આવે !'
 એમ કહી એ ખિન થયા

એમણે ચાલુને જાના પાત કયો એમ એ વધારે થાક
 આસારી મર્દ શું એમને ચાલુસલાનું આપણું થયુ
 કનુ ? કે પત્રે હાકારનેગી મુજારી મારાત અભિમો
 મેલ્યાત લેવાત ! ફર કોઈને કાનુ ફરી, એરી
 તક જાવ લાવેડી મરણી તપ તેથી ફર કોઈ નારાજ
 થતા હશે ! અને આ ચાલુ દની પાવુ ફરી ! એ
 બાવાન, આસડ રપ થીને હવે શું મેરી જ દુ
 જાકારીશ કુલકીશ ! આ ને કોને અન્યાય ! એમને
 જનું કે એસાર ચાલુસલા એમને ખરી લામ ને અધુરી
 તપાસ પૂરી કરાવે, એનું સદન્ય એમને જાણુતા હોતો
 જેનું માર

તપાસ એમ કનુ પસિદામ એમણે સલામું ધારે
 કે એણે જ નીચડ ને એણે ખદદ માગી તે એમણે
 ■ કરનુ ? કાકારે તો રજૂ ના પડે છે

જવને જવના સમના એમને વિદા આડી છે, ખાસવા
 નહિ ચાલુ પછી ગયો તે થાય—તેનું લાવળમ કર
 માર્દ જાવ, એણે હારજ ભિડે લામ, એની મધુર વાણુ
 ભુલ થઈ જાય—ના, તોયે નહિ

સમુદ્રવિહંગો તથા ભૂતલવાસી યંત્રીઓ

રાખેલી કાચકીઓ

૨૧ નાપચ કરતા કુટાઈ અને પોતે તથા આજે
નગો આ રાખેલી કાચકીઓ કિયાળવા નેત્રી
પીઠ ઉપર નાખેલી રંગિય દોષ છે અને પેગલ
મહેનતવાળું રહે છે ગંધી કાચી થાય તો આખ
ઉપર ઘોળા પડી રાતે રાતે કાળો, જમ નીચત પડ્યા
બિંદુ કાઢના રહે છે પાણી ભરે કદાવરો પાંચો
લીટી દોષાય બગે પછ કઈક ઝાંખો હોવાથી જલદ
નરી તપી આવતો કડ અને પછી પીના રંગ
કરતા હવામાં વચના કોષ છે અને પછી એક
કદાખા રંગતી આવે છે તેની પાખખા આના મોટા
વાના પર મળ્યા રંગના દોષ છે તેની આખા વ
ખાસિયત કાયા પેલના કાચકીઓને મળતી દોષ ॥
પણ આ રાખેલી કાચકીઓની આવ પ્રાપ્ત્યના
ટૂંકી થાય છે ત્યારે આ પછી ઉપરનામાં વરવાળા
સાચને તેમાર થાય છે ત્યારે તેની પાંડ ઉપર મળત
રતાઈ આવે છે ત્યાર તેનો આખખ દોષાય રંગાગ
પડ્યા કચાઈ નેત્રામાં આવે છે કિયાળાઈ આ
પાખી ફરીઆઈ કે મોટી સખમામાં આવે છે

વિષયવસ્તુના પચ્ચડિયા ઉદર રંગી કિયાળામ તેઓ
જુનખ મળુના પ્રેંગો, આકિકાનો ખડિય કિનારા
અને કાગ મળુથી કંચન નને ખાડુકિલાતની નાંડી
કિનોત અને બગી રુધી પદાની ભય છે પણ
મળીને કાં કે ને ત્યારે જ ભવામાં આવે છે પણ
તેઓ મોહરસેમિય કુધી પડેલામાં સખવા બે

જ ફરી કરી નાખેલ દોષ એ વાત એજી મુનાને
કેલો લેખીને ભત્રાન ને ।
એ બને સવકાર મળના વિદાલ થ્યાં ને મળારે

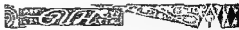
આખખ રીતે રાખીયા બનાવ
ઉપર મળીતપી મળાસાઈ પ મો
પણ દોષ ॥ તેની માટિની આ
લેખમાઈ મરે છે.

છે આ રાખેલી કાચકીઓ આખખા કાં કે કાંકો
નેત્રી દોષ એજી આખખખામાં આવ્યુ નથી
રાખેલી કાચકીઓના અંગેઆ The Knot કહે
વામાં આવે છે અને તેને કિયાળા રીતે મેળાખવા
આટે Carved Captus કહેવાય છે તેના
આખા પેનાને અંગેઆ A Nation of Knots
કહેવામાં આવે છે,

રશિયાઈ રસાઈ

કદાખ તેતર કરતા મોટી કિયાળાઈ કમાતીને Cnag
રંગ કાંકીઆ રાખેલી પીઠ ઉપર અને તેના ઉપના
ભાગમાં તે આઠા પીળા પડાપી આઈત થવે રી ભય
છે તેની પાખખા જુનુ કહેલ લીટી રહે છે મળનની
નાજ અને આખખના કાગમાં રતાઈ દોષાય ॥
શરી, મળુ અને આખ ઉપર મહેદ કાખ રહે છે એ
ઉપરના પાખ નીચે જુનુ કાંચા રંગ રહે છે આખખ
કાચો અને પચને રંગ જુનાસ પડ્યા રાખેલી દોષ
છે અને કિયાળા નમ્યાં રશિયાઈ કચાકીમાં રંગ ઉપર
રાખેલી જુનુ તે રંગના થોડે મળી કાંચા રંગત
કિયાળુ દોષાય છે પાખની મોડ પડી તો રહે છે
આખખના ભાગ મળુ અને મળનની માખખા અને
પાખ નીચે મહેદ રંગ દોષ છે પણ કાંતીઉપર થોડા
કાંચાની વચનાં કેના છે આખ ઉપર કાંચાપણ
દપડ ભવાઈ નીચે અને પાખ આઠા મોટીઆ
રંગના કાચો રહે છે ત્યાંથી પાતળી અને આખખના
આખ કાચા રંગની અને પચો મોટીઆ રંગના તેના

બીજે કેમ દાખખ લીલા તે પડેલા એમના નાંડેરની
છળી નમ્ નમ્ વાળી કહે ફરી પ્રસનના એમાથી
રેસાલી હા ॥

આમણા મુલના શામડીના પાચી સ્કેલેસના જથ્થા નવાળા કરના મોળા સ્કેલની વધારાની માત્રાએ રહે છે આથી તેના પાચે નાડીના પાંચ સાથે નવપાચી સકાર, વપમાના રૂબ કચ્છાઈ ડાળાનપડો આદે દાંડ પીછાને નારાપડાઈ દોર વધારેવી હોય છે તેના ઉપરા આંગે અને કપાળા ઘેળા વગર અને છાતી અને પગપાંના આછા કચ્છાઈ રંગ દખાવ છે પણ જુવારા પડાર મુલાખી રંગના દેવ છે કિવાના મુલાખરીને નાંકવધારને છાતી વખત અંધ પ્રિયે સાપી ડાંગના નાના પાંચી કા તે સ્કેલકે કે કા તેા મુલાકા પામીના મળા ઉપર રિવેજા પાના લેવામા આવે છે ભવાર તે બહારને માટે છે ત્યારે મારામંદ કે કિવાઈ કોરેક્ટા કોપી મેનલ ને રું રિવાઈ નવાખ, કે જાપી ને નરી જવુ કો છે આવી તેને કિવાઈ આપી ત્રીજા મેળાખાળ વખત નકે આગેના આ માન એકે ના પાંચી કિવાઈ નવાખ આ તરવાલાળ કો માકી તેા તખાવ આપા ઉપર ઊભી તેા રાકના ના પાંચી આ રિવાઈ દલાડીના માત્ર નર કરતા કમપા મોટી અને રંગના કોરાને બને હો મિલવા અને બચાને ઉપર નવાની કમર ને નર ઉપર નાખી કે નાકાને ખચ્ચા સાથે જાડ પાચુ મપાય રહેતો નથી, આ પાંચી મળાવન મદે નવાઈ કિપર આવે છે એ મિલાવ ને પાંચી મળાવ કેવાનુ નથી ડાંગ મેનરકાઈ કેમળ કહે છે આ પાંચી કિવાઈના પાંચી અને આછાઈના રિવાઈનાથે જા પાચુ રહે છે રિવાઈ કચ્છાઈની મોટી સપાળા ખેલીઓ પામેના મકમલા મિલાઈના વાંસ છે તેમ જ મળાકાલ અને નુચીનોત્રી માળના ડાંગ સમુદ્ર ઉપર પાડ તેની મોટી સપાળા કેવાય ન તે રિવાય પાંચીનાવના મ રાજા કિનારે મિલ અને મળાઈ સજાના ડાંગ આવાળા પાચુ આ પાંચી મિલાયાના નવાયા આદે છે પણ આપમે ત્યાં દરમુજ ૧૮૫૮-૫૯ના નાંકા ક્રમા-મિલકતવાઈને મળાવન નવા ઉપરના નીકાલ મળાયા મા ૧૫૪ પાંચી આપમે મોખા છે

ઉનાળાના પોતર ઓળા કુત્વા લેવ્યા વધુ છે પણ કિવાઈના આપમે મળાઈના કિવાઈ તેમજોએ વસવાટ આટ પગા કરો છે તેા મળાવન તેના નવાઈ વાગા કુત્તીના આવાયા નેરા, કિવાઈ આછાઈ ને રાખાનખાઈન મેનમેવેલિયા કિટિડ ટાપુઓ, રમિયા આછાઈનીઆ સંશાલીવન, કચ્છા ડાંગાઈ કને મેનમેવેલિયા ટાપુઓના વામ ન

રિવાઈ દલાડીને કચ્છાઈના The Northern નયવા Red-touched Phalarope એવાન છે તેનુ વિજાનિક નામ Lobopus Lobatus છે ભજરે નયેજા Phalarope નુ વિજાનિક નામ Phalaropus છે તેના આઈ નેના ના Phalaris ને જઈ સ્પષ્ટી રહે ગુડાઈ આ પાંચી આદ છે ત્યાં સમતલ કે કચ્છા કંઠા અને પાંચી છે તે રિવાઈ કયા

મુતલવાની પાંચીઆ

દેવરણા મળાઈનાથા

લેકના દલા મેનલા મળાઈનાથે ન પોળાસ પડો અને પાખામ મળાઈ હોય છે નાથો મેટી કપાઈ રાખી તેના ઉપર પાંચી મળાઈ બીડી આવે છે અને તે કાંચા બીડીની નોથે મેળા નાંકે મળાઈ તાપી કીડી આવે છે નથા ઉપર મળાઈ રંગ પાંચી આવે છે પણ કોળાક પાંચી અને આ પાંચી આવે છે ત્યારે પાંચી કા કોને આજ નાથો નાથી આવે છે અજરા દાંડ રું મળા કાજ નાથી તેના કોષ છે પણ મળાના મળા નાથાઈના મળાઈ મળાઈ ના છે મળાઈ આવવા સુપાઈવાના મળાઈનાથે આ રેવાના અંબાઈવાઈને કચ્છા રંગ વગર ના પાંચી આવે છે નાથી કમરના પાંચીને કોને આપ ઉપર આવેના રેવા નોરા કોને નથો અને દખાઈન રંગના કોને છે

આ રેવાના મળાઈનાથે આપમે ના પાખાવ પાંચી છે મિલાયાના આ પાંચી મળાઈ પ્રદેશ વસવા માટે

પસદ કરે છે તેમજ ખુલ્લા મેનર અને દિનિષાઠરે પણ વસવાટ કરે છે મામાન્ય રીતે મેઝાન્યા બંદુ સંપન્ન પણ બીક જેવું જાણાય તે પહેલે પશુ તરત જ ભય છે

અજાતન ગારે ને કિતર આકિત અને અત્યંતના ગાલા ભય છે ત્યાંથી રિપાળામાં ફરિા અને અક પાનિનન અને કિતર પનિય બાલન ઉપર હુમલારી કરી કાઢ ગોચાટ અને ગાલતના ખુ ડા અંતના આવી પહેલે છે ખુલ્લા અંદરમાં કરા નીકાળે તે કિતરમાં આ પખી અસ્થ અખિ તા થો છે તેનામ રજીએલાને અકિલખા The Cream Coloured Courser કહેવાય છે અને રિનિય રીતે કિતરખા ગરિ Carporus catior (Latham) એમ કહેવું જોઈએ

રજીએલા

નેતર નેટલા or કોરે આ રજીએલા ગાજની જમી કોરેલા વગવાનગરે ॥ તેની પીઠ કાઠાઈ અને પેટ ધોળા રંગનું રહે છે ચાર અને પાંચ કાળા રંગમાં ફેાય છે આપખાથી નીકળેલા કોરે લાગે છે કોરે સુધી પહેલે છે અને ઉપર ધોળા લીટી પણ જોવામાં આવે ॥ આ કોરે અને ધોળા અને કીટાઓ કોરે ઉપર મગી હુમ થાય છે પણ ધોળા રંગના તેમ જ પૂછકીયા કોરે પણ મોળા નજરા દોષ છે તેની પૂછકી પ્રજાકમાં કુકો અને નરિયલ તરખ છે અને પાંચને આકાર મેળ ખેલ રંગી કે બીક કાઈ રીતે નરમાદને માન્ય પાક કમળા નથી મેકેલા બિતર કે આરોપાન આ પખીને વસવાટ ગરે પમદ થયે ॥ તેની ખાત રિગિટના તે એ છે કે રજીએલાને નહન મુજ પખી છે કમ્પેક્ટ જાગિયા અને તે પણ અમ્મા ઉદેરવાળી મોગમવા દેખાત ॥ ખુ સામાન્ય રીતે તે તે સમૂહનરી ॥ ટોકામાં ઘણે સ્વરણ છે આથી તેની ને આગિયન રીમરો ખૂબ મળી આવે છે થોડું દોરિને કોબે રહે ॥ તેની સાથે ખાધુ નાચે નાંચે છે તેનો ચારે શેખરી

વખતે પણ આ જ પ્રમાણે કરતાં નગરે પો છે સ્વભાવે રજીએલાને મગમળ ॥ મેકેલા તે પાંચે આપખા દોરે નથી અને તરત જ બાકે નીકળે છે મોળ પાળા દોરા છતાં તે બંદુ બલકી અને ॥ મોળવાઈમાં પાળા કપોર નેનનેતામાં ગનગામી થઈ જાય છે નગરે તે મોળ ઉપર જાય છે હારે પાળે, અક બોટીયો રાખી મોળ ઉપર આ કરા પડે થોડું દોરિને અકે છે એ વખતે જમુ તે પેનાતુ ખાધુ નીકળે નથી કને રજીએલા આપખુ ખુમ દાખાન પખી છે તેને આકાર કમળા નધા કવાતને છે તેજ રાખાન માથ બેનના મેળવમારી દાજી મોથી લેરામે છે

આખા માનના તેમ વરની છે કાઢ મીનાધુ અને ગુજરાતમાં પણ તે રહે છે અને કાપે જ તેનો જમ્મા કાઢે છે

રજીએલા ખુ પ્રજાતન ના ખુઆરોથી મુદાઈ માન મુદી માં છે પણ વધારે માળા તે માઈથી જૂન માસમાં તેરાખ આવે મ કાઈ વખત કોરેકાનમાં પણ તેમ અમ્મા દેખાઈ આવે છે આ પખી માળા અત્યંતના કાઈપણ વસ્તુનો ઉપયોગ કરતુ નથી, આને પેનાતુ પીમાસનામાં જમીન ઉપર ધોળા કાઠાઈ ધાવાવામાં બે હાં બરાબર કોમ સાથે ખમ બેન કોરી જમ્મા શેખરી થો છે કેટલી વખત તે કોરે વગે જમુ રીક મેરા જમ્મા કોરે છે એ જગે મેરા દોષ નગરે પણ આખા આસપાસના વાતારતણ સાથે મગી ભરા છે તેને ખુલ્લાં મેકેલા બિતર કે ખાસના મેનાર કિત મુકવા ગરે રમે ॥ તેનો ખાસ શેખરી જમ કુરેમ પડે છે કાપુ કે એક તે તે મુદાં છે અને કાઈ આને છે કોરી ખજાર પડે જતા ખાળા ઉપર ધીરિને ધોળા બાને કોરે રીતે કે તેને રીક છે જ નહિ આ કોરે રીત કરતાં કોલી પાધુ સેરાસ જમી ભમ ॥ સજાન કે જમ્માના રજીએલા પાધુ આ પખી નેટનુ મુક કાઈ પખી બાને જ કોરે તેમાં મામાન માક કાળીયા પીઅ કવાની રખે છે રમે ઉપરને મામ દરગાહર

મહાન ઠાપું

સાચ સાચાનું દેખાતો માનસો પશુ કેટલીક વાર કેટલું વધુ મહેતવનું કાર્ય કરે છતાં દોષ છે તે થી છિદ્રાસાદા જાનવરોના કામદારો મજાદારોના ઉત્તરોનો આ મે મનુષ્ય અપામુને સત્તા રીતે કહી બધા ॥ નાના, આપખાતે સ્વચ્છ અવસ્થામાં રાહુરોની મદદથી જ્યે દોષો નોંધે

મારી મુલાકાતો દિવસોમાં અને અનેક વખત ખાતે મોખામાં આવી હતી કે "ઈશર પોતાના અમલકાર સર્ગવાને ગુ" રીતે હનુસન ને છે " આખાની અમલકારો અમલકારો પશુ ઈશર અપાવોનો માફક ને ગુ રીતે હનુસન કરે છે તેના અમલકારો સાપકાન મુલાકાતો પર વરને છે આને અમે મને મેંતરો તથા મુલુ સામેના તેના સામનોના વિચાર આવે છે

તેની અનુભવી ને ધરમાર વિનાની છોકરી હતી બીજા મોજોનાં બાળકોને ઉછેરવાનું તેના અમલકારો અમલકારો હતું તેના નસીખના પોતાનું બાળક નસીખ એક દિવસે તેને હનુસના માથા મિલેના કુલુખમાં નેડર દલીકે રાખવામાં આવી તેજ કાન તેમના નાના બાળકનાં સભાગ લેવાનું હતું

આગ મિત્રને તરત જ અપામુ કે મેળોની એક ન સુધરે તેવી ટેવ હતી આ ટેવ અમે તેની આપલ આવી પડે તો પશુ ઈશરની અપામુ તથા અરિ વિચિત્રના સ્વચ્છાપા અલકા હતી તેનું અમલકાર હાથે ઠાઈ વખત કુલુખના અમલકારો મારે અમલકાર નીવડી અવારનવાર શોકની હાથા અવારનવાર કુલુકારો અમલકાર પોમિયાના પૂરે હી અમલકાર હતી પરનું એક-ફર તે અમલકારો મુલાકાતો છોકરી હતી પશુ અલીયા તો એક અમલકારો કદ નાકરી હતી, જે અમલકારો પાનને અમે છાપુ દલી નમ અને વરસાદથી સારાના સારી ફેરવટ મારે તરે પશુ અમલકારો ગાતી આનુભવી હતી હતી

આ રીતે તેની જેનું કાન મારતી હતી અને તેના સ્વચ્છિત દાસ્યથી માતાને અમલકાર અપામુ આવે તેની હંદ ને મારા મિત્રના અપામુની રીતે સપાન કરી હતી

એણે બનુ કે બીજા નાના બાળકો વધારે થવાને દોષ મેનીએ તેની છોકરીને ખાતે આવી કે જેમ કુ એક બાળકની અમલકાર હાથે હુ તેમ પેતી લઈ છોકરી પશુ એવો કુલુખ નાવ બન્યો કે તેની કદી બનુ પડી નહિ નસીખ અમલકારો અમલકારો એક માફકની વાર હતી ત્યાં ને નાના છોકરી મેનીને ખુન મારતો તેને છોકરી નાવ અમલકારો અને તેના પાતાના કુલુખની થાળા મળા પી આમપામ દામ રાખીને તે ખુનુ જાપો

આખા મરમા મજાની કામદારો અર્થ અને તેના પ્રાના રૂપના સભાગવા વામના અમલકારો રીયા પડી એક અમલકારો નાવના વખતે મારા મિત્ર મેનીને નાકુપીને કુલુ, 'તુ હમિયા ॥ કુલુ કરે છે' વારી વરજીક તદ્દન મરમાને છે '

હા ફરતે મેની ધરમા મરમાકાર તરફ ગામ અને તેના મે મજાપૂત દામ તેના અમલકાર પર મુલાકાત

તેજુ કુલુ 'એક નસીખ નસીખ અપામુ આ ધરમા આવી રહે છે આ મારે તે બાળક અમલકાર કમલકાર બાલિકા—આના મેની મજાપૂતનાં અપામુ પુન અમલકાર પુત્રી—અમલકાર નસીખ બાળકનું કુલુખથી અમલકાર કરેલુ એકામિ તેને મારે બાળક ઠાઈ હતી મારુ ન નોય તો કુ દલીકા કુલુ અને દલીકા પુ'

માર મિત્ર નિર્જીવ અપો કે કાલ્ય તેની વાત સાચી હાથ અમાર અમારના પડા તેજુ અમેકી નામના અને મેનાંએ ને કુલુ હતુ ને તેજુ પોતાની ખનુને કુલુ, તેના મિત્રનું અનુમલકાર કરવામાં મિત્રની બનુ હતી, પરનું પાનિપતીએ અમે ને રીતે તે પ્રાપ્ત કરી તે મિત્રનાં અમલકારો મેલો મેલકામિ કમલકાર તેમના નસીખ પુન—હરે તેને ને પુનત વરતો થયો છે—પાલેસો મે ને કાલ્ય મારુકુ છે તેનાથી વધારે અમલકાર

વાતાવરણની અંધર માનવીના જીવન પર અચૂક પડે જ. ઘર કે બહાર પુરાનુમા વાત વરણ હશે તો રોજી દોષો બે કામ વધે એથી પણ સનન દીવેલ પીથેલા, માટેના મેર મેવાના હશે તો બે કામમાથી જ ગાવો ભેઈતો આનંદ માતી નહિ શકાય. કદાચ દુગ્ધ અમલને બે કાર્ય તો રવાનુ. જોઈએ એથી પણ કામની બંધખા અનુભવ તો મહેતી જ નવારે હસસુખા મહેતા સાથે પેતાનુ સમજાને જ કાર્ય કરવાનો નૈક જાનના હાથ જાણે છે એકબીજાના સહકારથી, પુરાનુમા વાતાવરણથી કામ કરવાનો અનુભવ એકાદ છે અને કેટલીકવાર માર્યા કરના કામ વધારે થાય છે કાર્યની ગતિમા અંધ જાણે છે મુદર, સંકાપ્તિ કામ એક બીજાના મહકારથી હીપી નીકળે છે કળુ એક મુદર વાતાવરણ હેય. કે બીજાને મારે કઈ વેલવાપણુ રહેતુ નથી. બિલકુ બે બે અવરતવાળાને પણ કઈ રીતે કાર્ય કરવું વધુ સુખમ થઈ પડે તે સમજાવી તેને કાર્ય કરવાની માથી મમજ આપે છે.

ઘરમ પણ આજુ જ પુરાનુમા વાતાવરણ હોવુ જરૂરી છે સગુજા કટુ ખમા એક કામ વધારે કરવુ કે સોફા કરવુ તેમ કરના વધુ ખમતો ચહેરો રાખવાથી અને થેડુ જતુ કરવાથી મહકારથી અને અનંદમાં આપોઆપ કામ કરવાનુ મન થાય છે અને બે વાત વરણનો આનંદ બહાર કામ કરીને શક્તિને આવેલા પુરુષે પણ મેળવે છે નાનાં બાળકો નિશાળેથી પછા દુગ્ધ થેર આવીને આનંદથી પેલાના અગાધને પ્રેમથી નંવરાથી રે છે મુદર વાતાવરણને સ્વાદ અથવા પુરુષો પેલાના કામથી પરવાની બીજે કથય પણ જવતુ પાતુ મૂકીને પહેલા ધેર હોડી આવે છે.

વાતાવરણની અંધર દરેક બક્ષિ ઉપર કેટલી બધી થાય છે તે તો દરેકના અનુભવે જ સમજાય સી અને પુરુષ બનેએ પુરાનુમા વાતાવરણ ધકવામા પેનાને હિસ્સો આપવો ભેઈએ સીને ઘર પણ અભાવજાનુ હોય છે જોડને તેને માથે કઈક વધુ જવાબદારી રહે છે પણ સહકારની અપેક્ષા તો હમેશા જરૂરી છે બે મહકારની અપેક્ષા પુરુષે જ પુરુષી ભેઈએ સી અને પુરુષના પરસ્પર ચક્રર વિનય કોઈ ઘર પ્રકૃતિ ન થઈ શકે, ન રહી શકે.

મરનીબર્થુ છવન

મેતાને એક વાગ મે પૂછ્યુ, તને કામ કરવાનો કટાંગો આપે છે અને ? તુ આટલા બધા ઘરનુ કામ કરીને કટાંગની મળી ? હમેશા હમની મેતાને ભોઈને મને પાલીવાર પ્રમ્ન હોનો તેના કરતાય વધુ તેતુ મળા છવન ભોઈ ને કુ આનહથી પુલકિત થઈ શિક્તી ટેલુ મુદ્દન. મળ છવન ! ભણે કેઈ જ જાણ તેને મતાવતી નથી

મેતા જાણમા પહેલા તો હમી કાઠગી, અને કહેલી, 'ના ક વળી કટાંગો મેનો ! અમે તો ભગુમા ગમ્યા નહિ પછી જગારે ખીટુ કુ માતુષ છુ મોષ !' સવાચ્છી ઠાઈને વરકાનમાથી થોડું પરવારી નીબળી થઈ છુ તે બપોરે પ્રમ્ન બાગે થેર પાછી ભઈ છુ મી બહાર પશુ મને તો કાઠેરમા એલુ થોડી ગમુ છે ન જાકહે ગમનુ નથી થોડાક હી માત્રે જક ને નમે બપોય પાછા સાહ આવી ભાંગો મુ કર તમ બધાની માથા છુટગી મળી !

પશ્ચીય વાર મેતા આપે લાંગા કરવા ગોચી ભઈ કોઈ વાર કઈ કામ અંદાજ ન હ્યું હોય ત્યારે મિશ્ત્રાડુ કે સમને આપે ત્યાર તેને કહીશુ પશુ માત્ર પંડ ને એને એવી મલત, હમની હમની આવતી એઉ એટને કહેવાનુ મત જ ન થાય અને શિક્તી તેના માથે વાતોગો વળગી ભઈ એની વાત આજગવામાય મજા આવે

મેતાના લગત તો નાની હમને થાપા હમ્યા પાનુ તેને આનરે સોળમ વરગે વળાવેલી પોલી વાર થયેલી ત્યારે જાગા ઝિવન રહી નહિ

અને પછી આવી એક હેમ્પની મળી અને એટલે તો ભણે સાબ વઈ મઈ દીકરો મેટા થાય ત્યારે છવણુ વળીને ૪ થાનુ બવાય ત્યા મુધીની કેવડ તો બેવી કરવાની જ તેણે તો થાય એતુ કાન મદ્દ ની દીરતુ જ પેતાની જ જલમચેનમચી કમાઈ જલુમે, ૫ થા વગેર કરાવીને જ માગર નઈ પશુ મહેરમા રહીને ગાયક ગામમા શી રીને મમે ! અમ ને આપે એમ ગાથ્યા કરે પતિને અમમા દે તેડવા ગાયે નો વળી નઈ કાલ બધાવે પા મેતાના નીકરતા, મિમર અને થેમ આનુજ 'પેલે' પાલી પાલી થઈ નય

મને તો એવુ મત છવન એટલુ બધુ મને છે કે ન પછિ વાન જાલજી તો એને થાનુ છે દેસરે છે. ના મે કુટુબ છે અને પોતાનુ થન કરવાની હમ્મીક પાનુ કે માંને મુદ્દા થબજા પિયર રહે છે, સાવાનુ વાનુ વહે છે અને વળી ને પન મળા રીને દુનીન થવત આપે કમલી પશુ લે લમ કામ કરના ના થા ગતા પ્રમ્ન એઈ નથી મિનકુલ નિર્દોષ છવન ગાતી ગાતી મંતપાલીએને સાવાની થાંગ નરી એઈએ ત્યારે બાંધુ તેને એકલીન જ નિશાલ હોય નેથ કાગે અને માસારની જ બાજ ગાય તો પશુ નોકુ હમનુ મુળ ગળીને જ બધુ કાર્ય કરતા દોઈએ તો વાતાવરણુ વડે થોભે ?

હટગી ઈર્ષા

સમુદા કુટુ ગામ રહેના વગ અને મરજા દેશથી જેકાની હતા અને તેને જલસીને થાવનાને

છએક મદિના જ મથા હતા હમેશા કલ્લી
હતું કુટુંબ એઈને એને આનદ તો ચતો
જ પણ સ્વભાવગત વારનામા મળેલી ઈર્ષા
કઈ માખી ગરે નેમ નહોતી તે આવી
ત્યારે પણ જાખી સરલાના આન ધરમા કઈક
વધુ હતા સરલાને ધરમાગમા ખાસ કરીને
રમેઈને જાર તેને માથે હતો કોઈ વખત
મહેમાનોની આવરજાન વખી જાય બહાર
મામથી વગર જાણ્યે આવે ત્યારે તો દરી
જ રમેઈ બનાવવી પડે એવું પણ ક્યારેક
બને પણ મજલ કો ક્યારે પણ મોઢું મથ
કેડાનું નહોતું આપણે ત્યાં મહેમાન ડાહ્યા
અને મહેમાનનું આગત તે કરવું જ એઈ એ
એમ માની ધાકલી દોવા છતાં પણ હોમે
હોમે દરીથી બે વસ્તુ બનાવીને પણ જમાડની
સરલાની મહત્તા તેના સામુ નહુદ વગેરે
પણ આવી જતા અને મૌ સૌની રીતે કામની
દરજા સમજી કરી લેતા

આવી કામગીરી અને અમલુ મરલા માટે
ક્યાગેય કોઈને બે મન નહોતા એનું મન
પણ ઉઠાર હતું સ કુશિજાએ કચ રેય એમા
એવેશ કર્યો નથી આ કિલોહના કુટુંબના
કોઈ મહેમાનને પણ આપણુ નથી મનુ એવું
બન્યું નથી

રમા મરલાના વપાણુ તે પહેલેથી સાજાની
અવી હતી તેનું આનંદ સ કુશિજા હતા અને
સ્વજાવે આજણુ પણ ખરી અમુક કામ કર્યા પછી
વધારે કરવાનું મન થાય નહિ અને કચારેક
કરવું પડે તો મોઢું મલી જાય કામમા ભલી
વાર ન હોય કચારેક રમેઈમા એનો પડયો
પડે અને કોણે આજે એઈ બનાવી એ

મજા પણ પુકાય એટલે વળી તે જાણે અર્ધ
કરે અને કહે કે મને જીતારી પડવા જ તમે
બધા વડાબા રમે છે બે માણસ ધરમા
આવ્યા હોય તે તો તેને જરાપણ ગમે નહિ
એકલા બે માણસ અને આઠ દસ માણસના
કુટુંબમા વહેવત કેટલો બધો પડે ? એન
મનના હમેશા સ ધરે કરવાનો વિચાર હોય
પણ તે તો વિભજા કુટુંબ સિવાય બની પણ
કેમ શકે ।

ખટાખી આગવી મહેમાન વ્યક્તિના મનમા
પણ ધરમા કઈક દેરદાર અર્ધ રહી છે તેમ
લાગત માટે હ મેમના વાતાવરણુ કરતા કઈક
બુઠો જાસ થયા કરતો અને આવેલા વિભને
મમજવા લાગ્યા બધાને હ મ મનુ કે એક
નવી વ્યક્તિ ધરમા આવે અને તેની સાથે
મેળ ન બાથે તે એ ધરની કેવી કદગી
રિયતિ થાય ।

હ મેમનું મુગાનુમા વ નાવરણુ કેટલુક ફૂ
ચાલ્યું મનુ ધરમા ક કાસ ઉત્પન્ન થયા
રમાને તેના પતિએ ખૂબ અગતવી પણ
રડીને જવાબ વાળતી રમાને પોતાનો વક
નહિ દેખાતા કુટુંબની વ્યક્તિઓ જ ખગાળ
દેખાવા લાગી અને એમ લાગ્યું કે હવે
આમ પડાણે સમુદા કુટુંબ નકાવવાનો કઈ
અર્થ નથી એકબીજાના મન વધુ ઊંચા થાય
તે પહેલા જ મૌ મૌનુ કુટુંબ સભાની બે
તો મારુ

વ્યક્તિના મવભાવ ઉપર કુટુંબના લવનને
કેટલો બધો આધાર મટેલો છે એ આપણે
ઘણીવર ભૂની જઈએ છીએ અને પરિણામે
ચોપ તા આવ્યા છીએ

સાણતરની શૌભા

[કેટલીકવાર ચાર બેનપણીએ વચ્ચે થતી વાતચીત રિચારવા એવી દેવલ છે એવી એક પરિપદમાં થયેલી અવિધિનરની ગચાનો આ પડકાર છે]

નંદા આપણે બહેનને અને અભાગની ઘણી બધી વાતો કરીને છીએ. પણ કેટલીકવાર બહેનના કંઈક અભાગમાં અથવા એકાદ બહેન હાથમાં વધારે મારી પડેલીકરણી અને વિવેક નેવા પામીએ છીએ

કેલાસ આપણે એકજમ કેમ આમ ઉચ્કેગ-થેલી હોય તેમ જોડી ઢી છે ? કેટલીકવાર માનતા બધું પ્રકાશમાં રહેલાને ખીજી આવડત જોઈ હોય છે પરંતુ પાતાતુ નો મારી રીતે બહાવના હોય છે

સાધના પણ નહીં, આજે તું કેને નીચીને આવી છે તે તો કહી ? વાન કંઈવા જોડા છીએ તો પૂરી જ ઉપેક્ષે તો કંઈક મમભય ।

નંદા આપણે તુ આપણી જૂની મેળ નીતાની સાથે એની બેનની એક બેનપણી મહાકિનીત ત્યાં ગઈ હતી મહાકિનીત એનુંએટ ગઈ ને પરણી છે આજે જો છેકરાનાં મા છે પણ એને બેવાથી કે એના ઘરને બેવાથી કોઈ ને હાગે નહિ કે આ ઘરની મુટિમી આટલું બહેનની હશે અથવા ઘરમાં હાજલ થયા ત્યારે એટલું જાણ અસ્તવ્યસ્ત પડેલું હતું અને પાળકામાં નાની યેમી બહાર બેઠી બેઠી રહ્યા કરતી હતી તેમ સાચ મેલીધેલી અવસ્થામાં પોતે પણ વેતા વિનાતા જ લાગ્યા એમ થયું કે તેમને આવી સફતી કઈ રીતે ગમતી હતી ?

બિલકુલ કુનેહથી બાળકો આથે કામ ન થે અને કેટલેકા બાળે પોતાના જ હું ખાના સેદાગુ રડ્યા કંઈ દુખમાં, લાગકા અને ઘરથી ને ત્યાંથી ગયા હતા અને એમ થયું કે તે બાળકા પણ ગાળ્યા નહિ જોડા કામ કરે પણ વ્યવસ્થિત હોય નો કેવું મુદર હાગે ।

નીલમ તાગી જાત માથી છે બહેનલાતુ' જ આવું વર્તન હોય ત્યારે બોડેને પણ બેડવાનું મળે છે બધવા પછી મુદિમી જીવન જીવવાનું છે ને બુલતુ ન જોઈ મેં હવે નો કલાય પોતે જાતલું બધવા છે જે પણ એમને નાહ નહિ હોય જોવા નીરમ થઈ ગયાં હશે ખરું ને ?

નંદા તે સાચું જ જાણું છે અથવા છાપુ પણ નથી વચાતુ તેમ કેહતા હતાં હતાં તો જોવા છે કે કોઈ કામમાં બહીવાર નથી વાળતા આના કરના નો અથવા સાસ પેલાં કંઈક એનને ઘેર ગઈ હતી એમને તો ચાર બાળકો છે પણ એવા મરમ રાજે છે અને ઘર પણ એણે મુદર ગળે છે કે જે વાર જવાનું મન થાય અને ઉપરથી સમય મળ્યે જોપડીએ વાંચે, મહિલા મ કળમાં વાય અને પડોગીમિવાય કરે.

સાધના આપણે બાણતરને વગોથવા નથી જોડા પણ જોડલું તો જરૂર હામીએ કે બોડામમાં મામાન્ય જાન (Common sense) તો હોયુ જ જોઈએ બાણતરને વગોથે જોડુ તો ન જાણુ જોઈએ

કેલાસ હા, કેળવણીની સાથે બીન્ટું થયું શીખવાનું છે અને તે પણ એક કેળવણી જ ■ જે ધરમાથી અને બહારથી મેળવવાની

છે આપણી જરૂરિયાતની વસ્તુઓ તરફથી
 બેદરકાર તો ન જ રહેવાય વિવેક ધરાવતું
 ભાગ્યદર નમાયુ છે
 નદા આપણે ઘણું બધું સીખવાનું ■
 કાગિને ઠઈ પાગલ નથી થઈ જવા ના પડે
 મહાકિતી જેવું પણ કાશી કે તર્જન યાત્રાથી
 ભણતાર લખાવતું ન બેઈએ

ધુમરા અને ઇચ્છા

શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતા પછી કેલેબ્રેને પરદેશ જવાની
 ઇચ્છા હતી તે પહેલાં યોરકે જનુબન
 ફર્ગનેસ લેવો, ઈસ્ટ સામાન્ય જન વધારેનું
 શ્રેષ્ઠ એકે પ્રિયાર્થ જેણે શરૂઆતમાં એક
 નિગાળમાં શિથિલા નરીકેની ને કરી સ્વીકારી
 વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી ભણી તેને મા. શીખવા
 મળ્યું તેમની સાથે કેવી રીતે કામ લેવું
 અને પાતાના સ્વભાવ ઉપર ખડું કાળું કેવી
 રીતે મેળવવો કપરાન બીજું પણ શીખવા
 મળ્યું ખીલે વર્ષે કેલેબ્રેને કલેબ્રેમા પડ્યું
 જમ્યા મળી ગઈ કેલેબ્રેક વિદ્યાર્થીઓ
 ઈસ્ટનરને હાજર થઈ જાવના અગત્ય
 પૂછતા હેય છે, કેલેબ્રેને તેઓ સુવલોચી
 નવરાવી કેતા પડ્યું કેલેબ્રેક યાત્રેય કલેબ્રેની
 નહિ અને જવાબ આપવા હંમેશાં પ્રયત્ન
 કરતી કોઈ એવા પ્રશ્નો જવાબ વિચારવા
 જેથી હિસ તો નીચા દિવસ ઉપર બુલંતની
 મામતી અને અગત્ય કરીને મધ્યક જમ્યાન
 યાત્રાની વિદ્યાર્થીઓ ઉપર નેણે જીવ આરી
 છાપ પાડી શરૂઆતથી જ તે વર્ષમાં મારે

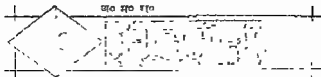
કટોત જમવી મળી હતી એ પાડ્યું એને
 મારેનું મુલ્ય નિમ્ન હતું
 કેલેબ્રેક હવે પરદેશ જઈને નવું મેળવવાની
 તરનીચા હતી તેને હવે અત્યંત વિચાર
 બેઠી રહે હતો પોતાને માટે અને કેલેબ્રેને
 મટે સેવા આપવાનું હતું

કેલેબ્રેને પરદેશ મોકલતા પહેલાં માનવિદ્યાની
 ઇચ્છા તેને પરણાવવાની હતી. અત્યારે તો
 તેની લગ્ન કરવાની ઇચ્છા જ નહોતી તેવું
 મન રાજ મેળવવા પાછળ દોડતું હતું એણે
 પિતાને જુના મગલમાં અને કેલેબ્રેક ઇચ્છા
 ગઈ

ઇચ્છા હતી રહેલી કલેબ્રેક પછી ૧૨ મેવા મળે
 તેટલા મારે નેણે ત્યાંના કુટુંબના રહેવાનું
 પસંદ કર્યું સામાજિક અને વાલકીય
 અભિપ્રાય એના જુદા કઈ ભાવનો રસ છે છે,
 એનો કઈ જાનના કામો બધું સ્વીકારે છે
 નોકરી રસ પાછળનો તેમનો આચર્ય છે,
 વચેરે તેણે અભ્યાસ દિલ્લિ એણે આપવા
 દેશની અસ્તુતિમાંથી જેટલું આપ્યું તેટલું
 આપવાનું તે ક્યારેય ચૂકી નથી મરગ મળે
 ત્યાંના લોકો સાથે મારી કરી હતી

પાતાના દેશની અસ્તુતિને લાભથી મારી
 પરદેશના પ્રલોભનોમાં એસાયા વગર કેલેબ્રેક
 સામાજિક કાર્યમાં પ્રકટેરતી પદવી મેળવી
 સ્વદેશ પાછી ફરી ત્યાં તેના માતા-પિતાની
 ખુશીનો પણ રહ્યો નહિ એણે કહ્યું હતું
 તેવું જ ધમણ અને ઇચ્છાથી કરી જાતાનું

સૈદ્ધાંતિક અને અનુભવ નિરીક્ષણ

[એ ઉપાનંદ એનેલી ડા. યોગેશ ચૌધરી જયપુરી
પબ્લિકેશન્સ વિ. મુબાઈ, ૭ નવ્ય આનું એ ૩ ૪/૫૦
અને ૧ ૪/૫૦]

[illegible][illegible]

નિમજીવેખનતુય ધનુ મહત્ત્વ સમજાવી, ગુજરાતી નિમજીવસાહિત્યો રિવેચનાત્મક પરિચય કરાવી, મજાક નિમજીવ પર પચકાવતે કોને ખાતી આજ્ઞાની તાત્કાલી એના ભાવિ વિશે ક્ષી ઉપાસકરે વાગળી સિના બાહર કરી છે 'સોનેટ એ રૂથ' 'નુવે પોસ્ટ-દ'ના પ્રગોળ તરીકે મુકાબેલ લેખર્થા એનેટની ઉત્તરિ, સુજ્ઞાનીના એના આરમ ને રિસાલ, 'સોનેટ માહત્તા સુજ્ઞાની પર્વોથે સોનેટના આત્મ પાત્ર રહ્ય પદ્યો, એના ા પ્રાસન-જ્ઞાના, સોનેટમાત્રા, એ નજીવ પ્રકાર પર ભરખાસમરિત -ને એવુન-અપી વિદ્ય-મતી ને ખાદિના છે 'એકાગ્રી મા એ લુન-પાટના વિકાસને અજ્ઞાત કારણે, એકાગ્રી મગત પૂના નાટ્યપ્રકારો એકાગ્રીના પ-નરોય રેડિ-એકાગ્રીનુ નવરપ, વગેરે આખલો વિસ્તારથી અર્પી છે

સાહિત્યપ્રકારો મજાના આકાશ લખાએના 'નટ્ય સાહિત્ય મરફત, ક્રીક, મેકકપિયના અને ક્રીનેનના નાટ્યોને લક્ષ્ય રાખી નાટ્ય-રુઝા ઉપાસના ા એનિ નાસિક મતીલા કરી, વર્ગના નાટકના સામાન્ય વિનાયે વ્યક્તિ કે વ્યક્તિજૂલના દરરાવાખાતી નજીવ સ્થાપિત નાટ્યપદ્યનું ઉપાસના મગી નર્તન જાવિ નાટકમા આજ્ઞાના રુજીય સામાજિક રોખળથી જન્મના વિલવાદો થતે આનવાર સવાહ અને આર આર નાનપાસનવનગુરુ પ્રજે એવુ ઉપાસન બનશે એમ બનાવે છે દુકી વાતી પસ્તુ લખાવુ દુખી વાતીને લેખકની કિસિટ ભાવનિશ્ચિત્તિએ એ મુનાનતો મદથી લીધેને કવાવાટ' દુકી આજ્ઞાની દુકી ધાતીના એ કારને ટચાનત મહત્ત્વ કેમ જૂનીને મુકાબે મિત્ર મનાવ છે તે ખાતી, એ કારણે આજ્ઞાની દુની વાતી કેમ લીધેકાન અને લખિત નિમજીવની મરોજ મનથી વળ છે, એ મરોજના સન ભાવે છે 'રિવેચન દના કે મત્ત' એ લેખ આધુનિક પાશ્વર્ય રિવેચન સિદ્ધાન્તે અનુસરી ક્ષી વિજનાય ભડે વિરેચને સર્જક જીએ લેખે જવાકેની મતી કે પ્રતિકારપે આલેના લખ મનાવનામુ જાક

અને 'સુસ્મ' ના લેખ એથે પ્રજા છે રસનિષ્પતિ રિવેચનન લક્ષ્ય નથી અને કવિતા ન્યાદિ કલાઓની જેમ તે સ્વચ્છપર્ણીત રહ્યત મરિત નથી એટલે વિવે ચન કલા નથા, એવુ પ્રતિપાદન એના ની ઉમાકકરે કયું છે, પ-ને મુકાવ પૂના એ લેખો એ લેખુ દાન-પ્રકારોના આકાશ-પ્રકારોના શ્રોતાઓના બરવા સદરના પરિચો છે એવસાધિય રિચીના એ લેખોના પહેલામ અભ્યાસી અને બીજાના રસમ એને છે

'રોલી અને સ્વરૂપ' ને રીક મેગે બામ રાના અર્પીત સુજ્ઞાની રિતિ વિરેના લેખોના 'બર્લ- પીન નર્મિતકાન' નરે 'આજ્ઞાની મુકાબી કવિતા' એ લે કરતા નાર પડીતા અને નેમાય 'ગ્રાસ પડી છે કહિતા', 'પચ્ચી લીની કવિતા' અને 'સમ કાવીન કવિતાનુ રિવેચ એ નકો લેખે આજ્ઞાની સુજ્ઞાની કવિતાના વિલેચ વચ્ચો અને કિલિ-મર્તી મતો સાધિકાર અને લેથી એકાગ્રી મગતિપાત્ર અમાલ એ ચિતે આપે છે લેથી આલ નેમપાત છે ભાવ પ્રતિપાતી, એના-એવેનાની અને આજ્ઞાની પ્રવેચ- લીન કવિતાના કલાને અજ્ઞાની દુર્ગેધનાની એમની અર્પે લેપક છે છે-ને મેમ સમાકાશી સુજ્ઞાની કવિતા વિરેના શી વિલુપ્રમાલ વિવેચના કેલકિ વિલકનેના ઉત્તરપે લખારો છે નથી કવિતાના પ્રપદ થીલા આગ્રાસની સાધનાની-અસિ-અકિની- અધાઅને મહકાપાથી એના સાખલે એના એ લેખમા એ પ્રથમ 'મરુનિ' મા ઉપાથેનો નેમાના કેલકાક પ્રવેચકમાર નાખી કાદયા છે ને કારુ ક્યું છે કવિતા વિરેના આ ગળા લેખોનુ રિવેચ મહત્ત્વ એ દરકાનના રહેલુ છે કે એમ આધુનિક સુજ્ઞાની કવિતાના નર એક અમળી અને વિદ્યાસહોન સર્જકને આજ્ઞાની કવિતાના વચ્ચે, વિરેતાએ, નર્દાએ મગાવ્ય, આકાશાએ ર્જાવિ વિરે એવના સાજીને છાત્રે રિવેચ અને આ રાજકેને પોતા ા કાવ આલના રિવે પોતા સબવારના 'પ્રમાદરસન-પ્રો

સેટના વિવેચનાત્મક નેપથને શબ્દ સંબંધની નોંધપાત્ર
 સામગ્રીમાં ગણવાયેલા છેલ્લા
 'નિવેદના' માં આન નાવકશાઓની સમીક્ષા થતી સાર
 હાઈડર એમાંના એક છે સંસ્કૃત-સંપ્રદાય પદની
 ઓળખ છે. એમ એ મત મળી ગયો જાણીતી નવલકથાઓ
 — દીપનિર્વાણ (૧૯૪૬), આન-સીની જાણતી
 અને પાઠને જાણતો પદના-સમયોગ 'વ્યાખ્યાનો
 વારસા' (મુનિ-સામ મંથિયા) 'શ મિત્ર-પદ (અનુ
 મુખ્યકર ના) ' મારી-સુ (અનુમુખ્ય એ રસ
 અનુ ગાણ-સામ મંથિયા) — મિત્રની છેલ્લી પુસ્તક
 વચ્ચે મેળાવા મારે જ મેળેને વાચતો પદો દેવ
 એમ પી ઉપાસકર પદોના વિદ્યાર્થી વાચનનો જે
 ખ્યાન એમના મેટ્રી પુસ્તકોમાં મને છે તે મરચીલાગે
 'અનુના વારસા' મંથિયા મી ઉપાસકરે સાચું
 રસપ્રદ દીપનિર્વાણ, મુખ્ય 'આન-સીની જાણતી' માં
 તેના કાળેઓને મારેવેથી રાજિતુ એકાંત કરાવેલું

હાઈડર, અસંગોપાત નજરે નકેની મુદ્દેઓની કાણકોમ
 તમ નીચે કથાઓમાં તેમને વ્યાપેલા ખ્યાલ આ
 ના જેમ નેપથ નવા અમલ થતા રહેતા હતા. રાત્રી
 સમયેને પોતાના વાચન-અનુભવને કાળ વધુ
 અનુભવના આજ્ઞા-પદોના મેળ તેના મારે એમ વાચ
 ને તેથી સમીક્ષતાથી કૃતિને નામ આપી તમા
 લેખકને મારેવેથી જન્મતા સમા વિવેચનની કૃતિ
 મંથિયા હેવેલ છે એ ઉપાસકરની સમકાલીન કાવ્ય
 સમીક્ષા અને આવી કાઈ કાઈ નવલકથાઓની સમી
 ક્ષાઓમાં આ વિવેચન-સમુદાય મળેલ થશે

શુદ્ધ લેખ મુખ્ય ઉપાસકર વિવેચનના સત્ત્વર
 મારેવે કથાઓમાં આ લેખ પુસ્તકો મી ઉપાસકરને
 ડાંગી અતિના શાસ્ત્ર-પદમાં વિવેચક તમને દર્શકરવા
 ઉપાસકર આજ્ઞા એક સાચા મરચાક પદો સિદ્ધ કરે
 છે અનુનાસીમાં જ ને પુસ્તકોને આપકારશે.

સામાર પ્રાપ્તિ-તરીકાર

મિત્રાદ પછી રિહટ્ટી અનુભવેલ મારી પદના ૪૫૦ રૂ ૪/— રખડાનો આજ્ઞા કાકા કાનેમર
 પાના ૩૫૦ રૂ ૮/— રિવંદલિતુ ઉપરપદના અને તપાસી મારે કાનેમર પાના ૧૧૨ રૂ ૨/—
 આમકાની મુનિ-સામ મંથિયા પાના ૧૨૦ રૂ ૧/૨૫ પ્રિયતી મંથિયા આપી-સીના ૫૦૫૦
 માં ૬ મંથિયા અનુ અમલકર શુદ્ધ પાના ૧૧૮ રૂ ૧/૫૦ હરિવંદલિતુ મારે ૦ મીટ
 પાના ૪૪ ન પે —/૨૫ અરેપુરેવતાર મંથિયા પાના ૩૦ ન પે —/૨૫ મિત્ર-સામ મંથિયા
 મંથિયા મારીટ પાના ૩૦ ન પે —/૩૦ —અમલકર નવલકથા મંથિયા મંથિયા
 અમલકર ૧૦ મિયા કુસકી મારે હરિવંદલિતુ મારે પાના ૧૩૨ રૂ ૧/— દસરકા કાવ્યો
 કાવ્યપુર, અમારાર અમારે લે મ. કુસકાને કાવ્ય પાના ૧૩૦ રૂ ૧/— અમારુ પુસ્તક મે મ
 કુસકાને કાવ્ય પાના ૬૦ રૂ ૨/— —અમારુ, પદોના હરિવંદલિતુ અમારુ મંથિયા
 પાના ૧૨૬ રૂ ૧/૫૦ —પુનઃપ્રાપ્તિ મે ન વડા, પદોના કુસકાને કાવ્ય એમ અમારુ મંથિયા ૧
 મારેવતાર અમારુ પાના ૩૦ ન પે —/૬૦ મારેવતાર અમારુ રિવંદલિતુ • નવલકથા મે મ
 પાના ૩૦ ન પે —/૪૦ —અમારુ પ્રિયતુ પદોના મંથિયા ૧ દીપનિર્વાણ મે મ
 અમારુ પ્રિયતુ પદોના ૧૨૮ રૂ ૩/૫૦ —અમારુ પ્રિયતુ મુખ્ય પદોના મંથિયા મારેવતાર
 પાના ૪૪ ન પે —/૧૫ અમારુ પ્રિયતુ મંથિયા કાવ્યોના અમારુ ૧

১৫

[illegible][illegible]

14/01 24/1 25/01 6=55 22/1 1 0% 21/1 21/2 20/2 20=40

वि. सं. ७७-१०३ १-२ / १९८६

२३३

अ.प्र. ५११-५१२ २-७०

Figure 1. The effect of the initial concentration of the monomer on the polymerization of α -methylstyrene initiated by BuLi in THF at -78°C . The polymerization was carried out in the presence of 1.0×10^{-2} mole/l. of BuLi in THF at -78°C . The polymerization was carried out in the presence of 1.0×10^{-2} mole/l. of BuLi in THF at -78°C .

प्रा. मो. चौकीतो वि.म.दे.प. १-१८
प्र.म.दे.प. १-१८

वा. भा. अना. कना. पु. १-६०

$$A_{1-2} = \frac{1}{2} \frac{A_1 + A_2}{A_1 A_2} \ln \frac{A_1}{A_2}$$

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନାମ: ଶ୍ରୀମତୀ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ
 ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଠିକଣା: ଶ୍ରୀମତୀ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ
 ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଫୋନ୍ ନମ୍ବର: ୯୮୭୬ ୫୪୩୨ ୧୦

매일 10시 30분 ~ 11시 30분

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ੨੨ ਮਾਰਚ ੧੯੮੭

$$m_{\pi^+} = 139.57 \text{ MeV}, \quad m_{\pi^0} = 134.98 \text{ MeV}, \quad m_{\pi^-} = 139.57 \text{ MeV}, \quad m_{\pi^{\pm}} = 139.57 \text{ MeV}$$

2-5-63 10-11-63

[illegible]

ଅନୁସନ୍ଧାନ କରନ୍ତୁ ।

६. मन्त्र, वसिष्ठ - ७३
नया विद्यार्थेभ्यः - १३

५३३३ १२ ५-६४
 ५३३३ १२ ५-६४

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{1}{\sqrt{1-v^2/c^2}} \right) = \frac{v}{c^2} \frac{dv}{dt}$$

2017/11/11 11:11:11

ਸਾਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ੬-੨੮

8. 5624111 2-16

ବିଶ୍ୱାସୀ: ୩୩୩୩ ୩-୩୩

ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ੧-੨੭

ପ୍ରତିଭାବର୍ଦ୍ଧନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଆଦର୍ଶ ୧ ୫୫

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଜୀଙ୍କ ସ୍ମୃତି ଶ୍ରୀ ୨- ୧

નિવૃત્તિ ઈ. પ્ર. મહેનદા અથવા કે વરસાદ ૫-૨૬
 નેપાલાસ ત્રિવેદી તથા ૩-૮
 ન્યોઈ આસ્ટ્રો મોલ માત્રાતીનુ પૂ વી પર
 ઉત્તરમુ ૨-૩૫
 ન્યોન દમન પ્રિત્તિની કુમ કપડો ૧-૫૭
 ઈ એમ મહેનદા પદ્મિત્તવર્તની ઈ પદ્મિત્તવર્ત ૨-૩૬
 ત્રિશુવન વી ક્રેમ વી વા નો સાડનો ૫૧ ૬-૩૪
 ૬ પા: કામેવડ બર્મિંગહામ અને કામધ
 (અનુ. જમન પરગર) ૧-૧૪
 દેવજી રા. મેમ કાણી રંગે છુ ૫-૯
 પૂત્રી અને રમત ૩-૮
 વસતી ખાની ૩-૮
 'ધુમ્મર' ચાર પ્રેરક પ્રસંગ ૪-૧૭
 પ્રેમનો વારસ ૧-૧૬
 રે દશાગચારો ૫-૧૪
 ૫ દેવોનો ચર્ચનારા ૩-૧૫
 વિચારનાશી ૬-૩૦
 નવ નીલ મેવક કાસ્યપસીમી ૧-૪૩, ૨-૩૭, ૩-૩૫,
 ૪-૪૮, ૫-૫૪
 [૫] અનન્ય અભિલાષની વારતા ૪ ૪૮
 [૪] નારાયણની વારતા ૩-૩૫
 [૩] પત્તપત્તની વારતા ૨ ૭૭
 [૧] અકલ મારની કથા ૫-૫૪
 [૨] સ્વાદિશ્વરની વારતા ૧-૪૩
 નાનુભાઈ નથે કિશ્કિત મેવડ ૨-૫૩
 દરદ છુ ને મરી કાણુ ૧-૧૫
 નવી દમલો અમાજદઅલ ૫ ૩૨
 'પતીન' કિશ્કિત મેવડ ૧-૮
 પ્રિયા પ્રસિદ્ધ ૫-૯
 પમાવાલ પટેલ ઉત્તમુ ૩-૨૩
 ગીત્તો ચેર ૪-૨૩
 મેલકેલ મેલકે ૨-૩૬
 પ્રમુખ ૩ દેસાઈ ગીતામા વખત ૫-૪૮
 દરિયાકાકાના વધુ ૫-૫૭

દરિયાકાકા વખત ૫-૫૭
 ગીતા વધારે દરિયાઈ જાગ્યો ૪-૩૮
 બીજા વધારે દીકરીઓ ૧-૩૮
 સમુવિષયો તમા બૂલકર સો ૫-૫૭
 પ્રોથુ વધારે જુવુ ૪ દેવ નો ૪-૧૨
 અમા ૧-૬
 પ્રમદ દીધુ મેમી ૪-૧૦
 'પાત્રાઈ' પાત્રાઈ ૩-૬
 ભામનો ૫-૮
 પૂત્ર અદરકાર એક ભરપા બીજો ૧-૩૪
 કેમલ કોમલર ભે રિ પક પ્રમદ
 (અનુ. કોટાવાલ મા કામદાર) ૫-૧૨
 મદાન કામ
 (અનુ. કોટાવાલ મા કામદાર) ૧-૧૬
 અકુલ ત્રિપાદી સત્તવનોચક્ર પે કપડા ૩-૨૮
 ભદ્ર પલ મધા મેમ કૌ કૌ ૫-૪૪
 અવલકાઈ પટેલ મલકુલિક ઉપાન અને
 કુલકામ ૫-૫૬
 અમરમ અહો વિશ્વ ૧-૮
 નરો વિશ્વ ૪ ૧૦
 કોમકે કૌ
 (અનુ. 'કૌલક') ૩-૫૧
 અકલ પાપ પ્રે સાકિન-અમલ ૩-૫૭
 'મિત્ર' ખાતર ૩-૭
 'નીલપિત્ત' તકા ૧-૮
 શોમ પથે ૧-૮
 પી પમે પાલ વિનાની ૧-૮
 એ દંત પ્રેમ ૪-૧૧
 એકિમ મેમી અને ઉત્તમ અને નાના
 (અનુ. 'કામલ') ૫-૫૫, ૫-૫૬
 'મેલકેલી' નિરપ ૧-૬
 વિમલિત ૪-૧૦
 રવિવળ 'અનિવ' બારી બધા કુ છુ ૫-૫૮
 ગી-દનાથ દાકુર કુ ખોલો જીવાલે ૨-૬

મિલકત

અગિયારમી સદી ૧ મધ્ય

જેલ નો લોક કરાવે તે સમય નક્કી

૬૨મી ૭૨મી ૬ ૨૮

હિન્દી બુલ

થવી નાહી

સુધ ૩

૫ થી ૭—૬

આપ વખત

૨૪૦ ૫૦ ૨ ૪ ૧૧

વાળ

સુખના મહત્તા ૩

કનિકાતી મટિ

દિગ્ગુ બહેર

મવરની સુત

મદમ ૦ ૫ ૬ ૧૬

જ

ઉપરના આવી બચર

સે. ૧૩૨ મ

બાલ ૫ ૧ કિલો ૩ ૩૨

મન અને સધા

માસની આગળ આવી આપમદ ૪-૩૫

માનવ પૂરો

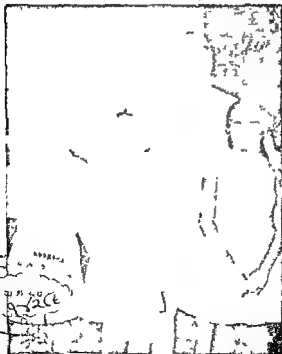
માસની આપમદ ૩ ૩૫ ૩ ૬ ૬

૧૧ થી—સેક્ટ ૬૬

જાણના આપમદ ૩ ૩૫ ૩ ૬ ૬

સાથ આને ૬

માનવપૂરો

જો કામ કરી શકો

૦ કિલો દરેક વસ્તુ

૬ ૧ ૫ ની મજ

મ વહેતું અવિ ના

૦ ૫ ના આસપે

૬ મિલો ૬ ૦ થી

૦ લેવડમાં જાવો ૦

આ રિમાનુ

૦ મેં જાણ્યું છે

આ ૬ ૫ થી ૬ ૫

૦ ૫ ના આપમદ ૫

૦ ૫ થી ૬ ૫ ૫

આ આપમદ ના ૦ ૫

૦ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫

આ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫

૦ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫

૦ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫

૦ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫

જાજેતરમાં પ્રગટ થયેલાં નવાં ભારતી પ્રકાશનો

મોડી વીંટડી ભાગ ૧-૨

ખા. ઓ દેવશ કહે મહેતાર [રૂ. ૧૩/૨૫
 ,ખા. હરતી । આપા. ગીને ક્યાને મવાર ધરતીના
 પનારા મે પકતી નિરાજ પહને ક્યાને ખતી મેભામણ
 કયાપેતી ધગજ આમ અરાતી નાખી નવ કસા

विधासन् वापेतरे

୩୫ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀ ଷେର (୩୫) - ୧୫୫
 ୩୬ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀ ଷେର (୩୬) - ୧୫୬
 ୩୭ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀ ଷେର (୩୭) - ୧୫୭
 ୩୮ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀ ଷେର (୩୮) - ୧୫୮
 ୩୯ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀ ଷେର (୩୯) - ୧୫୯
 ୪୦ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀ ଷେର (୪୦) - ୧୬୦

વધા અને વધિ

[illegible]

મોતના ખીણમાં

૧૭ ઠી નવમીના રોજ [૬ ૪/૫૦]
મોઘાના લોકોએ સ્વયં છુટિયા તુલસી દરવાજા માં
પરક રહેવા માંગી આગવચરના ભાગે આગવચરે જે કે
ન કિશોરોએ મોઘાને પાણી દીધે તો તેને જાણી રહેલો છે

કચ્છનિયાળ કેમ મટાડશું ?

૧૩ હાં બુદ્ધિમાન્ય એ દસે (૩) ૧—
મહેશ્વરના પગે મહાત્માની આબોલી ની ગી
આવી નજારણે અને તદ્દ ઊભા તર્કાચિય ના અ
પૂજા કરી શરૂ થાયું તેથી સર્વ કેને છે

ਮੰਗਲਾਨਾ ਪਾਖੀ

૧. શ્રી હાલદીરાજે સિંહ બાબા રૂ. ૮/૫૦
 ૨. કાલાની બેલના ૩૫૧ તથા વાલીના ૩૫૨
 ૩. જોના ૩૫૪૭ ૪. રી સુદામાના ૨૧૬૨ ૫. પદો
 ૬. અલ્પાની ૭. રી ૮. ગાંધી ૯. વિશ્વવી ૧૦. ત્રી ૧૧

धारपुर्णिमा पञ्चमे। भाग १-२

જાન્યારી ૨૦૧૭
[૩ ૧૫/—

શ્રીમદ્ વ્યસની

ଦେବୀଙ୍କ ନି ପ୍ରୀତିଆରୀ ପୁଅ [ନ ୫ — ୧୫]
 ଶ୍ରୀ ୨ୟ ଶ୍ରେଣୀର ଶାଳୀ ଶାଳୀ ଶାଳୀ ଶାଳୀ
 ଶାଳୀ ଶାଳୀ ଶାଳୀ ଶାଳୀ ଶାଳୀ ଶାଳୀ
 ଶାଳୀ ଶାଳୀ ଶାଳୀ ଶାଳୀ ଶାଳୀ ଶାଳୀ

લગ્નગીતા—ચોકીભીતોની ૫ શાખી

૧૧૮ શ્રી રણાજીવલ ગાંધી ૧૬ ૨/૫૭
સત્યસિત્તા અત્યંત બે-શીનીશત મ પાત્ર નીતે તેનું મૂલ્ય
કોઈ જાણના અત્યંત નૃશી તે જ નીતીના નીતિના નિમિ
કાનું આ વર્ષનું નુકસાન ૭૭૬ કરેલી ૭૦૫ અનુભવ

भूतिया पहाड़भा

১৫৫৬ খ্রিঃ ১৫৭৭ খ্রিঃ
 ১৫৭৭ খ্রিঃ ১৫৭৭ খ্রিঃ ১৫৭৭ খ্রিঃ ১৫৭৭ খ্রিঃ
 ১৫৭৭ খ্রিঃ ১৫৭৭ খ্রিঃ ১৫৭৭ খ্রিঃ ১৫৭৭ খ্রিঃ
 ১৫৭৭ খ্রিঃ ১৫৭৭ খ্রিঃ ১৫৭৭ খ্রিঃ ১৫৭৭ খ্রিঃ

ਸੁਫਲ ਮਾਥੀ

॥ ५३ ॥ श्री गणेशाय नमः ॥ ॐ ॥
 अथ श्रीगणेशपूजायाः प्रारम्भः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 अथ श्रीगणेशपूजायाः प्रारम्भः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 अथ श्रीगणेशपूजायाः प्रारम्भः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ପ୍ରଥମେ ମୋର ଶ୍ରଦ୍ଧା

[illegible]

(રત્ની સાહિત્ય સંઘ (પ્રા.) લિમિટેડ ૧૯ આપીસી, અમદાવાદ, ૧
ફોન-૭૧૭૭ ૭૧૭૮)

શ્રી પદ્માલાલ પટેલની જાણીતી નવલકથાની પ્રગટ થયેલી પુનરાવૃત્તિ

પાછલો બારણો

પાછલો બારણો

લેખક ૨

શ્રી પદ્માલાલ પટેલ

કિંમત રૂ. ૩/૫૫

[રંગિ પો. ૧ ૧/-]

જોઈએકને પાનેનુંદર પ્રવૃત્તિવધ
ખાતું બોમતી વધતે છે ૧
કોડુ અંકપણુ દેકે થી રા
૧૫૫ પાનાની આ બુકડ
૬ દંડુનવલ પચાસ કુલ
પટાની કોકે નાની દેકે
રમવાલી પાનાવરજીના વાગ
ભઈ ભઈ છે ૧

રૂપવાલી મજાનવતું સમુદ્ર ન
ગત મિત્ર અંક વાલીની
મેઘપદ્ય વિરિચતા મગુર
૫૨ છે તેમના વાળીગત વુ
દોર કાચબારી જગત
દેભાવર તોફર આદિના ક-
વણાની નકાલથી તેમ
આવડો ને ક્રમ ને
૫ કાચીકરિવ સતીર જોયે
૧૦ અમવાલીન લગે ૨
અમવાલીન માનવીને ક્રમ
નૂપળાવે કોયુ દેખી દેકે
વાળાવર પાનામાં પડ
પાનાવાડ છે
પાનો બાં ૫ નલાતે વાળી
નવીકે મેળવેના ૫૦ મા રહે
૨૨ થે ૩૨૩

અનુવરણ અંક ૩૦૫
[દાખિ વિશેષ ૧૦]

— પ્રથમ પુનર્ગોષ્ટિ મુખ્ય પ્રાધિકરણ —

બારતી સાહિત્ય સંઘ (પ્રાયચેટ) લિમિટેડ

१५ दिवस आ पुस्तकें बहुमा बहु १५ दिवस
भाटे सञ्जी समरो

[illegible]

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ ડ્ર. માલવ્ય
અમદાવાદ-૬

૧૪૨૮૮

ઊર્મિ સહો જવરચળા
જેપ્રિય '૬૧- સાટે '૬૬

૧૪૨૮૮

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ ને ધાન્ય
અમદાવાદ - ૬